

סוף עבודה

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

שונה שישית
גיליון מספר 588

שמיני
תשפ"ה

אתווקים

לוננים ותוכן של הארץ אוהבים

חפשו את
חוברת העלונים
לילדים
מבית דפוס
ספיד

זמן קצת וליאת השקת

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
08:33	07:55	06:39	ירושלים
08:30	07:57	06:55	בני ברק
08:33	07:57	06:47	חיפה
08:31	07:57	06:55	אשדוד
08:32	07:55	06:39	בית שמש
08:32	07:56	06:56	קרית גת
08:33	07:56	06:50	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

So25004569@Gmail.com

ספיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פרשת שמיני תשפ"ה

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על ויקרא, בנושא "העזרה של הילדים":

בסיכום ימי החג אני רוצה להודות לך. כאשר חלפה שנה אני יכול להרגיש את השינוי בתוכי. שמתי לב כמה הייתי שונה השנה בפסח לעומת שנה שעברה, והיות שלא למדתי איזה קורס השנה או משהו, אני נוטה לחשוב שזה בזכות המאמרים שלך. גם נושא הביקורת מול הילדים, גם היכולת לבלות איתם, גם הרגע בליל הסדר. הרבה מאוד נקודות שלקחתי מהמאמרים שלך במהלך השנה.

*

כתבת על הקושי לקבל עזרה מהילדים. במהלך החג יצא לי להכיר את זה מהזווית הפוכה. התארחנו אצל ההורים לכמה ימים. כל פעם שהצעתי עזרה סורבתי. כמובן שאמר לי שאני לא צריך לעזור וכו', אך הרגשתי את הקושי לקבל עזרה. זה פתח לי עיניים לבחון האם אני לא נוהג באותה דרך מול אחרים.

*

אני מאוד התחברתי למאמר, אבל דווקא לתיאור בהתחלה ולא לפתרונות. אני מעדיף שכולם יתנו לי לעשות לבד בלי עזרה מסיבה אחת פשוטה, כי עם העזרה שלהם לוקח כפול זמן, והזמן שלי קצר ויקר. אני מבין ששווה להשקיע זמן כפול כדי להרגיל אותם לעזור וללמד אותם לעשות דברים וכישורים חיים וכו', אבל בפועל זה גונב לי שעות רבות וארוכות בלי פרופורציה.

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: מתחילים ימי הקיץ, יש לי ילדים שמתעקשים להדליק מזגן, לעתים כל הלילה, ואני לא חושב שכל כך חם. איך להתייחס לזה?

תשובה: הרי אומרים: "על טעם וריח אין מה להתווכח". **מצד אחד** - יש בעייתיות גדולה לומר לילד, "בכלל לא חם לך". משתי סיבות: 1. מאיפה אני יודע מה באמת הוא חש? 2. אנחנו מלמדים אותו לבנות את התחושות שלו, לפי הדעה שלי בעניין.

מצד שני - יש בהחלט ילדים שהתחושות שלהם לא מאוזנות, יש ילדים שהדרך שלהם לחוש היא בהקצנות, רגע 'רוחת' לו ורגע אחר 'קפוא' לו.

התגובה שלנו צריכה להיות, 'אני שומע ממך שאתה מרגיש חום'. ואז אפשר להיכנס לשיחה יותר כדי להבין ממנו מה הוא חש. לעתים, אנחנו יכולים לשים על השולחן חמש כוסות שמכילות מים, מחממים ועד קיריים, ולבקש ממנו להגדיר כמו איזה כוס הוא מרגיש את החום בחדר שלו. בהתאם לך, נדע כיצד לפעול.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

הרגשת חסר - זה דווקא מצויין

ומכאן אנשים מתחילים לחפש דרכים להתפטר מהבעיה. וזו טעות קריטית. יודגש ברור: 'חוסר מיצוי' היא לא בעיה בכלל. ההפך הוא הנכון, זה המנוע הכי חזק שקיים בעולם. זה בכלל פיתרון לבעיה אחרת. נסביר את הדברים:

מצוות 'פרו ורבו' היא המצווה הראשונה בתורה, וגם בין החשובות ביותר. אמנם קיום המצווה בפועל הוא רק 'פריה ורביה', לישא אשה ולהוליד זכר ונקבה. אך למעשה יש המשך לפסוק שמבאר את תוצאות המצווה: "ומלאו את הארץ וכבשה ורדו בדגת הים ובעוף השמים..."

על האנושות הוטלה המשימה: לייסד מקום יישוב, לגרש את החיות, לבנות בתים, ולטעת עצים ופרדסים, וכן הלאה. (עיין רמב"ן על הפסוק)

כיום בזמנינו המשוכלל, המשימות התרחבו לאלפי ורבות מקצועות, שכולם נועדו ליישב את העולם.

ומה באמת מביא אנשים, שהם בטבעם עצלים, לצאת מהמיטה בבוקר, לייסד יישובים, לבנות בתים, לטעת עצים? למה לא להמשיך לישון ולהתפנק?

יש כמובן את הצורך בפרנסה. אם האדם יישאר במיטה, הוא ימות ברעב. אך זו רק תשובה חלקית. כי יש אנשים שיש להם את מה שדרוש להם כדי לחיות, ועדיין מתאמצים.

אחד המנועים החזקים ביותר, הוא הרגש 'חוסר מיצוי'. אנשים שלא ממצים את הכישורים והיכולות שלהם, **מתחילים להרגיש רגש דכדוך שמאיים עליהם.** לרגש הדכדוך מלווה ריח של מוות. כשאדם שוכב במיטה ומתחיל לחוש את הריח החריף הזה, הוא קופץ מהמיטה ושואל: "מה אני יכול לעשות?"

*

כאשר אדם חוזר לעבודה אחרי חופשת הפסח, ומרגיש חוסר מיצוי, זה הזמן **לעצור להתבוננות.** אכן, במירון של הזמן, אנשים נתקעים במקום מסויים. דווקא ההפסקה הזאת מאפשרת להם רווח להתבונן.

תשאלו את טכנאי המזגנים. בימים אלו הם עמוסים בעבודה. אחרי שנת חורף ארוכה, פתאום מתגלות תקלות. הטכנאי יגיד לכם שהבעיה היתה קיימת לפני כן, אך כשהמזגן עבד ברצף כל הקיץ, הבעיה לא צצה. לאחר שנת החורף הבעיה צצה. ולא בכדי.

אחרי ההפסקה אדם אכן יכול לשאול את עצמו: האם אני באמת בתפקיד שאני ממצה את השליחות שלי? האם באמת זה התפקיד שד' הועיד לי בעולם?

אלו שאלות חשובות ביותר, שראוי להתעמק בהן. במקרה הצורך, חשוב לפנות לאיש מקצוע כדי לבחון איתו את השאלות. כי אם אכן יש לך כישורים גבוהים ממה שאתה עושה, זה אומר שד' באמת מצפה ממך ליותר.

חשוב להדגיש:

יש אנשים שהשאלות יובילו אותן לתשובה, שהם אכן ממצים את עצמם, ומאפשרים בעבודה, ואלו רק קשיים של הימים הראשונים אחרי חופשה. תשובה הגיונית לגמרי. זו תופעה שכיחה בהחלט.

ולעיתים, כל מה שנדרש הוא עוד כמה ימים של השתלבות בשגרה - ואז פתאום הכול מתיישב. התחושה מתבהרת, והלב שוב מתמלא סיפוק.

לפעמים אני אומר לעצמי: **"יחזקאל, אל תעורר בעיות לאנשים!** אנשים חיים בטוב ובנעימים, יש לך קביעות לכתוב פעם בשבוע, ולכן אתה בא ומחפש להם בעיות." ובמחשבה שניה (שלא סותרת את הראשונה):

קשה לעורר לאנשים בעיות שאין להם. אם אנשים מתחברים לעניין, והם מזדהים איתו, אז זה לא המאמר שיצר את הבעיה, אלא רק הציף אותה.

אני יודע, כשאני קורא על בעיה של קושי בקריאה, אני לרגע לא מזדהה, כי אני ב"ה יודע לקרוא מצויין. אך כשאני קורא על קושי אחר, נגיד לחיבור לד', אני קורא בשקיקה. כי זה מדבר אלי.

*

אז הנה ביום ראשון או שני חזרנו כל אחד למקום העבודה שלו. בימים הקרובים יחזרו גם אברכי הכולל למקום תלמודם.

אחרי הפסקה של כך וכך ימים, אנחנו חוזרים למקום המוכר לנו. אולי נקי יותר? אולי עבר צביעה מחדש? ואולי חידשו ריהוט. ומעבר לכך הכול מוכר.

ומה שמתברר לנו במהרה: הקירות אומנם לא זזו, פינת הקפה נותרה במקום, גם החדר שלי לא הוחלף, אך **יש משהו מהותי שהשתנה.** זה אני.

עבר עלי חג מרומם, הייתי עסוק הרבה בלימודים, בשמיעת שיעורים, בתפילות, בחיבור למשפחה, בבילויים. נהניתי מכל רגע. ואז אני חוזר לעבודה והטרטור הפנימי מתחיל: "האם המקום שלי פה? / אני מאושר במקום הזה? / כאן אני אמור להיות כל החיים?"

ואז פיהוק ארוך, ולאחר מכן גל דכדוך שמתפשט בגוף. ידיים רפות, והרגליים מאובנות.

וזה מעלה את אחד הנושאים שהכי מעסיקים אותנו בחיים **"חוסר מיצוי"**. יכול להתבטא בצורות רבות ומגוונות. נלך מן הכבד אל הקל:

1. חוסר קשר למשמעות

'העשייה שלי לא מחוברת לערכים שלי, אני עובד במשהו שאני בכלל לא רואה בזה ערך חשוב. לפעמים אפילו מתנגד לערכים שלי'. לדוגמה: משווק מוצר שהוא בכלל לא מאמין.

2. פער בין הפוטנציאל לבין הביטוי בפועל

'אני מרגיש שיש בתוכי יצירותיות והשפעה - בעבודה אני ממש חלק קטן מהם'.

התחושה היא: 'אני באמת יכול לעשות את זה - אבל אני יודע לעשות הרבה יותר מזה'.

3. שחיקה רגשית או קוגניטיבית

'העבודה שלי היא רוטינית, חוזרת על עצמה, אין אתגר ואין שינוי. אני מאבד את ההתלהבות'.

זה לא דווקא חוסר סיפוק, אלא תחושת קיבעון.

4. פחות מול אחרים

'כל החברים שלי מתקדמים, כולם מצליחים, ורק אני תקוע באותו מקום'.

כל כך שכיח בעולם רווי שיתופי הצלחות. הרבה מהם בזכות מקדמי מכירות של קורסים.

*

אנחנו רגילים להתייחס ל"חוסר מיצוי" כאל בעיה שיש לחפש לה פיתרון. בעיה, זה הרי משהו שצריך להעלים.

לקוטי וספורים נפלאים

פרשת שמיני

עוברים על רצון ה' כואב לו עד עמקי הנפש. ניסה הגאון הישיש להחיש את צעדיו כדי לא לראות יהודים מחללים שבת, אולם באותו רגע עצר לידם רכב וראשו של צעיר השתרבב ממנו וביקש בעברית צחה הכוונה: "כיצד מגיעים לרחוב יפו?"

במקום לקבל מענה, ראה הנהג לתדהמתו את היהודי המבוגר פורץ בבכי עז, תוך שרבי אליהו נשנק מבכי, אמר לנהג: "איך אוכל לומר לך דבר שאסור לך לעשות בשבת? הלא יהודי אתה ויהודי מצווה לשבות."

"מצד שני", הוסיף הרב לופיאן לתנות את צערו בדמעות באוזני הנהג הנדהם, "איך אוכל להימנע מבקשת עזרה כאשר יהודי מבקש?"

רגעים ארוכים של דממה נקפו. בהם נשמע רק בכיו של רבי אליהו לופיאן נישא ברחוב.

לפתע יצא היהודי מן הרכב. הוא ניגש אל רבי אליהו בהכנעה ובלב נרגש אמר: "אמא שלי צועקת עלי כל שבת שאני מחלל שבת, גם יהודים אחרים בשכונתי מוכיחים אותי תמיד בלשון קשה על כך שאינני נמנע ממלאכה ביום השביעי."

"מתוכחות, רבי, אינני מתרגש כבר, אולם תוכחה כזו כנה ואמיתית

כמו שקיבלתי מכם, מעודי לא שמעתי. בטוח אני שהרב מתכוון לטובתי.

קץ מברך.....!

"רבוננו של עולם", שפך דוד המלך את לבו, "למה אומרים בכל יום 'אלוקי אברהם, אלוקי יצחק ואלוקי יעקב' - ואין אומרים גם 'אלוקי דוד'?"

האבות הקדושים השאירו בעולם מסר מהדהד, הם למדו אותנו מבט חדש על החיים, הם החדירו בנו מהלך חשיבה של אמונה, שאתו אנו צועדים בכל יום.

אומר דוד המלך: גם לי יש מסר לעולם! גם אני רוצה להנחיל כאן דרך חיים!

המסר שלי הוא 'ולבי חלל בקרבי'!

אני רואה סביבי את העולם כולו, מתמודד עם היצר הבוער, עם הנסיונות הקשים, קמים ונופלים שוב ושוב, ואני רוצה לצעק להם: יש דרך אחרת!

אפשר להיות נקי במאה אחוז! לעקר את היצר הרע, להפסיק אחת ולתמיד את כל הבלגן הזה!

"רבוננו של עולם, הרגתי את יצרי!" זה המסר שלי לעולם, זה מה שאני רוצה ללמד את הדורות הבאים!

אומר לו הקדוש ברוך הוא - האבות הקדושים לא זכו לזה סתם. הם הקיזו דם! הם עברו נסיונות אימים!

"אני גם מוכן!" אומר דוד "אם אצליח בזכות זה להנחיל לעולם את השיטה שלי לנקיות מחלטת לא אכפת לי לעבור נסיון, קשה ככל שיהיה!"

והוא אכן עובר נסיון. מר.

ולא עומד בו.

לכאורה, זה אמור להיות הרגע שבו דוד המלך נעלם מהשטח.

הוא היה אמור להתחבא, הוא היה אמור לקבר את עצמו מרב בושה. הוא, שכבר חשב שלבו חלל בקרבו והיצר הרע שלו כבר נפח את נשמתו, דוקא הוא נכשל?

"ואל בני ישראל תדבר לאמר" (ט, ג)

משה רבנו מצווה את אהרן הכהן בתחילת פרשתנו, "קחו שעיר עיזים לחטאת".

המילה 'לאמור', משמעותה להעביר את הדברים הלאה, לאחרים, אולם אם אהרן הכהן מצווה על ידי משה להעביר את הדברים לישראל - למי יעבירו הם הלאה?

זאת ועוד, המילים "תדבר לאמר", הן כפל לשון, מדוע יש צורך בשתייהן בזו אחר זו?

"רחמנות על יהודים", נאנח הגאון רבי אליהו לופיאן.

הגאון רבי משה אהרן שטרן, לימים משגיח בשיבת 'קמניץ', שהתבקש ללוות באותה שבת אחר הצהריים את המשגיח רבי אליהו לופיאן לשיבת 'חברון' לתפילת מנחה של שבת, הציע: "אולי כדאי להזדרז בדרך במקום לחזור? הרי כבר עברנו את רוב הדרך".

רבי אליהו נאנח אנחה שוברת לב, ובצער רב הסכים. ניכר היה שהקושי לראות יהודים

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל
כ"ו בניסן תשע"ז

ובכן, מבטיח אני: מהיום והלאה לא אסע עוד בשבת..."

רבינו חיים בן עטר, ה'אור החיים' הקדוש, לומד פשט מדיוק לשון הפסוק, אנו נביא חלק מדבריו בלשונו. אך לפני שהוא מבאר את כפל הלשון, הוא שואל שאלה קודמת יותר: מדוע בכלל משה מצווה להגיד לאהרן לדבר אל בני ישראל? מה פשר שרשרת זו בהעברת דברי ה' אל בני ישראל.

הסיבה היא, מבאר ה'אור החיים', משום שאהרן הוא זה שעשה עבור עם ישראל את העגל, לפיכך הוא זה שצריך ליטול חלק בתיקונו. הוא יצווה אותם על קרבן החטאת שיכפר על חטא העגל.

ובשתי לשונות נצטווה אהרן לדבר אליהם: "תדבר לאמר", האמירה כאן, אין משמעותה להעביר את הדיבור הלאה, אלא אהרן נצטווה להעביר את ה'דיבור' הקשה, התוכחה לישראל - על שחטאו בעגל - בלשון רכה, 'לאמר'.

למה בלשון רכה אם הם חטאו? יען כי על ידם הוא נבחר לכהונה ועלה לגדולה.

להוכיח לפעמים זו לא רק מצווה, אלא אף חובה, ותוכחה היא אף פעם לא דבר מחמיא, בעיקר לא כשהיא נכונה...

אבל למרבה ההפתעה, לא זה מה שקורה. כמה ימים לאחר אותו מקרה, נעמד דוד המלך מול העם ומבשר להם: רבותי, יש לי שיר חדש! הספיתו ושמעו למזמור החדש שלי "מזמור לדוד... כאשר בא אל בית שבע"!

מה?! לא רק שאינה נשבר מול מפעל חיים שקרס. לא רק שאינה נעלם בבשת פנים מבמת ההיסטוריה, אתה עוד הופך את הכשלוך הזה למזמור שיופיע בכל בית יהודי עד ביאת המשיח!?

עוד מעט קיץ. קיץ עם כל הנסיונות. קיץ שבו כל גיחה לרחוב היא אתגר קשה. קיץ שבו אנחנו פוגשים שוב ושוב את הקשי הזה, להקטיט את העיניים, לא להסחף, לא ללכת שבי אחר הבערה הפנימית שנדלקת שוב ושוב.

ואנחנו, כבר למדי נסיון משנים קודמות. יודעים שהאתגר הזה פשוט מתיש, אם רק היינו יכולים להנצל בתוך קיתון צר, מעבשו, ועד ליל א' דסליחות, לנחות אל ראש השנה צחים ונקיים מכל רבב, הישר אל ספרן של צדיקים גמורים.

אבל לא. הקדוש ברוך הוא ברא אותנו אל תוך מציאות חיים שמחייבת אותנו לצאת החוצה, לפגוש את הנסיונות, לעבר ברחוב ולהתמודד עם המאויים שנדלקים בתוך הלב.

ואותו הקדוש ברוך הוא גם מצוה אותנו - אל תתפתו! אל תסתכלו! אל תפלו! אל תגעו! אל תמשכו אחר כל הנוצץ והקסום! ואנחנו, כל כך רוצים לצאת נקיים מהתקופה הזו. וזה כל כך בלתי אפשרי!

ואז, או שאנחנו מתאשים מראש ונכנעים בלי קרב, או שאנחנו נשברים מכל כשלוך קטן ומתהלכים אפופי מצפון. למה?!

למה העולם שלנו בנוי בצורה כל כך... מסבכת?! רבוננו של עולם, אתה רוצה אותנו נקיים? שים אותנו במקום נקי! למה להעביר נשמות קדושות בתוך מבול כזה של נסיונות?!

הספרים הקדושים מדברים על זה, שכל אהבה פסולה שמתעוררת באדם - אמונה להביא אותו לאהבת השם. יש כאן סוד גדול, שקשה לנו להבין אותו.

כי מצד אחד - במשפט הזה טמון הפתרון לכל הנסיונות שאנחנו עוברים בתחום הזה: הכל נועד כדי לחבר אותנו לשם! בלי שהיינו מתאמים לתאנה גשמית - לא היה לנו משג איך מתאמים להתחבר לשם!

הרגעים שבהם הכל בפנים בוער? הרגעים שבהם אתה מתהלך קצת שבוי אחר הנוצץ? יש לה שם תפקיד קדוש - להעביר את אותה בערה, את אותה תשוקה - לרצון להתחבר לשם...

אבל קשה לנו להבין את זה. כי איך בדיוק עושים את זה? איך מותרים על חשק למשהו מאוד ברור, מאוד נוכח, מאוד קוסם ונוצץ בעיניים גשמיות - לטובת חבר ערטילאי ולא ברור, אהבה למישהו שלא פגשתי ואני אפילו לא יודע איך הוא נראה?

איך, באותם רגעים שבו המוח תפוס פלו במאויים הרדודים ביותר, כשהמחשבה עסוקה בקסם המוחשי הזה - יכול להיות לנו פנאי לבצע 'עבודה' שנשמעת מתאימה יותר לרגעי הנעילה ביום הכפורים?

אולם גם כאשר חייבים להוכיח ואין ברירה אלא 'לדבר' דיבורים קשים, עדיין התוכחה צריכה להיות מתוך מקסימום התחשבות ורגישות לזולת. "תדבר לאמר", בלשון רכה.

(במחשבה תחילה)

"ויואמר משה אל אהרן הוא אשר דיבר ה' לאמר בקרובי אקדש... וידם אהרן" (י, ג)

קיבל שכר על שתיקתו, ומה שכר קיבל, שנתייחד עמו הדיבור, שנאמר לו לבדו פרשת שתויי יין. (רש"י)

כתב השל"ה הק': מזה ילמד כל אדם לבל ימאוס במוסר ויקבל באהבה.

מדי יום ביומו, לאחר התפלה, היה משתרך תור ארוך של אנשים שהיו באים לשאול בעצתו של רבה של ירושלים הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל.

הוא היה נשאר במקומו בבית הכנסת ומשיב בסבלנות ובהארת פנים לכל אחד ואחד.

יום אחד נכנס יהודי לבית הכנסת וכאשר ראה כיצד משיב הרב זוננפלד לשואלים, לא שלט ברוחו והחל לזעוק: הכיצד מדברים בבית הכנסת דברים בטלים?!

הגרי"ח זוננפלד, בענוותנותו, קיבל

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

באהבה את תוכחתו של הלה ומיד יצא מבית הכנסת, ושם המשיך להשיב לשואליו, ומהיום ההוא והלאה, לא התעכב אחר התפלה בבית הכנסת, אלא יצא והשיב בחוץ לכל הפונים אליו.

(בית ישראל)

"ואת החזיר כי מפריס פרסה הוא ושסע שסע פרסה והוא גרה לא יגר טמא הוא לכם מבושרם לא תאכלו ובנבלתם לא תגעו טמאים הם לכם" (יא, ז-ח)

במדרש (קהלת פרשה א') מובא שלעתיד לבא הקדוש ברוך הוא מוציא כרוז ומכריז ואומר: "כל מי שלא אכל בשר חזיר מימיו יבא וייטול שכרו!" והרבה מאומות העולם שלא אכלו בשר חזיר מימיהם באים ליטול שכרן.

באותה שעה הקדוש ברוך הוא מוציא כרוז פעם שנייה ומכריז ואומר: "כל מי שלא אכל בשר נבילות וטריפות, שקצים ורמשים יבא וייטול שכרו!"

יש להבין שאל הגאון רבי יהונתן אייבשיץ מפני מה לא הכריז הקדוש ברוך הוא בכללות: "כל מי שלא אכל בשר נבילות וטריפות שקצים ורמשים יבא וייטול שכרו", מפני מה הכריז תחילה רק על מי שלא

הרה"צ ר' אשר פרינד זצוק"ל, מסביר את דברי חז"ל על אותו אילן שענפיו מועטין אבל שרשיו מרביין - שכל רוח שבְּעוֹלָם, חֲזָקָה כָּכָל שֶׁתְּהִיָּה, לא תצליח לעקר אותו ממקומו.

הָאָדָם הוּא עֵץ הַשָּׂדֶה, כָּכָל שֶׁהוּא יִפְתַּח יוֹתֵר שְׂרָשִׁים - הוּא יִזְכֶּה לְקַבֵּל יוֹתֵר יְנִיקָה מִמֶּקוֹר הַחַיּוֹת שְׁלֹו.

בְּמִשָּׁל, זֶה בְּרוּר. הָאָדָמָה הִיא מִקוֹר הַחַיּוֹת, הַשְּׂרָשִׁים הֵם הַדֶּרֶךְ שֶׁל הָעֵץ לְקַבֵּל אֶת אוֹת הַחַיּוֹת - וְכָל מָה שֶׁעַל הָעֵץ לַעֲשׂוֹת, זֶה לִפְתָּח עוֹד וְעוֹד שְׂרָשִׁים.

אָבֵל בְּנִמְשָׁל? מִקוֹר הַיְנִיקָה הוּא כְּמוֹכֵן הַרִיבֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אָבֵל מֵהֶם הַשְּׂרָשִׁים? אֵת מָה אֲנַחְנוּ אֲמוּרִים לִפְתָּח?

אוֹמֵר ר' אֶשֶׁר: הַשְּׂרָשִׁים - אֵלֶּה הֵם הַמַּדּוֹת הַרְעוֹת שֶׁל הָאָדָם. הַשְּׂרָשׁ שֶׁל הַגּוֹף הָאָנוּשִׁי, הוּא 'רָק רַע כָּל הַיּוֹם'. הָאָדָם, הוּא 'עֵיר פָּרָא יוֹלֵד'. כָּכָל שֶׁהָאָדָם מְנַסֶּה לְהִתְכַּחַשׁ לְטִבְעִים וְלִיִּצְרִים הַפְּנִימִיִּים שְׁלֹו, הוּא בְּעֵצָם חוֹתֵךְ אֶת עֲצָמוֹ מִהַשְּׂרָשִׁים שְׁלֹו עֲצָמוֹ.

אָבֵל כָּכָל שֶׁהָאָדָם מוֹכֵן לַחֲשֹׁף בֵּינוֹ לְבִין עֲצָמוֹ אֶת הַקְּשִׁיִּים שְׁלֹו, אֵת חֶסֶר הַיְכָלָת שְׁלֹו לְהִתְמַדְּד, אֵת הָאֲתָגָרִים שְׁלֹו - הוּא בְּעֵצָם מִפְתָּח אֶת הַשְּׂרָשִׁים שְׁלֹו, הוּא מְבִין עַד כְּמָה הוּא תְּלוּי בְּמִקוֹר הַיְנִיקָה שְׁלֹו, עַד כְּמָה הוּא זָקִיק לְהִתְקַשֵּׁר לְבוֹרָאוֹ!

כָּל נִסְיוֹן שִׁצָץ - הוּא עוֹד שָׂרֵשׁ שֶׁנִּנְעָץ בַּחֲבוּר שֶׁל הָאָדָם לְבוֹרָאוֹ! הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּרָא אוֹתָנוּ בְּעוֹלָם כְּזֶה, וְאֵין לוֹ שׁוּם עֲנִין שֶׁנִּשְׁאַף לְהִיּוֹת נִקְיִים בְּמֵאֵת הָאֲחוּזִים. לֹא זֶה אֲמוּרָה לְהִיּוֹת הַמְּטָרָה בַּחַיִּים!

הַמְּטָרָה - אֲמוּרָה לְהִיּוֹת חֲבוּר! לְהִיּוֹת מִחֲבָרִים אֵלָיו! אֵין לָנוּ שׁוּם שְׁלִיטָה עַל הַתּוֹצְאוֹת, יֵשׁ לָנוּ רַק בַּחֲרִידָה קִטְנָה בְּרִצּוֹן, בְּשִׂיפָה, בְּהַשְׁתַּדְּלוּת. לְהִיּוֹת נִקְיִים? זֶה כָּלֵל לֹא תְּלוּי בָּנוּ!

בְּאוֹתָם רָגְעִי בְּשִׁלּוֹן שֶׁל דּוֹד הַמֶּלֶךְ, בְּשֶׁהוּא עוֹמֵד מוֹל הַשִּׁיטָה שֶׁהַתְּנַפֶּצָה לִנְגַד עֵינָיו, דּוֹד מְגַלָּה אֶת הַסּוֹד הַכִּי גְדוֹל בַּחַיִּים. הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֵצָם אוֹמֵר לוֹ: דּוֹד, אֲנִי לֹא רוֹצֶה שֶׁתִּנְחַל לְעוֹלָם אֶת הַשִּׁיטָה הַזֶּה, שֶׁל 'לְהִיּוֹת נִקְיִים בְּמֵאָה אָחוּז! אֵין לִי כְּזֶה שׁוּם עֲנִין!

אֲנִי רוֹצֶה שֶׁתִּלְמַד אוֹתָם שִׁיטָה אַחֲרָת! אֲנִי רוֹצֶה שֶׁתִּלְמַד אוֹתָם אֵיךְ לֹא נִשְׁבָּרִים מִנְּפִילָה, אֵיךְ לֹא מִתְּנַתְּקִים מוֹל נִסְיוֹן, אֵיךְ מִמְּשִׁיכִים לְקוֹם, אֵיךְ לוֹמְדִים אֶת הַמֶּסֶר מִהַכְּשִׁלּוֹן, אֵיךְ זוֹעֲקִים 'חֲטָאֵתִי נִגְדִי תָּמִיד' וְלֹלִי ה' עֲזָרְתָה לִי כְּמַעַט שֶׁכָּנָה דוֹמָה נִפְשִׁי.

אֵינֶנִּי צָרִיךְ עִם שִׁיתְהִלְכוּ כָּאֵן בְּעוֹלָם כְּמוֹ מְלָאכִים, יִשְׁכְּחוּ אֶת מַהוּת חַיִּיהֶם. אֲנִי רוֹצֶה בְּנִי אָדָם שִׁיפְגְּשׁוּ נְסִיוֹנוֹת בְּרָחוּב וְיִזְעְקוּ 'הַצִּילֵנִי מִרְדְּפִי כִּי אֲמַצּוּ מִמֶּנִּי!', אֲנִי רוֹצֶה אֲנָשִׁים שִׁיִּזְעְקוּ אֵלַי 'רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תִּצִּיל אוֹתִי כִּי אֲנִי לֹא מְסַגֵּל לַעֲמֹד בְּזֶה!' וְדוֹד הַמֶּלֶךְ, מִתּוֹךְ אוֹתוֹ בְּשִׁלּוֹן, קָם וַעֲשֶׂה אוֹתוֹ מְזֻמּוֹר. מְזֻמּוֹר - שֶׁנִּשְׁאַר אֲתֵּנוּ לִנְצַח. דּוֹד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיִם, וְאֵתוֹ הַמֶּסֶר שֶׁהוּא מְנַחֵל לָנוּ: אַל תִּשְׁבָּרוּ! קַחוּ כָּל קֶשֶׁי, כָּכָל תַּחֲסוּם, לְמִקוֹם שֶׁל חֲבוּר! לַעֲדוֹ שָׂרֵשׁ שֶׁיִּנְעָץ בְּמִקוֹר הַחַיִּים!

אכל חזיר בלבד, ולאחר מכן באה הכרזה נוספת על מי שלא אכל נבילות וטריפות, שקצים ורמשים?

את קושייתו זו של רבי יהונתן תירץ בעל ה"בן איש חי", במשל נפלא: מלך אחד נכנס לארמונו ומצא שם שלושה מעבדיו: ראובן שמעון ולוי.

ניגש המלך לראובן וציווה עליו שיתענה במשך אותו יום ולא יאכל מאומה עד רדת הערב.

לשמעון ולוי לא אמר המלך דבר.

עשה ראובן כאשר ציווה עליו המלך. שמעון אכל באותו יום כהרגלו ואילו לוי לא אכל דבר.

בערב קרא המלך לראובן ונתן לו פרס של מאתיים זהובים. הא לך! אמר המלך בשכר שעשית כאשר ציוויתך! ניגש לוי אל המלך ואמר: אדוני המלך! אף אני עשיתי היום כאשר ציווית ולא אכלתי היום מאומה. גם לי מגיע פרס מאת המלך. וכי אני ציוויתי עליך שלא לאכול? תמה המלך לא אמרתי לך דבר!

אכן כן נענה לוי אולם שמעתי שציווית לראובן כך והבנתי שרצונך שלא יאכלו היום, לכן לא אכלתי. ניגש גם שמעון אל המלך ואמר: אדוני המלך! אף אני עשיתי כאשר ציווית ואכלתי היום. גם לי מגיע פרס מאת המלך.

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

חברותיה אין היא מסייעת לה במזונות, לפיכך הרי היא באמת טמאה..."

בענייני מזונות אין להפלות בין חבר לזר. "אין בודקין למזונות" (ב"ב ט, א).

הרה"ק רבי יששכר דב מבעלזא זצ"ל סיפר עד היכן

צריכה להיות

ההתמסרות לזולת.

מעשה ברופא שלמד

שנים את מקצוע

הרפואה ועשה חיל

בלימודיו.

לאחר שסיים את

שנות לימודיו הוצרך

לקבל תעודת הסמכה

מאת רופא מפורסם.

שאל הרופא הבוחן,

מהי התרופה לאדם

שנפצע וקולח דמו?

תרופה פלונית,

עוצרת את הדם - ענה

הנבחן.

וכשתרופה זו לא

בנמצא מה נעשה?

אפשר לקחת תרופה

אלמונית והיא תעצור

את הדם.

ואם גם היא אינה

בנמצא?

לוקחים חתיכת בד

מבגד ושורפים אותה

ומניחים את האפר על

הפצע וכך נעצר הדם.

שוב שאלו הבוחן,

ואם אין גם חתיכת בד

בנמצא מה לעשות?

נשאר הנבחן ללא

תשובה ומענה.

פסל הרופא את

הנבחן ולא נתן לו את

התעודה המיוחלת.

הנבחן לא ידע מה

לעשות מרוב צער,

היתכן שכל לימודיו

ירדו לטמיון שלא ידע

להשיב למקרה כזה?

אכן, השיבו לו הרופא הבוחן, בשעה שבד ובגד אין לשרוף

כדי לעצור את הדם, חובה עליך לקרוע בד מבגדיך אתה,

ולחסום את קילוח הדם. אינך ראוי לשמש כרופא אם אין

מצב החולי נוגע ללבך עד כדי שתקרע בד מבגדיך.

כך צריכה להיות ההרגשה כלפי הזולת.

וכי אני ציוויתי עליך שתאכל? תמה המלך שבעתים והרי לא אמרתי לך דבר! אכן כן נענה שמעון אולם כאשר שמעתי שציווית לראובן כך ואילו לי לא אמרת דבר, הבנתי מכך שרצונך שאוכל היום, לכן אכלתי. כן הוא גם הנמשל אמר ה"בן איש חי" לו היה הקב"ה

מכריז בתחילה: "כל

מי שלא אכל בשר

נבלות וטרפות

שקצים ורמשים יבא

וייטול שכרו", היו

באים אף אומות

העולם ומבקשים

שכר על שאכלו,

בטענה כי רק לישראל

ציווה לא לאכול ואילו

להם לא ציווה ולכן

אכלו.

לכן מכריז הקב"ה

תחילה: "כל מי שלא

אכל בשר חזיר מימיו

יבא וייטול שכרו", ויש

כמה אומות שלא

אכלו בשר חזיר

ויבואו לבקש שכר

בטענה שאף הם לא

אכלו מחמת שכך

ציווה הקב"ה

לישראל, ואף שלהם

לא ציווה בפירוש

יטענו כי כיוון שכך

שמעו חשבו שכך

רצונו יתברך, ואז

מכריז הקב"ה: "כל מי

שלא אכל בשר נבילות

וטרפות שקצים

ורמשים יבא וייטול

שכרו" ועתה נסתרים

דבריהם כי אם לא

אכלו חזיר מחמת

ששמעו את הציווי

שנצטוו ישראל, מדוע

אכלו שקצים

ורמשים?...

"ואת החסידה" (יא, יט)

"ולמה נקרא שמה חסידה? שעושה חסידות עם

חברותיה במזונות" (רש"י)

אם כן הלא דין הוא שהחסידה תהא עוף טהור?

אמר החידושי הר"ם ז"ל: "מאחר שהיא עושה חסידות

רק עם חברותיה, ואילו מי שאינה נמנית על

(נקדות של אור - ספינקא)

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לבנות "עין חמד" - מקהלת ציון

פרשת שמעוני - טמטום הלב פשקז

"אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ השרץ ולא תטמאו בהם ונטמאתם בהם" (ויקרא י"א, מ"ג)

האכילם נבלות וטרפות במשך שלוש עשרה שנה!

כששאלו את הרמב"ם מניין ידע על כך, השיב כי מכיוון שהוא מכיר את בני המדינה ההיא כאנשים ישרים וכשרים, הוא לא הבין כיצד הם שואלים שאלה כזאת שגובלת בכפירה.

הוא שיער כי טמטום ליבם נובע מאכילת מאכלות אסורות, שנאמר בזה "וְנִטְמַתְּם בָּהֶם" (ויקרא י"א, מ"ג) וחז"ל דרשו (יומא ל"ט ע"א): "אל תקרי ונטמאתם אלא ונטמטם".

אולם גם זאת הוא לא הבין, כיצד יתכן שאנשים כשרים והגונים יאכלו מאכלות אסורות?

לפיכך הוא שיער כי השוחט הוא זה שמכשיל את כל בני המדינה, והם אינם יודעים על כך, ואכן כפי ששיער כך היה.

בשביל שנשמטנו תישאר טהורה וזכה ומסוגלת להכיל את קדושת התורה, עלינו להיזהר ולהישמר לא להיכשל בשום נדנד וחשש כשרות, קלה כבחמורה.

יהי רצון שכל אכילתנו תהיה בכשרות ובקדושה לעבודתו יתברך.

בברכת שבת שלום
הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
רב הקהילה מבשרת ציון

שמעוני

ש"ס	כ"ח	כ"ט	ל'
18:39	19:52	20:42	20:42
18:58	19:51	20:40	20:40
19:00	19:53	20:42	20:42
18:58	19:51	20:40	20:40

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה
שמואל אימן בן אסתר זרי
מאיר ישראל בן רחל ברכה-
ליאור יהושע סומך וב"ב
יהודה אריה בן רחל ברכה
רון אברהם וב"ב
רחל ברכה בת פדילה דליה
נעם יצחק בן רחל ברכה
יוסף ליאור בן דליה אפרת-
שלמה ודנה דוד וב"ב
י.מ.ש כדורי
שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב
עמית בן אהרון וב"ב
רח דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר
תרצה בתיה בת ימנה נינט
אלן בן ג'ולייט
אנאל חביבה בת שולמית
מיטל בת מלכה
טליה עדן אסתר בת שולמית
שירי ימנה בת שולמית
שושנה שירה בת סילביה
אברהם גורג' בן דליה אפרת
סיון רבקה בת אלן אסתר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי
אליהו דורי בן ימנה
אילנה בת רוחמה
סיון בת אסתר
דניאל בן שרה
נעמה בת יפה
אסף בן סופיה
לימור בת פרידה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה
ימנה ניצרי בת סטה-
מרדכי ניצרי בן פרח-
סימי בת סוליקה
אורן בן אסתר
נעם יצחק בן רחל ברכה
שירה שילת בת אורי
לביא ישראל בן תמר חיה
מוריה בת רחל ברכה
יהודה אריה בן רחל ברכה
יפה בת שרה-הצלחה ורפואה
משה בן דנימה
רפאל משה בן רחל
רחל ברכה בת פדילה דליה
רונית בת סבריה
רפאל אבידן בן תקוה
בנימין בן ברכה
נעימה בת שרה
נעם אלימלך בן אשורית-
לימור בת פרידה
מאיה בת עדי
יהודית אסתר פראדל בת חיה-
ימים

לעיתים אנחנו לא מסוגלים להבין עד כמה אוכל אסור מזיק לאדם גם כאשר הוא לא מודע לכך ואכל בהיסח הדעת.

הרמב"ן כתב (דברים י"ד, ג') בלשון זה: "כי המאכלים האסורים גסים יולידו עובי ואטימות בנפש".

בכל ספרי הקדמונים, ראשונים ואחרונים, אנחנו מוצאים התייחסות חמורה ביותר לעניין מאכלות אסורות.

תמצית דבריהם היא אחת- כי המאכלות האסורות החודרות לתוך גופו של האדם גורמות לו לקלקול רוחני בלתי הפיך; הן מעוותות את מידותיו, סותמות את צינורות השפע הרוחניים שלו, וגורמות לו לאבד את התשוקה ואש ההתלהבות בתורה ובעבודת השם יתברך.

מין ראש הישיבה הגרא"מ שך זצ"ל סיפר שכאשר מרן הגאון רבי חיים מבריסק זצ"ל הזדמן לוורשה, ראה לראשונה את הספר החסידי הנודע 'דגל מחנה אפרים'.

שם בפרשת עקב מביא ששמע מסבו מייסד תנועת החסידות, הצדיק רבי ישראל בעל שם טוב זצ"ל, כי פעם שלחו אלפי אנשים בני מדינה אחת מכתב חתום אל הרמב"ם במצרים ובו שאלו שאלה בעקרי האמונה.

בהתחלה הרמב"ם השתמט מלהשיב על שאלתם, ורק הורה לבדוק את כשרות השחיטה במדינתם. הם עשו זאת למרות שהדבר היה תמוה בעיניהם.

הם גילו אחרי בדיקה יסודית כי השוחט

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה
לאליהו ניצרי בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת אברהם גורג' בן דליה אפרת וב"ב
לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה

לע"נ פיבי בת מזל ע"ה ונועם בן אורנה ז"ל

העלון מוקדש לעילוי נשמת
משה בן גורג'יה ז"ל

לעילוי נשמת

אדי אדוניו מזרחי בן שרה סרח

לרפואה שלימה
לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה
לאיידה חיה בת אסתר
נועה בת אסתר
ולילד אורי חיים בן שלי

שואל ומשיב בהלכה – ספירת העומר – חלק ב'

האם מותר להסתפר או לשמוע מוזיקה בימי ספירת העומר? מתי זמן של ספירת העומר והאם מותר לאכול לפני כן?

שאלה:

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רב הקהילה:

תשובה:

ימי ספירת העומר שבהם אנחנו נמצאים חל בהם אבל לאומי על עשרים וארבעה אלף תלמידי רבי עקיבא, שנפטרו בקיצור ימים ושנים. לכן אנחנו מחמירים על עצמנו ונוהגים דיני אבלות: לא מתחתנים, לא שומעים מוזיקה וגם לא מסתפרים עד היום שבו פסקו מלמות שהוא ל"ג בעומר (הספרדים מחמירים עד ל"ד בעומר לעניין נישואים ותספורת).

כאשר יש סעודת מצווה, כגון: ברית-מילה או בר-מצווה, שהוא היום שבו מלאו לנער י"ג שנה, מותר להשמיע מוזיקה. לעניין תספורת הראש וכן גילוח הזקן - יש להחמיר שגברים לא יתגלחו כלל. נשים מותרות בתספורת. מותר לספר ילדים קטנים. אדם שמוכרח להתגלח מכל סיבה שהיא, מוטב שיתגלח בערב שבת קודש לכבוד השבת. **בכל מקרה יעשה שאלת חכם לפני כן.**

המצווה היא לספור תיכף בתחילת הלילה אחרי צאת הכוכבים, לכן יברך מיד כשיזכור ולא ידחה את הספירה. בדיעבד יכול לספור עם ברכה כל הלילה עד עלות השחר. **מקורות:** שו"ע תפ"ט סימן י"ב.

יש אומרים שחצי שעה לפני השקיעה אסור לאכול ארוחה קבועה ורק אכילת עראי של פחות מ'כביצה' פת מותרת. אם התחיל לאכול, יש אומרים שכשיגיע זמן הספירה חייב להפסיק לאכול כדי לברך ולספור. יש אומרים שלא חייב להפסיק. טוב לברך ולספור ואחר כך ימשיך לאכול. **מקורות:** שו"ע תפ"ט סע"ד.

מותר לכתחילה לטעום פירות וכו' לפני ספירת העומר.

מי ששכח ולא ספר כל הלילה, יספור במשך היום עד השקיעה ללא ברכה ובלילות שלאחר מכן יספור בברכה. אם נזכר אחרי השקיעה לפני צאת הכוכבים (זמן צאת הכוכבים הוא שלוש עשרה דקות וחצי זמניות לאחר השקיעה), יספור מיד בלי ברכה. יש מחלוקת האם יכול לספור בשאר הימים בברכה. נוהגים להקל בזה ולכן יכול לספור בשאר הימים עם ברכה. **מקורות:** שו"ע תפ"ט סע"ז-ח.

נוהגים לספור בתפילת שחרית את ספירת העומר ללא ברכה.

בְּטָחוֹן בְּבוֹרָא עוֹלָם

אבי מורי סיפר לי, כי לא מזמן הלך לנחם את בני הרב וסרמן מחיפה, יהודי צדיק שעלה מהונגריה. הוא שמע מפיהם את הסיפור הבא: בצעירותו הרב וסרמן עבד בקצביה גדולה שהיתה תחת בעלות אדם שאינו שומר תורה ומצוות, אבל הוא מכר בשר כשר.

ביום מן הימים הוא מגלה שבעל הקצביה הביא ארגזים של בשר לחנות ללא כל חותמת הכשר. הוא נבהל אבל שמר את הדברים בליבו. לאחר שעה קלה ראה אישה שהגיעה לקנות בשר, הוא ניגש אליה בשקט ואמר לה: "תדעי לך שהבשר היום לא כשר. אל תקני כאן!". האישה שמעה זאת, הודתה לו מקרב לב ועזבה את החנות.

בצד עמד אחד העובדים שאינו שומר תורה ומצוות. העובד שמע את הדברים ורץ להלשין לבעל החנות. האיש כעס מאוד על הרב וסרמן ופיטר אותו מיד. היתה זו שעת צהרים, הרב וסרמן הלך לאיזה בית כנסת סמוך להתפלל מנחה. שם השתפך לפני הקב"ה בתפילה שתהיה לו פרנסה בשפע ויוכל לגדל את ילדיו בדרך התורה והיראה. בסיום התפילה יהודי ניגש אליו ואמר לו: "ראיתי אותך בוכה כל התפילה, האם יש משהו שאני יכול לעזור לך?".

הרב וסרמן סיפר לו: "כעת פיטרו אותי מהעבודה. גם ילדיי גדלים ואני מעוניין להעבירם לתלמוד תורה שנמצא בקריית מוצקין כדי שיקבלו מושגים של תורה ויראת שמיים, אבל אין לי כסף לגור שם ואין לי עבודה". אותו יהודי אמר לו: "אני קבלן ויש לי דירות שאני מוכר בקריית מוצקין, ממש סמוך לת"ת שאתה רוצה לשלוח לשם. אני מוכר לך את הדירה". הרב וסרמן אמר לו: "הלוואי, אבל אין לי כסף". אותו קבלן אמר לו: "קח דירה, כשיהיה לך כסף תשלם לי".

הרב וסרמן תמה מאוד: "למה החלטת לתת לי דירה?". הקבלן אמר לו: "היום אשתי חזרה לבית וסיפרה לי שהיתה בקצביה ויהודי אחד ירא שמיים ניגש אליה ואמר לה בשקט שהבשר טרף. לפי מה שהבנתי, זה היית אתה. לאדם קדוש שכזה שהיה מוכן לסכן את מקום עבודתו אני רוצה לתת דירה". כך הרב וסרמן קיבל דירה בקריית מוצקין. זמן קצר לאחר מכן בס"ד מצא עבודה מסודרת ומכובדת וזכה לגדל משפחה לתפארת. (מעובד מתוך 'קובץ גיליונות')

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

העלון נמצא בחובות גדולים. בעל בית-הדפוס העלה את מחיר ההדפסה בבת אחת ב-220 ₪ לכל הדפסה

מי שיוכל לעזור, תבוא עליו ברכת טוב. למעוניינים לעזור נא להתקשר 052-7652084 או לשלוח מייל PnineEH@gmail.com

קו לעניית 'אמן' ו'אמן יהא שמיה רבה' לאחר שיעור תורה- בזמן אמת מספר פעמים ביום 02-313-7905

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הצדיק הרב שלמה שטנצל זצ"ל

הרב וסרמן תמה מאוד: "למה החלטת לתת לי דירה?". הקבלן אמר לו: "היום אשתי חזרה לבית וסיפרה לי שהיתה בקצביה ויהודי אחד ירא שמיים ניגש אליה ואמר לה בשקט שהבשר טרף. לפי מה שהבנת, זה היית אתה. לאדם קדוש שכזה שהיה מוכן לסכן את מקום עבודתו אני רוצה לתת דירה". כך הרב וסרמן קיבל דירה בקריית מוצקין. זמן קצר לאחר מכן בס"ד מצא עבודה מסודרת ומכובדת וזכה לגדל משפחה לתפארת. (מעובד מתוך 'קובץ גיליונות') **הצדיק הרב שלמה שטנצל זצ"ל** - נולד ב-י"ב כסליו ה'תרח"צ (1937). כשהיה בחור למד בישיבת 'תפארת ציון'. בהמשך למד בישיבות פוניבז' 'באר יעקב' וישיבת חברון. בשנת ה'תש"ל (1970) יזם והקים את המבחר הפומבי 'חתן המשנה', חידונים ארציים לנוער במשנה. בהמשך שימש כיו"ר מפעל לימוד משנה יומית והלכה יומית (כיום 'קביעותא'). שימש כראש ישיבת 'פורת יוסף' ברחובות וממקימי הוועדה למען השבת. היה מעורב במאבקים הציבוריים של הציבור החרדי, כגון: הקמת הפעילים, גיוס בנות, ניתוחי מתיים, חילולי קברים, פרסומי שחץ, חילולי שבת ועוד.

גולת הכותרת במפעליו היה קירוב בחורי בני עדות המזרח לתורה הקדושה וללימוד התלמוד מתוך אהבה ומסירות רבה. השתייך לחסידות רדומסק. ענוותן עצום. התבטלותו של רבינו הייתה מפעימה. היה שגור בפיו המשפט: "אני – התלמיד שלך; ואתה – הרב'ה שלי". מאות ואלפי 'רב'ס' היו לרבי שלמה. שאף לתקן את מידותיו וגם עמל רבות כל חייו על כך. מחשבתו היתה על הזולת. נפטר ב-כ"ט ניסן ה'תשע"ג (2013). חי כ-76 שנים. ציונו בבית החיים של נציבי ישיבת פוניבז' בבני ברק.

אביו: ר' יונה (מייסד לימוד משנה יומית והלכה יומית). **אימו:** מרת שבע. **אשתו:** מרת נחמה (בתו של הרב משה הלוי לינשה, רבה של שכונת 'אחוזת שמואל' בחיפה). **ילדיו:** מרת רחל אביגיל, מרת מרים, הרב יונתן, הרב ישראל מרדכי, מרת אסתר. **מרבותיו:** הגאונים ר' אליהו אליעזר דסלר (מח"ס מכתב מאליו. משגיח בישיבת פוניבז'), ר' שמואל רוזובסקי (ראש ישיבת פוניבז'), ר' חזקיהו משה שמואל שפירא (ראש ישיבת 'תאר יעקב'), ר' שלמה וולבה (מגדולי המשגיחים. שימש כמשגיח בישיבת 'באר יעקב' ובישיבת 'גבעת שאול').

הגאון רבי אליהו מן סיפר: "סיפרתי למרן הגאון רבי חיים קניבסקי זצוק"ל אודות רבינו: לפני עשרות שנים הרב שטנצל עמד בחנות 'יד עזרה' בבני-ברק לקניית מצרכים לשבת. לפתע הוא שומע צעקות רמות מכיוון הקופות. הרב פנה לברר על מה המהומה. הוא ראה אדם חילוני צועק בפראות על אברך חרדי צעיר עדין. החילוני איבד שטר של 50 ₪, סכום עצום באותם ימים. הוא האשים את החרדי בגניבה בטענה שדקות ספורות קודם לכן ביקש מהאברך לפרוט את השטר הגדול והלה ענה כי אין בידו סכום כזה. ניכר היה שהחרדי דובר אמת לאמיתו. החילוני מתוך מצוקתו, טפל עליו עלילה חסרת שחר. עשרות סקרנים התגודדו סביב הניצים כדי לראות איך יתגלגלו הדברים. רבינו לא היה מסוגל לראות את המחזה המביש. הוא שלף מארנקו שטר של 50 ₪, ניגש אל המתפרע ושאל אותו: "האם השטר הזה שלך?".

החילוני נעץ בו מבט זועם ועוין, תפס את הכסף ופנה לדרכו ללא כל אמירת סליחה ותודה. רבינו ביקש לצאת ולהיעלם מהמקום, אבל אדם שראה מהצד את המתרחש עצר אותו ושאל: 'כיצד אתה מרשה לעצמך לתת למתפרע חילוני סכום כה גדול במתנה בשעה שהוא כלל לא יודע מזה וחושב שהשטר שלו וקרוב לוודאי שבהמשך יגלה את השטר המקורי בתיקו או בבגדיו?! בפרט שאני יודע שזאת את האפשרות לקנות את המצרכים שרצית?'. הרב השיב בפשטות: 'מצוות 'ואהבת לרעך כמוך' נדירה כגון זו – יקרה לי הרבה יותר!'. פניו קרנו מאושר ומאהבת-ישראל. הוא התבייש על שגילה מעט מגישתו האצילה ומיהר ללכת לבית המדרש. מרן הגר"ח זצוק"ל הגיב בהתרגשות רבה: "יותר מזה כבר לא צריך להגיד דבר נוסף על ר' שלמה שטנצל".

מכתב-ידו של רבינו אנחנו לומדים על שאיפותיו בתיקון המידות: "להיות שומע ומקבל 'פנימיות' ו'הרגשה' של אחרים גם אם קטנים ממני כביכול. אל תבטח על ה'מבינות' שלך, אלא למד מכל אדם! – איזה חכם? **הלומד מכל אדם!** להיות אוהב הנבראים ודורש טובתם להידבקותם בה' וטובתם הגשמית. **"לא לראות חסרון בשני!"** כל חסרון שאני רואה – צריך להיות מיד בתפילה לבורא עולם שיתקן את זה. **"עצוב"** – להתפלל שה' ימלא את חסרוננו ויתן שמחה בליבו. **מידה רעה** – להתפלל שיידיק בה' וממילא תסור המידה הרעה. לא לחשוב על הרעים ועל מפלתם הגשמית אלא – **"אהבת צדק ותשנא רשע"**. הקב"ה בחר באברהם אבינו ע"ה משום שניסה ללמד זכות אפילו על רשעים גמורים. **"ענוה ושפלות פותרות כנראה את כל בעיות האדם"**: כשאני מכיר שאני השפל מכולם וכולם גדולים ממני מכל סיבה שהיא, עקב מעלת הזולת וקוטני – הרי שאינני רוצה להיות גדול מהשני, וממילא אין תחרות עם אף אדם. בכך אני מקבל גם את עצמי וגם את השני".

בערב פסח של שנת תשס"ח התקיים אירוע נדיר שמתרחש אחת לעשרים ושמונה שנה: מעמד 'ברכת החמה'. רבינו הלך לבית המדרש 'משכנות-יעקב' הסמוך לביתו, שם התקיים המעמד לאחר התפילה כשאלו נלווה נכדו הצעיר בן העשר. לפתע, בעוד הריקודים מתחילים, הוא חש ברע. תוך שניות איבד את שיווי משקלו וצנח לקרקע כשהוא נחבל קשות בפניו ובגופו. בבדיקות שנערכו לאחר מכן התברר כי באותה השעה עבר אירוע מוחי. תוך דקות ספורות יללות של אמבולנסים ניסרו את הרחוב. כוחות הצלה נהרו למקום כדי להעניק לו טיפול רפואי ראשוני.

הנכד שהיה אחוז בהלם עמד בצד בלי יכולת להגיב. לפתע רבינו סימן לו לגשת אליו, כי ברצונו לבקש ממנו דבר מה. הנכד ניגש בחשש וראה את סבו חיוור כסיד, גופו רוטט ורועד, ועל פניו מסכת חמצן גדולה. הוא התקרב לשמוע את דבריו ושמע אותו ממלמל במאמץ מספר מילים שנקטעו שוב ושוב עקב החולשה בה היה שרוי: "בבקשה, תלך לסבתא ותאמר לה שאני מרגיש מצוין. אין לה כל סיבה לדאגה ולחשש. מדובר בחולשה חולפת ורק הפנו אותי לבית-החולים לבדיקות פשוטות". זה מה שהטריד את רבינו בשעה קשה זו.

(הסיפורים מעובדים מאת הרב יצחק סילמן)

נְפִיוֹן וּשְׁכָרָה

גמ"חים \$6,000 עבור השכירות ועבור חובו של אהרל"ה.

לאחר מכן התגלתה אצל בני בן השלש, בעיה חמורה שהצריכה ניתוח רפואי פרטי בעלות \$6,500. שוב נכנסתי למסע של הלוואות נוספות.

בערב ר"ה הייתי עם כל הסכום. קבעתי תאריך לניתוח בשבוע שאחרי סכות. הטמנתי את השטרות בתוך מגבת קטנה והנחתי אותה על מדף גבוה בחדר הכביסה. הודעתי לאשתי שהכסף לניתוח מונח שם כדי שתפקח עליו בשבע עיניים.

באותו ערב ראש השנה אני מקבל טלפון מאחותי. היא ביקשה שאלווה לחברתה סכום של \$6,000 עד ערב סכות. המחשבות התרוצצו בתוכי. אחר כך השבתי לה: "אין לי כח לעמוד בניסיון הזה. אני חייב את הכסף. כבר נפלתי בפח פעם אחת. בבקשה הניחי לי". ובזה סיימתי את השיחה.

בימי ראש השנה נקיפות מצפון ניקרו בתוכי. במוצאי ראש השנה לא יכולתי להישאר אדיש. התקשרתי לאחותי ואמרתי לה שאני מסכים להלוואה. קבענו שהלוואה יבוא למחרת בבוקר. כאשר באתי להכין את ההלוואה גיליתי שהמדף ריק.

קפאתי במקומי וזעקתי: "היכן המעטפה?". לפתע אשתי נזכרה שהילדים ניקו שם בערב החג וזרקו את הקופסא עם המגבת לצפרדע השכונתית. תוך שניות ספורות, כבר הייתי בתוך הצפרדע שעדיין לא התפתה. אני מתבוסס בתוך כל הלכלוך, מחפש אחרי המגבת.

לאחר חצי שעה של חיפושים, הרמתי את ידי לשמיים ואמרתי: "ריבונו של עולם אני יודע שהכל לטובה, אתה רוצה ללמד אותי שפלות והכנעה, שאני אשען רק עליך, עזור לי להישאר איתן ורגוע מתוך אמונה מחלטת בך, שאני יתרומם על ידי הניסיון הזה, ולא חלילה ההפך".

הרגשתי שרוח חדשה נכנסת בתוכי. המשכתי לחפש כאשר אנשים רבים מביטים בי. אחרי שעה של חיפושים מצאתי את הכסף ב"ה! התחלתי לרקוד משמחה. אלמלא הייתי מסכים להלוואה לא הייתי מודע לבעיה. עוד באותו היום הלוואתי.

בערב סוכות ההלוואה שבה לידי. שעתיים לפני החג אהרן ברמן הגיע אלי כשבדיו חמש אלף דולר ואמר: "תסלח לי, אתה יודע שהסתבכתי, אבל אתה הראשון שמקבל ממני חזרה".

אחרי סכות, שעתיים לפני הניתוח ביצעו בבני צילומים אחרונים בהם גילו ב"ה שבני בריא לחלוטין ולא זקוק לניתוח. המנתח הישר לא ביקש כסף ואני שבתי לבית מודה לה' מתוך הכרה שכשנותנים לזולת לעולם לא מפסידים. לפעמים הקב"ה מנסה אותנו בניסיונות קשים כדי לרומם אותנו עלינו להישאר חזקים באמונה מתוך ידיעה שה' יתברך צועד עימנו תמיד בכל צעד ושעל והוא פועל את הכל למען טובתנו הנצחית.

להלן סיפור מופלא המעובד מתוך העלון 'מתיקות הפרשה'. יש בסיפור זה כדי ללמד אותנו כי כאשר האדם עומד בניסיון, אז הוא יוכל לפעמים להבין עד כמה זה היה לטובתו ולתועלתו.

משה דוידוביץ הוא אדם שחי בדקדוקי עניות. הוא מספר: אני לא מאחל דקדוקי עניות אפילו למבקשי רעתי. אבל כשמתבוננים מבינים שעם העוני אפשר להשיג לב נשבר קרוב ותלתי בה' יתברך.

החברותא שלו אהרן ברמן, גם אצלו הפרנסה לא מצויה ברווח. אבל הוא מסתדר יותר טוב ממשה. יש לו דירה משלו ועבודה טובה ואילו משה גר בדירה שכורה ומשכורתו נמוכה.

משה דוידוביץ סיפר: ערב אחד ר' אהרן מתקשר אלי ואומר: "אני צריך אותך דחוף בארבע עיניים". באותו ערב התיישבנו שנינו במרפסת ביתי הקטן והשכור.

"תקשיב טוב", ר' אהרן אמר, "יש לי מצוקה קטנה. אני חייב הלוואה דחופה של 5,000 דולר" - "אהרן, אתה צוחק עלי? בקושי יש לי 50 שקל ואתה מבקש ממני \$5,000?"

"לא משה, לא ביקשתי ממך הלוואה. אני רק רוצה שתחתם לי ערבות על השטר של בעל הגמ"ח". חתמתי לו בלי לברר הרבה. סמכתי עליו שהוא אדם אמין.

בוקר אחד אחרי חצי שנה ללא הודעה מקדמת אהרן נעלם מהכולל. רק לאחר שלושה ימים נודע לי שהוא עבר לגור בעיירה דרומית בשכירות.

"מעניין", הרהרתי, "הוא לא הודיע לי דבר. גם הפלאפון שלו מנותק". יומיים לאחר מכן פתחתי את תיבת הדואר. שם המתינה לי מעטפה. כששלפתי את הדף מתוכה חשכו עיניי: 'מר משה דוידוביץ, הנך ערב קבלן של אהרן ברמן. הלוואה מתחמק מלשלם את חובו. הנך מתבקש לסור לבית הדין על מנת לשלם את החוב'.

נשימתי כבדה עלי. מהיכן אני משיג את הכסף הזה? חשתי כוויית ענק שצרבה את ליבי. נתתי אמון מלא בחברי, ועתה הוא בגד בי. ניסיתי למצוא כף זכות אך לשווא.

בסופו של דבר נסעתי לדרום. אחרי מספר שעות של בלוש בס"ד הצלחתי לאתר אותו יוצא מאחד הבניינים. כשהוא ראה אותי פניו קפאו. שאלתי אותו: "אהרל"ה, מה עם הכסף? שלם את החוב!".

הוא ענה: "משה, אין לי כסף. כמה מעסקי קרסו. הבנק עיקל את כל אשר לי". חזרתי לביתי שבר כלי. הבנתי שמוטל עלי לשלם את החוב.

התרוצצתי במשך כמה ימים. הצלחתי להשיג בס"ד דרך

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל
רחמים בן רחל ז"ל	אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל	פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	שמואל בן רבקה ז"ל	יצחק יצחק בן רחל ז"ל	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה
ר' עזריאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	רפאל בן אסתר ז"ל	אברהם בן יונה ז"ל	עמירם בן דבורה ז"ל
אביחי בן אסתר ז"ל	יצחק בן חביבה ז"ל	סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל
יצחק בן פנינה ז"ל	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה
חי זיזי בן קלרה ז"ל	קסאנש בת דג'יטו ע"ה	יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	סוליקה בת עישה ע"ה	יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה
אסתר בת נעמי ע"ה	שרה בת נרקיס ע"ה	יוסף בר סעדה ז"ל	יוסף בר סעדה ז"ל
ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל	יעקב בן סלימה ז"ל	שלום בן אסתר ז"ל	שלום בן אסתר ז"ל
אורה בת נעמה ע"ה	ספירנס תקווה בת נעמה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	אריה בן מרים ז"ל
מישא אסתר בת זהרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל	אלון בן סעדה ז"ל	אלון בן סעדה ז"ל
מסעוד בן יקוט ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה	אילנה (מחרוזה) בת שרה ע"ה	אילנה (מחרוזה) בת שרה ע"ה
רחמה בת מסעודה ע"ה	חיים חמוטל בן רינה ז"ל	מאיר בן נעמי ז"ל	מאיר בן נעמי ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה	ישראל בן חיים משה גרשון ז"ל	שפרה בת פסיה ע"ה	שפרה בת פסיה ע"ה
אליהו בן חיים משה גרשון ז"ל	נעמה בת שרה ע"ה	בתיה (מרדה) בת שמחה ע"ה	שרה גבריאלי בת נאוה ע"ה

943 שמיני

כניסת השבת: 18:58

יציאת השבת: 19:50

רבנו תם: 20:40

ע"פ אופק ת"א

כ"ח בניסן התשפ"ה

טוב העלון השבועי להסות בה'

מלאכי התורה הקדושה

חתם הרב זצ"ל ואמר: "אין דבר גרוע בעולם מאיבוד הזמן. הזמן זה הדבר הכי טוב שנתן ה' לאדם. על כל אדם לנצל את הזמן שלו בעולם הזה לתורה, מצוות ומעשים טובים". חבל על דאבדין ולא משתכחין!.

את המעשה המדהים המיוחד הבא סיפר הרה"ג בנימין חותה שליט"א: "בחודשים הראשונים בהם פרצה המלחמה, המצב היה קשה עד למאד. הצבא נכנס אל תוך עזה, לתוך המארבים המסוכנים שהטמין לו ארגון הטרור, ובכל יום שמענו על פצועים והרוגים, ה' ירחם.

באחד הימים, הלכתי לבקר באחד הבסיסים הצבאים בעזה, על מנת לרומם את רוחם של הלוחמים ולחזקם בתפילה ובבטחון בהקב"ה. דיברתי איתם, התפללתי איתם והיתה התעוררות גדולה מאד. לפתע, ניגשו אליי שלושה חיילים שאינם דתיים וביקשו לספר לי את אשר אירע זה עתה בלחימה שלהם: "ביחידה הקרבית שלהם ישנו חייל בשם 'עמירם'. כשפרצה המלחמה בשבת שמחת תורה, עמירם יצא אל שדה הקרב והחל להילחם בגבורה במחבלים הארורים, על מנת לבלום אותם מאסון גדול ונורא, אלא שלפתע...

- המשך בעמוד אחרון (4) -

בצער רב וביגון קודר, איבד העולם את הגאון הגדול מרן הרב מאיר מאזוז זצוק"ל. הגאון הרב מאיר מאזוז היה עמל בתורה כל ימי חייו והרביץ תורה לאלפי תלמידים במשך 80 שנות חייו. הרב היה מרבה לדבר בשיעורו השבועי ברדיו על מעלת לומדי התורה, קדושתם והברכה הגדולה שהם מביאים לעולם, למרות ההשמצות והבוז שגורם היצר הרע בדורנו לעמלי התורה המסולאים בפז. "ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'" - אומרת התורה בפרשתנו בפטירת נדב ואביהו בניו של אהרון.

באחד השיעורים אמר מרן הרב מאזוז זצ"ל את הדברים הבאים (כ"א באדר התשע"ו): "אחרי מאה ועשרים של האדם, הוא יעלה לשמיים וישאלו אותו: 'מה למדת בתורה כשהיית בעולם הזה? אלו מעשים טובים עשית בעולם המעשה?'. רבי נחמן מברסלב ('שיחות הר"ן' שיחה כ"ח) אומר כי כמו שאנשים חשובים מטיילים בעולם ומספרים: 'הייתי בשוויץ, בקנדה והבאתי משם כמה סחורות ומציאות מיוחדות'. תארו לעצמכם שיבוא אדם שטייל זמן רב בחו"ל בעסקים, וכשישאלו אותו: 'מה הבאת בידך מהטיול הארוך?', הוא יענה: 'כלום. חזרתי בידים ריקות'. באמת?! אז בשביל מה הלכת? סתם בזבזת כסף וכרטיסי טיסה?! רבותי, העולם לא יודע כמה פנינים ומרגליות יש בכל קושיה במסכת של גמרא, בכל תירוץ שמצא לקושיה חזקה, בכל חידוש שהתחדש לו. אם היה אפשר לראות את מלאכי השרת שנבראים מלימוד התורה, היינו רואים רכב אש וסוסי אש. כמו שאלישע היה מסובב במרכבות אש, כך סביב כל אדם היושב ולומד תורה - ישנם מרכבות וסוסי אש ממש, רק שאנו לא רואים!. לכל יהודי יש חידושים שמחכים רק לנשמה שלו, והוא רק צריך לפתוח את הלימוד ולנסות להביא אותם לעולם."

העלון מוקדש לעילוי נשמת

מו"א ועט"ר מיכאל בן אורה

קלרה חתון בת סלחה

ולרי בן אירנה

ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. ישראל בן מרים וגרשון. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. יוסף בן נג'יה. פרחח בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. אסתר בת מול. יעקב בן שמחה. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה. לירן בן מול. אבלין עדינה בת פרחח. ר' אברהם בן ר' סעדיה. עמרון אורי בן יוסף. סאן אמנון בן שרה הי"ד, משה כהן בן נוהת ויוסף.

לרפואה, פריסה והצלחה: מ"א ציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. דניאל בן ציפורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. טליה מרים בת דינה וחיים. רות בת מרים הי"ו. ינון בת רחל.

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מול. אליס בת פרידה. בתחן בת גילה רוחמה. הדר בת נחמה. זיווג הגון: אודליה וניר בני ציפורה.

סגולות וישועות

לימוד התורה הקדושה

הלכות והליכות

הרב יעקב ששון שליט"א / הלכה יומית

שאלה: בשבת בבוקר - חלק מהמשפחה אוכלים בשולחן חלבי וחלקם אוכלים חמין בשרי - האם יש היתר בדבר?

האוכל מאכלי חלב, אסור לו להניח על אותו שולחן מאכלי בשר. וזאת מגזירת רבותינו, כדי שלא יטעה אדם ויאכל ממאכלי הבשר שעל השולחן (הרמב"ם). ויש אומרים שטעם האיסור הוא מחשש שיגעו הבשר והגבינה זה בזה ונמצא אוכל בשר בחלב. (רש"י).

אין חילוק בדבר אם יושב עם אדם אחר, כשכל אחד אוכל חלב ובשר, או שהוא יושב לבדו בשולחן עם מנת בשר, ומונח על השולחן מאכל חלבי, שבשניהם הדבר אסור.

כל זאת מדובר דווקא כאשר מדובר בשני אנשים המכירים זה את זה, שמא יטעו ויאכלו זה משל זה, ונמצאים אוכלים בשר בחלב, אבל אם מדובר בשני אנשים שאינם מכירים זה את זה, כגון שני אנשים שמתאכסנים במלון ואינם מכירים זה את זה, הרי הם רשאים לאכול, זה בשר וזה חלב על שולחן אחד, משום שאין לחשוש כל כך שיאכל אדם ממאכלי אדם אחר שאינו מוכר לו.

בדומה לכך, למדו רבותינו, כי אם שני האוכלים יושבים במרחק רב ביניהם, כך שאין חשש שיבואו לערבב המאכלים - מותר.

ישנו היתיר לשבת באותו שולחן עם בשר וחלב, כשמניחים 'היכר' של דבר גבוה ובולט לעין, שאין רגיל להניחו בשולחן, והוא יזכיר לא לערבב בשר וחלב. אך באדם יחיד בשולחן של בשר וחלב - לא יעזור היכר. וכן האוכל עם קטן על שולחן - לא יעזור היכר כלל!

מבחן הגלידה

הורים רבים שואלים: מה לעשות כשהילדים שלנו לא עונים לנו שאנו קוראים להם? ... האם יכול להיות שהם סובלים מבעיית שמיעה? מבחן גלידה פשוט יפתור את התעלומה. וזה הולך ככה: התקרבו לאוזן של הילדים ולחשו להם שעכשיו, ממש עכשיו, אתם עומדים לחלק גלידה לכולם. תופתעו לגלות שהילד לא רק ששומע טוב, אלא אפילו מצוין!.

וכאן עולה עוד שאלה - למה, אם כן כשאנחנו קוראים וצועקים להם כ"כ הרבה פעמים אין מענה?!? ... האם לנצח נצטרך לומר את אותו דבר מאה פעמים?!? ...

התשובה היא ברורה ומוחצת וקוראים לה - **חוסר משמעת!** הילד בתוך תוכו רוצה לעשות את רצון ההורים, אלא שהוא מרשה לעצמו לא להישמע לנו רק בגלל שאנחנו, ההורים, לא משוכנעים מספיק בסמכות שיש לנו. אנחנו לא בטוחים בחובתו המוחלטת של הילד להקשיב בקולנו. במקרים רבים, כשההורים רואים שהילד לא מציית, נוצרת אצלם תחושת חוסר אונים, שגורמת בד"כ לשתי תגובות: הראשונה - ההורה מתייאש מלחנך את

* **כתב ה'אוהב ישראל' מאפטא זצ"ל על מעלת לימוד התורה להינצל מהצרות ובפרט בימי החופשה:** "אם תשמעו לעצתי, תשבו בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ללמוד תורה ולגדל את בניכם לתורה, שנאמר עליה: 'חרות על הלוחות', אל תקרי 'חרות' אלא 'חירות', שתנצלו מכל הצרות והרעות שהראו לי מן השמיים, ואם לא תשמעו לי - קצתי בחיי מהצרות המעותדות לבוא על 'שונאי ישראל' ('אוהב ישראל', ערך 'תורה')."

* **הוסיף הרבי הקדוש מאפטא זצ"ל:** "לימוד ב'שער הביטחון' המובא בספר 'חובת הלבבות' (וטוב ללומדו מתוך הפירוש 'לב טוב') - בכוחו להציל את הלומד מכל הצרות שבעולם ולהביא עליו שפע של ישועות."

* **לימוד קבוע בספר 'אור החיים' הקדוש של רבנו חיים בן עטר** (שלא זכה בילדים) מסוגל לרפואה (רבי פנחס מקוריץ), ומסוגל לעושר ואריכות ימים ('סגולת משה') ומסוגל להציל בעת צרה (רבנו החיד"א).

ילדיו, מוותר על סמכותו כהורה, נכנע לדרישות הילדים ועם הזמן מפסיק להציב גבולות. הילדים מבינים מהר מאוד את חולשת ההורה ואז היוצרות מתהפכות - הילדים משליטים משטר טרור על ההורים, דבר שגורם בסופו של דבר לווייתור על נוכחות פיזית או רגשית כלפי הילדים והפקרות הורית מוחלטת.

השנייה - ההורה מאבד את גבול ההורה המחנך, ומחוסר שליטה במצב, הוא לוקח סמכות כוחנית המתבטאת בהתפרצויות זעם וכעס בלתי נשלט, פגיעה מילולית קשה בילד, איומים ועונשים קיצוניים.

אם אומר לכם שכאשר אתם פונים לילדים זה צריך להיות אך ורק פעם אחת! תדעו שאני לא מגזים. בעבר ההורים היו אומרים מילה אחת ומיד הילדים היו רצים, אך כיום זהו דור עקבתא דמשיחא ויש להתנהג אחרת.

בדור שלנו יש להתחשב אומנם בצורכי הילדים, אך מצד שני להשאיר את ניהול המשפחה בידי ההורים! ואין זה אומר שהילדים במשפחה יהיו מאולפים חלילה ויעשו כל מה שההורים רוצים תמיד ומהר. זאת לא מנהיגות! זו עריצות שעבר זמנה.

(הרב יצחק אבוחצירא שליט"א)

חליפה בהזמנה

מפוארת, בעוד אבי הבחור המבוגר התעטף בחלוק שחור סינטטי מוכתם ומלוכלך.

והנה, בעת כניסתם אל בית המדרש החל הניסיון הקשה בתפארתו. עיניים רבות של זלזול וחמלה ננעצו באבי הבן המבוגר, כשרבים מתלחשים על מראהו המבזה והעלוב. בשעת ניסיון היה לו לא פשוט כלל, אך הוא לחש לעצמו: "אשריך! ביזיונות במתנה לא זוכים בכל יום! אנא ה', לזיווג הגון של בני היקר!"

השבת חלפה לה, כשכולם שבו למקומם. האברך הודה כל כך לחברו שמנע ממנו בושות, בעוד חברו מודה לו על כך שזיכהו בשבת לא פשוטה של הרבה לעג ובוז. הם שבו לביתם ובמוצ"ש האברך, אבי הבן המבוגר שהתבזה מקבל טלפון. היתה זו הצעת שידוך חדשה לבנו המבוגר.

רבתיי, הקישבו היטיב: הזוג ערך כמה פגישות באותו שבוע, וביום חמישי באותו שבוע, ליל שישי פרשת שמות תשע"ח, 6 ימים וכמה שעות מאז חווה את הבושה - בא בנו בברית האירוסין בסימן טוב ובמזל טוב.

"זה שידוך שהוא נס שמימי, אות וסימן משמים על מעלת הביזיונות" - שב האב וסיפר לכל מי שהסכים לשמוע.

כל כך לא נעים לעבור אירוע משפיל ומבייש, שהוא כמוות לאדם על שפיכת נפשו ברבים, אלא שמצד שני, אין לך רגע גדול ומיוחד כמוהו, שכותב רבנו משה קורדובירו זצ"ל בו מוחל ה' את כל עוונות האדם וממיר לו את כל הייסורים והצרות שהיה אמור לעבור בעולם הזה, בכמה רגעים לא נעימים של ביזיונות.

"אם יהודי היה יודע את מעלת הביזיונות - היה מחפש אנשים שיבזהו בשוק בתשלום!" - אומר הרה"ק רבי חיים ויטאל.

המראה שלה הינו בהתאם: כתמים ולכלוכים לא נאים. 'אוי, איזה בושות!', הוא נאנח ולא ידע את נפשו. 'עד שאנו עושים שבת התאחדות כזו, יראו אותי כולם בזמני התפילות, הלימוד והסעודות כאילו אני באמצע יום עבודה - איך אעבור את השבת ככה?! איזה בושות!'

חברו לחדר שראה את צערו הרב, העלה רעיון מיוחד: "אני רואה כי אני ואתה באותה מידה בבגד, ולכן, קח את בגדי השבת המהודרים שלי, ואני אלבש את בגדי היום חול הפשוטים שלך!"

שמח האברך לשמוע זאת, אך השיב לחברו: "אך מה הרווחנו בכך? הרי שכעת הבושה והביזיונות שהיו צריכים להיות מנת חלקי, יעברו להיות בחלקך?". חייך חברו והשיבו: "ועוד איך שזה משנה. אני אשמח מאד לקבל את הבושות והביזיונות הללו, וזאת מפני שיש לי בן מתבגר בבית, אשר שנים רבות לא מצליח למצוא את זיווגו. עשרות הצעות טובות - ירדו, ומי יודע אולי בזכות החסד איתך והביזיונות שאקבל - אהיה שליח טוב להחיש ישועה לבני היקר!"

האברך שמע זאת ולא האמין לתעצומות נפשו של חברו - הוא מסכים לקבל מראש את הבושה. הוא הודה לו בחום והם החליפו את הבגדים: השוכח התעטר בחליפה

הפרשה שלנו מספרת כי לאחר שהקימו את המשכן, מגיע הרגע המיוחד והמכונן בו אהרן הכהן הגדול נדרש לגשת אל המזבח ולהתחיל להקריב בו קרבנות, לראשונה. אלא שאהרן הכהן מתקשה לעשות זאת, מדוע? מפני שאנשים רבים מבני ישראל אשר זכרו את 'חלקו' בחטא העגל, החלו מבזים אותו ומביישים אותו: "היתכן שאדם שעמד ורקד לפני העגל המשוקץ - יגש להקריב קרבנות לפני ה'?"

אהרן הכהן עומד בוש ונכלם, סופג את הביזיונות ומחליט כי בעקבות כך הוא אינו ניגש למזבח. רואה זאת משה רבנו ופונה אליו: "מדוע אתה בוש? לכן נבחרת!"

ביאור מדהים גילה לנו הרה"ק רבי מרדכי מנדבורנה זי"ע: משה רבינו אומר לאהרן הכהן: "מדוע אתה נכלם מהבושה? הלא בזכותך, בגלל שאתה מקבל את הבושה, בגלל שאתה סופג ביזיונות באהבה, הרי בדיוק בשל כך נבחרת לשמש ככהן גדול! בשכר הביזיונות המוטחים בך - זכית למעמד כה נשגב ונעלה!"

כמה גדולים ונעלים רגעי הביזיונות, אשר אין שיעור וקץ לזיכור וההצלה שהם גורמים לאדם, ולמעלות הרבות שהם מביאים את האדם בעקבות כך! אלו רגעים קשים ונוראים לבשר ודם - אך הם רגעים מרטיטים וקדושים בשמיים!

סיפר הרה"ג אלימלך בידרמן שליט"א מעשה מיוחד במינו: "היה זה בערב שבת קודש פרשת ויחי תשע"ח. קבוצת אברכים נסעו באוטובוסים לערוך 'שבת התאחדות וחיזוק'. אלא, שדקות לפני כניסת השבת, גילה אחד האברכים כי אירעה טעות נוראה - במקום להכניס את חליפת השבת המהודרת שלו למזוודה, הוא הכניס את חליפת יום החול הפשוטה, בה הוא עובד ועמל אף בעבודות כפיים, ועל כן,

מלאכי התורה הקדושה

ראשון כיצד הוא מספר זאת
בהתלהבות וחיות.

נמצאים אנו בימי ההכנה למתן תורה, ימים בהם חוזרים בחורי הישיבות והכוללים לספסלי בית המדרש - נזכור כי לכל יהודי יש חלק בתורה, ולימוד התורה הוא הנצח שלך בעולם הבא, והשמירה וההגנה שלך ושל משפחתך בעולם הזה!.

"א"ר ירמיה בן אלעזר: כל בית שנשמעין בו דברי תורה בלילה - שוב אינו נחרב, וכל בית שאין דברי תורה נשמעים בו בלילה - אש אוכלתו".
אם יש אש של תורה - אין אש אחרת: שריפות ח"ו, כעס ומריבות.

מתי לאחרונה אשתך וילדיך ראו אותך פותח ספר בבית ומנגן את התורה הקדושה? גם אם הינך זוכה כל יום ללמוד שעה או יום שלם בבית המדרש - אך בני ביתך לא רואים זאת!, הם גם זכאים וחייבים לראות את הבעל והאבא נהנה מהתורה הקדושה, וכיצד הם יבינו כמה התורה מתוקה, אם לא יראו את אבא מנגן את התורה הקדושה בבית, ולו לכמה דקות!?!.

כמה עצוב בימינו שישנם בתי
שהילד רואה את אביו ואמו רק בתוך
הטכנולוגיות ההרסניות, כשהם
שקועים בתוך מסך קטן, כשהם
מחייכים אליו וצוחקים אליו כאילו
הוא כל חייהם. וכמה שעות נשרפות
לו בכל יום על הדבר הזה.

וכשהילד רואה את הוריו שקועים בתוך הדברים הללו - מניין יהא לו תקוה להתחבר לתורה הקדושה, אותה אנו זוכים ללמוד בזמן הקצוב שקיבל כל אדם בעולםם!?

”אני עומד מהצד בבית דין של מעלה ורואה את הויכוח הגדול בין התורה של האברכים לבין המקטרגים, עד שלבסוף, ב”ה ניצחו האברכים והחזירו אותי לחיים, כאן בבית החולים ‘סורוקה’.”

ואז עצר עמירן ופנה לחבריו החיילים: "האמינו לי, למרות שאינני אדם דתי, הייתי שם באופן ברור ומוחשי ואני אומר לכם - **האברכים**

ובחורי הישיבות היושבים ולומדים תורה בבתי המדרש, שומרים ומגנים על כוחות הביטחון ועל כל עם ישראל. הם נלחמים למעלה בשמיים לשמור על כל אדם מישראל שלא יפגע ולא ינזק. התקשורת לא מבינה בכלל מה הם עושים בשמיים, וכמה רגע של תורה שלהם - מציל אותנו".

מסיים הרב חותה שליט"א ואומר:
 "את כל זה אני שומע בתדהמה
 מהבסיס שלו, והחלטתי להתקשר
 משלושה חיילים שאינם שומרי תורה
 ומצוות לעמירן בעצמי. בעודו שוכב
 במצב קשה בבית החולים 'סורוקה'
 דיברנו דקות ארוכות, ושמעתי מכלי

לפתע, במהלך הלחימה, ירו בו המחבלים והוא נפל ארצה כשהוא מאבד את ההכרה. הוא איבד כמויות דם והתעלף.

בנס גדול, המחבלים המשיכו בדרכם, בעוד כוחות ההצלה הגיעו למקום מהר וראו אותו במצב סופני. הם הבהילוהו אל בית החולים 'סורוקה', על מנת לנסות להציל את חייו, ולאחר כמה פעולות החייאה, חזר הדופק לעמירן וחייו ניצלו. במשך זמן מה הוא כבר לא היה בין החיים, ובחסדי ה', הוא שב לחיים ע"י ההחייאה.

לאחר שעות של התאוששות, פתח עמירן את עיניו, ואמר לחיילים שבאו לבקרו: **"הקשיבו היטיב, יודעים אתם שאינני אדם שומר תורה ומצוות, אך חזרתי כעת מעולם האמת.** ברגע שירו בי המחבלים, יצאה נשמתי מיד מהגוף והחלה לעלות מעלה מעלה אל עולם האמת. הרגשתי הרגשה טובה ומיוחדת במינה עד שראיתי את עצמי בשמיים - בתוך בית מדרש גדול, ומאחריי עומדים הרבה מאד אברכים היושבים ולומדים תורה בהתמדה גדולה. לפתע, פנו אליי בבית דין של מעלה ואמרו לי: **"דע לך, כי כל האברכים הללו העמלים בתורה יומם ולילה - הלימוד שלהם עולה עד לשמיים ומתחנן להציל אותך ולהחזיר אותך לעולם למטה שתמשיך לחיות.**

מצד שני, ישנם הרבה מקטרגים הרוצים שתסיים את חיך, עקב מעשים לא טובים שעשית בעולם הזה. אותם אברכים היושבים ולומדים לא מכירים אותך, אך בכל רגע שהם לומדים - הם שומרים עליך

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: שמעון בן פייגה, יאיר חיים בן ענבל שרה, יונה בדיחי בת תורכיה. א.ב.ו. ח.ב.מ. ומשפחתו. שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, רימה בת רינה.

לע"נ לאה בת מבורך אחוואל ת.נ.צ.ב.ה.

העלון מוקדש להצלחת החפץ בעילום שם

תורמים יקרים - שימו לב!

**נפתח חשבון חדש לעלון ע"י עמותה:
בנק פאגי (52) סניף 188. חשבון 58-58-74
לכתוב בהערות: עבור עלון טוב לחסות בה"
ניתן לקבל החזר מס על כל תרומה ע"פ סעיף 46**

שותפות בעלון!

**אנו מחפשים נערות צדיקות המוכנות
לספור את העלונים לקבוצות המפיצים
תמורת סכום סמלי. לפרטים: 052-713-7136**

! ? החידה השבועית

מדוע נכתב של 'משה' בכתיב חסר ללא 'ו' 'מושה'?

[illegible]

דפוס צבעי

צבעים אמיים

daniel777achiel@gmail.com • 052-7151858

- משפחת אחיאל
- משה בריל 9 ת"א

גליון מס' 1212

שנה לצאת העלון

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

שמיני - מברכין החודש - כ"ח ניסן תשפ"ה - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

לעולם אל יוציא אדם דבר מגונה מפיו שהרי עיקם הכתוב שמונה אותיות ולא הוציא דבר מגונה מפיו, שנאמר: "מן הבהמה הטהורה ומן הבהמה אשר איננה טהורה". לעולם יספר אדם בלשון נקיה שהרי בזב קראו - "מרכב", ואשה קראו - "מושב", ואומר: "ותבחר לשון ערומים", ואומר: "ודעת שפתי ברור מללו" (פסחים ג' ע"א).

דברים אלו אמורים בנוגע לסיפורים, ואולם כשהמדובר בלימוד הלכה למעשה - צריך להשתמש בלשון ברורה ולומר בפירוש - "זה טמא וזה טהור", "זה זכאי וזה חייב", ולא לחשוש שמוציא מפיו דבר מגונה.

המקור בפרשה: "וזה לכם הטמא" - "אלה הטמאים לכם, להבדיל בין הטמא ובין הטהור".

הוראה למעשה

האדם שעומד להתפלל, צריך לדעת לפני מי הוא עומד ומתפלל וכמו שאמר רבי אליעזר לתלמידיו (מסכת ברכות דף כ"ח ע"ב):

"וכשאתם מתפללים דעו לפני מי אתם עומדים ובשביל כך תזכו לחיי העולם הבא.

המקור בפרשה: "ויקברו ויעמדו לפני ה' ויאמר משה: "זה הדבר אשר ציוה ה' תעשו וירא עליכם כבוד ה'". וזה לשון האור החיים הק' על פסוק זה: "ירצה לומר, שהכינו עצמם בערך השלימות והמושכל והערכת עמידתם שהיא לפני ה', ובחינה זו היא השגת תכלית השלימות כמאמר דוד המלך ע"ה: "שויתי ה' לנגדי תמיד", כי בזה לא ימוט מימינו - שהיא התורה, כי אין ישיבת האדם ותנועותיו... כשיבטו לפני מלך ומכל שכן לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, וכשהשכל משה במעשה זה, אמר להם: "זה הדבר אשר ציוה ה' תעשו וירא עליכם כבוד ה'". הגמרא במס' סנהדרין (דף כ"ב ע"א) אומרת בנושא זה: "המתפלל צריך שיראה עצמו כאילו שכינה כנגדו, שנאמר: "שויתי ה' לנגדי תמיד".

וזה לשון הרמב"ם פ"ד מהלכות תפלה הלכה ט"ו: "כל תפלה שאינה בכוונה, אינה תפילה. ואם התפלל בלא כוונה, חוזר ומתפלל בכוונה. כיצד היא הכוונה? שיפנה את לבו מכל

המחשבות ויראה עצמו כאילו הוא עומד לפני השכינה".

הוראה למעשה

האדם צריך לקיים מצותיו יתבונן בדרך של כבוד.

בזוהר הקדוש על הפסוק "ואברהם זקן בא בימים" מובא - שמהמצוות המקומות בעולם הזה, נעשות לאדם - לבושים בעולם הבא, ועל ידי זה יוכל להנות מזיו השכינה בעולם הבא.

המקור בפרשה: "ובגדיכם לא תפרומו" - "טעם מצוה זו שבגדיהם לא יהיו קרועים, הוא משום שהבגדים מכבדים את האדם ועל דרך מה שאמרו רז"ל: "מאני מכבדותא". (עיין ברש"י דברים ד, א. על הפסוק "לא תתגודדו" שכותב כך: "לפי שאתם בניו של מקום ואתם ראויין להיות נאים ולא גדודים ומקורחים"), ואם ללבוש הגוף כך, קל וחומר ללבוש הנשמה הנעשה על ידי המצוה - שצריך שיהיה שלם בלי קרעים, ולבוש קרוע בנפש - מעיד על חסרון בנשמה, שכן צוה התורה ובגדיכם לא תפרומו.

נקיי הדעת שבירושלים

מגדולי נקיי הדעת שבירושלים

שמתפללים במחיצתו. הוא מתפלל כעבד המתחטא לפני קונו. בנוסף להיותו שליח ציבור, הוא יצר ניוונים רבים לתפילות של השבת, המועדים והימים הנוראים. הספרים שחיבר במהלך שנות חייו, מעוררים את קוראיהם לשוב בתשובה ולהתחבר לאבינו שבשמים באמצעות העבודה שבלב - היא התפילה וכן על ידי שני העמודים הנוספים שעליהם עומד - לימוד תורה וגמילות חסדים.

ויהי רצון שיאריך ימים על ממלכתו וביחד עם שאר גדולי ומאורי דורינו שליט"א, יזרז את ביאת משיח צדקנו בקרוב ממש.

הגה"צ רבי חיים שלמה ורנר שליט"א מעיין באחד הספרים שבחנות "עין יעקב" שבשוק מאה שערים (צילם: ברוך יערי)

אחד מגדולי נקיי הדעת שבירושלים ומחשובי רבניה היו ללא ספק הגה"צ רבי חיים שלמה ורנר שליט"א - מרא דאתרא של קהילת "ורנר" שברחוב יואל שבשכונת מאה שערים. אביו הגה"צ רבי אשר זאב ורנר זצ"ל, היה רבה של עיר הקודש טבריה. בילדותו גדל הרב ורנר שליט"א במחיצתו של האדמו"ר בעל "הנתיבות שלום" מסלונים זיע"א וממנו ינק את גדולתו בתורה ובחסידות. עשרות בשנים משמש הרב ורנר שליט"א כבעל תפילה בימים הנוראים. קולו הערב ותפילותיו רוויות התחינה והבקשה, לא מותירות אפילו עין אחת יבשה בקרב אלה

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת 1400 הנרצחים, להשבת השבויים בשלום, לרפואת הפצועים ולשמירת עם ישראל מכל פגע

1

לעילוי נשמת מורנו המשפיע הגה"צ הרב חיים משה בן הגה"ח פנחס לייבוש וובר זיע"א, מייסד העלון ואשתו הרבנית הצדיקה מרת מרים רחל בת ר' מרדכי ז"ל

כתב הכלי יקר: "לפי שהיה יום זה שמיני, דבר זה גרם לו קדושה ביתר שאת, כי כל מספר שבע חול ומספר שמיני קודש, וזה טעם המילה שבשמיני. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה כינור של ימות המשיח יהיה שמונה נימין, לפי שלמות המשיח נגלה כבוד ה' וראו כל בשר כי ה' אחד. על כן בא הרמז ביום שמיני זה, כי היום ה' נראה אליכם (פסוק ד)".

לכאורה, הרי גם המספר שבע מורה על קדושה, וכמו שנאמר על השבת "כי קודש היא לכם".

אלא הענין הוא, כי יש שתי מדרגות בקדושה:

האחת היא הקדושה שבזמן הזה, שעדיין קיימים גם ענינים שהם היפך הקדושה. וזו היא בחינת מספר שבע. ולכן גם בשבת היום השביעי, עלול להיות מצב של חילול שבת ח"ו.

והמדרגה השנייה היא הקדושה לימות המשיח, שאז "וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר", שאז יהיה תיקון העולם לגמרי. וזו היא בחינת המספר שמונה. ומעין זה היה ביום השמיני יום שהוקם המשכן.

ושתי מדרגות אלו, הן גם שתי מדרגות בעבודת ה' של האדם. כי בזמן הזה, גם מי שאינו עובר עבירות כלל, "הרי כוח המתאוה שבנפשו הבהמית יכול גם כן להתנאות לדברים האסורים" (לשון התניא פרק ט). אבל לימות המשיח נאמר (דברים ל, ו) וימלך אלהיך את לבבך, ופירש הרמב"ן, "לימות המשיח תהיה הבחירה בטוב טבע, לא יתאוה להם הלב למה שאינו ראוי ולא יחפץ בו כלל, שיתבטל יצרם הרע בזמן ההוא לגמרי, וישוב האדם בזמן ההוא לאשר היה קודם חטאו של אדם הראשון, שהיה עושה בטבעו מה שהיה ראוי לעשות, ולא היה ברצונו דבר והופכו".

ולכן מצוות מילה ניתנה בשמיני, כי ענין המילה הוא להיות בדוגמת קודם חטא אדם הראשון. וכפי שמבאר באור החיים (ויקרא יב, ג): "בריאית אדם הראשון הייתה בריאה תמה בבחינת הקדושה, משוללת מכל רע, ולזה לא היתה בתכונתו בחינת העורלה. ובסיבת החטא נולדה בו בחינת העורלה וכו'". ואם כן, על ידי המילה שהיא הסרת העורלה, נעשה כמו בבריאת אדם הראשון - בריאה תמה בבחינת הקדושה.

ויאמר משה זה הדבר

נאמר במדרש (הובא בפירושו של בעל האור - החיים הק'): "זה הדבר. מה הוא זה הדבר? (מדובר כאן) על המילה, כמו דתימא (כמו שכתוב) - "זה הדבר אשר מל יהושע". וכתוב על-כך בעל האור - החיים הק': "ודברי המדרש סתומים וחתומים" עיין שם. ניתן לבאר מדרש זה על יסוד דברי ה"כלי יקר" בתחילת הפרשה וזה לשונו: "נראה מזה, שגם יום זה הוא בכלל ימי המלואים שקדמו לו, וזה אינו, שהרי הכתוב אומר - "כי שבעת ימים ימלא את ידכם" וכו'. ואולי לפי שרצה לומר - "בעצם היום ההוא נראה ה' אליכם" ולא בימים הקודמים, על-כן הוצרך ליתן טעם מה יום מיומנים, לפי שהיה יום זה - יום שמיני

ודבר זה גרם לו קדושה ביתר שאת, כי כל מספר ז' - חול ומספר שמיני - קודש, כדעת המדרש שכל קלוסו של משה הי' ב-"אז" ("ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך", "אז ישיר משה" וכו') כי "אז" - הוא אחד רוכב על ז' והוא בא להשליט את השי"ת על כל ז' כוכבי לכת, ועל-כן נראה להם ה' ביום זה דוקא, מצד היותו שמיני, כי מספר זה מיוחד אליו יתברך וזה הטעם שהקרבן אינו מרובה כי אם מיום השמיני והלאה, וזה הטעם שהמילה שבשמיני דוחה השבת שבשביעי, כי הרוחני דוחה הגשמי. ומה שיום שמיני זה נטל עשר עטרות, רמז למה שאמרו רז"ל - כינור של ימות המשיח יהי' שמונה נימין, לפי שלמות המשיח נגלה כבוד ה' וראו כל בשר כי ה' אחד רוכב על ז' כוכבי לכת - מנהיגי העוה"ז, על-כן בא הרמז ביום שמיני זה שנטל עשר עטרות לומר - כי יש בו מעין של העולם הבא כי שם יראו את כבוד ה' עין בעין, וכן ביום זה נאמר - "כי היום ה' נראה אליכם". דבריו אלה של בעל ה"כלי יקר" טעונים ביאור: כיצד ניתן לומר ש"כל מספר ז' חול - ומילה שבשמיני דוחה השבת כי הרוחני דוחה הגשמי"? הרי בכך משתמע שהשבת היא בבחינת חול! והלא מקרא מפורש הוא - "כי קודש היא לכם", וכלשונם של רז"ל: "שבת מקדשא וקיימא".

והנה באמת, דבריו אלה של הכלי יקר, כתובים גם במדרש רבה (קהלת א' ג') וזה לשונו: "ר' יהודה ב"ר סימן אומר: ז' הבלים שאמר קהלת - כנגד ז' ימי בראשית. בראשון - "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ" וכתבי: "כי שמים כעשן נמלחו" וכו'. בשבת מאי אית לך למימר (איזה הבל יש לך לומר על השבת)? יש לך לומר - "מחלליה מות יומת". הדא אמרה (זאת אומרת) - במזיד. בשוגג - יביא קרבן ויתכפר לו". לכאורה, אינו מובן כיצד תירוץ זה - שמחלל שבת במזיד חייב מיתה, יכול לתרץ את הקושיא - שאיך ניתן לומר הבל על יום השבת? וביאור הדברים הוא כדלקמן: קהלת אמר על כל שבעת ימי בראשית עד ביאת המשיח (שאז יהיה תיקון העולם), שהם הבל הבלים, כי עד שהעולם יבוא על תיקונו - ישנה מציאות של חטא ועון. וזהו איפוא כוונת המדרש: מכיון ששייך עדיין חטא ועון ואפילו בשבת, כמו שכתוב: "מחלליה מות יומת", על-כן ניתן לומר על כך - הבל הבלים. וזהו גם כונת הכלי יקר בנוגע למה שכתב שכל מספר ז' - חול וכו'. מה שאין כן יום השמיני - שבו יש מעין העולם הבא. ועל ימות המשיח נאמר: "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו" וגו', ומעין זה היה ביום השמיני - יום שהוקם בו המשכן, שנאמר: "כי היום ה' נראה אליכם", וכמו שהיה אצל אדם הראשון קודם החטא, וזהו מה שרמזו רז"ל (במס' מגילה י' ע"ב): "תניא אותו היום היתה שמחה לפני הקב"ה כיום שנבראו בו שמים וארץ. כתיב הכא: "ויהי ביום השמיני". וכתבי התם: "ויהי ערב ויהי בקר יום אחד", שהקב"ה היה אז יחיד בעולמו (ועולם על מילואו נברא), כמו כן - ביום ההוא יהי' ה' אחד ושמו אחד.

וכפי שמבואר לעיל בפירושו של הכלי יקר - שמספר שמיני הוא קודש כך גם אצל כל אדם ביום השמיני ללידתו שיום זה הוא יום קדוש עבורו. וזהו הטעם לכך שהמילה ביום השמיני דוחה את השבת. ועל פי כל הנ"ל אפשר לומר שזהו מה שאומר המדרש:

שאלות קצרות ותשובות בצידן:

1. שאלה: מה הקשר בין סוף הפרשה הקודמת - צו לתחילת פרשתנו - שמיני?

תשובה: בתחילת פרשתנו מפרש רש"י את המילים "ולזקני ישראל" דלדלהן: "להשמיעם שעל פי הדיבור אהרן נכנס ומשמש בכהונה גדולה ולא יאמרו - מאליו נכנס". ואילו בסוף הפרשה הקודמת מפרש רש"י את המילים שמסיימות את הפרשה "ויעש אהרן ובניו" כדלהן: "להגיד שבחן שלא היטו ימין ושמאל". ומכאן שאהרן זכה להיכנס ולשמש בכהונה גדולה על פי הדיבור בזכות שלא היטה ימין ושמאל ממה שניצטווה.

2. שאלה: מה הקשר בין תחילת פרשתנו לסימאה?

תשובה: רש"י מפרש את המילים שפותחות את פרשתנו "ויהי ביום השמיני": "שמיני למילואים הוא ראש חודש ניסן". ופרשתנו מסתיימת במילים "לא תאכל" ומכאן ניתן לומר ש"לא תאכל" אמור לגבי ראש חודש ניסן. ההסבר לכך הוא שבנוגע לראש חודש ניסן נפסק להלכה בשולחן ערוך (אורח חיים סימן תקפ"ט) שראש חודש זה הוא יום תענית צדיקים בשל העובדה שנדב ואביהוא - בניו של אהרן, נשרפו בו. והקשר איפוא בין תחילת הפרשה לסופה הוא הרמז שבראש חודש ניסן שמרומז בתחילת הפרשה אסור לאכול כפי שמרומז במילים "לא תאכל" הכתובות בסוף הפרשה.

3. שאלה: מה הקשר בין המשפט בפירושו של בעל הטורים: (על המילים בפסוק השלישי "ועל וכבש") "כבש - לכבוש מעשה עגל" למשפט שמופיע בפירושו, אחריו: "ואיל - שהיה מוקד לפניהם"?

תשובה: בספרי החסידות מובא ששמחה ממתיקה את הדינים. ידוע גם שאצל השם יתברך ישנה שמחה מתמדת וכלשון הפסוק "עוז וחדוה במקומו". וממילא מובן שכשנמצאים במחיצתו יתברך על ידי ששמחים בשמחת מצווה, מטהרים ומתנקים מעוון וחטא. מכאן הרמז שבזכות הריקוד שנבע משמחה של מצוות התשובה, ה' כבש את חטא מעשה העגל.

"זה הדבר אשר צוה ה' תעשו" - זה המילה, שכמו שביום השמיני נאמר בו - "היום ה' נראה אליכם", ושנחשב אצל הקב"ה כיום שנבראו בו שמים וארץ, כמו כן על ידי המילה "ירא אליכם כבוד ה'" - שהיה גילוי שמו יתברך, וכנוסח הברכה "וצאצאו חתם באות ברית קודש".

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך ובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל - נפטרה ב' ניסן תשע"ג

הרבה תעניות צם רש"י כדי שיזכה לדעת מי יהיה שכנו בגן עדן. מטעם הכמוס עמו, היה חשוב לו לדעת זאת עוד בהיותו חי כאן בעולם הזה.

לבסוף, אחרי הרבה תחנונים ותעניות נענה רש"י, וגילו לו מן השמים, כי שכנו יהיה יהודי מהעיר ברצלונה אשר בספרד ושמו אברהם בן גרשון. אף על פי שכבר היה זקן, ונסיעה מצרפת לספרד באותם ימים לא היתה קלה, החליט רש"י לשים לדרך פעמיו, ולנסוע להכיר את היהודי שאמור להיות שכנו בגן העדן. הוא רצה לדעת במה גדולתו, בתורה, במידות טובות, במעשי צדקה וחסד.

עוד בטרם הספיק לנוח מעמל הדרך, החל רש"י לשאול על מהותו של אברהם בן גרשון

אחרי תלאות רבות הגיע לברצלונה. בני העיר כבר ידעו מראש על בואו הצפוי של האורח הדגול מצרפת. הם הכינו לו קבלת פנים מכובדת וקיבלוהו ברוב פאר והדר. עוד בטרם הספיק לנוח מעמל הדרך, החל רש"י לשאול על מהותו של אברהם בן גרשון. השיבו לו: "דון אברהם? הרי בביתו עתיד כבודו להתארח. הוא העשיר הגדול, המתגורר בארמון מפואר, ולשירותו עומדים משרתים רבים". הוסיף רש"י לשאול על טיבו של האיש, על יראת השמים שלו, על ידיעותיו בתורה, והאנשים השיבו באיפוק: "כן, הוא יהודי ירא שמים, יודע ספר, אם כי לא תלמיד חכם גדול. יהודי כמו כולם".

"הוא דווקא בא ממשפחה ענייה, אבל הוא תלמיד חכם ובעל מידות טובות"

בתום קבלת הפנים הובילו את רש"י לארמונו של דון אברהם. בעל הבית קיבלו בכבוד רב והעמיד לרשותו חדר מפואר, עם משרתים צמודים, כדי שלא יחסר לו דבר. ישב רש"י בבית האיש וצפה באורחות חייו. הוא גילה, כי בכל יום בשעה קבועה, היו עניים רבים מתקבצים באולם מיוחד ודון אברהם היה יוצא אליהם ומחלק לכל אחד סכום כסף לצדקה. למחרת, לקראת שעת החלוקה, שמע רש"י

את דון אברהם מורה למשרתו, להכין כמות מטבעות כפולה, משום שברצונו להכפיל את הנתינה לכל אחד, לרגל מסיבת השידוכין של בתו שאמורה להתקיים ביום הבא. אז שמע רש"י שהעשיר עומד להשיא את בתו. עד שהתאספו העניים שוחח עמו רש"י על חתנו המיועד. "ודאי הוא בן למשפחה עשירה, אמר "כלל וכלל לא", השיב דון אברהם, "הוא דווקא בא ממשפחה ענייה, אבל הוא תלמיד חכם ובעל מידות טובות". בתוך כך בא המשרת והודיע שהעניים כבר התקבצו. העשיר ורש"י קמו ללכת לאולם, והחלוקה החלה. רש"י ראה שהעשיר נותן לכל אחד את נדבתו במאור פנים ובלויית ברכה, ונהנה גם מכך.

תליתי בו תקוות רבות. ופתאום עזב את בתי והוא עומד לשאת נערה עשירה

בתוך החלוקה נשארה אשה אחת שלא רצתה לקבל את הנדבה. "לא באתי לשם כסף", אמרה "אני זקוקה לעצה". העשיר הזמינה לשבת והיא שפכה לפניו את לבו: "אשה אלמנה אני ומגדלת בקושי את ארבעת ילדי. בתי הבכורה כבר בגרה והשתדכה לבחור בן טובים. השידוך נעשה עוד בחיי בעלי, והחתן הבטיח לו, כי ידאג למשפחתנו אחרי מותו. תליתי בו תקוות רבות. ופתאום עזב את בתי והוא עומד לשאת נערה עשירה, כי הכסף העבירו על דעתו". שאל דון אברהם: "מה היית מצפה שאעשה

בעניין זה".

האשה פרצה בבכי מר ולבסוף אמרה: "אתה יכול לעשות הרבה, כי חתנך המיועד הוא הבחור שזנח את בתי".

העשיר נדהם ונבוך. לאחר שהתעשת, אמר לאשה: "אל תדאגי. אבדוק את העניין, ואשתדל לפייסך כמיטב יכולתי". כשהלכה האשה, אמר רש"י לעשיר, כי מן הראוי היה לפייס את הכלה הנעלבת בסכום הגון של כסף. העשיר לא הגיב על ההצעה, ורק אמר: "אני מזמין את כבוד הרב להשתתף מחר בסעודת השידוכין, ואז יראה מה אעשה".

למחרת בבוקר ציווהו העשיר למשרתו ללכת לבית האלמנה, להלביש את כל המשפחה בבגדים מפוארים ולהזמינה למסיבת השידוכין. רש"י התפלל על הדבר, וכי לשם מה עליהם להיות נוכחים במסיבה זו כשליבם מתפלץ מצער ומבושה אך המתין לבוא הערב.

אך העשיר לא הניח להם זמן רב להשתומם: "בואו, בואו", קרא לעברם

ירד הערב. הקרואים נאספו באולם האירועים שבארמון, ואולם העשיר עמד בפתח וציפה לבוא משפחת האלמנה. לבסוף ראה את האלמנה וילדיה מתקרבים בצעדים איטיים, נבוכים ומביישים. מיד הורה לתזמורת לפצוח בנגינה, והוא ורעייתו קיבלו את פני המשפחה בקריאות שמחה: "ברוכים הבאים! מזל טוב?!"

האלמנה וילדיה עמדו כמסומרים ולא הבינו את פשר הקריאות. אך העשיר לא הניח להם זמן רב להשתומם: "בואו, בואו", קרא לעברם, "הלא לכבודכם הוכנה כל השמחה הזאת". האלמנה נבוכה עוד יותר, ואולם אשת העשיר קיבלה אותה בשמחה והובילה אותה למקומה. ואז הכריז העשיר באוזני הנוכחים: "כלה זו השתדכה ראשונה עם החתן, והוא עזב אותה רק בגלל עונייה. לכן הנני מודיע, כי הערב תתקיים מסיבת השידוכין של החתן עם בת האלמנה, ואני אתן את כל מה שהבטחתי כנדוניה לבתי כאילו היה חתני ממשי". הנוכחים פרצו בתשואות שמחה, נוכח אצילות רוחו של העשיר, ואילו רש"י נפל על צווארו בהתרגשות, חיבקו ונשקו ואמר לו: "אכן, ראה אתה להיות חברי בגן העדן".

(מתוך הקלטת "שמעו ותחי נפשכם")

ונפשי נקשרה בנפשו

הבחור הצעיר ומורי המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א, היה היהודי החם שהכרתי באותה השבת בזכות מארחי הרב מתניה בן נתן שליט"א.

בשבת הגדול הנוכחית נסגרת איפוא בסייעתא דשמיא תקופה של ארבעים שנה מאז אותה ההיכרות ההסטורית בינינו. בנוגע לאורך תקופה זו, חכמינו ז"ל קובעים שרק לאחר ארבעים שנה יכול לרדת התלמיד לסוף דעתו של רבו.

ויהי רצון שכעת בתום הארבעים שנה הללו, סוף סוף אצליח טוב יותר בעזרת ה' לרדת לסוף דעתו הקדושה והרחבה מיני ים של מורי ועובדה זו תקרב את הרגע הנכסף מכל – שבו אראהו שוב בעיני בשר כשתבוא הגאולה האמיתית והשלמה במהרה בימינו אמן.

י"ד אדר א' תשס"ח

לפתע קולו של בעל הבית מבעד למפתח הדלת וביקשם להיכנס פנימה. השניים שירכו דרכם אל תוך הבית הקט והצנוע ואז לנגד עיני הצעיר שביניהם נגלה לראשונה יהודי צנוע בא בשנים בעל עיניים כחולות ובורקות שזקן צחור אשר "יורד על פי מידותיו" מעטר את פניו והזהירות. חיכו האבהי אשר שידר והקריין טוב לב ואהבה אינסופיים, שבו על אתר את ליבו של הצעיר הנבון.

מאותו הרגע התקיים בזקן ובצעיר הפסוק "נפשו קשורה בנפשו" (בראשית מד, ל) ומאמר חז"ל "ידו לא זזה מידו" (מגיד משנה הלכות טוען ונטען) למשך כמעט שני עשורים עד שהאיש הבא בשנים, נסתלק לגנזי מרומים.

מעשה זה שנראה כאילו הוא לקוח מספרי האגדה, הוא סיפורי האיש. אני הייתי אותו

ה קרה בליל שבת הגדול בשנת תשמ"ב. בחור צעיר אשר התגורר אז במרכז הארץ, בא להתארח בשבת בביתם של זוג צעיר אשר התגוררו ברחוב "אבן יהושע" בסמיכות לשכונת "מאה שערים" שבירושלים. בסיום סעודת "חל תפוחין" שהיא כנגד יצחק אבינו, ביקש המארח מאורחו הצעיר להתלוות אליו כי ברצונו להכיר לו "יהודי חם" כלשונו.

האורח נעתר לבקשת מארחו. בתום הליכה של כעשר דקות, התייצבו השניים אל מול דלת זכוכית ששימשה כדלת הראשית של בית שהיה ממוקם בקומת הקרקע של השכונה. לאחר נקישות קלות, אשה מבוגרת בעלת פנים מחוייכות, פתחה את הדלת. היא התנצלה על כך שבעלה נח כעת.

השניים קבלו את דבריה בהבנה ובקשו לשוב על עקבותיהם. ואולם באותו הרגע בקע

הנס בטריפולי

למולם. "אנחנו נלמד לקח את הפרחח השפל שפגע ברב". אמרו לו.

הרב חיך חיך של טוב לב. הוא הרים את ידו ועשה בה תנועת בטול, כאומר:

"אין כל צורך לפגוע באיש. אינכם צריכים לדאוג".

מחמת כבודו של הרב לא התוכחו עמו הבחורים, הם היו בטוחים, שאם הרב מנע בעדם לפעול, עליהם להרגע, ומן השמים יענישו את החוטא.

הדבר קרה ביום רביעי. ביום ראשון עם שחר שמעו אנשי הרובע המסלמי בטריפולי זעקת אימים הבוקעת ועולה מהרחוב. הם מיהרו לצאת מבתיהם ולראות מיהו הצוועק. תחלה לא הבחינו בשם דבר. אך בהתקרבם לפינת הרחוב, שקרני השמש טרם הגיעו עדיה, ראו מחזה מעורר פלצות. גופת גבר היתה שרועה על הכביש, חבולה ומוכה בצורה אכזרית ביותר. לא היה כל ספק בכך: האיש נרצח על ידי שונא צמא דם.

מיד הובהלה המשטרה, שזהתה את הבריון גריסיעה, אותו עריץ חסר לב שהרים יד על הרב חביב. למרות החקירה הנמרצת של המשטרה, לא נמצא הרוצח, וסיבת מותו נשארה חידה סתומה. אך היהודים, אף שגם הם לא ידעו מי רצח את האיש, ידעו היטב את הסיבה למותו. הדבר בא כעונש על חוצפתו הרבה כלפי הרב. (מתוך הקלטת "שמעו ותחי נפשכם")

"מה רב הכבוד שיפול בחלקי, עת אוכיח קבל עם, שאינני ירא מאיש". חשב ביהירות וחכיכה בחוסר סבלנות שהרב יתקרב.

הרב חביב הלך במתינות כדרכו תמיד. הוא בטח בבורא עולם שישמרוהו מכל צרה, ולא שת לבו לפרחח גס הרוח העומד ואורב לו בקרן הרחוב. שפתיו מלמלו דברי תורה, והוא הלך שקוע כל כלו בהרהוריו הקדושים. בהתקרבם לפינת הרחוב, יצא הבריון קדימה ובצחוק לעג משך בזקנו ובגלימתו של הרב. יותר מזה גם הוא לא העז. הפרחחים, שחכו בפינה לראות את גודל מעלליו של מלך הבריונים, התפזרו מיד לכל עבר. פחדם מפני העונש הצפוי להם מידי שמים החריד אותם משלותם.

"ישא גריסיעה הגבור בענשו". חשבו בלבם וכך נותר גריסיעה הבריון לבדו ברחוב, מצפה לשוא לתשואות חבריו עבור מעשי גבורתו. הרב חביב המשיך את דרכו במנוחה ובשקט כאלו לא קרה דבר. הוא לא התדיין עם האיש המגושם, שחסר היה מדות ודרך ארץ, אך אחד מיהודי לוב, שעבר באותו הרגע ברחוב, ראה את כל מה שהתרחש. לזעמו ולצערו לא היה גבול:

"איך זה העז פושע נקלה זה להרים יד בקדוש ישראל?" האיש הנזעם מיהר לרחוב היהודים וסיפר בהתרגשות את מה שראו עיניו. הנאספים הנדהמים לא ידעו את נפשם מחמת צער ועלבון, מיד התארגנו מספר בחורים בעלי זרוע והחליטו ללכת ולעשות שפטים באותו בריון. אך בעודם מתכוננים לצאת לדרך ובתכוננם כיצד לפעול, ראו את הרב חביב שעדיין לא הגיע לביתו, בא

היה זה בשנת תרפ"א. בריונים ערביים היו מכים את היהודים, מלעיגים בהם ורודפים אותם ברחובות העיר טריפולי.

לא תמיד הצליחו היהודים להתגבר על עצמם ולא להשיב מלחמה שערה. בשעה שראו מוסלמי מכה יהודי, החזירו לו מנה אחת אפים כדי למנוע בעדו לעשות זאת שוב. הדבר גרם למתיחות רבה בקרב האוכלוסיה, ולעתים נוצר מצב, שהיה קשה ליהודי לעבור ברחוב ערבי מחשש שיפגע על ידי בריונים.

באחד הימים נאלץ רבי אברהם חביב, אב בית הדין בטריפולי, לעבור באחד מרחובות המוסלמים. הוא היה בדרכו הביתה, עת בריון ערבי מגושם וגס רוח בשם גריסיעה, עמד ברחוב עם מרעיו והתפאר בכחו הרב.

בראותו את הרב עלתה בלבו מחשבת זדון. הוא לא נרתע מהדרת דמותו של הרב שפניו הפיקו חכמה ויראת שמים. לבו היה גס בכל דבר שבקדושה, ומרה הרב לא עורר בלבו יחס של כבוד ודרך ארץ. ההיפך הוא הנכון. הוא נחץ בזלזול ואמר לסובבים אותו:

"רואים אתם את רב היהודים ההולך מולי? הנה אראה לכם כיצד אעשה אותו לצחוק. כל האנשים טוענים שאסור להתגרות בחכם יהודי הלומד תורה, פן מרה תהי אחרינו, אך אני אוכיח לכם שאינני מפחד כלל. חכו וראו".

כך התפאר הבריון לפני חבריו. הם חששו לפגוע ברב היהודים שכחו רב לעשות מופתים, והזהירו את חברים לבל יעז לעשות לו רעה. אך הבריון צחק. הוא רצה להוכיח את "גבורתו" הרבה.

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

הודעה משמחת:

העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ
חינם במיילים. ניתן להצטרף במייל
m025004569@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנזי מרומים בל' אב – א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודית עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

בס"ד גיליון: 1157

הדלקת הנר: 18:55 צאת השבת: 19:57 רבינו תם: 20:36 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: ויסף עוד (שמואל ב' ו), שבת מברכין.

אוֹצְרוֹת הַפָּרָשָׁה

פרשת "שמיני"

"זה הדבר אשר ציוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה'" [ט, ו].

עיקר גדול בענייני עבודת ה' מלמד רבי אברהם אזולאי זצ"ל בעל "חסד לאברהם" על פי פסוק זה: דע לך – הוא כותב – שאם האדם יהיה ארבע מאות ימים בקדושה, יתפלל אל ה' ויעבוד אותו, מובטח לו שיצר הרע לא ישלוט בו ונשמתו תשכון בגן עדן, ומי שיעברו עליו ארבע מאות יום ללא הרהור תשובה אחד – כבר אבדה נשמתו מן העולם. אין הכוונה שבמשך כל היום עליו רק לעבוד את ה', אלא שלא יעבור עליו יום בלי התעוררות לעבודת ה'. רמז לכך בכתוב: "זה הדבר אשר ציוה ה' תעשו" –

תיבת 'תעשו' נחלקת ל-ת-עשו. כדי לבטל את 'עשו' שמסמל את היצר הרע, וכוחו הוא בארבע מאות, שנאמר שהיה הולך אל יעקב וארבע מאות איש עמו – יש לעבוד ת' יום, וכשעושים זאת 'וירא אליכם כבוד ה'" – תראו את כבוד ה' ותכניעו את היצר הרע.

רבנו אברהם אזולאי אומר, שזהו הטעם לכך שהקב"ה נתן לנו בכל שנה את חג הפסח. בשנה שלמה – בין פשוטה ובין מעוברת – תמיד יש פחות מארבע מאות יום, וכל אחד מבער את החמץ, ואין מי שבביעור חמץ אינו מהרהר תשובה בליבו!...

על כוח ההתעסקות הרצופה בענייני עבודת ה' העיד מעשה שהיה עם תלמידי הגאון מוילנא – הגאון הורה לתלמידיו שמי מהם שילמד אלף לילות ברציפות בקדושה ובטהרה, לאו דווקא כל הלילה, רק שלא יעבור עליו לילה שלא יעסוק בו בתורה, יזכה לרוח הקודש וישלוט על היצר הרע.

מיד קיבלו על עצמם כמאה תלמידים, ובראשם רבי חיים מוולוז'ין, לעשות כך. הם החלו לעסוק בתורה מדי לילה בלילה. כעבור עשרים לילות נואש אחד ונפל. השאר המשיכו, אבל כוחותיהם הלכו ואזלו, ומיום ליום הלך מספרם והדלדל. בלילה התשע מאות התיאש התלמיד האחרון, זולת רבי חיים מוולוז'ין, שעדיין הצליח להישאר.

לקראת הלילה האלף הגיעו כל תשעים ותשעה החברים לבית המדרש, ועימם אנשים רבים מאנשי העיר, להיות עם רבי חיים בסיום. אם הם עצמם לא זכו – לכל הפחות ישתתפו עמו.

לפתע פתאום הבריקו בשמים ברקים ורעמים, קול רעש גדול נשמע, והאדמה החלה לרעוד תחתם.

רבי חיים מוולוז'ין, שהתכוון לדרוש בפניהם כל הלילה בדברי תורה, לא יכול היה להשמיע מאומה, בשל הרעש האדיר. השטן, שלא יכול היה לסבול את המעמד הקדוש הזה ניסה בכל כוחו ויכולותיו למנוע מהם לעסוק בתורה בלילה הזה! נעמד רבי חיים מוולוז'ין ליד ארון הקודש, פתח אותו ואמר: "ריבונו של עולם, לא נלחמתי בכוחות הרשע בשום דרך על-טבעית, על אף שמורי ורבי לימד אותי את "ספרא דצניעותא".

ספרא דצניעותא הנו ספר שיש בו סודות הזוהר, ונקרא כך משום שיש להצניע את הדברים שבו. רבי חיים מוולוז'ין כתב פרוש על ספר זה, כפי שקיבל מרבו הגאון. מלבד זאת ערך הקדמה לספר זה, ודבריו שם עמוקים ביותר, עד שאמרו כי על כל עמוד שכתב אפשר לכתוב ספרים שלמים כדי לבארו!...

יכולתי להשתמש בכוחות הרגילים שנתן לי הקב"ה. אם כן, איך בא השטן העשוי אש ונלחם עמי בכוחות שאינם טבעיים? מיד שתקה הארץ, ורבי חיים ישב ודרש לפניהם בדברי תורה כל אותו הלילה.

הנה כי כן, אדם שזוכה לקחת זמן מסוים ולהקדישו ברציפות לעבודת ה' בקדושה ובטהרה, זוכה להכניע בכך את יצרו הרע וכן את השטן, ולהגיע למעלה רוחנית עצומה! (דורש ציון).

"וישא אהרון את ידיו אל העם ויברכם" [ט, כב].

"ידיו" – "ידיו" כתיב, חסר יו"ד. ומדוע?

המדרש מפרש שהגביה את ידו הימנית קצת יותר מידו השמאלית. ולכן, מובא בשם רבנו האר"י ז"ל (ובעצם אלו דברי הזוהר), שהכהן המברך ברכת כהנים, לא יושיט את שתי ידיו באותו קו, אלא היד הימנית תהיה מעט יותר גבוהה מהשמאלית, לקיים מה שנאמר: "ימין ה' רוממה ימין ה' עושה חיל".

רבי נפתלי מרופשיץ זצ"ל היה נלחם בזמנו נגד אלו הגוברים תשלום עבור ברכות, כמו הבאות של ימינו הטוענים שככל שהציק יהיה שמן יותר, כך יש סיכוי שהברכה תחול ותשפיע יותר!...

לפי דרכו היה אומר: אהרון הכהן לא נטל כסף מאלו שהיה מברך אותם, לכן נאמר: "וישא אהרון את ידו אל העם ויברכם" – חסר יו"ד, הראה את ידיו אל העם, שהן חסרות – ריקות, הוא לא נטל מהם ממון, לא "לתיקון" ולא לברכה.

הרב חיד"א בספרו "כיסא דוד" מביא בשם מהריט"ץ, שאדם הרוצה ללכת לחכם או לצדיק, שיתפלל עליו שיושע – ילך לצדיק שאינו נהנה מאחרים, כמו למשל רבי פנחס בן יאיר שאמרו עליו שמיום עמדו על דעתו לא נהנה משל אחרים, ואפילו לא משל אביו. ולמה? כי אדם שנהנה מאחרים, הקב"ה לא כל כך שומע את תפילתו. אבל חכם שאינו נהנה מאחרים, תפלתו זכה וטהורה, והיא עולה למעלה ועושה רושם גדול בשמים.

עניין זה של מיתת שני בני אהרון הוזכר כאן, בפרשת שמיני, והתורה חוזרת ומזכירה זאת שוב בפרשת אחרי מות: "אחרי מות שני בני אהרון". יש להבין מה טעמה של חזרה זו. הזוהר הקדוש תרץ, שמאחר שפרשת אחרי מות עוסקת בסדר העבודה של יום הכפורים, הזכירה התורה את מיתת שני הצדיקים, כדי ללמד: שכשם שיום הכפורים מכפר, כך מיתתם של צדיקים מכפרת. הזוהר מביא טעם נוסף, וזה לשונו: ביום הכפורים אנו מייחלים לכפרת עוונות, וכשישמעו ישראל,

לרפואת יוסף בן תמר הי"ו, יוסף בן זולכיה הי"ו, אמיר בן דורית הי"ו, מרדכי בן שרה הי"ו, דניאל בן רותם הי"ו, מיכל אפרת בת דיאנה הי"ו, נדב חיים בן אירית הי"ו.

ויצטערן על אובדן הצדיקים – על ידי כך יזכו לכפרת עוונות! שכן כל מי שמצטער על אובדן הצדיקים, או מוריד דימעה עליהם – הקב"ה מכריז עליו ואומר: "יסר עונך וחסטתך תכופר".

הזוהר מסיים: שלא זו בלבד שהוא זוכה לכפרת עוונות. אלא יזכה שלא ימותו בניו בחייו, ועליו הכתוב אומר: "יראה זרע יאריך ימים" (דורש ציון).

"ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתנתו" [י, א].

בשנותנים הגחלים לתוך הפלי, הו שוקעות מבעורו, שכל זמן שהו על המוקד הו לוחשות, ועל ידי נתינתו בבלי נחות מלחישתו. והכלי שמושימים בו הגחלים נקרא מחתה, שבו נעשו הגחלים עוממות.

מעשה באלעזר, שבאחד הימים צלה בשר על גבי גחלים. לאחר הסעודה חפש היכן להשליך את הגחלים. מכיון שלא מצא מקום מתאים, החליט לרוקן את הגחלים לתוך ה"טמון" [פח אשפה טמון קרקע]. ואולם, הגחלים לא היו כבויים לגמרי אלא עוממות לאמנם לא היתה בהן להבת אש, אבל הן עדין לא כבו לחלוטין וחפן עדין היה רב]. אלעזר לא דאג לשפך על הגחלים מים ולדא שהן כבויים, אלא נהג בטפשות וברשלנות, ורוקן את כל הגחלים לתוך הטמון.

לפתע נשמעו צרחות וזעקות-שבר נוראיות... מהיכן הגיעו קולות הצנחה? - מתוך הטמון... התברר שמספר רגעים קודם לכן נרד אביון בשם פינחס לתוך פח הטמון כדי לחפש ולדלות מציאות ומזון... [היתה זאת שעת לילה די מאחרת, והעניינים הניח שלא רבים ישליכו כעת שקיות אשפה לטמון].

הגחלים גרמו לפינחס לכביות קשות, ועכשו הוא בא ותובע את אלעזר לשלם לו עבור הנזק והצער הנורא שגרם לו. לעצמו טוען אלעזר: "ההזק גרם באנס גמור, כי איך יכלתי להעלות על דעתי מציאות כה נדירה וחרירה של אדם שנקנס לתוך הטמון העמוק?... עם מי הדין?"

תשובה

בתוספות במסכת בבא קמא (ס"ב). מבאר, שאם אדם השליך ארצו של חברו לנהר, והתברר שחברו הניח בארצו מרגליות, אזי אם אין דרךם של הבריות להניח מרגליות בארצו שפנה, המזיק פטור מדמי המרגליות, כי לא היה עליו להעלות על דעתו שבארצו מטמון אוצר שפנה, והנזק פשע בעצמו בכך שהניח דברי ערך שפאלו בסתם ארצו.

אמנם, הרשב"א (שם) חולק על התוספות, וסובר שיש לחיב את המזיק, הואיל והוא נהג כפושע בהשליכו את הארצו לאבדון, ויש לחיב את המזיק במזיד גם על דמי המרגליות, הגם שהוא לא העלה על דעתו שהן מונחות בארצו. והיה מקום לטען ששאלתנו תלויה במחלקת הנ"ל; לשיטת התוספות, גם בענינו יש לפטר את אלעזר, כי לא היה עליו להעלות על דעתו שגמלא בטמון בו אדם. ולשיטת הרשב"א, יש לדון לחיב את ראובן, כי הוא נהג כפושע כשהשליך את הגחלים הבוערות לאשפה.

אולם, יותר מסתבר שגם לשיטת הרשב"א יש לפטר את אלעזר, כי דברי הרשב"א אמורים על אפן שהנזק לא פשע בעצמו ולא הכשיר וזמן את ההזק, שכן אדם רשאי להטמין את מרגליותיו בתוך הארצו שלו, והמזיק בלבד הוא הפושע וגורם ההזק, כי מדוע השליך את ממון הוילת לנהר... בענינו, לעומת זאת, פינחס פשע בעצמו בהכנסו למקום שבו הוא עלול להנזק מהשליכת שקי אשפה בברים, או שברי זכוכיות וכדומה, על ידי בני אדם שאינם אמורים להעלות על דעתם שבבתוך הטמון שוהה בו אדם. ואם היה רוצה להשמר מכך, היה עליו לתלות שלט על פתח הטמון המודיע על המציאותו בתוכו...

לסכום: אלעזר פטור מתשלום דמי הנזק שגרם לפינחס (אחת שאלת).

"האנפה" [יא, יט].

בא להזהיר שלא יכעס, כמו "אודה ה' כי אנפת בי" [ישעיה י"ב, א], כי כעס בחיק בסילים ינוח. וכן אמרו בחז"ל (ס"ג).

האנפה דיה רגזניתא (שפתי בהו).

בדוכן הפלאפל של ראובן נמכרת מנה [פתה שלמה עם פלאפל] בעשרים שקלים, וחצי מנה בעשרה שקלים. באחד הימים הגיע אל דוכן הפלאפל יהודי בשם שמעון, ובקש מראובן: "תכין לי בבקשה חצי מנה פלאפל, תוסיף סלט ותתבל בכך וכך..." ראובן טעה והכין לשמעון מנה שלמה. שמעון קבל את המנה, ישב וסעד את נפשו, ולאחר שסיים לאכל את כל הפתה וברך ברכת המזון, נגש לשלם לראובן. הוא הגיש לפניו מטבע של עשרה שקלים, והלה הגיב: "מנה כאן עולה עשרים".

שמעון השיב מנגד: "בשפתי רק חצי מנה, ואשלם רק על חצי מנה!"

"למעשה אכלת מנה שלמה", טען המוכר, "ולכן עליך לשלם את מלוא מחירה!"

השנים המשיכו להתכחש, עד ששמעון התקצף, הוציא שטר של עשרים שקלים וזרקו ברצו לעבר ראובן... ראובן התרגז עוד יותר, נטל את השטר, קרעו בכעס לשנים, וזרק בחמתו את שני החצאים על שמעון... מה עשה שמעון? - נטל את שני החצאים, שב לביתו, והדביקם על ידי דבק-סלוטיפ. השטר היה נראה כמשלם, ושמעון קנה בו מוצרים במפלגת...

עכשו בא שמעון ומבקש לברר: (א) כמה היה עלי לשלם לראובן על מנת הפלאפל שאכלתי? (ב) לאחר שפבר שלמתי והוא זרק עלי בחזרה את השטר, האם עלי לשוב אליו ולשלם לו?

תשובה

(א) היה מקום לטען, שלאחר שהקונה קבל מנה שלמה, הגיב בשתיקה ואכל בהנאה את פלה, הרי שיש בכך הסכמה לקניית מנה שלמה.

אולם, אין זו טענה, וזאת משום שהקונה רשאי לטען, שהוא לא היה מענין לקנות מנה שלמה אלא חצי מנה, אך לאחר שפבר קבל לדיו מנה שלמה בתבול המיחד שבקש, מסתבר שלמוכר לא תהיה אפשרות למכר מנה זו לאחרים [שכן כל לקוח מענין להזמין מנה עם תוספות וטעמו האישני], ולכן החליט הקונה לאכל את כל המנה שלמוכר ממילא לא היה מה לעשות בה.

והגם שהקונה אינו חיב לשלם על חצי המנה הנוספת שקבל מצד "דמי המזבח", כי כאמור הוא לא רצה לקנותו, מפל מקום לאחר שאכל בהנאה גם את החצי הנוסף, הוא צריך לשלם למוכר מדין "ההנהגה", דהיינו עבור הנאתו מאכילת חצי מנה זו. ונראה שישלם שני שלישים מדמי חצי המנה הנוספת שאכל (ראה שו"ע חו"מ סי' שמ"א ס"ד).

(ב) באשר לחובת החזרת התשלום לראובן, נראה שיש לפטר את הקונה, משום שלמעשה הוא כבר פרע את השכר לדיו של המוכר (וראה שו"ע חו"מ סי' ק"כ סי"ב שאפילו פרעו בעל כרחו נחשב לפרעו). והחלטת המוכר לקרע את השטר ולהשליכו, הרי זו "אבדה מדעת" (ראה תיבות סי' רס"א סק"א).

לסכום: שמעון היה צריך להוסיף ולשלם עוד שני שלישים משוי חצי המנה הנוספת שאכל (דהיינו שני שלישים מעשרה שקלים). ולאחר שראובן קרע והשליך את השטר, שמעון אינו צריך לשלם לו מאומה. (אחת שאלת).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוראל חני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשזור ז"ל, לע"נ יוסף בן הלה ז"ל, לע"נ אליהו בן אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ברוך בן כאדה ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרהנג ז"ל, לע"נ אלהם בת שהנן ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ ענת בת אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן מרים ז"ל, לע"נ מרים בת שמה ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כהן בת פולין ז"ל, לע"נ משה בן רינה תחיה ז"ל, לע"נ שמואל בן קדינה ז"ל, ועל"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

בטהוני בצורי הוא אוצרי - פרשת שמיני פ"ה ~ 1 ~

כס"ד, גיליון שבועי לאמונה, כטחון, וכל מה שמקרב יהודי לאביו שבשמים.

לשליחת סיפורים, תגובות, הערות, ובקשת הצטרפות או הסרה: מרדכי הכהן מלאכי, ביתר עילית. 5834817@gmail.com תא קולי 073-2490589

בימי חול המועד יצא שהתפללתי מנחה בבית מדרש שאיני רגיל אליו, במטרה להשתתף בשיעור שהתקיים שם אחר כך, בין מנחה לערבית. בעוד אני אוזן באמצע שמונה עשרה, החזן, התחיל כבר חזרת הש"ץ.

במקרה כזה, ההלכה היא שצריך לשמוע קדושה מפי החזן, "שותק ושומע ומכוון למה שאומרים".

מה לעשות, ולא כל החזנים שווים בזה... יש מהם שנוהגים לומר את הפסוקים העיקריים "קדוש" ו"ברוך" בקול רם והכל עובד לפי התוכנית, אך יש מהם שאומרים את הפסוקים בלחש, יחד עם הציבור, ומסיימים בקול רק את ההוספות: "לעומתם משבחים ואומרים" וכו' ולמתפלל שממתין מאחור אין אפשרות מעשית לקיים את ההלכה, ולצאת ידי חובת קדושה.

בבית הכנסת הנ"ל החזן היה בעל קול נמוך, ונראה היה כממהר, כך שהתגנבה דאגה בלבי בקשר לסיכוי שלי לשמוע קדושה כדין... אך אני באמצע שמונה עשרה, אין לי שום דרך לעזור לעצמי... אבל הקב"ה הרי נמצא מולי...

באופן כמעט לא מודע הרהרתי תפילה קטנה בלבי: רבש"ע אני עומד מולך בתפלה, סיעיני נא, שלא אפסיד קדושה!

זה היה ממש בדל של מחשבה לא רצונית, לא שהחלטתי שאני הולך עכשיו להתפלל על זה, אולי אפילו אסור לעשות כן באמצע שמונה עשרה... כשהחזן הגיע לקדושה שמתי אוזני כאפרכסת, אך הוא התחיל את הקדושה בלחש כצפוי... ואז זה קרה. כשהוא עמד לומר "קדוש קדוש קדוש" תקף את החזן הנמרץ שיעול קצר, כך שהוא הצליח להגות את הפסוק רק אחרי שהקהל כבר השתתק... הוא המשיך וסיים "לעומתם ברוך יאמרו"... ושוב הוא משתנק ומכחך בגרונו! הציבור השתתק ואז החזן חזר לעצמו "ברוך כבוד ד' ממקומו"!

כך זכיתי לשמוע את פסוקי הקדושה כדין, ורק אני - ובוראי,

ידענו על ולמה תקף שיעול פתאומי את החזן היקר... תפלה קטנה, והמציאות משתנה כהרף עין!

תפלה על חמרת מיונז

את הסיפור הנחמד הזה שמעתי מטרמפיסט שהעליתי לרכבי בערב החג.

בעירנו ביתר ישנו מושג חדש ומבורך, "ר' שייעלה'ס קאך". אחרי תפלת שחרית בשטיבלאך יש פת שחרית ערוכה בשפע רב לכל מאן דבעי, ובערב פסח מגדילים לעשות, ומכינים ארוחות מזינות במשך כל היום.

בערב החג זה היה בדיוק הדבר הנכון בשבילי בטרם שובי הביתה לעבוד את עבודת הקשר"ק לכבוד החג, בלי להתעסק עם חמץ בבית.

התפללתי שתיתן לי גיליון!

הסיפור הבא הוא קודם כל הזדמנות עבורי לבקש מחילה מהרבה אנשים... מחילה על שום מה?

ובכן, מלבד שלל הדרכים ה'שמיימיות' שבהן הגיליון מתפרסם, אני גם מחלק כל שבוע גיליונות מודפסים, לאנשים הפוגשים אותי בקביעות, מתפללים עמי בבית המדרש וכדומה. מדובר במאות גיליונות לשבוע.

ויש לא מעטים שרואים, מביטים מהצד ובוודאי שואלים את עצמם: למה אני לא מקבל? זה למנויים בתשלום, או מה? התשובה פשוטה מאד.

אין לי אפשרות להדפיס ללא הגבלה, וגם אינני מעוניין לחלק גיליונות למי שאינו מגלה בהם עניין, ובכך להפוך עצמי ל"נצרך לבריות"...

לכן, אני מעניק גיליון לכל מי שפנה אליי בעבר וביקש לקבלו. אלא שהרשימה הזו הולכת וגדלה בקצב מרשים. אז אם אתם נמנים על אלו שלא מקבלים, אל נא תקפידו עלי, ואם אתם מעוניינים לקבל - פשוט, תגידו!

לפני כמה שבועות הבחנתי באחד המתפללים עמי בשטיבל בשבת, ממתין ששכנו יסיים לקרוא ואז הוא מבקש ממנו להשאיל לו את הגיליון, קורא בו בשקיקה ומחזירו אחר כך.

כיון שראיתי כך, גמרתי בדעתי שבע"ה בפעם הבאה אתן לו ישירות.

מאז לא נפגשנו...

בליל שביעי של פסח הבחנתי בו כשנכנסתי לשטיבל. ניגשתי אליו ונתתי לו גיליון ללא אומר דברים.

אחרי התפלה הוא ניגש אלי ואומר לי:

אנא בטובך, התואיל להסביר לי מה יום מיומיי?

מה קרה דווקא היום אחרי כמה שנים, שניגשתי אלי? סיפרתי לו דברים כהווייתן.

ואז הוא אומר לי:

עכשיו התור שלי לספר לך את מחציתו השניה של הסיפור...

בליל הסדר התפללתי בשטיבל אחר, בקצה השני של העיר, בגבעה A. ראיתי את אחד מהמתפללים שולף את הגיליון מכיסו וקורא להנאתו. חפצתי מאד לקרוא גם אני, אך שם פחות נעים לי לבקש ממשהו זר... החלטתי איפה ליישם מה שהגיליון בעצמו מלמד... פניתי להקב"ה, בתפלה שיזמן לי את הגיליון לקרוא בו!

עבר שבוע שלם של חג, ומכיון שבחול המועד לא יצא גיליון חדש, הרי שבאת היום ונתת לי את אותו גיליון עצמו, גיליון חג הפסח המוגדל, מבלי שאעשה שום פעולה!

כוחה של תפלה נטו, ללא כל השתדלות!

גם "תפלה בת מודע" פועלת

מספר ידידי הר"ר מרדכי ברים שליט"א, ביתר עילית:

בטהוני בצורי הוא אוצרי - פרשת שמיני פ"ה ~ 2 ~

כס"ד, גיליון שבועי לאמונה, כטחון, וכל מה שמקרב יהודי לאביו שבשמים.

לשליחת סיפורים, תגובות, הערות, ובקשת הצטרפות או הסרה: מרדכי הכהן מלאכי, ביתר עילית. 5834817@gmail.com תא קולי 073-2490589

היתה זו תחושה צורבת ומשפילה בעבורי. אחרי אינסוף פעמים שהוא נזקק לעזרתי, מה בקשתי? כיסא! אחד מתוך עשרה העומדים בביתו, לא חדשים או יקרים במיוחד, כיסא לכמה שעות! תחושת עלבון צורבת איימה להשתלט על כל ישותי. חוויתי מאבק פנימי והתמודדות לא פשוטה עם עצמי. אחר עבור מעט זמן הצלחתי להתעשת, והחלטתי לומר למלאך המשחית: לא! חייב אני לדון את שכני לכף זכות, ולא אטור לו טינה חלילה. כמה וכמה סיבות ייתכנו שבגללן הוא השיב כפי שהשיב, ואין זה מתפקידי לנבור ולברר מהי הסיבה המדויקת. מסתבר שאילו יכול היה לבוא לקראתי, לא היה משיב את פני ריקם. החלטתי נאמנה כי אם וכאשר יפנה אלי בעתיד בבקשות עזרה, אמשיך ואסייע לו כפי יכולתי, בלי שום שינוי!

ההחלטה הזו גרמה לי למנוחת הנפש, את תחושת הכעס החליפה תחושת נתינה מרוממת, וכמאמר החכם: "עריבות המחילה גדולה היא ממתיקות הנקמה". בן המלך והנזיר לר"א בר חסדאי.

היום בבוקר, ערב פסח, מתקשרת אלי בתי שתחי' ומעדכנת שהיא מצאה כסאות משומשים שעומדים למכירה, והם נראים מתאימים ביותר לצרכינו.

היא ביקרה כבר בביתה של המוכרת, והם נראים במצב מצוין, והם נמכרים רק בעקבות זאת שהמוכרת קיבלה כסאות חדשים. שמחתי לשמוע. אך מה שקרה בהמשך היה מפתיע ביותר. האשה בעלת הכיסאות המוכרת הבהירה שהיא חייבת לפנות אותם לפני החג ואינה דורשת עבורם תשלום כלשהו...

אחר כך היא ביקשה את כתובת הבית שלנו.

היא הסבירה שלבעלה יש רכב גדול, וחבל שאנחנו נטרח להביא הובלה... לא עבר זמן רב, ומאחורי הדלת שלנו עמדו שמונה כסאות במצב מצוין ממש, כאלו שהייתי מוכן לשלם עבורם סכום הגון ביותר...

היא פשוט הניחה אותם שם ונעלמה, דואגת שאפילו לא נראה את פניה, ונרגיש בנוח.

כך קיבלנו שמונה כסאות במצב מעולה, ללא תשלום, ללא טרחה, ברגע הכי מתאים, ממש כמו ה"מן" שהונח לצדיקים בפתח הבית.

הרגשתי בעומק הלב שההתגברות שלי מול השכן שמנע מאיתנו את הכיסא האחד, היא זו שזיכתה אותי בשמונה כיסאות הללו.

~~~~~

עוד ר' משה אהרן עומד ומספר לי את סיפורו המדהים, והסלולרי שלו פוצח בזמר.

משה אהרן מביט בצג, ופניו מסמיקות ומחווירות חליפות... שיערתי אל נכון מי הוא מעבר לקו.

היה זה אותו שכן נחמד...

כעת הוא מבקש מר' משה אהרן בדחיפות עוד הלוואה קטנה, הוא זקוק למזומנים עבור מצות

ישבתי שם באחד הימים שלפני פסח וסעדתי את לבי. מורגל אני לטבל את פתי בממרח מיונז. אך באותו יום בדיוק אזל הממרח מהמלאי, והדבר הקשה עלי.

ואז נזכרתי בגיליון שאני מקבל בכל שבוע, ובאופן טבעי נשאתי בלבי תפלה קטנה לרבש"ע שימלא את מבוקשי... נשמע קצת קטנות... משהו שלא הייתי חולם לעשותו בעבר, להתפלל על ממרח בארוחת הבוקר...

עוד התפלה על שפתי, ויהודי מופיע בפתח החדר, הוא מתיישב לסעוד, ומצקלוגו הוא מוציא קופסה גדולה של מיונז, אותה ביקשו כנראה לבער מן הבית!

הרגשתי קרבה גדולה להשי"ת.

ענין פעוט לכאורה, בקשה קטנה על דבר כה זניח, אבל מביא להרגשה של קרבה בינינו ובין אבינו שבשמים!

שמונה כיסאות יד שניה

בערב פסח אחה"צ, בעת המתנה לאפיית ה"מצות מצוה" ניגש אלי ידידי הר"ר משה אהרן ברקוביץ שליט"א, את לבו בפני:

הזמנתי את חמי וחמותי להתארח אצלי בליל הסדר. במהלך ההכנות הקדחתניות לחג, שמנו לב לעובדה המצערת, שכסאות הסלון שלנו שכבר מילאו את תפקידם נאמנה במשך יותר מחצי יובל, הינם במצב סופני. אין אפילו כיסא בודד תקין לרפואה, אותו אוכל להציע עבור חמי שאיננו איש צעיר עוד.

רכישת כסאות חדשים היא תענוג יקר עבורנו,

ניסינו איפה את מזלנו באיתור כסאות יד שניה.

אולם הימים נקפו, וכסאות מתאימים לא הושגו.

אתמול, ערב בדיקת חמץ, החלטתי שעלי לעשות דבר מה בענין, איננו יכולים להרשות לעצמנו מצב שבו חמי ישב בליל הסדר על כיסא מט ליפול.

שקלתי את האפשרויות העומדות בפני,

ואז הבזיק רעיון במוחי.

יש לי שכן שנוסע לחג להתארח אצל הוריו.

השכן הלזה נזקק לעזרתי באופן קבוע. כל אימת שחסר הוא דבר מה, הוא מחייג על אתר למספר שלי, ואיני משיב פניו ריקם ב"ה.

רק היום הוא פנה אלי בבקשה להלוואה, והלוויתי לו ארבעת אלפים ש"ח, כסף שהשגתי עבורו מאי שם...

בביתו של השכן שולחן וכסאות במצב סביר,

ומה יותר הגיוני מאשר לשאול ממנו כיסא אחד עבור ליל הסדר בלבד...

הרמתי אליו טלפון, ובקשתי בעדינות שישאיל לי כיסא אחד, על מנת שאחזירנו לביתו מיד בסיום ליל הסדר.

התשובה שקיבלתי היתה עבורי כחץ משונן:

"הרבנית שלי שתחי' אין דעתה נוחה להשאיל את הכיסא"...

בטהוני בצורי הוא אוצרי - פרשת שמיני פ"ה ~ 3 ~

כס"ד, גיליון שבועי לאמונה, בטחון, וכל מה שמקרב יהודי לאביו שבשמים.

לשליחת סיפורים, תגובות, הערות, ובקשת הצטרפות או הסרה: מרדכי הכהן מלאכי, ביתר עילית. 5834817@gmail.com תא קולי 073-2490589

הפעלנו את הכיריים והן מצוינות, בעלות להבות יציבות וגדולות, עונות בדיוק על הצרכים שלנו, והגיעו אלינו בדיוק ברגע הנכון.

אה! הודו לד' כי טוב, טוב עשית עם עבדך!

*במטותא מינייכו קוראים יקרים, המנעו מלפסוק מכאן הלכות!

שמשוניות במהדורה שניה

מספר הר"ר יונה מנצח מנהל דפוס "ספיד", ירושלים.

לפני כשנתיים פנו אלי מאחת מקופות הצדקה ובקשו לקבל הצעת מחיר עבור הדפסת שמשוניות ושלטים בהיקף משמעותי, לקמפיין של ערב פסח ברחבי העיר. הם התמקחו על המחיר ודרשו הנחה כוללת של כעשרים אחוז על כל עבודה. עשיתי חישוב שבכמות כזו זה כדאי גם עבורי, ובצעתי עבורם עבודות בהיקף נרחב. מאז ב"ה כל ערב חג הם חזרו אלי והזמינו עבודות דומות לקמפיין התורן, עבודה שבהחלט היתה בעלת משמעות חשובה לעסק החדש שלי.

חלפו שנתיים, ובערב החג הנוכחי הם הגיעו כשזמירות חדשות בפייהם. הם דורשים לקבל הנחה של למעלה מחמישים אחוז. ולא, הם יפנו לבית דפוס אחר שמוכן לבוא לקראתם עד המחיר הזה.

עשיתי בדיקת עומק, והגעתי למסקנה שבמחיר המוצע ייתכן שיש עדיין רווח מסוים, אך בלי פרופורציה לעבודה ולהשקעה הנדרשות.

הרעיון לעבוד כל כך קשה עבור רווח דל לא נשא חן בעיני, בפרט שמדובר בזמן עומס של ערב חג.

כקורא קבוע של הגיליון קיבלתי החלטה שאם הקב"ה רוצה לפרנס אותי הוא יעשה זאת גם באמצעות מסחר הוגן ורגיל, בלי להוריד מחירים עד לריצפה. ומי ששלח אלי את נציג הקופה, הוא ישלח גם לקוחות טובים אחרים.

ואכן, כך היה, נציג הקופה הודיע לי בצער שהם מעבירים את ההזמנה למקום אחר.

הסיפור הזה העיב על מצב רוחי בערב החג.

סוף סוף מדובר ברווח משמעותי שהפך לשיגרה בערבי חגים, והתחושה שאובדן זה יפגע במאזן לא היטיבה עם הרגשתי.

והדבר הזה חרה לי מאד.

הרי אני קורא את הגיליון בשקיקה, אף זוכה לפרסם אותו לאלפים באמצעות אוגדן "טועמיה" ומרגיש את עצמי מתחזק באמונה ובטחון משבוע לשבוע.

ברור לי כשמש בצהרים שמה שנגזר עלי זה מה שיגיע, ומדוע איפה אני חש בתחושה של דכדוך בגלל הכנסה שנגרעה ממני? הלא אמונים אנו על כך שאין אדם נוגע במוכן לחברו כמלוא נימא!

ואם הקב"ה סיבב את הענינים כך, הרי שזה בוודאי לטובתי, ומה לי מתאונן ונעצב?

אכפת היה לי מאד המצב הזה, יותר ממה שהפריע לי הפסד הממון... הפריע לי שזה מפריע לי!

מצוה...ואני שומע את ר' משה אהרן עונה לו בשלווה: כרגע חמי נח בחדר בו נמצא הכסף.

בע"ה כאשר הוא יתעורר משנתו אדאג להכניס לך את הכסף!

אשריכם ישראל, אשר בחר בכם א-ל,

ברוך שככה לו בעולמו!

כיריים שרויה יד שניה

הסיפור הזה עוסק ביצועה, לא של דירה, ולא משכנתא הוא עוסק בכיריים של פסח, כיריים פשוטות, מיד שניה.

כמה חבל שאינני יודע לרשום תווים מוזיקליים, כי המנגינה הנלבבת שבה גולל המספר האלמוני את סיפורו בתא הקולי הדומם, היא זו שכבשה את לבי, ועלי מוטל כעת לעשות את הבלתי אפשרי, להעביר אליכם הקוראים באמצעות מילים ודיו, את המנגינה הזו. שירו המתרפק של יהודי המאמין ובוטח באלקיו, "כאשר תעשה האם החומלת לבנה, ברחיצתו וחיתולו וקשירתו והתרתו" חוה"ל, פתיחה לשעה"ב

וכך מספר היהודי המתוק והאלמוני:

יישר כח גדול על כל החיזוקים שאתה מזריק לנו בקבועות... ועל של עתה באתי. ערב פסח.

אנו זקוקים לרכוש כיריים פסחיות לחג הבעל"ט,

כי אלו שרכשנו לשימוש בפסח - שימשו אותנו באמצע השנה לחמץ, כאשר הקודמות התקלקלו. כרגע ההוצאה הזו לא אפשרית מבחינתנו, אנחנו "לא נזילים" כמאמר העשירים... כך שנאלץ כנראה ללכת להורים, לרשת את הכיריים הפסחיות הישנות שלהם, שהם "אלט מאדיש" בסגנון עתיק בגובה של 15 סנטימטר, ובעלי להבות ממש קטנות, כך שיש צורך להמתין כפול זמן עד שמתבשל משהו כראוי.

נו, אם זה רצון ה' אז זה מה שיהיה,

איך אמרת? טוב עשית עם עבדך!

היום יום ד' לפני פסח, הכשרנו את המטבח ויצאנו מהר כדי לנסות לרכוש כיריים בזול.

בצד הדרך אני רואה כיריים ארוזים בקרטון, כתוב עליהם: "הפקר מצב תיקן פשוט אכרנו אכר אחר

לכן אנתנו אפק'רים את זה"

עם מספר טלפון מוצמד.

הבטתי מסביב "זירא כי אין איש" נטלתי את הכיריים ובדקתי אותם, והם נראות במצב נקי ותיקן לגמרי. התקשרתי למספר שצוין עליהם והגעתי לאברך ירא שמים, והוא אומר לי: זה היה בשימוש פסחי בלבד, אמנם אנו לא מחמירים ב"שרויה".

אני פונה אל רב הקהילה ושואל אותו אם יש סיבה להחמיר בכך, והרב מחייך ואומר לי:

כל קהילות החסידים בחו"ל נהגו ונוהגים גם היום שמבשלים שרויה ביו"ט האחרון של חג, כך שוודאי אין שום חשש להשתמש בכיריים של שרויה*.

בטהוני בצורי הוא אוצרי - פרשת שמיני פ"ה ~ 4 ~

כס"ד, גיליון שבועי לאמונה, בטחון, וכל מה שמקרב יהודי לאביו שבשמים.

לשליחת סיפורים, תגובות, הערות, ובקשת הצטרפות או הסרה: מרדכי הכהן מלאכי, ביתר עילית. 5834817@gmail.com תא קולי 073-2490589

תקוותי נגוזת. על כרחי הפנמתי שבמקום ליל סדר מלכותי, אני עומד לערוך את הסדר לבדי, תוך כדי שאני מטפל במחלקה שלמה של תשושי חולי... איה העט שתוכל לתאר את עומק האכזבה, איה המילים שיוכלו לבטא את הרגשת החידלון והבדידות שאימה להשתלט עלי כליל... ואז נזכרתי...

כבר תקופה ארוכה שאני קורא את הגיליון השבועי ומתחזק. מאות סיפורים שקראתי בשקיקה שבוע אחר שבוע, תיאורים שחצובים מנשמות יהודיות זכות אשר חדרו אל קירות לבי ושינו את צורת ההתייחסות לאירועי החיים מקצה לקצה, הכל צף עכשיו מול עיני.

חשתי שהנה הגיע עת הניסיון, איך אני מתפקד כשהתוכניות משתבשות, כשהגלגלים חורקים, כשהמציאות סוּטרת על לחיי לפתע פתאום? בלילה הנשגב הזה, ליל האמונה, אבחנו בזאת לפני קוני וצורי.

ערכתי שולחן כדת היום, הושבתי את בני ביתי התשושים מסביב ככל שזה התאפשר, ואמרתי איתם את ההגדה בזריזות רבה. הדרכת אותם לשמות כוס ולפלוט... וחוזר חלילה, ממש כך.

גם את הכזיתים חילקתי, כל אחד קיים את מצוות היום במינימום הנדרש, לפי כוחו ומצבו, מה שנבלע נבלע ומה שלא, לא... וכך, מעט אחר חצות סיימנו את ה"סדר" המשפחתי המצומצם. בני המשפחה עלו מותשים ודואבים על יצועם, ואז... התיישבתי לערוך את ליל הסדר הפרטי שלי, אני ואבא שבשמים, "סעודה קטנה אני ואתה", אף אדם נוסף לא היה בסביבה. לאורך הלילה ישבתי בגפי, פיזמתי לעצמי את מנגינות ופיוטי ההגדה הקדושים, אף סיפרתי ביציאת מצרים... אלא שבמקום שהאב יספר לבניו, זו הפעם מלאתי את תפקיד הבן שמספר לאבא שבשמים... הלא כתוב במהרי"ל שאבינו שבשמים "מתאוה לשינויים שעושים ישראל בלילה זה", אז הנה עשיתי שינוי של ממש, לעשות נחת רוח להבורא יתברך שמו!

והיה שם עוד אורח אחד בלתי קרוא, שהציץ וברח... היה זה ה"בעל דבר" שהביאני לידי ניסיון לא קל בעליל, בעיתוי הכי רגיש שניתן להעלות על הדעת... ובראותו כי נכשל במזימתו, קיפל את כנפיו ונס מן הבית בפחי נפש.

שמעתי בשם הג"ר משה שפירא זצ"ל בשם הגר"א:

שהאדם עומד כביכול אל מול פני הקב"ה כאדם העומד מול חברו, שמאל כנגד ימין וימין כנגד שמאל, והיה אם הוא "פועל" ב"ימין" הכוונה שהוא פועל בכל כוחו כדי ימין הוא מקבל מהקב"ה את צד זה היינו "שמאל", אבל אם הוא אוחז ב"שמאל" היינו שהוא אינו פועל אלא השתדלות מועטה, אזי מקבל מהקב"ה הנהגת ימין, שהקב"ה פועל בשבילו כל מה שהוא צריך.

לע"נ אאמו"ר הר"ר יעקב הכהן מלאכי בהר"ר אהרן דוד זללה"ה

נלב"ע כ"ט ניסן תשפ"א. התורה היתה משוש חייו וענייני מרדדים הביא בית

והחלטתי להתגבר בכל כוחי ולהתחזק במידת הבטחון, החדרתי למוחי שוב ושוב את דברי ה"באר מים חיים" הק' בפרשת נח: "זמה שנגזר עליו שישתכר ביום זה, לא ימלט מהיות לו, אפילו אם היה מתחבא בחדרי חדרים. היה זאת רודפת אחריו ומשיגו ע"י סיבות שונות המתגלגלות ובאות מסיבת כל הסיבות... שאנו רואים בחוש, אשר דבר המוכן לאדם - ממילא יבוא אליו לתוך ביתו ע"י גלגולים שונים אשר לא יבוא כלל בשכל האדם". לא קל היה המאבק אבל ב"ה בסופו של דבר חזרה השלווה ללבי. קופה לפה או קופה לשם, מה שנגזר עלי להשתכר לקראת פסח, זה מה שיקרה!

אתמול נכנס לבית הדפוס נציג של קופה אחרת, שמאז ומתמיד היה מזמין אצלי רק פריטים קטנים, וביקש הצעת מחיר עבור כמות גדולה של חומר עבור הקמפיין של ערב החג... הצעתי לו מחיר זהה לגמרי למחיר שבו נהגתי לגבות מהקופה הקודמת.

הם קיבלו את ההצעה והזמינו עבודות בכמות כמעט זהה להזמנה הקבועה שהייתי רגיל לקבל מהקופה הקודמת!

הראו לי מן השמים בחוש,

כי ברגע ששמתי מבטחי בהשי"ת לא נגרע מפרנסתי דבר!

הקטן שבישראל כגדול שבגדולים

במעמד הר סיני אנו מוצאים כי הקב"ה עשה הגבלות שונות, משה ואהרן הראשונים, אח"כ כהנים לבדם וישראלים לבדם, לעומת זאת בקריעת ים סוף - כל ישראל במדרגה אחת, ראתה שפחה על הים ותינוקות בני יומם כמושה ואהרן, ואמרו שירה בנבואה כולם כאחד! מה ההבדל? כי בחכמה ובתורה יש דרגות שונות, זה משיג פחות וזה משיג יותר. אבל באמונה יוכל להשיג גם הקטן שבישראל כמו הגדול שבגדולים! גנזי ישראל לר"י מטשרטקוב, שש"פ

סעודה קטנה של ליל הסדר עם קוב"ה

נשלח בעילום שם!

אני אב למשפחה בת ארבע עשרה נפשות בלי עין הרע. ערב פסח.

למותר להאריך בתיאור ההכנות לחג במשפחה כזו.

כמה יגיעות יגעתי, כמה שקים סחבתי, כמה הוצאות הוצאתי, וכמה לילות נידדתי שינה מעיני יחד עם נוות ביתי והילדים היקרים, הכל כדי לזכות להגיע כבני מלכים לליל התקדש החג, ליל האמונה, הלילה שהוא יסוד הבית היהודי. הלילה שבו כולנו מסובין "אתכא דרחמנא סמכינן". הגיע יום השבת, שבת ערב פסח, שעה שכל עם ישראל גם והחליף כוחות לקראת הערב, ואל ביתי הגיע הבעל דבר לביקור שלא מן המניין.

כל בני הבית לקו בוורוס פתאומי... כאילו נתעוררה מכת צפרדע. הקאות, שלשולים, וחולשה עזה נפלה על בני הבית, מגדול ועד קטן, חוץ... ממני.

ייחלתי והתפללתי מעומק לבי שעד תחילת הסדר יחול שיפור כלשהו, אך כשחזרתי מבית הכנסת

אדר השבת

מייל המערכת

(לתגובות, הערות, הארות וסיפורים):

alon7148454@gmail.com

■ ■ ■

טלפון: 052-7148454

■ ■ ■

פקס: 08-9941870

מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

דיון הלכתי בשולחן השבת

משולחנם של גדולי ישראל

נדר מעות לצורך מצות מצוה לעניים האם מותר להתקין מהמעות שיניים

שאלה: מעשה שהיה ביהודי ירא שמים שהקדיש סכום של \$21,111 לצורך קניית מצות מצווה לעניים מרודים. פרסם האיש בכל העיר כי בביתו קיים 'גמ"ח מצות מצוה' בו יוכל כל אביון לקבל את כל הממון הנדרש לו ולמשפחתו לקיום מצות מצוה. והיה היום, אל מעונו של הנדיב הגיע יהודי וביקש לקבל תרומה מהגמ"ח. "עבור כמה נפשות כבודו צריך מצות", שאל בעל הבית, והלה השיב בלשון עילגת: "מצות ב"ה לא חסר לי." "אם כן מה אתה רוצה ממני." האיש התקשה לדבר ואמר בגמגמום: "יש לי מצות אך - אין לי אפשרות לאכלן, אפילו לא טחונות או שריות, משום שאין לי שיניים! ומכיון שחסר אמצעים אני, אין לי את הממון הדרוש להתקנת שיניים תותבות. אשר על כן, שלחני גבאי הצדקה אל כבודו המנהל את גמ"ח המצות..." "אני נורא מצטער יקירי - , את הכסף נדרתי עבור מצות, לא עבור שיניים!". וכאן נענה העני ואמר בפקחות: "הרי כל כוונתך היתה לזכות את ישראל בקיום מצות אכילת מצה, אם כן מאחר שאין ביכולתי לקיים את המצוה ללא השיניים, הרי שגם לך מיוחד הגמ"ח..." דעתו של בעל הבית עדיין לא נחה מסברת העני, וחשש שמא ימעול חלילה בנדרו. אשר על כן ביקש מחבירו להמתין עד שירופץ ויציע שאלה מעניינת זו בפני מו"ר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א?

תשובה: השיב מו"ר הרב זילברשטיין: בתורה נאמר (שמות י"ב ד): 'ואם ימעט הבית מהיות משה', ודרשו רבותינו במסכת פסחים (דף צ' ע"א): 'החיינו משה', דהיינו אם ימעט הבית, שיש לבעל הבית מעות מועטים ואין לו די 'מהיות משה' אין לו מעות לצרכי הפסח, אזי ולקח הוא ושכנו, ועל - ידי שממנה אחרים על השה שלו ומקבל מעות, יהיו לו מעות אלו לצרכי קרבן הפסח. ואומרת הגמרא, כי יכול הממנה אחרים על פסחו לקנות במעות שקיבל אף עצים לצליית הפסח. ובטעם הדבר מסבירה הגמרא: "דכיון דתקנתא דפסח הוא כגופא.

• מבט לפרשה •

"ואל בני ישראל תדבר לאמור קחו שעיר עיזים לחטאת ועגל וכבש בני שנה תמימים לעולה"

בספר נאמר על פסוק זה: וכי מה ראו ישראל להביא יותר מאהרון? אלא אמר להם: אתם יש בידכם בתחילה ויש בידכם בסוף יש בידכם תחילה "וישחטו שעיר עיזים" ויש בידכם בסוף "עשו להם עגל מסכה" יבוא שעיר ויכפר על מעשה שעיר יבא עגל ויכפר על מעשה העגל.

נמצא אם כן שהשעיר מכפר על מעשה יוסף שזרקו אותו אל הבור והעגל מכפר על חטא העגל.

יש להבין - שאל הצדיק רבי יחזקאל ליפשיץ מקאליש - מה היה צורך דווקא עכשיו לכפר על חטא יוסף?

אלא - השיב הצדיק - במדרש מובא שהאחים כעסו על יוסף כיוון שראו שעתיד לצאת ממנו ירבעם בן נבט שעתיד להקים עגלי זהב בבית א-ל ולחטוא ולהחטיא את ישראל בעבודה זרה משום כך רצו למנוע זאת ועל כן זרקו אותו בבור.

על כן עד מעשה חטא העגל הייתה איזו שהיא הצדקה למעשה יוסף שהרי כל הכוונה הייתה למנוע עבודה זרה בישראל אולם לאחר חטא העגל שוב לא היה שוב כל פתחון פה ותשובה על מעשה יוסף.

לכן כאשר נצטוו ישראל להביא כפרה על חטא העגל נצטוו להביא גם שעיר ככפרה על "וישחטו שעיר עיזים." (חסידישער ווארט)

"וידם אהרון"

בגמרא מסכת זבחים (דף קט"ו עמוד ב') מבואר שהאaron הכהן למרות האסון הכבד שפקד אותו ידע שלא מתו בניו אלא כדי להקדיש את שמו של הקדוש ברוך הוא ומשום כך שתק על שתיקתו זו קיבל אהרון שכו.

על עניין זה אמר רבי ישראל בעל שם טוב משל נפלא:

אדם אחד נקרא ע"י שליח המלך לבוא מיד אל הארמון כאשר ראה האיש את השליח שהיה לבוש בגדים שחורים ופניו זועפים מיד אחזו פחד גדול שמא צפוי לו עונש מאת המלך.

היה שם פיקח אחד שהרגיעו ואמר: מה לך לחשוש מפני השליח הן אינו יכול לעשות לך מאומה ללא צווי המלך על כן במקום שתפחד ותדאג פשפש במעשיך ואם יודע הנך כי אין בידך כל חטא טוב תעשה אם תמחר אל הארמון כאשר צווה המלך ותשמע את אשר בפיו. ושוב מעשה באדם אחד שנקרא אל המלך ע"י שליח לבוש בגדי תכלת ופניו שוחקות שמח האיש מאוד והחל מרקד.

פנה אליו פיקח אחד ואמר: מה לך מרקד? ומי לידך יתקע כי השליח הזה מבשר טוב? אל תלך שולל אחר מראהו ואחר פניו השמחות אלא חשוב בנפשך אם נאמן אתה למלך השליח מבשר טוב עבורך אולם אם חלילה חטאת נגד המלך... כלתה אליך הרעה!... כך הוא גם הנמשל - אמר הבעל שם טוב הקדוש - אין לו ליהודי לשפוט את עצמו לפי שבאה אליו טובה או רעה חלילה אלא עליו לערוך בכל עת חשבון הנפש ולידע אם אכן נאמן הוא למלך!

סיפור חיים

דניאל ברם

תחזור הביתה

מפגש בגינה ציבורית הפך לסיטת לילי. הדברים שנאמרו שם בצחוק ושיעור תורה אחד - השיבו נשמה טועה לכור מחצבתה

הם לא הבינו, על מה נחת עליהם העונש המר הזה. "מוטב לי שהילד לא יגור אצלי ולא אדע על קיומו, מאשר כל לילה לעלות על המיטה ולהמתין בקוצר רוח לילד שיחזור מהרחוב", אמר האבא לא פעם לאמא. האבא גם הבין, שיש ילדים נוספים בבית ואל יתכן להשאיר את הפגע הרוחני בתוך כותלי הבית, מהסיבה שאין ביטוח לכך שאחיו לא ידבקו בנגע.

כאמור, מנחם כבר לא לומד בישיבה. הרחוב דיבר אליו יותר מכל. גם התחנונים והדמעות של אבא ואמא לא חוללו מהפך בליבו הקר של מנחם. "זה בעיה שלכם שאתם לוקחים את זה ללב. תקבלו אותי איך שאני", מהחם היה מסנן בכל הזדמנות שההורים תפסו אותו לשיחה.

עד אותו יום שהוא חזר בשעת לילה מאוחרת כהרגלו, אבל הדלת הייתה נעולה. אין כבר מפתח בארון חשמל, המנעול סגור גם מלמעלה. כעת, מנחם זרק מחוץ לבית בשעת לילה מאוחרת ללא כל יכולת להכנס לבית. בתחילה הוא חשב, ששכחו להשאיר לו מפתח. לאחר שהוא ניסה לחייג כמה וכמה פעמים להוריו, משלא נענתה השיחה, הוא הבין את הרמז ובצורה קשה. משם הוא שם את פעמיו לעבר בית הכנסת השכונתי שם הוא החליט להעביר את הלילה בשינה בעזרת הנשים.

...

כל השכונה הכירה את מנין הנץ המפורסם בבית הכנסת המרכזי. ולא בגלל התפילה, אלא בזכות השיעור שהתקיים לאחריה. הרב שילה אביטן, היה מיזמי הרעיון. באחד הבקרים הוא פנה לר' שמואל כהן והציע לו למסור שיעור בהשקפה מידי יום, למשך עשר דקות לאחר תפילת הנץ. ר' שמואל נענה בחיוב והשיעור יצא לדרך. הדרך בה ר' שמואל היה מעביר את הדברים הייתה מיוחדת להפליא. לשונו הייתה חדה ורכה, דיבורו זורם וקולח ודבריו היו נכנסים לכל לב, גם של היהודי הפשוט ביותר. בכל יום הוא בוחר נקודה מהפרשה, ומפשט אותה לחיי היום יום. התגובות לשיעור היו נלהבות ביותר, רבים מהשכונה היו מתאספים למנין הנץ שאט אט הפך למנין המרכזי והיו נשארים לגמוע בצמא את דברו המתוקים של ר' שמואל.

מנחם התעורר משנתו בשעת בוקר מוקדמת כשהוא בעזרת הנשים, תפילת הנץ הסתיימה ושיעורו של ר' שמואל החל. מנחם בחר לפני הציאה מבית הכנסת שהוא יעמוד לשמוע מעט דברי תורה. פרשת השבוע הייתה פרשת קורח.

כמדי לילה, גם הלילה דלת משפחת אביטן הייתה נטרקת בשעה ארבע לפנות בוקר. במפתן הדלת עומד מנחם. חולצתו זרוקה מעל מכנסיו וריח חריף של סיגריות נודף מבגדיו. מנחם, כבר בחור בישיבה קטנה. הוא בחר להעביר את שעות הלילה בבילוי ברחוב, מאשר לשכב ולישון במיטה, להתכונן לבוקר חדש שעתיד לעלות. באופן עקבי ובשעה קבועה, מנחם היה נכנס לבית כשהוריו בחדר ממתנים לו בכיליון עיניים. ולא, לא שהם לא ניסו לחייג אליו. כל ניסיונות החיגו עלו בתוהו; או שהן היו נדחות, או שהיו נענות בעצבים: "שחררו ממני, אני לא חייב לכם כלום".

ההורים כבר חצי מיואשים ממנחם. הם הבינו שאין פתרון שיעזור לבנם - תלמיד הישיבה - לחזור לתלם, להפסיק לבלות בלילה ולחזור בשעה מוקדמת לבית, כך שלמחרת הוא יוכל לנהל אורח יום כמו בן תורה, כמו ילד שאליהם הם פיללו כל חייהם.

וכמו בבית כך בישיבה. בלילות שמנחם היה צריך לישון בפנימייה, הוא היה בוחר לוותר ולצאת החוצה לשוטט במקומות שאיש לא יודע היכן הם ומה מעשיו במקומות אלו. הצוות בישיבה ניסו כמה וכמה פעמים לקרוא לו לחדר ולהבין מה הוא מעולל בשעות הלילה מחוץ לישיבה. בכל פעם הוא ידע לצאת מזה יפה; פעם זה חתונה, פעם זה תירוצי משפחתי ופעם זה חולי. אבל גם בצוות הבינו, שמשו לא שגרתי מתחולל לנגד עיניהם. לאחר מספר ימים, הוחלט לשלוח אותו מהישיבה לצמיתות.

מנחם בחר להמשיך בדרכו. כמדי לילה, הוא היה נוהג לצאת לנקודת מפגש בגן 'הקיסר'. שם הוא היה פוגש בחבריו לברזלי הרחוב. הם היו יושבים יחד, מדברים ועושים בלגן בכל השכונה. בכל יום הם היו יושבים לסכם על אירועי היום ואף היו מפטטים בנושאים שהשתיקה יפה להם.

שמעיעים לילד אהבה, הוא חוטף אותה בזרועות פתוחות. שם החברים ידעו לקבל אותו בצורה חברית וחמה, הם לא היו מעירים לו על התספורות והלבוש, הם לא היו צוחקים על העיניים הפוזלות שלו ובעיקר היו מספקים לו את צרכיו שלא היו מצויים בבית שומר תורה ומצוות נורמטיבי. "החבורה" הזו הלכה וצמחה, עוד ועוד בחורים הצטרפו למעגל המכונה 'נוער נוסף'. פריצות לבתים בשעות הלילה, גניבות אופניים ושירים בקולי קולות היו רק פרומו ממה שיעוללו הנערים ברחובות העיר.

הוריו של מנחם לא ידע את עצמם מרוב צער.

כסא דנחמתא

בשבוע החולף נסתלק מעימנו גדול הענווה בדורינו מרן הגר"מ מזוז זצוק"ל. מה אנחנו יכולים ללמוד מדרכו?

בשבוע החולף איבד עם ישראל את הגאון הצדיק מרן רבי מאיר מזוז זצוק"ל. מרן הגר"מ זצוק"ל היה ידוע בחריפותו ובחכמתו האדירה בכל מכמני התורה וההלכה. תורת העיון, הבקיאיות וההלכה היו נר לרגליו. איתם הוא הולך והנהיג רבבות רבות בעם ישראל. הדרך אותה הטווה, החזון אותו הקים והמפעל האדיר שנקרא 'כסא רחמים' הינם לא אחרת מאשר אבן דרך בהיסטוריה של עם ישראל ותורת ישראל.

מרן הגר"מ זצוק"ל, היה ידוע ומפורסם בגודל ענוותנותו שנשגבה היא מבינתם של בני אנוש. סיפורים רבים סיפרו לאחר פטירתו, אבל דומה שהענווה והיחס האישי והחם שכל אחד שהיה אצלו זכה לקבל, גם כן פסקה. קשה היום למצוא דלתות פתוחות שם כל יהודי, מכל סוג שהוא, בכל רמה רוחנית שהיא, עם כל כיפה שהיא - אם בכלל היא קיימת, שמקבל יחס אישי כאילו היה בנו ממש.

רק מבקשתו הצנועה שלא להספידו בעת הלוויה אנו יכולים ללמוד מהי גודל הענווה שהייתה שרויה במשך כל פ' שנות חייו של ראש הישיבה זצוק"ל. ואת הדברים הללו אנו רואים כחותמת גומי על שלל תלמידיו שמפורסמים בכל רחבי הארץ. חלקם ראשי ישיבות ודיינים, חלקם אף נמצאים ומעורים להבדיל בענייני החולין. אך המשותף לכולם, זה העיון וההתמדה, הנקודה הזאת של לדעת כיצד להתמקד ולהביט על דברים בצורה חכמה ונבונה, ולהסיק מהם את המסקנות שצריך להסיק ללא ערבובים מיותרים.

משנתו הייתה סולת נקיה וזכה. תורתו האדירה שאיננה נגמרת עד רגעים אלו ממש, היוותה אבן יסוד בחיי רבים בעם ישראל. ולנו הקטנים נותר דבר אחד ללמוד מדרכו, והיא הענווה והפשטות. הזכות הזאת של לדעת כיצד ללמוד מדברים את מה שצריך ללמוד ולא לחפש היכי תמצא על כל דבר.

ויה"ר שיהיה מליץ יושר עבור כל העם היושב בציון, וישלח לנו משיח צדקנו במהרה בימינו ונזכה לתחיית המתים עם שאר צדיקים וחסידיים. אכ"ר.

חדרי הנפש

רצונות, רגשות
והשגת מטרות
הרב מלאכי כהן שליט"א

האמת הסובייקטיבית

תמיד יש אמת בכל משפט שאדם אומר גם אם הוא לא נכון אובייקטיבית.

האדם מבטא את רוחו באמצעות מילים. למילים שהוא אומר יש משמעות עבורו ויש גם סיבה מדוע הוא בחר דווקא אותם. ולכן, יש למילים שהוא אומר יש אמת סובייקטיבית נסתרת - והיא המשמעות של המילים האלה עבורו. לדוגמה (מהשעור): כולם לא עוזרים בבית הזה, יש פה אמירה, כנראה שהיא לא נכונה אובייקטיבית, כי יש בה הכללות ומסקנות שכנראה הבסיס העובדתי שלהם דל, אבל אי אפשר להתעלם מכך שעבור האומר של המילים האלה יש ביטוי לחוויה הפנימית שלו. לא תמיד אנחנו יודעים מהי האמת הסובייקטיבית שמאחורי המילים, בדוגמה הנ"ל ייתכן ואשתו לא עוזרת במה שחשוב לו שהיא תעזור ולכן מבחינתו אין עזרה בבית. ייתכן שהוא חש שבאופן כללי יש חוסר איכפתיות בבית גם מצידו אבל מפריעה לו תחושת הניתוק הזו איך שכל אחד חי בבוועה. כדי להבין מהי המשמעות עבור האומר של המשפט אנחנו צריכים לתשאל אותו עליו ולמצוא קצת דוגמאות או הבהרות שיפשטו עבורנו את מה שהוא מרגיש.

אחרי שהבנו מה הוא מרגיש, נוכל לנסח משפט יותר מדויק עבורו, ועל ידי זה ליצור הכלה ריפוי ואולי גם שינוי. בדוגמה: חשוב לי שאשתי תעזור לי בדברים שבאמת חשובים לי. (-אולי כעת אפשר לדבר עם האשה). מפריע לי שאין איכפתיות בין בני הבית (ואולי אני יכול לעזור ולתת כדי לייצר אותה?) ועוד...

המטרה של הכלי הזה הולכת עם המפה של המטופל רק מבניה אותה יותר לעומק, בכך היא נותנת למטופל הכלה גבוהה מאוד, וגם הבנה מהותית יותר של מצבו בצורה שאפשרת ניסוח מחדש וגם בחירה מסוימת.

(כל הכלי הזה לא מתייחס לאמת האובייקטיבית. שכן היא עדיין לא יצאה לאור, וכאן נכונות שאלות מטא-מודל אחרות: האם תמיד לא עוזרים בבית? מי כן עוזר בבית? האם זה הגיוני שיעזרו בבית כמו שאתה מצפה? איך ועד כמה צריך לעזור בבית? ועוד... כאן אנחנו 'נלחמים' באמת הסובייקטיבית של המטופל על ידי הצמדתה לאמת האובייקטיבית).

הבהרה: אמת אובייקטיבית וסובייקטיבית כאן היא לצורך התנסחות והפשטה בלבד, נא לא להיתפס על המילים).

עשו והצלחו.

מלאכי

***

הרב מלאכי כהן הינו מטפל רגשי על פי השקפת התורה וחכמנו בעלי המוסר והמחשבה. מוסמך בשיטת נ"פ. מנכ"ל חתנים ויועץ נשואין. לתגובות ולהתייעצות m086173528@gmail.com האזינו לקו התוכן של מכון מלאכי. הקו שיעשה לכם הכי פשוט להצליח הרבה יותר. ללא עלות. חייגו עכשיו: 08-617-3528.

הבית בצורה הרמטית. מהדברים הללו, הוא הבין בצורה שלא משתמעת לשתי פנים שהוריו לא ויתרו עליו, ולו לרגע אחד. תמיד ובאופן קבוע הוא היה מוזכר גם בתפילות, בדמעות וברגש. על מנחם, הם לא רצו לוותר מעולם.

מנחם הוסיף לשוחח על כך עם אביו, וקבע איתו חברותא קבועה בכולל החל ממחר. ואכן למחרת בבוקר, לאחר תפילת הנץ ושיעור התורה של ר' שמואל, אבא ומנחם היו צועדים לבית לארוחת בוקר ומשם המשיכו לכולל, שם החלו ללמוד מסכת סוכה.

הימים חלפו ומנחם הרגיש הוא יכול לחזור לעולם הישיבות. לאחר שמנחם נבחן והתקבל באחת הישיבות המצוינות, הוא החל ללמוד בצורה רצינית ומלאת חשק. את ההנאות שלו הוא גנז בצד, והביא לקדמת הבמה את האווירה הרוחנית והתורנית שבערה בו כל העת.

אט אט, הוא הפך לדמות אהובה במיוחד בעיניו של ראש הישיבה. האחרון שלא וויתר למנחם, בחר בו כחברותא האישי שלו. בזמני הלימוד בחברותא עם ראש הישיבה מנחם מיצה את מירב כישוריו וראש הישיבה ראה בו פלא עיוני נדיר.

כשהגיע מנחם לפרקו ראש הישיבה גם בחר להציע את הצעת השידוך. ביתו, נערה צדיקה וצנועה כלילת המידות. מנחם נפגש עימה, וב"ה זכה להקים בית נאמן בישראל, כשהוא ממשיך לשקוד בתורה הקדושה.

...

באחד הלילות בשעת לילה די מאוחרת, מנחם ערך סיבוב יחד עם רעייתו. בדרך הם חלפו על פני גינת 'קיסר'. מנחם הביט לעבר הגינה כשהוא מבחין ביהודה, החבר לשעבר. יהודה כמעט ולא זיהה את מנחם בגרסה החדשה. בן תורה עם מגבעת וחליפה, כבר לא ילד רחוב. "איך עשית את זה מנחם?", שאל יהודה.

מנחם נעמד לספר ליהודה את שהתחולל אצלו באותו בוקר ששמע את השיעור של ר' שמואל שאמר, שחברים רעים הם לא אמיתיים מהסיבה שהרוע הוא דבק חזק להדביק חברים וכלי זה - אין כל חברות. "במחשבות אלו הגעתי באותו לילה לגינה", מספר מנחם ליהודה. "אז צעקת לעברי שאני לא מקובל בחברתכם וכי אני יורד לכם לחיים. נפגעתי ממך מאוד ובחרתי לתפוס מכם מרחק. מרחק שקירב אותי אל דרך המלך", סיכם מנחם.

"אני לא מאמין, אמרתי לך את זה בהומור, לא התכוונתי כלל לפגוע בך", אמר יהודה, בזמן שמנחם מודה לו על הדברים שהוא אמר לו באותו ערב.

לאחר שנפרד ממנו לשלום, רעייתו שעמדה לצידו לא הייתה צריכה לשאול יותר מידי שאלות, היא הבינה את מה שהתחולל לנגד עיניה.

ר' שמואל דיבר על הנושא של ההתבדלות מן הרשעים וההדבקות לצדיקים. הוא אף המחיש והסביר שבמקום שקיים דבר שהוא נוגד את דרך התורה והיראה, הרי שהאנטי הזה יכול להחזיק קשרים בין חברים, גם שהם לא מסתדרים בכלל. ר' שמואל הרחיב רבות בנושא ההדבקות לדרך השם ולדרך התורה והמצוות, ועד כמה גדולה מעלת מי שמזניח את הדברים שנוגדים את התורה הקדושה, ובמקום זה בוחר לעבוד את השם.

מנחם שמע את הדברים, ויצא החוצה לעבר מקום עבודתו. בלילה הוא יגיע שוב לגן הקיסר לחיק חבריו. כשהוא הגיע אחד מהחברים, יהודה שמו, שישב בחברתו צעק לעברו: "איזה ילד אתה. כל הזמן אתה נמצא כאן, למרות שאנחנו לא רוצים אותך. תפסיק לחפור לנו ולרדת לחיים שלנו. תשחרר מהווריד", אמר יהודה לעבר מנחם ללא כל בוש.

מנחם שמע את הדברים ונפגע עד עמקי נשמתו. הוא עזב את המקום במהירות ופנה לעבר ביתו. אולי היום, הוא קיווה בליבו, הבית יהיה פתוח. הוא מגיע הביתה אבל הבית שוב פעם סגור, גם דפיקות הדלת לא עזרו. הוא החליט לשבת בספסל שבכניסה לבניין. ישב, בכה וחשב. במשך קרוב לשעה, עד שהרכב המוכר חנה בחניה. מהרכב יצאו הוריו של מנחם, לאחר ששבו מאירוע משפחתי שהתקיים בעיר מרוחקת. האמא, שראתה את בנה יושב בוכה בספסל, רצה אליו במהירות וחבקה אותו.

"סליחה אמא", אמר מנחם בקול חנוק. "תמיד חשבתי שכל המעשים שאני עושה, הם אלה שנתנו לי את הסיפוק בחיים, עד שהיום גיליתי אחרת", הוא אומר תוך כדי שהוא פורץ בדמעות שליש.

האמא לא נותרה אדישה. היא אמרה לו, כי הם אהובים אותו מאוד ותמיד האמינו שיום יבוא והוא ילמד את החיים מקרוב. האם שתפה אותו בלילות הכואבים שעברו עליה ועל בעלה. "תדע לך בכל לילה שהיינו עולים למיטה היינו ממורים בבכי. לא ידענו מה אתה עושה בלילות, לא ידענו מה מתהפך בתוך החינוך הטהור שהקדשנו כל חיינו עבורך. קבלנו את זה בצורה קשה מאוד ולא מצאנו פתרון למעשים הללו", שתפה אותו אימו. היא אף הוסיפה לספר לו שאבא הלך להתברך אצל אחד הצדיקים, אותו צדיק הקשיב לדבריו של האבא, הרב שילה, על זכות זיכוי הרבים שיש לו בכך שהקים שיעור השקפה מידי יום לאחר תפילת הנץ. הצדיק הוסיף לברך, שמעל לכל ספק הוא בטוח בזה שזכות התורה תעמוד ותסייע למנחם להעלות שוב מדרך הקיסר לדרך המלך.

מנחם התרגש מאוד ממש הדברים. הוא גם הבין מאימו, שהדלת שנסגרה בליל אמש קרתה בעקבות גל גניבות שהתרחש לילה לפני אצל כמה מהשכנים, וכדי למנוע אירוע גניבה אצלם בבית ההורים הוכרחו לנעול את דלת

אמרי קודש

חידושים וצימודים בפרשה
הרב יצחק עטיה שליט"א

המראה הוא הקובע

"ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל" (ויקרא ט, א)

"אמר רבי עקיבא נמשלו ישראל לעוף מה העוף הזה אינו פורח בלא כנפיים כך ישראל אינם יכולים לעשות דבר חוץ מזקניהם" (מדרש רבה יא, ח).
ובמדרש (שמות רבה ה, טו) אמרו, "מה עוף אינו פורח אלא בכנפיים אף ישראל אינם יכולים לעמוד אלא בזקנים".

בגמ' (ב"מ דף פז.) "עד אברהם לא היה זיקנה, מאן דהוה בעי למשתעי בהדי אברהם משתעי בהדי יצחק, בהדי יצחק בהדי אברהם. אתא אברהם בעי רחמי והוה זיקנה [פירוש, שאדם שרצה לדבר עם אברהם היה טועה ומדבר עם יצחק, וכן להיפך, מחמת שלא היה שום שינוי ביניהם], עד שביקש אברהם אבינו זיקנה שנא' "ואברהם זקן בא בימים".

וע"ע במדרש רבה (בראשית רבה סה, ד) שאמרו שם "אמר לו הקב"ה טוב תבעת וממך הוא מתחיל" עיי"ש.

ובספר "ילקוט לקח טוב" כתב, בספר 'קהלת יצחק' מובא שהג"ר צבי הירש זצ"ל ביאר בעניין בקשת הזקנה, שאברהם נוכח שהשוויון בין זקן לצעיר במראה החיצוני עלול להיות לרועץ ולהביא נזק גדול. שהרי גם אם דומים היו עד אותה עת בתכונותיהם הגופניות, שונים הם בתכלית בתוכם הפנימי.

על הזקנים שהאריכו ימים נאמר: "בישישים חכמה ואורך ימים תבונה" (איוב יב). נסיון החיים והחכמה שקנו במשך שנים ארוכות הקנו לזקנים את היכולת להדריך את בניו דורם, לחנכם ולהנהיגם, בפקחות, בחכמה וביושב הדעת. הצעירים לא זו בלבד שחסרים הם את כל התכונות האלה, אלא גם קשורים הם לעולם הזה ולעניו, ועובדה זו משפיעה על שיקול דעתם ועל קו המחשבה שלהם.

חשש אברהם שמא יטעה המראה החיצוני את הבאים לשאול עיצה מן הזקנים, ובטעות יפנו אל הנערים, לכן תבע זקנה כדי שבני ישראל בכל הדורות יכירו וידעו את מי לשאול, ובכך תובטח הנהגה נבונה ושקולה לכל דור ודור.

זוהי כוונת הגמ' בב"מ הנ"ל שמתארת כיצד חזה אברהם על בשרו את הטעות הנוצרת מתוך השוויון במראה.

מי שרצה לדבר עם אברהם, בא לדבר עם יצחק, וכן להיפך. והקדוש ברוך הוא הסכים עימו ואמר לו: "טוב תבעת וממך הוא מתחיל".

בהמשילו את הזקנים ל'כנפי העוף' [במדרש הנ"ל]- רצה ר' עקיבא ללמדנו שכמו שכל קיומו של העוף באוויר תלוי בפעולת הכנפיים, כך שלשלת האומה תמשיך להתקיים אך ורק אם תשכיל לשמוע אל הזקנים - ונראים כמורי הדרך של האומה. הם עצמם הודרכו ע"י זקני הדורות שקדמו להם, ובכך מובטחים לנו שדעתם דעת תורה היא.

כיצד להגיב מול ציונים נמוכים שהילד מקבל?

בחלק ממוסדות החינוך נהוג לקבל פעמים בשנה תעודה, אשר בה נכתבים הישגי התלמיד במקצועות שונים. מה הדרך הנכונה של ההורים, באופן כללי, להגיב בצורה נבונה על כלל ציוני התעודה?

ה'תעודה' יכולה לשמש כלי של הענקת מוטיבציה בעקבות הצלחות לימודיות שאותם הילד השיג לעצמו בתחומים שהוא הצטיין בהם. מי מאתנו לא רוצה לקבל מילה טובה או שבח על פעולה שהתאמץ והצליח בה. גם אנשים מבוגרים ככל שיהיו, יש להם את הכמיהה לקבל מילה טובה על מעשה טוב שעשו, ואם כן על אחת כמה וכמה ילדים צעירים בדיוק לכאן נכנס קול השופר שנקרא 'תעודה' אשר דרכה נוכל להשיג עוד הזדמנויות מסוימת להערכתנו כלפי הילדים.

זהו דבר שצריך להיעשות ביושב הדעת, ולא ח"ו בהנדת עפעף קטן עם סריקה מהירה של העיניים על התעודה. דמיינו לעצמכם איך הייתם רוצים שיסתכלו על עבודת היצירה שלכם שהשקעתם עליה שנה שלימה, יום אחר יום, האם בהנדת ראש וחיוך קטן, או שמא הייתם רוצים שיעמדו כולם ויסתכלו על היצירה שלכם במשך דקות ארוכות, ויהללו אותכם בברכה ראשונה ואחרונה. אני מעריך שבוודאי הייתם רוצים שמלות השבח וההלל לא יגמרו מספר דקות ארוכות. כך לפחות יש להביט ולהסתכל נכון על ההשקעה שמתבטאת בגליון הציונים ששמה תעודה.

דא עקא שלפעמים אנו גם אמורים לעמוד מול ראיית הכשלונות המבצבצים בטור גליון הציונים, ומול עינינו משתקף דווקא הציון הלא מחמיא בעליל ובדיוק שם קשה להורים להגיב בתבונה יתירה. אבל הורה חכם, מתבונן לעומק ומעריך את ההשקעה שמאחורי הציון לא רק את הידע כמה אהבת תורה ויגיעה יש פה, כמה התמדה ורצון ומאמץ, הרי אלו הערכים החשובים באמת, אלו הכלים החיוניים שימשיך אתם הילד לאורך החיים שלו. אסור לנו לפגוע באמון של הילד ובנכונות שלו להשקיע בחיים, הרי את ההשקעה צריך בשביל חיי הרוח ועבודת המידות בשביל לימוד לשם שמים ובשביל הגשמת מטרות נעלות מכל סוג שהוא. הבה נשמור מכל משמר על אותם כלים מופלאים של השקעה ומאמץ, של רצון ומוטיבציה, אותם יצטרך הילד כל חייו בכל הישג שירצה להשיג לעצמו אם בגשמיות או ברוחניות.

אז איך באמת מגיבים חשוב מאד להגיב בתבונה בחום ובאמפתיה גם לילד שנכשל, אפילו אם הכישלון נראה כאילו נבע מעצלנות לא נסגיר חלילה אכזבה עמוקה, ונפריד בין ההישג לבין הילד. מותר ורצוי לחבק את הילד גם אל מול הציונים שהוא נכשל בהם, חשוב לומר לילד אתה הילד הכי טוב בשבילי, אני בטוח שההשקעה שלך תבוא לידי ביטוי בעוד הזדמנויות.

לא מעט ילדים חוששים מאוד להראות את התעודה הלא מחמיאה שלהם אל מול ההורים. לפעמים הם אפילו נכנסים לחדר, ומעדיפים להסתגר או להעביר נושא, העיקר שנושא התעודה לא יעלה כלל על הפרק. הורים יקרים! אין צורך להביך את הילד תנו לזמן לעשות את שלו בענין, זה לא עבירה לראות את התעודה גם לאחר יומיים, כשלצידכם גביע גלידה טוב ומשובח והילד אוכל להנאתו.

ילדינו מביטים בנו בכל רגע נתון בציפיה דרוכה מה נאמר להם דווקא לאחר ציון כל שהוא שבו הם קצת נכשלו, בלשון המעטה, המילים הראשונות צריכות להיאמר במחשבה ובכובד ראש כי לפעמים מתוך רצון שהילד ישפר אנו נוטים לומר מילים כדברנות, שאותם הילד לא שוכח מהר כל כך. ההורים הם הדגם הראשון והקובע בכל מה שנוגע להסתכלות על ערכים בחיים ועל משמעותם, לכן גם אם נראה שהילד אינו שומע, הוא דרוך מאד וקשוב לכל תגובה, הוא קולט את כל התגובות של ההורים שלו, ומבחין במה שבאמת מוערך אצלו. כאשר הורים מסבירים לילד שחשובה להם ההתנהגות וההשקעה, הוא יקבל את זה. אולי לא יביע זאת מיד, אבל עמוק בליבו הוא יפנים את הדברים ויעשה בהם שימוש לטובה.

נצור לשונך // שומרים על הלשון - ורואים ישועות!

בנימה אישית: ככל שחולפות השנים מאז יצא לאור העולם החיבור "שמירת הלשון", כולנו חשים כמה חשוב וקריטי החיבור הזה לחיי היום יום. וכמה מי שמקפיד לנצור על לשונו, מציל את עצמו מאסונות בעולם הזה, ופוחת לעצמו אולם רחב של זכויות אין קץ בעולם הבא. ובנימה זו, בע"ה, נשתדל להעלות עלי גליון הלכות מענייני שמירת הלשון. ויה"ר שהסגולות והזכויות הרבות שנאמרו על מעלת לימוד הלכות לשון הרע יתקיימו בכל הקוראים החשובים שיח". אמן ואמן!

לע"נ הגה"צ רבי עזריאל בן כוכבה זצ"ל

לעילוי נשמות
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמות
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: תזונה נכונה

פרשת שמini

בס"ד | גיליון מס' 528

מה הציל מהרעב ומהסוכריה הקטלנית?

את זה תאכלו (י"א, ט)

כשאנו יודעים כי לכשרות האוכל שילדינו מכניסים לפיהם השפעה כה גדולה על הצלחתם העכשווית והעתידית - כמה כדאי להשקיע להכיר ולדעת היכן עלולות לצוץ בעיות הכשרות, אלה מהפירות טעונים בדיקה וכיצד נבדוק אותם, ובכלל לעמוד על המשמר לוודא שהם לא מכניסים לפיהם כל ממתק או חטיף שאינו בכשרות מהודרת, כי איננו יכולים לקחת סיכונים במזון הקובע עד כמה ילמדו ויבינו, יצליחו ויתפתחו לתפארה...

אשרינו, שזכינו לקבל תפריט עשיר, מהודר ומוקפד, המסייע להצלחתנו ולהצלחת ילדינו בהווה ובעתיד!

דמעות אושר ברגעים קריטיים...

היה זה בימי מלחמת העולם השנייה. העננים השחורים שהתקדרו מעל שמי אירופה, היוו עדות אילמת לזוועה המתחוללת על אדמת היבשת. מיליוני יהודים נעקדו ונזבחו על קידוש שמו יתברך, מאות אלפים אחרים עבדו בפרך במחנות העבודה הידועים לשמצה.

'אושוויץ', השם שמעורר צמרמורת בלב כל יהודי, היה הליבה של מכונת ההשמדה הגרמנית המשומנת. לכאן הובלו מאות אלפי יהודים בקרונות משא עמוסי המון אדם, כאן הם נפחו את נשמתם מרעב, ממחלות, מירי מזדמן ומהמשרפות האיתמניות שלא פסקו מלעבוד. דומה, שאת כל הרוע והאכזריות שבועולם נטלו אושוויץ ומפקדיה...

כ"ק האדמו"ר מצאנז - קלויזנבורג זי"ע, היה אחד ממיליוני היהודים שנפלטו מרכבות המשא בדרכם להליך המיון והקליטה במחנה אושוויץ. היה זה ביום ששי בשעת בוקר, כאשר הרכבת המובילה מהונגריה הגיעה למחנה, ורבות יהודים הגיעו לגיא ההריגה, בהם גם הרבי.

עם הכניסה למחנה, החל הליך מיון מדוקדק. הכשריים לעבודה נשלחו למחנה העבודה, ואלה שלא ניתן להפיק מהם תועלת - נשלחו הישר למשרפות, נהרגו על קידוש השם. כך איבד הרבי את הרבנית ואת אחד עשר ילדיו, ונכנס בשערי מחנה העבודה בגפו, רב נכבד בישראל שאיבד את קהילתו ומשפחתו, נכסיו ורכושו, ונותר אבל ובודד...

אך גם בתנאי החיים האומללים האלה, לא איבד הרבי את זיק האמונה. אחרי שנקלט במחנה העבודה, הכריז הכרוז כי מחולקת עכשיו ארוחת בוקר לעובדי המחנה, וגם בו דחקו ולחצו שיגיע לקבל את מנת האוכל הזעומה, המאפשרת חיים בתוככי השאול באושוויץ...

ארוחת הבוקר, כללה מנת בשר ומרק. אך שמע הרבי כי זה מה שמכילה הארוחה, ומיד גמלה בלבו ההחלטה כי הוא לא יאכל מארוחה כזו, לא ילכלך את גופו בבשר פיגולים מהמטבח הנאצי. ככל שדחקו בו כי החלוקה עומדת להסתיים והוא יישאר ללא מזון ליממה הקרובה - כך גברה עקשנותו: 'אינני אוכל טריפות, ויהי מה!'

אחד הדברים המשפיעים ביותר על האדם, הוא האוכל הנכנס לגופו. פעם היה זה סוד ליחיד סגולה, כיום - כל ילד יודע לחשב קלוריות, כולסטרול, חלבונים וגם פחמימות. התזונה תופסת את אחד המקומות הראשונים בהתעניינות בני האדם, והרבה מעולם השיווק - סובב סביב שיווק תזונה נכונה, מועילה ובריאה.

לא פעם, בדיקה שגרתית אצל רופא בנסיין להבין את הסיבות לעייפות פתאומית או חולשה כללית, תסתיים בשאלות על הרגלי התזונה והנחיות לשינויים לפי הצורך. כשאנו מרגישים שאיננו מרוכזים בלימודים או בעבודה, פעמים רבות נגלה כי הסיבה היא מה שאכלנו, או לא אכלנו, בארוחת הבוקר...

לפיכך, התזונה הנכונה כובשת את העולם בסערה בשנים האחרונות. ככל שיש יותר ויותר מחקרים המוכיחים את הקשר בין האוכל להתפתחות האדם, ככל שמתברר טוב יותר עד כמה האוכל משפיע ומכריע את הצלחת האדם - ההתעניינות בנושא חוצה גבולות ומגזרים, וכל אדם מבקש לאכול את המזון והראוי לו, שישפיע עליו באופן החיובי ביותר.

כחלק מהאכפתיות העמוקה שלנו לילדינו, אנו עומדים ליד המקרר בסופר, וחושבים היטב מה אנו מכניסים לעגלת הקניות... אנו בודקים את אחוזי הסידן, מוודאים את כמות החלבונים, ואפילו לילדים קטנים - מוודאים שהמוצר מופחת סוכר... אנו רואים זאת כחלק מהאחריות ההורית הטבעית, להביא לילדינו מזון בריא ונכון, שיסייע להם לפרוח ולהצליח!

אנחנו, בני העם הנבחר, זכינו לקבל את סוד התזונה הנכונה כבר לפני כמה אלפי שנים. העובדה כי התזונה נכנסת לגופנו ומשפיעה באופן משמעותי מאוד על חיינו, כבר נודעה לנו בפרשת השבוע הנוכחי במצוה לאכול מאכלים כשרים בלבד. התורה מלמדת אותנו שהלחם, השתיה, הבשר והירקות נספגים בתוכנו והופכים לחלק מהאישיות שלנו, ולכן מציינת לנו את התפריט - מהו המזון החיובי לחיים, ומהו המזון שהשפעתו הפוכה...

פעמים, אדם יכול להיות מוכשר מאוד, אך בשיעור היומי הוא מתקשה להבין ולקלוט, והדבר מעורר תמיהה רבתי בלבנו. יתכן גם אדם בעל כלים ויכולות מוכחים, אך כשהוא מגיע לעולם הרוחני הוא חש מרוחק משהו, ללא כל סיבה הגיונית מובנת... אך חז"ל גילו כי הסיבה לכך היא האוכל הנכנס לגופו. המאכלים הכשרים מועילים ומשפרים את הצלחתו והתפתחותו הרוחנית, ואילו המאכלים האסורים מטמטמים את הלב, סותמים את היכולת להבין ולהשכיל.

וכמו בכל תזונה, אצל ילדינו המצויים בעיצומן של שנות ההתפתחות השכלית והאישית - ההקפדה הזו תופסת משנה תוקף ועוצמה. הרי הדבר בו נחפז יותר מכל, הוא הצלחת ילדינו. זהו החלום הנשאף של כל הורה, הרצון הכמוס בלבם של כל אב ואם, ולפיכך ישקיעו בו אינסוף מאמץ, לילות כימים של התמסרות לגדל ולחנך, השקעת משאבים לא מועטה, ועוד ועוד...

סוכריה מסעירה...

הסיפור המצמרר הבא, התרחש בחצר בית כנסת, בשעת ערב ביום השבת. וכה מספר הרה"ג רבי שמואל דוד הכהן פריעדמאן שליט"א בספרו היפה 'בדידי הוה עובדא', ואימת באזנינו את נכונות הסיפור:

בחצר בית הכנסת, משתובבים הילדים הקטנים בשמחה, מקפצים ורצים, מתחבאים ומתרוצצים... לפתע, נישא אל אחד מהם עובר אורח, והושיט לאחד הילדים סוכריה כתומה ועסיסית, עגולה ומתוקה...

הילד הודה לו בחום, אך לא מיהר לאכול... הן גדל והתחנך בבית בו לימדו שלא אוכלים כל מאכל, לפני שבודקים את כשרותו, והרי עליו לשאול את אביו, לוודא כי כשרות הסוכריה אינה מוטלת בספק, ויאכלו ילדים וישבעו...

הילד רץ לבית הכנסת, וניגש לאביו. הוא הושיט לו את הסוכריה ושאל בפשטות מתוקה: 'אבא, הסוכריה הזו כשרה למחרתיך?'

האבא הביט בסוכריה, לרגע הפכה לצידה השני, והחוויר. רגע אחד עמד המום כמסומר למקומו, וברגע שאחריו רץ לחצר בית הכנסת, כשגופו רועד וכולו חלחלה. 'מי נתן לך את זה?' שאל את בנו בחד, 'האם נתן גם לילדים אחרים?'

התברר כי הסוכריה המדוברת היתה עשויה 'נפטלין', כן, אותו חומר הדברה מסוכן המשמש להדברת חרקים ומזיקים כבגדים ובספרים, ונראה כסוכריה כתומה ועגולה ואולי גם עסיסית, אך טומן בחובו רעל מסוכן עד מאוד המסכן חיים!

עד מהרה התברר כי רק בנו היה 'בר המזל' זכה בסוכריה, כל יתר הילדים קינאו בו, אך לא זכו... האב מיהר לבנו והסביר: 'בני יקירי! תראה איך ניצלת בזכות שהקפדת על הכשרות ולא אכלת מהר מדי את הסוכריה - הרי הסוכריה הזו מסוכנת ומכילה רעל אימתני, שמירת הכשרות הפכה לשמירה על החיים!'

כמה חשוב לגדל ולחנך את הילדים, כבר מגיל צעיר, להישמר ולהיזהר מכל מאכל או ממתק. תמיד זה יציל אותם מלהיכשל במאכל אסור, לפעמים - זה יכול להציל גם חיים!

מצוה לפרסם: סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח הקדוש רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רוזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקד"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (אריאלי)
ת.נ.צ.ב.ה.

קשה לדמיין מה קרה בדיוק ברגעים הללו, כאשר הרבי ניצב לבדו מול שיא האכזריות שבמחנה, אחרי שאיבד את משפחתו ואת כל עולמו, ונלחם באומץ ובגבורה שלא להכניס מאכל פיגולים לפיו גם במחיר צום יום שלם. הן הוא ידע את המחיר שישלם – להישאר רעב כל היום, ובכל זאת בחר בנחישות להימנע מלאכול את הבשר שבמחנה, לברוח מלטמא את גופו במאכלי טריפות!

וכן, כל אותו יום ששי, עבר על הרבי בצום מלא. במשך היום לא חולקו מנות מזון נוספות, והרבי שויתר על ארוחת הבוקר, גילה כי למעשה הוא נותר רעב, לפחות עד יום המחר. יחד עם זאת, גמלה בלבו ההחלטה כי הוא לא יתן לאיש לשבור אותו, ואמר לעצמו: 'אם הנאצים ימח שמם לקחו את משפחתי והחריבו את כל אשר לי – לפחות לא אתן להם לטנף את גופי במאכלי טריפות!'

יום ששי הסתיים, ולקראת ערב חש הרבי כי כוחותיו הולכים ואוזלים. אחרי מסע מפרך בקרונות המשא ויום שלם של רעב נוראי, היה הרבי תשוש וחלוש, חסר כוחות לחלוטין. למרות זאת, הבין הרבי כי אכילת מזון לא כשר מסוכנת בהרבה מרעב מצמית, ובטח בקדוש ברוך הוא שייסענו לעמוד בהחלטתו ולשמור על גופו ממאכלות אסורים בכל מחיר...

ביום המחרת, יום שבת קודש, שוב הכריז הכרוז על שעת חלוקת האוכל. מסביב רצו הכל לקבל את מנת המזון הזעומה, רק הרבי נותר בצריף, מתעקש שלא לאכול מהמזון הטרף. כשהתרוקן הצריף משוכניו והרבי נותר בו לבד, המה לבו וגאו רגשותיו, ולפתע פתאום פרצו מעיינות הדמעות מעיניו...

'ריבונו של עולם', בכה הרבי, 'את הכל לקחו ממני... את המשפחה, את הילדים, את הקהילה... הכל איבדתי, נותרתי בודד וחסר כל! נשארתי עירי ויחף, דל ורעב, אך האם אאבד גם את היהודי שבי? עזרני בורא עולם שהרשעים לא יוכלו לנצח אותי', בכה הרבי בכי תמרורים, 'תסייע בידי לעמוד איתן בהחלטתי שלא לסאב את לבי ולהכתים את נשמתו במאכלות אסורות! עזרני לא להיכנע, לא להכניס לפי ממזונם ולא ללכלך את נשמתו במאכלם!'

הדמעות זלגו במורד לחייו, נובעות כמעין המתגבר. הבכי היה כה מרגש ונוגע ללב, שכל דמיון שבעולם לא יוכל לצייר את רגעי הבכי הנוראי ההוד הללו. אדם שאיבד את כל עולמו, אך מתעקש להחזיק בכל מחיר, לשמור ולהקפיד למנוע מפיו כל מאכל אסור...

פחד ואימה בדלת...

לפתע, בעיצומו של הבכי, נפתחה דלת הצריף ויהודי לא מוכר עמד בפתח. הרבי נבהל, מיהו אותו יהודי ומה הוא מבקש, האם קול בכיו התגלגל אל מחוץ לצריף? אולי החליטו הנאצים להאזין לו ולעמוד על טיב עקשנותו?

'האם אתה הרב מקלויזנבורג?' - נשאל הרבי ישירות. באותו רגע, הבהלה הפכה לפחד נוראי ומצמית, לחלחלה אחזה את הרבי והוא רעד באימה. הוא ידע היטב את משמעות העובדה להיות 'רב' באושוויץ - הן הנאצים הרגו את הרבנים בראשונה, מבקשים לחסל את האפשרות כי אישיות חשובה תשהה בין היהודים האומללים. 'אם התגלה כאן שאני רב', הרבה הרבי בשבירר שניה, 'הרי רע ומר גורלי' מי יודע אם זה לא הסוף...'

באותו רגע, נכנס אל הצריף אדם נוסף. 'הרב מקלויזנבורג!' אמר האיש בטון ברור ונוקב, 'גש מיד לדלת הצריף, משהו עומד וממתין לך!' האיץ בו. הרבי חש כי אלו רגעים האחרונים, והתקדש בסילודין לקראת האפשרות הסבירה בהחלט, כי בעוד זמן קצר יעלה על המוקד...

בצעדים כושלים, גורר רגליו, ניגש הרבי אל הדלת, כשבראשו עוברים ההרהורים המבעיתים ביותר. 'מי יודע מי זה?', הרהר בעגמימות, 'אולי קאפו, אולי איש אס. מי הוא זה ואיזה הוא? מה הוא מבקש ממני?'

אך הגיע הרבי אל הדלת, והנה ניצב שם יהודי מבוגר, הפונה אליו בעדינות וברכות. 'הרב מקלויזנבורג, האם יש לך קשר משפחתי עם הרב מקשאנוב? האם הוא היה דודך?' שאל האיש בפשטות...

הרבי הסדיר את נשימתו הקצובה לרגע, מבקש להירגע. נראה כי הסכנה אינה כה מיידית, האיש שבדלת אינו משדר רוע... הרבי הנהן לעברו בחיוב, 'אכן', אמר בקול חלוש, 'כן, כן, הרב מקשאנוב היה דודי...'

ובעוד הוא מהרהר מנין אותו יהודי מבוגר יודע על קיומו, ומהיכן ידועים לו הפרטים על משפחתו ודודיו, הושיט לו האיש הזר כיכר לחם וצלוחית ריבה. 'קח, הבאתי לך שיהיה לך מה לאכול. אכול עד שתשביע את נפשך!'

הרבי נותר המום על עומדו, לכוז התפתחות בוודאי שלא ציפה. אחרי רגעי הלם ראשוניים הכניס את הכיכר והריבה לחיקו, והחל לרוץ אחרי היהודי שנתן לו אותן, מבקש להודות לו מעומק הלב. אך האיש רץ ונעלם, הסתלק מהזירה ולא נראה שנית במחנה...

הרבי נשא מבט של הודאה לשמים, ורץ אל הצריף. הוא נטל ידיו וקידש על הפת, ואכל מהכיכר והריבה לשובע נפשו, עד שהתחזק ושובו אליו כוחותיו. אך ברגעי

האוויר כשזכה לקבל את הארוחה שהצילה אותו - בעיקר שמח על כי הקדוש ברוך הוא סייע בידו לשמור ולהקפיד להתנזר ממאכלי הטריפה שניסו הנאצים להגיש לו, וקיבל על עצמו שבעתיים להקפיד על כך, ולהכניס לגופו אך ורק מאכלות כשרים, גם בתוככי אושוויץ...

הרבי ראה בעיניו, כיצד הקדוש ברוך הוא מסייע למי שרוצה להקפיד על כשרות, למי שמתמסר ומתאמץ ונלחם שגופו לא יכניס לתוכו כל מאכל טריפה, שלבו לא יסתאב ומוחו לא יטומטם מאכילת נבילות וטריפות.

ואכן, כשסיפר הרבי את הסיפור לפרטיו, כמואב בספר 'לפיד האש' מתוך שיעור בחומש רש"י בליל ששי פרשת ראה בשנת תשד"ם, הוסיף והעיד כי לכל אורך שנת שהותו באושוויץ הצליח להקפיד על כך, ולמרות כל מה שעבר עליו ותנאי החיים הקשים במחנה - לא נכנע אפילו פעם אחת, לא נשבר ולא נכשל, המשיך לעמוד איתן בהקפדתו לא לאכול מאכלות לא כשרים, להתאמץ לשמור על גופו ונשמתו נקיים וטהורים!

ההקפדה על כשרות, גם בזמננו, עשויה להיות משימה לא קלה. לפעמים עומדת הצעה לחופשה על הפרק, ויש התלבטות בין שני מקומות שרמת הכשרות בהם שונה בתכלית... לפעמים אנו נמצאים בשמחה, ולפינו מאכל שמקורו לא ברור מספיק 'כולם אוכלים', ואנו ניצבים בצומת הכרעה - לאכול או להימנע? או שאנו מצויים בערב פסח - ועומדות בפנינו שורות של מוצרים ואפשרויות אירוח - האם לקחת את כל המוצע לפינוי או לוותר?

לפעמים, מזדמן לנו משהו שכשרותו לא מקובלת עלינו בדרך כלל, והיצר עומד ומגנן על המצפון - 'הרי אתה לא בבית כרגע, והמוצר הזה - למה שיהיה בו משהו לא כשר? והאם באמת כה חשוב להישמר גם בדרכים, ולוותר על חופשה כה קסומה רק בגלל הקפדה על כשרות מהודרת?'

ברגעי הכרעה כאלה, נראה לנגד עינינו את דמותו של הרבי מצאנז - קלויזנבורג זי"ע. כיצד אדם שאיבד את כל עולמו, נלקחו ממנו בני משפחתו והוא מוטל חסר אונים במחנה השמדה, ועודו עומד איתן בדעתו ובעקשנותו, שלא כדאי, מאוד לא כדאי! לטנף את הגוף והנפש במאכל אסור, כי הסיכון מאכילת מאכלות אסורים גבוה לאין ערוך מכל הפסד מזון, גם בתנאי רעב קשים ואומללים!

ההקפדה על הכשרות מצילה את נשמותינו מלכלוך, מסיאוב, מטמטום הלב, ולכן לא לוקחים סיכונים, לא מתפשרים ולא מוותרים. אך הרבה יותר מזה -

ככל שנחליט באומץ ובנחישות שאין פשרות בנושא הכשרות, ככל שנקבל על עצמנו לעמוד איתנים ולא לוותר כמלוא נימה בהקפדה על הכשרות, בבית כמו בדרך, בשמחה כמו בחופשה, נזכה בשמירה והגנה מלמעלה...

הרי גם במטבח המהודר ביותר יש גם בשר וגם חלב, וגם בפירות שבו עלולים להימצא תולעים, וגם שם נכנסים מאות ואולי אלפי מוצרי מזון, תבלינים, תמציות ועוד - ההחלטה האמיצה לעמוד על משמר הכשרות באומץ ובכל מחיר מזכה אותנו בסייעתא דשמיא שלא ניכשל במאכל לא כשר, שלא ייכנס לפינו גם בטעות מזון שאינו מהודר...

כדאי מאוד להתאמץ על הכשרות, להתמסר למטרה, לשמור את הלב והגוף זכים ונקיים. למען לא נבוש ולא ניכלם ולא ניכשל לעולם ועד!

הצעד המכריע...

אל ראש ישיבת פוניבז', הגאון רבי אלעזר מנחם מן שך זצ"ל, ניגש יהודי, ושאלו בפיו: 'כבוד הרב', אמר האיש, 'לא מכבר גיליתי את אור היהדות, ואני חפץ להתחזק ביהדות ולהתקרב לאורו של בורא עולם. אך התורה כה עמוקה ורחבה ומצוות רבות בה, ואני כבר אדם מבוגר המתקשה לעשות שינוי דרסטי בבת אחת... אבקש הדרכה כיצד אוכל להתחיל בהדרגה, להיכנס בשערי היהדות צעד אחר צעד. במה כדאי להתחיל?'

הביט בו הרב שך ברכות, ועודדו וחזקו בדרכו החדשה. לאחר מכן השיב לו: 'אם אתה רוצה את הכלי לפתוח לך את הדרך, תקבל על עצמך תחילה לשמור על הכשרות, להימנע מכל מאכל לא כשר ולהקפיד לאכול רק מאכלים בכשרות מהודרת!'

הרב שך הוסיף והסביר: 'הן אכילת מזון לא כשר חוסמת את המוח, מטמטמת את הלב. באמת קשה להתחבר ולעשות שינוי בחיים, כל עוד הגוף ניזון באוכל לא כשר... מאידך, אם תזכה לשמור על הכשרות ולהכניס לגופך רק מזון כשר ומהודר - בוודאי יפתחו ליבך ונשמתך, לשוט למצוות השם ולדרך התורה...'

את הסיפור מביא הרב שלום מאיר וולך שליט"א בספרו, כפי ששמעו ממקורות נאמנים. ויש בו כדי ללמד אותנו:

כולנו שואפים להישגים רוחניים, להתחבר לתורה, לחוש את הקשר הנפלא עם בורא עולם בקיום מצוותיו. ככל שנקדיש יותר תשומת לב ומחשבה למזון הנכנס לפינו, ככל שנהדר ונישמר לאכול רק מזון כשר בתכלית - נפתח בפנינו את השערים, ונוכל להרגיש את קרבת השם בכל ליבנו, ולהתחבר לתורתו ומצוותיו בכל נפשנו ומאודנו!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

פנינים

וּפּרפּראוֹת נבחרים לפרשת השבוע "פרשת שמיני – אבות פרק א"

*****

עורך: הרב יוסף ברגר

לתגובות והנצחות – לשיעורים והרצאות: pninim16@gmail.com 054 - 8455798 - ניתן לקבל את העלון במייל.

עמוק אל תוך פיו המסולא בקדושה של גדול הדור, כיצד אוכל לעשות זאת? אבל גם הפעם, לא איפשר לי רבנו לחשוב הרבה, והאיץ בי לספור את שיניו. מה אומר ומה אדבר, החילולי במשימה הקשה, ובסיומה הגעתי למספר 32, בדיוק כמספר השיניים שברא הקב"ה באדם. שן אחת לא חסרה ולא נפגמה!!! כל השיניים היו בריאות וחזקות כביום נתינתן!!! למותר יהיה לציין שבגיל מבוגר שכזה שבו היה החפץ חיים באותה תקופה, אין הרבה קשישים שזוכים למתנה שכזו... לאחר שעשיתי את מה שביקש, לקח הח"ה את ידי, ואמר בחיוך שאי אפשר לשכוח לעולמים: "אני שמרתי על הפה שהקב"ה נתן לי, והקב"ה שמר על הפה שלי!..."

וישא אהרון את ידו אל העם ויברכם וירד מעשות החטאת והעולה והשלמים (ט.כב)

התיבה "ידו" באה כאן חסרה ללא יו"ד. ואמר על כך הרח"ק רבי נפתלי מרופשיץ ז"ע בדרך צחות: שזו הייתה גדולתו של אהרון שהיה מברך את העם אפילו כשידיו חסרות!... ללא מתנת יד...

פרקי אבות – פרק א'

טעם לימוד פרקי אבות אחרי חג הפסח:

כתוב בספר אורח ישראל להרח"ק מאפמא ז"ע: בימים הללו, ימי הספירה, מחויב כל איש מישראל למהר את עצמו, בדרך שנמחרו ישראל מאז מקדם כשיצאו ממזמאת מצרים – על כן אומרים בימים הללו פרקי אבות, בכדי לראות ולהבין כל המדות טובות שנזכרו בהם, ויכסוף וישתוקק כל אחד מאתנו מתי אעשה כן גם אני, וישוב בתשובה שלמה לפני השם יתברך!...

הוסיף והסביר הרח"ק בעל התיבות שלום ז"ע – בזה הלימוד אנו מתכשרים לקבלת התורה, מאחר שידענו כי זיכור המדות קודם לתורה – כדברי הרח"ק רבי חיים ויטאל ז"ע בספרו שערי קדושה ששאל: למה לא נזכרו בתורה עניני מדות וחילופיהן? והסביר: דהיות ומדות טובות הם היסוד וההכנה לכל התרי"ג מצוות, וכמו שאדם הולך לבנות בנין רב קומות, הדבר הראשון הוא שיעשה, יסודות חזקים ואיתנים, כך רק מי שקנה מדות טובות מסוגל לקיים תרי"ג כמאמרן, ואין צריכים לכתוב זאת כלל, כי הדבר מובן מאליה. ומכיון שכידוע, לא ניתנה תורה אלא למי שממחר מידותיו, נקדים ונעסוק בין פסח לעצרת במוסרי מסכת אבות, העוסקת כולה בענינים האלו – הכנה הכרחית לקבלת התורה...

אמר הכותב: היות וזכיתי לשמוע אמש בעת נעילת החג אמרה נפלאה מאת כ"ק מרן אדמו"ר ממשיקולץ שליט"א – הטעם שנקרא "נעילת החג" היא על דרך מאמרם של חז"ל "לעולם ימכור אדם כל מה שיש לו ויקנה מנעלים לרגליו" – שאחרי שעברנו כאלו ימים נשגבים ומרוממים, בהם קנינו קניינים רוחניים, אנו חייבים לקחת לנו מנעול רוחני ולנעול אותם בתוכנו לבל יברחו ויאבדו לנו בימים שלאחר מכן, וזהו: "ויקנה מנעלים לרגליו" – ליצור מנעול ובריה "לרגליו" – עבור מה שקנינו ברגל ראשון שזהו פסח... ולכן נקרא "נעילת החג" – מלשון לנעול את ההשגות הרוחניים!... לכן השבתי – מה יותר טוב ונשגב בשבוע זה, כי אם לכתוב אמרות על "פרקי אבות" שבהם נוכל להכשיר עצמנו לקראת חג מתן תורתנו, וגם ע"י כך "לנעול" את "הקנינים" שרכשנו בימי הפסח. ובעז"ה בשבועות הקרובים נקדיש בכל גליון מקום מיוחד עבור ה"פרק" של אותו שבוע.

כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא וכו'. משה קיבל תורה מסיני וכו' (א)

נודעת קושייתם של המפרשים: מפני מה "שכר מצוה בהאי עלמא ליכא" (קידושין ל"ט:)? (מדוע אין אנו מקבלים שכר בעולם הזה על המצוות שאנו מקיימים). הרי בזה הקב"ה עובר, כביכול, על מצוותו שלו: "לא תלין פעולת

ויחי ביום השמיני קרא משה לאהרון ולבניו ולזקני ישראל (ט.א) שמיני למלואים, הוא ר"ח ניסן, שהוקם המשכן בו ביום (רש"י). תמה הרח"ק רבי ישראל מרודין ז"ע – הרי אמרו "כל מקום שנאמר "ויהי" אינו אלא לשון צער", ומה היה הצער ביום הקמת המשכן? אלא, הסביר: כל עיקר הקמתו של המשכן יש בו משום מוכרת צער, שהרי בתחילה עלה במחשבה לפני הקב"ה שיהא משכן עוזה בתוך לבו של כל יהודי ולא היה צורך בבנין מיוחד למקדש, רק אחרי שכבר הטאו בעגל היה הכרח לצמצם את דירתו בתחתונים מבעד לאוהל ויריעה...

הרח"ק בעל האמרי חיים מוויזניץ ז"ע יישב את הלשון "ויהי – צער", באומרו כך: ישראל קדושים! רק שבועה ימים יש להם. האדם מתלכלך יום אחרי יום באבק החולין ובעוונות, ושכבת הלכלוך מצטברת ותופחת מיום ליום, לא דומה אבק של יום ראשון לאבק של יום השישי... אלא מה! לבסוף בא יום השביעי, שבת, והאדם רוחץ ומיטהר בו מכל האבק הרוחני, "פנים חדשות באו לכאן" ומתחיל דף חדש בחיים, ולמחרת אינו זה יום שמיני, אלא יום ראשון! ואולם כשלא רחץ וטהר, בא שבת וחלף עליו בלא רושם, הרי השכבה הקודמת של האבק והזוהמה נשארה בעינה ומוסיפה עוד לתפוח עד לאימה, ויום ראשון הוא יום שמיני, המשך לשבוע הקודם... ועל כגון זה בוודאי יש להתבטא בלשון צער: "ויהי"....

ויחי ביום השמיני קרא משה לאהרון וכו' ויאמר אל אהרון קח לך עגל בן בקר לחטאת וכו' (ט.א.ב)

שואל רש"י – למה צוה לו להקריב עגל לחטאת, הלא חטאת של כהן המשוה הוא פר? אלא, להודיע שכיפר לו הקב"ה על מעשה העגל! המתבונן בדברי רש"י, יראה את הידוע לכל, שהקב"ה מתנהג עם האדם "מדה כנגד מדה". וכדברי הר"ן בדרשותיו – שענין המידה כנגד מידה בא לעורר את האדם שיוכל למצוא את הדבר שקלקל בו, וידע כיצד עליו לתקנו, ומאידך – להוכיח לו על מה הוא מקבל שכר. פירושו – הנהגתו של הקב"ה ב"מידה כנגד מידה" מביאה חיוק רב לכל יהודי, היודע שגם אם הלילה מתרגשת עליו צרה גדולה, תהיה לו דרך להיפטר ממנה אם ישכיל ויידע מדוע הביא עליו קודשא בריך הוא דווקא את הצרה הזו, ומן הצד השני – לא יתלה את השפע הגדול שהוא מקבל בסיבות צדדיות ומקרייות...

בשביל לחדד ולתת דוגמא על העניין שמודד לנו הקב"ה מידה כנגד מידה, נביא בפניכם את הסיפור הבא: סיפר אחד מתלמידיו הגדולים של הגה"ק בעל החפץ חיים ז"ע – בהיותי מקורב אליו, היה לי הזכות להיכנס לביתו פעמים רבות, ולשוחח איתו בלימוד ולהציע בפניו את שאלותי בכל מיני עניינים. באחת מן הפעמים, היה זה בשנותיו האחרונות בעת שהיה בגיל 83 בערך, נכנסתי לביתו, ולמרות החולשה שפקדתהו באותו יום, רבינו היה אז בעת רצון מיוחדת במינה, והדבר ניכר עליו. מחמת החולשה שכב רבינו במיטתו, ולפתע הוא מורה לי להתקרב אליו, ומבקש ש... אפתח את פיו. הייתי נרעש ונפחד, ולא רק שלא הבינתי כלל מה החפץ חיים רוצה להשיג בכך, אלא שגם לא ידעתי כיצד אעז לציית להוראה שכזו!... לפתוח את פיו של החפץ חיים! מי מוכן להיכנס אל תוך לוע הארי!... אבל לא עזר לי מאומה. החפץ חיים הורה לי בשנית לפתוח את פיו. בלית ברירה, ובחוסר אונים מוחלט התקרבתי אליו, ופתחתי את פיו הקדוש. לפני נגלו שתי שורות שיניים צהורות כשלג, מסודרות ומתוקנות כדבעי, משל היה זה ילד קטן שעוד לא הספיק לפגום את השיניים שקיבל מהקב"ה. כעוד אני נתון בסערת חושים שאי אפשר לתאר, פונה אליי החפץ חיים ומבקש דבר נוסף. "תספור נא כמה שיניים יש בפי!..." ואני הישבתי להתעלף... כדי למנות את מספר השיניים, צריך כבר להיכנס

שכיר? ומשיבים על כך, כי הדין הוא, שאם הפועל אינו נשכר על ידי בעל הבית במישרין, אלא ע"י שליח, הרי אין בעל הבית עובר על "לא תלין". והסביר הגה"ק בעל החוות יאיר זי"ע – דהקושיה הזאת עצמה הטרידה גם את בעל המשנה הזאת: "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא", מפני מה רק לעולם הבא, מפני מה לא מיד כאן לאלתר, הרי התורה אומרת בפירושו: "לא תלין פעולת שכיר?" ובאה על כך התשובה: "משה קיבל תורה מסיני", התורה ניתנה לישראל על ידי שליח, על ידי משה, והואיל ויש כאן שליח שוב אין תוקף לדין של "לא תלין"...

משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע וכו' (א)

ההוכחה לכך, כי "משה קבל תורה מסיני", שלא הכתיב אותה משה מפני עצמו אלא לפי רצון הבורא, ישנה, בכך שהוא נטל "ומסרה ליהושע", שמסר את ההנהגה ליהושע, שלא ממשפחתו, ולא מסר אותה לאחד מבניו, כדרכם של כל המושלים...

הרה"ק הר"י צ' מלובאוויטש זי"ע הסביר – למה נאמר "ומסרה" ולא "ונתנה"? לרמוז שאי אפשר להנחיל תורה הרב לתלמידיו, אלא "במסירות"... היינו כשמתמסר כל כולו אליהם...

שמעון הצדיק היה משרי כנסת הגדולה. הוא היה אומר אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס, אלא הו כעבדים המשמשין את הרב שלא על מנת לקבל פרס (ב)

במסכת זו שגור הלשון "הוא היה אומר" הם אמרו, ולא כבמסכתות אחרים, "פלוני אמר". אמר פלוני, הסביר הרה"ק רבי אהרן מקורינוב זי"ע – זאת משום שה"ל ככל מקום שהיו צריכים להטיף מוסר ומידות טובות לא היו מטיפים עד שמתחילה היו בעצמם בגדר "נאה מקיים" – מקיימים אותו עניין בעצמם, ורק אחר כך היו "נאה דורש". דרכם זה מרומז במשנה: מתחילה הקדימו "הוא" ואחר כך "היה אומר", מקודם "הם" ואחר כך "אמרו"...

מסופר על הרה"ק רבי חיים מקראפנא זי"ע שהלך פעם עם תלמידיו לראות לוליין כאשר הוא מהלך על חבל מתוח בין שמים לארץ... שאלוהו התלמידים בשל מה הלך בצוותא עמם בכדי לחזות במעשיו של אותו לוליין, הרי אין זה לפי כבודך? ענה להם הרבי: רב חלקה שניתן ללמוד מעיון במעשהו של המהלך על החבל המתוח. אדם זה מסכן את חייו בשביל הכסף שישולם לו לאחר מעשהו. ואולם כאשר הוא מהלך על החבל אין הוא חושב על השכר המוכן לו, כי אם יסיה דעתו אף לרגע קט ממעשיו – הרי יישמט ויפול, אדם זה מרכז א"כ את כל מהשבתו בנושא אחד: כיצד להיזהר ולא להישמט וליפול לתהום. בואו ונלמד אף אנו מכך לפחות בעת עשיית המצוה – אל נהרהר בשכר שנקבל עבורה, יהיו כל חושנינו מרוכזים בעסק המצוה עצמו, שיעשה באופן הראוי והמדוקדק...

יהוי מתאבק בעפר רגליהם וכו' (ד)

שאלו פעם את היהודי הקדוש מפשיפא זי"ע – מפני מה חז"ל אומרים: "כל המחובר לטהור טהור" (בבא קמא צ"ב), הייתכן? וכי יושר יש בכך, כי אדם מישראל שהתייגע כל ימיו על התורה ועל העבודה, יהא נעמד ונשווה במדרגה אחת עם מי שמתחיל מתקרב ומתחבר אליו, ובשכר ההתקרבות וההתחברות הזאת בלבד יהא זה נעשה לו שותף שווה בשווה? אין זה אלא משום כך – השיב היהודי הקדוש – שלחיות "מחובר לטהור" קשה הרבה יותר מלהיות טהור בכך עצמו...

יוסי בן יוחנן איש ירושלים אומר: יהי ביתך פתוח לרווחה ויהיו עניים בני ביתך. ואל תרבה שיחה עם האשה וכו' (ה)

בדרך צחות אפשר לומר, ששני הדברים קשורים זה בזה: בשעה שאתה מבקש עניים אל ביתך, אל תהא מרבה שיחה עם האשה ונמלך אתה הרבה, שכן בידוע – "אשה צרה עיניה באורחים" (בבא מציעא פ"ו)...

מסופר על רבה של העיירה "מוהר" רבי עמרם זי"ע, שהיה נוהג להביא עמו כל שבת מבית הכנסת שני אורחים. פעם אחת נשאר בבית הכנסת אורח שלישי, שלא היה לו לאן ללכת. רבי עמרם לקחו עמו. ומאחר שהיה חושש לרבנות, שמא תהיה לה תערומת עליו, בשל מה הוא מביא לה כל כך הרבה אורחים, הניח לאורח השלישי שיהא עומד בחוץ לפני הפתח, ואחר כך אמר לרבנות: מה דעתך על כך? בדרתי מבית הכנסת בא לקראתי הבעל שם. הרי בוודאי שמעת על הבעל שם... ובכן, תארי לעצמך שהבעל שם טוב מתהלך ברחובה של העיר ואין לו להיכן להיכנס לסעוד... נחרדה הרבנית ואמרה: הבעל שם! – אם כן מה אתה עומד? ריץ מיד ולך בקש אותו שייכנס הביתה... הרב הכניס מיד את האורח השלישי, הושיב אותו בראש והרבנית הגישה לו מאכל ומשקה מן הטוב

ומן המיטב. אך האמת, שהאורח הזה היה אדם פשוט, והתנהגותו עוררה אצל הרבנית תמיהה גדולה, ולאחר שאכל והלך, פנתה הרבנית אל הרב ואמרה: משום מה יש לי חשד, ששיטת בי... אמור לי את האמת, האומנם היה האדם הפשוט הזה הבעל שם? חלילה – משיב לה הרב – לא שיטתי כך! כל אורח הנהגה בעל שם, יש בידו חכמה להוציא לבעלת הבית שם טוב או שם רע. הכול לפי המנהג שבבעלת הבית נוהגת בו...

עשה לך רב והיה דן את כל האדם לכף זכות (ו)

המאמר הזה – היה אומר הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ זי"ע – נאמר כנגד אותם חסידים שומים, שכל אחד מהם מאמין אך ורק ברבי "שלו". הרבי "שלו" קדוש הוא, מלאך הוא. והואיל והרבי שלו גדול, שוב אין שאר כל הצדיקים שווים ולא כלום ומותר לדבר עליהם כל דבר אסור... לכן אומרת המשנה: שוטה שכמותך! "עשה לך רב", קבל עליך לרבי כל מי שאתה רוצה, אבל – "והיה דן את כל האדם לכף זכות"! ויכול אתה אף על פי כן למצוא זכות כלשהי גם לרבי אחר...

נתאי הארכלי אומר וכו': ואל תתיאש מן הפרענות (ז)

בברייתא סוף מסכת סוטה מפורטת שורה של צרות ופורעניות שונות, שיבואו עלינו "בעקבתא דמשיחא". והברייתא מסתיימת במילים אלו: "ועל מי לנו להישען? על אבינו שבשמים". לכאורה, הרי המילים האלה הן דברי נחמה ותשובה לכל מה שמפורט קודם לכן. אבל לאמתו של דבר – היה אומר הגה"ק רבי יצחק מוואלוז'ין זי"ע – אף המילים הללו שייכות אל שורת הפורעניות המפורטות. שכן "בעקבתא דמשיחא" יהיה זמן כזה, שיהיו היהודים יושבים בחיבוק ידים ולא ירצו לנקוף אצבע בשביל להציל עצמם מן הצרות והפורעניות, ויהיו יוצאים הכל באמירה: "מן השמים ירחמו" ו"על מי יש לנו להישען? על אבינו שבשמים"... ועל זה נאמר "אל תתיאש מן הפורענות"...

שמעיה אומר: אהב את המלאכה ושנא את הרבנות (ח)

היה אומר הגה"ק רבי ישראל סלאנטר זי"ע – יהודי אינו מת מרעב אלא מגאווה... עבודה זו אינה נאה לו, התעסקות זו אינה לפי כבודו, דבר זה אינו נאה לו וכיוצא בזה תירוצים שאנו רגילים לשמוע...

שאל הרה"ק רבי מנחם מנדל מקוצק זי"ע – אם כן, מי יורה דיני איסור והתיר? ועוד, וכי האומנם מוטב שיחיה אדם פועל בנין ובלבד שלא יעסוק ברבנות? אתמהא? אלא, שכל תפקיד יש שני צדדים: צד השררה – השלטון. וצד המלאכה – התפקיד. ובאה האימרה להורות: "אהוב את המלאכה" אשר ברבנות, היינו הרבצת תורה, השכנת שלום וכיוצא בזה, אך "שנא את הרבנות" את השררה שברבנות, אל תתנשא ותדמה בנפשך כי מורם הנך וכי עולה הנך בתורה עליהם וכולם חייבים בכבודך...

מסופר על הגה"ק רבי מאיר שפירא מלובלין זי"ע שפעם בהיותו באמריקה לטובת גוים כספים לשיבתו המפורסמת, נקלע לקהילה רפורמית, כשפגש את הראב"י הרפורמי, שאלו הראב"י בתורת ליגלוג: מה היא סיבת הדבר שאצלכם, הרבנים האדוקים, נותנים שכירות מצומצמת כל כך ורובכם סובלים ממש דחקות, בשעה שאנחנו הרבנים המודרניים, מקבלים משכורות ענקיות ומוחזקים בכבוד גדול?... השיב לו הרב מיד בפיקחותו – אמשיל לך משל: סוחר שהוא נוסע אל היריד בלייפציג, אם הוא מוצא עגלה שבין כך וכך היא מהלכת ללייפציג והוא ממנו יש בה גם נוסעים אחרים במדה מספקת, הרי אין הנסיעה בעגלה הזאת צריכה לעלות לו הרבה. אבל אם העגלה צריכה להסיע אותו במיוחד, כבר הוא חייב לשלם הרבה. והוא הדין גם ברבנים. הרבנים החרדים, גם אילו לא היו שוכרים אותנו כמנהיגים ומורי דרך של הקהילות, היינו בין כך וכך ובלי בקשתם מהלכים ממילא באותה דרך עצמה, היא דרך התורה. ולפיכך יוצאים לגבינו ידי חובה בשכירות מועטת. ואתם, כנגד זה, אילו לא היו שוכרים אתכם בתורת רבינרים, הרי לא הייתם נוסעים אל "לייפציג" כלל וכלל, ולפיכך חייבים לשלם לכם הרבה...

הגה"ק רבי נתן אדלר זי"ע השיב על כך תשובה אחרת: בעד תמונתו של שור, שצוירה על ידי צייר אומן, משלמים הרבה יותר ממה שמשלמים בעד שור טבעי וחי...

שמאי אומר: והוי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות (ט)

תיבת "בסבר" למה? אמרו משמו של הרה"ק רבי יצחק מוורקא זי"ע – אפילו אתה בלב פנימה אינך מחבב את פלוני, אלא רק הוא "סבור" ככה, מאחר שקיבלתו בפנים יפות כשבא אליך, או שביקרו בעצם עליך לשורה ואתה בכל זאת מקבילו בארשת של נועם ורצון – גם זו מדה טובה...

הדפסת והפצת העלון נודב

לעילוי נשמת הרב בנימין משה בן אליעזר גרבר ז"ל – ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י בני משפחתו היקרים.

גליון

583

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

פרשת שלמיני תשפ"ה

שמע מרן החזו"א את שניהם ושאל אותם: "האם תקבלו את מה שאני אומר לכם?". השיבו שניהם בחיוב, לקח החזו"א פתק וכתב עליו: "התחייבות מצד הכלה לתת דירה".

מרן הגרי"ש התפלא מאד על ההכרעה החותכת, ושאל את מרן החזו"א "מאי חזית?". חייך מרן החזו"א ואמר לו: "את כל ההנהגות שנהגת עד היום תמשיך כרגיל, אל תעשה שום השתדלות להשיג כסף עבור הדירה, אלא שהדירה תגיע דרך הצינור שלך".

שמע מרן הגרי"ש וקיבל. חודש ימים לפני החתונה הגיע שליח ממרן הסטייפלר למרן הגרי"ש, לשאול אותו מה קורה עם הדירה, ענה מרן הגרי"ש לשליח: "לך למרן הסטייפלר ותזכיר לו את מה שהחזו"א אמר..."

כששמע זאת מרן הסטייפלר, נכנס לביתו של החזו"א ואמר לו: "המחותן אמר שהוא שומע למה שאמרתם לו, שעליו להתנהג כרגיל, ולא לעשות השתדלות בדבר". אמר לו מרן החזו"א: "למה באמת הלכתם אליו? עליכם ללכת לחמיו, רבי אריה לויין זצ"ל, ולומר לו שבעוד חודש החתונה, ואין עדיין דירה".

אכן כך עשו, ורבי אריה לויין השיג את הכסף וארגן להם דירה... [מתוך 'לקראת שבת מלכתא-הרב אהרן כהן]

וַתֵּצֵא אִשָּׁה מִלִּפְנֵי דָ' וַתֹּאכֹל אוֹתָם (י, ב)

'מידה כנגד מידה' - חטאו באש ולקו באש (חזקוני)

'מידה כנגד מידה' לא בטלה מהעולם, והמתבונן בהשגחת ה' על עולמו יבחין בה על כל צעד ושעל.

* * *

לפני מספר שנים פורסם בארה"ב על עו"ד מפורסם, לא-יהודי, שנתקף בשיגעון נורא, עד שמת לפתע במיתה משונה מאד, ואיש לא ידע מה היה הגורם לכך. העיתונים בחו"ל דיווחו בהרחבה על מותו של אותו עוה"ד, והקהילה המשפטית גם היא נתקפה בהלם לאחר האירוע. אכן, מי שהסתכל רק על מקרה המוות המוזר ולא השקיף על האירועים שקדמו לו, לא יכול היה לתפוס על מה ולמה מת אותו עו"ד במיתה משונה שכזו, אבל יהודים המתגוררים באזור סיפרו שזה לא היה לחינם... כי מספר שנים קודם לכן

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (ט, א)

מובא במדרש (ויק"ר יא, ח): 'אמר ר' עקיבא נמשלו ישראל לעוף, מה העוף הזה אינו פורח בלא כנפיים, כך ישראל אינם יכולים לעשות דבר חוץ מזקניהם'. על כל צעד ושעל העם היהודי מתייעץ עם זקניו ומורי דרכו ואינו עושה דבר ללא הסכמתם וברכתם, בודעו כי הם רואים ומבחינים בדברים שאנשים רגילים אינם יכולים לראות. יכולת זו נובעת מחכמת התורה ויראת האלוקים שבקרבם, ההופכת אותם לנקיים מכל הדברים החיצוניים והאישיים, ואין להם אלא דעת תורה.

* * *

על ידיעותיו העמוקות של מרן ה'חזו"א איש' והתמצאותו המופלאה בכל תחום ועניין במכמני החיים, כתב בשו"ת 'שבט הלוי' (ח"י סימן י"ג) מרן הגאון ר' שמואל הלוי ואזנר זצוק"ל, שברור לו שיכולת זו הגיעה לו מכוח לימוד התורה 'לשמה', וכמו שמבואר בפרקי אבות שהלומד תורה לשמה מגלים לו רזי תורה, והיינו סודות התורה שא"א בשכל האנושי לעמוד עליהם, את זה מגלים לו במתנה מן השמים.

כאשר הגיעה בתו של מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל, מרת בת שבע ע"ה לפרקה, לא היה לו לתת עבודה מאומה לנדוניה. כידוע, באותו זמן, המצב הכלכלי ששרר בבית, היה בכי רע. בני משפחת אלישיב חיו בדחקות ועניות נוראה, הכסף שקיבל הגרי"ש מ'אהל תורה' ומ'תפארת בחורים' הספיק בקושי לצורכי אוכל נפש, להביא לחם לבני ביתו. לאחר שהוצעה הצעת השידוך של רבי חיים, נפגשו בני הזוג מספר פעמים, ואז הגיע הזמן לדבר על הכספים. לשם כך נסע הגרי"ש אלישיב לב"ב, כדי להיפגש עם אבי החתן מרן 'הסטייפלר' זצוק"ל על הנושא הכספי ועל שאר הדברים הקשורים לשידוך. מרן הסטייפלר אמר למרן הגרי"ש אלישיב שהוא מעוניין לקבל דירה עבור בנו. אמר לו מרן הגרי"ש: "הבן שלכם אכן מאד חשוב, אולם בתי גם היא חשובה. אמנם נהוג שצד הכלה נותן יותר, אולם לא הכל...". ענה לו מרן הסטייפלר: "בחדר הסמוך יושב גיסי מרן החזו"א, בא ניכנס ונתייעץ עמו".

[כי אם היתה מתקשרת אליו במהלך השבועיים הוא היה שואל אותה אם מכרה את המניה], וכך יצא שבסופו של דבר המניה לא נמכרה ומיידענו זכה גם בממון... **[מתוך הגש"פ-חישוקי חמד']**

* * *

כשם שלא בטלו עונשי שמים ב'מידה כנגד מידה', כך גם ניתן לתקן ולהסיר דיני שמים בדרך של 'מידה כנגד מידה'.

* * *

מִרְן שֶׁר הַתּוֹרָה הַגָּאוֹן רַבִּי חַיִּים קֵנִיבֶסְקִי זצ"ל אֶחָז שֶׁהַתִּיקוֹן לַעֲוֹנֵי שָׁמַיִם הוּא ע"י כּוֹחַ לִימוּד הַתּוֹרָה בְּאוֹתוֹ עֵינֵי שְׁבוּ נַעֲשֶׂה אוֹתוֹ אָדָם.

סיפר הגר"א מן שליט"א: ילד תושב מונסי שסבל מבעיה ברגלו הגיע עם הוריו למרן הגר"ח קניבסקי שליט"א [זצ"ל]. מרן בירכו ברפואה שלמה. שאלתי: "מה יעשה משהו מיוחד ברגל, שיהיה זכות לרגל?". רבנו השיב: "ילמד הלכות חול המועד". ההורים חשבו שרבנו לא שמע היטב, וחזרתי ושאלתי: "אבל משהו ששייך ישירות לרגל, מה יעשה?". שוב אמר רבינו: "שילמד הלכות חול המועד". ואז פתח וסיפר: "היו נשים חרדיות שעובדות בבנק שקיבלו כאב ברגל. שאלתי האם הן עובדות בחול המועד והשיבו שכן, אמרתי להן שיפסיקו לעבוד בחול המועד, והם שמעו והפסיקו לעבוד, והכאבים הלכו להם ונעלמו". שאלתי: "ומה ענין כאבי רגלים לחול המועד?", וענה לי: "זה ירושלמי מפורש (סוף פ"ד דמעשר שני): 'חד בר נש אתא לגבי רבי עקיבה, אמר ליה חמית בחילמאי רגלי קטינא [ראה בחלומי שקטעו רגל]. אמר ליה, דמועדא מייתי ולית מיכל קופד [הפיתרון הוא, שיגיע המועד ולא תמצא בשר לאכול]. אתא חד חורן לגביה, אמר חמית בחילמאי רגלי מסובלא [ראה שרגלו שמנה]. אמר ליה, מועדא מייתי ואית לך קופד סגי' [יהיה לך הרבה בשר לרגל]. ובמדרש איכה פרשה א' הוסיף: מנה ידע? והשיב המדרש: כיון שמועד הוא רגל - וזהו 'רגל ברגל' (כלשון הפסוק בדברים יט כא). ואמנם בחז"ל גם 'יום טוב' נקרא רגל, אלא שנקרא גם חג, אבל 'חול המועד' נקרא רק רגל, אם כן יותר מתבטא הדבר בחול המועד, לכן אני אומר הלכות חוה"מ ולא הלכות יום טוב". לאחר זמן מה נכנסתי להגאון הצדיק המקובל רי"א וינטרויב זצ"ל וסיפרתי לו כל הנ"ל, וחי"ך חיוך רחב, ואז הוסיף ואמר: "בסתרי תורה יש לזה שייכות, ובלי להיכנס לפרטים...".

[מתוך 'כל משאלותיך']

וְהַתְקַדְּשִׁיתֶם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים

כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי (יא, מד)

'והתקדשתם והייתם קדושים', כשם שאני קדוש כך אתם תהיו קדושים, כשם שאני פרוש כך אתם תהיו פרושים (ספרא שמיני יב, ג)

הוא עשה מעשה נורא. היה זה כאשר ייצג לקוח שתבע יהודי למשפט. והנה מיד בתחילת המשפט ראה עורך הדין לאן נושבת הרוח, והבין שהצדק נמצא לצדו של אותו יהודי. כיון שנשכר על ידי הצד השני, ורצה לשלשל לכיסו את השכר הגדול, החליט להוכיח בפני השופט שהיהודי הנתבע אינו שפוי בדעתו. בדרך זו הוא ביקש להראות בפני השופט את צדקתו של הגוי. אבל מה עושים כאשר גם את זה אי אפשר להוכיח, שהרי מדובר ביהודי שפוי בהחלט? - גיבש עורך הדין במוחו רעיון שטני, והחליט לממשו.

מה עשה? כאשר התכונן היהודי לעלות באחד הדיונים אל הדוכן ולהציג את טיעוניו, התקרב אליו אותו עו"ד וצבט אותו צביטה עזה מאחוריו, ועשה זאת במהירות ובזריזות ידיים כדי שלא יזהו אותו כמי שעשה את המעשה... מרוב כאב, החל היהודי, שהיה בדרכו לדוכן, לצעוק ולקפוץ בתוך אולם המשפט... הכאב היה כל כך חד, עד שבמשך דקות ארוכות לא הצליח להירגע. וכיון שעל פניו לא היתה צריכה להיות לו כל סיבה לצעוק, והוא לא הצליח לשכנע את השופט שאחד הנוכחים צבט אותו, יצא מופסד בדינו.

כל המעורבים במשפט ההוא, אולי הספיקו כבר לשכוח את העניין, אבל השי"ת לא שכח, ושילם לעורך הדין בדיוק כפי המגיע - 'מידה כנגד מידה'.

* * *

כיון שמידה טובה מרובה ממידת פורענות, הבה נשמע כיצד משיב הקב"ה ליראיו ב'מידה כנגד מידה': יומיים לאחר ששב מרן בעל ה'אילת השחר', הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל ממסעו במוסדות התורה של אמריקה, בחורף תשס"ה, צלצל הטלפון בביתו. על הקו היה אדם שמימן את כל הוצאות הטיסה של ראש הישיבה ופמלייתו, וכן את שהותו הממושכת ביבשת האמריקנית. אותו גביר סיפר להגרא"ל שטיינמן דבר מופלא. לפני שראש הישיבה הגיע לאמריקה, הודיע האיש למזכירתו שכיון שיהיה עסוק מאד במהלך הביקור, הוא מתכוון לעזוב את המשרד למשך שבועיים, ונתן לה הוראות לביצוע. אחת ההוראות היתה למכור 'מניה' שהשער שלה בבורסה עלה, ואפשר עתה להרוויח במכירתה. הוא גם הורה למזכירה שבמהלך השבועיים הבאים לא תעביר אליו אף שיחת טלפון. והנה, מיד לאחר תום הביקור, חוזר האיש למשרדו. ומתברר שהמזכירה שכחה למכור את אותה מניה. הגביר מתקשר לבורסה כדי לברר מה עלה בגורל המניה ולהזדרז למכרה עתה, ומה מתברר? עקב שינויים בשוק הנפט העולמי, עלתה המניה ממש עכשיו בעשרות אחוזים!!! זה דבר שאינו מצוי כלל, כידוע בבורסה האמריקנית. וכך התעשר האיש ביום אחד בהון עתק. ויוצא א"כ שאם היתה המזכירה מוכרת את המניה באותו יום שביקש, לא היה מתעשר עד כדי כך. כיון שראה השי"ת את מסירותו לראש הישיבה, ואת הכסף הרב שהזיל מכיסו על מנת שביקורו של הגרא"ל יעלה יפה, נתן השי"ת בראשו להודיע למזכירה שלא תעביר לו שום טלפון

לפרוש מהנאות העוה"ז זה לא דבר כ"כ קל, ובפרט שהסביבה מתנהגת הפוך. אבל מאידך גיסא - כגודל הנסיון כך גודל הסייעתא דשמיא והקדושה שאדם שואב מההתגברויות בנושא זה.

* * *

למרות שגדל באמריקה החומרית והנהנתנית, ואולי דווקא משום כך, קידש הגאון רבי **חיים פנחס שיינברג** זצ"ל את עצמו ומגיל צעיר הרחיק עצמו מהבלי ותענוגי עולם הזה מחשש שהם עלולים להפריע לגדילתו וצמיחתו. דרגת קדושתו ופרישותו היתה בהצנע לכת ורב הנסתר בה על הגלוי... ככל שראו וידעו - כך ידע להסתיר מעיני כולם את פרישותו מהנאות העולם הזה. ובאמת, הוא לא נתפס כאדם פרוש מעולם הזה והתנהלותו עם הבריות היתה נראית פשוטה וטבעית. אך אדרבה, במקום שאתה מוצא ענוותנותו שם אתה מוצא את קדושתו וחסידותו.

במשך השנים הראשונות בארץ ישראל ישב רבינו עם הבחורים בכל שעות היממה משעות הבוקר המוקדמות ועד שעות הלילה המאוחרות ואז הם ראו גם את מנהגו במאכליו שהיה אוכל בפרישות, במידה מצומצמת מאד, ולא אחת כשהביאו לו את האוכל היה מוריד מראש חלק ממנו, ומורה להעבירו לצלחתו של חתנו הג"ר חיים דב שיהיה לו כוח בשקידתו העצומה, או שהעביר זאת לאחרים, תלמידים וכדו' ולעצמו השאיר מעט מאד. וכן מעידים רבים שבמשך השנים היה מוריד ממה שהרבנית שמה לו - כאשר היה ברור לו שלא תדע מזה - לאחרים. כך גם בבתים שהתארח ונתנו לו כיד המלך כראוי לאורח שכזה, חיפש ומצא שעת כושר כשלא ראו וביקש מאחרים שיאכלו חלק ממנתו.

מלבד זאת היה לו בישיבה במשך שנים רבות כופתאות מיוחדות שהיו עשויות מדגים טחונים שזה היה מאכלו. סיפר אחד התלמידים שנכנס פעם למטבח הישיבה וראה את הטבחית עוסקת בבישול קציצות אלו ומתוך סקרנות ביקש לטעום מהם. התברר שטעמם היה תפל מאד מאד, שכן לא היה בהם שום תוספת, קמח או מלח או תבלין אחר, עד כדי כך שצריך היה להיזהר שלא יתפוררו במהלך הבישול שכן לא היה מה שידבקם. לא ברור מה היתה הסיבה שאכלם האם היה זה שלא ליהנות מעוה"ז או משום שנזהר ממאכלים שיכולים להפריע למצב של גוף נקי בהיותו מניח תפילין בכל שעות היום, כך או כך, למד אותו תלמיד על דרגת פרישותו של רבינו שאכל דגים אלו בלי שום טעם בקביעות עשרות שנים.

כמו כן תלמידו הג"ר משה לואיס ראש ישיבת 'שערי חיים' היה מביא לו מידי יום מאפה אותו הכינה רעייתו הרבנית, מאפה שנעשה מחומרים בריאים בהדרכתו, קמחים ודגנים, שמרי בירה וכד' כמעט בלי טעם. כששאלו מישהו פעם איזה טעם יש לתערובת כזו? התפלל על השאלה, והשיב: "איני יודע, זה טעים ובריא!".

דבר נוסף, היו מביאים לו בשיעור כוס קפה מהביל להרוות צמאונו בשעת השיעור. מעולם לא שתה את הקפה כשהוא חם וטעים, תמיד שתהו כשהיה קר, לא ברור האם היה זה בכוונה או שהיה שקוע בשיעור ושכח או שעשה זאת כדי שיוכל לברך ברכה אחרונה שכידוע דעת הפוסקים שלא מברכים כששותים כוס רותח ומהביל שלא ניתן לשתות ממנו רביעית בבת אחת. כך או כך, ראו שלא נהנה מכוס שתיה רותח.

כידוע, בסביבות גיל שלושים בעקבות חולי של בתו קיבל על עצמו כמה קבלות, בתוכם קבלה שלא ליטול ידיים רק לסעודה של מצוה, וכך עשרות שנים לא אכל כי אם מסעודת מצוה. בשנים מאוחרות היו בני המשפחה ותלמידים מביאים לו אוכל מסעודות מצוה שעשו - גם כשלא השתתף בהם - כדי שיוכל ליטול ידיים. גם במאכלים אחרים העדיף לאכול משיירי מצוה, שבת או סעודות מצוה. גם במה שכן אכל ראו לא פעם שהקפיד על 'תענית הראב"ד', דהיינו שהיה משאיר בצלחת מעט אוכל שלא אכל, או שהיה מפריש מראש או שהשאיר בסוף המנה.

אחד מתלמידיו עשה פעם לרבינו קידוש בשבת בבוקר. לאחר הקידוש שלח רבינו את ידו לקחת עוגה מהצלחת, לפתע משך ידו מעוגה טעימה שהיתה שם ולקח עוגה פשוטה יותר ופלט: "סיז צו טייער" [-זה יקר מדי]. לרגע לא הבין התלמיד מה נוגע מחירה של העוגה בחנות לעכשיו. אולם מיד הבין שלא דיבר על מחירה של פרוסת העוגה בחנות, אלא התכוון לדברי מרן הגר"י **סלנטר** שהעולם הזה הריהו כבית מלון יקר, שכשם שבמלון משלמים על כל דבר קטן סכום רב, שכן התשלום אינו על המאכל אלא על כל הפאר וההדר של המלון, כך בהנאה מחיי עולם הזה התשלום על ההדר בשימוש בגשמיות הבריא.

פעם כאשר יצא רבינו מברית מילה של אחד מאברכי הישיבה. כדרכו נטל רבינו צלחת משולחן העוגות כדי שיהיה לו אוכל משיירי מצוה והלך עמו בדרכו לרכבו, כאשר כבר היה קרוב לרכב סב לפתע על עקביו וחזר לאולם. הנוכחים לא הבינו מדוע הוא חוזר. הלך תלמיד אחד בעקבותיו וראה שהוא מחליף את צלחת העוגות באחרת. שאלו התלמיד: "ילמדנו רבינו מה העניין?" ענה לו: "סיז גיווען צו גוט" [-זה היה טוב מידי]...

כך באוכל וכך בכל ענייני עוה"ז ראו איך שההביל את כל ענייניו. למשל, כשהתארח בביתם של שועי ארץ ועברו דרכו סכומי כסף גדולים ושמח בזה שהשיגם לכלכלת הישיבה, ההביל את החלק הגשמי שבזה ורק מה שיוכל להשתמש בזה לישיבה או לרוחניות. כמה פעמים כשנכנס לחתונות מפוארות היה אומר לבחורים: "עוד כמה שעות אפילו מפות לא יהיו כאן לשולחנות".

פעם לקחו אחד הגבירים שביקר בביתו לאיזה גינה מרהיבה ומהודרת ביופיה, מתוך מחשבה ששם ינוח ויירגע, שהרי

בלאו הכי הוא לומד. לאחר שאותו גביר הלך, התחנן רבינו למלווי שיקחו אותו משם, כששאלוהו לדחיפות העניין, ענה שוב: "זה יותר מידי!".

רבי אברהם שקלאר ששימש את רבינו במשך תקופה בשעות הצהריים סיפר, שכאשר החל את תפקידו הדריכוהו שקודם שמגיש לפניו את החלב ישים לב להריחו אם אינו חמוץ ומקולקל, שכן רבינו עצמו לא יבחין בזה והדבר עלול להזיק לו.

* * *

קדושתו ופרישותו של הגאון רבי **אברהם גניחובסקי** זצ"ל בעיני אכילה, היתה מהמפורסמות, והמיוחד בה שנעשתה בפשטות ובדרך אגב... למשל, הוא אכל עוף ובשר רק כאשר היה סמוך ובטוח בכל הנקודות ההלכתיות. אך היו שנים ארוכות שמשום מה החמיר, וממילא בכל הארוחות אכל ירקות ומוצרי חלב, ביצה ולחם, וחוזר חלילה. מלבד זאת, דרך אכילתו הרגילה היתה באופן זה: לאחר נטילת ידיים והמוציא, אכל תחילה את הלחם בדקדוק ובמחשבה [אכילת המוציא 'בכדי אכילת פרס'] ומכאן ואילך, קשה לדעת אם מחמת עינו בתורה לא ידע כל עיקר מה מכניס לפיו, או שאיבד בכלל טעם כל שהוא באוכל, מה שהיה נראה בחיצוניות כאילו היתה לו עבודה נעלמת ועילאית בעת האוכל... אם היו מכינים לו לדוגמא, מגש עם פרוסות לחם, קוביית חמאה, סלט, ריבה, גבינה, חלב ומים וסוכר, אכל לפי מה שהיה מונח על המגש: גבינה, סיים, אכל את גוש החמאה - הכניס לפה וסיים, אח"כ סלט הירקות, לאחר מכן ריבה. ממש כך - אחד אחרי השני, מתוק או חריף. בסבלנות, בנעימות ובפשטות, מה משנה איך הויטמינים נכנסים לגוף... וכל זאת ללא גינוני פרישות ויחוד חיצוניים, אלא ר' אברהם כמו שהוא, כאילו לא קרה דבר. גם בבית אכל כך, ואף בסעודות שבת - לא לפי הטעם וצורת האכילה המתבקשת למי שטעמו בפיו - אכל ושבע לכבוד שבת בלי להתייחס כלל לפרטי המאכלים. [ועם זאת היה משבח את הרבנית שוב ושוב "כמה שהאוכל טוב, מחזק את העצמות", "נפלא ממש", ועוד נוסחאות מעומקא דליבא].

בנוסף מעיד תלמיד מובהק: "כארבע שנים הייתי חברותא שלו, ופעמים רבות בשעת ארוחת צהריים הביאו לו אוכל חם, אך מעולם לא אכלו חם. מהצד היה נראה שאין לו בכך שום כוונה, אלא פשוט אחז תמיד באמצע המהרש"א או הרשב"א ולא הפסיק ללמוד וממילא האוכל איבד את חומו. אבל יתכן מאד שהיה לו בזה דקדוק הלכה כל שהוא או שבירת תאוות האכילה וכיוצא"ב, וכדרכו להסתיר להעלים הנהגותיו בקודש".

למרות שלא עשה 'עסק' מעצם האוכל, מ"מ הקפיד על דקדוקי והידורי הלכות אכילה. למשל - לילה אחד קרוב לחצות, הבחין אחד הבחורים כי הרב פוסע בין חדרי הפנימיה ועל פניו מבט של חיפוש. 'אולי עוקב אחרי

בחור, שמא מחפש הוא את אחד הבחורים' - חשב לעצמו. כיון שהשעה היתה מאוחרת, ניגש אליו אותו בחור בהססנות: "הרב מחפש משהו?". ר' אברהם השיב, כי עדיין לא סעד את סעודת הלילה כי אין לו מלח לטבילת המוציא, וכיצד יטול ידיים אם אין מלח?! וכעת הוא בחיפושים אחרי מלח... הבחור ניסה לסייע לו לגייס את המלח הנכסף... ר' אברהם ניסה את מזלו בחדר של מגיד השיעור ר' יוסף וייס זצ"ל, אולי שם יש מלח. ואכן הנה הם מצאו בארון בצידי החדר מלחיה עם מלח שהביאו ממטבח הישיבה לחדרו של הרב וייס. אלא, שבשעה מאוחרת כזו הרב וייס לא היה בחדרו, ואיך יטול את המלח ללא רשות מפורשת, שמא המלח שייך לו, ולא לישיבה, כי זכה במלח כאשר הביאו לו מהמטבח את המלחיה, ואיך יטול קמח מלח ללא רשות?!... הוא היה נבוך. תוך כדי הבחין כי ליד המלחיה שלא עמדה יציב, מפוזר מעט מלח שנפל, את גרגירי המלח הללו חפן לתוך כפו באומרו, שמעט מלח המפוזר בצורה כזו, בוודאי מותר ליטול, כיון שבכל מקרה המלח יזרק לאשפה והרי הוא כהפקר. הבחור ליווה את הרב בברכת לילה טוב, ונטל כמה גרגירי מלח בכף ידו הצעירה, כדי למלוח בהם את תבשילי חייו, ללמוד ולהשכיל מדרכי רבו...

שח אחד מהבחורים שזכה להימנות על דיירי חדרו בישיבה: "פעם הבחנתי כי בצידי השולחן מונח מאכל שנותר מסעודת הצהריים של אתמול. סידרתי את השולחן, וכמובן שהוצאתי את אותם שאריות לאשפה. כאשר הרב נכנס שאל: "איפה מנת האוכל שהיתה כאן?". תמתי שהרב בכלל מתעניין באוכל: "בשביל מה הרב צריך את זה?!". שאלתי: "היום ראש חודש ושמרתי את זה מאתמול, שיהיה לסעודת ר"ח", ענה לי. התנצלתי בפניו וסייעתי לו להשיג מאכל אחר לכבוד ראש חודש...". כמו כן, היו פעמים שכשביקש להוסיף מאכל לכבוד ראש חודש, היה יוצא לחנות לקנות דבר מה - דהיינו מה שראה מול העיניים על המדף בחנות, או מה שהמוכר בחנות המכולת הציע לו. בתקופות האחרונות שתה יין לכבוד ר"ח. הוי עובדה שהוא מיהר, והמוכר הציע לו גלידה, הוא לקח שילם ויצא, הניחה בחדרו על השולחן, עלה לבית המדרש ללמוד, ושכח מהעולם ומלואו. לפני שקיעת החמה נזכר כי עדיין לא אכל את המאכל לכבוד ראש חודש, ירד לחדרו במהירות, וכמובן מצא כי הגלידה נמסה על השולחן. מספרים כי פעם היתה לו 'כוונה' מיוחדת להמיס גלידה... היה זה, כאשר אברך קצת שובב, הציע לו גלידה לכבוד ראש חודש. בענותנותו לא עשה מבקשתו עסק והסכים בטבעיות האופיינית לו... האברך הביא גלידה בצלחת, ואז ר' אברהם החכים מולו, והחל בדיון מרתק בהלכה, אודות ברכה על גלידה: ממה היא עשויה ואיך המרכיבים ישפיעו על הברכה של הגלידה וכו'. אותו אברך העמיק גם הוא אתו, ועד שהדיון ביניהם הסתיים, היא נמסה, וכך אכלה מתוך הצלחת, ושיבח את הנותן בחום על הגלידה המיוחדת שהעניק לו...

[מתוך 'ויאמר הנני']

אור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל ואסתר, ומאיר בן אליהו ומיכל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל ואסתר זצ"ל
ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

761

**ניתן לתרום באשראי
בנדרים פלוס:** כולל ערב
המרכזי גילה, עבור כולל דרכי
חזקיה.

**ניתן לקבל קבלה
להחזר מס סעיף 46**

סיפור לשבת קודש

אמונה תמימה ושלמה בברכתו של הצדיק

לפני יותר מחמישים שנה התגורר במנהטן שבניו יורק איש יהודי תמים וישר דרך, אשר לא חש בטוב, וניגש ביום שישי ערב שבת קודש אל המרפאה המקומית. לאחר סדרת בדיקות מקיפות אמר הרופא בסבר פנים חמור, שלפי תוצאות הבדיקה נראה שמקננת בגופו מחלה קשה וממארת, והוא בסכנה גבוהה רחמנא ליצן. הוא קבע לו תיקף ניתוח דחוף לתחילת שבוע הבא, כדי לנסות להציל את חייו בכריתת הגידול וגרורותיו.

לקראת מוצאי שבת קודש תיכף עם צאת השבת, נכנס האיש אל רכבו ויצא חיש בנסיעה דחופה לווייליאמסבורג, אל היכל קודשו של מרן האדמו"ר מסטמאר זצוק"ל, כדי לבקש את ברכת קדשו לפני עלייתו אל שולחן הניתוחים.

ליבו היה מלא דאגה ופחד מן העתיד, וכשנכנס בדחילו ורחימו אל בית מדרשו של הרבי, התפלא על החושך והשקט השורר במקום. אך עד מהרה התברר לו שהרבי אווז עתה עדיין באמצע סעודה שלישית של שבת ועתה אומר הוא "תורה" של סעודה ג'.

הוא התקרב אל הטיש בלאט, כשאיש לא שם לב בכניסתו. היה שם ציבור ענק והכל עשו אזנם כאפרססת להתענג על צוף אמרי קדשו של הרבי, שנאמרו בלהב אש קודש.

והנה תיכף כשהתקרב האיש אל השולחן, פתאום שומע הוא את הרבי צועק ומכריז בפי קדשו: "שא, שא, אבקשכם נא, מי שהגיע הנה כדי לשמוע את התורה שיישאר, אך מי שלא בא כדי לשמוע את התורה, זאל מוחל זיין און גייען גיזונטערייז!" (שימחול וילך לו לבריאות).

תיכף נדרך האיש למשמע צעקותיו של הרבי, וחשב לנפשו, מדוע צועק הרבי שיהיה שקט, הרי שורר כאן שקט מוחלט, ולא נשמע שום רעש. [ידוע דרכם של כמה צדיקים להשתיק את הקהל באמצע דברי התורה על אף שלא היה שום רעש בבית המדרש, והדברים עתיקין, ומי יבוא בסוד קדושים]. אין זאת כי אם שהרבי מתכוון עלי בעצמו, הלא אנוכי לא באתי הנה כדי לשמוע את התורה כי אם לבקש על בריאות, והרי מכריז כאן הרבי להדיא בפי קדשו, שאלך לבריאות! [גיזונטערייז], אם כן הרי כבר ברכתי ומבוקשי בידי.

כשליבו מלא אמונה תמימה ושלמה בברכתו של הצדיק יצא תיכף החוצה, ונסע מיד חזרה לביתו שבמנהטן. למחרת ניגש שוב לבית הרפואה וביקש מהרופא המסור לערוך בדיקה חוזרת בטרם יניף את סכין הניתוח על גופו, כדי לוודא שאכן מוכרחים להיכנס לחדר הניתוחים. מתחילה התפלא הרופא לבקשתו, הלא זה לפני יומיים ערכנו בדיקות מקיפות ומעמיקות והתוצאות היו ברורות, אך האיש הפציר מאוד באומרו שיש לו הרגשה שחל שם שינוי כלשהו.

בלית ברירה נאות הרופא והחל לערוך בו סדרת בדיקות חוזרות, והנה מה מאוד התפלא לראות שאכן חלה מהפכה גדולה בגופו, אין כאן לא גידול ולא ממאיר ולא כלום, והאיש בריא. חיש מהר נטל הרופא לידי את הצילומים האחרונים שנערכו רק לפני יומיים, ושם נראה בבירור גידול ממאיר גדול שמאיים על חיי האיש, אבל כשהשווה אותם עם הצילומים העכשוויים, נראה בבירור שהכל נעלם כעורבא פרח.

זעקת התפעלות והשתוממות בקעה מפי הרופא: "כיצד קרה המהפך הגדול הזה?" שאל, "הרי פנים חדשות לגמרי באו לכאן." או

אז סיפר האיש לפני הרופא על הברכה שקיבל כבדרך אגב מפי הצדיק הקדוש הרבי מסטמאר שבוייליאמסבורג.

"אם כך", הרים הרופא את ידיו, "אם ברכתו של הרבי מסטמאר נכנסה כאן הרי הכל מובן. יש לי כבר ניסיון רב עם ברכותיו של הרבי, המחוללות ניסים רפואיים ומוציאות חולים קשים ממוות לחיים. אשריך שזכית לברכת קדשו!"

האיש חזר לביתו כאחד האדם, וכמי שלא היתה בו שום מחלה לעולם, והוא חי בבריאות איתנה עוד רבות בשנים.

מסיפור נפלא זה שהובא בגיליון הנפלא 'טיב הקהילה', לומדים אנו על אמונה תמימה וחזקה שהיתה לאותו יהודי שהאמין בלב שלם בדבריו של הצדיק, וראה ישועות גדולות.

מעט דבש

סיפר הרה"ח ר' משה אהרון מושיקוביץ הי"ו, על אביו הזקן מחשובי חסידי סטמאר שבעיר בני ברק יצ"ו:

מנהגו היה מידי שנה בשנה לערוך נסיעה לקראת הימים הנוראים לאמריקה, לשהות בחצר הקודש בצילא דמהימנותא של רבו בעל ויואל משה מסטמאר זצוק"ל. הוא היה נוסע משבת סליחות עד לאחר ראש השנה, ובמים של עשרת ימי תשובה נטל ברכת פרידה, וחזר לקראת יום הקדוש לביתו שבבני ברק.

שנה אחת חשקה נפשו להישאר בחצר הקודש שבוייליאמסבורג גם ליום הקדוש ולהושענא רבא ושמחת תורה ולשבת בראשית, כאשר נודע עוצם עבודת הקודש שראו אצל רבינו הקדוש בימים נוראים הללו. באותה שנה הוא רכש כרטיס טיסה עם תאריך חזרה ארצה, לאחר שבת בראשית, והוא סידר את מקום אכסנייתו שבארצות הברית עד לאחר שבת בראשית.

והנה ביום צום גדליה אחר תפילת שחרית, מגיע אליו הגבאי הנאמן הרה"ח ר' יוסל אשכנזי זצ"ל, בקריאה מיידית לקודש פנימה: "דער רבי חפץ דיר" [הרבי קורא לך] אמר בנחרצות.

החסיד דן לא היה בטלן, והבין מיד שהרבי כנראה הגיש בו ברוח קודשו שברצונו להישאר השנה גם לכל ירח האיתנים בחוץ לארץ, וכאשר לא שאל ולא התייעץ בדבר עם הרבי, כנראה יתן לו כעת ברכת פרידה ויפטרונו לצאת לדרך לשלום, ולכן לא מיהר לגשת אל הקודש פנימה, ברצונו להישאר עוד עד אחר שבת בראשית.

אך לאחר זמן מה שלא נכנס אל הרבי, יצא שוב הגבאי ר' יוסל והאיץ בו, "מדוע אינך נכנס? הרי הרבי קורא לך".

"ידע אני בדיוק מה יאמר לי הרבי", ענה החסיד, "אבל נפשי משתוקקת להישאר כאן".

אך ר' יוסל הגבאי הנאמן נתן בקולו עליו, "וכי מה כל זה קשור? הלא שמעת במו אוזניך שהרבי קורא לך להיכנס בקודש פנימה, כשהרבי קורא לא עורכים שום חשבונות. עליך להתייצב מיד בפני הרבי".

בלית ברירה נכנס החדרה ונעמד בפני הרבי. תיכף כשראה אותו הרבי הושיט לו את ידו הקדושה לפרידה וברכת שלום, ואמר בלשון ברורה שאינה משתמעת לשני פנים: "פאר גיזונטערייז. זאלסט האבין א'גוט יאהר" [סע לחיים ולשלום, שתהא לך שנה טובה].

ברם החסיד התקשה להיפרד, ואמר: "רבי, ברצוני להישאר השנה לכל הימים הנוראים, עד אחר שבת בראשית".

קם הרבי ממיסא קודשו, ניגש אל המטבח הקטן והצר שבדירתו, ושאל את הרבנית הצדקנית מחברתו בקודש ע"ה: "אפשר איז נאך געבליבען א'פעס פון דעם האניג פון ראש השנה?" [אולי נשאר משהו

המשך סיפור לשבת קודש

והנה מה מאוד השתוממו כל רופאי המחלקה לנוכח התוצאה המדהימה, שהוכיחה בבירור בצילום שהוושט נקי לגמרי אין שם ולא כלום. התברר שלפתע ביחד עם הדבש התגלש לו גם החפץ הזר פנימה אל המעינים, וביציאה הראשונה שהוציא התינוק יצא גם הוא החוצה מעצמו. כעבור שעה קלה היה כבר הילד בחזר בביתו בריא ושלם, בחסדי השם יתברך המאזין לקול תפילת עבדיו הצדיקים. (הרה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א)

(מתוך הספר 24/7, של הרב צבי נקח, 0504124438)

ענוה היא מדה טובה דלית דכותה, כמאמר רבותינו ז"ל (ע"ז כ ב) ענוה גדולה מכלם, והיא אב התורה ומדות הטובות, ורעותיה מובאות אחריה, אהבה ואחוה שלום ורעות עם כל אדם, ואינו כועס כלל, ומעביר על מדותיו, ורוחו רוח נשברה, ולבו לב נשבר ונדכה, ואינו מקפיד על דבר, ובזמן מן הכבוד, ואינו מבקש גדלה, ואינו חומד כבוד, ואינו מחזיק טובה לעצמו, וכהנה רבות מדות טובות וישרות הן נגזרות מן הענוה באמת, ולפי שבחה וטובתה קשה מציאותה, וצריך האדם להתגבר על יצרו כאיש במחשבות טהורות, תדיר תדיר יחשב, מה אנוש להבל דמה, ובתחבולות יעשה מלחמה נגד יצרו המפתה שיהנה לבו ויהיה תועבת ה', ואל ילזז מפיו וממחשבות לאמר, מה אנו ומה חיינו, מה כחנו ומה צדקנו, הלא כל הגבורים כאין, ואנשי השם כלא היו, וחכמים ככלי מדר, ונבונים ככלי השכל, כי כל מעשינו תהו וימי חיינו הבל:

ואף אם כביר מצאה ידו תורה ומצוות כמשה רבנו, עליו השלום, מה טובו אם יגבה לבבו, מאחר שהוא תועבת ה' הרי הוא כאחד הריקים והנבלים, ולמה לו חיים מאחר שהקדוש ברוך הוא אומר עליו אין אני והוא יכולים לדור כאחד (עי' טוטה ה א ערכע טו, ב), וגבוה ממרחק יידע, ואין עפרו נגער בתחתית המתים, וכהנה רעות. לכן לו בכח יגבר איש ברב עז ותעצומות להשפיל עצמו. ויחשב, שלפי רב חכמתו והשגתו ויכלתו גדלה חובתו לעבד עבודתו, והקדוש ברוך הוא מפקדק עמו כחוט השערה. ולמה הדבר דומה, לשנים שהיו חייבים למלך. אחד חיב אלף דינרי זהב, ואחד אלף כסף. החיב אלף כסף פרע חמש מאות, ואחר פרע חמש מאות דינרי זהב. נמצא, שמי שפרע חמש מאות דינרי זהב נשאר חיב יותר ויותר ממי שלא נתן אלא חמש מאות של כסף. כן הדבר הזה:

וחיב אדם לומר, במה אקדם ה' אכף לאלקי מרום (מכ"ה ו, א), כי העדיף טובו עלי וחנני קצת דעת, ועזרני לעשות טוב מעט יותר מאחרים, זו טובה גדולה יותר ויותר מכל חיי העולם הזה ומכל חיי העולם הבא, קטנתי מכל החסידים ומכל האמות (ראשית לב יא), ובכל מה שאעשה לא אוכל לצאת ידי חובה על טובה זו בלבד, וזה היה טעם משה רבנו עליו השלום שהיה נשאר חסיד האדם. וגם יתן אל לבו חטאתו ונגדו תמיד ויאמר, מה לי להתכבד מכבוד שנותנים לי לפי שאין מכירים אותי הלא פשעי אני אדע, וחטאי לו ירחון בהם שכני אזי ירחקו ממני ומגבולי, גם זו מטובות הבורא עלי שאני כסוי חטאה, ובדור יתום זה, דעת לנבון נקל פחיתותו ומעוט ערכו וקצר השגתו, ורב קצורו בעבודת בוראו שלא עשה אחד מני אלפי אלפים מהמטל עליו, וחטאת נעורים וחדשים עם ישנים חמרים חמרים. ככה יעשה תמיד וכזאת וכזאת החי יתן אל לבו דברים המכניעים את הלב:

וביותר צריך לזהר בשעה שדורש ברכים ובשעה שמכבדים אותו וכדומה, ויצר סמוך מסיתו הסת כפול שיהנה לבו ויבקש גדלה ויחמד כבוד, תכף יאזר חיל ויחיש מפלט לו במחשבות טהורות וגם בפיו יאמר אמרות טהורות. כמאמר רב כד חזי אמבוהא דרבנן אבתרה, אם יעלה לשמים שיאו כגללו לנצח יאבד (יומא פז, א). ולבו למי"א אב יצעק, שיעזרהו על דבר כבוד שמו, ויצילהו מרדת שחת, או אז יכנע לבבו ויהיה נבזה בעיניו נמאס וה' לא ימנע טוב:

(פלא יועץ)

מן הדבש של ראש השנה]. הרבנית ענתה שניתן עוד 'לגרד' מעט דבש מן הצלוחית, 'שירים' שנשארו מן הדבש של ראש השנה.

הרבנית הצדקנית שהבינה היטב ללב בעלה הגדול, ארזה למיודענו החסיד באריזה קפדנית בתוך כוסית קטנה את מעט הדבש 'שירים' של ראש השנה, והעניקה אותו לחסיד בתור 'צידה לדרך'.

לאחר שקיבל האיש את ברכת קדשו של הרב, נאלץ בלית ברירה להקדים מיד את תאריך כרטיס הטיסה, ועל פי הוראתו המפורשת של הרבי מוצא את עצמו עוד באותו יום של צום גדליה על המטוס בחזרה לארץ הקודש.

הילדים ששהו בביתו שבבני ברק, התפללו לראות פתאום את אביהם שב הביתה מאמריקה בהפתעה, הלא הוא אמור היה לחזור רק בסוף החודש. אך בטרם פצו את פיהם הקדים הוא לשאול מהם: "און אווי איז מאמיי?" [היכן היא אמא?]

תיכף נפלו פניהם ואמרו שהיא נסעה ממש לפני כמה שעות עם אחד הילדים לבית החולים 'תל השומר', בעקבות איזשהו חפץ זר שבלע התינוק בטעות.

מיד הבין היטב החסיד מדוע שלחו הרבי בדחיפות כזו לארץ הקודש. הוא עלה מיידית על מונית, והאיץ בו לנסוע במהרה הישר לתל השומר. בהגיעו שמה נדהמה האישה לראות פתאום את בעלה נוחת היישר מויליאמסבורג במסדרונות בית החולים, אך לא היה הרבה זמן לתהיות ודיבורים, היא הראתה לפניו את המסמך הרפואי שבידה בו שולח אותם הפרופסור מנהל המחלקה הישר לחדר ניתוח כדי לשלוף מתוך גרונו של התינוק את החפץ התקוע שם. היא סיפרה לו בקצרה שכנראה בלע התינוק חפץ קטן בלא משים, והוא תקוע עתה בתוך צינור הוושט שבגרון, וחיינו נתונים בסכנה גדולה, והיא עמדה ממש בזה הרגע לחתום על מסמך הסכמתה לעריכת הניתוח הדחוף.

"רגע, רגע!" צעק החסיד, "עצרו את הכל, אין עכשיו שום ניתוח". הוא הוציא מיד מצקלונם את כוסית הדבש שארזה לו הרבנית הצדקנית ברוב אהבה, ובעזרת כפית קטנה החל לטפטף אל תוך פיו של התינוק מן הדבש הקדוש.

הרופאים עם האחיות כולם נחרדו ממעשיו, וצעקו עליו: "מה אתה עושה? הרי התינוק לא מסוגל לאכול כעת כלום, זה מסוכן מאוד עבורו". אבל החסיד באחת: "לא בחינם ביקש הרבי לתת לי מן הדבש הזה. לא בחינם טרחה הרבנית הצדקנית לארוז עבורי את השירים הללו". "כרגע", הכריז האיש בבטחה, "אין שום ניתוח, אין אנו חותמים על מסמך זה בשום אופן, ונוטלים את כל האחריות הכרוכה בכך על ראשנו". האב המסור המשיך לטפטף עוד כמה טיפות של דבש לפיו של הילד, תוך שהאם הרחמנית עומדת מן הצד ושופכת דמעות כמים בספר התהילים שבידה.

לאחר שנגמר כל הדבש מן הכוסית עד הטיפה האחרונה, ביקש האב לערוך צילום נוסף בטרם יחליטו על ביצוע הניתוח הקשה והמסוכן.

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח יכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקין וכדו'. תברוכו מפי עליון!		
לע"נ נעילה בת ככב לע"נ ככב בת גוהר העלון לע"נ: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל	נא לבקש רחמים על יעקב בן מיכל לרפ"ש! נא לבקש רחמים על ליליאן בת פאני לרפ"ש! נא להתפלל על הרב ישראל בן אסתר לרפ"ש!	נא להתפלל ללמוד או להתפלל לע"נ מיכאל בן שרה שהיה אדם י"ש ולא השאיר זרע אחריו אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא! יחזקאל בן מהין ורעיתו כרפסית בת שרה, מנשה בן טובה ורעיתו, הרצל בן כותן ורעיתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעיתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, ירון מנשה בן פנינה ורעיתו, עבדל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעיתו, יוסף חיים בן שרה ורעיתו, יעקב אליהו בן רחל חיה ורעיתו.
לרפואה שלמה: התינוקת עדי בת מעין, מיכל בת שמחה, אירן נחמה בת ציונה ודבורה בת אסתר, נדן סיחה בת מרסל מיישה, משה בן רוחה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונלן, רות בת בתיה, רחל חיה בת גאולה, שלום בן צפורה, אברהם בן דולת, אהרון בן מרים נא להתפלל לרפואת יחודה שלום בן תהילה שרה מרסל נא להתפלל להצלחה בכל העניינים ולפרנסה טובה ליהונתן בן חנה לעילוי נשמת: משה בן מהין, זוהרה בת שמחה עפרה בת יהודית, נפתלי בן רחל, רחמים בן חנוס בשי, יהודה בן ויקטוריה, זבולון זאב בן שפרה, רחמת בת גוהר, ברוך בן אסתר, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זוליקה, רותם בן סליה, ככב בת גוהר, נעילה בת ככב, חנה בת נחש, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר.	נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה	נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה

פרשת שמייני כ"ז בניסן 5785

עלון מס' 482

כניסת השבת 18:57
צאת השבת 19:57

עלון מורה
העלון האהוב חוזר במתכונת מחודשת

אם על תודה יקריבנו

המטרה של קרבן תודה היא שיכיר אדם בטובת האל יתברך שעשה עמו ולהרבות בתודות להשם יתברך. **ליהודי אחד מבית שמש**, משפחה חרדית, היה לו חלום, שכל הילדים שלו בגיל עשרים יתחתנו. ב"ה הבן הבכור שלו אכן בגיל עשרים התחתן, אבל הילדים הבאים בתור 'תקועים' בשידוכים, לא הולך להם בשידוכים בלשון המעטה! לא מעט זמן עבר ועדיין סטטוס קוו! הלך האב אצל הרב, ושטח בפניו את בעיית השידוכים. שאל אותו הרב: 'ביום שארסת את בנך, מה הרגשת?' אותו אב, לא כל כך הבין לאן הרב חותר? אבל השיב: 'את האמת, באותו יום הייתי מאד עצבני' 'מדוע היית עצבני ביום שמח שכזה?' 'אתה יודע כבוד הרב, בקשתי מבני המשפחה שיכינו את האירוסין כמו שצריך, הם לא עשו כמו שבקשתי, חשבתי על הקהל, האם יביאו מתנות, לא יביאו מתנות? חלק מהאנשים אחרו, כעסתי על אשתי על הילדים, בקיצור הייתי מאד עצבני'

'וביום של החתונה, איך הרגשת?' 'אהה, ביום החתונה הייתי עצבני פלוס...' 'למה?' 'לא מספיק הלחץ של החתונה, גם הייתי צריך לשלם על האירוע, לאולם, לצלם, למלצרים, לזמר, למי לשלם? איך אשלם? כל זה הכניס אותי ללחץ ונהייתי עצבני מאד' דפק הרב על השולחן ואמר: 'אתה מבין למה הילדים שלך תקועים בשידוכים? במקום שתשמש שהילד שלך מתארס, הילד שלך מתחתן, במקום שתשמש שיש לך בכלל ילדים, במה אתה מתעסק? למה מתנות ככה? ומדוע אלו מאחרים? ואודות הכסף שיוצא מכיסך לטובת החתונה, ולמה לא סדרו את העוגות כפי שבקשתי? אתה מתעסק בשטויות ומלא תלונות כרימון, אז אם אתה לא שמח ומודה לקב"ה על מה שהוא נתן לך, אז שהקב"ה רואה שאתה לא שמח, אז למה שהוא יתן לך? למה שהוא ישמח אותך?'

נתן לו הרב תוכחה רצינית ולאחריה הוסיף: 'ראה כמה הקב"ה אוהב אותך, נתן לך ילדים נהדרים ואשה נפלאה, יש לך בית טוב, אתה הולך בדרך של תורה, הילדים הולכים בדרך של מצוות, כולם במוסדות תורניים ובישיבות ב"ה, תסתכל על הדברים הטובים, וכשהקב"ה יראה שאתה שמח במה שיש לך, הוא גם יתן לך בלי הגבלה'

חזר אותו אב הביתה מותש נפשית ופיזית, הבן בקש ממנו לבוא איתו לתפילת ערבית, והלכו יחדיו לבית הכנסת, ואותו יהודי התפלל ערבית, כפי שמעולם לא התפלל! זו לא היתה תפילה רגילה, זו היתה תפילה מעומק הלב ובהשתפכות הנפש, תפילה כמו של צדיק! ואורח שהיה בבית הכנסת, ראה את התפילה הזו והתרשם מאד! בסוף התפילה פנה לאב ושאל אותו, אם הבחור שלי ידע זה בנו? והאם הוא רווק? 'כן' השיב האב 'הוא בחור ישיבה ורווק' 'האמת, אני התפעלתי מכך, יש לי נכדה שנראה לי שהוא תתאים לבן שלך' החליפו ביניהם פרטים ולמחרת התברר שהיא גדולה ולא מתאימה, אז אותו אב אמר לאורח, נכון היא גדולה עבור בני, אבל יש לי בן אחר בגיל שלה, גם בחור ישיבה כמו אחיו עם מידות טובות,

בוא נפגיש ביניהם' הם אכן נפגשו, והכל היה מושלם וערכו חתונה והקימו בית כשר ונאמן בישראל. עוד בשבע ברכות, הכירה הכלה את חברתה לאח השני ואחרי מספר פגישות נקבעה חתונה והקימו גם הם בית כשר ונאמן בישראל. רק תודה לקב"ה על מה שיש, אל תתלונן והשם ישפיע עליך שפע! אל תסתכל על מה שאין, מה שחסר, תרגיל את עצמך תמיד להביט על מה שהעניק לך הקב"ה ותודה על זה.

היו פעם שני יהודים שמואל וגדעון שגרו סמוך אחד למשנהו. שמואל היה חולה שהרופאים נואשו כבר ממנו. היתה לו לשמואל אמונה גדולה בדברי צדיקים ואשתו ממש לא האמינה. גדעון היה בריא וחזק כמו שור אבל עני ואינו מאמין כלל לדברי צדיקים ואשתו היתה מאמינה גדולה. גדעון היה חייב למלך חמש מאות לירות, סכום כלכלתה של משפחה בינונית למשך שנה שלמה באותם זמנים, אך לא היה לו מהיכן להחזיר? המלך שלח אליו התראה אחרונה שבאם לא ישלם אחת דינו למות!

אשתו של גדעון שהיתה צדקת בקשה ממנו ללכת לצדיק כדי שיורה להם פתרון לבעייתם. אך גדעון שלא היתה בו אמונת חכמים גחך ואמר לאשתו כי יכולה היא ללכת אם רוצה, אך חבל שמבזבזת את זמנה. והאשה של גדעון הלכה אל הצדיק. ושמואל שהיה על ערס דוי פנה לאשתו בבקשה שתלך אל הצדיק ובטוח שימצא מזר משמים למחלתו. אשתו שלא האמינה גחכה ואמרה: "מה כבר יכול הצדיק לעשות?!" אך בעלה ממיתת חוליו התחנן אליה והיא הלכה רק כדי לא לפגוע בבעלה.

בדרך נפגשו שתי הנשים, זו שמאמינה וזו שלא מאמינה, וספרו כל אחת לרעותה על מטרת הליכתה לצדיק. הן הגיעו לצדיק ולכשהגיע תורן נכנסו כל אחת אל הרב.

ראשונה נכנסה אשתו של שמואל והרב הודיעה לה, כי משמים כבר רפאו את בעלה ויכולה היא ללכת הביתה ולא לדאוג. היא הגיעה הביתה וראתה את בעלה שכבר מתאושש ותוך ימים ספורים חזר לאיתנו ושכח בכלל שהיה חולה. ראתה אשתו ושמחה שמחה גדולה ונכנס בה פתאום אמונה עזה בצדיקים ובתורה ושבה בתשובה שלמה.

מאשתו של גדעון בקש הרב שתביא עמה עשר עלוקות ותרכיב אותם בכל חלקי גופו ושיוציאו לו דם ותעשה לו כוסות רוח. והיא אכן שמעה לרב ועשתה כדבריו, אך שבאה לבעלה לבצע את אשר הרב אמר, אמר לה בעלה: "מה יצאת מדעתך?!" אני אדם בריא ולא חולה ומה שייך כאן עלוקות וכוסות, זה דברים שעושים לחולה ולא לאדם בריא כמוני", אך אשתו הפצירה בו והסבירה שלצדיקים יש חכמה מאת הבורא וכל דבריהם אמת ויודעים היטב מה טוב עבורך" ובעלה גדעון

לא האמין לדברי חכמים, אך המשיכה להפציר בו עד שהסכים רק כדי לרצותה, ומיד שסיימה מלאכתה נכנסו שוטרי המלך וראוהו שותת דם ומדוכא ביסורים, חזרו וספרו למלך, אך המלך לא האמין ואמר לעבדיו: "אני מכיר את האיש הזה, הוא בריא כמו שור ולא יתכן ששותת דם" שלח המלך משלחת שניה והם חזרו וספרו אותו דבר למלך, שבקש שיביאו אותו לפניו עם מיטתו.

באו שוטרים ונשאוהו עם מיטתו כשהוא מלוכלך כולו בדם וגופו סימנים מבהילים, ראה אותו המלך נבהל ושאל אותו מה קרה? וספר לו גדעון כי הלך אתמול למכריו כדי להמציא למלך את הכסף שחייב לו, אך בדרך חזרה התנפלו עליו שודדים והיכו אותו עד זוב דם וכפסע היה בין החיים למוות. וככה הגיע לביתו מוכה ושותת דם. שמעה המלכה את הדברים ונזפה בבעלה: "הרי אתה גרמת לו לכל זה, בגללך נאלץ לנדוד ולחפש כסף להחזיר לך, עכשיו הוא חייב למכריו חמש מאות לירות ועוד חמש מאות לירות שחייב לך ואיך יוכל במצבו הרפואי לעבוד ולהחזיר לך, על כן תן לו מיד אלף לירות כדי שיוכל להחזיר למכריו וכן להשתקם.

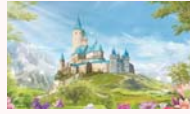

המלך שמע לעצת המלכה ונתן לו אלף לירות, וגדעון חזר הביתה שמח וטוב לבב, שמחה אשתו ושאלה אותו: "האם אתה מאמין עתה בדברי צדיקים?", "מאמין אני עכשיו שכל דבריהם אמת" אמר גדעון לאשתו ושב בתשובה שלמה לפני הקב"ה.

יהודי אחד שחי בגולה, עלה מעלה מעלה עד שהתמנה להיות שר האוצר של אותה מדינה. וכמוכן מאותו הרגע שמונה לשר אוצר, העיניים של כל הנוצרים היו עליו... ובמיוחד הבישוף שחמתו בערה בו, ולא סבל את העובדה שהמלך מינה יהודי לשר אוצר ולא אותו! בכל יום שנפגש עם המלך, ניסה לטפס למלך, שזו טעות ענקית למנות יהודי, והמלך הסביר לבישוף שהיהודי הזה חכם ומבריק, אך הבישוף אמר למלך 'וכי חסר נוצרים מבריקים וממולחים, וגם אני יכול למלא תפקיד זה...' והבישוף המריד את כל השרים וכן את אנשי הכמורה כנגד אותו יהודי והם הפעילו מכבש לחצים על המלך, והמלך פנה לבישוף ואמר לו: 'נניח שאתה צודק, אבל איך אוכל להוריד את היהודי מתפקידו? מאיזו סיבה?' 'פשוט מאד' השיב הבישוף למלך 'זמן אותו, תשאל אותו שלוש שאלות קשות, אם יענה, ישאר בתפקיד, לא יענה, זרוק אותו לגדרום' והמלך שאל את הבישוף 'ואם ידע לענות על השאלות?' 'אל דאגה כבוד המלך, יש לי שאלות, שאין סיכוי שהוא ידע לענות עליהן' 'מה השאלות?' 'שאלה ראשונה - מה הערך של המלך? כמה שווה המלך? הרי כמה שהוא יעריך אותך, תמיד תוכל לומר לו, זה מה שאתה מעריך אותי... אז כבר בשאלה הראשונה הוא יפול,

הפסח אצל ר' דוד

שאלה שניה תשאל אותו, בשעה שאני מדבר איתך, על מה אני חושב? הרי הוא בחיים לא ידע על מה אתה חושב... ושאלה שלישית תאמר לו, תראה לי דבר שמעולם לא ראיתי, הרי המלך ראה כבר הכל בחייו, במה יוכל להפתיע אותך? בשורה תחתונה הוא יפול בכל השאלות ונשלח אותו לאבדון!

קרא המלך לארמון את היהודי ואמר לו, אתה משרת אותי נאמנה

כבר המון שנים, אבל אני רוצה לעשות לך מבחן, בעוד חודש תגיע לכאן ותצטרך לתת תשובות ל-3 שאלות שאשאל אותך עתה, באם תדע, תשאר בתפקידך, והיה אם לא, תשלח לגרדום! יצא היהודי מאת המלך והשמועה אודות הגזרה עשתה לה כנפים, והקהילה היהודית התכנסה ונערכו תפילות, כדי לבטל את הגזרה הנוראה של המלך. אין יהודי בקהילה, שלא היה בצער, אך אותו יהודי שר אוצר, היה לו דרגת בטחון גבוהה בהשם וניסה להרגיע את אשתו וכן את הקהילה.

ואכן התפילות עזרו, המלך נדדה שנתו והרגיש רע עם מה שעשה ליהודי שהיה נאמן לו, הוא קרא לבישוף, ואמר לו שהוא חייב לענות על אותן 3 השאלות ואם לא ידע את התשובות, הוא ישלח לגרדום. הבישוף כמעט התעלף וחשב מי יכול לעזור לו בשאלות קשות שכאלו? רק יהודים! לכן אץ רץ לביתו של היהודי והאשה לא מהרה להכניסו, בינתיים הכין היהודי קערה ענקית ובתוכה המון ביצים, והבישוף בדלת מתחנן ובוכה לאשת שר האוצר שתכניס אותו כי הוא עומד למות כי רק היהודי בעלה יכול לעזור לו, ואם לא עלול למות! 'תמות אתה וארדואן וחמיאא... וכל שונאי ישראל אינשאללה' והוא ירד על ברכיו והתחנן, ולבסוף הכניסה אותו לחדר העבודה של בעלה, וכשנכנס ראה את שר האוצר, עטף בשמיכה ויושב על ביצים... ומיד אמר הבישוף ליהודי 'שמע, אני בסכנת מוות, רק אתה תציל אותי, בבקשה עזור לי!' 'אל תפריע לי, אני עכשיו בעונה החמה...' 'מה בעונה החמה?' 'שאל הבישוף' 'אני יושב על הביצים, ב"ה בעוד כמה שעות יצאו מפה אפרוחים... לכן אני חייב לחמם אותם ולא יכול לקום ולעזור לך' והבישוף המשיך להתחנן על חייו 'בבקשה רק אתה תעזור לי' 'אבל איך אעזור לך? אני לא יכול לקום, אני חייב לחמם את הביצים' 'אז מה הבעיה?' אמר הבישוף 'אני אשב במקומך, העקר שתפעל לטובתי להצילני מגזרת המלך' הסכים היהודי והחליפו ביניהם את הבגדים, והיהודי הזהיר את הבישוף שהוא חייב לדגור היטב על הביצים, ואסור לו לזוז מלימיטר, והבישוף היה מוכן לכל העקר שינצל

מהגזרה, עטף את עצמו בשמיכה וישב לדגור על הביצים...

בינתיים הלך היהודי בתחושת הבישוף אל המלך, והמלך שאל את השאלה הראשונה כמה אני שווה? ענה היהודי 9 דולר! התפלא המלך והתעצבן, איך סכום כה קטן? השיב היהודי, בדרך לכאן עברתי דרך חנות ומכרו שם צלב ב-10 דולר, אז אם המלך משתחוה לצלב, אזי המלך הוא שני בחשיבותו, לכן 9 דולר! המלך אהב את התשובה מאד ועבר לשאלה השניה - 'האם אתה יודע מה אני חושב עכשיו?' 'כן, אתה תוהה, אם זה באמת הבישוף, כי הבישוף הוא חמר עם תעודות... או היהודי בתחושת הבישוף?' 'אכן כן הודה המלך, ענית על השאלה השניה והיהודי הוריד את המסכה והקדים את המלך בנוגע לשאלה השלישית ואמר, בוא ואראה לך דבר שמעולם לא ראיתי... ולקח אותו לראות איך בישוף מכובד יושב ודוגר על קערת ביצים... המלך צחק דקה ארוכה ולאחריה צוה להוציא את הבישוף להורג והיהודי הפך ליקיר המלך וקבל ממנו מתנות רבות וכן הגנה לכל הקהילה היהודית, כן יאבדו כל אויביך השם!

לגאון ר' ברוך פרענקל בעל ה"ברוך טעם" שהיה אב בית הדין במחוז מורביה בצ'כיה של היום, היתה בת שהגיעה לפרקה ורצה לחפש לה שידוך. הגאון ביקש מבנו הגדול לצאת בשליחותו לגליציה ולבקש שידוך עבור אחותו. עשה הבן כמצוות אביו ויצא לגליציה. סובב בעיירות ובקהילות, שאל, התעניין,

חקר ודרש עד שהגיע לעיר בה התגורר האברך הצעיר ר' חיים האלבערשטאם שלימים נודע כאדמו"ר הראשון לבית צאנז(בתמונה). נכנס הבן לבית המדרש של העיירה והתיישב ללמוד. תוך כדי לימודו נמשכה תשומת לבו אל אותו אברך צעיר שישב בבית המדרש ושקד על תלמודו במלוא המרץ, כששאל אודותיו? זכה לשבחים מכל עבר, הכל ראו בו עילוי, מושלם בכל מידותיו וצפו לו עתיד מזהיר, בסופו של ענין החליט הבן כי האברך הצעיר הוא הוא הראוי לשאת את אחותו בת אביו הגאון ושטח בפני האברך את ההצעה. האברך הסכים בחפץ לב. דבר ההצעה עשתה לה כנפיים ונודע גם לחלק מאנשי העיירה.

אברך אחר נסע בדרכים לרגל מסחרו עד שהגיע לעיר לייפניק - עירו של הגאון. בהגיעו אל העיר הוזמן להתאכסן בביתו של לא אחר מאשר רבה של העיר, הלא הוא ר' ברוך פרענקל. בשהותו שם סיפר בדרך אגב על ההצעה שהוצעה לאחד מאברכי עירו לשאת את בתו של אחד מגאוני הדור ובתוך דבריו ציין בלא

משים את העובדה שהאברך המדובר צולע באחת מרגליו! הדבר כלל לא מצא חן בעיני רבה של לייפניק ומיד קרא את בנו הגדול אל חדר צדדי וסטר על לחיו ואמר 'מה עשית? הבאת לבתי חתן צולע ובעל מום?' והשמחה ששרתה בביתם פגה והתחלפה באכזבה, ולא ידעו כיצד לנהוג? ואיך לומר לאברך ר' חיים שהם מבטלים את השידוך?! והנה כעבור מספר ימים, הגיע האברך ר' חיים לביתם כפי שתכננו מבעוד מועד, הם ארחו אותו בביתם וכולם נפעמו מכישוריו! הם רתק אותם ודבריו כמו אור חזק הממלא את ביתם, אפילו בתם המשודכת כמעט ושכחה לרגע את היותו בעל מום, בני המשפחה חבבו אותו עד מאד ועובדה זו רק הוסיפה על המלחמה הפנימית בלבם, שהרי כל אחד היה רוצה חתן בעל אופי ומידות שכאלה בחיק משפחתו, אך ענין הצליעה העיבה על הרצון.

אחרי זמן מה במחיצתם, הבין האברך ר' חיים את אשר מתרחש בקרבם ואת היותם נוטים לוותר על השידוך בשל מומו, הוא פנה לרב ברוך פרענקל, ואמר לו - 'יודע אני תחושתכם הפנימית ואף את הקושי לומר לי את אשר על לבכם, על כן אקל עליכם מלומר לי את ביטול השידוך ואלך ליד לרכי, רק דבר אחד אני מבקש מכבוד הרב, אם יתן לי לשוחח עם בתו ביחידות כחמש דקות בלבד, והיה מה שתחליט בתך הוא שיהיה!' הרב שחש הקלה משהו, הסכים מיד, הרי הוא יודע בודאות שבתו גמרה אומר לבטל את השדוך.

בת הרב והאברך שוחחו ביניהם בפתיחות, היא ספרה לו, שלא מצאה דופי באופיו והוא החתן שכל אחת חולמת עליו, רק ענין הצליעה מפריע לה מאד! האברך נעמד לפתע ומבקש ממנה לעמוד מול המראה, היא נעמדת ממול המראה ונבהלת! כולה רועדת מפחד! היא רואה שהיא צו-ל-ע-ת!!! היא לא מבינה מה שרואות עיניה, מבולבלת פונה אל האברך שיסביר לה מה רואות עיניה? האברך ר' חיים מסביר לה - בעל ואשה הן שתי נשמות שלא נפגשות במקרה בעולם הזה, בעל ואשה הן שתי נשמות שיוצאות ממקום אחד בעליונים ודרכיהן נפרדות, הן מגיעות לעולם הזה ומתאחדות שוב (ההשתדלות התפילה והקב"ה מביאים לאיחוד) 'כשהנשמות שלך ושלי יצאו מכור מחצבתם' אמר האברך לבת, 'החליטו בשמים שתגיעי לעולם הזה ותהיי צולעת ברגלך, אני התחננתי בשמים שישנו את הגזירה וקבלתי על עצמי ליטול את צליעתך במקומך, מה שאת רואה עתה במראה, זה איך היית אמורה להיראות בעולם הזה? עתה גם מחשבותיהם התאחדו, וכמובן ההתחלה שהתחילה ב"צליעה" הפכה את המעשה לסוף שמח עם חופה וקידושין וכפי שנאמר - מאת השם אשה לאיש.

למרות שגילוח הזקן מנהג הוא, ראוי להחזיק במנהג שנהגו אבותינו משנים קדמוניות. **בחור אחד נסה מזלו בארה"ב,** הציע עצמו כשיפוצניק, אך נותר בלא עבודה. יום אחד הלך לבורסה וחלק כרטיסי ביקור, עשיר אחד התקשר ואמר שהוא מחפש מי שישפץ את 'סירתו' מדובר על עבודה של כשנה וחצי, שתסדר את אותו שיפוצניק כלכלית לשנים ארוכות! ונקבעה פגישה לחתימת העסקה.

הימים היו ימי עומר ואותו שיפוצניק, הלך להיועץ עם הרב משה פיינשטיין ז"ל, הוא הסביר שאם יגיע לפגישה לא מגולח, יחשוב אותו אמריקאי, שהוא אדם מוזנח ויסיק מזה שהוא לא רציני ואף אפשר לסמוך עליו. אך הרב הצדיק אמר שבימי העומר לא מתגלחים ומשמירת מצוה לא מפסידים. השיפוצניק חשב לעצמו 'נו טוב, הרי הרב אין לו מושג באיזו עסקה וכמה כסף אני הולך לקבל?' והלך לפגישה החשובה כשהוא מגולח.

הגיע השיפוצניק לסירתו של העשיר האמריקאי

ועשה רושם חיובי מאד וההרגשה באויר היתה שרק נותר ללחוץ ידיים ולצאת לדרך. ואז האמריקאי אמר לשיפוצניק 'ראה ידידי עשית עלי רושם מצוין ואתה הכי מתאים לי, אך מכיוון שהנך יהודי, אספר שאני מסתובב כמעט כל יום בבורסה ויש לי שם חברים יהודים, ראיתי שהם אינם מתגלחים בתקופה הזו, שאלתי מדוע? והם הסבירו לי שזה מנהג לזכר חכמים גדולים שמתו, אתה הותרת רושם מצוין, אך ראיתי שהגעת לכאן מגולח ומבושם ואינך נאמן לאלוקיך, אני מאד מצטער, אך אדם שאינו נאמן לאלוקיך, בודאי שלא יהיה נאמן לי ולא אוכל לסמוך עליו.

ואותו שיפוצניק למד על הבשר את שאמר הרב הגאון לעולם אין אדם מפסיד מקיום מצווה!.

העלון לזיווג הגון לרות הודיה ורינה ומשיח בני אלנה ולאה ולשרית בת חנה וליוסף וחביבית בני יענה וללאה בת אהובה ולדנה בת הילית ולרפואת הרב דב הכהן קוק בן שושנה ורחל בת חבובה ומשה בן אסתר ואביבית בת רחל ודודתן אלחנן בן רחל ויחזקאל ידידיה בן נחמה שיינדל וחביבה בת נעיה ורונן בן שושנה **ולעילוי נשמת** שמואל בן שרה וזהבה בת זכיה וסימי בת מרים וציון בן רחמים ומונס חנה ויעקב בן רותי ולאה בת רבקה ויעקב בן חנום ואדיר בן לאה וברוך בן חבובה ודליה בת חבובה ויהודה בן חבובה וזכי בן חנה.

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
"ועינכם תחזינה בנים ובני בנים כשתילי זיתים סביב לשולחנכם
בתים מלאים כל טוב גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם"

"מכבדי אכבד"

העשירות בביתו של ר' בעריש בולטת בכל פינה. בקומה התחתונה הקים בית מדרש. מרוב חיבת המתפללים לבעל הבית טוב הלב, קראו לו בחיבה: "האדמו"ר שליט"א."

ר' בעריש, המנהל חברה בתחום הבנייה, משתף בצנעה כי לדעתו זכה לכבוד ולעושר הללו בזכות כיבוד אב.

"אבי שיחיה שכבר הגיע לגבורות. חנן אותו הקב"ה בשכל ישר ובריא. עד היום אנשים מתדפקים על דלתותיו ונהנים ממנו עצה ותושיה. אבא שיחיה התפרנס מאז ומתמיד בצמצום, בילדותו הגענו לעיתים לפת לחם של ממש, אך אבא בליבו הטוב הרעיף עלינו אהבה והערכה ללא גבולות. אהבנו אותו ואת אמא תחי' אהבת נפש, אבא ניסה לשרוד בספינה הכלכלית בכוחות על, ואנחנו נרתמנו לסייע ככל שיכולנו.

"כשהבנים סרבו לתת לאבא אשראי אפשרנו לו בשמחה וטוב לבב לפתוח על שמנו חשבון. בדרכים הקשות סחבנו יחד בעלויות ועזרנו לאבא לשרוד את התקופות הקשות. אבא התנהל מהיד לפה. בכל יום ניסה לכסות את יום האתמול, והוצאה שאפשר היה לדחותה בשבוע נדחתה בשבועיים.

"באתי בברית הנישואין עם אשה כשרה, לעומתי רעיתי הגיע מבית עשיר ולא ידעה מחסור. בנוסף, שם הכל התנהל בצורה מסודרת, מאורגנת ומתוכננת להפליא. רעיתי הציעה שנפתח חשבון בנק משותף, ונתנהל כלכלית בצורה מחושבת. יצאנו לסניף של בנק צייס, שם התברר בבדיקת דירוג האשראי שמצבי בכי רע. ההסכמה שנתתי לאבי שיחי' לפתוח חשבון על שמי גרמה לי לנזק רב. אשתי שכאמור הייתה בת עשירים וגדלה עם כפית זהב בפה, כעסה על אבי. לטענתה לא ראוי לאב להרוס לבן את דירוג האשראי, אך אני, כבן אוהב, הגנתי על אבי שנאלץ לעשות צעדים כאלו מתוך אילוץ בכדי לשרוד.

"את עוד תראי שלא נפסיד כלום מהכיבוד אב שלי, אלא רק נרויח בגדול- ניבאתי ולא ידעתי מה ניבאתי."

"מה היום לפני השם אשר בחר בי מאבך ונקלותי עוד מזאת" רבינו ה"זרע שמשון" זצוק"ל מסביר את הדיון בין דוד המלך למיכל רעייתו בהפסדת השבוע על פי דברי הגמ': 'מפני מה לא נמשכה מלכות בית שאול, מפני שלא היה בה שום דופי, ואין מעמידים פרנס על הציבור אלא אם כן קופה של שרצים תלויה לו מאחוריו'.

אמר לה דוד: שפל אני וקופה של שרצים תלויה לי מאחורי, והשם בחר בי מפני כן! ומאס בבית אביך מפני שלא היה בו שום דופי, אם כן צריך אני להשפיל עצמי לפני ה'.

"משפחתנו גדלה והתרחבה ב"ה, ובמקביל המצוקה בבית הורי הרקיעה שחקים. ערב אחד יצאנו לביקור בבית הורי, ולפנינו נגלה צו עיקול בנקאי מודבק על הדלת. רעיתי ואני החלטנו פה אחד לקפוץ למים הסוערים. לא ניתן להורים להיזרק לרחוב ויהי מה.

"כבר למחרת נפגשתי עם הבנק בניסיון להגיע עמם להסכם במקום הורי, אך הבנק הציע סדרת שלומים שלא יכולתי לעמוד בו. כאמור, עבדתי כל היום קשה לפרנסתי. התמחיתי בתחום הבנייה והמשכורת הספיקה ב"ה לצורכי ביתי. גם ממשכורתי וגם ממשכורת הורדנו למעלה מחומש עבור הורי, אך מהיכן נשיג כמה אלפי דולרים נוספים כל חודש? לפתע עלה לי רעיון נועז: הצעתי לעבוד במשמרת שניה. הצעתי זאת בחשש ובחצי פה, אך משהרגשתי שרעיתי שותפה לעניין לקחתי על עצמי עבודה נוספת. סדר יומי היה עמוס לעייפה. באותם ימים קמתי לפנות בוקר לסדר הלימוד שלי לפני תפילת שחרית, ולאחר שסיימתי יום עבודה מעייף, עשיתי שירותי מוניות עד שעה מאוחרת בלילה, וחוזר חלילה.

"עמלתי קשה אך תחושת סיפוק מילאה את ליבי ביודעי שאני ממלא את חובתי היהודית לכבד את הורי, ומצילם מלהיזרק לרחוב. לאחר תקופה ארוכה, קשה ומאתגרת, החוב לבנק פחת והלך. והאושר והסיפוק בלבי הלכו והתעצמו.

"באותה תקופה החלטתי לפתוח חברה עצמאית שתעסוק בתחום בו התמחיתי, וראו זה פלא: כבר בשנה הראשונה החברה זינקה והרוויחה רווח נקי של שבע מאות אלף דולר. הרגשתי שבזכות כיבוד האב הקב"ה השפיע עלי ממרומים עשירות.

"בהמשך רכשתי להורי דירה בעיירה הכפרית והפסטורלית בה אני מתגורר, אבא ואמא עברו מהעיר הסואנת לעיירה וכאילו נולדו מחדש.

"וכמו להשלמת הפאזל סיפר לי אבא שחבר בן גילו תינה צערו בפניו, כי למרות שנתן לכל אחד מבניו דירה, כמה פעמים הגיע לאותה עיירה לנפוש, והיה עליו לשכור חדר במלון המקומי, כי ילדיו הגרים שם התקשו לארח אותו. הלה סיפר במר ליבו לאבי את המעשה הבא: 'אי פעם חי' לו יהודי עשיר אשר בבעלותו היו שנים עשר מיליון דולר. העשיר חילק לשנים עשר ילדיו את כספו וסיכם עימם שלעת זקנותו כל אחד יארח אותו במשך חודש

שיעור מס' 228 | פר' שמיני תשפ"ה

ימים בביתו. כך אמור היה להיות מסודר בשנים עשר חודשי השנה אצל שנים עשר ילדיו. ויהי היום והזקן העשיר נמצא ישן בלילה על הספסל בבית הכנסת. לשאלת ידידו הוא ענה שכיון שהשנה שנה מעוברת אין מי משנים עשר ילדיו שיסכים לארח אותו בחודש השלושה עשר... ידידו של אבי סיים את הסיפור בחיוך מלא מרידות.

"אבי שיתף אותי בדברי חבירו" מעיד ר' בעריש "כשפיו מלא הודיה להשי"ת על שזכה שילדיו משכילים לכבדו כראוי כמצוות התורה, תוך שהוא מרעיף עלינו ברכות ואיחולים עד בלי די".

וסיפור נוסף: "חיי הילדות שלי" מספר ר' ישראל, תושב ביתר "היו קשים מנשוא עקב מצב רפואי מורכב של אחד מהורי. כשהגיעו אחיי לפרק האיש מקדש השקעתי את חלבי ודמי לעזור לאבי לחתן את אחיי ואחיותיי. נדרשה ממני ומרעייתי הקרבה עצמית מרובה, ובע"ה עמדנו באתגר בהצלחה מרובה, אך דא עקא: גם אבי לא העריך דיו את מאמצינו.

"חיי האישיים באותה תקופה היו רצופי עוני ומחסור. בקושי רב גמרתי את החודש, תוך שאני מפריש סכומים הגונים, הרבה מעבר ליכולתי, לעזרת הורי.

"אשתי שראתה את גלגל החובות החונק החליטה לעשות מעשה והציעה את עצמה לעבודה. היא מצאה תפקיד משפיל באיזה מקום, כשהמשכורת זעומה ביותר. בוושה ואכזבה מילאו את ליבה. בכנות אגלה, שבאותם ימים תחושתי היתה שאפילו אבא שבשמיים לא מעריך את כיבוד ההורים שלי... **"גרנו** בצפיפות בדירה שכורה. במצבנו יכולנו רק לחלום לרכוש דירה משלנו. ניסיתי פעמים אין ספור להירשם להגרלות "מחיר למשתכן", והנה- בבדיקת זכאותי התברר שדווקא אותו תלוש זעום ומשפיל היה לטובתנו, כי בבדיקת ההכנסות לזכאות התברר שלו אשתי הייתה מרוויחה שקל אחד נוסף היינו מאבדים את הזכאות.

"הפקיד הרוסי שבדק את התיק לא האמין בעצמו כך שהתנצל על שנאלץ לבדוק את הכנסותינו שוב ושוב. עד שהובהר לחלוטין שהחשבון מדויק על השקל! ואישרו לנו את הזכאות בה!"

"בזכה יבואר הפסוק: 'הודו להשם כי טוב כי לעולם חסדו', שמי שהיה לו איזה צער ויגון וניצל ממנו צריך להודות להשם שהצער שנתן לו היה לו לטוב"- לשון הזהב של רבינו ה"זרע שמשון" זיע"א בפרשתנו.

"בכל פעם שהגיעה תשובה שלילית עלה בליבנו טעם מר ומאכזב. בינתיים גלגל החובות הלך ותפח. לא יכולתי לעמוד בפני הבנקים שנשו בי ללא רחם. ביום חמישי אחד פנתה אלי רעייתי שיש הגרלה על דירות בביתר, וכדאי שנירשם. אני, ששבועתי מרורים ואכזבות, סירבתי להיכנס להרפתקה נוספת, מה גם שחשבתי שפג תוקפה של תעודת הזכאות שלי. אך משלחצה שוב ושוב אמרתי לה שתבדוק אם אנו זכאים עדיין. התגלה שביום שני הקרוב יפוג תוקף התעודה. על כן נסרתי ביום ראשון בבוקר לרישום להגרלה.

"שכחתי מהעניין וחזרתי לגלגולי החובות שהגיעו לעיקולים. החלטנו לברוח מהארץ: כבר הכנו מועד ומקום בלונדון אליו נימלט עם כל המשפחה. באותם ימים פסקתי לענות לטלפונים כדי להימנע מלחזור בפעם המי יודע כמה: 'אני מצטער, אין לי כרגע...' ועוד כיד התירוצים הטובה עלי.

"ומי לפני הבריחה המתוכננת מישוה נידנד לי בטלפון הלך ושוב. לא ענית. בינתיים רעייתי התקשרה לבשר שהתקשרו אליה להודיע כי זכינו בהגרלה בדירה בביתר! בום! ביטלתי את הכרטיסים ללונדון וחישבתי מסלול מחדש. התברר שעל הזוכים להעביר סכום ראשוני תוך שלושה שבועות.

"נגשתי לאחד הבנקים. סיפרתי להם על הרכישה ובקשתי הלוואה ע"ס מאה אלף ₪. הם הסכימו בתנאי שאפרע קודם את הלוואת הרכב שלקחתי מהם. בס"ד עוד באותו יום מצאתי רוכש לרכב ופרעתי את חובי לבנק, אך הבנק דרש שכרע אתנהל בצורה תקינה במשך שלושה חודשים, ובסופם ילוו לי את הכסף. בלית ברירה יצאתי לחו"ל וברוך המקום שהצליח דרכי. חזרתי עם סכום נכבד ושילמתי את המקדמה עבור הדירה. רציתי לשלם גם את היתרה אך משיקולי ניהול, סירב הקבלן בשלב הזה לקבלה. בסיטואציה הזו פנה אלי חבר ויעץ לי שכעת, כשיש בידי מעות, עלי לעשות סדר בחובות. חברי ישב עם הבנקים ואכן בס"ד הלה היה שליח טוב להעמידי על רגלי. בנוסף, הקמתי עסק והקב"ה הרעיף עלי מברכתו, כך שלאחר תקופה לא ארוכה מצאתי עצמי גר בביתר בדירה יוקרתית בבעלותי, משופצת ומרווחת כברכת השם.

"להרגשתי הוא מסיים "זכות אותו כיבוד אב ממשיכה ללוות אותנו, ובכל אשר עשינו ראינו ברכה והצלחה וסייעתא דשמיא מרובה.

להצטרפות ולשליחת סיפורים hbzs3587@gmail.com

הגליון להיוזק הסגולה לשמחת השבת: להזכיר בכל ליל שישי את זכות רבינו שלום מפראהבישט

סגולה שלום

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שְׁכָנָא מְפָרָאֵה בִישֵׁט וְיועֵזְבִי"א

שנה ה'

ליל שישי
פרשת שמני
תשפ"ה

גליון
231

אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותינו * הכנה לשבת

הנהגות ישרות

תורת שלום

תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

שבירת התאוה מביאה ב' תאוות

השיב לו אֲדָמוֹר'ר' מה לך מתאנה פל קך לִינ', ענה החסיד
כְּמִתְחַכֵּם, 'אומרים בְּשֵׁם דְּוִדְכֶם הרה"ק רבי אברהם [מפראהבישט]
זצוקלל'ה, כְּשֶׁאָדָם מְשַׁבֵּר תַּאֲוָה נַעֲשֶׂה מִזֶּה שְׁתֵּי תַּאֲוֹת'.

ועל קך אָמַר אֲדָמוֹר'ר' הַק' אֲשֶׁר אֵין הוּא יוֹדֵעַ הַפְּרוּשׁ בְּדַבָּרִים שֶׁל
דוֹדִי זצ"ל, וְכֵן הוּא הַפְּרוּשׁ, כְּשֶׁאָדָם מְשַׁבֵּר תַּאֲוָה הַתַּאֲוָה הַג'ל'
חולפת והולכת מִמֶּנּוּ, וְכֵן הוּא מְשַׁבֵּר תַּאֲוָה, נַעֲשֶׂה כְּמִדְרִיגַת אָדָם,
וְאֵז מְבִיא לוֹ הַיָּצֵר הָרַע שְׁתֵּי תַּאֲוֹת אַחֲרוֹת, וְד"ל.

כתב חסידים, נדפס בספר משמיע שלום עמ' רב

"יין ושכר אל תשת אתה ובניך אתך בבאכם אל
אהל מועד" (ויקרא י ט).

פעם אחת אמר [הרה"ק רבי אברהם יעקב מסאדיגורה] באמצע
אמירת התורה, כל אחד צריך לעשות לו גדה לפי מהות הרע
שפוגש בקרבנו.

ופעם עשה חתנו הרה"ק רבי נחום דובער זצ"ל סיום על הש"ס,
ואמר אחד מהחסידים לאדמו"ר שצריך לתת יין לכבוד הסיים.

השלמות וצינונים

1 וכן הביא בכתבי הגה"ח רבי ישראל פסח וועטשטיין זצ"ל אב"ד נאויסעליץ משמו של
הרה"ק רבי אברהם מפראהבישט זי"ע שאמר, 'מה ששגור בפי העולם לומר בדרך הלצה על
יזכה לשבור עוד תאוה אחרת, עכלה'.

נתיבותיה שלום

תולדות רבינו הרה"ק רבי שלום הגדול מפראהבישט זי"ע
שבת אצל הרה"ק משפאלי זי"ע - פרק לה

עד שבאו לידי פשרה שרבינו יברך את הרה"ק
משפאלי כדרכו בהנחת הידים על הראש
ואחר כך יברך הרה"ק משפאלי את רבינו.
וכך עשה רבינו וברך את הרה"ק משפאלי
והניח את שתי ידיו הקדושות על ראש עטרת
ישראל, אך כאשר סיים לברכו והסיר את ידיו
מעל ראשו, קפץ תיכף הרה"ק משפאלי ושלח
את רבינו באמרו 'פארט געזונטערהייט' [- סעו
לשלום] ולא רצה לברכו כי בוש מלפניו.
דברים אלו סיפר בנו של רבינו ה"ה מרן
הסבא קדישא מרוזין זי"ע וסיים את דבריו
והפטיר 'אויס גינארט די ברכה' [- הוציא ברכה
במרמה].

מקורות: מגדיל ישועות, דף פז

עמד הרה"ק משפאלי בקצה החדר, מחוץ
לעיגול, והאזין בקשב רב לדברים היוצאים
מפי רבינו, בעוד השומעים דימו כי רבינו
מתכוין לפשוטם של דבריו, אך כאשר סיים
את הסיפור קפץ הרה"ק משפאלי וקרא 'עתה
למדתי מסיפור הדברים את כוונות טל וגשם'.
כאשר שמע רבינו את דבריו נענה ואמר 'גם
הזקן הזה הוא לא איש בער הוא' (וכנהו זקן
כי כך נקרא בפי כל 'זיידא').

לאחר השבת, כאשר בא רבינו לקבל ברכת
פרידה, ביקש ממנו הרה"ק משפאלי זי"ע
שיברך אותו כדרכו, כי דרכו של רבינו היה
לברך בהנחת שתי הידים על הראש, אך רבינו
סרב וענה 'הלא אתם זקן וישיש, ברכו נא אתם
אותי, אך הוא סרב, וכך התווכחו זה עם זה,

פעם אחת שבת רבינו הרה"ק רבי שלום
מפראהבישט זי"ע, אצל מרן הרה"ק רבי אריה
לייב משפאלי זי"ע המפורסם בכינוי 'שפאליר
זיידא'. באותה העת היה הרה"ק משפאלי
זי"ע זקן מופלג ולעומתו היה רבינו צעיר
לימים (הרה"ק משפאלי נולד בשנת תפ"ה
בעוד רבינו נולד בשנת תקכ"ט) ועם כל זאת
כיבד הרה"ק משפאלי מאד את רבינו ביותרת
הכבוד, ובכל שלשת סעודות שבת הושיב את
רבינו בראש השלחן כאשר הוא עצמו התיישב
בצד השלחן.

ביום השבת שנה רבינו קאווע בחדרו כאשר
הרבה אנשים הקיפוהו בעיגול לשמוע את
הדברים היוצאים מפי. כאשר סיפר רבינו
לסובבים אותו איזה סיפור על ישמעאלי אחד,

שבת היא מלנחם ונחמה קרובה לבוא * לעילוי נשמת הרה"ח יצחק זאב בהרה"ח מאיר צבי שלמון ז"ל

כשהולך רבי ישראל מרוזין לחופה את בנו רבי אברהם יעקב מסאדיגורה אמר, אבי רבי שלום מפראהבישט זי"ע רגיל היה לומר 'מבני ידעו מי אני', ואני אומר 'מבני ידעו מינו האלקים'.

יוצא לאור ע"י מכון תורת אמת שטפנשט * טלפון: 03-579-03-03 * פקס: 03-616-5110 * להצטרפות, למנויים ולתגובות - דוא"ל: 6160303@gmail.com

הזרעים בְּדִמְעָה
בְּרִינָה יִקְצְרוּ
בֹּא יְבֵא בְּרִינָה

שְׁמִינִי

בנשיאות מו"ר הגאון ר' יעקב אדלשטיין זצ"ל

בְּרִינָה יִקְצְרוּ

לע"נ מו"ר אבי - יעקב בן רחל ז"ל - א' ניסן

כ"ז ניסן
תשפ"ה

עלון מס' 725
שנה ט"ו

שְׁמִינִי - תוכן ענייני הפרשה

א. סדר העבודה במשכן ביום הראשון להשראת השכינה בעם ישראל:

א. קרבנות היום: אהרן מביא עגל לחטאת ואיל לעולה, ועבור בני ישראל מקריב שעיר עזים לחטאת, עולה, שלמים, ומנחת סולת.

ב. משה רבינו מלמד את: מצוות היום, הלכות כהנים ועבור לְיָיִם, הדלקת המנורה, דיני - טמאים, איסורן במחנה שכינה ומצות פרה אדומה.

ג. עגל חטאת: שחיטתו, זריקת הדם, הקרבת החלב במזבח, ושריפת הבשר חוץ. הקרבת האיל לעולה, והקרבת קרבן העם: חטאת, עולה מנחה, ושלמים, ותנופת החזה והשוק. (וגם את החלבים הניף).

ד. אהרן הכהן מברך את עם ישראל בברכת כהנים.

ה. משה ואהרן נכנסו לאהל מועד (ללימוד מעשה הקטורת).

ו. ואז יצאה אש מלפני ה' אל המזבח, ואכלה את החלבים, (ומאז נשארה על המזבח) - אות להשראת השכינה במשכן, "וַיֵּרָא כָּל הָעָם וַיִּרְאוּ...".

ז. נדב ואביהוא הקטירו קטרת (שלא נצטוו עליה), נשרפו באש שיצאה מאת ה', "וַיָּדָם אֱהֲרֹן".

ח. משה צִוָּה את אהרן, אלעזר ואיתמר - שלא ינהגו דיני אבילות, וכל ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'.

ט. לאחר כל המאורע הנורא, צִוָּה ה' על איסור כניסת שתויי יין למקדש, וכן שלא להורות הלכות במצב זה. ועל היתר כניסת כהן גדול ביום הכפורים.

ב. מצות אכילת הקרבנות - כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים.

ג. שריפת שעיר החטאת, משה שואל ודורש מדוע נשרף, אהרן משיב למשה את ההלכה במקרה זה, ומשה הודה שמעתי הלכה זו ושכחתי (י, יב-כ).

ד. איסור אכילה והיתר אכילה (ע"פ סימני כשרות) בחיה ובבהמה ובדגים שבמים ובעוף, ודיני טומאתם במיתתם - במשא ובמגע (יא, א-כח).

ה. טומאת שמונה שרצים מתים (ר"ת - חעצ"א כלח"ת) במגע באדם ובכלים, באוכל ובמשקה. אופן הטהרה מכל טומאות אלו - במקוה, ובמעין מים (כל סוג טומאה לפי דינה).

מדוע החלבים וחלקי הקרבן שקרבים על המזבח

נקראים 'אימורים'?

תשובה: כתב ה'תוספות יום טוב' (בפסחים ה, י) בשם הרמב"ם (בהקדמה לסדר קדשים), שנקראים כן מאחר שהם אלו הדברים האמורים בתורה להקטירם.

וב'ערוך' כתב שהחלבים נקראים 'אימורים' מלשון 'מרות', שהם מורים באדונים על כל האיברים, ועולים על גבי המזבח לחלק אדון העולם.

וב'משנה למלך' (פרק א' ממעשה הקרבנות הלכה י"ח) כתב טעם נוסף שנקראים 'אימורים', מלשון הפרשה מן הקרבן, שנאמר (דברים כ"ו, י"ז) "את ה' הִאֲמַרְתָּ".

דבר העורך

בפרשה קיימים כמה וכמה נושאים חשובים, בתחילה מדובר על היום השמיני - הוא שמיני למילואים שאותו היום הוא א' בניסן נחנך המשכן. בהמשך הפרשה דנה במאכלות האסורות והמותרות. וכתוב בפרשה (ויקרא יא, יד): "וְאֵת הַדָּאָה וְאֵת הָאֵיָה לְמִינָהּ", ואילו בפרשת ראה (דברים יד, יג) נקרא שמה 'רָאָה', ועל כך אמר רב אבהו (במסכת חולין ס"ג): 'רָאָה - זו אֵיָה, ולמה נקרא שמה רָאָה? שרואה ביותר וכו'. תנא: עומדת בבבל ורואה נבלה בארץ ישראל'.

ידועה על כך אמרתו של הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל אב"ד לוצק, שנתן טעם לשבח מדוע היא נמנית בין העופות הטמאים: כי כשרון גדול הוא להיטיב לראות מרחוק, אך מכיוון שהיא משתמשת בכישרון זה כדי לראות נבלה, ודווקא בארץ ישראל, סימן רע הוא לו, המלמד שהוא עוף טמא! ("שלל לא יחסר" עמ' קלז).

בארץ רחוקה היה מלך שהיה אהוב על נתיניו, אך אותו מלך היה בעל רגל אחת, הוא גם סבל מגיבנת בגבו, ובנוסף, אחת מעיניו הייתה סגורה באופן תמידי. והיה היום, החליט המלך לתלות על קיר טרקלינו את דיוקנו העצמי. קרא המלך לאחד הציירים הגדול במדינה, וביקש ממנו לצייר את דיוקנו, ובתמורה יקבל שכר רב. הצייר קיבל את ההצעה בשמחה וניגש לעבודה. לאחר מספר חודשי עבודה הגיע הצייר לארמון המלך ובידו יצירת האמנות, דיוקן מדויק של המלך. ראה המלך את הציור, ובמקום להתלהב מהדיוק הרב, הוא כעס, פניו האדמו והוא נזף בצייר: "אתה לא מתבייש? ככה אתה מבזה אותי? אתה מצייר אותי בעל מום? הצייר נדהם ואמר, "אדוני המלך, ביקשת דיוקן, זה מה שעשיתי". המלך לא נרגע והורה להשליך את הצייר לכלא בעוון ביזוי כבוד המלך. קרא המלך לצייר נוסף, והטיל עליו את מלאכת הציור. הלה למד מניסיונו המר של הצייר שקדם לו, והחליט 'לשפץ' את מראהו של המלך, הוא יישר את גבו, סידר את עיניו, וכמובן הוסיף לו את רגלו החסרה. לאחר שסיים את עבודתו בא לארמון המלך כדי להראות לו את יצירת המופת. והנה שוב המלך זעף: "מדוע אתה משנה את המראה שלי? נזף בו, "האם אני לא מושלם במראה הנוכחי שלי שצריך לשפץ אותו?" הוא הורה להשליכו לכלא יחד עם הצייר הראשון... קרא המלך לצייר שלישי וביקש גם ממנו שיוכיח את כשרונו בדיוקנו. הצייר נכנס לדילמה. מה יעשה? כיצד יצייר את המלך? חשב וחשב, ולבסוף הבריק במוחו רעיון. הוא יבליט את מעלותיו של המלך ויסתיר את חסרונותיו, הוא צייר את המלך מהצד כשהוא יורה בחץ וקשת תוך כדי רכיבה על סוס, כך ראו בציור רק רגל אחת, כי השניה הרי מצידי השני של הסוס, הגב היה כפוף כמו כל אדם שיוורה תוך כדי רכיבה. וגם עין אחת הייתה עצומה כמנהג היוונים... המלך כמובן נהנה מאוד מיצירתו ונתן לו את שכרו המושלם...

ללמדניו, כשאנו מביטים בזולת ומזהים בו חסרון כלשהוא, או מבחינים באדם שמתנהג באופן לא ראוי, עלינו לדעת שהכל תלוי איך אנו מציירים את הדברים בדעתנו, כי אפשר לצייר את המציאות כך שתיראה יפה יותר. חז"ל במשנה (אבות א, ו) קוראים לתכונה זו: "וְהָיָה דָן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף זָכוּתוֹ". זה אמנם לא מובן מאליו אך זה אפשרי בהחלט, וישמע החכם ויוסיף לקח.

"כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם..." (י"א, מ"ד)

מעשה היה בבבל, באיש אחד שהוזמן ע"י אחד לאכול, וראה העני את בעל הבית שלא נטל ידיו לאכילה, ואוכל. עמד העני מהשולחן והלך לו, קרא אותו בעל הבית ואמר לו: שב על מקומך ואכול.

אמר העני: ח"ו שאוכל אני עמך, שעליך כתוב "אֵל תִּלְחֶם אֶת לֶחֶם רַע עֵין וְאֵל תִּתְּאִיו לְמַטְעַמְתִּיו" (משלי כ"ג, ו), שמי שאינו נוטל ידיו - מידה של פורענות שנקראת 'רַע עֵין' שורה עליו. שמעו החכמים את המעשה ונתנו לעני ההוא מאה דינרין. בכה רבי חגי ואמר: 'אשריכם ישראל, אשריכם עוסקים בתורה ובמצוות. ומה מסכנא דהוה כפין ועציר מעוי, נטר גרמיה ולא חייש אלא ליקרא דמריה (פירוש: ומה מסכן זה שהיה רעב ובכל זאת עצר את מעיו ושמר על עצמותיו וחשש לכבוד קונו - הקב"ה), כמה שכר טוב מזומן למי שעוסק בתורה! באו חברים ונשקו לו, עשו לו משתה אחר והזמינו את כל העיר ושמנו אותו ראש לכולם (זוהר חדש רות).

מה זכותו הגדולה של עני זה? הוא התאפק! נמנע מלאכול למרות רעבונו וזכה למאה דינרים. זה מובן, זה מסתדר.

אולם לאחר שאמר רבי חגי 'כמה טוב מזומן למי שעוסק בתורה', שהרי גם הוא צריך להתאפק משאר דברים ולהשקיע עצמו בלימוד, מדוע אם כן שמו לאותו עני בראש מדוע הוא חשוב מכולם, הרי קל וחומר ללומד תורה? ויש לומר שבמעשה העני אין רק התאפקות אלא גם תורה יש כאן. שהרי מותר לו לאכול מאותו אוכל, ומדוע לא אכל? מי שלא נוטל ידיים - פורענות סביבו. 'לֶחֶם רַע עֵין', הלחם משפיע. מי שדואג ונזהר מהשפעת הלחם, מי שדואג ונזהר מהשפעה כל כך

רחוקה, ודאי מסוגל הוא לגדול בתורה. ודאי מסוגל הוא להיות מיוחד, שהרי נזהר הוא מהכל מסביב. הוא ראש לכולם. הנה מובא בגמרא (סוף מסכת מכות): 'ר' חנניא בן עקשיא אומר, רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות.'

ופרש"י (ד"ה לזכות את ישראל): כדי שיהיו מקבלין שכר במה שמונעין עצמם מן העבירות. לפיכך הרבה להם, שלא היה צריך לצוות כמה מצוות ואזהרות על שקצים ורמשים שאין אדם שאינו קץ בהם, אלא כדי שיקבלו שכר על שפורשין מהן. ותמוה, מדוע שיקבל שכר על מה שבין כך נמאס ולא יאכל בין כך ובין כך? ויש לומר, משום שהוא נמנע מאכילתם בגלל הטומאה, בגלל 'אני ה'' ולא בגלל המאיסות, ובזה מראה אהבתו לקב"ה יותר.

משל, למה הדבר דומה, למי שנתנו לו כוס מלאה דם ובתוכו רעל, מדוע נמנע מלשתות, האם בגלל הדם או בגלל הרעל? הווי אומר בגלל הרעל. הנמנע מכוס דם בגלל ציווי ה' יתברך, מגלה שאהבת ה' גדולה יותר. הפחד מהעבירה וטימטום הלב שמביאה גדול יותר. אם כן גדלותו רבה יותר.

[פירוש אהלי שם]

"וְהִתְקַדְּשְׁתָּם וְהִיִּיתָם קְדָשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי וְלֹא תִטְמְאוּ אֶת נַפְשֵׁיכֶם בְּכָל הַשָּׂרֵץ הָרִמָּשׁ

עַל הָאָרֶץ" (י"א, מ"ד) - סיפור

מובא ב'אור החיים': 'וְהִתְקַדְּשְׁתָּם' - אם אתם מתקדשים, אני אקדש אתכם לבל יכנס לגופכם דבר שיקוץ, כפי שאמרו בגמרא (חולין ה:): השתא בהמתן של צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה על ידן, צדיקים עצמן לא כל שכן.

ופירשו ה'תוספות' שהכוונה לאכילת איסור הנכנס לגופו של אדם, כי הקב"ה ישמרהו בזה.

ומסופר על רבי יוסף בער מבריסק זצ"ל (בעל "בית הלוי"), שפעם בערב יום כיפור הוצרך לנסוע, ובדרך עבר בעירו של המהר"ל דיסקין ונכנס לראות את פניו. כשבא להיפרד, הציע לו המהר"ל דיסקין שיקח עמו דבר מאכל לדרך, לפי שאכילה בערב יום כיפור - מדאורייתא, וכן שלא יתיש כוחו מהדרך, על כן נתן לו המהר"ל חתיכת עוף ופרוסת לחם.

רבי יוסף בער המשיך בדרכו ועלה לרכבת העושה את דרכה למחוז חפצו. והנה, בדרך הלך ר' יוסף ליטול ידיו לאכילה,

וישב חזרה במקומו ובירך 'המוציא', וכשבא לקחת את חתיכת העוף לאוכלה - הרגיש כי יש בה ריח לא טוב, והחזירה.

לאחר מספר רגעים לקח שוב את החתיכה כדי לאוכלה, ושוב הרגיש ריח לא טוב והחזירה. וכן פעם שלישית.

גוי אחד שישב לידו פנה אליו ושאלו: מדוע מוציא אתה שוב ושוב את חתיכת העוף ומחזירה?...

אמר לו הרב: בכל פעם כשבאתי לאכול את העוף - נדף ממנו ריח לא טוב.

אמר לו הגוי: אני 'מבין' בעופות, אריח את העוף ואומר לך האם הוא טוב לאכילה. הגוי לקח את העוף והריחו ואמר לרב כי זה בסדר גמור, אין שום ריח רע. אך הרב אמר לו כי אין הוא מעוניין לאוכלו.

הגוי אמר לרב: אם אתה לא רוצה - אני מוכן לאוכלו. ואכן, הרב נתן לגוי את חתיכת העוף.

כאשר הרב הגיע למחוז חפצו, חיכו לו בתחנה בני אותה העיר כדי לקבל פניו. בין הנוכחים נדחף מישוהו שמייהר למסור לרב מברק מהמהר"ל דיסקין, בו נאמר כי לאחר שיצא הרב לדרכו, מצאו בחצי העוף שנשאר סרך של טריפה, ולאחר דין ודברים פסקו שהיא טריפה, ולכן אם הרב עדיין לא אכל את החצי עוף - שלא יאכל.

לאחר מכן שאלו את המהר"ל דיסקין כיצד עלה בדעתו לשלוח מברק, הרי נתן לרב את העוף כדי לאכול בדרך, ולא כשיגיע לעירו, שם יש לו כבר מה לאכול?...

אמר המהר"ל: פשוט היה לי כי מן השמיים יסייעו שהרב מבריסק לא יאכל טריפה, אבל כיוון שאני חי בעולם הזה - אני חייב לעשות את שלי ולשלוח מברק כדי להפרישו מאיסורא... [לחזות בנועם ה']

וְאֵת הָאֲרֻנֶּבֶת בִּי מַעֲלַת גֵּרָה הוּא וּפְרָסָה לֹא

הַפְּרִיסָה טְמֵאָה הוּא לָכֵם" (י"א, ו)

הגמל, השפן והחזיר - הם לשון זכר, ואילו הארנבת - לשון נקבה. מה טעם ההבדל? כתב רבנו האברבנאל: בשמות החיות משתנה הלשון לג' צורות: הסוג הראשון - ששמותם מתחלקים לזכר ונקבה, כמו פר-פרה, כבש-כבשה.

הסוג השני - לשון זכר בלבד, כגון גמל, שפן וכו', שאין אומרים 'גמלה' או 'שפנה' (ומה שבמשנה (בכורות פח) כתבו פרה וחזירה, וכן בדף ו' גמל הבא מהגמלה, זהו לשון מושאל של חז"ל. כן פירש הרמב"ן בפרשתנו) והסוג השלישי - תמיד בלשון נקבה, אף הזכר, כגון: ארנבת, חסידה, אנפה, דבורה.

הטעם לחילוק אופן קריאת שמות בעלי החיים נובע מכך שאותם בעלי חיים שהזכר והנקבה שווים בחשיבותם, כלומר, הם בונים את ביתם ואת חייהם בצורה פעילה ובאופן שווה, הרי שמותם מתחלקים לזכר ולנקבה. ואילו אותם בעלי חיים שהזכר חשוב יותר - נקראים בשם זכר בלבד.

ואותם בעלי חיים שהנקבה ממלאת תפקידה לתועלת יותר מהזכר - נקראים על שם הנקבה. דוגמא בולטת לכך היא הדבורה, שבונה בעיקר את הכוורת, והמלכה - שהיא דבורה נקבה - אחראית לדור העתיד, ונתנית הדבש ובניית חלת הדבש - הכל מתפקיד הדבורה הנקבה ולא הזכר, ועל כן נקראים הדבורים על שם הנקבה.

ובארנבת כתבו רבי אברהם אבן עזרא וה'חזקוני', שהן מצויות יותר מהזכרים, והרד"ק כתב כי הזכר נראה כנקבה, ויש אומרים הנקבה חשיבותה גדולה מהזכר או שווה אליו. ומכאן חשיבות קריאת השמות, שאדם הראשון אחראי לזה אפילו בעלי חיים וקל וחומר לבני אדם, כנודע.

וְאֵת הַחֲסִידָה... (י"א, י"ב)

מדוע החסידה היא עוף טמא, הרי הוא עושה חסד ואין

לה מידת אכזריות?

כתב הרמב"ן רבותינו למדו סימנים בעופות (חולין נ"ט). והן להכיר בהן שאין בעל אותן הסימנים מן המינים האלה האסורים, והסימן הגדול בעופות היא הדריסה, שכל עוף הדורס לעולם טמא, כי התורה הרחקתו מפני שדמו מחומם לאכזריותו וגס ומוליד המריה השרופה השחרחרות, ונותן אכזריות בלב, ואין בכל העולם עוף שידרוס מלבד הנזכרים בפרשה, וכן כתב הרמב"ם (במורה נבוכים).

תמה ה'חידושי הר"ם' לשיטת הרמב"ן שעוף טמא הוא משום האכזריות, אם כן מדוע אסרה התורה את החסידה, הרי מובא בגמרא (חולין ס"ג) אמר רב יהודה למה נקרא שמה חסידה, שעושה חסידות עם חברותיה, אם כן אין לה אכזריות? **ולהלן כמה תירוצים** מדוע אין זה חסד: כיוון שעושה חסד רק עם חברותיה זה לא חסד, שמתכוונת לטובתה שהרי אינו עושה רק עם מי שחבר שלה, לכן הוא עוף טמא כך מובא ב'חידושי הר"ם', וכמו כן ב'דרש והעיון' (פרשת חוקת).

עוד תירצו מפני שסבורה היא שמעשה חסד היא עושה לפנים משורת הדין, בעוד אין זו אלא התנהגות מינימלית.

וב'פרדס יוסף' (אות פ"ה) כתב בשם הרה"ק מאיזביצא שרצון ה' שיהא האדם בעל על מידותיו כמאמר חז"ל (מדרש קהלת רבה ז' ט"ז) כמו שאסור להתאכזר על רחמני, כן אסור לרחם על האכזר, ומי שמתעקש במידותיו הוא היפך רצון ה'. וכל מה שהוא היפך רצונו יתברך הוא בחינת טומאה היפך בחינת קדושה, וחסידה זו מתעקשת במידת החסד לעשות עם חברותיה אפילו כשהם אכזרים ולכן טמאה. [מעדני אשר]

"בְּנֵי אֶהְרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא..." (י, א)

להלן לקט מאמרי רבותינו בעניין נדב ואביהו:

א. לא נמצא בישראל כמותם מלבד משה ואהרן (זח"ג סא, ב).

ב. בכיסאו של שלמה היו מצויירים שני בני אהרן - נדב ואביהו (תרגום שני אסתר א-ב).

ג. 'לא שלח ידו' אלא המתין להם ליום השמיני (תרגום יונתן שמות כד יא).

ד. מהר סיני נטלו גזר דינם למיתה, שנאמר "וַיַּחֲזוּ אֶת הָאֱלֹקִים וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ" (שמות כ"ד, י"א) זנו עיניהם מהשכינה כאדם שמביט בחברו מתוך מאכל ומשתה.

אמר הקב"ה: אם אני הורגן עכשיו, הריני מערבב שמחת בניי (מדרש ויקרא רבה כ-י).

ה. לא היה בידם אלא עוון זה בלבד, וכל מקום שמזכיר מיתתם - מזכיר סירחונם, שלא יהא פתחון פה לבאי עולם לומר: מעשים מקולקלים היו בידם בסתר, שעל ידי כך מתו (מדרש ויקרא רבה כ-י).

ו. כיוון שראו בני אהרן שקרבו כל הקרבנות ונעשו כל המעשים ולא ירדה שכינה לישראל, אמר לו נדב לאביהו: וכי יש לך אדם שמבשל תבשיל בלא אש? מיד נטלו אש זרה, הכניסוה מהכירים (ספרא מכילתא דמלואים).

ז. מיתתן לפני ה' ונפילתם בחוץ, כיצד? המלאך מדדן עד שיצאו ונפלו בעזרה (ספרי במדבר מד).

ח. בשביל ד' דברים מתו בני אהרן: היו שתויי יין, מחוסרי בגדים, בלי רחיצת ידיים ורגליים ולא היה להם נשים (מדרש ויקרא רבה כ-י). ובגמרא (עירובין סג) מובא גם שלא מתו בני אהרן עד שהורו הלכה בפני משה רבם.

ט. שני חוטי אש יצאו מקודש הקדשים ונחלקו לארבע, ונכנסו שניים בחוטמו של זה ושניים בחוטמו של זה, שריפת הנשמה, והגוף קיים (סנהדרין נב).

י. "וַיִּקְדָּשׁ בְּכַבְדּוֹ" (שמות כ"ט, מ"ג) - דבר זה אמר הקב"ה למשה ולא ידעו עד שמתו בני אהרן, כיוון שמתו בני אהרן אמר לו משה: אהרן אחי, לא מתו בניך אלא להקדיש שמו של הקב"ה (זבחים קטו:).

יא. אמר הקב"ה למשה, אמור לאהרן אחיך: חסד גדול עשיתי עמך וכבוד גדול חלקתי לך שנשרפו בניך, אני נתתי אותם לפני מכל המחיצות אפילו למשה אחיך, היאך? ישראל מקיפין את הלוויים, ומשה לוי "וְהַלּוֹיִם יִחַנוּ סָבִיב לְמִשְׁכַּן הָעֵדֻת" (במדבר א, ג), נמצאתה למד, אהרן ובניו לפני משה בחוץ (פסיקתא רבה מ"ז י"ד).

יב. בכמה מקומות נכתבה מיתת נדב ואביהו, מלמד שהיה צער למקום עליהם, שהיו בני אהרן חביבים (מדרש במדבר רב ב, כג).

יג. כתב 'רבינו בחיי' (בשם הר"ס): ידוע שאין בכל ישראל גדולים במעלה כנדב ואביהו, שהיו יותר מהזקנים אחר משה ואהרן, ובני ישראל הגדילו בכייתם עליהם יותר מבכייתם על משה ואהרן, לפי שנצטוו על כך משה רבינו, כפי שאמר "וְאֶחֱיָכֶם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְכוּ אֶת הַשָּׂרָפָה". וכתב ה'עמק דבר': ידועים דברי המדרש שבאהרן נאמר "וַיִּבְכוּ אֶת אֶהְרֹן שְׁלֹשִׁים יוֹם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל" אפילו נשים, ואילו במשה כתיב "וַיִּבְכוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה", לפי שמידתו של אהרן - אוהב שלום, ומעולם לא אמר לאיש ולא לאישה 'סרחת'. ולא נתבאר מדוע בנדב ואביהו בכו כל בני ישראל, הלא לא מצינו בהם מידה זו כאהרן. ותירץ, שבאהרן נחשב זה דבר חידוש שבכו שלושים יום. מה שאין כן כאן - היה זה בשעת הוצאה וקבורה ואין חידוש שיבכו גם נשים על גדולי ישראל.

אשת החייט לקחה את הקערה אשר חתיכת העוף בתוכה כדי להגישה לפני האורחים החשובים, אך מתוך פחד ורעדה נכשלה בהילוכה ונדנדה את מנורת השבת, ונר של חלב נפל לקערה שהגישה לפני הגר"א...

בני הבית נבהלו, ובתוכם רבי שמואל. הוא ניגש אל הגר"א ואמר לו: יסלח לי רבי ומורי, מהשמיים הוכיחו שטעיתי והלכתי כמותו. 'לא ולא!' החזיר הגר"א, 'מרא דאתרא שפסק להיתר - הלכה כמותו ומחויבים לשמוע בקולו, כפי שכתוב: 'על פי התורה אשר יורוך'. אבל כיוון שאני הוריתי לאיסור, לגביי, תבטל זה הוא בבחינת 'שוויה אנפשיה חתיכה דאיסורא' (עשה זאת על עצמו חתיכת איסור) ולכן מנעוני מהשמים מלהיכשל בדבר שאסרתי. [ע"פ לחזות בנועם ה']

וְלֹא תִטְמְאוּ אֶת נַפְשֵׁיכֶם בְּכָל הַשָּׂרֵץ הַרְמֵשׁ עַל הָאָרֶץ" (י"א, מ"ד) - הצלה מאכילת

מאכלות אסורים - סיפור

כשאדם אוכל ח"ו מאכלות אסורות, נפשו נטמאת, הרגשותיו לעבודת ה' נחלשות ועולות בו מחשבות לא טובות. וכבר דרשו חז"ל אל תקרא 'וְנִטְמַמְתָּ בָּם' אלא ונטמאתם בם, שהאוכלם נעשה מטומטם, דהיינו טמטום הלב. מעשה נפלא שארע עם הרמב"ם מאיר באור יקרות את דברי חז"ל, כי מאכלות אסורות מטמטמות את נפש האדם, סופר ע"י רבי חיים מבריסק זצ"ל: בזמן ביקור הרמב"ם בתימן, נתודע אליו גאון אחד מגאוני הזמן, ואחר ששב הרמב"ם לביתו, היה גאון זה כותב אליו שאלות ותשובות תמידין כסדרן. והנה פעם אחת הגיע אליו מכתב מהגאון ההוא, ובו קושיה גדולה ופילוסופיה. והיה בקרוא הרמב"ם את הקושיה, נתפלא עליה מאוד, ותוך שהוא אוחז את ראשו בידיו, אמר: קושיה כזאת איך יעלה על דעת יהודי בראשו... קושיות כאלו אינן עולות על דעת העברי, אלא אם נפשו נפש טמאה. ונמנע הרמב"ם מלהשיב לו מענה על קושיותיו.

במשך תקופת ימים המשיך אותו גאון לשגר לרמב"ם מכתבים, עד שהרמב"ם הרגיש הכרח להשיבו, וכל תשובתו לגאון הייתה: 'צא ובדוק את השוחטים והבודקים בקהילתך'. עם קבלת המכתב מילא הגאון אחר הוראת הרמב"ם, וגילה כי במשך 13 שנים האכילו לו ולכל בני העיר נבילות וטריפות, ומזה נטמאה נפשו, עד שבא לקושיות של מינות ואפיקורסות.

עוד מסופר על הגר"א זצ"ל, כי פעם אחת נזקק להורות שאלה בהלכה אחת של איסור והיתר והתחרט על זה כל ימיו, וכך היו מספרים זקני חכמי וילנא: מעשה שהיה כך היה, בשכונתו של הגר"א גר חייט יהודי תמים וירא שמים, עני ומטופל בילדים. והנה באחד מערבי השבתות של ימי החורף, עלה בידי חייט זה לקנות עוף לכבוד שבת, שחט את העוף אצל אחד השוחטים והביא אותו לביתו בלב שמה. אשת החייט הדיחה ומלחה את העוף ונחפזה לבשלו מבעוד יום, אך מתוך פזיזותה טעתה ותחבה כף של חלב לתוך קדירת העוף, ונתעוררה שאלה של תערובת בשר בחלב. הלך החייט לבית הרב רבי שמואל, שהיה אב בית דין, לשאול את חוות דעתו בשאלה זו. הדרך מדירתו של החייט לבית הרב הייתה ארוכה והיום קצר, והחייט עדיין לא חזר. לפתע נזכרה אשת החייט כי כאן, בחצר שלהם, גר הגר"א. הלכה האישה ושאלה אותו ופסק לאיסור. בינתיים חזר החייט מבית הרב ובשורת שמחה בפיו; הכל כשר! אשת החייט עמדה נבוכה ולא ידעה איך לנהוג. היא סיפרה את הדברים לבעלה, והלה חזר לבית רבי שמואל, וסיפר לו כי הגר"א פסק לחומרא והטריף.

נענה רבי שמואל ואמר לו: לך לביתך ותאכל בשמחה את תבשילך, ואני והגר"א נבוא יחד הערב לטעום מהמטעמים שהכינו אשתך...

בליל שבת, לאחר שקידש רבי שמואל על היין וסעד את לבו, נכנס לבית הגר"א ואמר לו בדחילו ורחימו; מורי ורבי, עפר אני תחת כפות רגליו, אבל אני המרא דאתרא, וכיוון שאני הכשרתי את השאלה שנפלה בבית החייט הדר בשכונתו, הלכה כמותי, וכדי שלא יחולל כבוד הרבנות, אני מבקש מכבוד תורתו ללכת איתי לבית החייט, ושנינו נטעם מהתבשיל שהכשרתי.

'אם המרא דאתרא דורש זאת ממני' - השיב הגר"א - 'מחוייב אני להיכנע לו'.

הלכו לבית החייט, וכשנכנסו לביתו ציווה רבי שמואל לתת להם לטעום מהתבשיל שהכינו לכבוד שבת.

ברכת התורה

"לְאֶדָם מַעֲרָכִי לֵב וְסֵמָּה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת

מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף : דינה בת שרה : יעקב ישראל בן גלית נפתלי בן רוזה : אברהם בן שמחה : גורג' בן שמחה רבי מאיר בן אשר : יוסף חיים בן לאה : יהודה בן טובה : בן ציון קליין שלמה בן זוהרה : יעקב בן סאלם : חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם : רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה : עופר בן יחיא : דוד (רוחל) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה : שמעון בן רחל בן זינו שמחה בת סרח : יפה נדרה בת נעמה : רוזה בת שמשון : דליה בת חיים הגר בת אהרן והרטה : כותן בת חביבה : אהובה (דייז) בת טובה רחל בת חנה : חנינה בת כמסיה: ורד בת אידה : חנה בת אביבה וראובן

להצלחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה גילי בלומנר (יוצר תמונות AI).

זיווג הגון: ג'ימי שמואל בן אסתר : אליעד יעקב בן פאולה : יצחק בן חיה : אליהו בן אילנה רחלי בת זוהבה: עדינה בת שמחה : בתיה בת אסתר : זוהבה בת אטו נעמה בת אסתר : תמר בת פאולה : אריק בן חיה : שלי בת חיה

לרפואה:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א אהרון בן רוזה: משה בן רוזה מנחם בן עליזה: שמעון בן רוזה : אברהם בן אנט עודד בן הגר : גלן בן דינה : אסתר בת שושנה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת חות : מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה : שושנה בת שדרה רחל בת נטראה : רות בת לינה : נורית בת רחל לימור הודיה, ושחנה בנות תורן יפה : תהילה בת סיון

לזרע קרימה:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה : ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה : שירה בת שושנה שמחה צביה בת רחל : יובל בן שלומית רחל בת חיה : לאה רחל בת איריס ויקטוריה תקוה בת רינה : עדי בת מזל מאיר יעקב בן רחל : דניאלה בת עופרה אושר בת אורנה : מירי בת סוזו

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

סיפורי השגחה פריטי
שנשלחו למערכת ע"י הקוראים

מהיפה שבנכסיו

שאלתי בבית, איזה תכשיט אתם רוצים לכבוד החג?

"האמת שהפעם מאוד אשמח אם תקנה לי שואב שוטף זה ממש יקל מעלי את העבודה בבית!!!!" כשהאשה מבקשת בקשה קטנה לעזרה, הבעל מאוד רוצה לקנות. מה גם שעזרת עולה לא מעט ואשת חיל שמסתדרת בלי עוזרת מגיע לה עוזרת רובוטית

מתברר שהמחירים לא כל כך זולים, ובפרט על הדגמים הטובים יותר, ואם כבר קונים אז רוצים לקנות את הטוב ביותר בשוק. מכשיר שבאמת עובד ונותן תפוקה ולא דורש הרבה טיפול. עשיתי בירורים, והתפללתי לה' שיעזור לנו לבחור את הדגם הטוב ביותר ואת התקציב הנדרש.

הבוקר מתקשרת אלי אימא שלי להתעניין בשלומי כדרכה. בין הדברים היא מספרת לי על אחותי הקטנה שרוצה להיפטר מהשואב שוטף שלה, מכיוון שהדירה שלה קטנה וצפופה, ואין לה מקום לאכסן את השואב הזה. "איזה שואב שוטף?" שאלתי בהשתאות

"השואב הכי טוב בשוק!!!! אתה לא מכיר את אימא שלך?! אם קונים אז קונים את הטוב ביותר!?" מסתבר שאימא קנתה לאחותי את השואב שוטף אחרי החתונה שלה והוא חדש ללא שימוש, והיא יותר משמחה למסור את השואב הזה כדי שיתפנה לה מקום ביחידת דיור הקטנה שלה שעם מגב קטן היא מנגבת את הרצפה ברגע...

שמחתי שמחה גדולה על הקב"ה שענה לתפילות שלי ולרצונות של אשתי.

ראיתי שכאשר הקב"ה מפנק הוא מפנק בדגם הטוב ביותר!!! כפי שמצטט הקיצור שולחן ערוך הלכות צדקה סימן ל"ד ס' ה' זה לשונו: "הרוצה לזכות לעצמו, יכוף את יצרו הרע וירחיב ידו, וכל דבר שהוא לשם שמים יהיה מהטוב והיפה. אם בנה בית תפילה יהיה נאה מבית ישיבתו, האכיל רעב יאכילו מהטוב ומהמתוק בשולחנו, כיסה ערום יכסהו מהיפה שבכסותו, הקדיש דבר יקדיש מהיפה שבנכסיו. וכן הוא אומר כל חלב לה'."

חנה שמואלס

הפענוג לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פריטית פוזנן לשלוח אל ר' ששה סמואלס
בפוסט: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

בהגיעם לפני המלך שאל אותם הרבי ובירר את כל קורותיהם באותה עיירה ומדוע נותרו שם זמן רב כל כך?

סיפור התלמידים לפניו בדריס כהווייתם שכשניסו מתחילה לדבר אל ליבם מצאו שאין הם מבינים כראוי את אשר לפנייהם בפנימיות ויש לפתוח מסילות של אהבה בפנימיות לבנם. ולכן הוכרחו להתהלך עמהם בדרך אחר, וכענין שאמר הכתוב (דברים כז י'): "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך, וידאו ממך". - שבשביל עמי הארץ לא יועילו דברי מוסר ותוכחה רק צריכים לראות הקטנות בעיניהם. ומתוך שיקוים בהם "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך", אז ממילא יושפע עליהם יראת שמים טהורה "וראו ממך", וישונו בתשובה שלימה לפני קונם!

בשנת תקל"ז לפ"ק עלה לארץ הקודש הר"ק הגר"מ מוויטבסק זצוק"ל עם תלמידו הכהן הגדול הר"ק רבי אברהם מקאליסק זצוק"ל, בראשות עדה שלמה וקהל גדול של כמה מאות חסידים והתיישבו בעיירה טבריא ת"ג, שהיתה אז מרכז יישוב יהודי בארץ הקודש. עם הגעתם של אותה הקהילה קדושה לטבריה הנהיגו אלו הצדיקים והמנהיגים כמה וכמה מן המנהגים והתקנות שהיו נהוגים בהם בגולה. כדוגמת המנהג הנודע עד היום בכל הגליל שאין הכותנים נושאים את כפיהם בכל יום. ובזוהי שבארץ ישראל היה המנהג בנשיאות כפיים מדי יום ביומו, ואילו במדינת הים נהגו שלא לישא כפיהם רק בימים טובים בלבד. - לפיכך עשו בטבריא מעין פשרה בזה, שתקנו לכהנים לישא את כפיהם לזכרת כהנים גם בשבתות אבל רק בתפילת המוסף. וכידוע היה להם בזה עוד טעמים נסתרים רזין דרוין באשר הנהיגו לשנות כמה שהיה נהוג ומקובל בארץ ישראל ובשאר ארצות המערב לישא כפיים בכל יום וכבוד אלקים הסתר דבר (משלי כה ב).

מנהג נוסף שהנהיג הר"ק מוויטבסק בטבריה, להתעטף כל הקהל בטלית גדול לתפילת קבלת שבת עד לאחר תפילת ערבית של שבת קודש, כמנהג חסידי רייסן שהיה תפוס בידם מקדמת דנא. וכאשר נהג עד היום בכמה קהילות קדושות כנועד בקהילות דחסידי סלונים וחסידיו קרלין בארץ הקודש, כפי המוחזק בידיהם מקהילותיהם העתיקות שבטבריא. וכבר נרמז מנהג נאה זה במכילתו דשבת (כה:): "כך היה מנהגו של רבי יהודה בר אלעאי, ערב שבת מביאים לו עריבה מלאה חמין, ורוחץ פניו ידיו ורגליו, ומתעטף ויושב בסדיניו המצויינים, ודומה למלאך ה' צבאות והיו תלמידיו מתניין ממנו כנפי כסותו. ושם (ק"ט): "רבי חנינא מעטף וקאי אפניא דמעלי שבתא, אמר: בואו ונצא לקראת שבת המלכה. רבי ינאי לביש מאניה מעלי שבת ואמר: בואי כלה בואי כלה" ע"ש.

והנה כמה עשרות שנים לאחר הסתלקות הרבי ר' מענדל מוויטבסק היה היכל קדשו שבעיד העתיקה של טבריא עומד שמם עד שקם אותו צדיק קדוש עליון מופת הדור הר"ק בעל בית אהרן מקארלין זצוק"ל, והוא ציווה באגרותיו המפורסמת על חסידיו שבטבריה, לשנן מותגים לגייס כספים ולרכוש עבורם את בית הכנסת וכל הבנין כולו של הרבי מוויטבסק, כאשר ידועים ומפורסמים דברי קדשו שם אודות המקום הקדוש והטהור: "מקום דריסת רגלי הצדיקים". ואכן את קפדת רבם שמרה רוחם מהם ויטרו בפרטות רבות בנסוד קדוש נפש, עד שעלתה בידם לעשות רצון רבם ומאו ועד היום נמצא אותו בנין קדוש וטהור בחזקתם של חסידיו קארלין, אשר משמרים את המקום בקדושה ובטהרה כראוי לו. וכמוכן שומרים ומשמרים שם את כל אותם מנהגים ותקנות שהיו מוחזקים בבית המדרש דשם מקדמת דנא.

כאשר הר"ק הרבי ר' יוחנן מקארלין זצוק"ל לארץ הקודש, נסע באחד מבקוריו עם חסידיו הרבים לשבות שבת אחת בעיירה טבריא ת"ג, שם בתוך קהל עדתו מרעיתו חסיד קמאי מדורות קדומים ערך את שולחנותיו הטהורים ואת תפילותיו באותו קלויז העתיק דחסידי קרלין שבטבריה, שנרכש שנים רבות לפני כן על פי הוראת זקנו אדמו"ר זצוק"ל.

והנה כאשר עלה ובא הרבי הקדוש בלוויית צאן מרעיתו אל בית המדרש לתפילת מנחה של ערב שבת התקבל שם בכבוד גדול, אך לא היה מעוטף בטליתו כאשר לא היה נוהג בזה להתעטף בטלית לקבלת שבת, וכשראו הגבאים הנאמנים שאין עימו טלית ניגשו לפניו בחדרת קדוש והגישו לו טלית מהודרת להתעטף בה כמנהג המקום.

הרבי התרגש לנוכח מנהג קדוש זה שמקורו טהור מהיכלו הגדול של הוויטבסקער מרא דאתרא הוא נרעד קלות ונענה ואמר: לא ידעתי מנהג זה ולא הכנתו עצמי לקראתו, בשביל קיום מנהג מקדש כזה צריך אני להכנה דרבה הייתי צריכים לומר לי זאת לפני כמה שעות כדי שאחזקנו היטב לזה! ומי יבוא בסוד קדושים ולמדנו דרכי יראת שמים צרופה בהכנה דרבה הנצרכת לפני כל מצות שאפילו לקיום מנהג בלבד נצרך הצדיק להכין את עצמו לקיום בדחילו ורחימן, לעשות נחת רוח ליצורו.

לאחר עלות הר"ק רבי מנחם מענדל מוויטבסק זצוק"ל בעל פרי הארץ אל העיר טבריה ת"ג, בעלייתו הגדולה לארץ הקודש בראשות כשלוש מאות חסידים שעלו עימו, היתה אז בטבריה קהילה אחת מסודרת של בני עדות המזרח. הרבי ר' מענדל נפגש תיכף בבואו עם הרב הגדול נשיא הקהילה הנקרא 'אכס באש', ונשאו מאור חן זה בעיני זה וזוהי אהבה גדולה ביניהם והחליטו באותו מעמד על מידת | הפשך בעפוד הבא <|

הרה"ק רבי מנחם מענדל

מוויטבסק זי"ע

לרגל האי יומא דהולולא רבא של הר"ק רבי מנחם מענדל (בה"ר משה) מוויטבסק זצוק"ל, בעל "פרי הארץ", אשר מנוחתו כבוד בביה"ח הישן שבעיירה טבריא ת"ג, שיחול השבוע (ראש חודש אייר ה'תשע"ט) נבואה נא ברננה אל היכל קדשו, נציץ מעט בגדלות תפארתו והליכות קדשו, למען נלמד גם אנו לקח טוב ליראה את ה' ולאהבה אותו. - מתוך שיחות וספרי חוד כ"ק רבינו הגה"צ שליט"א. ויהא רעווא שזכותו הגדולה תעמוד לנו בכל משאלת לב לטובה, אמן.

כתב תלמידו הגדול הרה"ק רבי אברהם מקאליסק זצוק"ל באגרת הקדוש שנשלחה מטבריא לעדת החסידים אשר במדינת הים ובה נכתב מאמר דברי אלקים חיים מהרה"ק מוויטבסק זצוק"ל. - ובשלהי האגרת הוסיף הקאליסקער זצוק"ל: "דברי הרב שיהיה הן דברי אלקים חיים והן הן הדברים הנקנים בקנין התורה והעבודה כי 'שרשיהם אמונה וענפיהם תבונה'. ומה יאריך לשון איש אשר כסונה, ורבים בטירה מאי מרה (חולין ס:), כי הכל נכלל באמרי קדשו, וכל המוסף נודע" עכ"ל.

כ"ק מרגא ורבנא הגה"ק רבי דוב-בער המגיד הגדול ממעורטש זצוק"ל שלח כידוע את גדולי תלמידיו להרבה מקומות בגולה בכדי לקרב את לבבות ישראל בכל מקומות פזורים אל השם יתברך ולתורה הקדושה. והיה מתאים לכל תלמיד לפי עניינו את המקום שילך להפיץ בו תורה וקדושה, והורה להם את דרכם בקדוש. את תלמידו הגדול בעל ההילולא הגה"ק רבי מנחם מענדל מוויטבסק זצוק"ל שלח אל מדינת דייסן, שהיתה מחוץ ענק עם אלפי יהודים ואכן רבי מענדל פעל בה רבות ונצורות ורבים ושלמים התקדשו על ידו לתורה ועבודה. באחת מנסיעותיו ממעורטש לקבל פני רבו הגדול שאלו המגיד על מעשיו שם ברייטען, ענה ר' מענדל בחכמות:

הנה כאשר הגעתי שם לרייטען מצאתי יהודים מיט צוריענען קאפיטענעס און נאנצע הערצער... [עם קטנות קרועות ולבנות שלמים] רצה לומר, שמבחינך בצורה החיצונית היו נראים כעובדי ה' המהלכים קרועי בגדים אבל מבפנים בפנימיותם היה ליבם שלם ולא חדרה עבודתם פנימה כדי לשבר את הלב... - לפיכך הפכתי שם את העיוות, כדי שיהיו "נאנצע קאפיטענעס מיט צובראכענע הערצער"... כלומר, שמבחינך לא יתגאו ביראתם וייראו כמהלכים בגדים שלמים. [אם רצו להשיעף להם פריהם ברוחם שיהיו מלכודים נאם ושלמים] אבל מבפנים יתהלכו בלבבות נעשרים, בענוה ובשפלות פנימית, ובעבודת ה' בפנימיות הלב!

ונאים הדברים למי שאמרם כאשר ידוע דרכו בקדוש הנשגבה של הר"ק מוויטבסק כשכלי חוץ היה נוהג בשררה ומתנהג בלבבות ומבפנים לבבו נכנע ונשבר לרסיסים כפי שיהיה חזקתו תדיר: "השפל באמת!" ואילו לכמה מן התלמידים גדולי התורה ציווה המגיד להוציא את ספריהם וחיבורם בגולה כדוגמת הר"ק בעל התניא זצוק"ל שהורה לו לערוך את 'שולחן ערוך הרב' וכן להרה"ק הרבי ר' פנחס רבה הגדול של פרנקפורט זצוק"ל, אחיו של הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זצוק"ל, ציווה לחבר את הספר 'הפלאה' על מסכת כתובות ואת ספר 'המקנה' על מסכת קידושין, ולהפיצם בישראל.

את תלמידו הגה"ק רבי לוי יצחק זצוק"ל שלח המגיד לשמש ברבנות העיר הגדולה ברייטשטוב שמה שימש כנאמן אב בית דין, ולימד תורה לרבים והלהיב את לבנם לעבודתו יתברך, וכן רבים מתלמידי המגיד שמשו ברבנות בקהילות שונות. בהזדמנות אחרת שלח הרבי ר' בער שניים מתלמידיו שהיו רבנים חשובים אל אחת העיירות כדי להשיב שם לב ישראל בתשובה לאביהם שבשמים, לרוממם ולקרבם לתורה ועבודת השם יתברך.

התלמידים הנאמנים יצאו לדרכם ובבואם אל אותה עיירה ניסו מתחילה לדבר אל ליבם של יהודי המקום להוכיחם ולעוררם אל תכלית החיים ולקרבם ליראת שמים. אך עד מהרה ראו והבינו שאין דבריהם עושים רושם מספיק, מחמת שיהיה אותה עיירה היו עמי הארץ והדיוטות הרחוקים מן התורה, ולא היו להם 'ללים' ראויים לקבל דברי מוסר והתעוררות. התלמידים הגדולים הללו לא אמרו נושא, והחליטו שאינם זזים משם עד שיקיימו כראוי את השליחות שפקד עליהם רבם המגיד הקדוש.

התיישבו להם אפוא הני תרי צנתי דדהבא בבית המדרש המקומי, והחלו לעסוק בעצמם בלבה אש קדוש בתורה ובתפילה ועבודת השם יתברך בדרכם בקדוש. את אט החלו התושבים המקומיים להתקרב לצדיקים הקדושים האלו, ללמוד מקורב ולהתבונן כיצד צריכה להיות תפילתו של איש ישראל בפנימיות ומה היא איכות 'ניעת התורה' בנאמנות כיצד מקפידים על קלה כבחמורה בשמירת התורה והמצוה. מה היא פנימיות שבת קדוש, ומי שגב מעלתו, וכל כיצא בזה. - ונתנו אל תוככי ליבם לעשות 'תשובה מאבהה!' שני התלמידים לא מיהרו לעזוב את המקום בראותם שכל שנוקפים הימים כן מתחילים אנשי העיר להבין ולקלוט עד היכן מגיעים הדברים. היהודים הפשוטים התחברו והתדבקו בשני הצדיקים האורחים הגדולים שהתיישבו לזמן מה בעיירה. והם אף הם השיבו להם מנה אחת אפיים למדו אותם דרכי תורה ויראה, ורוממו את מדרגתם להתעלות רוחנית פנימית נפלאה. והלום התקיים בהם בחברותא זו, מה שאמרו בגמרא שלח יומא (פז:): "תניא 'אהבת את ה' אלקיך' (דברים ג, ה) שיהא שם שמים מתאבל על ידך, שיהא קורא ושונה ומשמש תלמיד חכם ויהא משאו ומתנו בנחת עם הבריות. מה הבריות אומרות עליו, אשרי אביו שלמדו תורה, אשרי רבו שלמדו תורה. אוי להם לבריות שלא למדו תורה, פלוגי שלמדו תורה ראו כמה נאים דרכיו, כמה מותקנים מעשיו, עליו הכתוב אומר (ישעיה מט, ג) 'ואומר לי עבדי אתה, ישראל אשר בך אתפאר' ע"כ. במשך כשנה ישוב שני התלמידים באותה עיירה במילוי שליחות רבם, ורק לאחר שנה שלמה כראותם שחולו אותם על דרך המלך שבו למעורטש אל רבם הגדול.

הסדרה המיוחדת שתוכל בס"ד ליננס לכל מועד באוירא עילאה ובתענוג רוחני לחוש את אור המועד

להבין עמקי סודותיה
חגים מועדים וזמנים
עם תורת הקבלה

- חג הפסח
- ספירת העומר
- חג השבועות
- בין המצרים
- ראש השנה
- עשירית ויוה"כ
- חג הסוכות
- שופכים
- חנוכה ופורים

מכאן ומשם
דברי הרב ורדיש
בשפה ברורה
המביא הוליסט בו
לחבנה ברורה
ווצייה מביט הבונה

הגיונות ודקדוקים
קושיית ותורשים
בדברי הרב ורדיש

סדא מקומות
על דברי הרב ורדיש
וסקירות על הביאור

להשיג בחנויות הספרים הסובבת
רפסא רחוק מן המערב חבנה רבית חבנה רחוקה

עימו, בהטעימו לפניו שאלו הם חפצים יקרי ערך, בהיותם בירושה בידו מאביו הקדוש רבם ומאורם של ישראל. משנפתחה המזוזה צדה עינו של הפונדקאי את השעון הגדול והיקר, ומתוך כל חפצי הירושה בחר לו את שעון הקיר המפואר תמורת חובו. רבי יוסף הצדיק המשיך בדרכו טורטישנה והפונדקאי תלה את השעון המהודר על אחד הקירות בחדרי הבית ונתנה לקול צלצולי מגנינתו. - היה זה שעון ענק ויפה המצלצל מדי שעה בשעה במגנינה ערבה. חלפה תקופה, והנה הגיע אל אותה אכסניה הרחוקה הרבי' בער הס"ק מראדשיץ זצוק"ל מגדולי תלמידיו של החוזה ונטה בדרכו ללינת לילה באותו פונדק דרכים. החדר שהציע בעל הפונדק לראדשיצער היה בדיק במקום שתלה שעון הקיר מירושת קדשו של רבו החוזה זצ"ע. אך הראדשיצער לא הכירו ולא ידע מאומה אודות מקומו של שעון זה, המורה לפניו את השעה בכל עת שהייתו במלון.

והנה אתה ערב וגם לילה והצדיק לא היה מסוגל לישון כל אותו לילה ולא כלום הוא התחלך בחדרו אנה ואנה בדביקות והתלהבות גדולה והשינה ממנו והלאה... למחרת עם שחר חקר את בעל הבית על טיבו של אותו שעון, וכיצד הגיע לידו. סיפר המוכן דברים כהוויית, שלפני תקופה התארח כאן הטורטישנער בנו של החוזה ובהיות שלא היה בידו תשלום שילם לו בשעון יפה זה, שהיה תחת ידו מירושת אביו הקדוש. כששמע זאת הראדשיצער התמלא שמחה גדולה ואמר, עתה מבין אני מדוע הלחיב אותי כל כך 'שעון קיר' זה כל הלילה ולא הניח לי לישון, שכן טיב זה השעון שונה בתכלית מכל שאר השעונים כל שאר השעונים מנגנים לנו מדי שעה ניון נונה ועצוב, המבשרים על עוד שעה שחלפה ואיננו... מכריזים הם לפני האדם להזכיר לו את יום המיתה (ברכות ה...), ומעוררים לפניו לתקן את דרכיו ולפשפש במעשיו, על דרך ששנונו בפרקי אבות (ה, כב): "הלולים למות". - נגינתו של השעון נוקבת ומבכה בפני האדם ומבין, ראה גם ראה היאך העברת את השעה האחרונה, שחלפה לה זה עתה...

[בדומת כמה שעונים עתיקים שבמקום ספרים או אחרות א"ב היו חורטים על הלוח את הפסוק: "למלא כלכל עולב" (נצי"ט תלים קסד, ד) שיש בו "א"ב אחרות נדעוד כדי להזכיר את יום המיתה].

שונה הוא בתכלית טבעו ואופיו של שעון קדוש וטהור זה, הסביר הראדשיצער, במקום להודיע ולאכזב על שעה נוספת שחלפה ואיננו, הרי הוא מבשר בשמחה על התקרבותו אל הגאולה השלמה בשעה נוספת! השעון הזה כולו מלא שמחה! וכל חכם ידא ה' המתקרב אל הקדושה הפנימית שהטביע בו הצדיק, הרי הוא מתמלא שמחה וצהלה מעין שמחת עולם התיקון של לעתיד לבוא! - כיצד ניתן לישון עם שעון שכזה המנגן לו בזמרה בכל שעה ושעה, מתקרבים אנו בעוד שעה אל השמחה הגדולה שלעתיד לבוא?

כמ"ש בספרים הקדושים שהשפעת הצדיק וקדושתו עושה רושם גם בחפציו, כדוגמת 'חמורו של רבי פנחס בן יאיר' (ירושלמי דמאי פ"א ה"ג) ובביתו של הרבי הקדוש מלובלין בבתי גוואר ידידיה פנימה כבר היה עולם התיקון. כנודע מצדיקים קדושי עליון שזכו לאור דלעתיד לבוא על דרך שאמרו ב"פ דבבא ברתא (י"ג). 'הטעין הקה"ב בעולם הזה מעין העולם הבא'. טיב לקח מוסר נוסף נוכל להפיק ממעשה נאה זה, שעל כל דבר שבעולם ניתן להסתכל בשתי פנים. מצד אחד אפשר להסתכל בשלילי, בחצי הכוס הריקה, ולראות כמה שחור ועצוב המצב... אך מאידך ניתן גם להסתכל בו בחיוב, לראות במעלה ולא בחסרון! - באותה עת שהשעון האחד בוכה ומתעצב על שעה שהלכת, הרי השעון האחר כנגדו שמה וצהל על התקרבותו לקראת הגאולה השלמה במהרה בימינו אמן.

זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל - אמן

כדרך שמצינו בצל רבינו הקדוש רבי אלימלך מליזנעס זכותו יגן עלינו, כמבא בספר הקדוש "נוצר חסד" מורב הקדוש מקאמרנא זצוק"ל על פרקי אבות (ו, יא) וז"ל: "ישמעתני אני השפל, משם רבינו אלימלך שאמר 'מה שכל העולם צועקים לפניו, זה מבקש שיחיה בנו, וזה צועק לפניו על פרנסתו, וזה על חייו'. ואמר: 'על ידי שחטאתי והכרעתי את העולם לכף חובה, צועקים לפני, הן לנו בני חיי ומוזני, שנלקח ממני בעבורך, ודברים אלו בעודם כלפידים' עכ"ל". ולחידא גירסא אמרו זאת משמו של אחיו הרבי ר' זושא זצוק"ל.

בימיו של הגה"ק רמ"מ מוויטבסק זצוק"ל בעיה"ק טבריה ת"ק, תקע פעם איש יהודי אחד בשופר גדול, ויצא הקול בעיר שהנה נשמע קול שופרו של משית והיו כל בני העיר בהתרגשות גדולה והכל יצאו אל הרחובות בקול רעש גדול, ושאלו איש לדעתו האם נכונה השמועה שמלך המשיח בא, כי לא ידעו ולא מצאו מאין מגיע קול התקיעה החזק.

אך בהגיע אותה השמועה אל היכל הצדיק, וסיפור תלמידיו לפניו את קול ההמולה הגדולה שנשמע בעיר שהמשיח בא! קם הרבי הק' מכיסאן, נישג ופתח את חלון הדרג, הוציא את ראשו חוצה והריח את האוויר שבחוץ, ותיקף על אחר פסק שעדיין אין זה רוחו של מלך המשיח שהרי נאמר בו (ישעיה יג א) "והריחו ביראת ד'!" ועדיין אין מריחים בעולם את יראת ה'... ופירשו הצדיקים שלאחריו בביאור טיב זה המעשה, שלכאורה מדוע נצרך אותו צדיק קדוש עליון לקום ממקומו להוציא את ראשו חוצה ולהריח את ריח האוויר אשר בחוץ, כדי לבדוק מה ריח מריח בעולם, ותסגי ליה בריח האוויר שבביתו ובחדרו. ברם תירצו הצדיקים, שבתוככי ביתו שם בקדוש פנימה, כבר היה מעין זמן דלעתיד לבוא, שם בתוך ביתו נאוו קדוש ריחו ביראת ה' תמיד.

על דרך אותו טיב המעשה שמסופר אודות השעון של הרח"ק הרבי החוזה הקדוש מלובלין זצוק"ל, שלאחר הסתלקותו חילקו את חפציו ירושתו בין צאצאיו, ובחלקו של בנו הרח"ק רבי יוסף טורטישנער זצוק"ל עלה 'שעון הקיר' הגדול והנאה שתלה על קיר חדרו של החוזה.

פעם בדרך נסיעתו לביתו נאווה קדוש בטורטישין השתנה לפתע מזג האוויר עד שנעשה קשה מאוד להולכי דרכים גשמי ולעפות נחכו ארצה ללא רחף, כשהם מותירים אחריהם בוך וטיט ודפס בכל מקום. כמה ימים הוכרח רבי יוסף הצדיק לשהות בפונדק דרכים ולהמתין עד שתתחלף הסערה. עם שוך השלגים והגשמים חפץ הצדיק לצאת להמשך דרכו, אך כשניגש אל הפונדקאי להסדר התשלום תבע הלה סך מכובד עבור כל ימי שהייתו בפונדק. באותה שעה לא היה בידיו של רבי יוסף, שנודע עכני מרה, די מעות לתשלום החוב, לפיכך הציע לבעל הפונדק שיחבה לעצמו דבר אחד מחפציו ירושת אביו הקדוש שהיו

אך לאחר המתנה ארוכה שלח הצדיק את תלמידו הנאמן הרח"ק מקאליסק והתנצל על כך שלצערו לא יוכל להגיע כיום אל האסיפה. חלשה דעתו של חכם באשי מהיעדרו של הרב, וכשנפגש עמו לאחר מכן שאלו על כך, התנצל הרבי ר' מענדלי וביקש שימתחל לו בדבר, ונסק את סיבת היעדרו: שכן מיום ראש חודש אלול ועד לאחר שמחת תורה עסוק אני מאוד בעבודת הקודש, ולא מצאתי בנפשי שום פנאי בשביל עניינים אחרים!

וכאן הוסיף הצדיק משפט צממרי: האמין נא לי חכם באשי, אף אם אלך ברחוב בימים נוראים אלו ואמצא למרגלותיי אוצר בלום של אבנים טובות ומרגליות, לא יהיה לי זמן כדי להתכופף ולהרימו!

ידוע היה מורנו הגאון הנעלה שהיה מורי ורבי המובהק, רבי אברהם יירוביץ זצוק"ל, דיין ומורה צדק דקהל עדתנו הקדושה העדה החרדית פה עיר"ק ירושלים תוב"א בגדל דבקותו בהרבי הקדוש רבי מנחם מענדל מוויטבסק זצ"ע ובספרו הטהור "פרי הארץ" לנאון ולתפארת, ואף קרא את בית מדרשו על שמו "אהל מנחם". ידוע ומפורסם שענוותנותו ושפלות רוחו של הרב הקדוש מוויטבסק היתה עצומה עד שאין בנמצא כמעט כדוגמתו, והיה מיחיד הדורות בזה, עד שהיה חותם על אגרותיו ומכתביו "השפל באמת".

במשך שנים רבות היה נוסע רבי אברהם בכל ערב ראש חודש להשתטח על הציון המצוינת בטבריה אשר שם חלקת מחוקק ספון. בכל עת ועידן היה הוגה ולומד בעמקות עצומה את ספרו הקדוש "פרי הארץ" ובמשך למעלה מעשרים שנה היה אף מוסר שיעור קבוע בספר קדוש זה, ואף אני הקטן למדתי ממנו הרבה תורה גם בזה הספר הקדוש, וכבר יצאו כמה חיבורים טובים משיעוריו המתוקים.

מרגלא בפומיה לומר, שאין לך כמעט ספר מתלמידי הבעל שם טוב הק' זצ"ע, שמדבר ומעורר על ענין השפלות וביטול היש והענוה כספר "פרי הארץ".

ואכן מידת הענוה והשפלות היתה אחת המידות הנאצלות שבה נתעטר הגה"צ רבי אברהם במיוחד. הענוה שלו הייתה נדירה ומפליאה, והיה מתנהג בפשטות וענוותן הן לכל אחד ואחד, לכל ילד הוא התייחס בכבוד, ולכל רב ותלמיד חכם היה מלא בהערצה ובהתבטלות. הוא היה מלא אמונה טהורה באש יוקדת, כאשר מקובל מבית מדרשו הגדול של הרבי מוויטבסק, שכל ספרו מלא מהו. בכל דבר שאירע עימו, או צרה שישמע מאחרים, ראה בזה סימן מן השמים שעליו לתקן עצמו. ובכלל בכל דבר שקרה בחייו ראה רמז מן השמים ממנו לתקן את עצמו, גם כשהגיע אדם לספר על צרותיו שלו, ראה בזה רמז מן השמים שהוא צריך לתקן בעצמו משהו, ולכן היה מבטיח ישועות, כי הוא סבר שאם יתקן את עצמו במה שרמזו לו מן השמים אז הצרה של השני תעלם, כי היא כבר פעלה את פעולתה.

מוקד הזמנות ספרים •
רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
 קו ההזמנות של מכון טיב 0733-22-76-09

של הנח"צ
 של הנח"צ
 של הנח"צ

מאוצרות הפרשה

וישא אהרן את ידו אל העם ויברכם (ט, כב)

ויברכם – ברכת כהנים, יברכך, יאר, ישא. (רש"י).

שואל ה"שפתי חכמים", לשם מה רש"י אומר את נוסח ברכת הכהנים, כיון שכבר כתב ברכת כהנים, נוסח הברכה הרי ידוע? ועוד קשה, מדוע בנוסח ברכת הכהנים אומרים "ברכינו בברכה המשולשת בתורה הכתובה על ידי משה עבדך האמורה מפי אהרן ובניו", וכי לא היה מספיק לכתוב האמורה בתורה?

בספר "הר צבי" מפרש, כאן עדיין לא ניתנה ולא נתקנה ברכת כהנים, אלא כיוון אהרן מליכו ובירכם בנוסח ברכת כהנים הידוע, ורק אח"כ הסכים איתו הקב"ה, וציווה לברך כן את בני ישראל, "כה תברכו את בני ישראל אמור להם יברכך ה' וישמרך". וזה שרש"י פירש "ברכת כהנים יברכך יאר ישא", שהרי עדיין לא ניתנה ברכת כהנים, ולכן אנו אומרים "האמורה מפי אהרן", כי הוא זה שאמר אותה, עוד לפני שנקבעה כברכת כהנים. (מדשן ביתך)

וימתו לפני ה' (י, ב) מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל הביא מש"כ בספר עקרי דינים בשו"ע (יו"ד סי' כ"ו ס"ז) דנדב נקרא על שם חמיו, שאלישיבע היתה בת עמינדב, ואביהוא על שם אביו של אהרן, ואהרן נענש על שהקדים זכר חמיו לזכר אביו.

ויקצף על אלעזר ועל איתמר בני אהרן (י, טז)

מובא בחז"ל (ויקרא רבה יג, א) שמחמת כעסו של משה התעלמה ממנו הלכה, והוא שכח לומר להם שאונן אסור לאכול בקדשים, וממילא אסור להם לאכול את החטאת. אומר הרמב"ם (דעות ב, ג): "אמרו חכמים הראשונים – כל הכועס כאילו עובד עבודת כוכבים". ולכאורה קשה: מה הקשר בין כעס לעבודה זרה? אמנם כעס הוא עברה חמורה, אך אם תשאל את הכועס אם הוא מאמין בקב"ה – הוא ישיב שהוא מאמין בו ללא כל פקפוק, ואם כן, מדוע מכתירים אותו בתאר כופר?

ראש ישיבת "אש התורה", רבי נח וינברג זצ"ל, השיב על כך בהמחשה מן החיים: יהודי קנה מכונית חדשה 'מהנילוניס'. הוא רק התחיל לנהוג בה – והנה כאשר הוא עומד ברמזור הגיע רכב מאחור ונכנס בו והוא שמע 'דפיקה' מהדהדת. הוא יצא מהרכב ופנה לבחון את הנוק, וראה שכל הפח מאחורה התעקם לחלוטין. הוא התמלא כעס. איך נהג מרשה לעצמו לנסוע ככה? בקושי הספיק להנות מהרכב החדש!

הוא התכוון לצעוק כמו שצריך על הנהג המופקר: "איך אתה נוהג? אתה בכלל יודע לנהוג? מי נתן לך רישיון?", אך אז נפתחה דלת הרכב הפוגע, ומתוכה הגיח כושי ענק שהתנשא לגובה שני מטר. המילים החריפות שעמדו על קצה לשונו נעלמו לאי שם, ובמקום זאת הוא פנה אל הענק בחיוך מבין: "לא נורא, זה יכול לקרות לכל אחד! תגיד, יש לך בטוח?" הענק הואיל בטובו להניד בראשו. "אם כך, הכל בסדר", אמר היהודי. הוא נטל מהענק את פרטיו ומיהר לנסוע לדרכו.

מה השתנה? הרי רק לפני רגע קט הוא היה מלא זעם ורצה לתפוס את הנהג ולכלות בו את זעמו, ועכשיו הוא מדבר אליו בנימוס ובחיוך? מה התשובה? יש כאן ענק! אם הוא יצעק עליו – הוא פשוט יתפוס אותו בידי וימעך אותו, אז אין לו בררה אלא לשתוק!

אומר רבי נח וינברג: הקב"ה הוא ענק שבענקים המנהל את העולם בכל רגע ורגע, ואין מקום שבו הוא איננו נמצא, כמו שנאמר (ישעיהו ו, ג): "מלא כל הארץ כבודו". אם כן, מדוע אדם כועס? הרי הקב"ה גזר שכך יהיה! אלא בהכרח שהוא לא חש שהקב"ה באמת נמצא בכל מקום והוא היחיד שמנהל את העולם, ודבר זה נחשב כאילו הוא עובד עבודה זרה! ברגע שאדם מפנים שהקב"ה "עשה עושה ויעשה לכל המעשים", כלשון העיקר הראשון בשלשה עשר עקרי האמונה – הוא לא יכעס לעולם. הקב"ה זימן לו עגמות נפש מחמת מעשיו, גם אם אינו יודע על מה זה מגיע לו. יהודי צריך לדעת לחיות עם הקב"ה עם כל הכחות וכל הלב, ולא להתרע ולהשבר מכל מקרה. זהו הביטוי המעשי של האמונה בחיי היום היום! (רבי גואל אלקריף שליט"א, נאה דורש)

ואת החסידה (יא, יט) וברש"י: ולמה נקראת שמה חסידה? שעושה חסידות עם חברותיה במזונות. סיפר רבי משה נתן קרלינסקי זצ"ל: ביקרתי אצל ראש ישיבת לומזה – רבי יעקב יחיאל מרדכי גורדון זצ"ל ביום האחרון לימי חייו, בבית החולים, כשהוא מלווה ביסורים, ואז הוא אמר לי כהאי לישנא: "דע לך כי החסד הכי גדול שאפשר לגמול לאדם, הוא לעזור לו בשידוכים ולהציע הצעת שידוך ההגונה לו, שזה הטבה לאדם לכל ימי חייו..." (מדשן ביתך)

מכל מאכל אשר יאכל אשר יבוא עליו מים יטמא (יא, לד) הנה באופן נדיר נאמר כאן 'יבוא עם וו בעוד שברוב המקומות בתורה כתוב 'יבא בלי וו. והטעם בזה י"ל משום שמצינו שאוכל שנגע בו משקה הוכשר לקבל טומאה, והרי יש ז' משקים שמכשירים לקבל טומאה וסימנך י"ד שח"ט ד"ם. והנה בקרא דידן נאמר רק מים ומה עם שאר משקים, וי"ל האות וו של יבוא היא מרמזת על שאר ז' משקים. שאף הם מכשירים את האוכלים לקבל טומאה. (טעמא דקרא)

וכל השרץ השורץ על הארץ שקץ הוא לא יאכל (יא, מא) וברש"י: להוציא את היתושין שבכליסין ושבלולין ואת הזיזים שבעדשים שהרי לא שרצו על הארץ אלא בתוך האוכל, אבל משיצאו לאויר ושרצו הרי נאסרו.

מעשה ובא אחד מנסיכי הנכרים לפני רבי יהונתן אייבשיץ, ושאלה בפיו, מדוע אצלכם היהודים, יש חוקים אשר אינם מתיישבים עם השכל וההגיון. שאלו ר' יהונתן, איזה מהם. אמר הנסיך, תולעת שפירשה מן הפרי יש לה דין שרץ השורץ על הארץ, וחייבים מלקות על אכילתה, אולם אם לא פירשה מהפרי חשובה כפרי ואינה אסורה, וכי מה ההבדל בין זו לזו, הרי בגוף התולעת לא נשתנה מאומה ברגע שפירשה מן הפרי. לקח ר' יהונתן אייבשיץ כף ריקה, וציווה על הנסיך שיירק אל תוכה. עשה הנסיך כמבוקשו, אלא שאז הוסיף וביקשו רבי יהונתן שיחזירנה אל תוך פיו. סירב הנסיך לעשות זאת, וטען כי הדבר מאוס ומגונה עליו. שאלו ר' יהונתן, אכן, כן הוא הדבר גם לגבי התולעת, בעודה בתוך הפרי, כל עוד לא פירשה, אדם בולעו ואינו נמאס בו, אך כיון שפירשה, בין רגע הופך הפרי למאוס על האדם ולכן נאסר. (מדשן ביתך)

מה המכנה המשותף בין נגר לתרנגול?

חזקה

גם מתנה מרצון עלולה להיות גזל

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל. (ט', א'). ובמדרש רבה (פי"א, ח'): "ולזקני ישראל" – אמר רבי עקיבא, נמשלו ישראל לעוף. מה עוף אינו פורח בלי כנפים, כך ישראל אין יכולים לעשות דבר חוץ מזקניהם. בדברי המדרש מבואר, שהאומה הישראלית נתייחדה משאר האומות, בחשיבות היתרה שהיא מייחסת לזקניה ותלמידי החכמים שבה, זאת בניגוד לשאר אומות העולם. ולכאורה, הלא מה שישראל נזקקים לזקני הדור – הוא בשביל עצותיהם המכילות, וכדברי המדרש (שמו"ד פ"ג, ח') – "כל מי שנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל". ואם כן קשה, במה נתייחדו ישראל יותר משאר האומות? כלום אצל העכו"ם אין זה כך? הלא בוודאי גם הם מתייעצים עם זקניהם וחכמיהם?

את התשובה נבין על פי המעשה הבא: ראש ישיבת פוניבז' מרן הרב שך זצ"ל, ראה במרן ה'חזון איש' דמות של 'מרא דאתרא' בכל הנוגע להכרעות הלכתיות. הוא נהג לומר כי "במקום שה'חזון איש' פוסק – אין שום רוב שבעולם חשוב כנגדו, כי אף אחד הוא לא בר פלוגתיה. הפסק של ה'חזון איש' הוא הוא הדין, שהרי הלכה כמותו בכל מקום"... אך לא רק בענייני הלכה! תמיד כאשר עמד בפני צומת בחיים בה היה צריך לקבל החלטה איך לנהוג – הוא מיהר לעלות אל ביתו של ה'חזון איש' ולהתייעץ איתו. הוא היה מקבל את הכרעתו ונוהג על פיה בלי שום פקפוק. נקל להבין, כי לאחר הסתלקותו לגנזי מרומים של מרן ה'חזון איש', לא ידע הרב שך כיצד ינהג מעתה, ובפני מי ישטח כעת את ספקותיו. ואכן, זמן מה לאחר מכן, הוא נזקק בדחיפות להכרעה ברורה. היה זה כאשר שכבה הרבנית, אשת חבר למרן הרב שך, בבית החולים. לנוכח מצב בריאותה הציעו הרופאים לקטוע את רגלה. פנה אפוא הרב שך אל הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל, הרב מפוניבז', ואל המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, כדי להיוועץ בהם כדת מה לעשות. במהלך השיחה עלו צדדים לכאן ולכאן, והשיחה הסתיימה ללא הכרעה ברורה. הגיב על כך מרן הרב שך: "איני יודע מה לעשות. אילו ה'חזון איש' היה נמצא – הייתי כבר יודע איך לנהוג, וכעת שאיננו אתנו – מי יורה את דרכנו"... למדנו, כי ללא זקני הדור המורים את דרכנו ומנווטים אותנו במשעולי החיים – אין ביכולתנו לפעול מאומה. ומכאן תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של רבי חיים שמואלביץ זצ"ל: אכן, הנוכרים אף הם נוטלים עצה מזקניהם, אך אלו אינם רואים בציות לגדוליהם דבר מחייב, והתייחסותם אליהם ואל דבריהם היא כהמלצה בלבד. עם ישראל, לעומת זאת – בלי זקניהם אינם מסוגלים לעשות דבר. עצתם וחכמתם של גדולי הדור איננה משמשת כעצה טובה בעלמא, אלא היא היא סיבת ההצלחה של האומה הישראלית. כמו שהעוף – אם יינטלו כנפיו הרי הוא מאבד את עיקר חיותו, כך ישראל – אם אינם מחוברים ל'זקנים', הריהם מאבדים את עיקר מהותם וחיותם, וזוהי נתייחדו משאר אומות העולם. (ללמדך מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

פתח את חלון הגג, והגג עף

שאלה: נסענו באוטובוס ממודיעין עלית לבני ברק, האוטובוס היה מלא עד אפס מקום, כשחלק מהנוסעים עומדים בין הכסאות, האוטובוס היה בלי חלונות שנפתחים, והמזגן לא עבד, כך שהיה חנוק בצורה לא רגילה. הנהג [ערכי] ניסה לאוורר את האוטובוס אך ללא הצלחה. לפתע גילו הנוסעים שיש בגג של האוטובוס חלון שנפתח, והחליטו שינסו לפתוח אותו, כדי שיכנס אויר, כולם צעקו צריכים לפתוח את החלון, אנחנו נחנקים, ואכן אחד האברכים עלה על הכסאות, תוך עידוד של כלל הנוסעים, ובמאמץ גדול הצליח לדחוף את החלון, עד שנפתח לגמרי. מה שקרה, זה שאכן נכנס אויר טוב לכל הנוסעים, ונהייתה קצת רווחה. אך באותו רגע שהחלון נפתח, עקב הרוח החזקה, עפו כמה כובעים של שבת יקרים מהמדף מעל הכסאות לכביש, ככל הנראה הכובעים נדרסו, והנהג גם לא היה יכול לעצור באמצע כביש מהיר. כשבאו לבני ברק, ניסה האברך לסגור את החלון, ולתדהמתו נוכח לראות שהחלון פשוט לא נמצא... קראו לנהג, שהופתע גם הוא לגלות שהחלון פשוט נפל. התברר שהחלון המיועד רק לשעת חירום [כשח"ו האוטובוס מתהפך וכדומה, שיוכלו לצאת משם]. מה שקרה, שמיד שהאברך פתח את החלון, כנראה שהחלון עף רח"ל לעבר הכביש, כידוע שדבר זה הוא סכנת נפשות גדולה, ויכול להיתקע ברכב חולף ה". לעת עתה ברוך השם לא נודע שמשו קרה, כך שיתכן שזה נפל בצידי הכביש. האוטובוס היה אוטובוס קבלי, כלומר לא של חברת "קווים" אלא של חברת הסעות פרטיות שחברת קווים שכרה אותם, האברך התקשר להנהלה, והוא הודיע להם שהוא פתח את החלון. כעת באו לתביעה.

טענת החברה – מדובר בנזק על אלפי שקלים, כי צריכים ללכת למוסך להתאים את החלון, ולהתקין את זה. והיה אסור לך לנגוע בחלון שאתה לא מכיר, ודרך אגב יש שם ציור על החלון של אדם בועט, וזה סימן שזה מיועד למקרה חירום.

טענת האברך – זו אשמת החברה שהביאו אוטובוס מקולקל בלי מזגן, בלי חלונות, עם נהג ערבי שדוחס אנשים בלי חשבון, וזה היה ממש איום ונורא אנשים בקושי נשמו, ולכן היו מוכרחים לפתוח את החלון. לא ראיתי שום שלט שהחלון מיועד רק לשעת חירום. לגבי האברכים שתובעים את הכובע שלהם שעף ברוח כתוצאה מפתחת החלון, נראה לי שאני פטור מלשלם, כי באוטובוס כולם צעקו תפתח, אנחנו נחנקים, וכשעליתי לפתוח כולם עודדו אותי, ורק לאחר שנשמו אויר צח, והכובע אף להם, נזכרו לתבוע אותי. מה שהכי מפחיד אותי, כרגע לא ידוע לי אם הגג שנפל מהאוטובוס הזיק לאיזה רכב וכדומה, אני עוקב בעיתונים כל השבוע לראות אם נכתב משהו על רכב שניזוק מגג של אוטובוס שעף, בינתיים לא ראיתי כלום, שאלתי היא עד כמה החובה שלי לברר ולחקור אם באמת הגג נפל על רכב והזיק, או שמא נפל בצידי דרכים. הצדק עם מי? פסק דין: על הכובעים פטור, כיון שזה גרמא, וגם שהם עצמם עודדו אותו לפתוח את החלון, גם לחברה פטור, כי כשהביאו אוטובוס כזה, היו צריכים לקחת בחשבון שזה עלול לקרות. לגבי הגג שעף מה צריך לעשות כדי לבדוק אם נעשה נזק, נראה שכחיהם אם היה קורה נזק, כבר היה יודע מזה, ואנשים היו רושמים את מספר האוטובוס, ואם לא התקשרו ולא אמרו כלום, זה סימן שבחשדי השם לא קרה כלום, והקב"ה ריחם עליהם שלא יארע נזק גדול יותר. (הגר"י זילברשטיין שליט"א, וראה מקורות בהרחבה בקובץ ווי העמודים 124)

תשובה לחידה משובד קודם: על הפסוק: "זאת כל העדה קהלה אל פתח אהל מועד" אומר רש"י: "זה אחד המקומות שהחזיק מועט את המרובה".

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות טרופ – אלינסון להולדת הבן הנכד הנין משפחות בירנבוים – שרייבר להולדת הבת הנכדה משפחות מרזל – גרוסמן להולדת הבן הנכד הנין משפחות דיויד להולדת הבת גני הדר-עמישב: משפחות קליין-פיק להולדת הבן הנכד משפחות מנדוזה להולדת הבן משפחות סבג להולדת הבן משפחות רינגל להולדת הבת משפחות מושקוביץ-גרוסמן להולדת הבן הנכד משפחות קוק-אילוביצקי לאירוסים הבן הנכד משפחות רוזנברג לאירוסים הבת משפחת טורשי לאירוסים הבת משפחת סממה לאירוסים הבן משפחות אורמן – הקלמן להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות שמיני - תזו"מ תשפ"ה • עלון מס' 162

השגחה שבועית

ולהשאיר חמשת אלפים בצד

הסיפור הבא נראה לי מתאים במיוחד כדי להודות להקב"ה על שבע שנים של אור שהביא לעולם. יהודי מקרית גת סיפר לי: אני מסיע יהודי מירושלים ברכב שלי, ופתאום הוא שואל אותי, האם אתה מאזין לקו השגחה פרטית?

הרגשתי קצת לא בנוח שהוא נכנס לי ככה לחיי הפרט. הנוסע שלי הרגיש בחוסר הנוחות שלי, אבל המשיך ואמר - אני מבקש סליחה על שאני מתערב, אבל פשוט איני יכול לעצור בעצמי שלא לשכנע את כל מי שאני פוגש להאזין לקו.

כאן מגיע סיפור חייו של הנוסע הירושלמי שלי: כילד גדלתי עם סיטוי חובות. אבא שלי גלגל חובות בצורה בלתי נתפסת. סבלתי מזה באופן נורא, והחלטתי שאצלי זה לא יקרה.

התחתנתי לפני 20 שנה בסיד, ומאז חייתי כל הזמן בחסכון. חסכתי בכל תחום אפשרי, בשבת הייתי נותן לילדיי חצי מנת דג, ועוד כל מיני צמצומים משונים.

כולנו סבלנו מהחסכון המופרז שלי, והפלא הגדול היה, שלא הגעתי למטרה שלשמה חסכתי. לא הצלחתי לשמור כסף בצד כדי למנוע גלגולי חובות בעתיד.

ככה חייו עד לפני ארבע שנים. עד שגיליתי את 'קו השגחה פרטית'.

התחלתי להאזין לקו, ולאט לאט נכנסה בי האמונה הפשוטה, שאני אומר כל יום בברכת המזון, 'כי הוא קל זן ומפרנס לכל ומטיב לכל, ומכין מזון לכל בריותיו אשר ברא'. הקב"ה נותן את הפרנסה, הוא מחליט כמה יהיה לי, וכמה אשאיר בצד.

לא יעזור לי חסכונות בלתי שפויים. זה לא יביא לי כלום, זה מביא רק דקדוקי עניות.

נהייתי אדם נורמלי, התחלתי להתנהג כאחד האדם, אני קונה לכבוד שבת כמה סוגי דגים, הכל בצורה מכובדת, כראוי לבן מלך.

והפלא הגדול, שבעצם אחרי ששומעים את קו השגחה פרטית זה בכלל לא פלא, שכיום אני מצליח להשאיר 5000 שקל בחודש בצד!

היהודי הירושלמי מסיים ואומר לי: כעת אתה מבין למה אני כל כך מולחב, ולמה אני משכנע כל מי שאני יכול להתחבר לקו המופלא הזה?

ולנו נשאר להודות להקב"ה על שבע השנים המופלאות, ולבקש על העתיד, שנוכל לפרוש את האמונה בכל העולם כולו.

שבת שלום ומבורך
פינחס שפר

דברים שבל

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

השקעה משתלמת - ובטוחה

מבלי טורח ויגיעה.

האבא הטוב, שהוא העשיר הכי גדול בעולם, ישלח לו את התוספת בלי עמל ויגיעה! כן כן, אצלו בבית הוא יראה את ברכת ה', ויהיה לו כל מה שהוא צריך!

אז איך זה שיש כל כך הרבה אנשים לחוצים ולא רגועים, ואיך זה שלא כל אחד מקבל את התוספת בלי עמל ויגיעה? זאת מפני שיש תנאי אחד, כפי שכותב רבינו: **כאשר יבטח על האלוקים בה!**

ובטחון זאת מידה שצריך לקנות. יש אנשים שמתחילים לחשוב מחשבות, איך ישיגו את הכספים האדירים שיודקקו להם בעתיד. להם אומר רבינו: רוצה להשקיע? מצוין. את כל ההשקעה שחשבת לשים בכל מיני השתדלויות שאולי יניבו ואולי לא, תשקיע בלימוד שער הבטחון! בחיזוק האמונה! ההשקעה הזאת בודאי תשתלם לך.

איננו צריכים לחפש הוכחות. קיימים סיפורים על יהודים מדורות קודמים ומדורנו אנו, מתלמידי חכמים וצדיקי עליון מפורסמים, וגם מיהודים פשוטים לכאורה, שבטחו בה', וקיבלו כל מה שהיו צריכים ישירות משמיים, באמצעות סיבות מסיבות שונות שאיש לא יכול להעלות על דעתו. ומדוע לא כולם זוכים לזה? מפני שההבדל טמון במידת ההשקעה שבלמוד הסוגיה של בטחון.

תבואה"ו - בגימטריה 420. כאשר חסרים ליענקל 420 ש"ח, אף אחד לא עושה מזה עסק. הוא מגלגל קצת מפה לשם ומסתדר. 4,200 בשמע סכום קצת יותר רציני. אם מוסיפים עוד אפס, זה כבר נראה עניין שצריכים לערוך עבורו מגבית, ואם מוכרחים להשיג 420,000 שקלים או דולרים - זה כבר נשמע משהו שבכלל אי אפשר להשיג, והדאגה והלחץ בלתי נסבלים.

אבל זה רק בעיניים שלנו. אצל אדון העולם אין שום הבדל. אם צריך תוספת של 420 או של 420,000, אצלו הכול היינו הך. **"לי הכסף ולי הזהב"** (חגי ב'). הבה נעמיק את ההכרה בכך, ונזכה לרוב שפע ברכה והצלחה עם כל התוספות, בשמחה רבה ואמרו כולם, אמן סלה.

(מתוך שיעור 106 בשער הבטחון. לשמיעת השיעור הקישו 4 לאחר בחירת השפה, או בחיגו ישיר 02-3011904).

בקשו רחמים מרובים עבור האברך
ר' יצחק בן פשא {קלצקי} הי"ו
קו לחלוקת פרקי תהילים:
077-4822963

השאלה על חובת ההשתדלות היא שאלה רצינית. מה יהיה צריך לעשות כדי שתהיה לו פרנסה? בפרק ד' בתחילת החלק השני פוסק רבינו, כי יש לעשות השתדלות כדי להשיג את צורכי הבית היומיומיים, הבסיסיים. לשם דוגמא ניקח לנו את יום שלישי, ח' באייר. מה צריך ביום כזה? בגדי קיץ ללא סוודר ומעיל, ארוחות פשוטות של יום חול, מים וחשמל במידה ובמשורה, ואולי יש אירוע קטן במקום הלימוד של ילדינו וצריך גם ממתק. כמה עולה יום כזה? כמה עולה שבוע שבו כל הימים הם ימי שלישי? שכאלו?

כיוון שיום שלישי אינו דומה לימי חמישי וששי, שבהם כבר מתכוננים לשבת ולאחרונים, וכיוון שהשבוע השני של אייר שונה לגמרי מהשלישי, שבו חל ל"ג בעומר - אז גם אם לא נלך עד הקצה האחרון, ונדמיין כאילו כל הימים היו ימי שלישי, וניקח לדוגמא חודש שאין בו סערות יתירות, כמו אייר וחשוון, נגיע למסקנה שעל פי רבינו, מוטלת עלינו חובת ההשתדלות לגמור את החודש, והכוונה לחודש רגיל בלי הוצאות יתרות. הקיום הבסיסי של הבית.

את ההשתדלות הזו יש לעשות **במה שזימן לו הבורא**, באמצעות מלאכה שמתאימה לאופי ולכישורים, שמתואמת עם השולחן ערוך, ושנאפשרת לעבוד את ה', לעסוק בתורתו ולקיים מצוותיו.

כאן מתעוררת שאלה גדולה ועצומה מאוד, שמעסיקה המון אנשים ומפעילה את המין האנושי בריצה חסרת מנוחה אחרי הכסף: מה יהיה כאשר יצטרכו יותר כסף? מה עם בין הזמנים וכל התעסקות שצריך לספק אז לצעירי הצאצא? מה עם העונה של תחילת הלימודים וקניית כל הציוד הדרוש? מה עם החגים ומה עם פסח??

ומה קורה כאשר זוכים בתינוק חדש במשפחה, לילד שהופך לבחור וצריך תפילין מהודרות ואת כל הישמונה בגדים' ושמחת הבר מצווה, וכשזוכים למתנה הגדולה שכבר יש חתן בבית, או כלשהו? או אז, צריכים להוציא בכל יום אלפי שקלים!

מה יקרה אז? איך נסתדר? מה נעשה? מהי חובת ההשתדלות לגבי העתיד השמח הזה, שאנחנו מתפללים שיהיה רק שמח?

רבינו מכנה צרכים אלו בשם 'תוספת'. ועליה הוא אומר מילה אחת: **תבואה**! וכך מגלה לנו רבינו בחיי בן יוסף בלשונו הזהב סודות שמים: **אם יגזור לו הבורא בתוספת על זה, תבואה**

הצטרף גם אתה לרבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חיגי:

מארגן ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 00-330-3900-489 • מבלגיה 00-380-844-28

מדרום אפריקה 87-551-8521 • מארגנטינה 3988-4031 • מאוקראינה 380-947-100-633 • קו לעזים - שלושה 4 בתפריט הראשי

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

ניסין שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

חוזה מתבטל וחוזר נחתם

מספר אברהם מהמרכז: זכיתי בדירה בצפון ב'מחיר למשתכן', וכיוון שלא התאים לי לעבור לעיר הצפונית, החלטתי להשכיר את הדירה, ובהכנסה מהשכירות לשלם את המשכנתא.

פרסמתי מודעה במקומות המתאימים, יצרתי קשר עם מתווכים שמכירים את האזור, וחיכיתי לטלפון שיסגור את העסקה. הרבה זמן חיכיתי. הרבה טלפונים קיבלתי, אבל אף אחד מהם לא הביא איתו שוכר רציני. האזור החדש הוצף בדירות המוצעות לשכירות, והשוכרים הפוטנציאליים הסתדרו עד מהרה בדירות מוצלחות לא פחות מזו שלי.

התפללתי לה' שיעזור לי, והנה, סוף סוף מודיע לי מתווך שהוא מצא לי שוכרת רצינית. היא כבר הגיעה לראות את הדירה, וזו מצאה חן בעיניה. אני מוזמן לסיים איתה את העסקה!

שמחתי מאוד בישועה, קמתי ונסעתי צפונה. השוכרת העתידית - אישה בודדה, עולה מחבר העמים - התלהבה מהדירה, וחתמה על החוזה ועל שנים עשר צ'קים. סימתי את העניין בהרגשה טובה, אולם אחרי יומיים קיבלתי שיחה מזוהר: על הקו הייתה האישה שחתמה על החוזה. קשה לה לדבר בעברית, ולכן היא מבקשת שאדבר עם האדם שנמצא לידה.

הוא לקח את הטלפון והציג את עצמו, "אני העורך דין של הגברת. היא אמרה לי שהיא עומדת לעבור לשכירות בדירה שלך, אבל התברר שהחוזה שבדירה שבה היא מתגוררת עכשיו - עדיין בתוקף, והיא לא יכולה לבטל אותו".

"מה פירוש?"

"הפירוש הוא שהיא צריכה להמשיך לשלם שכירות במקום שבו היא גרה כעת. היא חתמה שם על חוזה שתקף לעוד כמה חודשים, ואינה יכולה לבטל אותו".

"אבל גם איתי היא חתמה על חוזה".

"נכון, אבל היא לא יכולה לבטל את החוזה הקודם. תבין: היא לא יודעת עברית, לא בדיוק הבינה את התוכן של החוזה, וכשבעל הבית שמע שהיא רוצה לעבור דירה, הוא הסביר לה שזה ממש לא רלוונטי, כי עד שהחוזה שלה יסתיים יעברו עוד כמה חודשים".

הבנתי. האישה הזאת לא באמת יכולה לשכור את הדירה שלי, אף על פי שהיא חתמה על חוזה, ושהכול ביושר מצדי. "אתה יכול לתבוע אותה", הזכיר העורך דין, "ולדרוש ממנה דמי ביטול".

נכון, אני יכול לדרוש פיצויים וזה יהיה צודק לגמרי, אבל איך אני עושה את זה לאישה בודדה שאין לה מדי הרבה כסף?

אמרתי, "טוב, אני מבין שהחוזה מבוטל, ולגבי פיצויים, אחשוב על כך". אבל כבר באותו רגע ידעתי שאני לא ממשיך לחשוב. שאני מוותר לגמרי ומקווה לה' שיעזור לי. הרי כל כך הרבה טובות הוא עשה עימי. לא כל אחד מצליח להגיע לדירה ב'מחיר למשתכן', וכמה עליי להודות על כך!

התחזקתי בבטחון, ומיהרתי להפוך שוב מודעה חדשה על דירה להשכרה. עוד באותו יום קיבלתי טלפון. "תגיד", שאל האיש בלהיטות, "יכול להיות שהדירה שלהשכרה נמצאת בבנין האמצעי?"

"כן", עניתי.

"והיא עדיין פנויה?"

"אהה".

"איזו השגחה פרטית! אנחנו רוצים לשכור אותה!"

וכך מגלה לי השוכר החדש, כי כיום הוא גר באותו בנין בדירה שכורה. הוא נהנה באזור ורוצה להמשיך לגור בו, אך הגיע הזמן לחדש את החוזה, ובעל הבית אמר לו שהוא עומד למכור את הדירה.

"לא ידעתי איך להסתדר עם הבשורה הזאת", אמר לי השוכר, "כבר השקענו בדירה ריהוט מתאים, חשבנו שנאריך בה ימים, והנה, כבר צריך לעבור. הדירה שלך היא פשוט נס בשבילנו. היא בדיוק בגודל ובצורה של הדירה שבה אני גר עכשיו, הריהוט מתאים, והכול מסתדר מצוי!"

הוא שמח בהשגחה הפרטית שלו, ואני שמחתי בהשגחה הפרטית שלי.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 207.)

עד הבית

ירדתי מהאוטובוס, ורק אחרי שהוא נעלם מהכביש שמתי לב שהשאירתי בו את הכובע שלי. לא נעים לאבד כובע, זה דבר יקר שאיני יכול לוותר עליו, וצריך לראות מה אפשר לעשות כדי שהוא ישוב אליי.

התארגנתי עם כובע חלופי, והתקשרתי למוקד האבירות כדי לנסות לאתר את הכובע. "הכובע שלך כאן, בתחנה המרכזית", ענה לי הפקיד.

לא רציתי ללכת לתחנה המרכזית, כי המקום הומה אדם, ויש שם בעיות גדולות בענייני שמירת העיניים. אני מכיר את עצמי כמי שיהיה לו קשה מאוד להסתדר במקום כזה בלי להיכשל, ולכן נמנעתי מללכת לשם.

התפללתי לה' שיעזור לי ואוכל לקבל את הכובע שלי בחזרה בלי מכשולות. והנה, רק עברו כמה ימים, והכובע הופיע אצלי בבית.

יהודי שאיבד מזוודה נסע לתחנה המרכזית לקחת אותה, ושם הוא ראה את הכובע שלי, ולקח על עצמו להחזיר לי אותו. הוא העתיק לפלאפון שלו את מספר הטלפון שרשום על הכובע שלי, וניסה ליצור איתי קשר לא פחות מחמש עשרה פעמים! בכולן הוא לא קיבל מענה, כי הוא התקשר בדיוק בזמני הסדרים בכולל.

אבל הוא לא התייאש. כשהקב"ה רוצה, גם זה לא מפריע לכובע להגיע. אותו יהודי הכיר את אבא שלי, התקשר אליו לשאול איפה אני גר, וטרח לבוא ולהביא לי את הכובע עד הבית.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 210.)

אם אין תפילה אין קמח

בדיוק היום קמתי באיחור. בדיוק היום, כשיש לי הרבה יותר עבודה מכל יום אחר.

אני עובד כמשגיח כשרות במאפייה. בדרך כלל העבודה שלי מתחילה יחד עם הפועלים האחרים. הם עוסקים במלאכתם, ואני מפקח עליהם שיעשו את העבודה כהוגן, על פי ההלכה. מפריש חלה, תרומות ומעשרות, ועושה כל מיני דיוקים והקפדות חשובות, כדי להעניק לקונים את הכשרות המעולה ביותר.

היום העבודה שלי אמורה להתחיל מוקדם יותר, כי היום מגיעה אספקה חדשה של קמח, ואני הוא זה שצריך לבדוק אותו ולראות שהוא נקי ממגיעות של חרקים. כבר לפני כמה ימים הודיעו לי שבימים הזה אצטרך להתייצב במאפייה עוד לפני העובדים.

ובדיוק היום אני מוצא את עצמי בשעה לא כל כך מוקדמת, עוד לפני תפילת שחרית. בתחילה חשבתי ללכת להתפלל בשטיבלאך טלאים-טלאים, לומר מהר את מילות התפילה, ולאסוף לי את הקדישים משלל מניינים - מכאן 'ברכו', שם 'קדיש', פה 'קדושה', וכן הלאה עד שאמלא את המכסה היומית, וכך יצא שגם התפללתי מהר, גם עניתי לכל ה'קדישים', וגם הגעתי בזמן...

אבל הרגשתי שזה לא זה. איזו מין תפילה היא זו? עזבתי את כל החשבונות, והלכתי להתפלל ביישוב הדעת, במניין אחד מתחילה ועד סוף.

מיד אחרי התפילה הגעתי למפעל, ושם עדכנו

השלוחה
לשמיעת

הסיפורים

שהתפרסמו בעלון

6176* שלוחה 2 ואחר כך 9

מפיצים אמונה ומחיים נפשות

ביגוד לרחב האמשים, הרואים בימי ערב פסח תקופה של שמחה והתחדשות, אצלי הם צורבים בייצור כימים של קושי ומתח. הלחץ הכבד בייצור יסודי של הבית, בריצות המתישות בין תנויות לקניות מזון ובגדים, ובעיקר בדאגה הבלתי פוסקת לארגון הכספי, הפכו את ימי ערב החג לסיוט שחתי. בשנה האחרונה גיליתי את קו התוכן שלכם. השיעורים והסיפורים המושמעים בו הפיחו בי תחושת בטחון ושלווה שלא הכרתי. גם מבחינה כלכלית הצלחתי להתארגן באופן מפתיע. אין לי מילים להביע את תודתי.

בוצאתי - דפוס ספרי פרלמן למוציא לאור

מפיצים אמונה ורואים ישועות

יש לי דירה המיועדת להשכרה. בתקופה האחרונה הדירה עומדת ריקה בלי שוכרים. מי שידוע מבין, שאין זו רק מניעת רווח, אלא זהו נזק עצום. תשלומי המשכנתא לא מחכים לתשלומי השוכרים, אלא יורדים בעקביות מדי חודש. לאור המצב החלטתי להתחזק באמונה ובטחון בה', וגם לעודד אחרים לעשות זאת, ולכן תרמתי להפצת האמונה והבטחון ביישוב שלם, כדי לזכות ולראות ישועה. לאחר יומיים ספורים בלבד קרה הבלתי ייאמן - נמצא שוכר שחתם על חוזה ארוך טווח עבור הדירה.

ותיגש מיד לשווער. תגיד לו שיש לו תור במשרד הפנים בשעה תשע ועשרים. שייקח מיד מונית וייסע למשרד שבהר חומה". השווער שלי - חמי, שהיה באותה עת ליד בית הכנסת במקום ללא קליטה, ולכן ניסתה חמותי להשיג אותו דרכי. הבנתי את דחיפות העניין: בכל שנה לפני פורים נוסע חמי לארה"ב, שם הוא מזכה את הרבים במצוות צדקה. השנה היה עליו לחדש את הדרכון, ובגלל כל מיני תקלות, העניין התעכב עד עכשיו. התור הזה במשרד הפנים דחוף ממש, ותיאיתי לעצמי שחמי ימהר ויעשה כבקשת אשתו.

אולם, ברגע שפגשתי בו הוא אמר, "מה? תור בשעה תשע ועשרים? אבל עדיין לא התפללתי. קודם כול אתפלל, ואחר כך נראה מה לעשות. תעדכן אותה בבקשה שעכשיו אין לי אפשרות לנסוע להר חומה". הרגשתי קצת לא נעים להעביר מסר כזה, אולם הקב"ה עזר ולא היה עליי למלא את התפקיד. ברגע שיצאתי מהבניין קיבלתי מחמותי שיחה נכנסת, "תגיד לשווער שדחו את התור לשעה עשר וחצי". מלהקפיד על תפילה - לא מפסידים!

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 208.)

הבניות פסקו

את הבת שלי, שרה'לה, ילדה מתוקה וחייבת, שלחנו לגן מתוך נחמד. הכול היה בסדר גמור, עד שיום אחד היא התחילה לבכות שהיא לא רוצה ללכת לגן. חשבנו שזו תופעה חולפת, פיתנו אותה בממתק קטן, ואיכשהו היא הגיעה לגן. כשאשתי הגיעה לקחת את שרה'לה הביתה, אמרה לה הגננת שהיא כל הזמן בכתה. זה היה מוזר, אבל נראה כמשהו חד פעמי. קורה. ביום הבא שרה'לה שוב עשתה בעיות, וגם ביום שאחר כך. בגן היא ישבה ובכתה, צעקה והתרגזה, או סתם בהתה בשקט במתרחש סביבה, בלי לעשות כלום. שרה'לה הפכה לילדה מריה ונרגזות, שונאת את הגן ומחוללת מלחמות בכל בוקר מחדש.

אחרי פורים הודיעה לנו הגננת שהיא לא מוכנה להמשיך כך. "אחרי פסח שרה'לה לא חוזרת אלינו". זה היה פסק כואב מאוד, הן לגננת והן לנו, אולם הבנו את הגננת, שכבר סבלה מרורים מהתנהגותה של הילדה. אמרנו לאשתי, "אנחנו צריכים להתחזק באמונה". התיישבנו ללמוד בספר שער הבטחון, ואחרי עשרים דקות, לפתע נזכרה אשתי בסיפור ישן. לפני שנתיים היא ניהלה גן, ובגלל סיבות אישיות היא העבירה אותו לבת דודתה שגרה באזור. חלק מההורים המשיכו לשלוח את הילדים לגן שהועבר לבת הדודה, וחלקם שלחו לגנים אחרים. בין הילדות הייתה ילדה שהרבתה לבכות. אשתי סיפרה על כך לבת הדודה, ואמרה לה: "לא כל כך פשוט להסתדר עם הילדה הזאת".

הלשון הרע הזה התיישב היטב על ליבה של בת הדודה, וכאשר ההורים ביקשו להמשיך להביא את הילדה לגן שהועבר, הגננת החדשה סירבה לקבל אותה. היא טענה שעכשיו היא צריכה להרגיל את הילדים לגננת החדשה וללמוד מחדש את כל המערך של הגן, והיא לא יכולה לקחת על עצמה גם פרויקט של ילדה שבוכה הרבה.

הילדה לא התקבלה לגן, ולאשתי אין שום מושג מה היה אחר כך. האם הילדה הסתדרה בגן אחר? ואולי לא? ייתכן שהיא צריכה לבקש סליחה מהורי הילדה ההיא.

השגנו את מספר הטלפון של המשפחה, אשתי התקשרה אליהם אך לא נענתה. רק לאחר ניסיונות רבים, יום אחד בשעות הבוקר ענתה לה סוף סוף אמה של הילדה.

האישה קלטה מיד במה מדובר, ואמרה, "לסלוח? למה שאני אסלח? אני ממש לא סולחת! אין לך מושג כמה קשה היה לנו אז".

אשתי אמרה לה: "דווקא יש לי מושג", והיא סיפרה לה על ההתמודדות שלנו עם ההתנהגות של שרה'לה. שוב ושוב היא התנצלה מעומק ליבה והתחננה לאמה של הילדה שתמחל לה. אחרי עשרים דקות של שיחה לא פשוטה ומלאה ברגשות כואבים, הסכימה האם לסלוח, והן איכלו זו לזו נחת מהילדות.

עברה חצי שעה מאותה שיחה, ואשתי החליטה להתקשר לגן של שרה'לה. "מה שלום שרה'לה?" היא שאלה את הגננת.

הזו ענתה לה כצפוי: "אגיד לך את האמת, לא יודעת מה עבר על שרה'לה, אבל אני מוכרחה לומר לך שכבר הרבה זמן אני לא זוכרת אותה ככה. לפני חצי שעה לפתע היא התחילה לחייך, לשחק ולשתף פעולה, להיות ממש כמו שהייתה בתחילת השנה. אם היא תמשיך כך, היא תוכל כמובן להמשיך לבוא לגן גם אחרי פסח".

נו טוב, היא לא ידעה על שיחת הטלפון שהפכה עולמות.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 209.)

אותי בהתנצלות גמורה שהייתה להם טעות: הם חשבו שהקמח אזל, אולם למעשה יש עוד מספיק קמח, כך שבקמח החדש אוכל לטפל ביום אחר. היה מרגש לראות איך הקב"ה סידר את העניינים כדי שאוכל להתפלל כראוי.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 212.)

אצלנו מתפללים על כל דבר

באיזה אורח נחמד זכיתי! אחיין שלי הגיע אליי לשבת בהפתעה גמורה, וממש שמחתי לקראתו. "כמה טוב שבאת", אמרתי לו, "אוכל יש בשפע, וגם מקום ללון. רק מיטה בשביל להעמיד באותו מקום - אין, אבל אני כבר דואג שתהיה לך". התקשרתי לגיסי שגר בסמוך, ושאלתי אותו האם הוא יוכל להשאיל לי מיטה מתקפלת.

הוא השיב בחיוב, אולם כשהגעתי לביתו כדי לקחת את המיטה, שמתי לב שהיא עקומה, והמזרן דק מדי. אולי אפשר לקרוא לה בשם 'מיטה', אבל אי אפשר לישון עליה. חזרתי לביתי וסיפרתי לאחיין שאני קצת נבוך, כי עדיין אין לי מיטה בשבילו. "אצלנו מתפללים על כל דבר", אמר לי האחיין בתמימות, "תתפלל לה, ותהיה לי מיטה".

אימצתי את העצה הפשוטה שלו. איך לא חשבתי עליה בעצמי? התפללתי לה' שיזמן לי מיטה עד מהרה. אחר כך יצאתי מהבית לסידורים שונים, ובחזרו, בכניסה לבניין פגשתי שכן ושאלתי אותו, "אולי יש לך מיטה מתקפלת בשביל אורח שהגיע אליי?".

"כן!" הייתה התשובה של השכן. תשובה פשוטה ונחוצה, פרי עצה פשוטה של אחיין חביב וצעיר. ברוך ה' הייתה לנו מיטה לאורח, והיה גם סיפור נחמד על כוחה של תפילה, לספר לילדים בשולחן השבת.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 213.)

חסד עם בעל הבית

שכן שלי הוא אדם חכם: אנחנו גרים במקום מרכזי בארץ, שיש בו ביקוש לדירות לשבת ולכל מיני אירועים. מה עשה השכן שלי? לפני שהוא יצא לחו"ל למשך תקופה, הוא אמר לי: "תראה, אני עוזב את הדירה למשך תקופה די ארוכה, וחבל שהיא תעמוד ריקה בזמן שיש אנשים שמעוניינים להתאכסן באזור. אני מבקש ממך, אם תוכל, להשתמש בדירה בכל זמן שתצטרך אותה, וגם לתת אותה לאחרים שיהיו ממנה".

שמחתי מאוד בנדיבותו של השכן. בזכותו יכולתי להזמין לשבת בקלות את ילדיי הנשואים, וגם לאפשר לאחרים ליהנות מהטובה.

יום אחד הבחין השכן שמתגורר תחת דירת שכני, שיש נזילה מכיוון הדירה. "תוכל לבדוק שהכול בסדר?" הוא שאל אותי.

בדקתי. הכול היה בסדר. לא ראיתי שום רמז לשום תקלה, אולם בשבת שלאחר מכן התארח שם מישהו, והוא כבר שם לב למשהו מוזר: הוא גילה שארון המצעים ספוג במים, וכל המצעים רטובים.

התקשרתי לשכני שבחוץ לארץ וסיפרתי לו על הבעיה שהתגלתה. ברשותו הוצאתי את כל המצעים לכביסה ולאוויר, וכך הם ניצלו מעובש חסר תקנה. הזמנתי לדירה בעל מלאכה, שתיקן את התקלה וחסך לשכני נזק עצום. אותו שכן רצה לעשות חסד עם אחרים, ובסופו של דבר, באמצעות החסד הזה זכה שיתחסדו עימו.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 211.)

מפיצים אמונה לכל יהודי בכל העולם

זכו בשותפות קבועה "במחוק הפצה"

לזכות ב. נ. ג. ח. לזווג הגון בקרוב
לזכות ע. בת. ג. ח. לזווג הגון בקרוב

לעילוי נשמת הצדקת אילת בת אמונו וגאולה כהן מאילת שוקיבה רבים מאחיו לאביו שבשמים

זכו בשותפות קבועה "בשכונה שלמה"

לעילוי נשמת חיה שרה ע"ה בת יחזקאל שרגא ז"ל
לעילוי נשמת שלמה זלמן בן שמואל יחודה

לזכות י.צ.ה ב.נ. פ. להצלחה בחיידר החדש ולהצלחת כל אחיו

קח גם אתה שותפות קבועה בהפצת "ההשגחה פרטית" לכל יהודי בכל העולם

ותזכה גם אתה לראות את ההשגחה הפרטית בכל העניינים

התקשרו עכשיו לחוקק הישועות 02-6313-742

או בקו ההשגחה פרטית 02.30.11.300 | שלוחה 6

העברה לבנק לאומי	מלחול בדואר	בעמדת נדרים פלוס
57390056	ל.ת.ד. 5475 ירושלים	ע"ש השגחה פרטית
סניף 902 חיבור	ל.ת.ד. 5475 ירושלים	ע"ש השגחה פרטית

השגחה פרטית בהתאמה אישית

שמעתם? התפעלתם?

התלהבתם משיעור של אחד
המגיידים ואתם רוצים לשמוע אותו
בשלוחה ישירה?

בנוסף להשמעת השיעורים
בקו השגחה פרטית הכללי,
ניתן לחייג ישירות
לסדרת השיעורים המבוקשת:

הבטחון היומי
חמש דקות אמנה בכל יום

הרב פינחס שפר
שליט"א

02-30-11-905

שיעור שבועי
ב'שער הבטחון'

הרב דוד קלצקין
שליט"א

02-30-11-904

פרנסה בהרחבה
באמונה ושמה
שיעור שבועי מאת

הרה"צ ר' בעריש
שנייבאלג שליט"א

02-30-11-907

חיים של רוגע
ושמחה
שיעור שבועי מאת

הרה"צ ר' יהודה
מאנדל שליט"א

02-30-11-906

שיחת החברים
חבורה שבועית
באמונה

02-30-11-908

'קו השגחה
פרטית' לנשים

02-30-11-909

קו השגחה
פרטית' לילדים
סיפורים מיוחדים

מהרב קלמן
רוזנרשן שליט"א

02-30-11-901

'קו השגחה
פרטית'

הקלטת סיפורים
אישיים מהשטח

02-30-11-902

כמו כן ניתן לשמוע
כלל השיעורים

במס' הראשי
02-30-11-300

או במס' המקוצר
*6176

חוכמה ועשירות

אאמו"ר הקדוש (הרה"ק רבי צבי הירש ממונקאטש) זי"ע היה אומר, כי מאמר העולם כי העשיר הוא חכם, וכן נראה בחוש באנשים שהם פשוטי הדעת (וכן אנשים שהיו באמת נמוכי השכל קודם שנתעשרו, ואחר כך) כשהעשירו נשמע מהם דברי חוכמה ויהגו בהשכל ודעת, והוא העניין על פי דברי התיקוני זוהר הק': כי חכמה - תמן רווחא דמזונא. וממילא כשנשפע עליו רווחא דמזונא הרי זה בא מ"חכמה", על כן נעשה חכם בעינינו, עד כאן דברי הרב. ושאלני אחד, כי אם כן למה נאמר בכתוב "לא לחכמים לחם", והשבתי לו כי לשון חכמים לחם, שמדבר מהאנשים החכמים בעיניהם ויחשבו, בחוכמתי וכו' ויעוצם ידי אמצאי לי פרנסתי, ועל ידי זה יראו להם כי גם לא לחכמים לחם, מה שאין כן, החוכמה בעצמותם למי שניתן לו מהשפעתה, דתמן רווחא דמזונא כנ"ל.

(דברי תורה מהדורא חמישאה אות צו)

הסיבה והמסובב

כשאנו רואים האחד מצליח בעסקו, מחשבתנו מבחנת תיכף את הסיבות לזה, ואנו אומרים, כן, הוא מסוגל ויודע את מהלך העסק היטב וגם הוא בעל מרץ רב וכו'... עלינו לדעת כי אף על פי שאנו מכסים את חסרוננו באמונה על ידי שהתרגלנו להזכיר תמיד שם שמיים באומרו ברוך ה', בעזרת ה', אם ירצה ה', מכל מקום הלא עצם מחשבותינו חשבוניות ומעשינו בנויים על השקפות המהלך הטבעי על פי סיבה ומסובב, אם כן הרי ברור שאמונתנו לקויה בעוה"ר, כמו שאמר הכתוב (ישעיה כט, ג): "בפיו ובשפתיו כבדונו ולבו רחוק ממני". מעתה עלינו להתחקות ולחשוב הרבה לחזק את האמונה בליבותינו, וללמוד ראשית כול, כי על כל פנים הרי הסיבות כולן מיד ה' הנה, והוא הכותב בעט, כל אשר נראה סיבה אינו אלא מסובבת, כי כל המצליח לא הצליח בשביל שהוא חכם, אלא יען כי חפץ ה' שיצליח, על כן עשהו חכם.

(מכתב מאליהו)

קיבל חוכמה כדי להתפרנס

החכם אשר מינה ה' מאכלו, אל יחשוב בלבו כי בחוכמתו הוא מתפרנס או יתפרנס מחוכמתו ולא יראה שנת בצורת לעולם, אפילו חטא וסרח. שאין הדבר כן, אך בשעה שגזר עליו השם להתפרנס בחוכמתו היה צריך וראוי לאותו דבר, רצה לומר: החכמה שהוא מתפרנס בה. וכן הנבון אשר קנה עושר, לא יקנהו כשיגזור עליו הבורא עוני. אבל על כל פנים צריך למעשים טובים קודם שיגזור עליו ממון בתבונתו, וכפי תוקף מעשיו ורובם, הוא רב עושר ואורך זמנו.

(האמונה והבטחון לרמב"ן, פרק כב)

לא לחכמים לחם

שמעון בר ווא, הוה בקי במרגליתא
היה אומן בקי באבנים טובות ומרגליות בכל מיליה ובכל דבר היה אומן בקי, והיה עני מאוד, ומרוב עניותו לא הוה ליה עיגיל מיכלי לא היה לו אפילו לחם לאכול. והוה רבי יוחנן קרי עליו והיה רבי יוחנן קורא עליו את הפסוק הנאמר בקהלת (ט): **"וגם לא לחכמים לחם"**.

(ירושלמי מסכת ביכורים, פרק ג' הלכה ג')

נגזר עליו שיתפרנס כפי חוכמתו

שלושה מיני גזרות יש: לפעמים נגזר עליו דווקא שיהא עשיר, עליו נאמר (שמואל א ב, ז) "אף מרומם", שאף הקדוש ברוך הוא מרומם אותו אפילו נגד רצונו. וכן אם נגזר עליו שיהא חי ובריא. אולם, אם יעבור במים לא ישטפוהו, ואם ילך במו אש לא ייכוהו. ואם נגזר עליו שיהא עני או שימות או שיהא מדוכא בייסורין, אם יגיע במועצות ודעת - כל יגיעו לדיק ולא יוכל לבטל גזירת שמיים כי לא יחדל אביון. ואם גופו יהיה שומר, שווא שקד שומר ולא יוכל לבטל גזירת שוכן רומה, שתקוות אנוש רימה. אמנם יש שיגזרו עליו מן השמיים שיהיה לו החיים והשלום והעושר על פי הטבע, לפי חריפותו והשתדלותו ולפי שמירתו והנהגתו, על כן למחש בעי שמא כך גזרה חוכמתו יתברך, ליתן לאיש כפי דעתו ויגיעתו, לכן יצא אדם למלאכתו ולעבודתו ויעיין מאוד כפי דעתו איזה דרך ישכון אור להביא טרף לביתו ולשמר בריאותו, וגם ה' ייתן הטוב.

(פלא יועץ ערך דעת)

יש לכם מאמר מחזק מהספרים הקדושים? שלחו אלינו. (עדיפות תינתן למאמרים הקשורים לפרשת השבוע או לענייני דינא) | במייל T023011300@gmail.com | בפקס 02-6599189

נקודה מתוך שיעורי המופלא של הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א קוצרים את הפירות

וכן מובא בספר מאור ושמש (פרשת שמייני):
"נהגו אנשי קדמוני זמננו, ללמוד בראש חודש אייר, ובראש חודש מרחשון, הלכה תוספות. מפני שביום טוב נתגלו קדושות עליונות על הכנסת ישראל... ונתכשרו חודשים אלו להשיג דעת התורה יותר מבשאר חודשים, והיה זאת להם לאות: אם ניתוסף להם דעת יותר ומחדשין חידושין דאורייתא יותר מבשאר חודשים, אז ידעו שהשיגו בהחג הקדושות העליונות".
יתירה מכך: אנו מצויים בימי ספירת העומר, תקופה המשלימה את חג הפסח. בליל החג זכינו לקבל מתנה של כוחות רוחניים עצומים, אך אלו נלקחו מאיתנו מיד לאחר קבלתם. כעת, בימי הספירה, אנו משיבים אותם אלינו באמצעות עבודתנו בימים אלו, וכך נזכה להגיע לחג השבועות, יום מתן תורה, קדושים וטהורים, ומוכנים לקבל את התורה הקדושה.

הארה פרטית מתוך שיעורי המשפיעים בקו השגחה פרטית

חג הפסח היה חג מרומם, מלא בהרבה רגעים של התעלות רוחנית, בהם חשנו בקרבת אלוקים. כעת, עם סיומו, מתגבט תחושת חמיצות קלה, כאילו חלף על פנינו דבר מה יקר מאוד. אך זוהי אשליה בלבד, כי האמת היא שהחג לא הסתיים ולא עבר. הוא עדיין מאיר וחורח. במהלך החג נזרעו בנפש כל אחד מאיתנו כוחות עצומים, קדושות עליונות ואורות מאירים, וכעת הגיע הזמן לקצור את פירותיהם המתוקים.

בהיכלי הישיבות והכוללים פותחים את זמן הקיץ בראש חודש אייר. אין זה מקרי, שהחזרה ללימודים מתרחשת מיד לאחר בין הזמנים ניסן. זהו תזמון מדויק ומכוון. לאחר שבחג הפסח נזרעו בנפשנו כוחות וקדושה עליונה, עתה הגיע הזמן המיטבי להתמסר ללימוד התורה. מוחנו מוכן לקלוט את הלימודים בדעת חדשה, להשיג הבנות חדשות ולחדש חידושים.

שיעורי הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א נמסרים פעם בשבועיים באידיש ופעם בשבועיים בעברית, בשלוחה 2 < 3 (לאחר בחירת השפה)

העלון יוצא לאור גם באידיש אנגלית וספרדית
לקבלת העלון במייל B023011300@GMAIL.COM

לשליחת סיפורים במייל: hphp6176@gmail.com

גזרו חז"ל - חלב שחלבו גוי אסור, שמא עירב בו דבר טמא. אם ישראל רואה את החליבה, מותר.

"דברי חכמים מיוסדים על אדני קודש, אם חכמים גזרו הסכנה ממשיית, שומר נפשו יציית ויציל ביתו מדרת שחת!" (מהרי"צ דינר)

סיפר הגאון רבי יוסף צבי דינר, ראב"ד לונדון: בצעירותי, שהינו במשך תקופה בכפר מרוחק מלונדון. מדי בוקר, שני בני היו הולכים להשיגיה על חליבת הפרות ברפתו של אחד הכפריים המקומיים, ולרכוש ממנו את החלב אשר ראו את חליבתו. אך הנה, ביום מן הימים - התעכבו הבנים ואיחרו את שעת חליבת הפרות. מאחר ולא היו נוכחים בעת החליבה - החליטו שלא לקחת אלא שני בקבוקים בלבד, עבור התינוקות שבבית. כאשר חזרו - הבהרתי כי אני מעוניין גם בשני בקבוקים אלו, על אף שמעיקר הדין ניתן להקל בחלב עכו"ם עבור תינוקות, שכן חששתי שאם יווכח הרפתן לראות כי אנו קונים אצלו גם כאשר אין השגחה, הוא יסרב מכאן ואילך לאפשר את ההשגחה בשעת החליבה, ונמצא שיצא שכרנו בהפסדנו! על כן שלחתי את שני בני להחזיר את החלב לרפתן האנגלי. אולם עד מהרה התברר שאין זה כה פשוט... לא זו בלבד שהוא לא נאות להחזיר את כספם, אלא אף התפרץ עליהם בצעקות רמות "אתם לא סומכים עלי?! הסתלקו מכאן!" כך גירש אותם, תוך אזהרה לבל יתקרבו עוד לחוותו.

"אך את זה לא תאכלו - ואת החזיר ... טמא הוא לכם".

סימני טהרה של חלב הם: חלב טהור מתגבן, נעשה לגבינה וחמאה, ואילו חלב טמא אינו מתגבן. חלב בהמה טהורה צבעו לבן, ואילו חלב בהמה טמאה יש בו קצת גוון צהוב.

גבינות גויים אסרו חכמים, מפני שמעמידים אותם בעור קיבת נבלה. חמאת גויים תלוי במנהג, ואין מוחים במתירים. (י"ד קט"ו ב"ג)

בזמן הזה שמענו בבירור שמזייפים החמאה בשומן של חזיר באכסניות. לכן ראוי לכל בעל נפש שלא יאכל כי אם חמאה שנמכרת במקומות גדולים - שוק. (חכמ"א כלל ס"ז) ברוב המקומות אין אוכלים חמאה שלהם ויש מקומות שאוכלים. (ערוה"ש י"ד קט"ו כ"ז)

יש לדעת כי כיום עולם מוצרי החלב הינו מורכב ומסובך ביותר, בגלל שכלול טכנולוגיית המזון, תוספים, אנזימים, ועוד ועוד. רוב החמאות בחו"ל מכילות חומרים נוספים מלבד שמנת ואין לאוכלם. (הנושא ארוך, מסועף וחמור, ניתן לראותו בפרסומי ועדות ומומחי כשרות)

היהודי הזה מעדיף את החמאה של שני הפראים האלה על פני החמאה האדופאית וזו היא פגיעה עמוקה ברגשותינו!
נצטרך לדון מחדש על יחסנו ליהודים באירופה ובמזרח התיכון!

כאשר שמעתי את סיפור המעשה, מיהרתי לגשת אל הרפתן הגוי לנסות לפייסו. אולם אם סברתי שאת פני ישא - הרי שטעותי התבררה לי עד מהרה... עוד בטרם הגעתי אל הרפת הבחין בי הגוי, ומיד החל צועק ומגדף, תוך שהוא מתרה בי לבל אתקרב אל הרפת, לבל אראה את פני סביבותיה.

אולם אני - לא אמרתי נואש, בלשון רכה הפצרתי בו כי יאות לשמוע את דברי, לבסוף הוא נענה. הסברתי לו בנועם כי חלילה אין משמעות הדבר שאיני סומך עליו ועל יושרו, אולם מאחר שבימי הביניים היו גויים שערבו חלב של בהמה לא כשרה בחלב פרות - הרבנים שלנו תיקנו שתמיד יעמוד יהודי וישגיח בעת חליבת הפרות ויוודא שאין מוסיפים מאומה לחלב. הגוי הקשיב לדברי בסבלנות. לאחר שסיימתי - ניכר היה שהדברים היממו אותו. בסבר פנים יפות הוא הזמין אותי להכנס אל משרדו. סגר את הדלת, הגיף את החלונות, בדק מסביב אם אין מי מצותת לשיחתנו... פנה אלי ואמר בשקט: "רבי, ברצוני לגלות לך דבר מה, בתנאי שלא תספר זאת לאיש. דע לך, הרבנים שלך חכמים יותר ממה שאתם חושבים... הם יודעים מה שהם מדברים והם צודקים לחלוטין.

מאחורי הרפת שלי יש דיר חזירים מוסתר, את חלבם אני מערבב בחלב הפרות, וזאת מסיבה פשוטה מאד. מועצת החלב הבריטית בודקת את איכות החלב באמצעות מעקב אחרי אחוזי השומן. אם אחוזי השומן נמצאים נמוכים, הם מסיקים שהחלב נמהל במים ופוסלים אותו לשיווק.

כתב הגאון רבי אהרן בן שמעון, רבה של מצרים: החמאה של גויים פשט המנהג להתירה, וכן הוא מנהג ירושלים. אמנם החמאה הבאה מערי אירופה ובפרט הבאה מצרפת, אמריקה ויוון אשר מביאים אותם הסוחרים הנוצריים שומר נפשו ירחק ממנה. כי הם מלומדים בעיני ההרכבה והתערובת.

במצרים, כל היראים נזהרים מכל מיני חמאה הבאה מאירופה, יען פעמים רבות התברר זיופה בתערובות והוספת שומן טמא.

מעיד אני כשהייתי בעיר אחת בצרפת בא אלי אורח ירא ה' ותמים דרך, קנה לו לארוחת הערב מנה יפה ונאה, חמאה לבנה כשלג. אכל אותה לשובע, אך לא הרגיש טעם וריח של חמאה.

למחר סיפר לי על כך. שאלתי, 'אני תמה איך מצאת חמאה יפה ובזול כל כך, הרי אני כבר שבועות בעיר הזו ודובר צרפתיית ולא מצאתי כזו?!'

הלכנו אל החנות אשר קנה ממנה החמאה. והנה לדאבון לב מצאתי שהוא שומן חזיר מהותך ומזוקק היטב, עד שהרואה יטעה שהוא חמאה גמורה... ונצטער האיש הרבה מאד.

רואה אתה מזה כמה מלומדים הם לזקק שומן חזיר לבדו. ודאי וודאי בתערובת עם חמאה שיטעה בו האדם.

עלינו להודיע כי חמאה של גויים ערבים כפריים שמביאים אותה בדמות כדור קרוש, בזו אין לחוש לזיוף, כי הם פראיים ולא חכמו לזייף החמאה, וניכרת בטעמה ובריחה.

אמנם, הירא את ה', הרוצה לאכול מחמאת הישמעאלים יעשה כדברי הרמב"ם, יבשלה, ירתיחה ויסננה. (נהר מצרים" מאכ"א ג' ד)

זו היתה הפעם האחרונה שראיתי את חברי, התנתקתי מהם לחלוטין. הלכתי לשיבת "קרית מלאכי" – שיניתי את כל אורחותי. התחזקות בתורה, מצוות ומעשים טובים. בבין הזמנים חברי היו מתקשרים ומזמינים שאבוא אליהם, אני סירבתי, כל פעם מסיבה אחרת 'לא, אני לא יכול, לא מסתדר לי'. כל פעם תירוץ אחר, עד שהתייאשו ממני... לפני כשנה פגשתי את חברי - 'אח המאורסת' ואמרתי לו "תסתכל עלי, תגיד לגיסך שכל זה בזכותי!" ("נר לשולחן שבת")

היה אומר הגאון רבי דוד בהר"ן שאף שודאי שכל המחמיר תבוא עליו ברכה, אבל אדם צריך לאמוד את עצמו שלא יקרה שעל ידי החומרות היתרות יחלש אצלו קיום הדברים שמחוייבים מן הדין.

כראיה לכך סיפר שהיה אחד שהחמיר על עצמו לא לשנות מים בלי סינון, וראה שמסנן מים בשבת, שדבר זה כרוך בכמה מלאכות, מלבן, סחיטה וכיוצא בזה.

("ארח דוד" ועין או"ח ש"ט י')

כאשר הגאון רבי שמואל סלנט הכשיר מאכל וראה שהשואל מהסס, או שרצה לחזק את הדבר בעיני הציבור, היה אומר תנו לי לאכול ממנו, או תזמינו אותי לסעודה. לפעמים אף היה אוכל ממה שנשאל, להוציא מלב השואל חששותיו. ("תורת רבנו שמואל")

מעשה היה באמסטרדם ביהודי שחלה בלבו והרופאים אמרו לו שישתה חלב אתון לרפואה, וכן הביא ב"לקט הקמח" ששתיית חלב אתון מרפאת חולי לב. סירב האיש לשנות, באומרו: "איך אפשר, כל חיי נזוהרתי ממאכלות אסורות, ולעת זקנה אכשלו?" התחכמו רופאיו ובניו, הביאו לו חלב אתון, ואמרו לו שזה חלב כבש, שגם זה בדיעבד טוב לרפואה. האב, שהכיר בבניו וחדש בהם שכך יעשו, אמר: "קודם שתו אתם ורק אחר כך אשתה..." הבן, שחוכמה יתירה היתה בו השיב מיד: "אבא יקר, כיון שנהיית חולה קיבלתי על עצמי תענית, ולא אוכל לשנות". אך האב לא השתכנע...

יצא הבן, רץ לבית המדרש הנודע "עץ חיים", ושאל את החכמים, האם מותר לו לעבור עבירה, לשנות חלב אתון, כדי שאביו, החולה המסוכן ישתה?

השיבו הגאון רבי יצחק סרוק: חיפשתי בכל הש"ס ופוסקים ולא מצאתי שמותר לאדם לעבור עבירה לחולה שיודע שמותר לו לשנות ומתעקש נגד דין תורה ומסרב. לא מצינו שהותר לחטוא כדי להשפיע על המתעקש נגד הדין! ("עץ חיים" ועיי"ש)

היו שחלקו על פסק זה וסברו שמותר היה לבן לשנות - עתה זה מצב של פיקוח נפש! והביאו ראיות להיתר: מאבד עצמו לדעת מותר לחלל שבת כדי להצילו, אף העומד לאבד עצמו לדעת בכלל זה. ניתן להשבע כדי להציל אדם. (בדינים אלו יש איריכות באחרונים)

סיפר ידידי, הר"ר ברק א. אברך יקר ומיוחד: היה זה לפני כעשרים שנה, היינו זוג צעיר, לפני פורים עמדנו בפני דילמה קשה, סבינו החילונים ציפו מאד לקבל מאיתנו משלוח מנות, אך אנו הסתפקנו אם הדבר מותר, הרי הם לא יברכו.

הלכתי לבית מדרן הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן. הצגתי בפניו את צדדי השאלה: סבי גר ברמת גן, הוא מצפה לקבל משלוח מנות ממני, אבל אני יודע שהוא לא יברך, מה עלי לעשות?

בתחילה רבי אהרן לייב אמר בחיוך: 'תביא להם גרביים, מתנה יפה, למה צריך דווקא אוכל, את המצוה תקיים במישהו אחר...' אולם לפתע השתתק, ראיתי את עיניו נדלקות, ואז אמר: 'כן, כן, תביא להם משלוח מנות גדול, הרבה אוכל, תביא הרבה'. ופירט: 'תביא להם סוכריות, עוגות, שוקולדים... מי יודע מה יש לו כשר ברמת גן, כך לפחות הוא יאכל כשר!' ("נר לשולחן שבת")

אכן, בחלב של חזירים ישנם אחוזי שומן גבוהים בהרבה מחלב פרה, כך, כאשר אני מערב את חלב החזירים בחלב הפרות אני יכול למהול אותו בכמות משמעותית של מים מבלי שהדבר יתגלה בבדיקת הרשויות, והרווח שלי גדול מאד..."

זה היה וידויו של הגוי. כמובן שמכאן ואילך הוא הסכים לאפשר לבני להשגיח על חליבת החלב שרכשנו ממנו.

אני למדתי ממעשה נורא זה - עלינו לדעת כי ראייתם למרחוק של רבותינו הקדושים עולה על מה שאנו יכולים להעלות בדעתנו. הנה נוכחתי לדעת כי הסיבה שמחמתה תיקנו חז"ל שרירה וקיימת גם בימינו אנו!

("מקדש הלוי" פר' האזינו)

חידה - האם גויים שומרים על נקיון יותר מיהודים?...

הגמרא דנה האם יש להזהר משתיית מים אצל גוי, או אלמנה. שמואל לא היה שותה מים שבאו מבית אלמנה, חשש שמא אינה מקפידה לכסותם. אבל מים משל גוי היה שותה, נכון שגויים אינם מקפידים לכסות מחשש נחשים, אבל על נקיון המים הם מקפידים, ומכסים את המים, שלא יפול לתוכם לכלוך. (ע"ז ל. ועיי"ש מחלוקת רב ושמואל)

השמירה האמיתית! "אל תשקצו" ירמוז שעל ידי שמירת מצוה זו לא ישלמו עכו"ם בישראל, עכו"ם נקראים שרצים ושקצים. (אוה"ח י"א מ"ד)

"אל תשקצו את נפשתיכם - כי אני ה' אלקיכם והתקדשתם".

סיפור גיור מופלא של אישה צעירה, לאחר שבמשך שמונה שנים התלבטה אם להתגייר... וזהו סיפור:

היא הכירה ברוסיה בחור יהודי. לאחר זמן הבחור עלה לארץ ישראל וחזר בתשובה. אמר לה שרק אם היא תתגייר יוכלו להמשיך את הקשר ביניהם. במשך שמונה שנים היא התעניינה ביהדות. היתה באה לארץ מדי זמן, בשלב מסוים אף למדה מספר חודשים במדרשה, אך לא עשתה את הצעד הסופי.

מה שהביא אותה למעשה הגיור היה זה: היא קנתה סידור, בו ראתה שאפשר לבקש מאלוקים הכל, רפואה, פרנסה, שכל, גשם - מבקשים והוא עונה. היא מאד התרשמה מהענין הזה.

ביקשה, התפללה: 'אלוקים, תן לי אות שהצעד שאני הולכת לעשות הינו נכון!'

אמא שלה באה לביקור אצלה. פתע באמצע שיחתם אמרה לה: "אספר לך דבר שמעולם לא סיפרתי לך - 'החלב הראשון שאת ינקת הינו חלב של אישה יהודיה!' וזה סיפור, 'אחרי לידתך, שכבה לידי בבית החולים אישה יהודיה. האחיות הביאו אותך בטעות לאותה יהודיה, היא החלה להניק אותך, אבל היא הרגישה שזו לא בתה, קראה לאחיות והן גילו את הטעות!" האות הובן!!! ("נר לשולחן שבת" מפי הג"ר י"ר - היא התגיירה בשנת תשע"ג)

"להבדיל בין הטמא ובין הטהור".

'ונטמתם' - אכילת דברים אסורים מטמטמת לבו של אדם!

'שקץ יהיו' - האוכל שרצים אלו נעשה נפשו שקץ! (יומא לט. רבנן בחיי, אוה"ח)

סיפר ידידי, אברך יקר: 'אספר לך מה הביא אותי לחזור בתשובה, להיות חרד לדבר ה'. הייתי בחור דתי בעיר רמלה. חברי היו חברה לא טובה, חלקם ישבו ברבות השנים בכלא.

יום אחד, אחד החברים אמר לנו: 'אחותי מתארסת הערב עם בחור ישיבה, אתם מזמנים לאירוסין'.

הבחור היה משיבה במושב אחיעזר. במהלך האירוסין, בחורי הישיבה קמו לרקוד ושרו שיר מרגש. זה היה הרגע המשמעותי ביותר בחיי - זוכר אני אותו עד היום!

לאחר מכן עמדתי מהצד והסתכלתי על שני השולחנות, שולחן החברים ושולחנם של הבחורים. החברים שלי, תסלח לי כמו 'בהמות', איזה דיבורים, סגנון זול, איזה לבוש ותסרוקות... ואילו בחורי הישיבה לבושים נורמלי. עדיני נפש, איזו התנהגות. באותו רגע אמרתי לעצמי 'אני רוצה להיות כמותם!'

מתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי משה מקוברין זצוק"ל בנו של הגאון רבי ישראל פאליר זצ"ל נסתלק כ"ט ניסן (תרי"ח)

פעם ביום שיש ערב שבת קודש אחר הצהריים, חזר הגאון הצדיק רבי משה מינדר זצוק"ל מגדולי חסווי חסידי סלונים מבית הטבילה. לפתע נעצרה לידו עגלה, ר' בעל העגלה הפציר בו שיעלה לעגלה, והוא יקח אותו למחוז חפצו. רבי משה סירב ואמר, הרי ביתי נמצא סמוך לכאן, ולמה לי לנסוע בעגלה למקום קרוב כל כך. אמנם הבעל עגלה הפציר בו עוד, שיעלה לעגלה ואפילו לדקות ספורות והוא יקחהו לביתו.

שאל אותו הצדיק רבי משה, למה אתה מפציר בי כל כך על זה, איזה טובה כבר יכול לצמוח לך מהנאה פשוטה זו שאעלה לעגלתך. סיפר לו האיש, שבעבודתו כ'בעל עגלה' זה רבות בשנים, הוא היה רגיל להסיע חסידים ביום שיש, להסתנוף בצילו הטהור של רבינו הקדוש רבי משה מקוברין זצוק"ל, ובמוצאי שבת היה מחזירם לביתם.

פעם במוצאי שבת הוא נכנס לבית המדרש כדי לקרוא לחסידים, כי כבר רצה לחזור איתם לעירו. אך כשנכנס הוא הבחין שהחסידים אוחזים עדיין באמצע סעודה שלישית, ועומדים באימה ובריאה בשולחן הטהור של רבם הקדוש מקוברין. כמובן שהוא לא העיר להפרע להם, ויצא מיד מבית המדרש. אמנם באותם רגעים שהיה בבית המדרש בשולחן הטהור, הוא הספיק לשמוע אימרה קצרה של הרבי מקוברין וכך אמר בקדשו: "יום שאין עושים בו חסד טובה ליהודי, אינו נחשב ליום".

המשיך הבעל עגלה וסיפר לרבי משה, הדיבורים הקדושים ששמעתי מהרבי, וחדרו היטב לעצמותי, ומני אז אני משתדל לעשות טובה בכל יום ליהודי. והנה עתה כבר ערב שבת קודש, ועדיין לא עשיתי היום טובה לשום יהודי, ולכן אני מבקש ממך שתעלה לעגלתי אפילו לדקות ספורות, כדי שאזכה גם היום להיטיב עם יהודי, וכך יחשב היום ליום".

הצדיק רבי משה מינדר התלהב מאד ואמר לו, זה שאתה רוצה לקחת אותי בעגלתך לבית, איננה טובה כל כך בשבילי, כמו שכבר הסברתי לך שביתי סמוך מאד לכאן. אולם אז שאמרת לי מאמרו של ה'קוברינר' הקדוש, ששמעת בעצמך ב'כלי ראשון' מפי הרבי הקדוש, בזה וודאי עשית לי טובה גדולה ורבותי לאין ערוך.

השאגה שנשמעה בבית המדרש כשרבינו הנצי"ב נפל על הארץ

גברא רבה חשוב יותר מהספר תורה עצמו

בשיחה מוסרית שנשא מרן הגאון רבי אלחנן ווסרמן זצוק"ל לפני תלמידי הישיבה בברנוביץ, הוא שוחח באריכות על גודל מעלתם של העמלים בתורה, שאפילו הגוף שלהם נהיה "חפצא" של תורה. וציטט להם את הגמרא בדף היומי שלנו (מכות כב.): **אמר רבא, כמה טפשי שאר אינשי דקמי מקמי ספר תורה ולא קמי מקמי גברא רבה**. כמה טפשים הם אותם בני אדם שנעמדים רק לכבוד הספר תורה, ואינם נעמדים לכבוד התלמיד חכמים, הרי האדם שלומד תורה חשוב יותר מן התורה עצמה.

המשיך מרן רבי אלחנן וסיפר עובדא נוראה שהיה בהיכל הכולל של ישיבת וואלווין המעטירה, ומעשה שהיה כך היה: פעם אחת כאשר רבינו הנצי"ב מוואלווין מרן רבי נפתלי צבי יהודה ברלין זצוק"ל נשא בידו את הספר תורה להוליכו אצל הבימה, הוא נתקע לפתע באחד הספסלים של הבית מדרש, ובטרם שיעלה בידו להיחלץ מן המיצר, הוא כבר מצא את עצמו מוטל ארצה, הוא והספר תורה שבידו.

חיש מהר רצו העומדים בסמוך להרים את הספר תורה ואת רבינו הנצי"ב מעל גבי הקרקע. פתאום נשמע הקול של רבינו הגאון רבי איצ'לה וואלוויןער זצוק"ל חותנו של הנצי"ב, ששאג להם ממקומו, בתחילה יש להרים את רבינו הנצי"ב ורק אחר כך את הספר תורה, וכמו שחז"ל מלמדים אותנו בדף היומי שלנו, שגברא רבא חשוב יותר מהספר תורה.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם מכות דף כב - ח' כסלו תשע"ח)

הזכות הגדול שיש לנו במה שהקב"ה הרבה לנו תורה ומצוות

כל הזמן שלו הקדיש אותו אברך ללימוד התורה. אך כשחלפו הימים וההוצאות בבית גדלו והלכו, הוא נאלץ לקצץ בשעות הלימוד, ולייחד חלק ניכר מזמנו עבור המסחר. הנפש של האברך בער בו, והיה מוטרד מאד, מזה שהוא לא מצליח ללמוד מספיק תורה.

באחד הימים טובים כשעלה כהרגלו לחצר הרבי הקדוש רבי מנחם מנדל מקאצק זצוק"ל, שפך האברך את לבו לפני השרף מקאצק, על מה שכבר אין סיפק בידו לעמוד כל היום בתורה בגלל שהוא נצרך בעל כרחו לשלוח ידי במסחר, כדי להביא טרף לביתו.

ענה לו הרבי מקאצק, על פי לשון הגמרא בדף היומי שלנו (מכות כג.): **רצה הקב"ה לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות**. ולכאורה קשה, מהו הזכות והטובה בכך שניתן לנו כל כך הרבה מצוות, וכי לא היה מוטב יותר, אילו ניתן לנו רק

מעט מצוות, דכך היינו יכולים לקיים הכל בשלימות, על מה ולמה "הרבה" הקב"ה תורה ומצוות בשביל לזכות את ישראל.

הסביר הרבי, ריבוי המצוות הוא זכות גדולה לישראל, כי כך כל יהודי באשר הוא שם, יכול לשלוח ידי לקיים לכל הפחות חלק מהמצוות, כל אומן לפי אומנותו מקיים בהידור המצוות המיוחדות לו לפי אומנותו. המשיך הרבי ואמר לו, גם לסוחר כמון יש מצוות מיוחדות שאתה יכול לקיים בכל ההידורים, כגון, לנהל כל העסקים ביושר, לא להזנות את השני, ונמצא שגם בשעת העבודה תוכל לקיים רצון ה'. שמע החסיד את דברי הרבי ונחה דעתו.

לעניות דעתי אפשר להוסיף על הסיפור, שמשמטמא לאחר שהתחיל החסיד להרגיש בשעת עבודתו שהוא עסוק עתה במצוות ה', וניהל כל עסקיו ביראת שמים טהורה, ממילא כבר מצא לעצמו יותר זמן ללימוד התורה. וזהו **הרבה להם תורה ומצוות**, על ידי שיש ריבוי מצוות, וכל אומן לפי אומנותו עסוק במצוות אפילו בשעות אומנותו, ממילא הרבה להם גם תורה, כי ממילא כבר ימצא האומן זמן מרווח גם ללימוד התורה, למרות הטרדות המרובות שיש לו במסחרו.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם מכות דף כג - ט' כסלו תשע"ח)

הדרך עלך אלו הן הלוקין וסליקא לן מסכת מכות

השבוע אנחנו זוכים לסיים בסייעתא דשמיא מסכת מכות. בשעת סיום מסכת מכות אומרים כך: **הדרך עלך אלו הן הלוקין, וסליקא לן מסכת מכות**. גדול מרבן שמו, מרן החתם סופר הקדוש זצוק"ל הסביר, דהנה מטבע הדברים כשנותנים לאדם איזה טובה, הוא יודע מיד שזה טוב, ואפילו כשבא עליו לא עליכם מאורע לא טוב, כבר אמרו חז"ל במסכת חולין (ז:), אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה. והיינו שהכל על פי גזירת המלך, ומפי עליון לא תצא הרעות, כי אם טובות.

ועל כרחך שמה שאנחנו חושבים בתחילה שהם רעות, הוא רק מפני שאנחנו כסילים ולא מבינים, אך באמת אפילו מכה שאדם מקבל, הוא בעצמו טובה גדולה עבור האדם. ואכן לאחר זמן כשמביטים לאחור, כבר מבינים למפרע איך שהכל היה לטובה.

זה הפירוש, **הדרך עלך אלו הן הלוקין**, כשמסתכלים לאחור על כל ההלקאות שקיבלו, ו**סליקא לן מסכת מכות**, אז רואים למפרע שזה כלל לא היה מכות כי אם טובות, ורק בשעת מעשה זה היה נראה לנו כרעה. אמנם אנחנו מתפללים, הראנו ה' חסדך, רבונו של עולם, אנחנו יודעים ומאמינים שהכל חסדים, אך אנחנו מבקשים הראנו ה' חסדך, שנראה בעיני בשר ובחוש את חסד ה' הגולה והנראה.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם מכות דף כד - י' כסלו תשע"ח)

זכות
גדולה
לישראל

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן אדמו"ר מבעלזא שליט"א

בספר הקדוש שם משמאל ממרן הרבי מסוכטשוב צוק"ל מובא, שחכמים גנזו את האור של יום טוב במסכתא. שווה לבוא מקצה העולם לראות איך מנהיג ישראל, המנורה הטהורה, הוד כ"ק מרן הרבי מבעלזא שליט"א, יוגע בתורה הקדושה במסכת פסחים בין מנחה למערב, בהיכל בית המדרש הגדול בחול המועד.

אודה ה' מאד בפי, על הזכות הגדולה להתעלות כמה שעות בבעלזא, בצילו של מרן שליט"א בחול המועד. זכיתי לבוא למנחה, ולגשת להתברך ממרן שליט"א אחרי מנחה, להעניק למרן שליט"א גליון "מתיקות הדף היומי" על חג הפסח, ולקבל כח גשמי ורוחני, להמשיך להפיץ את התורה הקדושה עוד רבות בשנים בסייעתא דשמיא.

מרן שליט"א אחרי מנחה קורא בעיון דקות ממושכות, סיפור נורא בגליון, מגאב"ד חוג חתם סופר, מרן הגאון רבי יצחק שלמה אונגאר צוק"ל, בשואה האיומה והנוראה בפסח. קשה לתאר במילים כמה הרב אונגאר היה קשור בלב ונפש לחצר הקודש בעלזא.

כשמרן שליט"א מתחיל ללמוד במסכת פסחים, פרק אין צולין, באקומט קען אַ נײַע אָפּפּלֶקֶט – מקבלים הבנה אחרת איך לומדים את התורה הקדושה בלי היסח הדעת, איך לומדים את התורה הקדושה בתשוקה, איך לומדים את התורה הקדושה בלי להוציא עין מהגמרא.

מרן מסיים את הלימוד במסכת פסחים אחרי שעה ממושכת, וממשיך לקרוא בעיון בגליון מתיקות הדף היומי, על פסח בצל הסבא, מרן הרבי הקדוש בעל האמרי חיים מויזניץ צוק"ל, שידוע לכל כמה הסבא האמרי חיים כיבד וקירב את מרן שליט"א יבדלחט"א, היה זה בבחינת נפשו קשורה בנפשו.

החזן מחכה להתחיל מעריב, ומרן שליט"א לא עוזב את גליון מתיקות הדף היומי, וקורא עוד על הסבא צוק"ל, כמה אושר ושמחה היה לי החג בבעלזא. זכיתי לשמוע ספירת העומר במתיקות ועריבות ממרן שליט"א, ולראות יהודים מכל הארץ עוברים אחריו מעריב להתברך.

וכאן המקום שוב, לעורר ולבקש מהציבור הקדוש ששומע את השיעור וקורא את הגליון, לקיים בנו חכמי ישראל, להמשיך להתפלל לחיזוק הכוחות של מרן שליט"א שמאיר את העולם, שיהיה בריא בסייעתא דשמיא ברמ"ח איברים ורמ"ח גידים.

בין השיחים סיפר לי הרבי מלייפניק שליט"א במתק לשונו, על דמותו הטהורה של מרן שליט"א. כידוע הרבי מלייפניק נהיה לא עליכם יתום בגיל צעיר, והוא זכה להיות אורח אצל מרן שליט"א בבחרותו לביל הסדר. הרבי מלייפניק כידוע נכד לבית צאנז, וחשקה נפשו צו האָבן אַ צאַנְזער הַגָּדָה – שיהיה לו הגדה של פסח של צאנז.

לפתע מרן שליט"א נכנס להיכל עם חמש הגדות, ושואל אותן במתיקות, האָסט אַ צאַנְזער הַגָּדָה – האם יש לך הגדה של צאנז, הוא עונה, לא, ומרן שליט"א מגיש לו בהארת פנים הגדה של צאנז. קשה לבטא במילים את ההתרגשות שהיה לרבי מלייפניק. מאידך מהסיפור הזה אנחנו רואים, כמה מרן שליט"א מסור לכלל וליתומים בפסח.

נסיים עם תורה שמרן שליט"א אמר לפני כמה שנים, בשנת תשס"ט בשבת שירה, שיהיה לנו המשך של היום טוב שביעי של פסח. צדיקים אמרו ש'אחרי פסח', נאך יום טוב – אחרי יום טוב, אַז נאך יום טוב – הוא עדיין יום טוב, [תיבת "נאך" באידיש, פירושו גם 'אחרי', וגם 'עדיין'].

הפסוק בפרשת בשלח (שמות יד, י), **ופרעה הקריב וישא בני ישראל את עיניהם והנה מצרים נוסע אחריהם וייראו מאד ויצעקו בני ישראל אל ה'.** אומר מרן שליט"א בתורה בדרך רמז, **פרעה** רומז ליצר הרע, שהוא מסית ומדיח אידישע קינדר – יהודים, לעשות לא עליכם עבירות.

היצר הרע רוצה שבני ישראל ישמעו בקולו, מה הוא עושה, היצר הרע מתחכם, הוא משתמש בערמה ומראה להם על עבירות שהם מצוות, ואחרי זה הוא רק מתחסד להסית אותן לעשות מצוה פלונית ופלונית, בעוד שבאמת המעשים הללו הם כלל לא מצוות, הם עבירות.

אור שבעת הימים מרן הבעל שם טוב צוק"ל מסביר את הגמרא בשבת (עה), שוחט משום מה חייב, משום צובע, שהטעם שישחטו את היצר הרע לעתיד לבוא הוא, מפני שהיה צובע את העבירות למצוות, ואת המצוות לעבירות.

וזהו ההסבר בפסוק, **ופרעה הקריב**, הוא הגיע לבני ישראל כמו תם, אני רוצה לקרב אותך לבורא עולם, בגלל זה אני מסית אותך לעשות מצוות. אבל כאשר **וישא בני ישראל את עיניהם**, להתבונן בסוג המצוות הללו, הם רואים שמעשים הללו הם כלל לא מצוות, רק מצוות, **והנה מצרים נוסע אחריהם**, חילות מצרים והסטרא אחרא צבעו להם את העבירות למצוות, וממילא מגיעים למצב של **וייראו מאד**, וְאִם נֶעֱטַ זַיִן וְנִיָּטָעַר – מה יהיה הלאה, הרי היצר הרע הוא רמאי ונוכל, שמהפך מתוק למר ורע לטוב.

ונותן לנו הפסוק עצה טובה כנגד היצר הרע, **ויצעקו בני ישראל אל ה'**, תפילה מקירות הלב שהקב"ה יסייע בעדם לחלץ נפשם מיד שונא, להינצל מהצביעות והרמאות של היצר הרע, וידיך אותנו דרך ישרה, לדעת את האמת מהו מצוה ומהו עבירה.

מאוצרות הפרשה

ויקריבו בני אהרן וגו' וישחט את העולה וימציאו בני אהרן וגו' ואת העולה המציאו אליו לנתחיה וגו' (ט, ט-יג). יש להבין על השתנות הלשון הכתוב, מדוע בחטאת נאמר לשון **הקריבה**, והוא לשון הרגל בתורה, ובעולה שינה הכתוב ונאמר לשון **המציאה** שזה אינו נמצא בתורתנו הקדושה, זולת כאן.

אמנם יש לרמוז, כי הנה ידוע מאמר חז"ל, כי החטאת מכפרת על שגגת מעשה החטא, והעולה מכפרת על הרהור הלב. ואולם הכפרה העיקרית לא היתה בהקרבת הקרבן, כי אם להיות תוהא על מעשה העבירה, ולגמור בלבבו לבל ישוב לכסלה, ויכנע מאד לפני בוראו על אשר העווה, וזא הקרבן גומרת הכפרה.

ומצינו בחיבורי קודש, כי כהני ה', בבא אדם לפניו לכפר על נפשו, ראוי ראשונה להכניע לב החוטא עדי ישוב בכל לב טרם יקריבו הקרבן, ורמזו ללוי המדברים בשיח לעורר בקול נעים, עדי נשבר לב החוטא בקרבן, אז נרצה לו לכפר עליו.

ואמנם מעשה החטא, היה נקל להחוטא להזכיר עצמו, כי המעשה הפרטית נקל לעלות על זכרוננו. אכן אדם אשר היה צורך כפרתו על הרהוריו אשר לא טובים, וכמעט רגע יעברו לאדם הרבה מחשבות על רעיוניו, מבלי משים על לב כי המה נגד רצון הבורא יתברך, והגם כי יעורר לבבו לאחת מהנה, עם כל זאת יעברו רובם מזכרוננו מלידע לשוב עליהם.

אמנם כהני ה' ומשרתיו אשר רוח ה' נוססה בהם, והיו זריזין בעבודת בוראם, ראו להזכירו עם הקרבת הקרבן שיזכיר עצמו לאחדים כל מזימותיו, וישלחו בנפשו התעוררות על כל מחשבותיו, ובכל חלק מחלקי העבודה נזכר המביא קרבן יותר ויותר. זהו אמרו **וישחט את העולה וימציאו בני אהרן אליו את הדם** לשון **מציאה**, ומילת **את** הוא כמו 'עם', ורמז בזה שיע' הקרבת הדם פעלו שימצא את אשר נאבד ממנו.

ואת העולה, פירוש, המחשבות שהיה מן הצורך להעלות,

המציאו אליו כמו לשון מציאה, שמצא אותם על

ידם, **לנתחיה**, פירוש על ידי כל נתח מהקרבן,

נזכר יותר ויותר. ולכן בחטאת נאמר

ויקריבו אליו מפני שהיה קרוב להזכיר

אותן מעשה החטא שישבו עליו אל

ה', אבל העולה היא על הרהור כנ"ל,

לכן שינה הכתוב את לשונו.

(מאור ושמש שמיני)

וירד מעשות החטאת (ט, כב). דהנה דרך היצר לקרר את האדם בגשתו אל העבודה זו תפלה, לומר לו, הלא אתה מלא עון ואיך ימלא לבבך לגשת אל הקודש. אולם האמת אינו כן, כי הקדוש ברוך הוא שומע תפלת כל פה ומרחם על הבריות לקבל ברחמים תפלתו. זהו **וירד מעשות החטאת**, בשעה שאהרן היה מברך את ישראל, לא היה זוכר החטאת שלהם, מאחר שידע שהקב"ה מרחם על עמו, ומקבל תפלתם ברחמים. (תפארת שלמה שמיני)

נקודה
למחשבה:

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד צ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

פרשת שמיני - ספירת העומר

להזהר לא לבא אפילו לכלל כעס

אנו נמצאים בימי ספירת העומר, אנו אבלים על עשרים וארבעה אלף תלמידי רבי עקיבא שנפטרו בין פסח לפרס עצרת כיון שלא נהגו כבוד זה לזה. לכן אסור להסתפר, לשאת אישה, בימים אלו אסור לשמוע מוזיקה ועוד. וכן אנו קוראים במסכת אבות שהיא כולה מוסר לתקן את דרכינו ומידותינו.

כתוב בפרקי אבות: "משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושוע ויהושוע לזקנים וזקנים לנביאים" שואל רבנו עובדיה מברסטרסא קטע זה היה ראוי להיכתב במסכת ברכות בשם מתחילה תורה שבעל פה? ומתרץ רבנו עובדיה ז"ל: "לפי שמשכת זו פלה מוסרים ומדות, וחכמי אמות העולם גם כן חפרו ספרים כמו שפדו מלכם בדרך המוסר כיצד יתנהג האדם עם חברו, לפיכך התחיל התנא במשכת זו משה קבל תורה מסיני, לומר לך שהמדות והמוסרים שפדו המוסר לא פדו אותם חכמי המשנה מלכם, אלא אף אלו נאמרו בסיני". עכ"ל.

אחד מן המידות שראוי לתקן היא מידת הכעס כתוב בקהלת: [טו, י] 'כעס' בחיק כסילים ינוח' דהיינו מי שכועס זה נובע מטיפוסטורא. **כתוב במסכת נדרים דף כב':** "אמר רבי יונתן: כל הכועס כל מיני גיהנם שולטין בו". ומובא שם דף כב: "אמר רבה בר רב הונא: כל הכועס - אפי' שכניה אינה חשובה כנגדו, ר' ירמיה מדיפתי אמר: משכח תלמודו ומוסיף טיפשות, שנאמר: כי כעס בחיק כסילים ינוח, וכתוב: וכסיל פרוש אולת. רב נחמן בר יצחק אמר: **בידוע שעונותיו מרובין מזכיותיו**, שנאמר: ובעל חימה רב פשע".

כתוב באור החיים בראשית פרק ד' על פי דברי הזהר שכל הכועס נשמתו מסתלקת ממנו וז"ל: "עוד ירמוז הכתוב אומרים ז"ל (והר"ב קכב א) **כי כל הכועס נשמתו מסתלקת ממנו**, ובחינה זו [שמשלתקת ממנו] מתייחסת אל צלם אלהים שעל פני אדם, והוא אומרו [וזה פירוש הפס'] "יוחר לקין" ובה נפלו פניו שנשתלקה ממנו הנשמה והוסר ממנו צלם הפנים".

מספר יהודי מקרית שמונה שחוה מוות קליני וכשהגיע לדין בשמים, אחד הדברים שדנו אותו שהוא חילל שבת, הם כעסו עליו על כך. והוא רצה לומר 'לא חיללתי שבת' אבל הם הקדימו אותו ואמרו שזה שכעס בשבת - בזה כבר חילל שבת. כותב אורחות צדיקים במידת הכעס: ואמר החכם: "שלושה הקדוש ברוך הוא אוהבו, ואחד מהן: מי שאינו כועס (נפחים קיג ב) ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (אבות ב ה):

'אמר אליהו הנביא לרב יהודה: לא תרתח [תכעס] ולא תחטי (ברכות כט ב). ואמרו (ערובין סה ב): בשלושה דברים ניכר האדם, האחד מהם בכעסו. כי בעת הכעס אדם ניכר: אם יתגבר כעסו על חכמתו, ועושה עניינים בעת הכעס בלא הנהגת החכמה - בזה ניכר כעסו. אם יתגבר חכמתו על כעסו, ולא ידבר ולא יעשה מעשה מחמת הכעס, מה שלא היה עושה בלא הכעס - בזה ניכר חכמתו. הכעס אין לו חן בעיני הבריות, והוא שנוא בעיניהם, ומתוך כך אין מעשיו מקובלים בעיני הבריות. ואפילו אם יש בידו תורה ומעשים טובים - אין העולם למדין ממנו. הכעס הוא כבד על בני ביתו, השומעים תמיד כעסו ותולונתו.

וְכָתֹב הַרְמְב"ם בְּפִרְשׁ פְּרָקֵי אֲבוֹת (פרק ד, משנה ד), שְׂרָאָה בְּסִפְרֵי מִסְפְּרֵי הַמִּדּוֹת, שֶׁשָּׂאֵלוּ לְאַחַד מִן הַחֲשׁוּבִים: אֵי זֶה יוֹם שֶׁשְּׂמֻחָתוֹ בּוֹ מִכָּל יָמֵינוּ? וְאָמַר: "יוֹם שֶׁהֵייתִי הוֹלֵךְ בְּסִפְיָהּ וְהָיָה מְקוּמִי מִפְּחוֹת הַמְּקוֹמוֹת שֶׁבְּסִפְיָהּ, בֵּין חֲבִילוֹת הַבְּגָדִים. וְהָיָה בְּסִפְיָהּ סוֹחְרִים וּבֹעֲלֵי מָמוֹן. וְאֲנִי הֵייתִי שׁוֹכֵב בְּמִקְוָמִי וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי הַסִּפְיָה קָם לְהִשְׁתֵּיךְ. וְהֵייתִי בְּעִינָיו נִקֵּל וְנִבְזָה, עַד שֶׁהִשְׁתִּין עָלַי. וְתִמְחֶה מִהֶחֱזֶק תְּכוּנַת הַעֲזוֹת בְּנִפְשׁוֹ. וְחִי הַשֵּׁם לֹא דָבָהּ נִפְשִׁי לְמַעֲשָׂהּוּ כָּלֹל וְלֹא הִתְעוֹרַר מִמֶּנָּה לִי רוּחַ הַכַּעַס וְשִׂמְחָתִי שִׂמְחָה גְדוֹלָה כִּשְׂהִיגָתִי לְגִבּוֹל, שֶׁלֹּא יִכְאִיבֵנִי בְּיוֹם הַסּוֹחֵר הַהוּא וְלֹא הִרְגִּישָׁה נִפְשִׁי אֲלֵינוּ".

רבי משה לייב מסאסוב היה רגיל לומר: "אם יכבוש אדם את כעסו פעם אחת הרי טוב ומועיל לנשמתו ולכפרת עוונותיו יותר מאלף תעניות, ואם ישמע אדם חרפתו וישתוק הרי טוב מאלף עינויים".

כותב הרמב"ן ב'איגרת הרמב"ן' סגולה לא לכעוס: "**תתנהג תמיד לדבר כל דברך בנחת, לכל אדם ובכל עת, ובה תנצל מן הפעס**, שהיא מדה רעה להחטיא בני אדם... וכאשר תנצל מן הפעס, תעלה על לבך מדת הענוה, שהיא מדה טובה מכל מדות טובות".

כתוב במשלי (טו, א) "מענה רך משיב חימה" דיבור רך ונעים משיב חימה. בבית גם אם השני כועס דיבור רך מרגיעו.

למרות הסבל והצער שנגרם לא לכעוס

בשיכון סקווירא שבארה"ב התכנסו בני משפחה נרחבת, לחגוג את יום ההולדת התשעים לסבתא. זכתה הסבתא הישישה ובעת השמחה הקיפוח בניס ובנות, נכדים ונכדות, נינים ובני נינים, והיא רוותה נחת לרוב. אחת הנכדות סיפרה במסיבה על נסיון לא פשוט שהיא הצליחה להתגבר עליו, היא ביקשה מבתה להוריד כלים מהשולחן, הילדה עשתה זאת בפזיזות, וקצרת קריסטל יקרה נפלה על הרצפה והתנפצה לרסיסים. ברגע הראשון עמדה האם להתפרץ ולגער בילדה בתקיפות רבה, אבל בו ברגע היא נזכרה במעשה שהתרחש עמה עצמה כשהיתה ילדה. אמא שלה, בתה של הסבתא, בישלה לקראת שבת "שבע ברכות" בביתם. היה עליה לצאת מן הבית ביום חמישי בערב, והיא השאירה על הכינים סיר ענק, שבו התבשלו הדגים לכבוד שבת. היא ביקשה מבתה לכבות את האש לאחר שעה. הבת שכחה והדגים נשרפו. כשאמה חזרה, וראתה את מאות מנות הדגים החרוכות, שהלכו אחר כבוד אל פח האשפה, היא לא התפרצה ולא איבדה את עשתונותיה. היא אפילו לא נערה בילדה, רק ביקשה שבפעם הבאה תהיה אחראית יותר. "מכח זה", אמרה הבת, "גם אני לא התפרצתי היום לא הטחתי עלבונות בבתי, אלא רק הערתי בעדינות שבפעם הבאה כדאי להיזהר". האם שלא כעסה על מעשה שריפת הדגים, שהתה גם היא בכינוס המשפחתי. היא סיפרה שאותו לילה שבו השליכה לפח האשפה כמות עצומה של דגים חרוכים, זכור לה היטב. זה לא היה נסיון קל בכלל. היא טרחה זמן רב על הכנת הדגים הללו, לפני שיצאה מהבית. גם הנוק הכספי היה עצום. בנוסף ניצבה בפניה בעיה נוספת - מנין תיקח עכשיו דגים לעשרות האורחים ששלו הסעודות? אך על אף כל זאת היא מצאה בתוכה את הכח לא לגעור ולא להתפרץ. ומנין היה לה את הכח לכך? היא סיפרה שכאשר היא היתה ילדה, התרחש עמה מקרה דומה. אמא שלה, שהיא כלת יום ההולדת, ביקשה ממנה לסדר ולארגן את המטבח. בטעות שפכה הילדה אל הכיור סיר גדול ובו מרק שאמה בישלה בעמל רב, ובאותה תקופה הירקות והעופות היו יקרים מאוד. למרות כל זאת אמא שלה לא צעקה ולא התפרצה, אלא הרגיעה את בתה ושוחחה עמה על השגחה פרטית! מובן שהנהגה זו חדרה עמוק לתודעתה של הבת, וכך היא קיבלה כח להגיב באיפוק ובאופן נכון, כאשר קרה לה מקרה דומה בהיותה בעצמה אם. עתה הופנו עיני כולם אל הסבתא הישישה, כמי שכתר ההבלגה שייך לה. הסבתא סירבה ליטול עטרה זו לעצמה, וסיפרה מה שהתרחש עמה כשהיתה ילדה. בעיירה בהוגר, לפני מלחמת העולם השנייה, היא ליוותה את אחותה הפעוטה בשעת תפילת ליל שבת, לפינת רחוב שם התאספו חברותיה. היא לא השגיחה היטב, ולא הבחינה שהאחות הקטנה נעלמה. שעות ארוכות חיפשו אחר הילדה, מלאי פחד ואימה, עד שלבסוף נמצאה בריאה ושלילה. אמא שלה, מנוחתה עדן, לא צעקה ולא התפרצה. היא רק הפטירה בחיבה, שבפעם הבאה יש צורך להיות זהירים יותר!

כיצד לא לכעוס ספר מנהל חידר דודע בירושלים, שפלאחר ששמו דרשה על אודות הנחיצות בהודאה לשם יתברך, הפך לאיש אחר: "למדתי להעצור ולהודות על כל דבר. בתחלה חשבה אשתי שמשחזר ארע לי, אך עם הזמן למדה שזה אמת, וגם היא עצמה למדה להודות. מטבעי אני כעסן, ובאחד הימים, כששפתי הפתה לאחר יום קשה מאוד, נחלה לקראתי בתי פת השנה נחצי, ולא יודע איך היא גרמה שחזרתי אדם נשפך עלי. בגלים פתקונים עדיף שלא אמר איך הייתי מגיב... אך לאחר ששפתי את הדרשה עשיתי דבר אחר: תרמתי את הילדה לגבה ואמרתי: יוצרי ובוראי יתברך שמו, אני נותן לך שבח והודיה על שניצרת בזאת מסתובבת בביתי, כי אנשים רבים היו רוצים תינקת שפתיזה חרין על הבגדים..."

לא לכעוס הכל משמים

מעשה היה בחסיד אחד שהלך לרבו והתאונן בפניו שיש בו מדת הפעס ביותר והיא: תינקת, רבו שמע את בקשתו ולא ענה. ובאותה שעה לחש הרבי לגבאי שהיה משמשו דבר באזניו, ולבואו שפחש לו את דבריו, הלך הרבי ונשארו נצאוי והחסיד, ואז חלח לגבאי לבואו את החסיד ולהקניטו, ונשה להקניטו בכמה אפנים, ואותו חסיד לא פגע כלל, וכשחזר הרבי, להפטר מהחסיד, שאל שוב החסיד, רבי לא קבלתי תשובה עדן היא: אגמל ממדת הפעס שבי, שאלו הרבי, הנה, הלא שמעתי מהחידר שהגבאי בזה והקניט אותך ולא נעשית, אם כן איך נעשן. השיב החסיד: זה לא נסיון כלל, שכן שמעתי שהרבי לחש לו דבר ומן הסתם לחש לו להקניטני, ומה אכעס עלי אחר שעשה מצותך...? השיב לו הרבי: זו העצה לפעס, גם כאשר אשפת, שכתך, חבדך מקניטך, מרגיזך, דע שהבורא לחש לו להקניטך, ומה לך כי תלין עלי...? ה' אמר לו קלל...

ואיני מוכן להפסיד את אותה זכות בעד שום הון שבעולם..."! (ופריו מתוק)

ה'תשס"ח

[א] עניני הנדרים האחד הם נדרי צדקה או שאר דבר מצוה של לימוד וכיוצא והב' הם נדרי איסור שאוסר על עצמו דברים המותרים כגון שלא יאכל שלא ישן שלא ילך שלא ידבר שלא יהנה וכיוצא בזה שהם דברים של רשות וכל הנודר ואינו מקיים עובר בלאו ועשה לפיכך יזהר האדם שלא ידור שום נדר שלא יבא למעול בהם ואמרו חכמים המאחר נדרו שאדם קימו ולא התירו הרי זה פקסו ונפתח ומדקדקין כמעשי אדם הם כדאי להגן:

[ב] הנודר בדבר הרשות אם יש לו פתח להתיר ואינו רוצה להתירו נקרא רשע אבל אם לא מצא פתח להתירו אף על פי שמקיימו נקרא חוטא כל זמן שנדרו עליו במה דברים אמורים בנדרי רשות אבל נדרי מצוה או נדרי צדקה אם כבר נדר אז מצוה לקיים ולא ישאל התרה עליהם אלא מדוחק מכל מקום גם בזה יזהר להתחילה שלא ידור אלא יעשה המצוה ויתן הצדקה בלי קבלת שום נדר מיהו מותר לידור להתחילה בדבר צדקה אם כוננו בזה לעשות לאחרים:

[ג] כשהאדם בצרה מותר לידור להתחילה ויש אומרים שאין לנדר זה התרה כלל להלכה יש להתיר לצורך מצוה או בשביל צורך גדול מאד או היכא דידעין בבירור שאינו יכול לקיים נדרו [ואם יש ספק בלשון הנדר אם חל בכלל יכול להתירו] אף על גב דעתה נהגו רבים לדור לרמב"ה או לשאר צדיקים כדי ששיגו דבר זה או ריוח זה מכל מקום טוב ליתן הנדר במזומן מקודם ששיגו הדר וכתב בשם המצוות עשה ז"ל שיאמר הנודר אלהא דמאיר עניי ויכוין לכוונה שכיון רמב"ה בזה בעת שאמר לשר בית הסהר שיאמר כן וינצל: **בעת צרה ה"י מותר לנדר, כעושים מגבית יאמר בלי נדר, יאמר אלקא דמאיר עניי ולא אלקא דרבי מאיר**

[ד] האומר אשנה הלכה זו או אעשה דבר זה והוא דבר מצוה הרי זה נדר וחייב לקיימו ועם כל זה ירגיל לומר על כל דבר מצוה בלי נדר ואפילו מי שהיה זולל וסובא וכיוצא בזה או שדרכו להשתכר בינו עד שיבא בשכרו לדבר נבלות ושאר כיעור דמצד הדין מצוה לעשות נדרים לאסור היין והשכר עליו דעל זה אמרו רבותינו ז"ל נדרים סייג לפרישות עם כל זה טוב שיתגבר על יצרו לפרוש מין ושכר בלי נדר:

[ה] לא יאמר אדם אדור ומה בכך כשאצא אלך ואתירנו דמכל מקום הוא נענש על מה שנדר והרי זה דומה לאדם שמפיל עצמו בצוואה ורוצה שירחצו אותו וגדולי האחרונים כתבו דרואי לקנוס הנודר באיזה דבר קודם שיתירו [ו] הנודר לדור בארץ ישראל בזמן הזה או לעלות לזיאר"ה לארץ ישראל גם כן נקרא נדר מצוה ואין מתירין לו אלא מדחק והנודר לילך להשתטח על קברי הצדיקים הרי זה נדר וצריך לו התרה: **הנודר לעלות לארץ ישראל נחשב כנדרי רשות אבל הנודר להתיישב בה נחשב כנדרי מצוה ודווקא שאמר בלשון נדר כגון קונס פירות אלו עלי אם לא אף עלה לארץ ישראל אבל אם אמר אני נודר לדור בארץ ישראל אין זה לשון נדר ויכול להתירו**

[ז] הנדר אמור בתורה הוא כגון שיאמר ככר זה עלי קרבן או כקרבן ואיסור אמור כגון שאומר ככר זה אסור עלי או יאסר עלי ככר זה והרי זה אסור עליו ואם אמר יאסר ייני או פתי או שאר דברים על כל ישראל הרי זה ספק אם יכול לאסור על אחרים בלשון איסור והוי זה ספיקא דאורייתא וקיי"ל לחומרא אבל אם אמר קונס או קרבן ככר זה על כל ישראל יש זה איסור מן הורה לכלול עלמא:

[ח] אם היה לפניו ככר או דבר אחר שאסרו עליו בנדר או באיסור כאמור ואמר על ככר אחר יהיה זה כזה הרי זה נאסר עליו וכן הוא הדין אם היו לפניו ככר וכיוצא שנאסר על אחרים מפני שאסרוהו על עצמן ואמר דבר זה יהיה כזה הרי זה נאסר בכך:

[ט] אם היו מבקשים ממנו לאכול ומברך בשר חזיר אם אוכל או יהיה דם חזיר אם אוכל הרי זה אסור מדרבנן עד שיתירו לו דמן התורה אין נתפס בנדר אלא עד שיתפס בדבר הנודר [אמר פירות אלו אסורים עלי כבשר חזיר אם הוא תלמיד חכם אין צריך התרה אבל סתם אדם צריך התרה ופתח שלא יקל ראש בנדרים] אבל אם התפס בדבר האסור מצד עצמו בלאו הכי אינו נתפס אלא מדרבנן ומיהו אם אמר ככר זה אסור עלי כבשר חזיר יש אומרים דהוי נדר מדאורייתא שהרי אם לא סיים כבשר חזיר היה אסור מן התורה בודאי מפני שאמר בלשון אסור:

[י] אדם אוסר על עצמו דבר שלא בא לכשיבא לעולם אבל על חבירו אינו יכול לאסור דבר שלא בא לעולם:

[יא] אף על גב דאם אמר לחבירו אני נודר שלא אוכל או שאוכל עמך אין זה לשון נדר כלל דלא אסר האכילה על עצמו אלא נדר על גופו שיאכל או לא יאכל ולשון זה הוא שייך בשבוע שיאמר אני נשבע שלא אוכל עמך או שאוכל עמך אבל לשון נדר הוא צריך לאסור החפץ על עצמו מכל מקום כיון דהאידנא מרגלא בפומייהו דאינשי למינדר בהאי לישנא אין להקל ואם אמר כן אסור עד שיתירו לו:

[יב] האומר לאשתו תתאסרי עלי הרי זה נאסרת נאסרת עליו וצריך התרה כשאר נדרים אבל האומר אשתי אסורה עלי אינו כלום ואם אמר מעתה ומעכשיו אסורה עלי הרי זו אסורה וצריך התרה על נדרו וכל שכן אם הוסיף ואמר ואיני רוצה בחברתה דנאסרת וצריך התרה:

[יג] אין הנדר חל עד שיוציאו בשפתיו ויהיו פיו ולבו שוין לפיכך היה בלבו לידור מפת חטים והוציא בפיו פת שעורים מותר בשניהם אבל היה בלבו פת חטים והוציא פת סתם אסור בשל חטים לבד מפני שפיו אינו מכחיש מה שבבלבו דגם פת חטים נקרא פת סתם:

[יד] נדר או שבועה שלא הוציא בפיו אלא הם כתובים בשטר הודאה וחתם בשטר אין בהם ממש ויש מחמירין בזה ונכון לחוש לדבריהם **[הנשבע בכתב**

אין צריך התרה כלל וכל שכן אם אדם אחר כתב לשון שבועה והוא חתם] [טז] הנודר או נשבע בחלום אינו כלום דאין כאן לא פה ולא לב ויש אומרים דצריך התרה ואדרא כיון דמן השמים הדיורו לא סגי בהתרה בשלשה אלא בעי התרה בעשרה בני אדם דידעי למקרי וצריך לחוש לדבריהם להתיר בעשרה דידעי למקרי ורק אם לא נמצא לו עשרה אלו בנקל לא מטרחין ליה ויתירו לו בשלשה כשאר נדר וצריך שיתירו לו בחרטה כאלו נדר בהקץ ואפילו אם ראה שנדר או נשבע בחלום וראה נמי בחלום שהתירו לו גם זה צריך שיתירו לו בהקץ וכן אשר שנדרה בחלום צריכה התרה בעשרה כמו האיש ואין הבעל יכול להפר לה אפילו שהוא נדר מדברים דמהני בה הפרה אלא צריכה התרה בעשרה ואפילו אם אדם אחר ראה בחלום על איש או על האשה שנדרו או נשבעו בחלום צריכין התרה בעשרה כאלו הם ראו בחלום על עצמן:

[טז] הנודר או נשבע וחוזר מעצמו תוך כדי דיבור דהיינו שיעור שיאמר שלום עלי רבי אם פירש חזרתו בפיו אפילו שאמר בלחש שלא השמיע אלא לאזניו בלבד הרי זה נדרו ושבועתו בטלן ואין צריך להם התרה אבל אם חשב בלבבו החזרה לא מהני אף על פי שחשב תוך כדי דיבור דדברים שבלב אינם דברים לבטל מה שמוציא בפיו מאחר כי כאשר הוציא הנדר או השבועה בפיו היו פיו ולבו שוין:

[יז] הרוצה לנהוג להתענות בערב ראש חודש או בימי השובבים או בימים נוראים יאמר בפיו בפירוש קודם מנהגו שאינו מקבל עליו זה בנדר ולא בתורת מנהג לעולם אלא רק בעת שירצה להתענות יקבל התענית קודם מבעוד יום ואם לא ירצה להתענות אפילו שאין לו סיבה מונעת והכרחית רשאי הוא שלא יתענה ולא יקבל עליו התענית מבעוד יום ככה יאמר בפירוש קודם שיתחיל לנהוג ואם הוא נהג בסתם ולא התנה בכך בפירוש ואחר זמן רוצה לעזוב מנהגו מחמת תלושות גופו או סיבה אחרת יעשה התרה ויפתח בחרטה שמתחרט על המנהג שנהג בסתם ולא פירש שיהיה בלי נדר אבל לא יהיה מתחרט על קבלת תענית שקבל והתענה קודם דנמצא תוהה על הראשונות אלא רק מתחרט על קבלת המנהג בלשון סתם שלא התנה בפירוש שיהיה בלי נדר ולא כשאר תמצא כתוב בנוסח התרת נדרים באומרים אף אנתנו תוהים וכו' ואלא אנתנו מתחרטים על קבלת התענית בלשו נדר וכו' ולא אמרו הנה אנתנו עושים בלי נדר וכו': ואותם הנוהגים איסור בדברים המותרים מחמת שסוברים שהם אסורים ועתה נתברר שהם מותרים הרי זה נדר בטעות ואינו כלום ואפילו אם היו סוברים שהוא איסור גדול ואחר כך נתברר להם שהוא חומרא בעלמא לא חשיב נדר: **הסומכים על התנאי שעושים בערב ראש השנה לגבי הנהגתו בתענית ימי שובבים או ערב ראש חודש להתענות לצום כל פעם יש להם על מה שישמוכו**

[יח] שבועה חלה מן התורה אפילו על דבר שאין בו ממשות כגון שינה ודיוור ושמיעה וריח וכיוצא אבל נדרים אינם חלים מן התורה אלא על דר שיש בו ממש אך מדרבנן גם הנדרים חלים על דר שאין בו ממש לפיכך האוסר עליו לשמוע תפילת שמעון הרי זה אסור מדרבנן עד שיעשה התרה האם אמר קונס פי מדבר עמך קונס ידי עושות עמך קונס רגלי להלך ועיני לישן וכיוצא בזה הוי נדר מן התורה שהרי הזכיר האיברים שיש בהם ממש:

[יט] הנדרים חלים גם על דבר מצוה אבל השבועה אינה חלה על דבר מצוה מפני שהשבועה היא על גוף האדם ולא על החפץ וכבר גוף האדם מושבע ועומד מהר סיני לקיים המצוה לפיכך הנשבע לבטל דבר המפורש בתורה כגון ציצית ותפילין ומצה וכיוצא בזה הרי זה לוקה על שבועתו מפני שהיא שבועת שוא ומקיים המצוה ההיא במה דברים אמורים בנשבע על המצוה בלחודה כגון שנשבע שלא יאכל מצה בליל פסח אבל אם כולל גם דברים המותרים כגון שנשבע שלא יאכל מצה בליל פסח אבל אם כולל גם דברים המותרים כגון שנשבע שלא יאכל מצה סתם מגו דחלה על שאר ימות השנה חלה נמי על המצה דליל פסח:

[כ] נשבע לעבור על איסור דרבנן השבועה חלה והוא הדין דבר שהוא מדרש חכמים ודווקא בשב ואל תעשה אבל בקום ועשה אינה חלה מכל מקום טוב שישאל על שבועתו

[כא] אם נשבע לעבור על לא תעשה דרבנן בכולל דברים אסורים יש אומרים דהשבועה חלה ומכל מקום כופין אותו להתיר שבועתו ולא יעבור: [כב] אין שבועה חלה על שבועה כיצד אמר שבועה שלא אוכל ככר זה וחזר ואמר שבועה שלא אוכל ככר זה אין השניה חלה כלל שהרי הוא כבר מושבע עליו והרי הוא עליו כשאר איסורי תורה ודוקא בשבועה דלהבא הוא דאין חלה השניה דהוי כנשבע לקיים המצוה אבל בשבועה שלעבר כגון שאמר שבועה שלא אכלתי היום וחזר ואמר שבועה שלא אכלתי היום יש כאן עונש שני שבועות לשקר דתיכף כנשבע שבועה ראשונה יצא מפיו לשקר והלכה לה והשניה היא שבועה חדשה בפני עצמו: והא דאמרינן אין שבועה חלה על שבועה דלהבא אם התירו על הראשונה חלה השניה דהחכם עוקר בהתרה את השבועה הראשונה וכאלו לא היה שבועה ראשונה לפיכך אם נשבע על דבר אחד שני פעמים או יותר מתירין לו עוד פעם שנית וכן על דרך זה דמתירין לו כל כך פעמים כפי מספר השבועות שנשבע על כך שבא לשאול על שבועתו אם יודע כמה פעמים נשבע על אותו דבר יגיד להמתירם כדי שיתירו לו כנגד השבועות שנשבע ולכן תיקנו בלשון התרה ג' פעמים מותרים לך וג' פעמים מחולים לך וג' פעמים שרוין לך אף על גב דבחדא סגי והיינו כי שמא יצא מפיו שנים ושלוש פעמים שבועות על אותו דבר ולא אדעתיה דמהני ליה הכפל דמותרים ומחולים ושרויין כאלו עשו לו שלשה חתרות בזה אחר זה:

אמרי חז"ל: כותב בספר שערי קדושה (חלק ב' שער ד') ולא זכה משה לכל מעלותיו אלא שהיה אוהב לישראל ומצטער בצרתם כמו שאמרו ז"ל (מדרש רבה שמות פ"א) על וירא בסבלותם, ועל פסוק (שמות ל"ב ל"ב) ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא, ולכן היה שקול ככל ישראל כמו שכתוב (ישעיה ס"ג י"א) ויזכור ימי עולם משה עמו *** כתב ספר חסידים צוואת ר' יהודה החסיד אות לו: האומר דרך שחוק [או דרך עזות] או [דרך] גיזום [או דרך ליצנות או בכעס] לעשות כך וכך אפילו אמר פעם אחת צריך שיעשה כן קודם מותו. *** מובא בספר שבחי הבעל שם טוב: שמעתי ממורי זלה"ה בשם רבינו סעדיה גאון כי עיקר בריאת האדם בעולם הזה הוא לשבר מדות רעות שלו הטבעיות, ובה מעלה וכו': (בן פורת יוסף דף כ"ז ע"ב)... גם אמר הגאון הנ"ל כי עיקר בריאת האדם בעולם הזה, לשבר מדות רעות שלו טבעיות ובה מעלה וכו', כגון אם מחמת חמימות הכבד טבעו להיות כעסן, ראוי לו לשבר טבעו וכעסו בכל מה שאפשר, וכן שאר מידות ע"ש

גליון מס' 184

שבת פרשת שמייני תשפ"ה

ומשניח

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור ולכל דורש ברבים
לאורו ולזכרו של מרן קדוש ישראל ותפארתו שר התורה זיע"א

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

עניין של חינוך

'והדרת פני זקן'

'ויהי ביום השמיני' - הוא היום השמיני לימי ה'מילואים', בהן הקים משה רבינו את המשכן ופירקו בכל יום, עד שהגיע זמנו להיות מוקם בדרך קבע, להשראת השכינה בו - 'קרא משה לאהרון ולבניו ולזקני ישראל'. לאהרון - כי הוא ישמש ככהן גדול ולבניו - כי הם הכוהנים המשרתים בבית המקדש לפני הבורא יתברך. אך לשם מה קרא לזקנים, לזקני ישראל? ענו על כך רבותינו במדרש, שזה אחד המקומות בו רואים אנו שהכתוב חולק כבוד לזקנים. כך היה במצרים, שבראשית שליחותו כינס משה רבינו את זקני העם, עשה לפניהם את האותות ובישרם על הגאולה, כך במתן תורה שהיתה לזקנים מחיצה בפני עצמם, קירבה מיוחדת להר סיני, וכך ביום חנוכת המשכן. זו מורשתנו, כך חונכנו וכך ננחיל לדורות: 'והדרת פני זקן', לקום בפניהם ולהסכים לחוכמת הדורות הנשמעת מפייהם. מצמררת הסיסמא: "העולם שייך לצעירים" - לא ולא! העולם שייך לבורא עולם - שציוונו לחלוק כבוד לזקנים "התרבות הסוגדת ליופי ולכוח תרבות של שטחיות חולפת היא, של שיכרון הרגע ורדידות המחשבה. תרבות המכבדת את זקני העם תרבות התוכן היא, תרבות הניסיון העשיר ולקח הדורות, ובה חלקנו! (מעין השבוע)

בברכת שבת שלום - מערכת לב ארי

פנינים משלחן מלכים

"וידום אהרן" (י, ג)

היה זה בבית אחת מנכדותיו של הצדיק הקדוש, כ"ק האדמו"ר ר' שלמה מזוועהיל זצ"ל. רעב כבד שרר בבית, הילדים הקטנים בכו מרוב מחסור, וההורים המסכנים ניסו להשיג בפרוטות שבידיהם מעט לחם וחלב שכבר עבר זמן טריותם. הילדים הלכו עם בגדים שזרקו השכנים, כשהנעליים שלרגליהם היו קרועות. עוף לשבת היה בגדר מותרות, וההורים המסכנים הרגישו כי הגיעו מים עד נפש. איני יכולה יותר, בכתה האם, הולכת אני להתחנן על נפשי אצל סבי הקדוש ר' שלמה מזוועהיל שיברכנו בישועה, אמרה ויצאה לעבר בית סביה הקדוש. סבא, בכתה בכי תמרורים, המצב קשה מאד בבית, אין נו מה לאכול. בבקשה, יפעל סבא בשבילנו ישועה שנוכח להאכיל את ילדינו כראוי. הסבא הקדוש, הביט בנכדתו באהבה ואמר לה, לך בהקדם אל הכותל המערבי ושפכי שם את ליבך לפני הבורא, והוא ירחם וישלח ב"ה ישועה. הנכדה שידעה כי כל דבריו הם קודש קודשים, עשתה מיד את דרכה ל'כותל'. והנה, בהגיעה אל רחבת עזרת הנשים ב'כותל' פרצה בבכי קורע לב כשהיא פורקת את המועקה הקשה שבלבה. טאטע (אבא) - זעקה לפני הבורא - ראה את ילדי הרעבים ורחם עלינו. כל הנשים שברחבת הכותל נבהלו מבכיותיה ולא ידעו מה אירע לה. גברת חצופה, צעקה לעברה אחת המתפללות את מוכנה להיות בשקט!! את מפריעה לכוך להתפלל. זה ממש חוסר דרך ארץ! תתביישי לך. נכדת הצדיק לא התכוננה לקבל מטר ביזיונות שכזה, כשהיא רואה את כולם מביטות בה. לא היה לה מקום אחר ללכת, שכן באותם ימים היתה עזרת הנשים בכותל המערבי קטנה עד מאד. ליבה נשבר עוד יותר, והיא פרצה בבכי נורא, שהרי מלבד מצבה, הרי שכעת אף מבזים ומביישים אותה לעין כל. חוצפנית, תסתלקי מכאן - צעקה שוב אותה גברת - הכותל לא רק שלך! נכדת הצדיק הרגישה נורא, היא התביישה עד למאד, בפרט שאותה אשה צעקה עליה עד שנשמע קולה עד לרחבת הגברים. היא לא יכלה לסבול את הביזיונות יותר, ועזבה את המקום שבורה ורצוצה. בדרכה לביתה, היא רואה על הרצפה דבר מוזר. היא מתכופפת ולהפתעתה היא מגלה מטבע 'נפוליאון זהב' - מטבע בעל ערך, היכול לפרנס משפחה גדולה במשך כחצי שנה. היא כל כך שמחה והחלה להודות לה' בדמעות של אושר על הישועה הגדולה ששלח לה ושמע את תפילתה. בהתרגשות עשתה את דרכה מיד אל סביה הקדוש, על מנת לבשר לו על הישועה. סבא, קראה, שמע ה' את תפילתי והושיעני וכבר מיד בדרכי מהכותל מצאתי מטבע 'נפוליאון זהב' יקר. אבל סבא, מדוע הייתי צריכה לעבור את הביזיונות והבושות שהיו לי בכותל לעיני נשים רבות, וכי לא היה מספיק שהייתי מתפללת בדמעות רותחות והיה ה' שולח לי את המטבע? חייד ר' שלמה מזוועהיל ואמר לה, נכדתי, טעות חמורה בידך, את חושבת כי כיוון ששמע ה' את צעריך ובכיתך שלח הוא לך את המטבע היקר, לא ולא! דעי לך, כי בכיותיך עלו עד לכסא הכבוד, ולכן החליטו להביא לך כתגמול מתנה גדולה ששמה "ביזיונות", אשר אדם הזוכה לביזיונות מנקים מעליו את כל הגזירות, האסונות והמחלות הרובצות עליו. תפילתך קרעה את השמיים, על כן שלח לך ה' ביזיונות כה חמורים שקרעו את גזירת העניות מעליכם, וכיוון ששתקת וקיבלת את הביזיונות באהבה, הרי שהתבטלה גזירת העוני ומיד מצאת את המטבע היקר. המטבע אינו תגמול על התפילה, אלא התגמול הוא ביזיונות, והמטבע הוא כבר התוצאה שלהם. (עלון ליקוטים וספורים נפלאים)

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד ושרה הי"ד

מערכת שיעורי לב ארי - שיעורים שבועיים לאור הפרשה מפי הרב אריה יוסף שליט"א

מעשה שהיה...

במעלת קבלת היסורים | ספור על רבנו מרן הגאון הגדול רבי חיים שאול גרינמן זצ"ל וזיע"א

הילולא דצדיקייא

הילולת רבנו מרן

הגאון הגדול

רבי חיים שאול

גרינמן זצ"ל

זיע"א

(כ"א ניסן ה'תשע"ה)

מרן הגאון הרב חיים שאול גרינמן זצ"ל- נולד בוויילנה בשנת ה'תרפ"ו לאביו ר' שמואל גרונס זצ"ל. ולאמו: מרת צביה ע"ה (בת ר' שמריהו יוסף קרליץ, רבה של קוסובה, ואחותו של החזון אי"ש- ר' אברהם ישעיהו קרליץ). עוד בצעירותו נודע בשקדנותו. בשנת ה'תרצ"ה עלה עם בני משפחתו לארץ ישראל והתיישב בבני ברק.

בתחילה למד בישיבת תפארת ציון ולאחר מכן בישיבת לומז'ה בפתח תקווה ובישיבת חברון. לאחר נישואיו התגורר בשכונת כרם בירושלים כשמונה שנים ולמד בישיבת מיר. לאחר פטירת אביו בשנת ה'תשט"ו, עבר להתגורר בבני ברק, שם נותרה אמו האלמנה. נודע בכישרונותיו הברוכים ונחשב לבקיא בכל חלקי התורה ובידיעת ש"ס ופוסקים. מומחה גדול לענייני רפואה ורבים פנו אליו בנושאים אלו. מיוזמי ומראשי ארגון הקירוב "ערכים" וכן ממקימי סמינר "אור החיים" בבני ברק לבנות מעדות המזרח. שימש כפוסק הלכה ליטאי ונחשב לאחד מממשיכי דרכו של החזון אי"ש. רבנו נלב"ע בשביעי של פסח, כ"א ניסן ה'תשע"ה. רבנו חי ופעל כ-89 שנים. בהלווייתו השתתפו עשרות אלפים. ציונו בבית-העלמין זכרון מאיר בבני-ברק בחלקת שומרי שבת. ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו תגן עלינו אמן!

סיפר הגאון הרב שניידר: "בעיצומו של יום טוב אחרון של פסח, הסתלק הגאון רבי חיים שאול גרינמן זצ"ל. וזה לו שש שנים ביסורים גדולים ונוראים אחרי שנפל ונחבט בכתפו, והגיב על זה רבינו בדמעות: 'מי במים, ומי באש...'. כלומר, כל אחד נגזר במה יתיישר. הרב שניידר מספר, כי הגאון ר' חיים ישראל שפירא, ראש ישיבת 'שערי תורה' בבני ברק, סיפר לגאון ר' אהרן יהודה לייב שטינמן, כי בזמן שישיב שבעה על אביו, הגאון ר' יהודה זצ"ל, הגיע הרב שטינמן לנחמם, והפליג בגדלות היסורים. וישב שם גם רבינו והיה לפלא אצלו שתלמיד חכם מופלג כר' יודיל שפירא, שעמל כל ימיו בתורה, יהא צריך יסורין והתווכח בעניין, האם ניתן להגיע לעולם שכולו טוב גם ללא יסורים אם בעולם הזה עסק בתורה הקדושה. 'בימים אחר כך נגלה אליו רבי יודיל זצ"ל בחלום, ואמר לו: 'בלי היסורים לא הייתי יכול לעבור את הדינים הקשים למעלה'. וסיפרו בניו, שאמר שמתפלל שיהיו לו יסורים, ומיד לאחר מכן, התחילו ייסוריו הנוראים, שש שנים. והגיב על זה רבינו: "חושבים שעם ריקוד זוכים לעולם הבא". ממשיך ומספר ר' שניידר: "בשעתו סיפר רבינו, שבערוב ימיו של ה'חפץ חיים' בא בנו ר' לייב לבקרו וראה אותו סובל כאבים ברגלו, והצטער מכך. אמר ה'חפץ חיים': 'דע לך, שבלי יסורין אי אפשר ליכות, ואני שכל ימי ראיתי רק טוב, במה אזכה, לכן יש לשמוח בייסורין אלו'.

שקידתו העצומה יומם ולילה, והיקף ידיעותיו לעומק ולרוחב בכל מקצועות התורה של הגאון רבי חיים שאול גרינמן זצ"ל היו לשם דבר. אך תופעה אחת מעניינת נותרה חידה עלומה במשך שנים: לאן נעלם רבי חיים מידי שבוע בשבוע, ביום שישי, לזמן של כשעתיים? על מקומות לימודו השונים, הרחק מטרדות הציבור, כבר הכל ידעו. אך את סוד העלמותו של הגאון הנודע, בשעות הקרובות לכניסת שבת מלכתא, לא הצליח איש לפענח. עד שהגיע אותו יהודי בבהילות לביתו של רבי חיים בשעות החן של יום השישי. הוא היה צריך באופן דחוף להיוועץ על עניין חשוב... הרבנית הסבירה לו בנחת, כי בשעות אלו אי אפשר להשיגו. יצא הלה מאוכזב, אך לאחר זמן-קט חזר, כשהוא בלחץ גדול: "העניין אינו סובל דיחוי" - זעק - "זהו ממש פיקוח נפש!" וכשחזר והפציר, שוב לא יכלה הרבנית לעמוד מנגד. "אם זה עניין של פיקוח נפש- אז אין ברירה", ונתנה לו כתובת של אחת הדירות ברחוב ר' עקיבא, שם אמור להימצא רבינו. אף-רץ מיודעינו לבית שברחוב ר' עקיבא. נקש בדלת והצדיק פתח... ושניהם גם יחד, זה שמבפנים וזה שמבחוץ, הוכו בתדהמה: רבי חיים כולו פליאה, מהיכן ידע הלה לבוא לכאן? ואילו האורח נדהם והתקשה להאמין למראה עיניו: הוא רואה את רבי חיים ב'בגדי עבודה'. שרווליו מופשלים. עטור זיעה. עומד בתוך מה שנראה שלולית של מים, ובידו מקל וסמרטוט ריצפה... אי אפשר לטעות, הוא כעת באמצע הספוגייה... האורח הבלתי-צפוי, נבוכ, התנצל והסביר, שהרבנית גילתה לו את המקום עקב שאלה דחופה של פיקוח נפש. לאחר שקיבל תשובה לשאלתו, זעק הלה על כבוד התורה. רבינו הרגיע אותו ואמר: "דע לך שכל יהודי חייב לעשות גמילות חסדים בגופו ממש! בחוץ לא מאפשרים לי. זו ההזדמנות שלי. גר כאן יהודי בודד וגלמוד, שהתאונן בפני עד כמה קשה לו לנקות את הבית ולהכין את כל צורכי השבת. נטלתי על עצמי את המלאכה לנקות. להכין מה שצריך. לפרוס מפות וכו'. כשסיים רבינו, לא שכח להזהירו בכל לשון של אזהרה לבל יגלה את שראו עיניו! וכך נמשכה הנהגה זו של רבי חיים תקופה ארוכה. כיום, לאחר פטירתו, הבין הלה, שכעת מותר כבר לגלות.

(נלקט בשינויי לשון קלים מתוך העלון פניני הצדיקים).

'מידת ההשתוות'...

ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא... וידם אהרן (י, א-ג)

סיפר הרה"ח ר' אשר קובלסקי שליט"א: "היה זה לפני כשש שנים, בבית משפחה רגילה מאזור המרכז. בעת סעודת ליל שבת, כשהסבו בני המשפחה לסעודה ודיברו דברי תורה וסיפורי צדיקים, סיפר להם האב את המעשה הבא, ולא שיער עד להיכן יגיעו הדברים... וזה דבר המעשה: בעת שמורי ורבי כ"ק האדמו"ר מנדבורנה זצ"ל היה עלם צעיר, הוא יצא כדרכו מדי יום אל בית המדרש הקבוע בו היה עוסק בתורה. משום מה - באותו היום, מסיבה לא ברורה, סטה מהדרך הרגילה והלך בדרך שונה במקצת. תוך כדי הילוכו עבר דרך רחוב שבדרך כלל לא היה עובר בו. והנה, באמצע הרחוב, ממש במרכזו, ניצב לו אדם בגיל העמידה, ומתחיל לצעוק על הבחור הצעיר ועדין הנפש העובר ברחוב לתומו... הרבי - שהיה אז בחור צעיר כאמור, נבהל מאוד. הוא כלל לא הכיר את הרחוב הזה, ובוודאי שלא את אותו אדם זר שעומד וצועק עליו. אבל לא היה לו הרבה פנאי לחשוב, שכן הלה - שכנראה היה מעורער בנפשו - החל לצעוק צעקות רמות, צרחות של ממש. הוא מקנטר ומבזה, משמיץ אותו ולועג לו, והבחור הצעיר מסמיק ומחוויר חליפות ולא יודע את נפשו... ברגע הראשון, כך העיד הרבי אחר כך, הרהר שעליו פשוט להתחיל לרוץ, לברוח מהמקום וכמה שיותר מהר. אך ברגע הבא התיישב בדעתו, וחשב: 'רגע, הרי יש דברים בגו! למה שיניתי היום ממסלול הליכתי הקבוע?! הרי ברור שיש סיבה לכך, כנראה - כדי שאקלע למלתעות לשונו של האיש שעומד כאן וצווח ומבזה. אם כן, למה לי למהר?' - חשב, ונותר על עומדו... והלה, בראותו כי הרבי מתחזק לנוכח העלבונות המוטחים בו, רק הגביר ווליום... הוא מוסיף לצעוק ולהשמיץ, לבזות ולהקניט, להעליב ולבייש, וכל אותה העת הבחור ניצב למולו בעיניים מושפלות ופנים סמוקות, מקבל את הבזיונות באהבה. וקולו של האיש הולך וחזק מאוד, כל מילה שלו כשיפוד מלובן בלבו של הרבי, שמוסיף לעמוד נכחו ולקבל את הבזיון באהבה... לימים, כשסיפר הרבי את הסיפור, תיאר את הבזיון הקשה שהיה מנת חלקו, וכיצד הבין - כבר בצעירותו - כי רגע של מתנה לפניו, רגע ששערי שמים נפתחים. "אם בורא עולם זימן לי לעבור דווקא שם ודווקא אז ולהיקלע אל שדה הקטל המילולי הזה - יש לכך סיבה טובה, כנראה זה נועד כדי לפתוח לי שערים!" - הסביר הרבי, וסיפר כי ניצל את הרגעים הללו לתפילה... ככל הסיפור הזה סיפר האב לילדיו המאזינים מרותקים, וקינח במסר מעשי: "לפעמים, ילדים, בחורים, צעירים או מבוגרים - מבזים את זולתם על לא עוול בכפם. אפשר לברוח, אפשר להשיב מלחמה, אפשר לענות תשובה הולמת ובוטה... אבל הרבה יותר כדאי לשתוק, לקבל את הבזיון באהבה ולנצל את הזמן לתפילה, כי זו עת רצון מופלאה!" - סיכם את הסיפור... ואם חשבו ההורים כי בכך הוא תם, כמה הופתעו ביום ראשון בצהריים, כשבנם בן החמש שב הביתה מהחידר, ופניו קורנות מאושר. "בשורה משמחת!" - הכריז הינוקא בקול עליו, "הולך להיוולד לנו תינוק חדש! עוד מעט יהיה לנו 'בייבי' חדש!". כל בני המשפחה אצו רצו לשמוע מיהו הקול המבשר ואומר על בן העתיד להצטרף למשפחה, ומניין לו ה'מידע המודיעיני המשמח? ראשונה, אצה רצה האם, הן רק היא ובעלה יודעים כמה הם מבקשים ומייחלים לזכות לבן נוסף אשר מזה כמה שנים לא זכו במתנה שכזו, והנה בנם בן החמש הגיע לבשר כי הרגע הגדול מתקרב ובא... "מוישליה!" - שאלו אותו כלום כשגבותיהם מורמות בהפתעה, "מאיפה אתה יודע? מי סיפר לך? האם מלאך גילה את אוזןך על שמחה משפחתית מתקרבת?" חייך הילד חיוך צופן סוד, והשיב: "היום בהפסקה, החליטו כמה ילדים לצחוק עלי. הם קראו לי, והתחילו לצחוק על איך שאני נראה, על הבגדים שלי, על התיק שלי, על הפאות שלי... פשוט החליטו להעליב אותי חזק!" - הסביר הילד בטון מתוק, וחיוכו הקונדסי הועב לפתע בלחלוחית שצצה בקצה העין... "ואז" - הוסיף הילד וסיפר - "נזכרתי בסיפור שאבא סיפר בליל שבת, על הרבי מנדבורנה שהעליבו אותו והוא ניצל את הזמן הזה להתפלל. אז הורדתי את הראש ובכיתי, אבל בכלל לא בכיתי בגלל שהעליבו אותי... בכיתי כי התפללתי שייולד לנו עוד תינוק קטן, בכיתי כי ביקשתי מהשם שישלח לי אח חמוד!" - צפצף הילד בקול מתקתק. ההורים הופתעו. הם לא העלו על דעתם שהסיפור שסופר בליל שבת כבר קנה שביתה כה חזק בלב הילד, עד שהוא ביצע אותו הלכה למעשה. הם התרגשו לגלות את כוחות נפשו של בנם שדחק את העלבון הצורב הצידה ומינף את רגע ההיעלבות לשעת תפילה נרגשת, ובליבם פנימה ייחלו כי תפילתו תישמע ותתקבל במרומים... המפליא ביותר היה שבאמת כך בדיוק קרה: פחות מעשרה חודשים מאותו יום, שש מוישליה בהתבשרו על התינוק החדש שהצטרף למשפחה. "אמרתי לכם, ידעתי!" - שאג הקטן בקול מאושר, לוקח קרדיט על השמחה המשפחתית המשותפת, "בגלל שהתפללתי אז, כשהעליבו אותי!" - שב ואמר, "ידעתי שבסוף יהיה לנו תינוק חדש בזכותי!". כשנימול התינוק הקט, העניקו לו ההורים את שמו של מורי ורבי כ"ק האדמו"ר מנדבורנה זי"ע. אמנם תינוק זה לא נולד בהבטחתו או בתפילה על ציונו הקדוש, אבל הוא בהחלט תוצאה של סיפורו של הרבי לפני עשרות בשנים. הן לקחו של הסיפור הוא שהוביל לישועת ה' ולתינוק ששימח את כלבני המשפחה, ומהווה עדות חיה וקיימת, נושמת ומהלכת, מצחקקת ומאושרת, לכוחם של קבלת הבזיונות באהבה וניצול זמנה לתפילה! מסיים הרב קובלסקי ואומר: "את הסיפור קיבלתי מבני המשפחה המוכרים לי באופן אישי, והמסר שבו מאיר ובוהק: יהודי יקר, אם הגיעה לך עת בזיונות, אם נתקלת ברגע בו מביישים אותך, זכור, כי הרגע בו מקבלים בזיונות באהבה, הרגע בו שותקים לנוכח עלבונות מוטחים, וממנפים אותו לתפילה נרגשת - זהו רגע שעשוי להיות מכונן ולהביא בכנפיו ישועות נכספות!"

סגולותי

מגזין הבטאון והמשנה

עורך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

גליון מס' 07

פרשת שמייני – ספירת העומר תשפ"ה

נבהיר כי הסגולות נלקטו ממקורות שונים והדברים מוגשים למעיינים הנכבדים ואין המערכת אחראית על תוכנם (טל"ח)

סגולות לימי ספירת העומר

סגולת המלח בכל יום מימי ספירת העומר בשעת הספירה

מנהג קדמון וסגולה יקרה נהוג בהרבה מתפוצות ישראל, ליקח ביד מעט מלח במוצאי יו"ט ראשון של פסח שהוא ליל א' של ספירת העומר, ולקרוא עליו מזמורים ככ"ב, קל"א, קל"ג מספר תהלים, ופרשת העומר, ואח"כ לומר תפלה קצרה, ורק אחר כך לברך ולספור ספירת העומר. וכן יעשה בכל לילה שיהיה אותו המלח בידו בשעת הברכה, ובתום ימי הספירה שומרים אותו, ונוהרים שלא להניחו על הארץ, ועל ידי זה יהיה המלח מסוגל הרבה נגד עין הרע, ויועיל כמו קמיע מומחה ופקיע. ומקורו טהור ממחזור בית הבחירה למהר"א חמויי זצ"ל. ואף בק"ק בית אל שבירושלים נהגו בזה. ומועיל גם כסגולה לשמירה, ולזרע קודש של קיימא, ולסימן טוב והצלחה. יש שנהגו לעשות כן רק בלילה הראשון של ספירת העומר, אך מלשון מהר"א חמויי (שהוא מקור הדברים) משמע שצריך להחזיקו בכל לילה, אך אין צריך לקרוא כל הסדר הנ"ל אלא רק בלילה הראשון. ונאמרו כמה טעמים בדבר: מרן הראשון הגרש"מ עמאר שליט"א כתב, שמאחר שימים אלו צריכים שמירה, על כן לוקחים מלח לשמירה. וכעין מה שכתב הבן איש חי שמים מלח בכלי שמוליד עמו לבדיקת חמץ לדחות המקטרגים. טעם שני; בספר מחקרי ארץ כתב, שמנחת העומר טעונה מלח כדרך כל המנחות וזכר לכך עושים כן. טעם שלישי; הרב בעל לב העברי כתב טעם על פי הסוד: לפי דעתי רמז לדבר לקשר סוד ספירת העומר ביסודות של או"א שמקודם הוא ברית מלח שם לו ערוכה בכל ושמורה להמשיך ממנו תיקון זו"ן למכוונים. והמשכיל יבין. ע"כ. טעם רביעי; הרב יהונתן מאזוז מביא בדרך דרש ומוסר, על פי מה שידוע שסודם נהפכה ביום ראשון של העומר, בעבור קנאת איש מרעהו ומניעת חסד וצדקה לאחרים, ואפילו מלח לא רצו לתת כידוע ממעשה של אשת לוט, ובעבור זה נהפכה לנציב מלח כמו שכתב רש"י, וסודם נהפכה לגפרית ומלח כמו שנאמר "גפרית ומלח שרפה כל ארצה" (דברים כט, כב), ושנים רבות אחרי כן (להבדיל בין הקודש לחול) נכשלו בכעין זה לפי דרגתם תלמידי רבי עקיבא שלא נהגו כבוד זה בזה ונענשו באותו הזמן. על כן בימי העומר סגולה לאחוז מלח בידו שבוה יזכר מה אחריתם של אנשי סדום, ויתעורר בתשובה וינצל מ"עין הרע" של עצמו שלא יהא רע וצר עין בשל אחרים, אלא אדרבה בבחינת טוב עין הוא יברך ויבורך. (צוטט מערוץ 2000)

המפתח שבחלה: המנהג המיוחד לשבת שלאחר הפסח

ה"אוהב ישראל" מאפטא כותב על מנהג קדום מימי קדם לנקוב את החלות בשבת שלאחר חג הפסח בצורת מפתח, ולעיתים אף לעשות על גבי החלה עצמה צורת מפתח ממש. טעם המנהג נובע מהמעבר שחל לאחר הקרבת העומר – ממצב של אכילת המן במדבר למצב שבו עם ישראל התחיל לאכול מתבואת הארץ, כפי שנאמר בפסוק: "וַיֵּאָכְלוּ מִעֵבֹר הָאָרֶץ מִמִּתְחַת הַפֶּסַח." עד אותו רגע, סיפק להם הקב"ה את צרכיהם במן השמים. אולם מרגע זה ואילך נזקקו לפרנסה דרך השתדלות טבעית, ולכן החלו להתפלל שה' יפתח להם את שערי הפרנסה. מתוך כך, נשתרש המנהג לסמן מפתח על גבי החלות כסמל ותפילה לפתיחת שערי שפע ופרנסה מידו הרחבה של הקב"ה. (צוטט מערוץ 2000)

יהיו הדברים לע"נ מרן פאר הדור ראש הישיבה הגאון רבי מאיר מאזוז זצוקלה"ה

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד ושרה הי"ו

מערכת שיעורי לב ארי – שיעורים שבועיים לאור הפרשה מפי הרב אריה יוסף שליט"א

טעם בפרשה

ר"ס

מני

ברתת ובפחדים ובחרדות [יש לנו מספיק כאלה...] אבל אנחנו רק רואים מפה, שגם מי שמתעסק ב'קירוב', וגם מי שלא מפסיק להשכין שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו, ובין עצמו לבין ילדיו [זה מורכב קצת...] צריך לדעת שזה עדין לא פוטר אותו מדברי תורה!!!

אז נכון הוא לא בכולל שבע סדרים... אבל בסך הכול צריך להבין שמי שעוסק בקרוב זה לא אמור להיות על חשבון העלייה שלו, והשמירה על עצמו וכו'..

ובקיצור: אם אתה רוצה להשכין שלום בין אנשים ולעשות הרבה טוב בעם ישראל, אז אדרבא, תרוץ על זה! אבל אל תשכח! אתה עדין נשאר בן תורה, והחובות [הזכויות] שלך לקב"ה לא השתנו!!!

אתה נשאר באותו מקום - להיפך, אתה רק מטפס, ויחד אתך, עוד אנשים תופס.

כיון נשאר עוד קצת מקום בדף אז בוא נראה עוד כמה פנינים קטנים על אהרון הכהן!!!

אומרת המשנה באבות פרק א משנה יב

"הָלֵל וְשִׁמְאֵי קָבְלוּ מֵהֶם. הָלֵל אָמַר, הָיִי מִתְלַמְּדִי שֶׁל אֶהְרֶן, אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם, אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמִקְרָבָן לַתּוֹרָה:"

ציור: שר חמישים

אמר אחד הצדיקים, צריך להשים

לב למשהו חשוב שכתוב כאן:

"אוהב את הבריות ומקרבן לתורה" - את הבריות הוא מקרב לתורה, ולא את התורה הוא מקרב לבריות... התורה נשארת אותה תורה, אך את הבריות אתה צריך לקרב אליה... ובמילים אחרות... גם אם אתה מאוד רוצה לקרב, אתה לא יכול לשנות מעט פה ולגרע מעט שם, בשביל שהחברים שלך יתקרבו.. התורה לא משתנית!!! התורה עומדת במקומה, ואתה במוחך הנפלא תדע איך לקרב את אותם נפלאים אל התורה הקדושה!

דבר שני: 'אוהב את הבריות ומקרבן לתורה!!!' - יש כאן שני שלבים!

שלב ראשון: אוהב את הבריות!! שלב שני: ומקרבן לתורה!!

אם אתה אוהב אותו עכשיו 'כשהוא חילוני'.. [אוהב את הבריות] תוכל לעבור לשלב ב' ומקרבן לתורה - תוכל לקרב אותו לתורה!!!

במאמר המוסגר: קירוב הוא גם לעצמנו!!! אם אתה אוהב את עצמך תוכל לקרב את עצמך לתורה!!!!

לבת שלום ומאבוק!

אהרון הכהן!!

אהרון אצלנו הוא סמל לאהבת חינוס, להשכנת שלום, ליישוב סכסוכים, לפיוס, לשלום בית, לחזרה בתשובה, לקירוב, ולכול המקצועות של אהבה וחיוכים!!!

אההההה!!!! איזה מיירעדיג!!! אהרון הכהן עסוק ראשו ורובו בנתינה לעם ישראל!!!

טוב, גם אני רוצה!! גם אני מעוניין להגיע לפסגות האלו!!! אז אמנם להיות כהן אני כבר לא יוכל, [אלא אם כן יתבררו פרטים נוספים בביאת המשיח..] אבל לפחות לעשות כל כך הרבה קרוב ושלום, הייתי מאוד רוצה!!!!

מה עושים?

רצים לפתוח מדרשיה בצפון תל אביב... לא חייבים דווקא שם... אבל יוצאים החוצה ומתחילים להפיץ יהדות בכל מי שזז...

אבל חמוד שלי, זה לא ממש מדויק!!!

אם אתה רוצה באמת להפציץ את כל העולם בהשכנת שלום [ויש בזה הרבה עבודה...] אז תדע שיש שלב אחד קודם... מהו?

בא נראה את 'מכילתא דמילואים' [מובא בתורת כהנים]:

אומר המכילתא: על הפסוק במלאכי פרק ב, שכתוב שם על אהרן - {ה} בְּרִיתִי הָיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשְׁלוֹם וְאַתֶּנָּם לוֹ מוֹרָא וַיִּירָאֵנִי וּמִפְּנֵי שְׁמִי נָחַת הוּא: {ו} תּוֹרַת אֲמַת הָיְתָה בְּפִיהוּ וְעוֹלָה לֹא נִמְצָא בְּשִׁפְתָיו בְּשִׁלּוֹם וּבְמִשׁוֹר הָלַךְ אִתִּי וְרַבִּים הָיִיב מַעֲוֶן: {ז} כִּי שִׁפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ דַּעַת וְתוֹרָה יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ כִּי מִלֶּאֱךָ יִהְיֶה צְבָאוֹת הוּא:

הקב"ה מספר על אהרון כמה שהוא היה צדיק וישר!!

והמכילתא מבאר את אחד הפסוקים ששם.

אומר המכילתא:

"בְּרִיתִי הָיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשְׁלוֹם - שהיה רודף שלום בישראל" "וְאַתֶּנָּם לוֹ מוֹרָא וַיִּירָאֵנִי - שקיבל עליו כל דברי התורה באימה וברתת ובזיע"

אתה תופס!!

אהרון שהיה אוהב שלום ורודף שלום "קבל עליו את כל התורה באימה ברתת ובזיע!"

טוב, ודאי שלא התכוונתי שאנחנו צריכים לקבל את התורה

כל הזכויות שמורות למכון 'טעם בפרשה'

להערות, הארות ותגובות וכן להרשמה לקבלת ה'טעם' במייל מידי שבוע פנו למייל: GTB100200@gmail.com

להנצחות ולתרומות ניתן לפנות לטל' 052-719-2760 או במייל ה'טל'

שימו לב! בשלב זה העלון מופץ בחפוצת מייל בלבד + לזיכוי הרבים ברצוננו להדפיס ולהפיץ את ה'טעם' בבתי הכנסיות ובתי המדרשות! לתרומות ניתן ליצור קשר עם המכון! זכות זיכוי הרבים יגן על התורם ועל כל בני משפחתו

פרשת שמיני

(א) ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל: (ב) ויאמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעלה תמימים והקרב לפני יהוה: (ג) ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת ועגל וכבש בני שנה תמימים לעלה: (ד) ושור ואיל לשלמים לזבח לפני ה' ומנחה בלולה בשמן כי היום ה' נראה אליכם:

כך מתחילה הפרשה!!

כתוב 'במכילתא דמילואים' (מובא בתורת כהנים): "אמרו ישראל לפני משה וכי היאך מקלסת מדינה את המלך ואינה רואה פני המלך? אמר להם על מנת כן, כי היום ה' נראה עליכם" דהיינו: בני ישראל אומרים למשה, משה רבנו, אתה אומר לנו להביא כבשים לקורבנות, ולהקריב לפני השם לשבחו ולרוממו, אבל איך אפשר לכבד מישהו שאתה לא רואה אותו?? אמר להם משה – אדרבא – כי היום נראה אליכם – אל דאגה, היום תראו אותו!!!

צריך לדעת שכל הבעיות שלנו בעבודת השם [למי שיש...] מתחילות בגלל שאנחנו לא רואים את הקב"ה!!!

כל הבעיות שלנו באמונה ובביטחון, ובמידות, ובעוד אלף דברים, זה בגלל שאנחנו לא רואים את הקב"ה!!!

האורחות צדיקים [כמדומני] כותב שאם היינו רואים את הקב"ה כמוחש, לא היה אדם שגונב בעולם ולא היה אדם שעובר כל עבירה שהוא בעולם....

תחשוב, אתה רואה מולך את הקב"ה אתה תעז לחטוא???

תחשוב שאתה בסוף החודש חושב מאיפה את מביא עוד כמה שקלים לחשבון הבנק, ופתאום דופקים בדלת! טוב, אתה פותח, והנה בפתח מופיע מלך אדיר עם המון משרתים, והוא אם חיוך אדיר ופנים שוחקות אומר לך – בני יקירי – התגעגעתי אליך כל השנים!!! רגע, אבל אתה לא אבא שלי??? אבא שלי גר במרוקו [לדוגמא...]. ואז לפתע בא האבא הרגיל ואומר לך, כן כן!! האמת האמיתית שהמלך הוא האבא האמיתי שלך!! רגע, איך זה יכול להיות? והוא אומר לך בא נשב בחדר הסגלגל ואני יסביר לך הכול....!

רק שנייה!! חכה רגע! אני רוצה עכשיו לשאול אותך שאלה: אתה עדין חושש מסוף החודש???

לא!! למה? כי המלך הוא אבא שלך, והחשבון בנק שלך לא מפחיד את המלך... אההה אז למה עכשיו אתה בלחץ???

הרי הקב"ה הוא אבא שלך והוא אוהב אותך?? הוא הרי מלך מלכי המלכים?? כי אתה פשוט לא רואה אותו בעיניים!!! מה שלא רואים – קשה מאוד להכניס למוח!!! וזה העבודה – להכניס לרגשות מה שלא רואים בעיניים – זה מאוד קשה – אבל זה עבודת החיים!!! זה בעצם כל הסיפור של העולם הזה – עולם מלשון העלם – תעבוד את הקב"ה כשאתה לא רואה אותו!!!

הורינו

פרשת שמיני תשפ"ה | שנה ב' 71

הורים נאן הול

הורינו דברות קדשך

כיבוד אב ואם בפרשת השבוע עפ"י המאורות הגדולים,
הגאון רבי שמשון קורלנדסקי שליט"א

וַיִּשְׁמְעוּ עָלֶיהָ קְטֹרֶת וַיִּקְרְבוּ לִפְנֵי ה' אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם. (י', א')

בספר 'עטרת דוד' מבאר כי מה שעשו נדב ואביהו את העבודה בצורה שהקב"ה לא ציווה, על פי מה שכתב ה'אבני נזר' על עניין העקידה. כי זהו ניסיון גדול לשחוט את בנו יחידו במקום שהבן אינו מחויב לשחיטה מצד עצמו. ומה שבאמת יצחק הסכים לזה בלב שלם ובנפש חפצה, היה מחמת כיבוד אב, שרצה יצחק לעשות רצון אביו הרוצה להעלותו לקרבן.

ולפי"ז מבאר שם, שנדב ואביהו סברו שהרי מקום בית המקדש בהר המוריה הוא מקום העקידה, ואם כן, זה שיצחק הקריב את עצמו להיעקד מרצונו ללא ציווי הקב"ה, זה היה שורש וסיבת הלכות הקרבנות. וכמו כן, כדי לפעול את עבודת יום הכיפורים שנעשתה על ידיהם¹, עלה בדעתם שיימשך הדבר (אותה הזכות של יצחק במקום הזה שהקריב עצמו אפילו שלא נצטווה) שכן צריך להיות עבודה זו, באופן שיקריבו קרבנות לפני ה' מרצונם הטוב ובלי ציווי, ודווקא על ידי כך יפעלו דבר גדול זה של עבודת יום הכיפורים.

וכתב שם שהתורה רמזה את זה כבר בפרשת העקידה, שהקב"ה

1. שפת אמת וירא תרמ"ח 2. סנהדרין נ"ב.

אומר לאברהם קח "נא" את בנך וכו' ותיבת "נא" היא ראשי תיבות נדב ואביהו.

ואמנם החיסרון במעשה העבודה שלהם היה כפי המובא בגמרא²: "היו משה ואהרן מהלכין בדרך ונדב ואביהו מהלכין אחריהן וכל ישראל אחריהן. אמר לו נדב לאביהו: אימתי ימותו שני זקנים הללו ואני ואתה ננהיג את הדור? אמר להן הקב"ה: נראה מי קובר את מי". וזה היה היפך כיבוד אב כלפי אהרן. ומוסיף לבאר שגם זה רמוז בדברי הכתוב שנאמר "אחרי מות שני בני אהרן" שמתו מצד "בני אהרן", שפגמו בכבוד אביהם, ועל כן לא התקבלה עבודתם ללא ציווי כמו יצחק, שכל תכלית מה שעמד ללא שהצטוו היה כדי לכבד את אביו.

וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיִּמָּתוּ לִפְנֵי ה' (י' ב')
בספרא פרשת אחרי מות (פרשה א') שנאמר "ויקחו בני אהרן נדב ואביהו איש מחתתו" וכל חלק בפסוק בא ללמדנו עוד חלק: "בני אהרן", לא נטלו עצה מאהרן. "נדב ואביהו", לא נטלו עצה ממשה וכו' ולדברי הספרא זה חלק מחטאם שלא נטלו עצה מאביהם.

וַיִּדְבֹר אֶהָרֹן אֶל מֹשֶׁה הֵן הַיּוֹם הַקָּרִיבוּ אֶת חַטָּאתָם (י' י"ט)
ומדוע אהרן הוא המדבר אל משה? ברש"י פירש: אפשר משה קצף על אלעזר ואיתמר, ואהרן מדבר? אמרו (בניו של אהרן) אינו בדין שיהא אביו יושב ואנו מדברים לפניו, אינו בדין שיהא תלמיד משיב את רבו.

כשם שחובה על כל אחד ואחד מישראל ללמוד את ההלכות המצויות, כהלכות ברכות, שבת, שמירת הלשון ועוד, כך חובה על כל אדם ללמוד ולשנן את הלכות כיבוד אב ואם ומוראם, שמצווה זו היא תמידית בכל זמן, וחמורה היא עד מאוד, ואם לא ילמד את ההלכות, מאין ידע היאך לקיימן, ויכשל בדברים רבים, מבלי לדעת שהוא נכשל.

הורינו דרך חיים

כיבוד אב ואם
בהלכה ומנהג

לבקש טובה בזכות ההורים אחרי פטירתם

מצווה לומר דברים בשם אביו, כדי לחלוק כבוד לאביו. ויכול הוא לתלות באביו דברי תורה וחכמה בשמו, אף אם אביו לא אמר זאת, כי מתכוון להוסיף כבוד לאביו. ודבר זה נלמד מדברי הגמרא¹ המביאה בשם רשב"י שאמר, יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין מיום שנבראתי עד עתה ואילמלי אליעזר בני עמי מיום שנברא העולם ועד עכשיו ואילמלי יותם בן עוזיהו עמנו מיום שנברא העולם עד סופו. ואומר על זה רש"י שם, יותם בן עוזיהו - צדיק היה ועניו יותר משאר מלכים, וזכה בכיבוד אביו, ועליו נאמר בן יכבד אב, שכל הימים שהיה אביו מצורע והוא היה שופט עם הארץ, לא נטל עליו כתר מלכות בחייו וכל דיניו שהיה דן אומרן בשם אביו: עד כאן. דהיינו, שכדי לשמור על כבוד אביו שכביכול עדיין הוא המחליט, היה דן ואומר החלטות בשם אביו ורשב"י מציין אותו לשבח גדול בשל

כך. ובספר 'יפה ללב'² כתב שאם בן לומד עם אביו ועולה אצלו קושיה מתוך הדברים, אינו אומר - קשה לי, אלא וכך הקשינו... משום שיש חשש שאביו יקבל חלישות שבנו בר הבנה עמוקה ממנו, אבל אם מכיר את אביו שישמח שבנו גדול בתורה ובחכמה, יכול להקשות בשם עצמו.

וכן כאשר בת אומרת משהו בנושא נידון, ולדוגמה - תוך כדי ויכוח בנושא מסוים, לא תאמר "וגם אמא מודה לדבריי", מפני שהיא עושה בכך את אמה טפלה לדעתה ולדבריה. אלא תאמר, אמא חושבת כך וכך, ואף אני מחזיקה בדעה זאת. וכן הבן, לא יאמר - לפי דעתי ההלכה היא כזאת, וגם אבא מודה לדברי, אלא יאמר שכך למד או הבין גם מדברי אביו ויביא את אביו כראיה לדבריו באשר הוא גדול ממנו.

1. סוכה מה: 2. סי' ר"מ אות מ"ו

מעשה אבות

סיפור מהחיים

סיפור הרב קובלסקי כאשר ישב שבעה על אביו, כי כאשר בא הרב מבריסק לנחם את הגאון רבי מאיר קרליץ (שישב אז שבעה על אחיו, מרן החזון איש) הוא אמר: הגמרא חוקרת, האם דברי הספד הם "יקרא דשכבי", כבוד הנפטר, או "יקרא דחיי", כבוד החיים האבלים. אני, הדגיש מרן הרב מבריסק, אומר שהגעתי מפני כבוד הנפטר. ההמונים שגדשו את הבית לנחם את הרב קובלסקי, באו בעיקר בגללו שהכירוהו והעריכוהו אישית, אך הוא רצה לתלות את הכבוד באביו, שיידעו שבאים עבור כבוד הנפטר

היה מעשה בבחור ישיבה שגר אצל אמו הגרושה, וניתק את קשריו עם אביו. האבא פנה לידידו שיפנה לאחד הרבנים בישיבה שישדל את בנו בנוגע להידוק הקשר עם אביו. אותו ידיד פנה קודם כל למרן הסטייפלער, בשאלה מה עליו לעשות. ענה לו מרן הסטייפלער צוק"ל, תאמר להם (לרבני הישיבה) שיגידו לו שכיבוד אב ואם זו מצוות עשה דאורייתא! (חדוות חיים, אוצר כאו"א צ.).

לכבוד מערכת העלון, ברצוני לשתף אתכם בסיפור שזכיתי לראות בעצמי.

לפני 10 שנים, בערב פסח תשע"ה, זכה אחי לראות במו עיניו את התקיימותו של החלק השני של הפסוק: "כבד את אביך וכו' - למען יאריך ימך". אח שלי, שלצורך הסיפור נקרא לו דוד (שם בדוי), היה אז בחור ישיבה. ליל בדיקת חמץ, הבית כבר נקי לפסח. במטבח כבר מבשלים את מאכלי הפסח.

לאחר בדיקת חמץ, אבא מבקש מדוד אם יוכל לבוא אתו לנקות את הרכב לפסח. בתחילה דוד לא רצה. הוא טען שהוא מאד עייף, אבל אז אבא הציע לו כזה דבר: "היות ואנחנו מנקים את הרכב רק פעם אחת בשנה, מטבע הדברים מצטבר שם הרבה לכלוך. בוא, נעבוד כל הלילה ביחד, בבוקר נתפלל וותיקין, נשרוף את החמץ, ואז תוכל לישון כמה שאתה רוצה".

לזה דוד לא סירב. הוא הסכים. וכך, יצאו דוד ואבא עם הרכב לכיוון אזור התעשייה ע"מ לנקות את הרכב, מכיוון שיצטרכו לעבוד עם שואב אבק, ובתוך השכונה זה עלול להפריע לשכנים לישון.

כך הם עבדו כל הלילה. בבוקר הלכו להתפלל עם המניין הראשון, לאחמ"כ שרפו את החמץ, ואבא החזיר את דוד הביתה כדי שיוכל ללכת לנח, בעוד שהוא בעצמו הלך לקנות דברים אחרונים לפסח.

והנה, אך נכנס דוד הביתה, נשמע קול חבטה עזה מכיוון חדר השינה. הרעש היה מאד חזק, שזה העיר את כל בני הבית. דוד הלך בזהירות לכיוון החדר, ואז התברר שנעשה לו נס עצום:

ארון ספרים כבד ביותר שהיה מחובר לקיר, התנתק באופן פתאומי ונפל על הרצפה בקול רעש גדול, כשחלק ממנו אף נפל על הכרית של דוד, שהיה אמור לישון עליה עכשיו, אם לא היה עוזר לאבא. בחדר שמים אף אחד לא היה בחדר באותה עת, אך כתוצאה מהנפילה יצא הארון מכלל שימוש, וחלק מהספרים אף נקרעו (מדובר בספרי קריאה ולא בספרי קודש).

דוד אף שאל רב אם הוא צריך לברך ברכת הגומל, והרב ענה לו שמכיוון שהוא לא היה באותו זמן בחדר, הוא לא היה בחזקת סכנה, ולכן הוא לא צריך לברך הגומל. אבל באותו יום ראה דוד, וגם אנחנו ראינו, איך מתקיימת הברכה בחצי השני של הפסוק: "כבד את אביך וכו' - למען יאריך ימך".

אני מקווה שהסיפור הזה ייתן חיזוק לאנשים להתחזק במצוות כיבוד הורים ובעוד מצוות.

רב הנסתר

מאמר חז"ל או מעשה רב בנושאי מצוות כיבוד הורים נטמנו בתמונה, גלו ושלחו לנו, ואולי תזכו בפרסים!

horeinuorg@gmail.com
או בפקס: 077-6021640

פתרון חידת 'רב הנסתר' לפרשת צו-פסח

אע"פ שהמנהג בליל הסדר שלא ימזוג לעצמו את הד' כוסות, אלא אחר ימזוג לו, מכל מקום אין לו לתת לאביו או לאמו למזוג לו

הודעה תשלח לפותרים נכונה שעלו בגורל.

ארגון הורינו שלום. תודה רבה מאוד על החיזוק על המצווה כל כך החשובה שאין עבורה הרבה מחזקים וזה דבר נצרך מאוד. רציתי לשאול שאלה: אני בחור רווק בן 20 שמתגורר עם ההורים, ויש דברים שאני רוצה לעשות לעצמי, אך הורי מביעים את דעתם שזה לא נכון או לא יעיל, או לעיתים אף אומרים בפרוש "אל תעשה את זה". שאלתי היא: האם אני יכול לעשות את הדבר בלי שהם ידעו, ועדיין לכבד אותם כפי שאבא שבשמיים רוצה?

שיעשה הבן תגרום להוריו ביזיון, יש להימנע מכך, מצד מצוות מורא.

אבל אצלך לפי מה שכתבת יש נקודה נוספת, והיא זה שאתה מתגורר עם הורך בביתם וסמוך על שולחנם. כאשר הבן מתגורר אצל הוריו וסמוך על שולחנם, יש לו מחויבות גבוהה יותר לקיים את רצונם, מעבר למחויבות של מצוות כיבוד אב ואם המוטלת על כל בן כלפי הוריו. כך למשל, אם הבן מבקש לקנות בגד מסוים וההורים מעדיפים שיקנה בגד מסוג אחר, בן שאינו סמוך על שולחן הוריו אינו מחויב לעשות את רצון ההורים בכגון זה, אבל בן הסמוך על שולחן הוריו צריך להתחשב בדעתם, שהרי סוף סוף הם המממנים את קניית הבגד.

שלום לך בחור יקר. התשובה לשאלתך תלויה במה מדובר. בכיבוד הורים יש שני חלקים. מצוות כיבוד הורים, לדאוג למה שהם צריכים. ובכלל זה לא נכנס לשמוע להם בדברים שאינם קשורים אליהם. אבל יש חלק שני לא פחות חמור וחשוב, וזהו מצוות מורא. איש אימו ואביו תיראו. ובמצוות מורא נצטוונו לא לצערם בכך שאנו ממרים את פיהם. ועל זה כותבים הפוסקים ומחלקים כך: אם אין לכן הפסד בעשיית רצון הוריו, יש לו לעשות את רצונם, שכן באופן זה ההימנעות מן המעשה יש בה פגיעה במורא ההורים.¹ אם ההתנהלות של הבן שלא כפי רצון הוריו תגרום להם ביזיון (לא מצד העובדה שאינו שומע להם, אלא שהפעולה עצמה

1. המקנה קידושין ל"ב ב, ד"ה ת"ר איזהו מורא

תורת אמן

עיון והתבוננות

כך שמעתי מאבותיי!

נשלח ע"י אחד מתלמידי החכמים המופלגים בלייקווד.

השיב לו: משנה היא. שאל אותו רב חסדא: איזו משנה? אמר לו רמי בר חמא: לך תשמש אותי. לקח התלמיד את הסודר של רבו וסייע לו ללבשו. אמר לו הרב: זו המשנה... ותמהו שם המפרשים: הרי אסור ליטול שכר על לימוד התורה, מדוע ביקש ממנו הרב לסייע לו במשהו לפני שמלמד אותו? ובהקדמת 'שערי יוש' הביא יישוב לזה, שכדי להבין סברא דקה, צריך התלמיד להכניע את עצמו לרבו, כי אז לבו נפתח להווחה, ולכן אמר לו "לך תשמש אותי" לטובתו, כדי שיוכל התלמיד להבין את הסברא.

אף לעניין האמונה, הרי האדם צריך להאמין במעמד הר סיני ולא רק לקרוא על אודותיו בספרים, ולזה יגיע דווקא על ידי שירחוש בליבו כבוד לאביו ואימו. והפלא הוא שאדם אינו זקוק לשם כך שאביו יאמר לו בפירוש "כך שמעתי מאבותיי", אלא בעצם זה שהוא מתנהג כיהודי, ומעצם זה שאביו נושא שם יהודי והוא מכיר את שמו ואת שם זקנו ואבי זקנו. ולכן כל כמה שיוסיף האדם להכניע את עצמו לאבותיו, באופן ממילא תוסיף האמונה להתחזק בלבבו. אי אפשר להיות מחובר להקב"ה אלא רק על ידי מהלך זה, ואלמלא כן תמיד יהיו שאלות, ספיקות ובלבולים.

סיפר כ"ק האדמו"ר מרחמסטריווקא ארה"ב: הגר"ד סולובייציק סיפר לי איך אבי זיע"א ישב והגה בתורה בשנת תש"ח כשהעיר ירושלים הופצה על ידי הישמעאלים, ולא הוריד את עיניו מאותיות הגמרא למרות שהדי הפיצוצים הרעידו את אמות הסיפים וקורבנות רבים נפלו מכל עבר. הנה כי כן, יהודים כאלו שמספרים לנו מה שראו עיניהם בדורות הקודמים, מחזקים בנו את האמונה הפלא ופלא. כשאנו שומעים יהודים שמספרים שזכו לראות את הרה"ק רבי שלמק"ה מזוועהיל זיע"א וראו במו עיניהם את הרוח הקודש שהופיעה בארמונו, זה מחזק בנו את האמונה באופן נפלא. הוא מה שאמר הרמב"ן, שכל יסודות האמונה מושתתים על המסורת העוברת מדור לדור. וכן כתב הרמב"ם שהאמונה אינה ערטילאית, אלא היא מבוססת על מה שהיה בזמנו ברור כשמש, ושמאז ועד עצם היום הזה הוא נמסר מאבות לבנים.

והאמת שיש בזה עומק גדול, כי טבע הדברים הוא שכלל שהאדם נכנע יותר למשפיע, כך הוא מקבל ממנו יותר. וכך לומדים גם מהגמרא¹ בסוגיה של "זה נהנה וזה לא חסר", שרב חסדא שאל את רמי בר חמא מה דינו, ורמי בר חמא

1. בבא קמא כ:

מדוע לא פירטה התורה שכר לקיום המצוות, מלבד שילוח הקן וכיבוד אב ואם?

ושאלו: תחת איזה אילן עבדת? השיב: תחת אילן זה. אמר לו המלך: זה עץ נוי, אתן לך בשכרו חצי זהוב. קרא המלך לפועל נוסף ושאלו: תחת איזה אילן עבדת? השיב: תחת אילן זה. אמר המלך: זה עץ משובח של זיתים, אתן לך בשכרו מאתיים זוז! תמנה הפועלים ואמרו למלך: האם לא היה המלך צריך להודיע לנו איזה אילן שכרו מרובה, כדי שנדע לעבוד תחתיו? אמר להם המלך: אילו הודעתי שכר כל אילן ואילן, היאך היה כל פרדסי נעשה?!

כך אמר הקב"ה: לא תהא יושב ומשקל במצוותיה של תורה. לא תהא אומר: הואיל ומצוה זו גדולה, אני עושה אותה ששכרה מרובה, והואיל ומצוה זו קלה, אני עושה אותה. מה עשה הקב"ה? לא גילה לבריות מהו מתן שכרה של כל מצוה ומצוה, כדי שיעשו את כל המצוות בתום, שהרי כל המצוות כולן נצרכות לאדם, כדי להגיע אל תכליתו ואל שלמותו האמיתית, ולכן לא שייך שהאדם יחשב חשבונות, אלו מצוות כדאיות לו יותר ואלו מצוות כדאיות פחות - כולן חיוניות והכרחיות עבורו. בכל אחת ממצוות התורה צפונה תועלת מיוחדת והכרחית, ולכן אמרו חז"ל: "והיו זְהִיר בְּמִצְוָה קְלָה בְּבִחְמוּרָה, שְׁאִין אֶתָּה יוֹדֵעַ מִתֵּן שְׂכָרָן נֶשֶׁל מִצְוֹת".

כדי להראות לנו עד כמה אין לנו שום הבנה אמיתית בשכרן של מצוות, ואין לנו שום אפשרות לחשב מהי מצוה חשובה יותר, ומהי מצוה חשובה פחות, פירטה התורה דווקא מתן שכרן של שתי מצוות מנוגדות: מחד גיסא - החמורה שבחמורות, ומאידך גיסא - הקלה שבקלות, ושכר שתיהן "אריכות ימים"! יחד עם זאת, בודאי לא יתכן לומר שהשכר בעבור שתי מצוות אלו אכן שווה, שהרי "לפום צערא - אגרא", ואם כן בהכרח לומר ששכר האריכות ימים, הוא רק חלק קטן מן השכר, והשכר האמיתי הוא לעולם הבא, אשר עין לא ראתה⁵.

**לא יתכן לומר
שהשכר בעבור שתי
מצוות אלו אכן שווה,
שהרי "לפום צערא -
אגרא", ואם כן בהכרח
לומר ששכר האריכות
ימים, הוא רק חלק
קטן מן השכר, והשכר
האמיתי הוא לעולם
הבא, אשר עין לא
ראתה**

בתורה¹ "כִּבְדָּ אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ, כְּאֲשֶׁר צֻוְּךָ ה' אֱלֹהֶיךָ, לְמַעַן יֵאָרְכְּךָ יְמֶיךָ, וְלִמְעַן יֵיטֵב לָךְ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ". הבטחת שכר זו, שהבטיחה התורה עבור קיום מצוות כיבוד הורים, היא יוצאת דופן. כמעט שאין בתורה שום פירוט של שכר עבור קיום מצוה זו או אחרת. יוצאות מן הכלל הן שתי מצוות, שהתורה מפרשת בהן את שכרן: כיבוד אב ואם, ושילוח הקן² "כִּי יִקְרָא קֹן צֶפֶר לְפָנֶיךָ... שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם, וְאֶת הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ, לְמַעַן יֵיטֵב לָךְ וְהֶאֱרַכְתָּ יָמִים". מפליא מאוד לראות כי התורה מבטיחה את אותו שכר בדיוק, עבור שתי מצוות, שהקושי והעמל בקיומן כה רחוקים זו מזו: מצות שילוח הקן - מצוה כה קלה לביצוע, פעולה חד פעמית של שילוח האם ולקחת הגוזלים, אינה כרוכה במאמץ גדול, ואף לא בהוצאה כספית, ועליה אומר בירושלמי³ "מצוה קלה שבקלות". ואילו מצות כיבוד הורים, הרי קשה לקיימה כראוי! היא דורשת מאמץ ועמל, הקרבה ועבודת המידות. מצוה יום יומית הכרוכה פעמים בהוצאות כספיות, ובהשקעה של זמן ומחשבה. איך יתכן כי השכר על מצוה גדולה זו, יהיה כמו השכר של מצות שילוח הקן?

עוד יש לשאול, מדוע באמת לא פירטה התורה שכר לקיום המצוות? ואם ראתה התורה לנכון שלא לפרט - מדוע בשתי המצוות הללו יש פירוט לשכר? אומר המדרש: משל למה הדבר דומה? למלך שהיה לו פרדס נאה, שגדלו בו עצים רבים, מינים ממינים שונים. שכר המלך פועלים שיבואו לעבוד בפרדסו, אך לא גילה להם מהו השכר עבור כל עבודה מעבודות הפרדס, כדי שלא ילכו כולם לעשות דווקא את המלאכות ששכרן רב, ויזניחו את העבודות ששכרן מועט. בערב קרא המלך לכל הפועלים, כדי לשלם להם שכר עבור עבודתם. פנה אל הפועל האחד ושאלו: תחת איזה אילן עבדת? השיב הפועל: תחת אילן זה. אמר לו המלך: זהו שיח של פלפלים, ושכרו זהוב אחד. קרא לפועל אחר

1. דברים ה' ט"ו-ט"ז. 2. דברים כ"ב ו' ז'. 3. מסכת פאה פ"א ה"א. 4. אבות פרק ב' משנה א' 5. מדרש רבה דברים פרשה ו אות ב, ובפירוש מהרד"ו

לעילוי נשמת
מנחם מנדל בן יהושע דב

לרפואה שלמה
שלמה בן חיה

לזרע של קיימא
בעילום שם

לזיווג
חיה נסיה בת דבורה אלקה

להצלחה וס"ד
יעקב בן אסתר

הורינו
הורים נאמן הלב

יו"ל ע"י ארגון הורינו לחיזוק מצוות כיבוד אב ואם
בנשיאות מרן הגה"צ רבי אורי וייסבלום שליט"א ובהכוונת גדולי ישראל
ע"ר 580780617 | רח' יוסלה רוזנבלט 2 ירושלים.

תרומות יתקבלו בברכה. אפשרויות הנצחה בעלון ובכלל פעולות הארגון לע"נ הוריהם או יקיריהם ולזכות פרנסה והצלחה, זש"ק וזיווג - למען ייטב לך!

לקבלת גיליון הורינו השבועי במייל כתבו לנו "צרפו אותי" לכתובת המייל, וכן לפניות בנושאי תוכן, פתרון חידת 'רב הנסתר' ולפרסום סיפורים אישיים
בנושאי כיבוד הורים: horeinuorg@gmail.com או בפקס: 077-6021640 | Zelle: dedications@horeinu.org

לשנא מעליא

בס"ד | גליון לעידוד משתתפי 'סמא דחיי' בהיכלי הישיבות והכוללים | נושא החודש: כבוד חברך

מה כבר קרה?

זאבי משמש בימי שיגרה כ'זמר' בחתונות. הוא מופיע כמעט בכל לילה באחת האולמות המוכרים, עומד מספר שעות על הבמה ונותן את קולו בשירי שמחה מקפצים אל נקבובי המיקרופון, כשהנגנים בכלי נגינתם מלווים את קולו

בצלילים עולים לפי הקצב, לשם מצוות שמחת חתן וכלה, כמובן. אבל הערב, כמו בערבים אחרים בתקופה מסוימת זו, הוא יושב בבית המדרש השכונתי, לומד עם חברותא 'דף היומא' בגעשמאק מחייה נפש.

טיפחה על שכמו.

זאבי מסתובב, מגלה את יענקי, חברו משכבר הימים.

"זאבי! יענקי מופתע לראות אותו, "מה אתה עושה כאן בשעות האלה? אין אירועים היום?"

זאבי כמעט פורץ בצחוק גדול, יענקי הזה שיכור לגמרי! הוא לא תופס באיזו תקופה אנו נמצאים? ימי הספירה! אין חתונות ואין בכלל השמעת מוזיקה. הוא שכח לגמרי, יענקי?

יענקי ה'רחפן' הזה... אח! כמה זה יצחיק את החברים כשיספר להם על השאלה שלו... זו יכולה להיות בדיחת היום...

רגע! זאבי תופס את ראשו פתאום. פיו נסגר עוד לפני שהוא מספיק להפיק אף חיוך קל של גיחוך. מילים מוכרות עוד מימי הילדות מצטיירות לנגד עיניו, מקבלות גוון ומשמעות: "שלא נהגו כבוד זה לזה!" (יבמות סב).

כלל ישראל נתון באבלות מתמשכת על פני מספר שבועות כתוצאה מהלימוד המרעיש הזה. הוא עוצר ומעכל את משמעות הדבר לראשונה בחייו. עד היום היה זה אצל זאבי כמו איזה ריטואל קבוע בלוח הזמנים השנתי: אחרי פסח – אין חתונות, זהו.

מעולם לא הכיל את מהות הימים כמו ברגע קטן זה - כשיענקי עומד מולו מבולבל, והוא – זאבי מסוגל במחי-פה להפוך אותו ללעג וקלס בעיני עצמו ובעיני כל מי שישמע. לפתע פוגשת ההבנה הפשוטה את מוחו המתבגר: תקופת ימים שלימה מושבתת משמחות נישואין, למה? בגלל מאורע נורא שהתרחש כתוצאה מלא נהגו כבוד!

הוא לא יחייך אפילו חיוך קל למשבתו של יענקי השואל. כי אם כן! אם הוא יתפתה לעשות זאת, ולהשפיל את כבודו של יענקי, הרי אכן צדק יענקי בשאלתו: למה?

למה אין אירועים היום? מה כבר קרה?

לא נהגו כבוד?

נו שוין! אפשר לחשוב...

מתברר שיש הרבה מה לחשוב. הרבה מאוד. למשך כל ימי הספירה הארוכים.

אל לנו להעביר את הימים ללא תשומת לב נכונה. הימים צופנים בחובם תובנה מטלטלת לדורות. ענקי רוח ואריות בתורה ובקדושה נתפסו על מידה זו, ולא ייתכן שהמסר הנוקב ייעלם בתהום השגרה. כשאנו נוהגים באבלות על תלמידי רבי עקיבא, אשר את מדרגתם האצילה ודקדוקי חוט השערה שבהם אין לנו צורה לשער ולתאר, בכל זאת - את הלימוד הפשוט לנו בני תשפ"ה, ניקח לנו לאות ולמופת דרך, לידע ולזכור: מה רב ועצום הוא ערך כבודו של יהודי!

לשנא קמא דבר

כבוד חברך

אחד הנושאים הדומיננטיים שהמבחן הנוקב שלהם מתקיים על ידי ההשוואה לטריטוריה הפרטית שלנו – הוא ה'כבוד' של הזולת. ובשפה המדוברת – ערכו של השני.

כשערכו של החבר בעיני הסביבה מגיע לשולחננו, אנו נוטים שלא לייחס מי-יודע-מה חשיבות לעניין. לפעמים צריך כמעט להתאמץ כדי להעלות תחושת אכפתיות מכבודו של השני המוטל על כף המאזניים. לנו, כאדם אחר, שהוא לא המדובר עצמו, הנושא נראה זניח כל כך, כשעולה מחשבה: מה כבר יקרה אם כמה אנשים מסביב יעלו חיוך בריא על חשבוננו של השני, מה יש, אסור לצחוק קצת? אני מכיר הרי את 'ההוא', הוא אדם נבון ובוגר, ואינו אמר לקחת בחשבון את מה שאחרים חושבים עליו, הוא ברמה גבוהה בהרבה מזוטות כגון אלו, וסביר להניח שאינו מקפיד...

וראה זה פלא, כשאותו נושא ממש עולה לדיון כלפי עצמנו ובשרנו, כלומר כלפינו אנו, לפתע הכול מתהפך. כל ההסברים היפים נמוגים באחת, ואת מקומם תופס חשש לופת ואימה אופפת: שמא, חלילה וחלילה, משהו עשוי לגחך על משהו שאמרנו או עשינו. שמא, שומו שמיים, נהיה לצל צלו של לעג כלשהו בעיני הבריות.

אגל זיעה כבר מבצבץ במצחנו רק עם העלאת האפשרות הנוראה הזו...

האין זה פשטות כוונתו של התנא רבי אליעזר באבות (פרק ב) "יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך"?

נשנן אפוא את המשפט הקמאי הזה, הוא מכיל, במספר מילים, חכמת חיים עצומה בשדה ההתנהלות הכוללת שבין אדם לחברו. שנזכה ללמוד ולקיים.

יוסף רוס

”

”

”

אבל זו אינה האמת! זהו מדרג אחד משהו חיצוני ומזויף, עמוק בלב אתה מרגיש את השקר.

איפכא מסתברא

אמנם עברו יומיים מאז אותו מוצא-שבת, אבל העלבון עדיין צורב את נפשו בכל פעם שהוא משחזר בזיכרונו את המעמד הנורא

ההוא גברא

ענקי רוח ואריות בתורה ובקדושה נתפסו על מידה זו, ולא ייתכן שהמסר הנוקב ייעלם בתהום השגרה

ענייני דיומא

ההוא גברא

מזימה

תפילת ערבית של מוצאי שבת הסתיימה מכבר. קבוצת בחורים מתגודדת בחצר בית המדרש. משוחחים ביניהם על דא ועל הא.

"הוזה", פונה לייזר אל חברו כשבת שחוק משוכה על שפתותיו, "במנחה של שבת ראיתי אותך מכה בכונה כנגד הלב, כלומר הגעת בתפילתך עד ברכת 'סלח לנו'... צחקקים קצרים מסביב, הבחורים המאזינים מחייכים בהנאה, 'רציתי רק לשאול' - ממשיך לייזר ברצינות מבודחת - 'באיזה שלב תפסת את עצמך וחזרת למסלול'...?"

כל הקבוצה מגיבה בחצוק נעורים משוחרר. אוהו, כזה סיפור טוב, מתובל עם הציניות ההומוריסטית של לייזר 'הכוכב'... היה שווה לשמוע.

יהודה מצדו מסמיק עד תנוכי אוזניו. גלים צוננים חוצים את גוו, עושים את דרכם אל עבר צלעותיו המצטמררות. לחייו יוקדות בעלבון צורב. הוא אינו מוצא דרך להגיב על התקפת הביזיון שהוא חטף מפיו הממולח של לייזר, ללא שום הכנה מוקדמת.

"אוי, מה נפגעת כל כך?" שאלתו הרטורית של לייזר מופנית לעבר יהודה בקלילות עליוזה, כמי שמופתע מן הרגישות היתרה שלו, "תאמין לי, זה יכול לקרות לכל אחד. מה התרגשת? בסך הכול התבדחתי קצת..."

כבודו של יהודה נרמס בשנית. קלונם מכפיל את עצמו פי כמה: כעת מתברר לכל הנוכחים שהוא גם בחור חלש ורגיש יתר על המידה, ביישן מוזר שנפגע מכל דבר קטן ולא מבין בדיחות.

הוא מנסה בכל זאת להתעשת ולהציל את המצב. מגייס את כל כוחותיו להשמיע קול יציב ובטוח, "למה אתה חושב שנפגעת?"

"אה", לייזר מחייך בקריצת עין, "לא נפגעת? ממש סליחה שחשבתי שכן... כך היה נראה לפי ההבעות שלך, כנראה שטעית". הציניות הנוראה המוטחת בפניו גורמת ליהודה תחושת מחנק, הוא מרגיש כאילו אומל קר ננעץ בנפשו.

העיניים המושפלות מטושטשות מעט, אבל גם מבין הערפילים הוא מזהה את החבורה מחייכת מפה לאוזן סביבו. דמו נשפך כאן שוב ושוב, הוא מגיע מהר מאוד להבנה שאין מנוס אלא לעזוב את המקום ויפה שעה אחת קודם. לשונו המושחתת של לייזר חזקה ממנו והוא עלול בכל רגע לפגוע בו שוב.

הוא מתבונן במרצפות הבהקות של מבוא בית המדרש, רואה בדמיונו את אחת מהן מתרוממת ומארכת אותו תחתיה למשך כמה שעות, לפחות עד שהחבורה הנוראה הזו תתפזר, כל אחד לדרכו. הוא מרים את עיניו אל השמים הליליים, מי יתן, הוא משתעשע בבדין רחוק, ואוכל לפרוס כנפיים אל הרקיע הריק והמשחרר...

לבסוף, כמוצא יחיד רלוונטי, הוא מעיף מבט על השעון הענוד על ידו הרועדת מעט, מציג פנים מופתעות כמי שנוכח לפתע במשהו או במישהו שמחכה לו, "טוב אני חייב לרוץ" הוא מפטיר לעבר חבריו מדושני העונג, ופונה בצעדים זריזים לעבר השער הפתוח.

הוא מגיע אל הרחוב הגואל, אוויר פסגות טופח על פניו היוקדות, מנסה לצנן את להטם, ללא הצלחה. הוא

מעודו לא זוכר את עצמו מושפל ומבוויש כמו שהוא היה בשיחה הקבוצתית הזו, בפיקודו של לייזר, ראש המדברים בכל מקום.

תפילת ערבית ישיבתית של יום שני עומדת להתחיל. יהודה פונה אל עבר הכיורים, נוטל את ידי לקראת התפילה.

אמנם עברו יומיים מאז אותו מוצאי-שבת, אבל העלבון עדיין צורב את נפשו בכל פעם שהוא משחזר בזיכרונו את המעמד הנורא. הוא מנסה כל העת להסיח את דעתו ולשכוח את האירוע. הוא אפילו עובד על עצמו להגיע לידי כך שיוכל לסלוח ללייזר על מה שהיה, והוא גם מקווה בעזרת השם להצליח במשימה הלא-פשוטה הזו בקרוב.

התפילה צפויה כבר להתחיל. הוא ניגש בזריזות אל מקומו כשסידור בידו. מזווית העין הוא מבחין בחזן הניגש אל העמוד. לבו מחסיר פעימה אחת.

תנו רבנן פינים מגדולי ישראל

"כבוד אביך שבשמים..."

מִרְן ה'חַתָּם סוֹפֵר' נהג להעלות פלפוליו וחידושיו על הכתב במחברות מסודרות. פעם אחת נעלם אחד הקונטרסים, חפשוהו ולא מצאוהו, והוא הצטער על כך צער רב.

ומי נטלו? תלמיד אחד שהתקנא בחבריו המתנצחים בלימוד ומחדשים סברות, ואילו הוא נעדר כוח החידוש. פחו עליו יצרו ונטל את קונטרס החידושים, ומאז היה כמעין המתגבר, הפליא את חבריו בקושיות קשות כברול ובחציבת יסודות איתנים שתרצו ויישבו הכול על מכונם. כולם החלו להוקירו, ושבעתיים התפעלו כשעלה בידו לכוון לקושיות שהקשה רבם הנערץ בשיעורו, ופעמים רבות אף כיוון לתירוצו...

לפני שחזרו לביתם לתקופת 'בין הזמנים', היו בני הישיבה באים לפני החתם סופר ומשמיעים מחידושיהם. אם לא הוטבו בעיניו, היה החתם סופר משמיע להם מחידושיו באותו עניין, כדי שיוכלו לדרוש בעריהם ולהעלות את קרן התורה. אף אותו תלמיד נכנס, ובהרחבת דעת הרצה מ'חידושי', מערכה נפלאה מתוך הקונטרס האבוד.

בנו של החתם סופר זיהה מיד את מקור הדברים, גחן ולחש באזניו, שעכשיו יודע הוא היכן אותו קונטרס. שמע הלה, נתכרכמו פניו ונשמט משם בכלימה.

פנה החתם סופר אל בנו בהקפדה: "כסבור אתה שלא זיהיתי את מקור הדברים? אבל ראה מה עשית – על כבודי חסת, ועל כבוד אביך שבשמים לא חסת! והלא כל יהודי קודש לה',

לייזר.

הוא. בכבודו ובעצמו.

אהה! מהרהר יהודה לעצמו בתסכול, ככה זה! הלייזר הזה ישים אותי ללעג ולקלס בלי לחשוב פעמיים, יותיר אותי מתייסר עם הזיכרון המעיק והכואב, וגם יקבל את ה'עמוד' היום וירשים את הציבור בקולו הבוטח והצלול...

מי שהולך לו – הולך לו! הוא מסנן במחשבתו משפט שהוא בעצמו יודע שהוא מטושטש וילדותי. אבל המרירות המתסכלת חזקה ממנו.

רגע לפני שלייזר החזן מתחיל את התפילה, צביקי ניגש פתאום אל יהודה וחיוך קונדסי מנצנץ על פניו, נראה שבפיו חדשה מרעישה, "מחכה לנו 'קטע' רציני בתפילה..." הוא אומר בהתרגשות מאופקת ליהודה.

"מה? למה אתה מתכוון?"

צביקי קורץ בעין אחת ומלחש ליהודה כממתיק סוד - "כשלייזר עבר לידי בדרך לעמוד זרקתי לעברו אמירה שיזכור לדפוק על העמוד לפני שמונה-עשרה כי היום בלילה ראש-חודש וצריך להזכיר לציבור לומר 'עלה-

והמבזהו מחלל קדשי שמים!"

שווה 336 תעניות!

הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זצ"ל היה אומר בשם אביו הרה"ק רבי יששכר דוב זצ"ל, שפעם אחת שמתאפקים ולא פוגעים בזולת ומונעים ממנו בושה וכלימה, שווה כשמונים וארבע תעניות, אבל ניתן לומר כי בדורנו העני, התאפקות אחת שווה ארבע פעמים שמונים וארבע, דהיינו שלוש מאות ושלושים ושש תעניות, שהן כאחד עשר חדשי צום!

היום קשה מאוד לצום, כל אחד יודע את תכונות נפשו. בכל זאת היה רבינו הקדוש בעל האמרי חיים זצ"ל אומר שעבור בנים טובים כדאי לו לאדם לצום ("אז פאר גוטע קינדער שאד'ט נישט א מאהל א תענית'ל"). ידוע כי אביו של רבי אלעזר רוקח זצ"ל צם שבע שנים ברציפות כדי לזכות לבן גדול וקדוש כזה. אבל מי שאינו יכול להתענות בפועל, הרי לו עצה טובה לבנים טובים, שהוא דבר שנצרכת עבורו סייעתא דשמיא מיוחדת: אם וכאשר מישהו פוגע בנו, נתגבר על מידותינו ונשים מחסום לפינו. בשמים ייחשב לנו הדבר כ-336 תעניות, המהוות סגולה לבנים צדיקים וטהורים.

ה'חידוש' של ר' הצק'ל אברמסקי

פעם בקשו תושבי אחת מעיירות הפיתוח מהגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל שיבוא לומר שיעור במקום מגוריהם. הגאון הגיע ומסר שיעור עמוק בפני אברכי הכולל שבמקום. ביניהם היו כמה וכמה לומדים חריפים ותלמידי חכמים. השיעור נמשך כשעה ומחצה, וקולי קולות הילכו בו במלחמתה של תורה.

בסיימו את השיעור אמר הגאון לשומעיו: "רבותי! השיעור שאמרת לפניכם הינו טוב עד מאוד, אולם רצוני לומר לכם דבר חידוש אשר

איפכא מסרבא

ערך עצמי במקום כבוד מזויף

בתוך מ"ח קנייני התורה, מופיעה הדרך השלושים ושש: "מתרחק מן הכבוד". הדרך הזו מלמדת אותנו להפסיק לחפש את הכבוד וההכרה אצל אחרים, ובמקום זאת למצוא אותם בתוכנו. אל תתכבד בעיני הבריות – היה מכובד! תבדוק ותברר מה הם הדברים שגורמים לך משמעותיים בחיים, והשתמש בהם על מנת להתקדם לעבר השלימות.

מדוע אנחנו תאבים כל כך להרשים אחרים? בני האדם צמאים למשמעות, אבל לא תמיד מצליחים להגיע אליה במלואה ולכן נזקקים לפיצוי מלאכותי מהסביבה.

רדיפת הכבוד היא סימן לכך שאינך מעריך מספיק את עצמך. זה כאילו שאתה אומר: "אולי אני לא שווה כל כך הרבה, אבל אם אני יכול לגרום לאחרים לחשוב שאני כן, אז סימן שאני שווה משהו..." אבל זו אינה האמת! זהו מרדף אחר משהו חיצוני ומזויף, עמוק בלב אתה מרגיש את השקר.

אנשים שמרוצים באמת מרמת ההישגים שלהם, אינם זקוקים להכרת החברה על מנת לשכנע את עצמם שהם בעלי ערך. אם אתה מאמין בעצמך, אז לא אכפת לך מה חושבים האחרים.

אדם שבוטח 'כמה הוא שווה' על פי מידת הערכתם של האחרים, הופך לעלה נידף ברוח – מתעופף בחוסר שליטה לכל מקום אליו נושבת רוח החברה והאפנות המשתנות. לעומתו מי שבטוח בעצמו ובערכו, יוכל להבטיח בצורה טובה יותר שדעותיו אכן שייכות לו ולא לחברה שסובבת אותו.

(על פי 'דרכים לחכמה' להגאון רבי נח וינברג זצ"ל)

של השפלה שאינני יכול לתאר לך... באותם רגעים נוראיים, כשכולם התמוגגו מצחוק על חשבונך, חשתי כמי שנחתך בבשר החי...". על מצחו של יהודה עולה לחות של מאמץ נפשי, "היום בתפילה, כשידעתי מה עומד לקרות, דווקא הרגשתי בהתחלה תשוקה קטנה של נקמה... אבל רגע לפני שזה עמד לקרות, פתאום הרגשתי זעזוע גדול, הבנתי שאני פשוט לא אוכל לעמוד ולשאת את זה, לראות בחור כשהוא עובר את ייסורי הנפש הללו שאני הרגשתי. ידעתי שאם זה יקרה למול עיניי אתמלא בחמלה נוראה שלא תיתן לי מנוח זמן רב. דווקא בגלל שאני אישית עברתי את זה – הייתי חייב למנוע את זה ממך. פשוט לא הייתי מסוגל!"

לייזר יוצא מן ההיכל כשמחשבות משנות-חיים ממלאות אותו.

זאת, אפילו למי שבייש אותו כמו לייזר. אבל... אם הצביקי הזה עשה את העבודה... נו נו... מעניין מה יהיה. הוא מדמיין את המבוכה המשפילה שתשתלט על לייזר הכוכב והגיבור.

"ה' אלוקיכם אמת" לייזר מכריז בקול רם על מילות החותם של קריאת-שמע. קולו יציב ובטוח, כתמיד.

"ואמונה כל זאת וקיים עלינו". הציבור נסחף עם החזן להמשך התפילה.

"גאל ישראל". פרפורים של התרגשות דרוכה בקרביו של צביקי. גם של יהודה. היחידים שיודעו על הדרמה הצפויה.

התפילה מתקדמת. הנה זה מגיע. "השכיבנו ה' אלוקינו לשלום".

פתאום, בבת אחת, יהודה מנתר על מקומו כנשוח נחש. הוא קם מן הספסל בזריזות, נגיש בצעדים מהירים אל החזן. לייזר החזן עומד לסיים את ברכת 'השכיבנו', הוא מסתובב בהשתוממות לעברו של יהודה שניעמד לידו, עיניו מעוגלות אליו בתימהון. יהודה מסמן לו ביד אחת להמתין מעט ולא להמשיך, היד השנייה שולפת מכיס חליפתו לוח-כיס קטן. הוא מממה לדפדף לעמוד השייך לשבוע הנוכחי ומצמיד את הלוח הפתוח אל הסינר הגדול של השליח ציבור, למול עיני לייזר המופתע. מצביע לו על התאריך של היום, וממתין מעט, רוצה לוודא כי לייזר מספיק להבין שהיום אינו ראש-חודש. לאחר שניות ספורות של שקט מוזר, נוכח יהודה לזהות הבנה בעיניו של החזן המופתע. הוא תוחב מיד את לוח השנה חזרה אל חיק חליפתו ונחפז לשוב למקומו לקראת תפילת הלחש.

מספר בחורים מסתכלים עליו בתימהון מוזר: מה הוא חיפש אצל החזן באמצע התפילה? יהודה אינו מתייחס אל מבטיהם, נועץ את עיניו בסינר הפתוח.

"תגדל ויתקדש שמיא רבה".

כעת, רק צביקי מתבונן בו מרחוק בעיניים רושפות. חושד, ובצדק, כי הוא קלקל לו את כל ההצגה המושקעת.

הקדיש מסתיים. לייזר לא דופק. הציבור מתחיל את תפילת שמונה-עשרה ככוונה. הכול מתנהל כשורה, ללא תקלות. צביקי אינו מסוגל 'לסלוח' ליהודה, חסר לב שכמוהו... אי אפשר לסמוך עליו יותר, אוף! חבל שהוא סיפר לו בכלל על המזימה.

התפילה מסתיימת. יהודה נגיש אל הארון על מנת להשיב את הסינר למקומו. לייזר עוקב אחריו בהוקרה משתוממת, אינו מצליח להסביר לעצמו מהיכן לקח כאלה כוחות – להציל ממבוכה את מי שהשפיל וביזה אותו לפני יומיים בצורה כואבת.

לייזר נגיש אל יהודה בפנים סמוקות, "תודה", הסומק מתכהה על לחייו, "אין לי מילים. איזה בעל מידות אתה!"

יהודה מתבונן בו, מהרהר מעט ומתעשת, "תאמין לי", קולו שקט מאוד ולייזר מתאמץ להקשיב, "ממש לא עשיתי זאת בגלל טהרת מידות מיוחדת או התגברות על תאוות הנקמה. שלא תחשוב שיש כאן מדרגה גדולה של השבת טובה תחת רעה, שלא תחשוב כך. עשיתי את זה בגלל משהו אחר לגמרי".

לייזר מתבונן ביהודה, ממתין בסקרנות לשמוע את ההמשך. יהודה מתהרהר שוב, נראה שהדיבור קשה עליו, לאחר מספר שניות נוספות הוא ממשיך.

"תסלח לי על מה שאומר לך, אבל במוצאי שבת בבית הכנסת, כשעשית לי מה שעשית לי, עברתי חוויה נוראה

ויבוא. הוא מיד האמין לי והודה לי על התזכורת", צביקי מצטחק בנחת, "הבעיה היא שהוא לא זוכר שראש חודש יחול רק מחר... אי! איזה צחוק מחכה לנו".

יהודה, שבדרך כלל סולד ממעשי השטות של צביקי, לא יכול הפעם שלא לחייך למשמע מעשה הקונדס המתוכנן ללייזר, הוא מוצא את עצמו אפילו שמח קצת בסתר לבו למבוכתו הצפויה של מי שהשפיל אותו רק לפני יומיים.

התפילה מתחילה. צביקי ממקומו הקרוב ליהודה משפשף ידיים בהנאה. מצפה בדריכות למאורע המשעשע.

יהודה מצדו, מתכנס במקומו, משתדל לכוון בתפילה, אך מחשבותיו סוערות עליו, הוא מצדו לעולם לא היה מכין 'טקס' כזה לאיש בעולם. הוא לא מסוגל לעשות

חשיבותו גדולה אלף מונים מן השיעור שאמרת".

השומעים עשו אוזניהם כאפרכסת, כדי לשמוע את החידוש הגדול שיש בידו לחדש להם. אמר להם רבי יחזקאל: "אתם בוגרי ישיבות, ודרך הלימוד שלכם מקורה מעולם הישיבות, אבל המרא דאתרא שבעיניכם אינו מבין כלל את שפת הלימוד שלכם. דרכו בלימוד שונה לגמרי מדרככם, הוא למד בצעירותו בישיבה שדרך הלימוד בה שונה לגמרי. על כן עליכם לזכור ולדעת – שיש לכבד כל יהודי מישראל, ובפרט עליכם להיזהר בכבודו של המרא דאתרא, כדי שהציבור יכבד אותו כראוי".

"הזהרו והשמרו" – הזהירים רבי יחזקאל – "שלא תשוחחו עמו בלימוד, שהרי אתם לומדים על פי דרך הלימוד שלכם, והוא אינו רגיל לשפתכם ולדרך הלימוד שלכם, חלילה וחס, אפשר שתיגרם לו חלישות הדעת בחשבו שאולי הכוונה היא לפגוע בו, לכן אל תיכנסו עמו לשיחה בפלפול תורני לבל תביישוהו חס ושלום".

עלולה להיגרם חלישות הדעת!

שאלו פעם את הטשיבינער רב זצ"ל, שר התורה, גאון הגאונים באצילות הנפש: "האם דיברתם פעם בלימוד עם הגאון רבי יוסף ענגל זצ"ל?"

תשובתו הייתה שלילית, והוא מסביר, כי אמנם היה לו רצון חזק לראותו, בפרט שהמרחק בין טשעבין לקראקא – עיר מושבו של רבי יוסף ענגל – לא היה גדול ומהלך קצר בלבד הפריד ביניהן, אך היות ולטשיבינער-רב היה דוד שישב באותה תקופה בראשות בית דין אחר, ואם היה שומע שאחייו הרב הלך לדבר בלימוד עם רבי יוסף ענגל עלולה הייתה להיגרם לו חלישות הדעת, על כן עצר כוח בעד תשוקתו הגדולה ומעולם לא שח בתורה עם הגאון!

(עפ"י 'כבודם של ישראל' להג"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א)

מבי מדרשא

שיתופים מהיכלי התורה

שם ומשפחה:
מנחם רוזנבוים

מקום לימודים:
ישיב"ק קול תורה הקטנה

מס' משתתפים:
70 בחורים

החודש פנינו לאחד הנציגים החשובים בתוכנית סמא דח"י, הבה"ח **מנחם רוזנבוים** ה"ו נציגנו **בישיב"ק קול תורה הקטנה בירושלים** שסיפר לנו איך זה עובד אצלם בישיבה והחכים אותנו עם רעיונות חשובות ומועילות בס"ד,

למה החלטת להיות נציג?

ראשית כולם יודעים את החשיבות ללמוד ההלכות של שמירת הלשון ולא צריך סיבה מיוחדת כדי להיות חלק מזיכוי הרבים בנושא חשוב זה, אבל בהחלט אצלינו במשפחה יש לנו קשר מיוחד לספר חפץ חיים, בעבר גם ראינו ישועה מסוימת בזכות ההתחזקות בלימוד זו וכהבטחת בעל ההבטחה ממנצסטר זיע"א, וברגע שהנציג הקודם פנה אלי אולי אני מצטרף לעזור לו שמחתי להיות חלק, וב"ה כבר יותר משנה שאני זוכה לזכות את הרבים בעניין זה, ואני באמת חושב שזו זכות גדולה מאוד כי אפילו אם לא זוכרים את ההלכות עצם זה שלומדים אותם זה גורם להיזהר יותר בשמירת הלשון, לחשוב יותר על מה שמדברים ושומעים, וזו זכות עצומה,

איך אתה מצליח לגרום לבחורים להצטרף?

ראשית לקחתי עוד 2 בחורים בישיבה שישמשו כנציג לא רשמי בשיעור שלהם, כך יש לי נציגות

בכל שיעור, וכמובן שאנו משתמשים בקמפינים העוצמתיים שאנו מקבלים מסמא דח"י בכל תחילת מחזור, בתחילה אני מוציא רק מודעה אחת או שתיים ולאט לאט אני מוסיף גם שאר החומרים, המודעות, פליירים וכו', וממש לקראת תחילת המחזור אני עושה סיבוב בין הבחורים בישיבה ומכניס אותם בפועל להיות בין אלו שלומדים את ההלכות כל יום בס"ד, כמובן בהמשך למסרים של הקמפיין, אני מדבר איתם על החלק הרוחני של הזכויות בשמירת הלשון, וכמובן גם על החלק הגשמי שכל אחד מרוויח מזה גם שיותר נעים להיות בסביבה שלו, וגם המתן שכרה בצידה של ההגרות ומתנות שמקבלים כל פעם, ובעז"ה כל מחזור מצטרים עוד ועוד בחורים לתוכנית,

האם אתה רואה הבדל בישיבה מאז שנכנסת להיות נציג?

בוודאי! אני זוכר בשיעור שלי היו אז מקסימום 10 בחורים שלמדו שמירת הלשון, כהיום יש כבר כמה עשרות רק בשיעור שלי, ובשאר השיעורים יש עוד כאמור, ב"ה, כהיום יש כבר גם שיעורים שבועיים עם עשרות משתתפים כל שבוע, בשבוע האחרון סידרו אצלינו בישיבה חברות לקראת הזמן הבא, וכמה בחורים אמרו לי שהיה להם הרבה יותר קל ונעים הפעם בגלל שזנהרו לא לדבר על אחרים,

איך עובד שיעורים אצלכם בישיבה?

כאמור יש כל שבוע שיעור עם עשרות משתתפים, בשיעור אנו לומדים את דברי החפץ חיים אבל מתחילים מהגמרא, מקור ההלכה, ראשונים אחרונים עד ההלכה למעשה, זה מאוד מעניין את הבחורים לראות כמה דברים לומדים מדוד המלך ואבשלום בנו, וכמובן יש כיבוד שאנו קונים כל שבוע עם התקציב שאנו מקבלים מסמא דח"י, והרבה פעמים בחורים נגשים אחרי השיעור ומודים על השיעור המיוחד,

האם הבחורים מתייחסים אליך שונה בזה שאתה נציג של משמרת השלום?

האמת כשהתחלתי כבחור משיעור א' להיות נציג, הרגשתי שמסתכלים עלי כאילו נפלתי מהירח, אבל כהיום אני מרגיש שכולם מעריכים אותי, אני מגיע לבחורים לא בתור לתבוע מהן ללמוד רק להמשיך את האוירה הקיימת בזכות הקמפיין כאמור,

איזה מסר יש לך להגיד לנציגים אחרים?

ראשית, כאמור לא להגיע בתור משגיח או תובע רק לנסות להגיע להסביר בעיקר על הרווחים גם רוחניים, ובעיקר הגשמיים כמה זה מועיל כאמור, וגם אני חושב שכשמשתמשים עם הקמפיין בפריסה של כמה ימים, כך יש לה הרבה יותר עוצמה ויותר מעורר את הבחורים, וכאן אכן המקום להודות למשמרת השלום על הכוחות האדירות שהם משקיעים בתוכנית סמא דח"י בשביל שהבחורים יתחזקו בנושא חשוב זה, אין ספק שכחבור עצמאי זה מאוד קשה להיכנס לכוז פרוייקט אבל כשיש לנו את הגיבוי של צוות בסמא דח"י זה הרבה יותר קל, ויה"ר שאכן נזכה בקרוב ממש לבנין בית המקדש בזכות שמירת הלשון במרה בימינו, אמן.

היכי רתמיצי

חידודי לשון מבית מכן 'פלאי התורה' שע"י
הנה"ח ר' דוד נתנאל שווארץ שליט"א

החידה החודש:

איתא בש"ס (סנהדרין דף ע"ד) וכן נפסק להלכה (שו"ע יו"ד סימן קנ"ז, ס"א), דאין חיוב מסירות נפש רק על ג' עבירות החמורות. על איזה עבירה נוספת מצאנו שרבי שמעון בן יוחאי סובר 'לחלק מהראשונים והפוסקים' שגם עליו יש חיוב 'מסירות נפש'?

מקורות: ברכות דף מ"ג; סוטה דף י': ובתוספות שם ד"ה נוח לו לאדם, כתובות דף ס"ז; בבא מציעא דף נ"ט, רבינו יונה שער ג', מנן אבות להתשבץ פ"ג מ"א.

שאלה מחודש הקודם:

איך יתכן, אדם דורש דרשה לפני 'אלף' איש, ובתוך דבריו מספר לשון הרע רח"ל, ואעפ"כ זה נחשב ללשון הרע "בצינעא" (שגם כן אסור מן התורה)?

תמצית התשובות שהגיעו למערכת:

מדובר באופן שאינו מספר דבר גנאי שעשה אדם, אלא מזכיר 'איזה מאכל' כמה פעמים בדרשתו, כדי שיבינו שאותו אדם ששם משפחתו כשם המאכל עשה איזה דבר מגונה, הרי זה לשון הרע בצינעא, אף שאלף איש שמעו את דבריו, ונביא דוגמא על כך - אם יש בישיבה למשך כמה שעות בלי שחביריו ישימו לב לכך, הסדר בישיבה למשך כמה שעות בלי שחביריו ישימו לב לכך, ואחד הבחורים רצה שחביריו ידעו שהוא נעלם מהישיבה בלי לספר להם דבר זה במפורש, ולכן בערמתו הוא ביקש שוב ושוב שיביאו 'סלמון' לסעודת ההילולא של הרה"ק מקרעסעסטיר זיע"א שהתקיים באותו יום בישיבה, עד שהבחורים הבינו את הרמז למה הוא מתכוין, הרי עבר בזה על איסור "לשון הרע" מדאורייתא. והמקור לזה - מהירושלמי (מסכת פאה פ"א, ה"א) - שם מובא סיפור דומה לזה, מאחד שביקש לאכול "חובצא" ועל ידי כך הבינו ש"בר חובץ" נשמת מעבודות עבד המלך, ואמר רבי יוחנן שם, לשון הרע בצינעא הוא, והובא להלכה בספר חפץ חיים (הלכות לשון הרע' כלל ג', סעיף ד' ובבאר מים חיים שם). וכן הוא - אם הבחור מבקש שוב ושוב שיביאו לסעודה קוגל, או צוויבל, ויש בחור בישיבה עם שם משפחה כזה שנעלם מהישיבה, והוא מתכוין בבקשה הנ"ל שישמו לב שאותו בחור נעלם מהישיבה, הרי הוא עובר בזה על לשון הרע מדאורייתא.

צוהר אל פרוייקט 'סמא דח"י' בהיכלי הישיבות בארץ הקודש

סיום ספר חפץ חיים במחזור האחרון בישיב"ק סערט ויוניץ, ב"ב

לפרסום תמונות מהישיבה שלכם: שילחו למייל m025379111@gmail.com

הגליון יו"ל ע"י עמותת 'משמרת השלום' במסגרת תכנית 'סמא דח"י' בהיכלי הכוללים והישיבות

להצטרפות, הרשמה כנציג, הפצת עלונים: 02-5379160 שלוחה 4 • קו השלום: 072-337-2212 • לתרומות: 1800-800-779
משרד ראשי: שדי חמד 11, ירושלים, טלפון: 02-5379160 • דוא"ל: m025379111@gmail.com • פקס: 02-650-6107

משמרת
השלום
סמא דח"י
אפי' פליסא, אנאלא

כיצד מחנכין?

עלון מס' 104

לקראת יום פטירת הרב אביגדור [הכהן ב"ר ישראל] מילר זצ"ל כ"ז בניסן תשס"א

מאור פנים - השלכותיו ארוכות טווח... / עגלות מלאות מלאכים לבנים

דרכו של הגה"צ רבי אביגדור מילר זצ"ל היתה להתאמץ הרבה בקירוב אחינו בני ישראל לתורה, ולהשפיע הרבה "תורת חסד" בעולם, ורבים שזכו להתקרב על ידו לאביהם שבשמים. הוא התפרסם במנהגו היפה להאיר פנים לכל יהודי שפגש בו, להקדים לו שלום, ולברכו בסבר פנים יפות ברוב 'אהבת ישראל' שבערה בליבו.

פעם נשאל מדוע משקיע הוא עבודה רבה כל כך בקירוב הרחוקים, הרבה יותר מכוחותיו ומזמנו. נענה הצדיק רבי אביגדור ואמר, אספרה נא לפניכם סיפור קטן:

מעשה באיש יהודי פשוט שהגיע לאחר מלאות ימיו ושנותיו לפני בית דין של מעלה, והחלו לפשפש במעשיו, כאשר 'כל מעשיו נפרטין לפני' (תענית יא.) בפורטרוט, הדק היטב היטב הדק. בהיותו יהודי פשוט היה מצבו דל מאוד, מעט מצוות פה ומעט מעשים טובים שם, אבל לדאבון ליבו היתה הכף נוטה בבירור קרוב אל ההפסד ורחוק מן השכר.

והנה לפתע בטרם ניגשו בית הדין להכריע בדינו, החלו להופיע פתאום עגלות מלאות במלאכים לבנים מאירים וזורחים, אשר עד מהרה פרקו שקים רבים מלאים בתורה ובמצוות ובמעשים טובים, ואט אט החלה הכף הימנית להכריע את הדין לטובה.

כשהתבונן האיש מקרוב במהות ה'סחורה' החדשה, לא הכיר כלל וכלל את כל אותם מצוות ומעשים טובים, שמעולם לא עסק בהם ולא קיים אותם, ולא היו מוכרים לו כלל. הוא התפלא מאוד למראה, הרי אנו כאן בעולם האמת, תמה היהודי, ולא יתכן שנפלה פה 'טעות'... ברור לי בלא שום ספק שמעולם לא למדתי תורה זו, ולא קיימתי את המצוות הללו... וכיצד יתכן שיצטרפו ויבואו לזכותי?

כשראו בית דין של מעלה את פליאתו, הזכירו לפניו את אותו יום פשוט ורגיל כשנכנס כדרכו לבית הכנסת לתפילה, ובעודו פוסע עם הסיידור שבידו לעבר מקומו הבחין ביהודי לא מוכר, אורח זר שנקלע למקום ונכנס לבית הכנסת המקומי לתפילה, הוא ניגש אליו ברוב חביבות ובחיוך רחב של יהודי בעל לב חם ונעים לחץ את ידו בברכת 'שלום עליכם' חמה ולבבית, תוך שהוא מוסיף ומשבחו ששמחים הם כאן מאוד עם כל אורח, היות ואין מצויים פה אורחים רבים, ואף הראה לו את 'חדר התה' שהוקם בלובי הגדול כדי להשקות צמאי חסדיך.

לאחר מספר דקות של שיחה חמה נעימה ולבבית עם האורח הבלתי מוכר, ניגש האיש והתיישב על מקומו, ותיכף שכח מכל הענין כדרכם של הבריות. אמנם האורח לעומתו, התרשם ונהנה עד מאוד מקבלת הפנים הנעימה, ונכנסה בליבו הערכה עצומה ליהודי המקום ולאנשי בית הכנסת. כך ראוי להם ליהודים טובים לקבל פני אורחים, הרהר לעצמו, זו היא דוגמא טובה של אהבת ישראל!

כעבור דקות מספר נראה מתהלך ברחבי בית הכנסת איש יהודי נכבד, אף הוא נראה כאורח זר המבקר כאן בפעם הראשונה, אלא שהוא הגיע הנה למטרה מסוימת, בהיותו במסע 'גיוס כספים' [שנור] ממדינה למדינה ומבית כנסת אחד למשנהו, ניגש היישר גם כאן ממתפלל למתפלל, שוחח עם כל אחד כמה מילים וביקש להתרים את אחינו בני ישראל לדבר מצוה.

גם על ידידינו האורח הראשון שבבית כנסת לא דילג המתרים. ניגש אליו ברוב חשיבות, הציג את עצמו כראש ישיבה גדולה ממקום פלוני אלמוני, המקבץ מעות להחזקת ישיבתו. הלה שהיה עדיין מוקסם תחת הרושם הטוב והנעלה של ה'קבלת פנים' החביבה שקיבל כאן רק לפני דקות מספר, היה קשוב ונחמד, ולבבו נפתח להקשיב לדברי ראש הישיבה הנכבד.

כשראה הראש ישיבה שהיהודי קשוב ומוכן לתרומה יפה, הציע לפניו 'עיסקא טבא': הנה מתקרבים ובאים 'מי החורף הקרים והצוננים, ועדיין אין לנו בישיבה אמצעי חימום נאותים לבחורי הישיבה, כדי שיוכלו לשקוד על תורתם ועבודתם בהתמדה ובמנוחה ולא תפריע בעדם הצנינה הקשה. האיש, שהתברר כאדם אמיד ובעל עסקים גדול, שאל באיזה סכום מדובר, וראש הישיבה הוציא מתיקו את מסמך תכנית חימום הישיבה, שבו מפורטת עלות כל התוכנית במדויק.

על אתר הוציא האיש פנקס שיקים מהודר, רשם את כל הסכום המבוקש במלואו, ועוד הוסיף במזומן כמה עשרות שטרות של דולרים מרשרשים, ותחב לידיו של ראש הישיבה שהרעיף עליו ברכות טובות לרוב.

כשחזר ראש הישיבה עם הכסף בידו, התקינו תיכף את כל צרכי החימום בישיבה הקדושה. רדיאטורים משוכללים הוצמדו בכל מקום, הן בהיכל הגדול, והן בחדר האוכל, בפנימייה ובחדרי הבחורים, ובספריה הגדולה. החום הנעים מילא את כל חלל הישיבה והקל מאוד על הבחורים הצעירים להתמיד בתורתם, ועל הצוות המסור למסור את השיעורים כראוי, וכך נמצא שכתוצאה מאותה 'מערכת

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו,
מתקבלות תרומות לע"נ, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

חימום' שנתרמה התרומם המצב בישיבה בהצלחה מופלגה.

ועתה, סיימו בבית דין של מעלה להסביר לאיש, הרי כאן הוא עולם האמת, ולהדיא העידו רבותינו ז"ל (ב"ק לח:): שאין הקב"ה מקפח ח"ו שכר שום בריה בעולם, ואפילו שכר 'שיחה נאה' משלמים בעדה למעלה. ובניתוח 'דין וחשבון' מדוקדק של צדקה מעליא זו, נתגלה שזכות ה'שיחה נאה' שלך שקיימת עם אותו אורח בכניסתו לבית הכנסת, היא הייתה עיקר הגורם לפתיחת לבבו ונפשו לתרומה האדיבה שתרים לישיבה. שכן החום והאהבה שהשפעת על האיש דקות מספר בטרם נתבקש לאותה מצוה, הם שהביאו

לאדיבותו הגדולה, ובזכותך נתרמה כל אותה תרומה. לפיכך שפיר נזקפת לזכותך כל אותה הרבצת תורה שבישיבה, וכל אלפי מצוות ומעשים טובים שהתקיימו בישיבה הקדושה הודות לתרומה הנאה שהתגלגלה על ידך, וראוי אתה לקבל את שכרך על כל אותם תורה ומצוות שבאו לעולם מכוחך!

סיים רבי אביגדור: תבינו עתה היטב את גודל החשיבות של "תורת חסד", עד כמה ניתן להשפיע בקירוב איש ישראל ואהבתו, שניתן לפעול בזה גדולות ונצורות לטובה ולברכה. (טיב הקהילה)

לקראת יום פטירת ראש ישיבת באר יעקב הגאון רבי משה שמואל ב"ר אריה לייב שפירא זצ"ל א' באייר תשס"ו

ואז פנה וולפסון לאותו אברך ואמר: ראיתי שהנך רוטן מעט על רה"י שלא התייחס אלי באמצע תפילת עלינו, דע לך שרק בגלל זה הבנתי שהאיש באמת אדם גדול ולכן נהגתי כלפיו בנדיבות יתר.

אך בזה לא תם הסיפור

בישיבת באר יעקב הסתובב בחור שמראשון אנשי הצוות ועד לאחרון שבהם אחזו שאין מקומו בישיבה, זה מסוג הבחורים שרק עושים בעיות, אך בהוראת ראש הישיבה הוא נשאר מצד הרחמים, אותו בחור החליט יום אחד שהוא צריך להיות המשב"ק של ראש הישיבה, כמובן שכולם השתדלו להרחיקו, אך הגרמ"ש שטוב הלב נשפך ממנו שמע וקרא לו והודיע לו באופן ברור שמהיום הוא האחראי להלביש לו תמיד את הצעיף והמעיל העליון, הוא הגבאי!...

באותו יום היה צריך הגרמ"ש לצאת מהישיבה אחרי התפילה והבחור נעמד מיד עם סיום עלינו לשבח וניגש עם הצעיף והמעיל אל הגרמ"ש להלביש לו אותם, הגרמ"ש אחז באמצע עלינו, סגר את הסידור ונתן לו להלביש לו, רק כשסיים פתח חזרה את הסידור והתחיל את תפילת עלינו מתחילתה.

האברך שעמד מהצד לא היה מסוגל להבין, לוולפסון לא הגיב הרב, וכאן לבחור התמהוני הזה הוא מצא פתרון פשוט להתחיל עלינו מהתחלה מדוע לא נהג כן כשטובת הישיבה מול עיניו? הוא ניגש לשאול, והגרמ"ש תמה על תמיהתו, הלא תבין, כשאני באמצע עלינו אני מצהיר "אמת מלכינו אפס זולתו" להפנות ראשי לגביר זה סתירה גמורה לאפס זולתו, אם הכסף של הגביר חשוב יותר מהדיבור עם הקב"ה הווי אומר שיש בהחלט זולתו ח"ו. אבל הבחור, הרי אברהם אבינו היה באמצע להקביל פני השכינה ואמר להקב"ה להמתין כדי לדאוג לשלושה ערבים, כל שכן שיש להפסיק כדי לתת יחס לבחור יהודי הזקוק לתשומת לב!!!

בהסתכלות של תורה!

בקושי כיסו את כרטיסי הטיסה

דוגמה נוספת להסתכלות של תורה, ומוסר השכל נורא בצדו:

ישיבת באר יעקב היתה במצב קשה מאוד עד שהבנק רצה למכור את בניין הישיבה לכיסוי החוב, הוחלט שרה"י מרן הג"ר משה שמואל שפירא יצא לאמריקה, דבר שלא הורגל בו מעולם, אבל לא היתה ברירה אחרת, אחד האברכים הצטרף כדי לסייע בידו, הם טסו ובמשך שבועיים עמלו לקושש עצים ותבן... בקושי כיסו את כרטיסי הטיסה.

יום אחד נכנסו להתפלל מנחה ואחריהם נכנס הר' זאב וולפסון - הגביר הנודע, הם בדיוק ניסו לקבוע פגישה דרך מזכירתו והיא דחתה אותם, אמר האברך להגרמ"ש הנה נכנס כאן וולפסון, ניגש אליו אחרי התפילה אולי נצליח משהו, וכך הוחלט.

וולפסון שהיה מוקיר תורה משראה את הגרמ"ש, אמנם לא הכירו אך ראה לפניו בעל צורה, החליט לגשת אליו בעצמו לאחר התפילה, וכך בסיום התפילה הוא ניגש, נגע בידו לדבר עמו, אך הגרמ"ש שהיה באמצע אמירת "עלינו לשבח" לא הסיט את ראשו לכיוונו, הוא ניסה שנית, והגרמ"ש אומר את התפילה כמונה מעות ואינו מפנה את פניו לצדו כלל.

וולפסון עזב את המקום והאברך ניגש לרמ"ש ואמר לו וולפסון ניגש לרה"י מדוע הרב אינו עונה לו? והגרמ"ש ממשיך בתפילתו, רק כשסיים פנה לצאת מבית"כ מבלי לומר כלום לאברך, וולפסון המתין לגרמ"ש בחוץ, הושיט את ידו והציג את עצמו, והגרמ"ש שאלו אם ניתן לקבוע פגישה עמו במשרדו, וולפסון נזעק מה פתאום שכבודו יגיע אלי אני יגיע למלון שהרב מתארח, הגרמ"ש הצביע על האכסניה שבו הוא נמצא לא במלון כל שהוא. ואכן למחרת הגיע וולפסון שמע את המצב, ואמר שמעתה רה"י לא אמור לנסוע יותר לחו"ל הוא ידאג לשקם את הישיבה.

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

לעילוי נשמת מרת אסתר רבקה [בלומנטל] ע"ה בת הרה"ג חיים גרשון [אורדנטליך] זצ"ל
נלב"ע ז"ך בניסן ת.נ.צ.ב.ה.

זריחת שמש של 'זמן-קין' מפציעה באופק החינוך. רגע של התחדשות, הזדמנות לפריצת דרך. אבל איך נדע האם אנחנו באמת מתקדמים?

האשליה הגדולה של ההתקדמות

בעולם שסוגר למהירות, למספרים ולתוצאות מיידיות, נדמה שהצלחה נמדדת בכמות. אך האם זו האמת? התבוננו בטבע: נמלה קטנה נושאת משא כבד פי עשרה ממשקל גופה בדממה, בעוד שהשרץ מתרוץ במהירות מסחררת ובקולניות רבה – אך נשאר במקומו.

העיניים מתעתעות. מה שנראה כהתקדמות מרשימה עשוי להיות אשליה, ומה שנדמה כעמידה במקום עשוי להיות צמיחה עמוקה ומשמעותית שאיננה נראית לעין.

המשל שמעולם לא נשכח

הרה"ק מקאזניץ זי"ע בספר עבודת ישראל מאיר את עינינו במשל עוצמתי:

"כשהאם מהלכת ובנה כרוך אחריה, הגם שהאם מהלכת לאט ובנה רץ אחריה, אינו דומה מהלכו למהלך האם, מפני רגליו הקטנים ופסיעותיו הקצרים... השרצים, הגם שהם רצים, אינם דומים לפסיעה אחת שלא במרוצה מהבריות הגדולות. ולכן תרגום של שרץ הוא רחש, פירוש: הגם שתנועתם במרוצה, מכל מקום הוא עומד על מקום אחד."

איזו תובנה מטלטלת! פעמים שאנו מרגישים כאותו שרץ – מתאמצים, רצים, מתרוצצים, אך נדמה שאיננו מתקדמים כפי שציפינו. ההתקדמות המשמעותית ביותר היא לעיתים דווקא זו שאיננה מורגשת.

הסוד שהתגלה בחלום

השאלה הזו הטרידה את הרה"ק מקאזניץ עצמו, והוא שיתף אותנו בחוויה אישית מרגשת:

פעם אחד ראיתי הריב"ש ז"ל בחלום ושאלתי אותו מפני מה בתחלת עבודתי כאשר נכנסתי אל הצדיקים ללמוד ממעשיהם והרגלתי את עצמי לעבוד השי"ת הרגשתי בעצמי שינוי לטובה מיום אל יום בעסק התורה לשמה ובכוונת התפלה ושאר מעשים, ועתה אינני מרגיש כלל השינוי ונדמה לי כמו יום אתמול כן היום וכמו כן יום מחר, והשיב לי בדרך משל, כשהיניק לומד א' ב' או סידור או חומש מידי יום ביומו ניכר השינוי בו שלומד יותר ממה שלמד אתמול, למשל בשבוע העבר למד פרשה א' חומש ועתה לומד ב' פרשיות וכיוצא בו. מה שאין כן אם הולך ומתגדל ולומד בעצמו גפ"ת עם הפוסקים והוא מפולפל גדול אין ניכר בו שינוי יום מיום.

האמת שמשחררת

הבנה עמוקה זו פותחת בפנינו אופק חדש. בעולם החינוך, בעבודת ה', ובהתפתחותנו האישית, ההתקדמות המשמעותית ביותר היא לעיתים דווקא זו שאיננה נראית לעין. היא עמוקה, איכותית, ונותרת חרטה בנפשם לעד. בעידן שבו כולם מנופפים בהישגים מרשימים, תן לנפשך את המרחב להתפתח בשקט, בעומק, אל תיפול ברשת הכמות המתעתעת. האיכות היא הערובה האמיתית להתקדמות.

אברהם שמואל ואברהם

הרב אברהם רייזמן

הנפש והחינוך

ע"פ התורה

ללא כעס

בעוסקנו בחינוך, חינוך הבנים או חינוך התלמידים, איננו רואים תמיד תוצאות מיידיות מעמלנו, דבר שעלול לגרום לתסכול ולכעס. אמנם התורה הק' מלמדת אותנו שיש להיזהר מאוד מכעס בחינוך, גם כשכוונתנו טובה.

בעל ה"אך פרי תבואה" מביא עניין זה דרך סיפור מאלף:

"יש לומר על דרך רמז דהנה ראיתי כמדומה לי בספר נגיד ומצוה, שפעם אחת ראה רבינו הארי"ז ז"ל שרבי חיים ויסל זל"ה כעס על אחיו הקטן שלמד עמו והכה אותו, ואמר לו רבינו הארי"ז ז"ל שלא טוב עושה בזה, שאין לכעוס על שום דבר עד כאן."

הארי"ו הקדוש מלמד את תלמידו המובהק שאף כשהכוונה לטובה במסגרת הלימוד, אין מקום לכעס אמיתי. וממשיך לבאר:

"זה שרמזה לנו התורה 'ואת החסידה', על דרך אמרם ז"ל 'שעושה חסד עם חברותיה' 'ואנפנה' – דהוא לשון רוגז, הוא גם כן סמאה, דהיינו אפילו בדבר שמוכן לעשות חסד עם חברו, גם כן אין לכעוס."

הדרשה מבארת שהתורה רומזת – גם כשאנו עושים חסד (כמו החסידה הנקראת כך משום שעושה חסד), אם הדבר מלווה בכעס (המרומז באנפה, מלשון אף וכעס) – זהו דבר "טמא". חסד המלווה בכעס אינו חסד שלם.

אך השאלה העולה מאליה, כיצד איפוא יש לנהוג כשנקלעים למצבים מאתגרים בחינוך?

"רק כמו שאמרנו חז"ל על האי תנא, דתבר מנא תבירא לפניהם, שיהיה נראה להם כאילו הוא כועס, אבל באמת לא כעס כלל והוא דבר נכון מאוד."

כלומר, לא כעס שזה דבר אסור ופסול, כי אם נראות כעס, הצגה של כעס באופן חיזומי, או יותר נכון, הבעת תקיפות בנחישות ונחרצות, ולא חלילה הבעת כעס ורוגז הנובע מכעס פנימי.

התמודדות עם קנאה

משה רבינו הופקד על מלאכת בניית המשכן מראשיתה. אך בהגיע יום חנוכת המשכן, היה עליו להעביר את שרבים הכהונה הגדולה לאהרן אחיו. כיצד הגיב משה למעבר זה?

התבוננות

במשנת האידה

החיים האמיתיים

יום חמישי בערב בישיבת "אור האמונה". משה, בחור ישיבה בשיעור ג', פונה לחבריו אחרי סדר ערב. "אחי הגדול התקשר אתמול. הוא מתחיל לעבוד בחברת הייטק - טיולים בחו"ל, אווירה משוחררת, מסעדות מכל הסוגים...".

דוד, חברו לחדר, נאנח. "גם בן הדוד שלי בצבא כל הזמן שולח תמונות. יש לו חופש לעשות מה שהוא רוצה".

"ואנחנו?" המשיך משה. "קמים בשש לתפילה, יושבים שעות על הגמרא, מקפידים על כל פרט בהלכה - מברכה ראשונה ועד אחרונה. להיזהר בכל הלכות שבת, לשמור על סדר היום של הישיבה...".

"לפעמים אני תוהה", אמר בשקט, "האם כל המאמץ הזה שווה? האם לא היה פשוט יותר לחיות כמו כולם - בלי כל כך הרבה מגבלות? מה התכלית של כל ההקפדות האלה?"

הרב נתנאל, המשיח שערב בסמוך

ושמע את השיחה, נכנס והתיישב. "זו התמודדות אמיתית וחשובה. הקשיבו למשל שאולי יעזור להבין".

"בממלכה רחוקה חי מלך חכם. היו לו שתי קבוצות של נתינים בארמונו: משרתים רגילים ומקורבים שיעודו להיות שגריריו ויועציו".

למשרתים הרגילים, לא הציב המלך הגבלות מיוחדות. הם יכלו לאכול כרצונם ולהתנהג כאוות נפשם, כל עוד עשו את עבודתם. אבל למקורבים, קבע המלך מערכת מפורטת של כללים: איך ללבוש את בגדי החצר, אלו מאכלים לאכול שישמרו על בריאותם, כיצד להתנהג ואפילו כיצד לדבר ולחשוב".

הרב פתח חומש ויקרא והמשיך: "רש"י מביא הסבר על הפסוק 'זאת החיה אשר תאכלו' - 'לשון חיים, לפי שישאל דבוקים במקום וראוין להיות חיים, לפיכך הבדיל מן הטומאה וגזר עליהם מצוות, ולאומות העולם לא אסר כלום'.

הרבנו בחיי מרחיב ומביא משל: 'למה הדבר דומה, לרופא שהלך לבקר שני חולים. לאחד אמר תנו לו כל מה שמבקש לאכול, ולשני אמר תנו לו מאכל פלוני ואל תתנו לו מאכל פלוני. לימים, זה שהתיר לו המאכלים כולם מת, וזה שהתיר לו מקצת ואסר לו מקצת נתרפא'".

משה הרבה: "אז הרב אומר שכל המגבלות של התורה והישיבה הן ביטוי לכך שהקב"ה רואה בנו מקורבים שלו?"

"בדיוק", אישר הרב. "המצוות וההגבלות הן ביטוי של בחירה, של קרבה, של ייעוד ותפקיד מיוחד. הקב"ה בחר בנו להיות 'ממלכת כהנים וגוי קדוש', ולכן הוא מצפה מאיתנו לחיות חיים של קדושה".

"אבל זה קשה", הודה יוסי, "לפעמים בא לי פשוט להמשיך לישון במקום ללכת לתפילה, או לצאת לטייל באמצע סדר".

"גם רופא מטיל עליך הגבלות כשאתה חולה", השיב הרב, "האם אתה כועס עליו? אתה יודע שזה נובע מדאגה לבריאותך".

כך גם מגבלות התורה אינן עונש אלא המרשם הרוחני המדויק שהקב"ה נתן

לנשמתנו. כשהתורה אוסרת עלינו לעבוד בשבת, זה כדי להתחבר למימד הרוחני של הזמן. כשהיא מצווה על צניעות, זה לשמור על הקדושה בינינו".

"ויש עוד נקודה: האם אדם המשוועב לתאוותיו באמת חופשי? חכמינו לימדו: 'אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה'. החופש האמיתי אינו לעשות מה שבא לנו ברגע, אלא לפעול בהתאם לערכים העמוקים שלנו. המוזיקאי המתאמן שעות 'מגביל' את עצמו, אבל דווקא כך מגיע לחופש אמיתי של ביטוי".

"הרב, האם יש קשר בין כל המגבלות השונות שבתורה?" שאל אבי.

"אכן, כולן נועדו לקדש אותנו ולחבר אותנו למימד רוחני עמוק יותר. הכשרות מקדשת את האכילה, השבת את הזמן, התפילה את הדיבור. כך, כל פעולה יומיומית הופכת להזדמנות להתחבר לקב"ה".

"כפי שמלמדנו הרבנו בחיי, הסיבה לכל המגבלות היא 'לפי שישאל דבוקים בחיים'. המגבלות הן למעשה הזדמנות לדבוק בקב"ה, מקור החיים, ולחיים אמיתיים ומשמעותיים".

מאידים

תנופות מאידי חינוך

אסטרטגיה חינוכית

השבוע נציג בפניכם, קוראים יקרים, את הבשורה החינוכית מבית "האירה" - ייעוץ וליווי אסטרטגי חינוכי-טיפולי למוסדות חינוך.

הרב אלחנן רייזמן, יו"ר "האירה", פיתח לאורך עשרים שנות עבודה בשטח גישה ייחודית המשלבת חינוך ועולם רגשי-טיפולי, תחת הסיסמה: "מרוממת מנהלים, מצמיחה מחנכים, מגדלת תלמידים, מכוונת הורים".

"בדורנו", מסביר הרב רייזמן, "מערכת החינוך ניצבת בפני

אתגרים מורכבים. הנתונים מדאיגים: 23% מהתלמידים חווים נתק במהלך לימודיהם.

ליווי אסטרטגי - המפתח להצלחה

ליבת הגישה היא תכנית הליווי האסטרטגי למוסדות חינוך. "המפתח להצלחה מתחיל בבניית תשתית ארגונית איתנה", מדגיש הרב רייזמן. "הליווי שלנו מתחיל בראש - במנהל ובצוות המוביל - ומשם מחלחל לכל שכבות המוסד.

התכנית כוללת חמישה מרכיבים:

- אסטרטגיה מותאמת - חזון ותכנית עבודה ברורה.
  - כלים ניהוליים - מכלול שיטות לניהול אפקטיבי.
  - מבנה ארגוני - מערכת מסונכרנת ומתואמת.
  - ליווי מנהלים - העצמה והקניית כלים להובלה.
  - הדרכת מחנכים - פתרונות מעשיים בשטח..
- "הייחודיות שלנו היא בליווי שנתי שמשנה את פני המוסד, ולא בייעוץ חד-פעמי".
- המנהל כמנהיג, המחנך כמחנך**
- בגישת "האירה", המנהל הוא מנהיג חינוכי המאיר את הדרך לכל פרט במוסד. "המנהל אינו רק אדמיניסטרטור, אלא מקור אור מנהיגותי", מסביר הרב רייזמן. "הוא מקבל כלים לנהל את המוסד מתוך

ראייה אסטרטגית, לא רק מתוך תגובות לאירועים".

במקביל, המחנך הופך למוביל תהליכים רגשיים שמחבר לתלמידים ומסוגל לזהות קשיים מוקדם.

שילוב חינוך וטיפול תחת קורת גג אחת

גישת "האירה" כוללת ארבעה עקרונות מרכזיים: 1. מגיעים לכל תלמיד. 2. שילוב בין חינוך לטיפול. 3. מערכת זיהוי ומיפוי ייחודית. 4. מגוון פתרונות לכל אתגר.

התוצאות בשטח מדברות בעד עצמן: תלמידים מתחברים מחדש ללימוד, מחנכים מגלים את כוח השפעתם, ומוסדות הופכים למרחבי צמיחה.

"גישת האירה לא רק מונעת נשירה - היא מציתה מחדש את הניצוץ בעיני התלמידים", מסכם הרב רייזמן. "אנחנו בונים מערכת חינוכית שמתאימה לצרכי התלמידים, ותעצים את כל המערכת כולה.

זרע שמשון

רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיראל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בני
ובני בנים כשתלי זיתים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מורעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין זצ"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני גזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודיגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמכם
לשוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהיא שלעניגער זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לי יבשו בי תומכי.

מלוצי יורש

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמנטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

יחיל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מלוצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני גזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רענגה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מלוצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוך ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

ויאמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעולה תמימים והקרב לפני ה'. ברש"י להודיע שמכפר לו הקב"ה ע"י עגל זה על מעשה העגל שעשה. וצ"ב מה
שנקט הלשון 'להודיע', דלאמורה היה צריך לכתוב בקיצור ובפשיטות 'עגל, לכפר על מעשה העגל'. ועוד קשה מפני מה אהרן הביא עגל לחטאת, ואילו ישראל
הביאו עגל לקרבן עולה. ויש לבאר עפ"י מה שאמרנו (ר"ה כו.) שאין כהן גדול נכנס להקטיר קטורת בקודש הקדשים עם בגדי זהב, כי אין קטיגור נעשה סניגור
ומעורר קטרוג, שעי"ז שנכנס בבגדי זהב מזכיר את העגל שנעשה מזהב. וא"כ קשה היאך אהרן הקריב עגל לחטאתו הרי בכך מעורר קטרוג מעון העגל. אכן אדרבה
מכאן דייקא שאהרן נצטוו להביא עגל לחטאת, יש ראייה שאהרן לא חטא, ומה שעשה היה רק כמו גרמא בעלמא ושגגה ואונס, כי אם היה חוטא בעגל הרי זה היה
קטיגור ולא יכול להיעשות סניגור, ולא היה יכול להקריב את העגל כפי שמצינו בגמרא הנ"ל.
ועפ"י"ז מובן מדוע רש"י לא כתב בסתמא שיביא עגל לכפר על מעשה העגל, כי אם היה כותב כך, היה נשמע שכל הטעם שהביא אהרן את העגל היה בשביל לכפר
על עצמו במה שחטא. והלא זה אינו, שהרי לא חטא אהרן בעגל, ומשום כן בדוקא דקדק רש"י וכתב 'להודיע שמכפר' וכו', והיינו שציוה הקב"ה לאהרן להביא עגל
בשביל להודיע לאחרים שגאיה להם שהיה במעשי אהרן חטא, שאף הם ידעו נאמנה שלא היה כאן חטא.
ולפ"ז מתבאר נמי מדוע אהרן נצטוו להביא את העגל לחטאת, ואילו ישראל הביאו איל לעולה, והיינו משום שאצל אהרן שלא חטא ליכא חשש שהקטיגור יהיה
סניגור, [שאצלו אין זה קטיגור], אמנם בני ישראל לא היו יכולים להביא את העגל לעולה מפני שחטאו ואין קטיגור נעשה סניגור. (זרע שמשון אות א').

לע"נ הר"ה ק"ר ישראל יצחק ב"ר שמעון מווארקא זצ"ל
יא"צ כב ניסן

**ויהי ביום השמיני וכו' ויאמר אל אהרן קח
לך עגל בן בקר לחטאת וכו' ואל בני ישראל
תדבר לאמר וגו' כי היום ה' נראה אליכם.
וכבר דיין למה אמר 'ויהי' ביום השמיני
שמורה לשון צרה. וגם למה קרא לאהרן
ולבניו ולזקני ישראל כאחד, ותחילה
אמירה לאהרן. וגם מה נשתנה לאהרן 'עגל
בן בקר' לחטאת, ולישראל 'שעיר עזים'
לחטאת. וגם מה שנזכר בישראל ושור ואיל
לשלמים 'לזבח לפני ה'', שהוא מיותר ג"כ,
שהרי כולם זבחי ה' המה. וגם מה שנתן
טעם 'כי היום ה' נראה אליכם', ויתר
דקדוקים.**

ויראה שזכר לשון 'ויהי' ביום השמיני,
לפי שאמר במדרש תנחומא (פיסקא
א'): 'ופתח אהל מועד תשבו יומם
ולילה', אמר להם משה לאהרן ולבניו,
שמרו אבילות שבעת ימים עד שלא
יגיע בכם, 'ושמרתם את משמרת ה',
שכן שמר הקב"ה שבעת ימים
אבילות עד שלא הביא את המבול
ככיכול, ע"כ. והיינו שאמר משה
לאהרן שיהגו אבילות שבעת ימים
קודם המערה, כמו שמר כביכול
שבעה ימי אבילות קודם המבול.

נמצא שאחר השבעת ימי אבילות, שהיתה
אבילות מעותדת ליום השמיני, נזכר לשון 'ויהי'
שהוא לשון 'וי'.

ועוד יתכן, כי ידוע מה שאמר (מגילה י'): אותו
היום היתה שמחה לפני הקב"ה כיום שנבראו בו
שמים וארץ, והוא על פי מה שאיתא בכמה
דוכתי שמעשה המשכן דומה למעשה בראשית,
לכן היו כל המעשים [והיינו תחילת עשיית
עבודת הקרבנות במשכן] ביום הראשון למעשה
בראשית, וראשון לחודש שהוא ניסן שבו נברא
העולם, והוא מטעם שאמרנו שמעשה המשכן מכוון
מול מעשה בראשית.

והנה אם לא חטאו בעגל, היה
אז העולם התיקון, כמו שאנו
מקווים לעתיד שיהיה עולם
חדש ומתוקן בכל טוב, ולא
יהיה לסטרא אחרא שום
שליטה, נמצא שלא היה
מצורף יום חנוכת המשכן
לימים הקודמים, כי אינו מעין
בחינת ימים הראשונים שהיה

תגבורת הקליפות, נמצא שהיה ראוי לקראתו אז 'ראשון', שהוא ראשון למעשה
בראשית, כמו שהיה העולם ראוי להיות קודם חטא אדם הראשון.

אך לפי שחטאו בעגל חזר
העולם לקלקולו
הראשון, ולא הספיק
מעשה המשכן לחדש
העולם מתוקן כראוי,
נמצא שהשמיני נצטרף
אל הקודמים, ולולא חטא
העגל לא היה היום
מבחינת ימים הקודמים
שגברו הקליפות בעולם
העשיה, והיה ראוי
לקראתו 'ראשון', כי

'פנים יפות' לבעל הפלא"ה

בעל הפלא"ה בהקדמה לספרו כתב, וז"ל:

**'כל המעיין ועוסק בספרי, יתברך מקל עילאה, בברכת ה' הרחבה
והמלאה, וינצל מכל עמל ותלאה'**

זאת החיה אשר תאכלו. איתא בילקוט (ש"ב קסא): אמרת ה' צרופה, רבא
אמר לא ניתנו מצות אלא לצרף בהן את הבריות. ענינו שאחז"ל (ברכות
נה.) שלחנו של אדם מכפר עליו, שנאמר 'זה השלחן אשר לפני ה''. ענינו
שע"י אכילת אדם מצרף ומבשר הטוב והוא תיקון עלייתו, והיינו דכתיב
'אותה תאכלו', וכן גבי דגים דכתיב 'אותה תאכלו', היינו שיוון באכילתו
להעלות את הניצוץ הטוב שבעצמותו, כמבואר בספרים בכוונת האכילה
(לקוטי תורה, עקב) להעלות המאכל, והוא כמו ענין הקרבן.
ועוד כתבנו בסוף מסכת קידושין (דף פב.) במשנה 'ראית מימין חיה ועוף
שיש להם אומנות' וכו', כמ"ש לעיל (בראשית כח: כב:) 'לחם לאכול', כי
ראוי היה שיזדמן לאדם מבהמות וחיות שלא בצער כדי לתקן, וכדכתיב
'ובכל דגי הים בידכם נתנו', ע"ש. והיינו דאמר אם תאכלו בקדושה
יזדמנו אליך שלא בצער כדי שתאכלו אותם, משא"כ בטמאים שהם
בשורש הטומאה שאין כח ביד האדם לברר הטוב מרוב הרע שבהם.

'אמרות טהורות' להג"ר בנימין ב"ר לוי חדאד זצ"ל מג'רבה

כתב בהקדמת ספרו, וז"ל:

**"והני מברך בברכה המשולשת בני חיי ומזוני לכל הלומד בספרי זה אפילו
פעם אחת בשבוע, ברך ה' חילו להיות מוצלח בנכסיו בזכות הרבנים הנזכרים
פה, יאריך ימים ושנים ביראת ה', וכל ימיו יהיה דשן ורענן וינצל מכל צרה
וצוקה, אמן כן יהי רצון".**

קח לך עגל בן בקר לחטאת. ואמרו 'לך' לרמז לו שהוא להנאתו ולטובתו, כמ"ש רש"י
ע"פ 'לך לך מארצך', שע"י עגל זה כיפר לו הקב"ה על מעשה העגל וכמ"ש רש"י.
וכן תמצא כי תיבות 'קח לך עגל בן בקר לחטאת' גימטריה 'לכפר על עון של העגל'.

ה' לסדר תז"מ ג' אייר

יומא דהילולא של בעל המלא העומר זי"ע

אם לא עכשיו אימתי?

עכשיו הזמן לקיים צוואת בעל המלא העומר זי"ע!

"מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו למליץ"!!

הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע אמר:

**"מהרא"ל צינץ בעל 'מלא העומר' הבטיח שיעשה טובה
לכל המשתדלים והמסייעים בהוצאת חיבוריו לאור.**

וכן היה באמת שעשה טובה לכולם".

דברי הגה"ק ר' עקיבא יוסף שלעזינגר זצ"ל למי שעזר לו להדפסת ספריו, וז"ל:

ראיתי שפועל ידיו נרצה, כמו זה אשר עזר לי להדפיס ספרי 'תורת יחיאל', נפקד באותו שנה עם בן
אחרי שעבר לו זמן רב לערך כ' שנים ערירי. וכן זה משה האיש אשר לא היו לו בנים כי אם בנות,
ונדר כמספר 'בן' פעמיים, וכן היה לו ב"ה בזכות זה 'בן' גימטריא 'אלי' [הן]. ושכר מצוה מצוה, כאשר
אלו הם הגורמים להוליד אלו תולדות מפרי צדיק לדורות בזכות הרבים, כן יזכו גם הם לדור ישרים
יבורך הון ועושר בבתם וצדקתם עמדת לעד, ויזכו לעלות לציון ברמה אל המנוחה ואל הנחלה
נחלת עולמים ברוב עוז ושלום אמן כן יהי רצון.

יום ג' פרשת תז"מ א' אייר

יומא דהילולא של הרה"ק ר' עקיבא יהוסף ב"ר יחיאל שלעזינגר זי"ע

בעל הלב העברי

אם לא עכשיו אימתי

עכשיו הזמן לקיים צוואת בעל הלב העברי זי"ע

"בקשתי שטוחה שישתדלו להדפיס ספרים שלי, ואני תפילה להשי"ת, צעק לבי

אל ה' בן בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות כפוי טובה

ח"ו, ובעולם האמת אקוה כי לא יבושו בי תומכיי"!!

פנים חדשות באו לכאן. אבל עכשיו שהוא
יום 'השמיני' מצורף לקודמים, כי לא
הספיק תיקון המשכן לחדש העולם
לגמרי, לכן נאמר בו 'ויהי' לשון צרה, והיו
צריכים כפרה לעוון העגל.

ולזה היה להם תלונה על אהרן אשר
עשהו, ואולם לפניו יתברך גלוי כי לא
חטא אהרן בכך כלום, וכוונתו היה לזכות
את ישראל כמו שאיתא במדרשות, ולכך
נבחר לכהן גדול ומכפר בעדם. והיה לאות
מה שכתוב 'קח לך עגל בן בקר לחטאת',
כי מזה יקח אות שלא חטא בעגל, כי
אמרו (זבחים ז:) חטאת למה באה לפני
עולה, משל לפרקליט שנכנס, ריצה
פרקליט, נכנס דורון אחריו. ואם כן קח
'לך' היינו לטובתך, לפי שהעגל זכות
שלך במה שכוונתך היה לטובה, לכן
'קח לך עגל בן בקר לחטאת'
לפרקליט, ואילו חטא, אז אין
קטיגור נעשה סניגור, אלא כוונתך
לטובה היתה ויהיה לך לפרקליט.

ואולם 'ואל בני ישראל תדבר לאמר',
'תדבר' אתה בדוקא, כי היתה המצוה
על אהרן, כמו שצוהו הוא 'פרקו נזמי
הזהב' ליתן לעגל, על כן מוטל עליו
לתקן שיאמר ליתן קרבן לה' לכפר
על העגל. והנה לפי שהקהל נתחייבו
על העגל שהם היו חייבים בו, לכך לא נכון
להם העגל לחטאת שהוא פרקליט, כי לא
לרצון יהיה להם כאשר לאהרן היה לרצון,
ולכך אמר בהם קחו 'שעיר עזים' לחטאת
ולא עגל.

לע"נ הגד"ר אברהם יוסף ב"ר יחיאל מוהל זצ"ל בעל
'דור אברהם' יא"צ כג ניסן

חילוק בין מילה ובין כיסוי הדם. כתב האבני
נזר (יו"ד סי' של"ה) בנוגע תינוק שאחר
המילה, יחזור עור הפריעה ויכסה העטרה,
אם נחשב מהול, וכתב דלא
שייך לומר דכיון דעור
הפריעה לאחר זמן יחזור
ויכסה העטרה, לכן גם
עכשיו אינו נחשב מהול,
דבאמת מי שנימול כראוי
ואח"כ משך ערלתו, אינו
צריך למול עוד מה"ת.

וז"ל: דהתינח אם היה הדין

משוך ערלתו פסול מה"ת, אז יש לומר דכיון שסופו לפסול, לכן גם עכשיו פסול.

אבל כיון דקי"ל
משוך מדאורייתא
כשר, א"כ גם אח"כ
יהיה חשיב מהול,
ואין כאן סופו
להיות ערל, עכ"ל.

הנה בנוגע כיסוי
הדם, כתב בבדק
הבית להרא"ה (כ"א
ש"ה), דהמכסה את
הדם ודעתו לשוב
ולגלותו, אינו חשוב
כיסוי, לפי שסופו

תולדות הרה"ק מהרא"ל צינץ בעל ה'מלא העומר' זי"ע

בשנתו הששים וחמש התקרבא חיי רבינו אל קיצה, באותה שנה תקצ"ג הריץ איגרת אל הרה"ק רבי מנחם מנדל מקוצק צ"ל בה סיפר ענין מופלא כי הוא רואה על עצמו 'דינים מתוחים', ומבקשו לעורר בעדו רחמי שמים. אחר פטירת רבינו, הראה הרה"ק מקוצק את האיגרת לנאמן ביתו רבי הירש טומשובר צ"ל, איך שרבינו היטיב לראות וידע מה ניבא. וכאשר הגיעה שעתו האחרונה של רבינו מהרא"ל נרעדו תלמידיו הגדולים והשתוממו להיווכח ולראות במו עיניהם איך שהוא מקיים בנפשו דברי חז"ל לעולם אל ימנע אדם עצמו מבית המדרש ומדברי תורה אפילו בשעת מיתה, שנאמר 'זאת התורה אדם כי ימות באהל'. ליד מיטת רבינו ניצבו תלמידיו וביניהם הגאונים הקדושים החידושי הרי"מ צ"ל ומהר"א מטשננוב צ"ל אשר ראוהו מרחש בפיו בלחשיה, רק שפתיו נעות וקולו לא נשמע מרוב חולשתו, גחן אליו החידושי הרי"מ היטה אזנו ושמע ששואל אם גוסס מחויב בתפילה או בקריאת שמע, ומבקש שיענינו בספרים, ניכר היה שמתאמץ במחשבתו לברר הלכה זו מכל צדדיה. אולם הרי"מ השיבו כי לפי הערכתו אין הוא עדיין בגדר גוסס, גם הקריא לפניו כמה הלכות מספר הרמב"ם, ואחרי שעה קלה אתקטיר בחד קטירא לחי עלמין ותעל נשמתו בסערה השמימה.

סיפר תלמידו הותיק שצק מים על ידי הוא הג"ר מנחם מנדל רדזינר צ"ל, כי זמן מועט לפני הסתלקות רבינו, ביקש את תלמידו שיושיט לו לוח עץ דק שהיה מונח בחדרו, ורשם עליו הבטחה אשר כל מי שישתדל ויסייע בהדפסת ספריו יהיה לו למליץ בעלמא דקשוט. ובראותו שהתלמיד מתפלל ומהסס, אמר לו: אסוחר הענגט נישט ארויס קיין שילד אז ער האט נישט די סחורה צו פארקויפן? (-אין הסוחר מציג שלט לפני חנותו אם אין לו סחורה למכור), והיינו שהוא ערב לקיים הבטחתו.

ומעניין לציין מה שכתב הג"ר שמואל זנוויל קלפפיש צ"ל מווארשה במכתבו להדפסת הספר 'אילת אהבים', שרבינו נתן כתב ידו שנכתב בטהרה לתלמידו בעל החידושי הרי"ם צ"ל שיוחק על הציון שמי שישתדל בהדפסת ספריו יהיה המחבר למליץ.

ואכן קיים רבינו צ"ל את הבטחתו בבחינת 'ותקם את דברך כי צדיק אתה', וממקומו בגן עדן יפן ברחמי להמליץ טוב עבור המשתדלים בהדפסת חיבוריו והפצתם ולהמשיך עליהם ישועות ורפואות ורב חסד לעולמים, כפי שהעיד הגה"ק רבי ישעיה מושיקאט צ"ל בהסכמה ל'מלא העומר' בנוגע הבטחת רבינו, וז"ל: **שכל איש אשר יתעסק להביא לבית הדפוס חידושי יהיה לו למליץ למלט נפשו מפגעי הזמן, ושמעתי כי נבחנו דבריו, עכ"ל.** וכן הג"ר חיים דוידזון צ"ל אבד"ק ווארשה מעיד על כך בהסכמה לשו"ת משיבת נפש, ומספר שבעת השתוללה מגיפת החולירע רח"ל בפולין בשנת תרי"א, נדרו שאם תיפסק המגיפה ידפיסו מיד את הספר הנ"ל, וכעבור זמן קצר נעצרה המגיפה.

החסיד רבי אהרן וואלדן צ"ל בן דורו של רבינו, בחיבורו 'שם הגדולים החדש' כתב כך: הגאון הצדיק מו"ה אריה ליב קודם פטירתו, אמר ברוח קדשו והבטיח לכל איש ואיש באם שיארע לאחד צרה וצוקה ב"מ, אזי יקבל עצמו להדפיס ספר אחד מכתביו הקדושים, ואז יהיה למליץ יושר בעדו להגיד לאדם ישר ויחלצו ממיצר, וכן ראיתי חרוט על מצבת קברו, ולא נפל מדבריו ארצה, כי כן שמענו וכן ראינו מה שנעשה לאנשים רבים נסים גדולים עי"ז פה ווארשא כי דחו לנפול, ובזכות זה זכו ונתרפאו וניצולו.

ואלה הדברים שכתב הג"ר שמואל זנוויל קלפפיש צ"ל אב"ד ווארשא בהסכמתו לספרו של רבינו 'פני אריה', וז"ל: אליכם אחי ועמי קולי אקרא משכו וקחו לכם והביאו ברכה אל תוך בתיכם, ובזכות זה הגאון זצלה"ה יעתיר בעדכם להיות שלום בחילכם ושלום בארמונותיכם, כי כן כתובה בצוואתו וזאת הברכה אשר ברך איש האלקים לפני מותו לכל האנשים אשר יתנו יקר לחידושי תורתו, ויזלו זהב מכיסם למהר להחיש להדפיסם, אז יהיה הוא המליץ בינותם ולא יתן למשחית לבא אל ביתם. ורבות שמענו וראינו פעולת צדיק לחיים כאשר סיפרו לנו אנשים שונים אשר התאבקו עם מר המוות, ויראו כי לא יכלו לו, חיש מהר נתנו כופר נפשם לסיוע הדפסת ספרי הגאון צ"ל, ושב ורפא להם.

הגה"ק רבי נתן שפיגלגלאס הי"ד מוורשה בא באחד הימים אל הג"ר אברהם בנימין זילברברג אבד"ק פיטסבורג, וסיפר לו שהרופאים איבחנו כי לקה במחלה הידועה ל"ע, ולכן אדיר חפצו להוציא לאור על חשבונו ספר אחד ממורשת מהרא"ל מפלאצק צ"ל, אך בתנאי שלא יפרסם שמו על הספר כנהוג, פן יודע עי"ז הענין לבני ביתו ויצטערו. הדפיס אפוא הגרא"ב בשליחותו את הספר 'שו"ת מהרא"ל', וציין את שמו ברמז 'התנדב נש"ר הגדול הרב הגאון שליט"א', 'נשר' נוטריקון 'רבי נתן שפיגלגלאס', ואמנם שב הג"ר נתן שפיגלגלאס תוך זמן קרוב לאיתנו הראשון. עוד סיפר הג"ר אברהם בנימין זילברברג, שגם הגאון הגדול ר' מנחם זמבא צ"ל היתה לו ישועה גדולה בזכות הפצת תורתו של רבינו מהרא"ל, וכמוהו עשה ג"כ הגאון מקוזיגלוב מהרא"צ פרומר צ"ל ראש ישיבת חכמי לובלין שהדפיס באמצעותו את הספר שיורי קומץ המנחה עם הגהותיו.

הגה"צ רבי חיים יעקב נפתלי זילברברג מוורשא צ"ל, כתב באיגרת אל הגה"צ רבי צבי מיכל שפירא צ"ל מירושלים, וז"ל: זה דבר ידוע לכל בני מדינתנו כמה גדול כוחו של הגאון מ"ו לייבוש חריף זיע"א, שכל מי שמשתדל בהדפסת חיבוריו נושע מהשי"ת בכל דבר הצריך אליו, כמה חולים שיש בהם סכנה נתרפאו, כמה עקרים נושעו מהשי"ת. ואני אמרתי שלדעתי השפילה, מי שאין ביכולתו להשתדל בהדפסת חיבוריו, אם ינדב ללמוד את ספר אחד מספריו מהחל ועד כלה, יותר נחת רוח ונפש להצדיק הגאון זיע"א מאילו הדפיס אחד מספריו.

לינטל משם. ולפיכך דם שעל הסכין אינו יכול לכסותו אלא אם גוררו תחילה, שאם מכסה על הסכין, כיון שסופו לינטל משם אינו חשוב כיסוי, ע"ש. ולכן פסק התבואת שור (סי' כ"ח ס"ק י"ח), דהמכסה את הדם ברשות הרבים במקום שעוברים ושבים יגלוהו בדישתם, כיון שעשוי להתגלות, לא קיים את המצוה, דאינו נקרא כיסוי אם הוא עומד להתגלות, דכגלוי הוא חשוב.

והקשה האבני נזר, דכמו דאמרינן גבי מילה דכיון דמשוך ערלתו נחשב מהול מה"ת, לכן ליכא חסרון במה שסופו להיות ערל. א"כ הוא הדין בכיסוי הדם, דכיון דהדין הוא דאם כסוה וחזר ונתגלה דאין צריך לכסותו עוד, א"כ מאי בכך דסופו להתגלות, הלא לא גרע מחזר ונתגלה.

וז"ל: הא כתב הרא"ה בדם שעל סכין דאם יכסנו על הסכין, לא מהני, דסופו לינטל מכאן. ומכאן זה פסק התב"ש דאם כיסה במקום שסופו לינטל משם לא מהני, אף דכסוה וחזר ונתגלה א"צ לחזור ולכסות, והיה כשר גם אח"כ, עכ"ל.

ותיץ האבני נזר, דאיכא חילוק רבה בין מילה ובין כיסוי הדם, דאה"ג דבין במילה ובין בכיסוי הדם אם קיים המצוה, לא חיישינן עוד במה שממש ערלתו, או במה שנתגלה הדם, אך החילוק הוא ביסוד וטעם הדבר. במילה הטעם הוא משום שכבר חל עליו שם 'מהול', ומקיים המצוה כל הזמן אפילו בזמן שנמשך ערלתו, וממילא לא שייך לומר דכיון שסופו להיות ערל לכן כבר עכשיו הוא ערל, דבאמת אינו ערל אח"כ אפילו כשנמשך ערלתו.

לעומת זה, בכיסוי דם, אינו מקיים המצוה כל הזמן, אלא קיום המצוה הוא רק בשעת הכיסוי, ואם קיים המצוה כראוי אז נפטר ואין צריך לכסות עוד. ולכן אם הוא עומד להתגלות, א"כ אינו חשיב עכשיו מכוסה.

וז"ל: לא קשה מיד, דבדם מה שאין צריך לחזור ולכסות, משום שאין החיוב רק פעם אחת, אבל אין מצותו עליו אח"כ בשעה שנתגלה, לכן שפיר אמרינן כיון שסופו להתגלות, גם עכשיו כמגולה ולא קיים המצוה. אבל במילה דמשוך כשר, ואוכל בתרומה וקדשים מדאורייתא, וחשיב גם אח"כ מהול. ועיין בשו"ת מהר"ח א"ז (סי' י"א) דמצות מילה [מקיים] בכל שעה ושעה, ולא בשעת מילה לבד. ומדמשוך כשר, על כרחך דגם אח"כ חשיב מהול וכאילו מגולה העטרה, לכן לא שייך לפסול בשעת מילה משום סופו, דגם סופו להיות מהול, עכ"ל.

והנה באיסור שנפל באחת משתי קדירות ואין ידוע באיזו מהן, הדין הוא שאם יש בשתייהן יחד ששים כנגד האיסור, שתיהן מצטרפות לבטלו, שכל שעתידין להתערב, רואים אותן כמעורבות (ע' טוש"ע סי' קי"א סעיף ז'). וכתב הב"ח, דלפי הסוברים שאמרינן גם בשאר איסורים חנ"ג, אין שתי הקדירות מצטרפות, דכבר נאסר כל הקדירה ונעשה נבילה.

אבל הש"ך (שם ס"ק י"ז) כתב דמותרות אף לסוברים שגם בשאר איסורים אמרינן חתיכה נעשית נבילה, שאנו רואים שתי הקדירות כמעורבות יחד. וז"ל: לא אמרינן חנ"ג אלא היכא דידוע להיכן נפל, אבל כאן דלא ידענו להיכן נפל, א"כ כל שנכנס הכל לספק והוא עתיד להתערב, רואין אותו כאילו הוא כבר מעורב, וא"כ כיון שרואין אותו כאלו הוא כבר מעורב קודם הנפילה, הרי הוא כאילו נפל מתחילה לקדרה שיש בה לבטל האיסור, עכ"ל.

וכתב האבני נזר בביאור פלוגתתם, דהב"ח סובר דהכלל דכל שעתידין להתערב רואין אותן כמעורבות, ומתירין אותן משום סופו, לא שייך רק אם אפי' לא נחשבה

שמן רוקח' להרה"ק רבי אלעזר לעוו זי"ע

כתב בצוואתו, וז"ל:

"כל מי שיזכה אותי וישים עין עיונו בחיבורים שלי יתברך מן השמים וכו', ואם ירצה אחד להדפיס ספרים שלי, הנני להחזיק לו כל ימי מלא חפנא טיבואתא ויבורך בברכת השמים ממעל, ויחולו עליו כל הברכות הכתובים בתורה".

הוא אשר דיבר ה' לאמור בקרובי אקדש. ופירש"י: היכן דיבר וכו', אמר משה לאהרן אחי יודע הייתי וכו' סבר הייתי או בי או בר, עכשיו אני רואה שהמה גדולים ממני, ע"כ. ומקשים מנ"ל שהמה גדולים מהם, ודילמא שקולים היו. ושמעתי בזה בשם הגאון רבן של ישראל המפורסם בפי כל ר' העשיל זצ"ל דאמר, דהנה בהא דכתיב 'כי מפני הרעה נאסף הצדיק', יש לנו ב' פירושים: (א) שלא יראה ברעה. (ב) לכפר על הרעה. והנה אם הטעם הוא לכפר על הרעה, אז סגי בצדיק אחד, וכמו שאמר הקב"ה 'אני נוטל צדיק אחד מהם'. אבל אם הטעם הוא כדי שלא יראו ברעה, אזי ח"ו ספו תמו כל הצדיקים הגדולים שבדור ההוא כדי שלא יראו ברעה. וזה שאמר משה לאהרן, סבר הייתי או בי או בר, דכדי לכפר סגי בחד מינן, אבל עתה שמתו שני בניך, רואה אני שהם גדולים ממני וממך, דהא אחרי דמתו גם שניהם, בעל כרחך הכוונה כדי שלא יראו ברעה, וכיון דעליהם חס השי"ת שלא יראו, ועלינו לא חס, בעל כרחך דהמה גדולים ממני וממך, עכ"ד. הגאון ה"ל דופח"ח ושי"ח.

ואמנם לפי הענין נראה, דלא היתה סיבת מיתתן של בני אהרן לא לכפר על הרעה, וגם לא כדי שלא יראו ברעה, אלא כדי שיתקדש המקדש ויכנס המורכב בלב העם, כי יאמרו 'אם בארזים נפלה שלהבת' וכו', וכמ"ש בכלי יקר הכוונה של 'ונקדש בכבודי', דרצונו לומר דהבית הזה יהיה נקדש בדבר שהוא כבודי, שעל ידו אכבד על פני העם, ואין זה כי אם בקרובי השי"ת, דכל הקרוב יותר אל השי"ת, ממנו למדו הפחותים ממנו בקי", אם אש אחזה בלחיים, מה יעשו קוצים יבשים כסוחים, ואז יקחו כולם מוסר, וזה שאמר 'ועל פני כל העם אכבד', עכ"ד. ועכ"פ נראה דלא היתה סיבת מיתתן כדי שלא יראו ברעה.

אמנם עפ"י פשוטן של הדברים נראה שאמר 'אני רואה שהמה גדולים ממני', דאין הכוונה כפשוטה, דכיון דאמר הקב"ה 'בקרובי אקדש', ובחר בהם, בע"כ המה קרובים ביותר. אלא הכוונה כיון שהם זכו שיתקדש שם שמים על ידם, מה שלא זכיתי אני ואתה, א"כ זכותם 'עתה' הוא רב מזכותנו. ובזה ידויק מה שאמר 'עכשיו' אני רואה שהמה גדולים, ולא אמר 'שהיו' גדולים, ד"ל דבאמת עיקר כוונת משה היה שהמה 'עתה' גדולים מהם אחרי שזכו להתקדש שם שמים על ידם, וזכותם רב מהם.

עכשיו' כמעורב, יהיה מותר 'בסופו' בעת שיתערב. אבל כיון דחנ"ג, וא"כ אם לא נחשבהו 'עכשיו' כמעורב, יהיה אסור גם אח"כ 'בסופו' בעת שיתערב, אז לא אמרינן דמותר עכשיו משום סופו, דהרי עכשיו יהיה אסור גם בסופו. ואילו הש"ך אינו סובר כלל זה, אלא כיון שעתידין להתערב נחשב כמעורב.

וז"ל: דעת הב"ח בב' קדירות בלח בלח לא אמרינן סופו להתערב כמעורב, דאפי' יתערב לא יועיל דחתיכה נעשה נבילה. והש"ך חולק, דכיון דכמעורב לא נעשה נבילה כלל. אך הב"ח סובר דלא שרינן משום סופו רק אם אפי' לא נחשבהו עכשיו כמעורב יהיה מותר בעת שיתערב, אבל כיון דחנ"ג,

ואף אח"כ יהיה אסור, אי אפשר להיתר משום סופו, עכ"ל.

והנה הבאנו לעיל מה שכתב האבני נזר, דלכן לא אמרינן דכיון דעור הפריעה לאחר זמן יחזור ויכסה העטרה, לכן גם עכשיו אינו נחשב מהול, דהיינו משום דמי שנימול כראוי ואח"כ משך ערלתו, כבר נחשב מהול מה"ת.

והעיר האבני נזר, דאה"נ דמי שנימול כראוי ואח"כ משך ערלתו, דנחשב מהול. אבל כאן הדיון אם הוא נימול כראוי כיון שלאחר זמן לא יהיה מהול. וא"כ אין לומר דכיון דמשך ערלתו נחשב מהול, לכן גם עכשיו נימול כראוי, דהא על זה גופא אנו דנים אם עכשיו נחשב מהול ומכאן זה נחשב אח"כ כנמשך ערלתו.

וכתב האבני נזר דזה תלוי בפלוגתא הש"ך והב"ח הנ"ל, וז"ל: שור' דמה שכתבתי לעיל דכיון דמשך כשר אין סופו להיות ערל, תלוי במחלוקת הב"ח והש"ך, דלפי הב"ח [דלא שרינן משום סופו רק אם אפילו לא נחשבהו עכשיו כמעורב, יהיה מותר בסופו], אמרינן נמי להיפוך, דאי אפשר לפסול המילה [עכשיו], משום סופו [שלא לא יהיה נימול], כיון שאם לא נפסול עכשיו, גם בסופו יהיה כשר, [דהא נמשך ערלתו נחשב כמהול]. אך לדעת הש"ך

לע"נ הג"ר מאיר זאנוויל ב"ר משה דוד פאס יא"צ כח ניסן

קח לך עגל. בתנ"כ (פרשה זו פיסקא ג'): וכי מה ראו ישראל להביא יותר מאהרן, אלא

אמר להם אתם יש בידכם בתחילה ויש בידכם בסוף, בתחילה וישחטו שעיר עזים, ויש בידכם בסוף עשו להם עגל מסכה, יבוא שעיר עזים ויכפר על מעשה עזים, ויבוא עגל ויכפר על מעשה עגל. יש להבין שייכות ד' וישחטו שעיר עזים' לעגל שזה נקרא תחילה וסוף, גם קשה שישראל לא לקחו עגל, רק לעולה, ועגל לחטאת הקריב אהרן. ומה זה שכתב יבוא עגל ויכפר וכו'. גם להלן (פיסקא ד'): ושור ואיל לשלמים לפי שנדמית עבירה לשני מינים, שנאמר 'עשו להם עגל מסכה', ולהלן הוא אומר 'וימירו את כבודם בתבנית שור אוכל עשב', יבוא שור ויכפר על מעשה שור, יבוא עגל ויכפר על מעשה עגל. ויש להבין הא ישראל לא עשו רק עגל

ולא שור, ולמה נדמה העבירה לשור. אך הענין דאיתא בתנ"כ (פיסקא ט') ויקרב את קרבן העם משנפנה מקרבנותיו בא לו לקרבן העם, תדע שקרבנו מכפר יותר מקרבן העם, שקרבן העם אינו מכפר על הכהנים, וקרבנו מכפר על ידו ועל יד העם, שנאמר 'ועשה את חטאתך וגו' וכפר בעדך ובעד העם'. ויש להבין הא הקרבנות היו על כל ישראל, ולמה לא נתכפרו הכהנים בזה. אך באמת כתיב 'מה' עשה לך העם הזה כי הבאת עליו חטאה גדולה, ולשון 'חטא' נאמר על שוגג, ועגל היה מזיד ולא שוגג. אך במדרש רבה (ויק"ר יג): איתא: וירא אהרן וכו' מוטב שיתלה הסרחון בי ולא בישראל. וממילא היה לישראל לתלות באהרן, והיה אצלם שוגג, ובפרט שהעוברים נענשו במיתה בהדרגה, והעיקר הוצרכו לכפרה אותן שקלקלו מה בשוגג שתלו באהרן. אך אמר לו 'כי הבאת עליו חטאה גדולה', והיינו חטא עבודה זרה. שמקודם לזה אף שחזר יצה"ר למקומו, היה עוד מקום לעוקרו מכל וכל, כמו קודם הפגם וכו',

וכיון שהביא עליהם חטא עבודה זרה, אז אין עוד עצה לעקור היצה"ר מכל וכל, רק כשיתוקן הכל וישחטו השי"ת ליצה"ר. וזה שנאמר 'חטאה גדולה', ומשור'ה עיקר התיקון הוצרך לאהרן. ונצטוו להביא עגל לחטאת לכפר על מעשה העגל, וממילא כיפר בעדו ובעד העם. שאם לא היה כפרה לישראל, עדיין יש עליו טענה 'כי הבאת עליו חטאה גדולה', וישראל הוצרכו רק עגל לעולה, דעולה דורון הוא, והוא לרצות ליישר הלב. וזה שמקשה התנ"כ וכי מה ראו ישראל להביא יותר מאהרן, שישראל הביאו שלושה מינים

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהרדכת הרה"צ מאראד זצ"ל

ארייברענגען חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ב' קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א ת"ח וירש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן, וועט עס טוהן פאר יאנוש פריזאט, בנאמנות, קאנפידענשליך.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט. אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעגעבענע מיט כוונה, במחשבות, אויף האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די נאמען נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אויף צו אלע שטות. די שטיין בלייבט אין דעם אויזען פאר 2 וואכען.
- מאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.

- מלאות איר וויסען ווען די שטיין ווערט געבאנקען, שוואר עת רצון להתפלל, כדי איר זאלט קענען מיט זאגן די תפילה.
- די ת"ח גייט אליין צום ציון און מתפלל, נאכדעם וואס ער דופט נשמת הצדיק אל קברו (המקובל מרישמת משה).
- די שטיין ווערט באראבען ווי די ריכטיגע וועג און אויף ווערט מען עס נישט.
- מען קען אויך אפגעבען די שטיין און עס אליין אדאמלייגן ביי וועלכע צדיק איז ווילט.
- מען באשטעלען אפאר שטייגער כדי מאל עס לייעגן ביי אסאך צדיקים.

דוקא אויך דעם מקובל'דיג אופן פון כנסת דורות ישרים וועט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק האר"י זכ"ל (אגודת ישראל) וואס די אריינשטיין, שיהיה לנו שלמים לחיבה (סירעטיש) די ארבעת משפחות, ויהיה מלאים (העטט וזהו האחד), מקטן עס גענוג פון מעשה.

פאר פרטים דופט-טקסט מכן דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **לקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות

אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!

732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

אפשר למסור נדבות להוצאות הגליון בקנה"ג ר' יאיר כהן שליט"א 438-875-5478
אימעייל 2792034@gmail.com

גבאים ושמישים בקנדה, שרוצים לקנות זכרונות בלי שיעור ע"י הפצת הגליון בבתי מדרשיהם, יתקשרו להרה"ג ר' יאיר כהן שליט"א

הרי ומודה ועוזב ירוחם, ומהאי טעמא נעשה המשכן מזהב, כי בא לכפר על מעשה העגל, כדאיתא במדרש תנחומא (פ' תרומה אות ח'): אמר הקב"ה יבא זהב שבמשכן ויכפר על זהב שבמעשה העגל.

לע"נ הרה"ק ר' אריה יהודה לייב ב"ר שלום זצ"ל יא"צ כ"ז ניסן מילה שלא בזמנה אם הוי מצות עשה שהזמן גרמא. העצמות יוסף (קידושין כט. ושער המלך סוף ה' פסולי המוקדשין) כתב, דמילה שלא בזמנה לא הוי מצות עשה שהזמן גרמא, אע"ג דאין מלין מילה שלא בזמנה בשבת וי"ט, מ"מ זה הוא משום דאיסור רביע עליה, אבל עצם מצות מילה אינו תלוי בזמן, דגם שבת וי"ט זמנו, עכ"ד. וכ"כ בחידושי רעק"א (קידושין שם), וז"ל: דוקא היכא דהמניעה דאין הזמן מוכשר להמצוה כמו לילה, זה מקרי זמן גרמא. משא"כ שבת דאין המניעה דאין עתה זמן המצוה, דודאי אם כבר עבר ומל בשבת אין חסרון בהכשר המצוה כלל דנעשה כהוגן לגמרי, ולמ"ד ימול ארמאי בודאי יכול למול בשבת, אלא דמשום איסור שבת שא"ל לו לחלל שבת ממילא א"א לקיים עתה המצוה, זה לא מקרי זמן גרמא, דעכ"פ אין שום זמן שיהא אינו ראוי להמצוה בעצמותה, ופשוט וברור, עכ"ל.

וכתב הגר"י ענגיל (אתון דאורייתא כלל כ"ב), וז"ל: לכאורה יש להביא ראיה לסברת האחרונים הנ"ל מהא דחשוב בש"ס (קידושין לה.) פריה ורביה למצות עשה שלא הזמן גרמא, ואמאי לא נהגת ביה"כ לדיעה הסוברת דכל חמש עינים הם מה"ת, ועל כרחך דכיון דרק אריה דאיסור יוה"כ הוא דרביע עליה, שפיר חשוב זמנו גם ביה"כ, ושפיר חשיבא מ"ע שלא הזמן גרמא אע"פ שאין מתקיימת ביה"כ, וא"כ ה"ה מילה דכוותה. ואולם י"ל דפריה ורביה שאני דכיון דנהוגת כל ימי השנה וחסר רק יום אחד דיוה"כ, לכן חסרון של יום אחד לא חשוב חסרון, וחשיבא שפיר מצוה הנוהגת כל השנה, עכ"ל. וע"ש שהביא כמה ראיות דחסרון של יום אחד לא חשוב חסרון.

ליכות אלעזר חיים בן הינדא להצלחה בכ"ע ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן. פירש רש"י למילואים, וכתב השפת אמת (פרשת שמיני שנת תר"מ) שמילא החסרון שנתהוה ע"י החטא, וזכו להמשיך הארה מיום השמיני בינה שהוא למעלה מהטבע. ולפי דבריו הקדושים צריך להבין למה אמר 'ויהי' דמורה צרה. ואולי יש לומר לפי המבואר באריז"ל (שער הפסוקים יחזקאל ד"ה ענין יחזקאל), דלעתיד לבוא תהיה העבודה בלויים, ועל זה צוח משה רבינו ע"ה 'וי', דאם כבר האיר אור הבינה, מדוע עדיין אינו תיקון השלם, ומוכרח לקרא לאהרן ובניו. ובזה נבין דברי רז"ל (שמו"ר לז:ד) התמוהים: כיון ששמע משה רבינו 'קרא את אהרן, הורע לו, ע"כ, ופלא, דהרי הוא עצמו בסנה סירב ללכת בשליחותו יתברך, לפי שלא רצה ליטול גדולה של אחיו, וכפירש"י (שמות ד:יג): 'ביד תשלח, אהרן שאתה רגיל לשלוח על ידו, ואיך כאן הורע לו. הגם שיש לומר כאומרם (מנחות קט): אמר ר' יהושע בן פרחיה בתחילה האומר לי עלה לגדולה, הייתי מטיל עליו קומקום של חמין, ועכשיו האומר לי רד ממנה אני מטילו לפני ארי. ושאלו יוכיח, קומקום של חמין, ועכשיו האומר לי רד ממנה אני מטילו לפני ארי. ושאלו יוכיח,

מכון מליצי יושר

הגדרות אבני נזר - מהדורת לאנדא

על פרשיות התורה ומועדים

עם ביאורים הארות והערות

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע: gilyonny@gmail.com

הופיע ויצא לאור

"הגיד אדמו"ר וצוקללה"ה קודם פטירתו שאם ילמדו בספרים שלו, יהיה למנוח ולעור גם אחר פטירתו ממש כמו בחיים"

(אריך צבי עה"ת עמ' רמ"ב)

מלוקט מתוך גליונות "מליצי יושר" שיוצא לאור עולם מדי שבוע

חטאת, עולה, ושלמים, ואהרן הקריב רק חטאת ועולה, ועל זה אמר אתם יש בידכם בתחילה וכו', דענין 'וישחטו שעיר עזים' היה ג"כ חטא שוגג, שהשבטים סברו שהם עושין כדיון, שיוסף חייב מיתה או להמכר לעבד, אך עיד"ז נתגלגל שירדו למצרים ובאו לחטא עבודה זרה, וכל מצרים מטונפת מעבודה זרה שלנו, וכן קיטרג הס"מ עד עכשיו היו אלו עובדי עבודה זרה, ואח"כ היה באמת גלות מצרים הכנה למתן תורה שזכו ע"י יסורין, וזה שאמרו אתם יש בידכם בתחילה וישחטו שעיר עזים, ויש בידכם בסוף עשו להם עגל מסכה, וזה ג"כ חטא שוגג. ועל חטא העגל כיפר העגל של חטאת אהרן כמו שאמרנו, ועל חטא שוגג דשעיר עזים הביאו חטאת שעיר עזים, וזה שאמרו יבוא שעיר עזים ויכפר על מעשה עזים, אך נצרך עוד דורון לרצות שיהיה לבם בקדושה. ועל זה בא העגל לעולה.

לע"נ הגיד אברהם הלל ב"ר יצחק גולדברג זצ"ל יא"צ כג ניסן ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל. איתא בגמ' (מגילה י.) אין 'ויהי' אלא לשון צער, שבו ביום מתו נדב ואביהוא. ויש לדקדק על מה נרמז כאן מיתת נדב ואביהוא, הלא כעת היה עדיין שמחה של חידוש המשכן, והיה הרמז צריך להיות אחר כך. ויש לומר לפי מה שכתב באמרי שפר דמה שהוצרך משה לקרוא לאהרן ולבניו ולא הלכו אליו מעצמן, היה בבחינת 'לב יודע מרת נפשו', ואע"ג דאיהו לא חזי מזליה חזי, ולכן לא רצו לקרב אל המזבח, כי נפשם ניבא להם שלא יהיה להם שמחה ביום זה. וזהו 'ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל', היינו משום שעתיד להיות להם צער, על כן הוצרך לקרוא אותם, אבל בשאר הימים לא נצרכו לקריאה, עכ"ד. ולפ"ז מובן מדוע כבר נרמז ענין הצער בתחילת הפרשה, כי כבר נרגש הצער כעת כי נצרך לקרוא להם מחמת שלבם לא ניבא להם טובות.

ליכות והצלחה ש.ב.ש.

קח לך עגל. פירש"י להודיע שמכפר לו הקב"ה על מעשה העגל. והקשה במזרחי הא אין קטיגור נעשה סניגור כמו בבגדי זהב. ותיריך דהני מילי בעבודת פנים. והקשה בני הילד דוד ה"ו, א"כ למה עשו קודש הקדשים וארון הקודש ע"י זהב שהוא בעצמו בפנים. והשבת דאיתא בזה"ק (ח"ג רלז): 'קחו מאתכם תרומה לה' , ולא מערב רב. ובני ישראל לא חטאו בעגל כלל, והא דאמר הקב"ה שיבואו ויכפרו חטא העגל ע"י זהב למשכן, היינו פגם כל שהוא שלא מיחו בהם (עי' אוה"ח שמות לב:ד). ועוד אפשר לומר דברבים שאני, דכתיב 'הן אל כביר ולא ימאס', [ובקדש הקדשים ליכא עבודת יחיד]. לכן בבגדי אהרן דוקא היה צריך תיקונו בשלימות, [כי זה עבודת יחיד של אהרן], ולכן לא שמש בפנים בבגד זהב, ואפילו כהנים אחריו, מ"מ אחרי כי שרשם בני אהרן [א"כ זה נחשב כמו עבודת יחיד של אהרן]. ועוד יש לומר, דעבודת פנים שאמרו היינו 'עבודה' דוקא, משא"כ עצמו של משכן דמיא לעבודת חוץ, כי הוא תיקון יחצוני בבחינת כלים.

ובאמת אין כאן קושיא כלל, דמה שאמרו בבגדי זהב אין קטיגור נעשה סניגור, מיירי בהולך לעבוד עבודה, אזי לא ישא עליו דבר אשר מזכיר עון. משא"כ אם איהו גופיה מהדר ומבקש כפרה על חטא זה, וכי לא יתפלל אדם לומר חטאתי?

הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפסא ז"ע אמר: כל מי שידליק נר לעילוי נשמתו - ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל - אעשה לו טובה.

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שנכתב ושבעל פה כולה'. וכ"כ בסעיף י' וז"ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרי ותוספות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיוצא בהן ומדרשי רשב"י (זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל.

זה מצוה שרק יחיד סגולה מקיימים אותה, וקל מאוד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובזה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת"ת ששקול כנגד כל המצוות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקרן לעוה"ב

נחפססס לזכות י.ב.ח.ה. לנחת דקדושה מכל י"ח

שבתחילה היה נחבא אל הכלים, ואח"כ רצה להרוג את דוד חתנו האהוב. מ"מ על משה רבינו אי אפשר לומר כן, כי הקב"ה העיד עליו 'עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה', ואין דוגמתו, אדרבה, השיב ליהושע 'המקנא אתה לי ומי יתן כל עם ה' נביאים כי יתן ה' את רוחו עליהם', בלי אמצעותי, הרי שהיתה בו שלימות הענוה שלא יחפוץ בשום דבר אלא מה שהקב"ה נותן לו.

אך לדברינו יובן שפיר שלא הורע לו ח"ו שאהרן ישמש בכהונה גדולה ולא הוא, אלא מה שלא הגיע עדיין זמן תיקון השלם שיוכל העולם לסבול מידת הדין שיתעלו הלויים כמו שעלה במחשבה כנ"ל, ועדיין צריך העולם לחסד.

לזכות ולרפוש י.ב.ח.

ביום השמיני ימול בשר ערלתו. אמרו בשבת (דף קלג): תניא, בשר ואע"פ שיש שם בהרת ימול, דברי ר' יאשיה. הא למה לי קרא, דבר שאין מתכוין הוא, ודבר שאין מתכוין מותר. אמר אביי לא נצרכא אלא לר' יהודה, דאמר דבר שאין מתכוין אסור. והקשה הרשב"א שם, וז"ל: תמיהא לי מדוע קרי ליה 'דבר שאין מתכוין', הא מתכוין הוא לקציצה, אלא שאינו מתכוין לטהר אלא למול, ואין זה קרוי 'דבר שאין מתכוין', אלא 'מלאכה שאינה צריכה לגופה', והא למה הדבר דומה למכבה נחלת של עץ ברה"ר דמתכוין לכבות, ולא מחמת שהוא צריך לגופו של כיבוי, אלא כדי שלא יזוקו בה רבים, וקרינן לה 'מלאכה שאינה צריכה לגופה', ולא 'דבר שאין מתכוין' וכו'. וי"ל דאי כתב רחמנא בפירוש 'השמר בנגע הצרעת שלא תקוצץ', הכי נמי, אלא 'השמר בנגע הצרעת' כתב רחמנא, כלומר, שלא יטהרנו אלא בהוראת כהן, ואנן הוא דאמרין דכיון שכן אסור לקוצץ בהרת שמטרה הוא בקציצתו, והלכך כשה קוצץ לשם מילה, הוה ליה דבר שאין מתכוין אצל טהרה, עכ"ל.

וביאר האבני נזר (יו"ד סימן ש"מ) כוונת הרשב"א, דאין האיסור המעשה קציצה, אלא האיסור הוא טהרת הנגע בלי כהן, וכיון דאינו מכוון לטהרת הנגע רק לקצוץ, הוי 'דבר שאין מתכוין'.

וז"ל: הרשב"א תירץ, כיון דכתב סתם השמר שלא תטהרנו, לכן כשאנו מתכוין לטהר חשוב דבר שאינו מתכוין, דמעשה איסור הוא הטהרה, והטהרה הרי אינו מתכוין לה, עכ"ל.

וכ"כ השפ"א (שבת שם), וז"ל: איסור קציצת הבהרת הוא כדי לשמור כאשר יורו הכהנים שלא לטהר ע"י הסרת הנגע עצמו אלא ע"י הכהן שיטהרנו, וע"ז הקפידה תורה, וא"כ כשאנו מכוון בקציצתו כדי לטהר אין לאסור, עכ"ל. אבל הקשה על זה השפ"א דא"כ מדוע אסור לקצוץ נגעים טהורים, הא לא שייך בזה טעם הנ"ל, ונשאר בקושיא. וראה בשו"ת עונג יו"ט (סימן צ"ד).

אבל החזון יחזקאל (שבת עה). ביאר באופן אחר כוונת הרשב"א, דכוונתו, דהמחשבה לטהרו היא מעיקר מעשה האיסור של קציצת בהרת. דהנה המאירי (שבת קי:) העלה מסוגית הגמרא שם, דהפטור של 'פסיק רישיה דלא ניחא ליה', לא נאמר אלא לענין שבת, שבענין בה' מלאכת מחשבת, והיכא דלא ניחא ליה בתכלית המלאכה, אין זו 'מלאכת מחשבת'. אבל בשאר איסורים היכא דהוי פסיק רישיה, אין חילוק בין ניחא ליה.

וקשה דאין יפרנס המאירי מהא דמשמע בשבת שם בסוגיא דבהרת במילה, שהפטור בפסיק רישיה משום דלא ניחא ליה, איתא גם באיסורים אחרים, כמו גבי קציצת בהרת.

ותירץ החזון יחזקאל שם, וז"ל: יש לומר דשאני בהרת לענין פטור משום דלא ניחא ליה

משאר איסורים, כדחזינן מדברי הרשב"א הנ"ל, דמבואר מדבריו דהמחשבה לטהרו, היא מעיקר מעשה האיסור של קציצת בהרת, והיכא דלא ניחא ליה ואינו מכוון לטהרו, אין כאן מעשה קציצה של איסור. ואילו בשאר איסורים עצם המעשה הוא האיסור, וכיון דהוה פסיק רישיה, הא דלא ניחא ליה לא מעלה ולא מוריד לדעת המאירי, ורק במלאכת שבת יש לפטור אם לא ניחא ליה בתכלית המלאכה, משום דאין באופן כזה משום מלאכת מחשבת.

לזכות מ.ב.ה. להצלחה בכל מעשי ידיו, ושמירה עליהם

קח לך עגל. רש"י בתחילת הפרשה: קח לך עגל, להודיע שהקב"ה מכפר לך ע"י עגל זה מעשה עגל. והמפרשים מקשים מה הלשון 'להודיע', ועוד מה הלשון 'עגל זה'. וראיתי שאחד מגאוני ארץ בדורותיהם מיישב לפי הירושלמי (יבמות פ"ח ה"ג) דהטעם ד'במקום אשר תשחט העולה תשחט החטאת', כי היכא שלא לבייש השבים, והרואה יאמר עולה הוא מקריב. אבל מסקנת הגמ' (סוטה לב:) הוא, דהני מילי בשאר חטאות, אבל בחטא עבודה זרה, אדרבא חייב להודיע לרבים שחטא וליכסוף, כי כיסופא הוא כפרתו. וא"כ לפי"ז יכולים לומר דזה היה כוונת רש"י

דהיה קשה לו היאך צוה השי"ת לקחת קרבן חטאת בגלוי, הלא כיסופא להו בזה כי ידעו כולם שזה חטאת, דהא היה קרבן הראשון דעדיין לא הקריבו במקום הזה שום עולה. ולזה כתב רש"י 'להודיע', דכך אמר הקב"ה שיודיע עווננו לרבים כי זה כפרתו שידעו ובזה יהיה לו כפרה, וזהו שכתב רש"י שהקב"ה מכפר לך ע"י 'עגל זה', דהיינו מחמת שהוא בגלוי וידוע לכל.

ולפי"ז אמרתי לבאר מה שכתב רש"י שהיה אהרן בוש וירא לגשת, ואמר לו משה למה אתה בוש הלא לכך נבחרת. וצ"ב מה היה הבושה של אהרן, ומה היתה תשובת משה רבינו. אבל

לפי הנ"ל א"ש, שהיה אהרן בוש, דכיון שבשביל חטא של עבודה זרה היו צריכים לפרסם החטא, וא"כ היה בושה לאהרן מזה, וגם ירא היה כיון שידע שיוכל להענש, דהא באמת מתו ב' בניו. אבל משה רבינו השיב לאהרן, למה את בוש הלא לכך נבחרת שבזה תהיה לך כפרה על עשיית העגל.

הספר שמסוגל לרפואה

יצא לאור הספ"ק

מנחה חדשה

שהמחבר הר"ק מופת הדור

מזן רבי ברוך פינחס מסקאלצ' זצ"ל

כתב בהקדמתו

'אקוה לה', מי שיחזיק ספר זה בביתו, ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של תיבת בראשית ברא יגן עליו שיהיה לו רפואה לכל אבריו'

יצא לאור ע"י מכון סל אורות, מודעות כיס גותה במיוחד, אפשר לקנות הספר בתנאות והספרים ליתר פרטים אפשר להתקשר ל minchachadush@gmail.com

הדלקת נרות

י-ם-----6:39

ב"ב-----6:55

יציאת שבת

י-ם-----7:55

ב"ב-----7:57

ר"ת-----8:31

— פניני משה —

זמן המולד: ליל שני
8:30 ו 2 חלקים ר"ח
איר יום שני ויום
שלישי

א} "ויהי ביום השמיני" ידוע המאמר חז"ל שאין "ויהי" אלא לשון צער, לכאורה איזה צער יש כאן? אלא הנה ידוע שימות השבוע זה שבע והנה לפני שבת חוזרים בתשובה כמו שכתוב בספרים ש"שבת" נוטריקון שבת בו תשוב אז מי שחוזר בתשובה אזי יום ראשון הוא לא תחילת שבוע אלא המשך של שבוע הקודם ויום ראשון הוא בעצם יום השמיני ואין לך צער גדול מזה

ב} "ויקרב כל העדה ויעמדו לפני ה'" מודפס בסידורים בשם האר"י ז"ל שצריכים בכל יום לקבל עליו מצוות "ואהבת לרעך כמוך" והנה חז"ל אומרים {גמ' ברכות דף ו:} אין עמידה אלא תפילה ואפשר לומר שזה מה שכתוב כאן "ויקרב כל העדה" שכולם היו ביחד ואז "ויעמדו לפני ה'" שניגשו לתפילה. {חיד לאברהם}

ג} "ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח" מבאר רש"י שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה למה אתה בוש, לכך נבחרת. מכאן אנו למדים שמי שצריך לעשות מצוה צריך להתנהג בבושה להיות בוש אבל לא שיסוג אחורנית אלא יתחזק ויתקרב לעשות את המצוה {שפת אמת}

ד} "מלכד עולת הבקר" מלב"ד ר"ת מלוה לעני בשעת דחקו שמי שמלווה לעני בשעת דחקו כאילו הקריב קרבן. {אמרי צדיקים}

ה} "וישמע משה וייטב בעיניו" בגמ' נאמר תא שמע בזוהר נאמר תא חזי וכתוב בספרים שההסבר הוא תורת הנגלה שייך לשון שמיעה, ובלמוד תורת הנסתר שייך לשון חזיון והנה תלמיד חכם נקרא משה, וזה פירוש הפסוק "וישמע משה" שזה לתלמיד חכם שקודם כל ילמוד תורת הנגלה- ש"ס ופוסקים- ואחר כך "וייטב בעיניו" שילמוד תורת הנסתר.

ו} "ויון ושכר אל תשת" ידוע ההלכה שאסור לאדם להתפלל עד שיסיר יינו מעליו, והנה ושכר אל תשת ר"ת ואם שנתה כדי רביעית אסור להתפלל תפילת שחור תועבה {אבי מורי שליט"א}

גוט שבת, שבת שלום

ידידכם

משה יוסף טען

זמני השבת			
ר"ת	יציאה	כניסה	
20:33	19:55	18:39	ירושלים
20:30	19:57	18:55	תל אביב
20:33	19:57	18:47	חיפה
20:32	19:56	18:56	באר שבע

ר"ח אייר ביום שני וביום שלישי,
המולד יהיה בליל שני בשעה 8, 30 דקות ו-2 חלקים.

העלון טעון גניזה

דילמת הדוכיפת

למה שכיחים בעלי תשובה יותר בקרב הצמחונים? איך התגלגלה החסידה לרשימת העופות הטמאים? ולמה הדוכיפת מלמדת אותנו איך לא לנהוג?

מִרְן הַגֵּר"מ שטרנבוך שליט"א מצביע על המכנה המשותף להסברים הללו: בכל אדם טבוע הרצון להיטיב עם הזולת בזמנים ובנסיבות המעוררים את רגשותיו. התורה דורשת מאיתנו לא להסתפק ברגש החסד הספונטני, אלא לעצב אותו לפי גדר ההלכה: לעיתים עלינו לעשות חסד גם כשאין הדבר מעורר את רגשותינו, ובנסיבות אחרות צריך האדם להתגבר על הרגש הטבעי, ולהימנע מפעולה הנחזית כחסד, אך למעשה גורמת נזק (טעם ודעת).

היהודי מול תרנגול הבר

תמיהה גדולה לא פחות מעוררת נוכחותה של הדוכיפת ברשימת העופות הטמאים, שכן דווקא ביחס לעוף זה מופיע בגמרא סיפור, המעיד על מידותיה הטובות, לכאורה.

מסופר (גיטין סח, א) שבעת שחפש שלמה המלך את תולעת השמיר לצורך בניית בית המקדש, נודע לו כי היא הופקדה אצל ציפור הדוכיפת, תרנגול הבר, הנעזרת בה לפיצוח הסלעים הקשים שבהם היא מקננת. באמצעות תחבולה עלה בידי שליחו של המלך לגנוב מהציפור את התולעת. כאשר גילתה הדוכיפת את מעשה הגניבה, והבינה שלא תוכל להשיב לבעליה את הפיקדון היקר, עלתה לראשי הצוקים, והפילה את עצמה אל מותה.

לכאורה מעיד הסיפור על מסירותה ונאמנותה של הדוכיפת, עד כדי נכונות למסור על כך את הנפש. אם כן, מה לה ולרשימת העופות הטמאים?

התשובה היא, שתחושת האחריות של הדוכיפת אכן ראויה להערכה ולחיקוי... עד שמגיעים לסוף הסיפור. אומנם נכשלה הדוכיפת כישלון מביך - אבל האם לכן קופצים מהצוק?

בתרבותם של עמים מסוימים מקובל, כי מי שנכשל במשימה שהוטלה עליו, גדולה בושתו עד מאוד ואין לו תקנה זולת השמדה עצמית. אבל יהודי אינו מתייחס אלא נכשל או נפל. אדרבא, הוא קם מהנפילה, עושה תשובה על מה שקלקל, ומפיק לקחים כיצד להשתפר להבא. והרי גמרא מפורשת היא: "אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן נכשל בהם תחילה" (גיטין מג).

כישלון וקושי הם תנאי לכל סיכוי של הצלחה. לו יצויר שהיה נמצא בעולם 'מסלול עוקף כישלון', שהצויד בו לעולם לא ייתקל בקשיים, נוכל להניח בוודאות שהדרך הזאת מובילה לשום מקום. הדרך לעלייה עוברת דרך ההכרה ששערי תיקון תמיד פתוחים. המסר העולה מהפרשה פשוט מאוד: אל תהיה דוכיפת, תמיד אפשר לתקן.

ערכים לילדים
משל ותבונה

הרב הניצוץ היהודי
הטכנאי מתקן הנשמות

הרב שמואל רוטנר
הפנצ'ר

הרב דוד ברוורמן
ה'דבר'

מוזר לחשוב על כך, אבל מכל החדרים שבבית היהודי, החדר שמאפיין אותו באופן המובהק ביותר; הוא דווקא המטבח. העין הפשוטה רואה פירות וירקות, סירים ומחבתות, תבלינים וכלים. אבל המטבח הוא בעצם מעבדה רוחנית שבה מכינים את המזון המחבר גוף ונשמה, חיבור שהוא אחת התופעות המסתוריות והמופלאות שבאדם (רמ"א או"ח ו, ד).

בשעה שהגוף ניזון מהגשמיות שבמאכל, הנשמה ניזונה מהרוחניות שבו (אריז"ל מובא במג"א שם). האור החיים הקדוש (ויקרא יח, ב) מבאר, שכאשר אדם אוכל מזון כשר, מתקיים בו הכתוב "תורתך בתוך מעי" כפשוטו, שכן מזון כשר הוא לא פחות מאור רוחני היונק מקדושת התורה שקיבל צורה של תבשיל!

פעולת האכילה משותפת לאדם ולחי, אולם בזכות הלכות הכשרות נעשה המזון לקלוריות של קודש. ההפרדה בין מאכלות מותרים ואסורים מחדירה קדושה להיבטים הגופניים של הקיום האנושי. בנוסף, תכונתו הסגולית של המזון הכשר הוא להגביר את תשוקת האדם לעשות רצון קונו, ואילו מזון שאינו כשר, מטמטם את הנפש.

יש טענה כי שכיחותם של חוזרים תשובה גבוהה יותר בקרב בעלי אורח חיים צמחוני וטבעוני, שכן במזון שהם אוכלים יש פחות בעיות כשרות. אחד מגדולי ישראל התבטא, כי סוד ההצלחה של סמינרי ערכים הוא לאו דווקא בהרצאות ובסדנאות, אלא בעובדה שבמשך שלושה ימים המשתתפים אוכלים מזון כשר למהדרין. ואולי הא בהא תליא: המזון הכשר פותח את הלב ומכין את הקרקע לקלוט את טל התחייה של הרצאות האמונה...

קלוריות של קדושה

את הטעם להרחקת העופות שנאסרו באכילה, מוצא הרמב"ן בתכונות השליליות שיש להם. "אמרו חז"ל שכל עוף הדורס, לעולם טמא... ולכן התורה הרחיקתו, מפני שדמו מחומם לאכזריותו ונותן אכזריות בלב. והנה טעם האיסור בעופות מפני אכזריות תולדותם" (ויקרא יא, יג).

בהתאם לכך, מצינו תכונות שליליות שונות המאפיינות את העופות הטמאים, כדוגמת העורב המתאכזר כלפי בניו. אלא שברשימה השחורה של העופות האסורים באכילה, נגלה למרבה ההפתעה כמה שמות שלכאורה אינם שייכים שם. בהם החסידה, למשל, ששמה מעיד לכאורה על מעשי החסד שהיא עושה.

האבן עזרא מסביר, שהחסידה מופיעה רק בחודשים מסוימים בשנה. בדומה לכך, יש אנשים שעושים חסד, אבל רק כשהדבר נוח להם ומסתדר עם תוכניותיהם. וכן מדייק בעל חידושי הרי"ם, כי אומנם עושה החסידה חסדים - אבל רק עם חברותיה.

מחשבות טובות

הרב דוד ברוורמן

היה זה לפני שנים רבות. אחד מחשובי חסידי 'קרלין' שעלה לציון רבו, רבי ישראל מסטולין זי"ע בפרנקפורט שבגרמניה, נאלץ להישאר בשבת בעיר. הוא תר אחר בית כנסת, ומצא בית כנסת פעיל המונהג ביד רמה לאורם של רבני קהילות 'אשכנז'.

הוא ניגש בערב שבת לרב המקום, ובקשתו בפיו: מכיוון שהינו חסיד קרלין, ודרכם בקודש להתפלל בקול גדול, חושש הוא שאם יתפלל כמנהגו הוא ימצא עצמו אחר כבוד מחוץ לכותלי בית הכנסת, לכן בקשתו לקבל 'אישור' מהרב המאפשר לו לצעוק בתפילתו כאוות נפשו!... הרב סירב, והבהיר לו שכאן בבית כנסת מתפללים בסדר מוקפד, ברוגע, ובנחת.

החסיד החליט שלא לוותר על מנהג רבותיו, לפיכך יצא לשדה והתפלל בהתלהבות ובשרעפי אש קבלת שבת וערבית. בתפילת שחרית נזקק לבית כנסת לקריאת התורה. הפנים את הגזרה, שעליו לנצור את קולו. במאמצים כבירים ברח בלחש יחסי את תפילת: "ברוך שאמר", אך כשהגיע ל "נשמת כל חי"... כבר לא יכול היה לעצור בעצמו, ופתאום נמלטה מפיו זעקה אדירה שהרעידה את חלונות בית הכנסת: "נשמת כל חי", מייד התעשת, ושב להנמיך את קולו.

בסיומה של התפילה, ניגש אל הרב והתנצל על ההתפרצות. הרב, למרבה הפלא, לא הבין על מה ההתנצלות. "אדרבא, מאוד התרגשתי מתפילתך החמימה והנלהבת", הגיב הרב. "אם כן, מדוע אמש סירבת לתת לי אישור לצעוק?!" שאל החסיד. השיבו הרב: "זה מפני שאינני מוכן לספוג צעקות 'מוזמנות' מראש... אך התלהבות המתפרצת תוך כדי תפילה, היא נעלה מאוד!"

רגע מכוון לעם ישראל

פרשת שמייני פותחת בחנוכת המשכן. מכאן ואילך, מתחיל עידן חדש של קשר מיוחד בין

ה'דבר'

התלהבות לשם שמייני שאינה רצויה

הקב"ה לבין עם ישראל, באמצעות הקרבת הקורבנות במשכן. תחילה מצווים אהרן ובני ישראל להקריב קורבנות ביום חנוכת המשכן. קורבנות אלו מהווים פתיחה לכל הקורבנות, שיוקרבו מכאן והלאה.

לאחר פירוט הקורבנות שנצטוו בהם ישראל, משה רבנו מוסיף ומצווה את עם ישראל, לעשות את: "הדבר אשר צווה ה'". אלא שדא עקא, לא מפורש בכתובים מהו 'הדבר' שעליהם לעשות.

על כך בספרא: "אמר להם משה לישראל: אותו יצר הרע העבירו מליבכם, ותהיו כולכם

הרב סירב, והבהיר לו שכאן בבית כנסת מתפללים בסדר מוקפד, ברוגע, ובנחת

ביראה אחת, ובעצה אחת, לשרת לפני המקום! כשם שהוא יחידי בעולם, כך תהא עבודתכם מיוחדת לפניו. שנאמר: 'ומלתם את ערלת לבבכם', מפני מה? 'כי אני ה' אלוהיכם הוא אלוהי האלוקים ואדוני האדונים' (דברים י, יז) עשיתם כן - 'וירא אליכם כבוד ה'".

ויש להתבונן בפשר הדברים. מה נדרש מהם 'כעת' לעשות הלכה למעשה, בהתמודדות עם 'היצר הרע', הלא זאת עבודת חיים, של כל יהודי באשר הוא?!

אהבת השם - אך בדרך הנכונה

רבינו הנצי"ב זי"ע בבאורו 'העמק דבר', מלמדנו: "והעניין, כי כבר היה בימי משה פתות בישראל, שהיו להוטים אחרי אהבת ה' אבל לא על ידי גבולים שהגבילה התורה וכאשר יבואר באורך בפרשת: 'קורח' שזה היה 'עיקר' החטא של מאתיים וחמישים האנשים שהיו צדיקים גמורים וחטאו בנפשותם במה שמסרו עצמם למיתה על ידי תשוקה קדושה זו להשיג אהבת ה' ע"י הקטורת, אף על גב שלא יהיה לרצון כפי דרך התורה, שרק אהרן ובניו יקטירו..."

"והנה, כבר ידע משה רבנו, שפתות כאלה 'מתנוצצות', אלא שלא הגיע עדיין השעה להתפרץ... אלא שהבין משה ד-מכל מקום יש בלב כמה אנשים... מה שאי אפשר להגיע אליו אלא בעת שנצטוו על זה, בשביל זה אמר משה לישראל, כי לא כן הדבר, אלא 'אותו יצר הרע העבירו מליבכם' - שגם זה התשוקה, אף על גב שהיא להשיג אהבת ה' בקדושה, מכל מקום, אם היא לא בדרך שעלה על רצונו יתברך, אינו אלא דרך יצר הרע להטעות ולהתעות גדולי ישראל בזו התשוקה!!!"

"ואמר להם משה טעם לדבר, 'ותהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום' - פירושו: אם תשימו דעתכם לדרך התורה - תלכו הכל בדרך אחת ובעצה אחת: מה שאין כן אם נבקש אהבת ה' שלא בדרך התורה, ותהי תורה כל אחד בידו ויהיו אגודות אגודות בעבודתם, הוא נגד רצון ה' וכבודו יתברך... 'כשם שהוא יחידי בעולם - כך רצונו וכתבו שתהא עבודתם מיוחדת לפניו'".

הדבר

כך מבואר גם ב'תורת כהנים': "כתיב: 'כי ה' אלוהיכם הוא אלוהי... וסיפא דקרא: 'אשר לא יישא פנים ולא ייקח שוחד', מקשה על כך הנצי"ב, מה פשר החידוש שהקב"ה לא ייקח שוחד? על כורחך: ה'שוחד' הוא 'מסירות נפש' ודבקות נעלה, מכל מקום, אם הוא שלא על פי התורה, אינו הוא עולה לרצון כל כך ויהיה נענש על זה".

בא משה רבנו בשעה המוכשרת לכך, להגיד לאדם ישרו, אשר רק: "זה הדבר אשר צווה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה'", עבדו את ה' בצורה ובדרך אותה ציווה, ולא על ידי דרכים אחרות.

תרמו וקבלו שבת חוויתית במגוון מלונות*

בית וגן

נוף כנרת

כנרת גליל

ניר עציון

קרלטון

פארק

יזי' זכרים
להשיב מאות משפחות
לבואם
בשבת מרוממת
ומרגשת
זכיתם וזכיתם

1-800-35-35-26

לתגובות והערות-מערכת: 072-3303580 alon@arachim.org

© כל הזכויות שמורות // העלון הופק ע"י מחלקת דיגיטל ערכים בשיתוף מחלקת בוגרים
עורך ראשי: הרב משה לנדאו // עורך משנה: יהודה פרידמן // עריכה לשונית: ג. בן צבי // עיצוב גרפי: ג. קוט

זכרים

נקדת מבט

הרב משה לנדא

תינוק בסל

מיהו רודף שלום?

לבית רבה של לודז', הרב אליהו חיים מייזל זצ"ל, נכנסה אישה, תינוק בן שבועיים על זרועותיה, והיא ממררת בבכי. "רבי, אישה עגונה אומללה אני. מזה חמישה חודשים בעלי עזב אותי ולא נודעו עקבותיו. בינתיים נולד לי תינוק, ואין לי אפשרות לכלכל אותו. בעלי לא פעם הביע רצונו לנסוע לאמריקה. אולי הוא נסע לשם". הרב העניק לה סכום כסף, והבטיח לחקור היכן בעלה. מייד כשיצאה, התיישב לכתוב מכתבים לרבנים באמריקה ובוורשא, אבל כל ניסיונותיו עלו בתוהו.

הנטישה

אחרי תקופה שלא הצליחה האישה לכלכל את עצמה ואת הרך הנולד, היא הניחה את התינוק בסל, ואת הסל הניחה בשוק. עובר אורח מצא את התינוק. ומה עושה יהודי שמוצא תינוק בשוק? כמובן, פונה אל הרב. הרב מייזל זיהה את התינוק, שהוא בן העגונה...

מה אתם הייתם עושים אם הייתם במקומו של הרב מייזל? אני מניח שמתוך אחריות גדולה של רב הקהילה הייתם קוראים לאלמנה, מסבירים לה ברגישות ובנחישות את חומרת הפקרתו של עולל בשוק. הייתם מצווים אותה לקחת אחריות על התינוק, לחפש עבודה נוספת או לבקש את עזרת המשפחה,

ופוטרם אותה בברכת "ה' יעזור". אם הייתם רבנים בעלי שיעור קומה, מן הסתם הייתם גם דואגים שכמה מגבירי הקהילה יוזילו מממונם לסייע לאלמנה... אלא שהרב מייזל פעל אחרת. בלי לעשות עניין, הוא מסר את התינוק למשפחה מאמצת.

מדי פעם התעניין הרב מייזל בתינוק, ושלח מעט כסף לכלכלו. במקביל, הוא עקב אחרי אימו, שחיה בעוני והתפרנסה ככובסת. חלפו שתיים עשרה שנה. הרב מייזל קרא לאישה, ושאל לשלומה ולשלום בנה. האישה הרכינה את ראשה, פרצה בבכי, ולא פצתה את פיה. הרב מייזל ראה שקשה לה, והרפה.

המפגש

כשמלאו לנער שש עשרה שנה, ביקש הרב מהשען שילמד את הנער את מלאכת השענות. כשהנער עבד כבר כשען עצמאי, החליט הרב שהגיעה השעה... הבחור הוזמן לבית הרב, שגילה לו מי אימו האמיתית,

וסיפר לו על מצבה הקשה. "כעת מחובתך לתמוך בה, כלכלית ונפשית". אמר לו הרב. האימא, ישבה כל אותו הזמן בחדר צדדי. הרב נכנס אליה ואמר, "כל השנים עקבתי אחרי בנך. כיום הוא עובד לפרנסתו ומשתכר יפה". האישה נפלה מתעלפת. אחרי שחזרה לעצמה, קרא הרב לבחור, ואמר לו: "זאת אימך. בלית ברירה, מתוך מצוקה קשה היא עזבה אותך. אבל ה' יתברך רחום וחנון לא עזבך, וגדלת בידים נאמנות. עליך לזכור ולקיים כיבוד אם לילדתך".

הרבה יותר קל היה לרב מייזל לקרוא לאישה, ולהוכיח אותה על כך שהפקירה את בנה, לומר לה שתעבוד קשה יותר ותפרנס את בנה, ושזו לא סיבה 'להשליך' ילד. אבל הרב מייזל בחר בדרך של כבוד לזולת. הוא עזב אותה לנפשה, ובשקט בשקט דאג לבנה. ובאותו הזמן, כבר טווה את ישועתה.

רודף שלום

כשהתורה מזכירה את שמו של עוזיאל, היא מוסיפה, שהוא דוד אהרן. "ויקרא משה אל מישאל ואל אליצפן בני עוזיאל דוד אהרן" (ויקרא י, ד).

מה ראתה התורה להזכיר כי עוזיאל דודו של אהרן? אגב... למי ששכח, אהרן היה אח של משה. עוזיאל היה גם דודו של משה, ובכל זאת, לא הוזכר שהיה גם דודו.

חז"ל מבארים (ילקוט תקכו), שמעשיו של עוזיאל דומים למעשי אהרן. מה אהרן רודף שלום בישראל, אף עוזיאל היה רודף שלום בישראל. ומניין שהיה אהרן רודף שלום בישראל? זאת כיוון שבפטירתו של אהרן נאמר, "ויבכו את אהרן שלושים יום כל בית ישראל" (במדבר כ, כט), ובמשה נאמר רק: "ויבכו בני ישראל את משה" (דברים לד, ח). במשה בכו 'בני ישראל', אבל על אהרן בכו 'כל בית ישראל'. זאת כיוון, שאהרן לא אמר לאיש 'סרחתי'. אבל משה, שהיה מנהיג, הוכיח. אהרן שהיה רודף שלום, לא הוכיח אף אחד בדרך תקיפה, אלא היה מוצא דרך מפותלת לסדר את העניין מבלי לפגוע.

רודף השלום, גם כשרואה צורך להוכיח, מחפש תמיד דרכים למנוע סערה. רודף השלום שואף שלכל אדם תהיה הרגשת שלוה. הוא הולך על קצות האצבעות, מבלי לדרוך בטעות על אף אחד, הוא טווה פשרות, הוא מדקדק שלא לגרום הפרעה או אי נעימות, אפילו במידה מועטת.

הנ"ל האחרונה

אם לא תמצא השלום בקרבך, שווא תעמול למצאהו במקום אחר (משלי ישראל 1344 אות ח)

מתוך הפרשה

הרב ישי' וליס

1 לאחר פטירת שני בני אהרן, מציינת התורה "וידום אהרן". מה יכול היה יכול לומר ולא אמר?

תשובה: במדרש פליאה מובא שהיה אהרן יכול לומר: "וביום השמיני ימול בשר ערלתו". הסבר הדבר, שחיתוך הערלה פוגם לכאורה בשלמות הבריאה,

ואף על פי כן הקב"ה ציווה עליה, ללמוד, שתכלית האדם להשלים במעשיו את הבריאה, ולהיעשות שותף למעשה בראשית. בדומה לכך, יכול היה אהרן לטעון כי ממצוות ברית מילה למדו בניו כי רשאים הם להתערב בסדרים שקבע הקב"ה בעולמו, ואף הקרבת האש הזרה תחשב להם כהשלמת הבריאה ותיקונה. אבל "וידום אהרן" - שתק ולא אמר כלום.

2 מה פשר האיבה המיוחדת כלפי החזיר, שנעשה לסמל כל הנתעב והמגונה, יותר מכל החיות הטמאות האחרות?

תשובה: אומנם מצד ההלכה אין אכילת 'דבר אחר' חמורה יותר מאכילת בשר של כל חיה טמאה אחרת. אף על פי כן, מדורות קדמונים נעשה לסמל מובהק של שנאת ישראל. כאשר ביקשו היוונים הרשעים להעביר את עם ישראל על דתו, כפו על אלעזר הזקן לאכול חזיר בפרהסיא, וכן ניסו להכריח את מתתיהו כהן גדול להקריבו לעבודה זרה. בזמן חורבן בית שני שימש כסמל הרשמי של הלגיון העשירי שנטל חלק מרכזי בחורבן.

בעומק הדבר, מבארים חז"ל כי החזיר מסמל את מלכות אדום, המציגה כלפי חוץ 'סימני כשרות' של פיתוח תרבותי ושכלול טכנולוגי, אך מסתירה את פנימיותה, הריקה מכל קדושה.

3 האבלות על פטירת תלמידי רבי עקיבא פוסקת בל"ג בעומר, לפי שאז פסקו התלמידים למות. מאחר וכל כ"ד אלף התלמידים מתו, מה שייך הביטוי "פסקו מלמות"?

תשובה: בספרי סוד מבואר, כי תלמידי רבי עקיבא היו נשמות שחזרו לעולם לתיקון, ועד שאדם משלים את תיקונו, עליו לחזור שוב ושוב לעולם. "פסקו למות" פירושו, שהם הגיעו לתיקונם השלם, ויותר לא הוצרכו לחזור בגלגול.

(מתוך התוכנית 3 מתוך הפרשה עם הרב ישי וליס)

מוזמנים להאזין לקו התוכן של ערכים

02-50-90-000

תורת החינוך

הרב צביאל'י בן צור

חינוך - זכות קיומנו בעולם

ומה היה הדבר שניחם את רבי יוחנן?

נכנסו ובאו עוד חכמים לנחמו, והזכירו לו את אבלם של אהרן הכהן ושל דוד המלך, כשנפטרו בניהם, אך רבי יוחנן לא התנחם.

עד שנכנס לפניו רבי אלעזר בן עזריה, "וישב לפניו ואמר לו: אמשול לך משל, למה הדבר דומה, לאדם שהפקיד אצלו המלך פיקדון, בכל יום ויום היה בוכה וצועק

ואומר, אוי לי, אימתי אצא מן הפיקדון הזה בשלום.

"אף אתה רבי, היה לך בן, קרא תורה מקרא נביאים וכתובים משנה הלכות ואגדות ונפטר מן העולם בלא חטא, ויש לך לקבל עליך תנחומים כשחזרת פיקדונך שלם! אמר לו: אלעזר בני, ניהמנתי כדרך

שבני אדם מנחמין".

מיעקב נלמד שהתפקיד החשוב בעולם אחרי כבלת התורה הוא מסירתה לילדינו.

מרבן יוחנן בן זכאי נלמד, שהאתגר האמיתי הוא לשמר את נשמת הילד טהורה כבנתיתנה. הדרך לכך היא על ידי העברת המצוות בצורה נכונה, ברורה ונעימה, כזו שהילד יחפץ במצוות כמוצא שלל רב.

מביתו פגע בי עשו הרשע ובקש להרוג את בניי, ומסרתי עצמי למיתה עליהם.

"ועכשיו נמסרו ביד אויביהם כצאן לטבחה, לאחר שגידלתים כאפרוחים של תרנגולים וסבלתי עליהם צער גידול בנים, כי רוב ימי הייתי בצער גדול בעבורם, ועתה לא תזכור לי זאת לרחם על בניי?" (מדרש רבה איכה - הקדמה פסקה כד).

ומה תפקידנו בגידולם? מובא ב'אבות דרבי נתן': "כשמת בנו של רבן יוחנן בן זכאי נכנסו תלמידיו לנחמו. נכנס רבי אליעזר וישב לפניו ואמר לו, רבי רצונך אומר דבר אחד לפניך, אמר לו: אדם הראשון היה לו בן ומת, וקיבל עליו תנחומין. אמר לו: לא די לי שאני מצטער בעצמי אלא שהזכרת לי צערו של אדם הראשון!"

"נכנס רבי יהושע ואמר לו: רצונך אומר דבר אחד לפניך, אמר לו, אמור. אמר לו: איוב היו לו בנים ובנות ומתו כולם ביום אחד וקיבל עליהם תנחומין, אף אתה קבל תנחומין. אמר לו: לא די לי שאני מצטער בעצמי, אלא שהזכרת לי צערו של איוב!"

בתקופה הקרובה נעמיק בסוגיה הנפלאה של החינוך לתורה ומצוות. מן הראוי להתבונן בשתי נקודות יסודיות, האחת - החשיבות העצומה שנתנו אבותינו למצווה הגדולה הזו, מצוות חינוך,

והשנייה - הבנת תפקידנו בעולם כלפי ילדינו. מקובל בשם הגאון מוילנא, שבלי 'צער גידול בנים', לא הייתה לאדם יכולת לעמוד לדין אחרי המאה ועשרים, מפני שהצער הזה מרכז וממתן את חובותיו של האדם, והמאמץ העצום בתחום הוא בבחינת 'כפרת עוונות'.

מיעקב אבינו נלמד עד כמה נכונים הדברים, ומרבי יוחנן בן זכאי נלמד מה תפקידנו בגידולם של הילדים.

לא יאומן כי יסופר - אבל כשבא יעקב לבקש מה' רחמים על עם ישראל, לא הצביע אלא על זכותו בגידול ילדיו, וכך מובא במדרש רבה: "פתח יעקב ואמר: ריבונו של עולם, לא עשרים שנה עמדתי בבית לבן, וכשיצאתי

ציורים חיים

כוח הדמיון

ממצרים". ונהגו להרבות בהמחשות וציורים את השעבוד והציאה.

בשירת הים - "כשאומר שירת הים ידמה בדעתו כאילו באותו היום עבר בים יחד עם כל ישראל ואומרה בשמחה מוחלין לו עוונותיו" (משנה ברורה). וספר 'חרדים' כתב: "זה דווקא אם מדמה בהרגש ובהתפעלות את המעמד".

בתפילה - "המתפלל צריך שיכוון בליבו פירוש המלות שמוציא בשפתיו; ויחשוב כאלו שכינה כנגדו" (שו"ע או"ח צח, א).

גם גדולי המוסר הדגישו את כוחו של 'כוח הציור'. כתב הרב דסלר: (מכתב מאליהו כרך ד' עמ' 249) "כן החזיקו הצדיקים ז"ל לנגד עיניהם תמיד את ציורי גן עדן והתענוג הנפלא

שבדרך ה', וזה ניצחו את יצרם ועמדו נגד כל הניסיונות. חז"ל הורו לנו דרך זאת, כי הרי כל האגדתא שבש"ס ובמדרשים מלאה ציורים חיים ומוחשיים ממש, ואם האדם ילמד היטב וישמרם בזכרונו ויעלם על דמיונו, יש בכוחם לפעול על ליבו בלי ספק. לדוגמא, אמרו במשנה (ראש השנה טז) 'בראש השנה כל באי עולם עוברים לפניו כבני מרון (אחד אחד)', שזהו ציור מוחשי". לפנינו כלי מיוחד ועוצמתי של 'ציור ודמיון', המסוגל להחדיר בנו הרגשה של קרבת אלוהים ויראת חטא.

בקורבן - כשאדם מביא קורבן על חטאתו - הרי הוא חייב לראות בעיני רוחו כאילו הוא עצמו מוקרב על המזבח. וזה לשון בעל 'הכתב והקבלה' (ויקרא א, ג): "הבעלים, בראותו את זבחת הבעל חיים וניתוחו ושרפתו יחשוב בליבו כי כל אלה הדברים היו ראויים להיעשות בגופו... כי הנפילות בעת היעשותן בפועל יעשו רושם גדול בנפש".

עניין זה מובא בספרים גם כלפי מנהג 'כפרות' בשעה שאומרים: "זה חליפתי, זה תמורתך, זה ילך למיתה ואנחנו נכנס לחיים טובים..." נצייר לעצמנו שאנו היינו צריכים להיענש במיתה, ח"ו, כמו התרנגול הזה.

במצוות ציצית - ציונו הבורא לשים פתיל תכלת כדי שעל ידו ניזכר בהקב"ה על ידי פעולת הדמיון, כמו שחז"ל עצמם נקטו כאן בלשון 'דומה', שהוא לשון דמיון. "תכלת דומה לים וים לרקיע ורקיע לכיסא הכבוד".

במצוות כיבוד הורים - "שידמה בליבו שהם גדולים ונכבדי ארץ שזהו עיקר כבודם ומתוך כך ודאי יכבדם בדיבור ומעשה" (ספר 'חרדים', פט). בליל הסדר - הרעיון המרכזי של ליל חג הפסח הוא השימוש בחוש הדמיון; וכמו שאמרו חז"ל: "חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא

מהו הדמיון? האם הוא טוב או רע? מה המדע יודע על הדמיון? ומהו המבט היהודי על כח הדמיון? במאמרים הבאים נתמקד במהות הדמיון; כוחו הטוב וכוחו הרע, והדרכים להיעזר בו או להתגבר עליו, בעת הצורך.

דמיון הוא התהליך ההכרתי שמתחולל כאשר אדם מרגיש תחושות וחווה מאורעות כאילו הן מתרחשות בפועל. מחקרים הוכיחו כי הדמיון של ספורטאי שיצליח בפעולותיו; אכן מסייע לו להצליח. גם מרצים מודרכים לדמיון את הצלחתם בטרם ייגשו להרצאה.

שיטות שונות, כגון שיטת 'ניתוב לשוני פיזיולוגי' (NLP) מלמדות בצורה שיטתית את תהליך יצירת הדמיון, ואת השימוש בו למטרות טיפוליות.

מבחינה רוחנית, יש לדמיון תפקיד גדול. הוא מהווה כח מהותי בעבודת הבורא.

היהדות רואה בחוש הדמיון כלי מבורך לעבודת ה'. נציין מספר דוגמאות לשימוש בדמיון במצוות:

תורת הנפש פסיכולוגיה יהודית

הרב דניאל נשיא

ורוממתנו

הפנצ'ר

נווה התלאות

הרב שמואל רוטנר

בנימין לרחבת תפילה שגרתית של ערב ראש חודש, לפתע הוא שם לב שבפינה השמאלית עומד אדם בתפילה, וזועק בתחינה לאבא שבשמיים: "אנא ממך, ריבונו של עולם, תעשה לי פנצ'ר!" ברבות השנים כבר שמע בנימין בקשות מוזרות של תימהוניים למיניהם, אבל את זה הוא עוד לא שמע... והאיש ממשיך ומתחנן על נפשו: "אוי אבא, בבקשה ממך: פנצ'ר!" בנימין החליט להמתין בצד עד שהלה יסיים את תפילתו המוזרה. בסימומה, ניגש ושאלו לפרש העניין. "מה הסיפור?! ממתי מבקשים פנצ'ר?" והלה משיב בחיוך רגוע: "תראה, אני למדתי שהעולם כמו גלגל, פעם אתה למעלה ופעם אתה למטה. עכשיו אני למעלה, אז בקשתי פנצ'ר כדי שאשאר תמיד למעלה..."

ברבות השנים כבר שמע בנימין בקשות מוזרות של תימהוניים למיניהם, אבל את זה הוא עוד לא שמע...

לא תוכנית כבקשתך

בני אדם נוטים לחשוב שהחיים הם 'תוכנית כבקשתך': בריאות, פרנסה, שלום בית, נחת, חברה ועוד... אך לפתע הדברים משתבשים, פתאום לא הולך כמו שחשבנו, ישנן אכזבות, תסכולים, קשיים, ניסיונות, והרבה הפתעות לא נעימות.

הנטייה הטבעית של בני האדם בבוא עליהם הייסורים והניסיונות, היא לומר לעצמם - "טוב, קורה 'תאונות' בחיים או 'פנצ'ר' בלע"ז, נדלג וננסה להמשיך". אך כאשר הניסיונות מתגברים, לפעמים אנו נשברים או מתרעמים.

תוכנית אלוהית

ההשקפה היהודית מלמדת אותנו, שהניסיונות והייסורים בחיים הם לא 'פנצ'ר'. הם תוכנית אלוהית סדורה ומתוכננת בדיוק עבורנו. העולם הזה קרוי "נווה התלאות" ולא בכדי. כפי שכתב ספר הישר: "וזה מעשה הצדיק, כי יחשוב וידע כי העולם נווה התלאות, ועל כן עיניו וליבו בהם בכל רגע, ועל כן לא יחידוהו ולא יטרידוהו כשיבוא, אך יחידו למי שהוא בטוח בעולם ויאמר כי לא תבוא עליו צרה וכי שלוותו תעמוד לו, ועל כן כשיבוא עליו הפך מאשר חשב יחרד ותאבד דעתו ואמונתו ועבודתו.

וצריך למשכיל לשמור נפשו תמיד ואל יבטח בטובת העולם רגע, רק ידע כי התלאות מזומנות לבוא, ובוה יצליח ותתקיים עבודתו" (ספר הישר, שער ו).

עם ישראל יצא ממצרים אחרי עשרות שנות עבדות בהן איבד את עצמיותו, ולרצונותיו לא היה משקל. כולו היה כפוף לרצונם של מעבידיו. לא היה לו שום ניסיון להתנהל באופן עצמאי. וכעת הוא עומד לקבל תורה, להיכנס לארץ ישראל ולהנהל חיים עצמאיים על פי חוקי התורה. מהיכן ילמד כיצד להתנהל? איזה ניסיון יש לו? הקב"ה ברחמיו הכשיר את עם ישראל במשך ארבעים שנה במדבר, כדי להיות מוכנים ומנוסים כאשר יגיעו לארץ ישראל. במדבר הם עברו ניסיונות רבים: קריעת ים סוף, מן, שליו, מרגלים, קורח ועדתו, ועוד.

הדרך עצמה

התורה מעידה, שהמטרה של מתנת המן הייתה: "למען אנסנו הילך בתורתך אם לא..." (שמות טז, ד) וכן בספר דברים (ח, ב-ג) אומרת התורה: "וזכרת את כל הדרך אשר הולך ה' אלוהיך זה ארבעים שנה במדבר למען ענותך לנסותך לדעת את אשר בלבבך התשמור מצוותו אם לא. ויענך וירעיבך ויאכילך את המן אשר לא ידעת ולא ידעוך אבותיך למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם".

ניתן היה לחשוב שהניסיונות והייסורים הם 'תאונה' שמחוץ לתוכנית. אך ההפך הוא הנכון: זו התוכנית וזהו המסלול. הרעב, העיניו, וכל הניסיונות שעם ישראל עבר במדבר היו 'תוכנית האימונים' שלהם לקראת הכניסה לארץ ישראל. הם שימשו כצינור וכמחבר בקשר שבינם לבין בורא העולם. הם העמידו אותם במבחן ההישרדות של העם הנבחר מול גלי הקשיים המאיימים על העתיד. והם שיצרו את הקשר, התלות והחיבור לבורא עולם.

וכה כתב בעל 'העמק דבר' על הפסוק "ויענך וירעיבך...": "כי רצה הקב"ה להרגיל את ישראל בעינוי זה שלא יא מוקר פרנסתם נראית בעיניהם... לפי הפשט, תועלת ידיעה זו, שתהיה כמה עתים שלא תהיה שום תקווה להשיג לחם, ואם כן יאבדו כל תקווה לחיות על הארץ. על כן הקדים הקב"ה ליתן כח ועוצמה להתפרנס מכל מוצא דבר ה' וזהו תועלת נפלא בימי הגלות".

הקב"ה תכנן בדיוק את הקושי ואת הניסיון. ולא רק לעם ישראל במדבר, אלא לכל יהודי בדרכו בעולם טווה הוא את הדרך המיוחדת לו, ואת הניסיונות שייטיבו עמו.

ערכים לבית היהודי

הרב מיכאל לורי

הזקן

כיצד מערכת הנישואין תרום אתכם?

בפרשתנו רואים דבר מדהים. ביום השמיני, הקב"ה קורא לאהרון לעשות את עבודת המקדש. משה רבנו, שבמשך שבעת ימי המילואים עשה את כל העבודה, חשב שהתפקיד הנעלה של כהן גדול יימסר לו. והנה, ביום השמיני נקרא דווקא אהרן.

איזו אכזבה עמוקה! כיצד מרגיש אדם שעומד לקבל תפקיד כה חשוב בעם ישראל, ולפתע התפקיד ניתן לאחר? אך כאשר משה משח את אהרן בשמן המשחה, התרחש דבר מופלא: "כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן, זקן אהרן". (תהילים קלג) מדוע מוזכרת המילה 'זקן' פעמיים? חז"ל מלמדים שכאשר משה משח את אהרון, האהבה ביניהם הייתה כה עזה, עד שמשה חש את השמן יורד על זקנו שלו. משה הרגיש כאילו הוא מושח את עצמו. שמחתו של אהרן הייתה שמחתו של משה.

לקח זה מהווה יסוד בבית היהודי. אדם עלול לחשוב: "התחתנתי כדי שישירתו אותי - שיכבסו, יבשלו, יסדרו, כדי שמישהו יצא לעבוד וידאג לפרנסה, כדי שיקנו לי מתנות... גם אם אומר תודה, התחושה היא: באתי לכאן כדי לקבל".

זוהי תפיסה נפוצה, שנובעת מתפיסה ילדותית-אגואיסטית, בה הילד הרך בטוח שהעולם כולו נברא לצרכיו, וכל הסובבים לא נוצרו אלא כדי לשרתו ולשמשו. וכשהילד גדל ונושא אישה, יתכן והוא ייתקל במציאות מכאיבה - אף רעייתו הצעירה נושאת עמה את אותה הציפייה, ואף היא מצפה שיקנו לה, ייתמכו בה, וידאגו לכל צרכיה... אם רעייתו מגיעה אף היא בגישה זו, התוצאה היא אכזבה עמוקה.

יידרש עוד זמן ארוך, עמל ומאמץ כדי שיפנימו השניים את מהות הנישואין, ויבינו שסוד האושר טמון בכך שיבקשו לתת זה לזה, ולא לקבל זה מזה. כך הנשואים הצעירים מגלים עולם שונה לחלוטין. לכן נקראים הם "נישואין" - מלשון להתרום, להיות רם ונישא; להתרום מהאנוכיות.

מי שנשאר שקוע בצורכי גופו, מבקש הכל לעצמו. אך המתעלה מעל לגשמיות, כל מעשיו הם למען הזולת. השמחה האמיתית היא בשמחת כל בני הבית. כל נתינה לבעל, לרעייה ולילדים, מורגשת כנתינה לעצמו - "יורדת על זקנו" של הנותן. הטוב שמשפיעים על הזולת חוזר אל הנותן.

בהתבוננות עמוקה, הנתינה לזולת בבית משלימה את האדם עצמו. אין זה משנה אם השני מעריך או לא - העיקר הוא: השלמת אישיותו של הנותן. כשאדם בא להשלים את עצמו, כל נתינה לזולת מורגשת כנתינה לעצמו.

הניצוץ היהודי

קטמון של שנות השישים הייתה שכונה עממית רבת-גוונים, ערבוביה של בנייני מגורים לא נחמדים למראה, ובהם עולים חדשים מחצי תריסר

ארצות. מעבר לרחוב טשרניחובסקי שכנה רחביה האריסטוקרטית, בה דרו רופאים, פרופסורים ומלומדים, ואילו בקטמון חיו העמק, משפחות פשוטות, לעיתים קשות-יום, בהן ההורים התאמצו להסתגל למציאות החדשה בארץ ישראל, בעודם עמלים לפרנס את המשפחות הגדולות.

בשעות אחר הצהריים, השטחים שבין הבניינים הפכו למגרשי כדורגל מאולתרים, בהם בני הנוער העבירו את זמנם, לא תמיד עם תוצאות חינוכיות ביותר. ניידות משטרה לא היו מחזה נדיר בשכונה, וכולם ידעו היכן למצוא את העבריינים הצעירים, שדרכם סלולה לפניהם למחוזות העולם התחתון...

זו הייתה הסביבה בה גדל הרב אליהו אלפסי. הוריו עלו לארץ מרבאט, במסגרת העלייה הגדולה של יהדות מרוקו. אחרי תקופה במעברה נשלחו להתגורר בשכונת העולים הירושלמית. בבית נשמרה אווירת מסורת, והרב אלפסי זוכר את עצמו כילד צועד עם אביו לתפילות שבת בבית הכנסת השכונתי. הוא אף נשלח ללימודים בבית ספר שכינה את עצמו 'דתי', אך שמירת מצוות לא הייתה בראש מעיניהם של המורים שלימדו בו.

"עד סוף תקופת הלימודים, רוב הילדים בכיתה הורידו את הכיפה - ואני ביניהם", מספר הרב אלפסי. "זו הייתה האווירה הכללית ששלטה באותם הימים. שמירת מצוות נתפסה כמשהו מיושן שאבד עליו הכלח. הראש של הצעירים היה במקומות אחרים".

על טיב הרמה החינוכית תעיד העובדה שהנהלת בית הספר עודדה את התלמידים לספוג 'ערכים חינוכיים' באמצעות הצטרפות לפעילות תנועת הנוער של... השומר הצעיר.

מדי שבת בצוהריים, הם היו חוצים את הרחוב לשכונת רחביה הסמוכה, שם העירייה הקצתה מקלט לתנועת הנוער הקיבוצית שאספה אל חיקה את ילדי העולים, כדי להרביץ בהם קצת תרבות נאורה. כשהם לבושים בחולצות התנועה, עם השרוך האדום הידוע, היו הילדים משתתפים בפעילות מגוונת שכללה גם מנגל בשבת, רח"ל.

אלפסי הפנים את המסר היטב. את לימודי התיכון כבר עשה בבית ספר חילוני לחלוטין. בזמנו הפנוי שיחק בנבחרת הנוער של קבוצת הפועל ירושלים. את השירות הצבאי עשה בטנקיסט במדבר סיני. זה היה אחרי מלחמת יום כיפור - באופן נדיר הגבולות היו שקטים, והשירות הצבאי עבר ללא פגע. בתוך כך גם השתלם בהנדסת חשמל, כך שהוא יצא לחיים האזרחיים כשבידו מקצוע.

הטכנאי מתקן הנשמות

הרב אליהו אלפסי הוא לא רק בוגר אחד הסמינרים הראשונים של 'ערכים', אלא גם מוותיקי הפעילים בתנועת התשובה קרוב לארבעים שנה | איך הפך טכנאי חשמל מקטמון למשקם אסירים בדרך התורה, ולמייסד קהילה משגשגת במעלה אדומים?

"עד סוף תקופת הלימודים, רוב הילדים בכיתה הורידו את הכיפה - ואני ביניהם"

מתיקון מכונות לתיקון נשמות

ידיו של אלפסי היו עמוסות עבודה: מתקן מכונות כביסה סרבניות, משכנע מקררים לשוב לעבודה סדירה, ומפרק התנגדויות של תנורים עקשניים. משום מה, מצא את עצמו עובד הרבה עם הציבור החרדי. לא אחת הוזעק לטפל במקרר ששבק חיים דווקא בערב שבת, או מכונת כביסה שמיאנה לעבוד בדיוק כשמשפחה ברוכת ילדים זקוקה לה נואשות. העבודה עם הציבור הזה מצאה חן בעיניו. הוא נהנה מהדיבור המנומס, מיראת השמיים, מאורח החיים הצנוע והפשוט. בפרט התרשם מהכבוד בין הילדים להורים, ובנים לבין עצמם. "טכנאי מכשירי חשמל הוא מקצוע שהרבה פעמים מביא אותך לבית כשהוא בשיא הלחץ והבלגן. שוליות מים מציפות את הסלון, או ערמות כביסה שנתקעו על הספות. מלראות את האווירה בבית בזמנים כאלה, אתה יכול ללמוד הרבה על דינמיקה השוררת בין בני המשפחה. הייתי טכנאי, אבל בעצם קיבלתי זווית הסתכלות של פסיכולוג", הוא אומר בחיוך.

אף כי התרשם לטובה מאורח החיים החרדי, עדיין לא חשב שהדברים נוגעים אליו. הוא בא מרקע שונה וקיבל חינוך אחר. מה לו ולהם? זיקה ממשית יותר ליהדות הייתה כאשר התחתן

עם רעייתו. היא שכנעה אותו לפגוש רבנים שלימדו אותו הלכות בסיסיות, שהבית היהודי אינו יכול בלעדיהן.

אבל גם בשלב זה הוא היה רחוק מאוד. זמני הפנאי שלו היו מוקדשים לתחביבו העיקרי: צפייה במשחקי ספורט. במגרשי הכדורגל הוא היה דמות מוכרת בתור "האיש עם החצוצרה". בכל משחק 'חשוב' הוא היה מגיע עם כלי הנגינה שבידו, תוקע ומריע ושוב תוקע, משלהב את רוחם של האוהדים.

ואז, יום אחד, בעודו מגלגל שיחה עם מכרו הרב לוינגר אודות תיקונה של מכונת כביסה סרבנית, תלה בו הרב את מבטו, ואמר: "עד שאתה מתקן מכונת כביסה, מה דעתך לתקן קצת את הנשמה?" אלפסי חייך. "איפה עושים את זה?" "בוא לסמינר ערכים!"

בעת שנסעו מבית הסוהר היה הלה מבקש שיעצרו את הרכב באמתלות שונות, ומנצל את ההזדמנות להעביר הודעות לארגון הפשע אתו עמד בקשר

סמינר מהפכני

ארגון ערכים היה אז בתחילת דרכו. הרעיון שניתן באמצעות סידרה מרוכזת של הרצאות להוכיח כי משה אמת ותורתו אמת היה עדיין בגדר חידוש. תנועת התשובה כללה עד אז יחידים יוצאי דופן, וטרם הפכה לתנועת המונים כמו בזמננו. אבל הדברים הציתו את סקרנותו של אלפסי.

"בשביל מה להגיע לסמינר?" התעניין. "מה יש לך להפסיד?" השיב לו הרב. "מקסימום בילית בנעמים שבוע ימים בבית מלון".

"באמת שלא היה לי מושג מה מצפה לי שם", מספר היום הרב אלפסי. "אני אפילו לא בטוח מה בדיוק הביא אותי לשם. כנראה שזו הייתה זכות אבות. כל כך לא ידעתי מה מצפה לי, שארזתי בגד ים, חשבתי שאת עיקר הזמן אעביר בבריכה. הרעיון שאפשר להוכיח בצורה משכנעת את מציאות הבורא, נראתה לי קצת מצחיקה. סוף כל סוף באתי מבית מסורתי, ואף הלכתי לבית ספר שהיה כביכול 'דתי'. מה הם כבר יוכלו לחדש לי שם?"

בהגיעו עם רעייתו לבית המלון בערב, נבהל ממראה הרבנים המזוקנים. את היום הראשון העביר כשהוא מסוגר, אבל בהמשך גברה עליו סקרנותו. הוא הקשיב להרצאת 'אל-כשל' של הרב יחיאל ויצמן, ויצא מבולבל. פתאום מתברר שאמיתות התורה נשענת על יסודות מוצקים, שלא הייתה לו דרך לערער. אחר כך באה הרצאתו העוצמתית של הרב נסים גן זצ"ל. "זה היה כל כך מרתק, שלא יכולתי להתנתק", הוא מספר. "רציתי לתקוע לעצמי קיסמים בעיניים כדי להמשיך ולשמוע עד לשעות הקטנות של הלילה..."

מהסמינר חזר בידיעה נחושה כי נדרש שינוי. אך ממה להתחיל? אברכי 'ליווי ההמשך' הגיעו לביתו להכשיר את המטבח ולהתקין שעון שבת. בתחילה עוד היה צועד רגלית כל שבת למגרש הספורט, מכוח ההרגל, אבל כעבור חצי שנה הפסיק. "הרגשתי עד כמה העיסוק הזה ריקני. יש ליהודי דברים הרבה יותר טובים לעשות בזמנו הפנוי", הוא אומר. בתוך כך התחיל

"באמת שלא היה לי מושג מה מצפה לי שם"

הקטנים, ומשם זה צמח לבית כנסת ולקהילה שלמה".

היום הוא מנהל כולל בעלי בתים, שבין לומדיו נמנים יוצאי כוחות הביטחון היוצאים לגמלאות בגיל צעיר. מלבד השיעורים שמוסרים אברכים במקום, מקפיד הרב אלפסי למסור בעצמו שיעור גמרא יומי. במקביל, הרבנית אלפסי מעבירה שיעורים לנשים. משפחות רבות כבר התחזקו בזכות פעילות זו, ועוד היד נטויה.

מרחובות קטמון דרך בתי הכלא, ולהבדיל, עד בתי המדרש, סיפור חייו של הרב אליהו אלפסי הוא מסע של תשובה ושליחות, מסע מתפקיד כטכנאי מכונות כביסה; לטכנאי מתקן הנשמות. דרכו היא עדות חיה לכוחה של התורה לרומם את האדם ולהביאו להתעלות רוחנית. "הקדוש ברוך הוא נותן לכל אחד הזדמנות", הוא אומר, "השאלה רק אם אנחנו מוכנים לקחת אותה".

"אחרי שהדבר חזר על עצמו, הודעתי לו שלא אוכל להוציא אותו יותר. במשך שבועיים הוא היה שבור. ואז הוא חזר אליי ואמר: 'אני מבקש שתיתן לי הזדמנות אמיתית'. היום האדם הזה הוא יהודי ירא שמים ובר-אוריין שעובד כשוחט... וזה לא המקרה היחיד. לא מזמן פגשתי אסיר-לשעבר ברחוב, והוא אמר לי: 'אתה יודע שאני שולח היום שולח את הילדים שלי לחינוך תורני? זה בזכותך'".

במקביל לכך, התחיל הרב אלפסי לעבוד בשעות הערב בארגון 'ערכים' כפעיל ליווי המשך, עובדה המזכה אותו בתואר: 'אחד הפעילים הוותיקים ביותר בארגון התשובה'. הוא ארגן הרצאות וחוגים אצלו בסלון הבית, כאשר רעייתו הרבנית עורכת כנסים לנשים בכל מוצאי שבת. "היינו תולים מודעות על עמודי חשמל בשכונה, ואנשים הגיעו", הוא מספר.

כעבור שלושים שנה, הוא פוגש את נכדיהם של אותם אנשים, שכבר הספיקו להעמיד דורות של משפחות ההולכות בדרך התורה והמצוות... היום מצודתו פרושה על כל אזור ירושלים ועד בית שמש. הוא מלווה את בוגרי הסמינרים בצעדיהם הראשונים בעולם התורה. הוא עוזר להם בהכשרת מטבחים, רושם את ילדיהם לבית ספר תורניים, ודואג לשלב אותם בשיעורי תורה. "האתגר הגדול בימינו", הוא אומר, "זה שאנשים עמוסים וטרודים כל כך, שאין להם פניות נפשית להשקיע בבניית העולם הרוחני שלהם".

לנצל את ההזדמנות

מה סוד ההצלחה שלו? איך הוא מצליח לשכנע אנשים עסוקים למצוא זמן לתורה? "אין לי וואטסאפ, אין לי אינטרנט", הוא צוחק. "אני מדבר עם אנשים פנים אל פנים. כשהם מרגישים חום ואמת - הם נדבקים כמו מגנט". ברבות השנים עלה בידו להקים קהילה תורנית משגשגת במעלה אדומים. "לא היה שם כלום", הוא מתאר. "התחלנו עם שיעורים בגן ילדים מקומי, כשהציבור יושב על כיסאות הגן

לקבוע עיתים לתורה בשיעורו של הרה"ג מיכאל עמוס שליט"א, שכיום מכהן כדיין בבית הדין הגדול בירושלים. השיעור הקבוע ליווה אותו שנים רבות.

במשפחה המורחבת התייחסו לשינוי בהסתייגות, פחדו שיתנתק מהם. "למזלי קיבלתי הדרכה נכונה איך להתנהל מולם בחוכמה", הוא מספר. "אדרבא, הוכחתי שדווקא החזרה בתשובה גרמה לי להדר במצוות כיבוד אב ואם ולהדק את הקשר עם אחי ואחיותיי".

במרוצת השנים, הדוגמא האישית וההשפעה הרוחנית הביאו לכך שרבים מבני המשפחה והמכרים חזרו אף הם בתשובה.

בתחילה עוד היה צועד רגלית כל שבת למגרש הספורט, מכוח ההרגל

משכנה לבית המדרש

במשך שמונה שנים עבד הרב אלפסי כקצין חינוך ב'מחלקה לשיקום האסיר' של שרות בתי הסוהר. כדי לתת לאסירים סיכוי אמיתי להשתקם, הוא קיבל אישור להוציא אותם מבית הכלא לחצי יום - בבוקר היו עובדים בעבודות שונות, ואחר הצהריים לומדים תורה בישיבה.

בתקופה זו ראה באופן מוחשי את הכוח של לימוד התורה לחולל שינוי בבני אדם. "בשכונה שבה גדלתי הכרתי בריונים ועבריינים, לכן לא הרתיע אותי לעבוד עם אוכלוסייה כזאת", הוא אומר. "אבל מה שהפליא אותי, היה איך אחרי תקופה ניתן לראות שהתורה שינתה את האדם מהקצה אל הקצה".

בין האסירים היה אחד שנודע בתחבולות שעשה. בעת שנסעו מבית הסוהר, היה הלה מבקש שיעצרו את הרכב באמתלות שונות, ומנצל את ההזדמנות להעביר הודעות לארגון הפשע איתו עמד בקשר.

שלא עשני גוי

שאלה:

מדוע ברכת 'שלא עשני גוי' נוסחה על דרך השלילה? מדוע לא נברך 'שעשני יהודי'?

תשובה:

שנית, אנחנו רוצים לברך את הבורא בכמה שיותר ברכות. אחרי שנברך 'שעשני ישראל', לא נוכל לברך 'שלא עשני עבד', כיון שזה כבר כלול ב'עשני ישראל'. הפסדנו ברכה. ואולי יש כאן מסר נוסף.

ישראל, אף על פי שחטא ישראל הוא. מי שנולד ישראל ולא מקיים את חוקי הדת הישראלית, אמנם נשאר ישראל. אבל עם יד על הלב... הוא אכן לא גוי, הוא שייך לעם הנבחר. אבל האם אפשר לומר בפה מלא שהוא יהודי...? בסופו של דבר, יהודי זו עבודת חיים. הבורא רק עשה אותנו 'לא גויים'. אבל אם להיות יהודים באמת... זו כבר הבחירה שלנו.

גם לכם יש שאלה?
שלחו אלינו
shoot.arachim@gmail.com

?

שו"ת
עם ערכים

הרב דוד יחזקאל
גל

בכל כשאנחנו קמים, אנחנו מברכים הודאה לבורא. נוסח כל הברכות הוא על דרך החיוב. 'אשר נתן לשכוי להבחין...', 'פוקח עיוורים', 'מלביש ערומים', ועוד. כולן, מלבד שלוש ברכות, שהנוסח שלהם הוא על דרך השלילה. במקום לברך 'שעשני בן חורין', אנחנו מברכים 'שלא עשני עבד', במקום שהגברים יברכו 'שעשני גבר' הם מברכים 'שלא עשני אישה' ובמקום לברך שעשני יהודי או ישראלי, אנחנו מברכים 'שלא עשני גוי'.

לא היה יותר מתאים לברך על החיובי, על מה שכן קיבלנו מהבורא? ניתן לומר, שנוסח ברכת 'שלא עשני אישה' הוא די מובן. הברכה 'שעשני גבר'... אינה

וכך הוא באר: כבר אמרו חז"ל, נח לו לאדם שלא נברא משנברא. הדרישה מאיתנו בחיים היא באמת קשה. אולי היה עדיף שלא נבראנו. לכן לא כל כך ראוי לברך 'שעשני' בכלל. אבל אחרי שנבראנו... ברוך ה' שלא נבראנו גויים.

בעקבות

מהר"י ברבי זי"ע

יומא דהולא - ל' ניסן

מתולדותיו

- נולד — הר"ל"ד
- נפטר — ל' בניסן ה'ש"א
- פעילות — ספרד, מרוקו, מצרים וארץ ישראל
- מקום קבורה — צפת
- חיבורים — 'חידושי מהר"י בירב', 'שו"ת מהר"י בירב', והגהות על הרמב"ם

תשובתו של דון פירירה

עשרות יהודים שזכה להציל. הכל צהלו לקראתו, אך רק הרב הגדול של צפת, רבי יעקב בי רב, הבחין בדוק העצב הניבט מעיניו. לאחר קבלת הפנים החגיגית, ליווהו רבי יעקב אל הבית שהוכן עבורו, שם סיפר לו רבי יוסף על פעולותיו להצלת עוד ועוד יהודים, עד לרגע האחרון, ועל בריחתו החשאית מהמדינה. אז פנה אליו רבי יעקב, ושאל בקול נמוך: "מבחין אני כי דבר מה מעיק עליך. ספר נא לי, ואשתדל לסייע בעדך", דון חוזה השפיל מבטו, הרבה ארוכות, ואמר לרבי יעקב: "כן, מורי ורבי, יודע אני שלכל העבירות מועלת תשובה, אבל ישנן עבירות שאינן מתכפרות על ידי תשובה בלבד, ודינם להיענש במלקות, לקיים את ה'ונקלה אחיך לעיניך'. אני וכל האנוסים עברנו בשוגג על כמה וכמה עבירות שיש בהן חיוב כרת. אומנם אנוסים היינו, אבל בכל זאת חייבים אנו מלקות לפי ההלכה, אחרת לא יכופר לי העוון הזה. וכיצד אוכל להיות כשעונות כאלו תלויים בי, ומי רשאי היום להלקות אותי כפי שההלכה דורשת? וכך נותר אני חוטא כל ימי, ולא אמצא מנוחה לנפשי!"

וכך אמר לו רבי יעקב: "לא שעה אחת הקדשתי לבעיה זו, ומקווה אני למצוא את הדרך לפתור אותה. אבל בינתיים, יקירי, הרם ראשך, כי אין התשובה שלמה אלא אם כן היא נעשית בשמחה. ואתה חייב לשמוח מאוד בכך שה' יתברך הצליח בידך להציל נפשות רבות מישראל, ושהצליח בידך לצאת בריא ושלם מגוב האריות, שזכית לעלות לצפת ולחיות חיים של יהודי ללא מורא. מעטים מאוד הם הדורות אשר בהם זכו ללמוד את תורת הנגלה והנסתר במידה כה גדושה כמו כן בצפת. ואתה זכית להיכנס לחבורה קדושה זו...! אם תספור את כל אשר אירע לך, הרי יפרוץ מפין הפיוט 'דיינו' שבהגדה של פסח! הכנס שמחה בליבך, רבי יוסף, ועד הנה עזרונו רחמי, כן יעזור לך השי"ת גם להבא!"

כך הצליח רבי יעקב לעודד את ליבו של האנוס לשעבר, ולהסיר את האבן הכבדה שרבעה על ליבו.

באזור היפה ביותר של העיר שכן ביתו של דון חוזה פירירה, צורף זהב מומחה. בחלק התחתון של הבית השתרע העסק שלו, בו שקדו על מלאכתם עובדיו הרבים, שהתפרנסו באמצעות כבוד. רוב שנותיו של דון חוזה הוקדשו ללימוד ש"ס ופוסקים, אולם משעמד בפני נישואיו, סבר אביו כי זו העת לקיים את דברי חז"ל במשנה, "לעולם ילמד אדם את בנו אומנות נקייה וקלה". ואכן, דון חוזה למד את מקצוע הצורפות על בוריו, והפך לאומן ידוע ומוכשר מאוד. הוא בנה את ביתו על אדני התורה והיראה, והמשיך לשקוד על תלמודו. אומנם, לצורך עצמו לא נזקק לעבוד בעסק, אך רבות היה מסייע בעזרתו ליהודים רעבים ללחם, לכלות יתומות, ולשאר יהודים נצרכים.

אך אז, 'תור הזהב' של יהודי ספרד הגיע אל קיצו. בשנת רנ"ב גורשו יהודי ספרד, כשהם נאלצים להותיר מאחוריהם את משרותיהם הרמות, האחוזות רחבות הידיים, הטירות הנאות, הכסף והזהב, ולצאת לגלות בחוסר כל.

רבים מיהודי ספרד לא עמדו בניסיון הכבד, ו'התנצרו'. כמובן, בסתר המשיכו לקיים את 'יהדותם במסירות נפש. גם דון חוזה היה בין יהודים אלו.

הוא קיווה שהגזירה היא אך זמנית,

ובתוך זמן קצר יחזור בו מלך ספרד, והיהודים יוכלו לשוב ליהדותם בגלוי.

הימים ארכו, ומצבם של האנוסים הלך והחמיר. טבעת החנק התהדקה סביב צווארם, ורבים מהם מצאו את מותם בעינויי האינקוויזיציה או בשריפה על גבי המוקד. דון חוזה, שהיה בעל קשרים ענפים עם צמרת השלטון הספרדי, ובעל הון רב, הצליח למלט יהודים רבים ממוות, בדרכים שונות ומסתוריות.

הוא הציל יהודים רבים, עד שהקרע החלה לרטוט תחת רגליו. ברגע האחרון הצליח להימלט עם משפחתו מגבולות ספרד, וזכה לעלות אל ארץ הקודש. דון חוזה פירירה, ששב כעת לשמו היהודי, 'יוסף', שם פעמיו אל העיר צפת. יהודי צפת קיבלוהו בכבוד וייקר, ואף ערכו טקס קבלת פנים מיוחד, בו התקבצו

רבי יעקב נולד בשנת רל"ד לרבי משה, בעיר מקדה אשר בספרד. למד בצעירותו תורה מפי רבי יצחק אבוב (גאון קסטיליה) עד שגורש בגירוש ספרד, בהיותו בן שמונה עשרה.

עם גלות ספרד בשנת רנ"ב יצא לפורטוגל, ומשם הגיע בשנת רנ"ג למדינת פאס אשר במרוקו, יחד עם חלק מגולת ספרד. כאן נתקבל בכבוד גדול. ביקש רבי יעקב ליישב בשלווה, קפץ עליו רוגזם של צבאות הספרדים שכבשו את המגרב. אז הוא כיוון את פעמיו לארץ ישראל, משאת נפשו. בדרכו עבר באלג'יר, שם העתיק את תשובות הרשב"א, עליון הסתמך רבות בפסקיו.

הוא הגיע לירושלים, אך בגלל מצוקת הרעב ששררה אז בארץ ישראל, ירד למצרים בשנת רפ"ג. את חתימתו ניתן למצוא על שטרות והסכמים שונים, כחבר בית הדין בראשותו של הנגיד רבי יצחק הכהן שולאל.

לאחר פטירת הנגיד עלה שנית לארץ ישראל, לעיר צפת, שם שנתקבל כ'רב של חכמי צפת'. בעקבות גזירת אנוסי ספרד ביקש לחדש את ה'סמיכה', בה רבני ארץ ישראל סומכים את הדיינים לדון בדיני נפשות, דיני קנסות, ועוד. וזאת, כדי שיוכלו האנוסים לשוב בתשובה שלמה על ידי מלקות בית דין שהוסמך. אף על פי שתקופת מה אכן נסמכו דיינים בצפת, חלקו על כך רבני ירושלים, והסמיכה לא התקבלה בדורות שאחר כך. תלמידיו של מהר"י בי רב היו הרב המב"ט, מרן רבי יוסף קארו, רבי משה קורדובירו, ועוד.

נפטר בדמשק בר"ח אייר ש"א ומנוחתו כבוד בצפת, במערה מיוחדת ליד מערת היונקא.

חוסר השכל

אדם צריך לשלם ככל יכולתו לשלם
מחלוקה עד חין שיש לו מלך, ומכאן
ואילן, ושלם ממנו המוכר.

התכנים מלוקטים ומעובדים מתוך הספר 'זכרונם לברכה' של הרב אהרן פרלוב שליט"א

דיון מסביב לשולחן

שכנוע הבחור פרוע-השיער להסתפר

"ראשיכם אל תפרעו..." (ויקרא י, ו)

שאלה

אך הבחור לא הלך אל המספרה, אלא ל... חנות למוצרי חשמל! שם רכש מכונת תספורת חדישה ב-250 ש"ח. עכשיו, חשב בליבו, אוכל להסתפר הרבה יותר מ-15 פעמים, וגם נותר בידי רווח של 200 ש"ח...

הבחור סיפר לחברותא שלו אודות התחכמותו, והלה העיר: "ראשית כל, כמדומה שהמכונה אינה לגמרי שלך, כי המשגיח לא נתן לך אלא את האפשרות להסתפר 15 פעמים ותו לא, ולכן לכאורה לאחר 15 תספורות במכונה, עליך להשיבה למשגיח. וגם באשר ל-200 השקלים הנותרים - לעניות דעתי עליך להשיבם למשגיח, כי הוא נתן לך את הכסף רק עבור התספורת, ואת העודף עליך להשיב!"

הבחור נתקף ביסורי-מצפון ובא לשאל: כיצד עלי לנהוג - הן באשר למכונת התספורת, והן באשר לעודף ה-200 ש"ח?

המעשה שלפנינו אירע בבחור שנחשב לאחד המצוינים בשיבתו, אך הופעתו החיצונית הייתה מרושלת מעט, משום שהיה מסתפר לעיתים רחוקות מאוד. משגיח הישיבה פנה אל הבחור בדרכי נועם, וניסה לשכנעו להסתפר ולשמור על מראה מסודר, כיאה וכיאות לבן תורה. אולם הבחור פשוט אטם את אוזניו, ולא הלך להסתפר.

המשגיח החליט שעליו לנקוט יוזמה משכנעת יותר; הוא ניגש אל הבחור והציע: "שמע נא יקרי, ברצוני לערוך עימך עסקה; תספורת במספרה הסמוכה עולה 30 שקלים. אני אתן לך 450 שקלים, סכום זה יספיק לך ל-15 תספורות. החלק שלך בעסקה הוא פשוט ללכת ולהסתפר אחת לחודש..."

הבחור הסכים לקיום העסקה, וקיבל לידו את הסכום. "אבקש שתלך להסתפר בהקדם האפשרי!" דרש המשגיח, והבחור השיב בחיוב: "כן ודאי, אני כבר יוצא לטפל בעניין..."

תשובה

לו לגמרי. וכעין זה יש לומר בענייננו; הבחור העקשן שסירב בכל תוקף להסתפר, נחשב ל'עני בדעת', וכוונת המשגיח הייתה לדרבנו ולעודדו להיראות מסודר על ידי נתינת סכום די גדול של 450 שקל. וממילא, מבחינת הנותן אין זה משנה כל כך כיצד תושג המטרה, כי הוא שילם את הסכום כדי שתלמידו לא ייראה כאחד הפראים, אלא כבן תורה, ונדבתו אכן השיגה את יעדה, והוא אינו מדקדק על העודף שנותר בידי בן הישיבה...

נראה שהבחור יכול להשאיר לעצמו הן את המכונה והן את העודף, כי לאחר שהמשגיח נתן לו את הכסף במתנה, משום שרצה שיתספר, הרי שתכלית זו מתקיימת גם בקניית המכונה, ואין לנותן שום קפידה בכך. ואדרבה, כעת יוכל להסתפר הרבה יותר פעמים... וגם את עודף ה-200 שקלים הוא מוכן להשאיר בידו, בדומה למה ששינו בשולחן ערוך (יו"ד רנ"ג, ו): "עני שגבו לו להשלים לו די מחסורו, והותירו על מה שצריך, המותר שלו", אפלו אם נותר הרבה יותר ממחסורו, כי דעת הנותן הייתה ליתן

סיכום

הבחור אינו צריך להשיב מאומה למשגיח.

באדיבות הרב ארז חזני שליט"א

קריאת התורה בצוהרי יום חול

תשובה

שאלה

"סליחה, תוכל להשלים לנו מניין?" פנה אל משה בחור נחמד. "התפללתי כבר", ענה לו משה.

"גם אנחנו התפללנו, זה מניין לקריאת התורה, תוכל להשלים לנו? אתה עשירי", ענה הבחור. משה נעצר והסתכל על הבחור בתימהון. הרי קריאת התורה בצוהרי יום חול יש רק ביום תענית, ובימים שני וחמישי יש קריאת התורה רק בשחרית, מה הם מתכוונים לקרוא בשעה כזו?

סיכום

קריאת התורה בימות החול בשני וחמישי או במועדים, זמנה לכתחילה הוא בבוקר בסדר תפילת שחרית. אומנם, אם לא קרא בשחרית יכולים להשלים את הקריאה כל היום כולו, ובתנאי שיש מניין, שלפחות רובו לא שמעו קה"ת ועדיין מחוייבים בה.

נכתב על ידי הרב יעקב דהן שליט"א
מו"צ בבית ההוראה של הגאון רבי עמרם פריד שליט"א

{ אז נדברו }

פרשת שמני תשפ"ה | גליון מס': 687 | לסדר: "וירא כל העם ויראו"

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל:

a8447168@gmail.com

רוצים להיות שותפים

בהוצאות העלון?

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

באשראי: "נדרים פלוס"

(שם קופה: עלון אז נדברו)

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי:

052-7683095

תודה מראש!!!

אחת ולתמיד: למה לגואל הדם מותר להרוג אדם שהרג בשגגה?

ננצל את ההזדמנות שकेת בדף היומי הסוגיה הייתה סביב רוצח נפש בשגגה וערי מקלט וגואל הדם וכו'... (בדרך כלל זה בפרשת מסעי או בפרשת שופטים שאז כולם עסוקים או בסוף זמן קיץ או בתחילת זמן אלול) ואני רוצה אחת ולתמיד לשאול את הקוראים הנלבבים: האם יש לכם איזה פשט וקצה חוט להסביר לי מה פשר המושג הכ"כ מסתורי שנקרא 'גואל הדם'? או יותר נכון: איך המושג 'גואל הדם' מסתדר עם ההשקפה התורנית שמקובלת בימינו? **מה אני מתכוין?**

לצערנו הרב גם בדורנו קורה לפעמים מקרים עגומים ל"ע של רוצח נפש בשגגה... מדובר באנשים נפלאים... הכי טובים... לפעמים מדובר באיש חסד שכולו לב ונשמה אבל הנסתרות לה' אלוקינו... והאלוקים אינה לידו... והוא עשה רעבערס ברכב ולא שם לב ורח"ל קרה מה שקרה... ולצערנו זה דברים שקורים, וכשזה קורה, זה יכול לקרות גם במשפחות הכי טובות... וכאן אני לא צריך לספר לך שאנחנו כחרדים!!! אנחנו מכירים כבר בעל פה את התגובה הטבעית והאצילית שמצליחה כל פעם מחדש לטלטל ולהסעיר ולעורר קידוש שמים עצום בכל העולם כולו... זו התגובה הסלחנית! והלא כועסת! והלא מאשימה! שהמשפחה האבלה עסוקה בלנחם ולהרגיע את מי שהמקרה התגלגל על ידו... שהוא מצידו כמובן מורט שערות ראשו וחרב עליו עולמו ומיחל 'מי יתן מותי תחתיו' ובני המשפחה יוצרים מולו קשר ומבהירים לו בכל דרך אפשרית שאין לנו שום טינה עליך והכל בגזירת עליון!!! ואתה יודע מה... עזוב... בא לא נלך רחוק... יש לי חבר שאחותו נהרגה לפני שנה בפיגוע ירי בכניסה לירושלים... שאלתי אותו: מאז המקרה הזה, יש לך יותר שנאה ותיעוב נגד המחבלים והאיסלאם?? הוא ענה לי: תאמין לי בכנות... שאף פעם זה לא עלה אצלו כנושא... הרוצח... המחבל... מאיפה הוא הגיע... מי שלח אותו... מאיזה ארגון... מי אחראי למחדל... זה נושא שאף פעם לא עלה אצלו על השלחן... כ"כ ברור לנו שיש פה יד ה' וצריך לקבל באהבה ולהתחזק ומשיח וכו'... שמי רצח... ונקמה... וגואל הדם... זה בכלל לא נושא...)

ואני עומד ושואל: איך זה מסתדר עם השקפת התורה???

הרי בתורה כתוב ש-אשר לא צדה והאלוקים אינה לידו, ושמתי לך מקום אשר ינוס שמה!!! התורה מעמידה בפנינו השקפה שברגע שיש רוצח נפש בשגגה, יש מצות עשה מן התורה לקרובים לראות אותו כאויב ולהיות גואל הדם ולגאול את דם הנרצח בדם שופכו... ככה כתוב בתורה... **אז איפה זה היום?? למה היום הגישה היא הפוכה במאה שמונים מעלות??** ובינינו... אני הרבה יותר מבין את הגישה של היום!!! ס"ס אם אנחנו באמת מאמינים שהכל בגזירת עליון... ומסכן... אותו יהודי שזה התגלגל על ידו... הרי הוא שרוף מבפנים ומרוסק עד דכדוכה של נפש, (וברוב המקרים הוא היה מעדיף להחליף, שהוא היה הנרצח והנרצח היה הרוצח) והיות והוא באמת לא התכוין והוא כזה נשמה טובה... אז למה מגיע לו שאני אסמן אותו כאויב?? למה מגיע לו שאני אהרוג אותו? לא די לו הצרה האיומה שנפלה עליו שהתגלגל על ידו כזה דבר, אלא גם להאשים אותו ולרדוף אותו? למה?? **בפרט!!! שהתורה בעצמה טוענת את הטענה הזו!!!** בתורה כתוב: 'פן ירדוף גואל הדם אחרי הרוצח, כי יחם לבבו והשיגו... **ולו איש משפט מוות** כי לא שונא הוא לו מתמול שלשום!!' כלומר: התורה בעצמה מנסה לגונן ולחפות על הרוצח בשגגה... ולדבר על לבו של גואל הדם... תעשה טובה... תרחם על הרוצח... אל תהרוג אותו... אין לו משפט מוות, כי הרי הוא עשה את זה בשגגה... נו... אם התורה בעצמה מבניה שלא מגיע לרוצח למות, אז למה במקביל היא מעודדת ונותנת סמכות לגואל הדם להרוג?? מה זה המנגנון המשולב הזה?? (ולהגיד שירידה תורה לסוף דעתו של אדם, שמרוב רגש נקמה הוא ילך להרוג את הרוצח, זה לא נכון, כי גם מי שנרצח ואין לו קרובים, ב"ד מצווים להעמיד לו גואל הדם... כלומר: יש עניין בעצם הדבר שנקרא גואל הדם) איך זה הולך ביחד? מצד אחד התורה בונה ערי מקלט ומכשירה לרוצח את כל מנגנוני ההצלה ומשקיעה אינסוף משאבים ולוגיסטיקה ב'הצילו העדה את הרוצח'... ומצד שני התורה מעודדת את גואל הדם לנקום?? **בטח גם אתה שאלת את השאלה הזו...**

אז ככה: התשובה היא ארוכה ומפותלת!!! אבל היות והשאלה מציקה, אז בא נקצר הליכים ונוריד כפפות, בא נסכם שאני מוריד את הדברים על השלחן כמות שהם בלי ריפודים והקדמות, (ותנשום נשימה עמוקה) ובכן: **מוכרחים לומר!!!** שהתפיסת עולם של פעם הייתה הפוכה במאה שמונים מעלות מהתפיסת עולם של היום... (אתה מבין לבד שהמשפט אמור להיות הפוך, שהתפיסה היום היא הפוכה לגמרי מהתפיסה האמיתית של פעם... אבל נקטתי בשפה הקולחת) התפיסה של היום היא שחיי אדם כאן בעולם זה הערך הכי הכי הכי בעולם!! אין ערך יותר גדול מחיי אדם... אתה מסכים איתי?? אז זהו!!! שבדיוק כמו שהיום כ"כ ברור שחיי אדם זה הערך הכי נעלה!!! **ככה פעם זה היה בדיק הפורו!!** ערכי הדת והרוחניות הם היו הערך הכי הכי הכי נעלה... וממילא באופן טבעי דווקא ערך חיי אדם נדחק הכי לפינה... וכאן חשוב להדגיש: אני כעת לא מדבר על השקפת התורה!!! אני מדבר כעת בשלב אחד לפני... אני מדבר על מושכל ראשון כללי של יהודי וגוי כאחד... (עוד לפני שהתורה מציגה בפנינו את ההשקפה הנכונה) היות ופעם הבינו את מה שאנחנו פחות מבינים היום... הבינו שעיקר ה'אירוע' של העולם זה המשמעות, והערכים, ודת, ורוחניות, ואלוקים, ממילא דווקא חיי אדם זה הערך הכי פחות מהותי וממילא הוא נדחק לפינה... כי חיי אדם זה משהו מקרי... ואילו הערכים הרוחניים הם תופסים את כל המרחב!!!

ממילא באופן טבעי היה תמיד איזשהו זלזול מובנה מסוים בערך של חיי אדם!! כל ערך דתי אחר, היה תופס מקום יותר מרכזי מאשר חיי אדם, אלא!!! שכאן ה' פונה אלינו בתורתו ומגיש בפנינו את השקפת התורה---

ההמשך בעמוד 6 בגיליון זה...

מסר חובה לכל אשת אברך ברגע שבעלה לא בבית...

כולנו מכירים את הסיפור עם רחל אשת רבי עקיבא שלאחר י"ב שנים הגיע משהו ושאל אותה: איפה בעלך... עזב ונטש אותך במשך שנים עשרה שנים ולא חזר... ואז ענתה לו רחל: אני שמחה שהוא לומד תורה, ואם הוא שומע לי שישאר עוד י"ב שנים...

ואני עומד ושואל בתום לב: רחל רחל... מי אמר לך שהוא יושב ולומד? אולי הוא סתם מתבטל? אולי הוא לא חוזר הבייתה בגלל שלא נעים לו... הוא מתבייש ממך... סו"ס הוא הרי הבטיח לך שהוא ילך ללמוד תורה... והוא ניסה וניסה כמה וכמה פעמים ולא הצליח... והוא הרי יודע איזה ציפיות יש לך ממנו... מי כמוהו יודע איזה הקרבה עצומה עשית למענו שהסכמת לוותר על כל מנעמי עולם ולו בשביל להצמיח אותו ולשלוח אותו לבית המדרש... ותכל'ס הוא הולך שוב ושוב... וזה לא... לא הולך!!!! בינינו... כשאני משקלל את כל הנתונים האלו... איך שמצד אחד אותו עקיבא סוחב איתו כ"כ הרבה משקעים ואכזבות, ומצד שני יש פה איזה מישהי שנושפת לו בעורף ומפתחת בו ציפיות מטורפות... ולא סתם אלא שרפה קשרים עם כל העולם והכל בשביל לדחוף אותו עם כל הכח ו... ולאן? לאיפה שהוא צבר הכי הרבה אכזבות ותסכולים בחיים... אם אני הייתי במקומו של עקיבא לא הייתי מסוגל לחזור הבייתה!!! הייתי מרגיש כזו תעוקה בגרון!!! הייתי מרגיש כזה לחץ מזו שכ"כ תולה בי תקוות ו... וההלו... אני לא שם... איך אני מוריד אותה מהעץ הזה... אני מציד חושב שאפילו רבי עקיבא היה חוזר להיות עקיבא עם כזו אשה מלחיצה, אתה יודע מה זה אברך כולל שאשתו מפעילה עליו כזה לחץ אטומי!!! ההלו... אני מסתכסכת עם כל העולם... משליכה הכל מאחורי... רק תשב ותלמד... אני לצערי מכיר כאלו שלא היו עמי ארצות והלחץ שהופעל מהאשה מעצם זה שהיא מספרת לו איזה סקנדל היה פה בבית ולא קראתי לך כי אתה למדת... אני מכיר כאלו שזה לבד משתק אותם... הההלו... תפסיקי להלחץ!!! תרדי מהעץ... זה רק מאבן אותי... (לתשומת ליבם של... של כאלו שהמסר הזה נועד בשבילם, ניתן למסור לאשה ולהגיד שזה ממני, לא ממך... כמובן שזה לא נכון אצל כולם).

ואני עומד ושואל: מי אמר לך רחל, שאם בעלך לא פה סימן שהוא לומד! הרי פעם האחרונה שהוא היה פה. הוא עדיין היה עם הארץ ואולי הוא ראה כמה שאת מאוכזבת ממנו... והוא לא עמד בזה ולכן הוא החליט להמשיך להיות ע"ה במקום אחר?

ועל כרחך!!! מכורח הקושיה הגדולה והנוראה אנחנו מוכרחים להסיק!!!

שכנראה... כנראה שרחל העניקה לאותו עקיבא תחושה כ"כ בטוחה ויציבה!!! היא קיבלה אותו לגמרי לגמרי כמות שהוא!!! ונתנה לו להרגיש שאני מקבלת אותך איך שאתה בכל מצב, וזה הגיע אצלה כ"כ עמוק מבפנים, שהיה ברור לשניהם כשמש בצהרים, שמה שיהיה ומה שלא יהיה, אני תמיד מקבלת אותך כאן!!! ואתה תמיד רצויו!!! וממילא היה ברור לה שאם הוא לא מסתדר ולא טוב לו, הוא בטטטוט יחזור הבייתה כי אין לו שום סיבה שלא...

וזה!!! זה היה הסוד הצבאי שלה!!! וכאן היא הצליחה להפאות שכבות של תסכולים ולמנף את אותו עקיבא ולהתניע אותו קדימה... רחל זיהתה בעקיבא פוטנציאל עצום אבל תקוע במדחפים... יש פה מטוס שיכול להמריא, אבל אין לו שדה תעופה בטוח!!! הוא כ"כ מפחד להרגיש אכזבה שהוא לא מסוגל להמריא... באה רחל ואמרה לו: אני רוצה לעשות איתך תנאים... אני מתחייבת לך שאין לי שום ציפיות ממך!!! אני תמיד אקבל אותך כמות שאתה!!! ואני אף פעם לא אתאכזב ממך!!! אבל!!! מה שאני רוצה ממך... שאתה במקביל תתחייב לי שאתה תמיד מתחיל... תתחייב לי שאתה אף פעם לא מתיימש מלהתניע, אני מתחייבת אף פעם לא להתאכזב כשתחזור הבייתה ותגיד לא הצלחתי, אבל אתה תתחייב שאף פעם לא תתיימש מלנסות שוב... זה הסיכום!!! וזה היה אמיתי עד הסוף...

ופה צמח רבי עקיבא!!! הוא צמח מאשה שלא פיתחה בו ציפיות של הישגים!!! היא פיתחה בו רק ציפיה אחת: אל תתיימש מלהתחיל שוב... (מה הפלא שמקובלנו שלמשה רבינו נתגלו מ"ט שערי בינה, ואילו שער הנו"ן נתגלה רק לרבי עקיבא, ולמה? כי שער הנו"ן של טומאה זה שער היאוש שעם ישראל עמדו על מפתנו בעומק השעבוד שזה אומר שגם האנחה והזעקה שהייתה להם עד כה במצרים, גם את זה הם הלכו להפסיד אילולי גאלם ה', ואילו שער הנו"ן של קדושה זה שאין יאוש מאף יהודי, ואת זה גילה ר"ע).

אני מוכרח לומר שיש לי הרבה תיאוריות וורטים והרגשים סביב המעשה של ר"ע ורחל... במשך השנים כתבתי על זה הרבה... אבל הנקודה הזו שהוזכרה כאן אני משוכנע בה במיליון אחוז!!! וזו אחת הנקודות הכואבות והרגישות שקיימות בדורנו...

בנות הסמינר מקבלות חינוך מאוד עוצמתי על בית של תורה... והן נכנסות בסערה לחיי הנישואין עם המון מוטיבציה לשלוח את הבעל ללמוד תורה... והוא אוזח שם! הוא אוהב ללמוד... אבל הההלו... בלי לחץ... אתן משדרות לחץ... ושלא תבין: אני לא מדבר פה על הבעל הזה שמתברר שהוא לא בשביל ללמוד... והוא צריך לצאת מהכולל... גם את זה יש וזו סוגיה בפ"ע... אני מדבר פה על אברך ש-כן!!! כן מחובר ללימוד... וכן רוצה ללמוד... אבל לפעמים יש איזושהי תשדורת של לחץ... (לדוגמא: אנשים לפעמים מתקשרים להתייעץ איתי והם רוצים לבא אלי לחיפה!! אני בשום אופן לא מסכים!!! תדבר איתי כמה שאתה רוצה בטלפון... למה??? כי אם אתה טורח ומגיע עד אלי אתה מפעיל עלי לחץ... אתה משדר לי שאני הולך פה להושיע אותך וחבל... זה עצמו כבר משתק אותי... תן לי לדבר איתך כמו בן אדם... אל תשקיע בי יותר מיד... לא רוצה ממך כסף... תן לי לנסות לעזור לך כמו יהודי טוב... על אותו משקל-) אשת אברך... תארי לעצמך שבעלך היה מתרוצץ קילומטרים בשביל להשיג לך אבקת אפיה שהיה בזה קצת מחסור בפסח... היה נוסע לעיר אחרת בשביל להביא לך קלורבי... ההלו תרגע... תאר לעצמך שסו"ס חזרת מהחנות והבאת לי אבקת אפיה ומשום מה אין לי כח לאפות... אבל אתה נשפת לי בעורף וזה מלחץ... ושוב: אני מדבר כבר על ר' עקיבא!!! שכבר מחובר ללימוד!!! והלחץ הזה עלול לשתק אותו... הההלו: להרגיע!!! תני לו... תני לו את הזמן שלו...

יש וורט נפלא שאשתי חידשה... (היא אומרת את זה בכל הרצאה שקוראים לה בהסכמה מלאה שלי) שכתוב הני נשי במאי זכין, בזה שהם ממתנות לבעליהן... אז כולם מבינים שממתנות לבעליהן הכוונה היא שיחזרו מבית המדרש... אז זה!!! שאשתי חידשה שממתנות לבעליהן הכוונה... ממתנות לו שיגדל!!! חכי... תני לו את הזמן שלו... הוא עוד צריך לגדול... ומיותר לציין שאשתי לא חידשה את זה בסדר א'... היא חידשה את זה עמוק מתוך ניסיון החיים... כן... היא חיכתה לי... בסבלנות... ארך לי זמן... ולאט לאט זה קורה... בלי עליהם וכלי דחפורים... היא מצידה דחפה אותי להתחיל ואף פעם לא התאכזבה מציפיות מוגזמות... אני חושב שהיסוד הזה הוא מאוד מאוד חשוב!!! וכבר היו נשים מבוגרות דומעות שהעידו ששם הם איבדו את הרבי עקיבא שלהם... אבל אנחנו פה במאמר הזה בשביל להצמיח!!!

אחר מטתו של מרן ר' מאיר

מאזוז צוק"ל

עם ישראל התעטף באבל במוצאי שביעי של פסח בהגיע הבשורה על מרן הגאון ר' מאיר מאזוז צוק"ל...

כשאני מנסה לנגוע בשולי גלימתו של הרב מאזוז אני פוגש אבסורד... האבסורד הוא שאני ועוד כמה יהודים כמוני היכרנו אותו בעיקר דרך העלון המתוק והחביב שנקרא 'בית נאמן'!!! עלון שעשה טוב לכולם... היו שם כל מיני דברים מעניינים... ובינינו... אותי מה שהכי תפס בעלון הזה, זה לא התוכן, אלא הצורה... הפשטות!!! איך שכל דבר מונח על השלחן בלי גיגונים... בלי התפתלויות... (רק בתור דוגמא: אם אני אתפוס רב בישראל על חם כשהוא קורא עיתון המודיע!!! עקרונית אין בזה שום בעיה... אבל ברגע שהרב מאזוז אומר בשיעור השבועי שלו וורט, והוא אומר שהוא ראה את הוורט הזה בעיתון המודיע וזה עוד כתוב בעלון... זה הוציא אותי מהכלים!!! הפשטות הזו!!! כן... ראיתי וורט בעיתון, ואני חושב שהוא וורט יפה... מה שבטוח!!! תשכח שאני אכתוב וורט בעלון, לא בשם המודיע... ולא בשם המוסף של יתד... בקיצור: משם אנחנו בעיקר פגשנו את הרב מאזוז מידי שבוע... וזה האבסורד פה!!!

כי... כי מי שקצת יודע... ויש הרבה שידועים... מרן הרב מאזוז היה ראש ישיבה שהעמיד הרבה תלמידים!!!! ולא סתם תלמידים אלא תלמידים מובהקים עם פלומבא של דרך לימוד שהוכיחה את עצמה!!! זו אולי הישיבה האחרונה בתבל שיש לה שיטה בלעדית משלה... והשיטה הזו העמידה תלמידים חכמים מופלגים!!! עם הזכויות יוצרים בבלעדיות לשיטת הלימוד של הרב מאזוז... ו... ואתה חושב שזה מעניין את מישהו? אתה חושב שמישהו חושב לרגע לאמץ את השיטה של הרב מאזוז? תהיה רגוע!!! למרות שהשיטה הזו הוכיחה את עצמה, אבל אף אחד עדיין לא ניסה 'לגנוב' לרב מאזוז את הזכויות יוצרים... ולמה? כי זו שיטה מאוד אמיתית!!! יותר מידי אמיתית!!! הרב מאזוז חנך לעיון אמיתי!!! להיצמד לגמ' רש"י תוס', להבין עד הסוף מה כתוב... לדייק בכל מילה ברש"י ותוס', השיטה הזו יכולה להוכיח את עצמה עד מחר... השאלה היא: האם אנחנו מוכנים להוכיח את עצמנו להכניס את עצמו לדרך הלימוד התובענית הזו... ואז ירא אלוקים ויוכח אמש...

זה היה מרן ר' מאיר מאזוז... עם כל הכבוד לעלון החביב בית נאמן... השיעור קומה האמיתי היה בכלל בכלל לא חובבני!!! מדובר בהעמדת דור של תלמידי חכמים שלומדים בישירות ובעיון אמיתי... דרך ברורה והשקפה צרופה של בית היצור להעמדת בני תורה אמיתיים,

--- אבל עדיין!!! סו"ס כעת שכולנו מנסים נאחזים בשולי גלימתו... אי אפשר להתעלם מה'גלימה' הקצרה שהייתה לו והכובע קש שהוא לבש עד יומי האחרון... שבא לידי ביטוי בסגנון הכ"כ פשוט וטבעי ללא שום גינוני כבוד והתפתלות... והשילוב הזה!!! של שיעור קומה תורני כ"כ תובעני וברור מחד... ומאידך הפשטות והחביבות וה'דעתו מעורבת עם הבריות'... הניגוד הקיצוני הזה שהשתלב בדמות אחת... הרי בדיוק על דא וכיצו"ב התבטא רבי הקדוש: שהיא הדרך הישרה שיבור לו האדם כל שתפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם... אוי מי יתן לנו תמורתנו... מי יתן לנו תורה שלימה שכזו בשילוב ענווה ופשטות ללא גיגונים וללא משא פנים... הזן הנכחד הזה שהולך ונעלם מן העולם אנחנו חייבים להיאחז בו... ויתן ה' שפיתרתם של צדיקים תהא כפרה על כל ישראל ובתלמידיו ממשיכי דרכו ינוחמו כל בית ישראל

שיח בין ההורים הפרומע'רס--

לזוג המודרני...

יהודי אחד התקשר אלי... על הרגע הראשון אני שומע טון של ירושלמי שורשי מהישוב הישן... בקושי יודע עברית... (אני כבר מתחיל לחשוש איזה פשקויל הוא רוצה להוציא עלי) ואז הוא מספר לי: יש לי משפחה גדולה... כולם ב"ה נשואים והולכים בדרך הישר... כולם גרים כאן באזור זכרון משה... אבל יש לי בן אחד שנקרא זלמי שהוא לא!! לא בכיוון!! לא הולך בדרך הישר. ואני לאט לאט מתחיל לתחקר: מה... הוא חילוני?? הוא בהודו?

לא!! ממש לא!! הוא דווקא דתי... הוא אפילו עם כיפה שחורה. הוא גם נשוי עם ילדים... נו... אז למה אתה אומר שהוא לא הולך בדרך הישר?? תשמע... הוא מודרני... כל הלך החיים שלו הוא אחר!! הוא שונה לגמרי ממה שמקובל אצלנו!! הוא הלך לגור באיזה עיר רחוקה ומעורבת... ואין שאשתו לבושה ואין שהילדים שלו נראים וכו'... ואני מצידי כבר מתחיל לצחצח חרבות ומתכוון לתת לו מוסר שלא כולם חייבים ללבוש תכונת פסים וללכת עם כובע סופר וזה לא הופך אותם לחילונים... אבל הנס היה שנתתי לו להמשיך לדבר... ואז הוא סיפר שלשניהם יש סמארטפון... והבית נראה בהתאם... הם שולח את הילדים למוסדות דתיים לייט... אה... טוב... פה גם אני מבין שזה לא רק מתחיל ונגמר בסגנון לבוש אלא באמת באורח חיים פושר ומודרני ומיתרני...

הוא סיים לספר בכאב על הבן שלו... ואז אני שואל אותו: כן... מה אתה כעת רוצה ממני?? מה השאלה שלך?? הרי התקשרת אלי לא בשביל לשפוך את הלב... אתה רוצה משהו!! הוא עונה לי: כן!! השאלה שלי היא כזאת!! הילד שלי מצד אחד משתדל לשמור איתנו על קשר ולמרות השוני הם מגיעים ומכבדים... אבל הילד שלי לא טיפש... הוא מבין שהוא הכבשה השחורה של המשפחה... אפילו שאנחנו מצינו לא אומרים כלום... אבל הוא מרגיש שבשבילנו ההורים- הוא אכזבה ומורת רוח... ומידי פעם הוא שולף לי: אבא... תדע לך... שאני ירא שמים לא פחות מהרש"י... (הרשי זה אח אחד מתחתיו, אברך בן עליה שהקים משפחה מפוארת ועושה לנו נחת כאן בתוך הקהילה) תדע לך שיש לי 'אלוקים' לא פחות מהפרומערס הכי גדולים כאן במאה שערים... והוא אומר את זה כל פעם!! ולפעמים הוא אומר, אבא תדע לך, שאשתי- עדי, לא פחות צדיקה מבריינדל... (בריינדל זה הבת הגדולה שלנו, עקרת בית צנועה וצדקנית, והיא תופרת בשעות הפנאי, מיותר לציין שעל הדלת של הבית של כל הילדים שלי יש מדבקה: כאן גרים בשמחה ובלי אינטרנט וכו') נו... תגיד לי מה אני אמור להגיב כשהוא אומר לי את זה? מה הסיפור שלו?? הוא טוען שאשתו הנהגת הקרייריסטית עם הסמארטפון יותר צדיקה מבריינדל שלנו... מה אני אמור לחשוב?? אני בעד!! רק שישביר לי 'מאיפה' בדיוק... תבין: מילא זלמי שלי היה מתריס ולועג לכל הקדוש

והיקר... היה פה לפחות ויכוח... הייתי מנסה להוכיח לו... הייתי שולח אותו לסמינר ערכים... אבל לא!! הוא מתעקש לטעון שהוא ירא שמים לא פחות מהאחים שלו... ואני... יש לי ברירה? אני מהנהג לו בחצי ראש... והוא אומר לי: אבא... אני יודע שאתה לא חושב ככה... והוא צודק!! אני באמת לא מסכים איתו... ואני רואה שזה איכפת לו... הוא רוצה שאני אעריך אותו... ואני לא מצליח... מה... אתה עיוור?? אתה לא רואה את הפערים התהומיים בין הרמה הרוחנית שלך לאחים שלך שאין להם אפילו מייל? וכעת אותו צ'אלמער פונה אלי ושואל: אולי תסביר לי אותו... אולי תעזור לי להבין את זלמי שלי... כשהוא אומר לי שאשתו לא פחות מצדיקה מבריינדל... מה הוא חושב... הרי אפילו מפגר רואה שאשתו מודרנית ואיפיוניסטית והכל זועק חומריות ואילו בריינדל שלנו זה האידישע מאמע... מה יש פה להבין... ואילו הוא מתעקש לטעון שהם לא פחות צדיקים... לא איכפת לי להשתכנע שזה נכון, אבל מה אעשה... אני לא מצליח להשתכנע... עד כאן דברי האבא...

אז זהו!! שכאן אנחנו נכנסים לאחת הסוגיות הסבוכות ביותר...

זו תמיד הייתה סוגיה סבוכה!! לא רק בדור שלנו!! במקום להתפתל אני אלך ישר לדוגמא הכי קיצונית: ליעקב אבינו יש שנים עשר ילדים מצוינים אחד אחד! כולם מביאים ציונים מאה במבחן אחד אחד!! יששכר נבחן על כל הש"ס וקיבל מאה וזכה בקרן אברהם הכהן בכתר תורה... לוי נבחן על כל ד' חלקי שו"ע וקיבל מאה וזכה ב'נזר הוראה'... וגם יוסף... יוסף גם עבר במבחן וקיבל מאה... מה המבחן של יוסף?? ש... ש... שהוא לא התחתן עם גויה!! הוא קיבל מאה!!

שמעת?? יוסף קיבל מאה במבחן!! מה המבחן?? לא להתחתן עם גויה!! אה... תאר לעצמך שאתה הוא האבא של החתן העולמי וכולם מגיעים לאחל לך: אוהו... מזל טוב... בלי עין הרע!!!!!! הבן שלך קיבל מאה במבחן!! מה המבחן?? היה לו ניסיון להתחתן עם גויה... ברגע האחרון לא!! הוא עמד במבחן... אז זהו שאם יש פעם אחת בתורה חמסה... איפה זה?? בן פורת יוסף בן פורת עלי עין... יוסף הצדיק זה הבן המוצלח ביותר של יעקב אבינו... בלי עין הרע... טפו טפו... מה יש?? הוא קיבל מאה במבחן מול ה'דובה' פוטיפר!! חיה רעה כמעט אכלתה... כמעט טרף טורף יוסף... אבל בסוף הוא עמד בניסיון והוא הגאווה של יעקב אבינו!! תולדות יעקב- יוסף!!!!!! הלאה... יש ליעקב אבינו עוד בן שקיבל מאה במבחן... יהודה... יהודה הודה על האמת וחזר בתשובה... הוא קיבל מאה במבחן של תשובה, ובמקביל!!!! יש ליעקב אבינו את בנימין מעולם לא חטא... אפילו לא נדנד חטא... בנימין מת בעטיו של נחש... שלא תגיד לי שיעקב אבינו מדובר באיזה מסורתי פושט שלא מפתח ציפיות... ולכן מספיק לו שהילד שלו לא התחתן

עם גויה והוא כבר מאושר... לא!! מדובר פה ביעקב אבינו שהמושגים שלו זו השלמות הכי גדולה!! וזה לא סתירה שישנם כל מיני סוגי שלמויות... יש שלמות של מאה אחוז צדקות נוסח בנימין!!!! יש שלמות של מאה אחוז של עמידה בניסיון שלא להיכשל בגויה... והנמשל די ברור... ישנם כל מיני סוגים של צדקות... יש לך את הרשי הבן הצעיר... שהוא קיבל מאה במבחן נוסח בנימין... הוא נשאר ספון בבית ה', נשאר צמוד לדרך ישראל סבא ולא זז כמלא נימה... ידיד ה'... חופף עליו כל היום והוא צדיק גמור... אבל ההלו... אל תשכח שלבנימין יש אח שקוראים לו יוסף!! ויוסף מקבל מאה על זה שהוא נמצא בערות מצרים והוא חשוף בעת ובעונה אחת לאלפי אתרים פסולים ומאות אפילקציות של 'בת אל נכר' והוא נשאר יהודי... וגם הוא מקבל מאה במבחן!!!! רק זה מבחן אחר!!

עניתי לאותו יהודי: אני לא אומר שהבן שלך צודק!! אבל אם שאלת מה הוא חושב כשהוא אומר שאשתו יותר צדיקה מבריינדל והוא יותר צדיק מאחיו הרשי... אז הנה... לזה הוא מתכוין... הבן שלך אומר לך: אבא!! נכון... נכון... שחיי הרשי הוא בנימין... ובין כתפיו שכן, הוא שכן של ה', ספון בביהמ"ד כל היום... ידיד ה' ישכון לבטח עליו... אבל קח בחשבון שאני?? אני לא כמו אחי בנימין... אבל אני יוסף... אני נמצא בזירה אחרת לגמרי!! אני חשוף לעולם הרבה יותר מאתגר ומסוכן... ואני חשוף לשפלות רוחנית קיומית ואם אני בכל זאת מחזיק ראש מעל המים וממשיך לקבוע עיתים לתורה ולהחזיק בערכים מסוימים אז קח בחשבון שגם אני מקבל מאה במבחן!!!! רק זה מבחן אחר!!

עד כאן מה שעניתי לאותו אבא... וחשוב לי לציין שהוא הבין לגמרי מה שאמרתי!! למרות שהוא היה צ'אלמער שורשי... והייתי מבין אותו אם היה אורך לו זמן לעכל את זה... אבל הוא הפתיע והבין מהר... אתה יודע למה? כי כמה שהוא צ'אלמער... יותר ממה שהוא צ'אלמער- הוא אבא!! וסו"ס אבא רוצה לשמוע דברים טובים על הבן שלו... והוא שמח עם זה מאוד מאוד!! תבעתי ממנו לרוות נחת גם מהזוג הזה... ---אבל מה אתה חושב... שזה כ"כ פשוט כמו שהצגתי לו את זה...?? הלוואי... הלוואי וזה היה כ"כ פשוט... דא עקא שזה לא כ"כ פשוט... ולמה?? כי דבר ראשון: אם אני באמת כ"כ צודק... אז באמת מה הבעיה... כל בחור חרדי שהתגלש החוצה וקנה סמארטפון יבא ויגיד להורים שלו, מה אתם רוצים... אני לא פחות צדיק מיענקי שיושב ולומד בלי פלאפון בכלל... כי לכל אחד יש את המבחן שלו ואת המאה שלו במבחן והמאה במבחן שלי שאני לא מתחתן עם גויה... אז זהו!! שברור שאחרי הכל... אותו זלמי הוא כשלון!!!! את הכשלון הזה אנחנו לא יכולים לקחת ממנו!! זה שהרשי המשיך להיות ספון בבית ה' ואתה זלמי התגלשת ויצאת החוצה... לך

במבחן הראשוני!!! כי הרשי וזלמי, שניהם נולדו במאה שערים, ובריינדל ועדי, שניהם למדו בבנות ירושלים, ואילו הרשי ובריינדל נשאו במאה שערים, וזלמי ועדי התגלו החוצה, האם אתם-זלמי ועדי, אתם מסכימים להודות שבמבחן הזה נכשלתם?? אם אתם מסכימים לבלוע את הכשלון הזה... אז מכאן ואילך אתם סיפור של הצלחה!!!! כי איפה שאתם נמצאים עכשיו... אתם באמת יראי שמים ועומדים בניסיונות שמסתמא הצ'אלמער ממאה שערים לא היה עומד בהם... אבל את הכשלון הראשוני לא תמלטו מבלוע!!! ולמה זה כ"כ עקרוני??

כי תבינו אותנו- זלמי ועדי... תבינו אותנו שאנחנו לא יכולים לתת פלומבא של לכתחילה לרמה הרוחנית שבו אתם נמצאים!!! אם אנחנו נתייחס לרמה הרוחנית שלכם במבט של 'לכתחילה' אנחנו פושטים רגל, כי אנחנו לכתחילה נגד אינטרנט... אנחנו שמרנים... ואנחנו הולכים עם זה עד הסוף... ומי שלא יציב את הקו הזה בצורה הכי ברורה אז את התוצאות אנחנו רואים בנוער של הד"ל... אין פה משהו באמצעי, אם אנחנו נגד אינטרנט ונגד המודרניות והפטרונות אז זה עד הסוף... ומי שמחזיק סמארטפון וחי באורח חיים מודרני ומתירני הוא כשלון מהלך!!!! ולכן אתה זלמי!!! **אם אתה תסכים להכיר בכשלון!!!** לאבא שלך **יהיה את הרשות להכיר בהצלחה!!!** אם אתה תסכים לחתום על המסמך ולהודות בפה מלא, נכשלת בזה שהגעתי לשם... אז נוכל לדרוש מאבא שלך לחתום גם הוא מתחת ולהגיד זלמי שלי... אתה סיפור של הצלחה!!!! אתה בן שבמצב הנוכחי עושה המון נחת רוח לה'. וגם לי מגיע הנחת הזו... התפילה שלי והתקווה שלי והחלום הכי מתוק שיכול להיות לי שהמאמר הזה יגיע לשני הידיים!!! גם לזלמי וגם לאבא שלו...

ששניהם יקראו את אותה ספרה עוד יותר טוב... שהם יקראו את זה על אותה ספה עוד יותר טוב... ואם אזכה שבאמצע הקריאה הם ירימו ראש, והעיניים שלהם יפגשו עוד יותר טוב... ואם אזכה ששניהם יסכימו עם כל מה שכתוב אז... אני יכול לומר: שתמיד יהיה להם רק טוב...

---אז זלמי!!!! החיים לא נגמרים כאן... היום כולנו עדים לתופעה שפעם הייתה הרבה פחות מצויה... היום אתה יכול לראות אנשים שבאמצע החיים עושים שטייגן!!! מדובר בצעיר שבגיל צעיר התגלש קצת... עשה שטויות... ואז יום אחד הוא התחתן והחיים הכניסו אותו לפרופורציות, ואז כשהגיעו ילדים הוא הבין עוד כמה דברים שפעם הוא פחות הבין, ואתה רואה בן אדם שלאט לאט מבין את האירוע ומבצע שינויים!!! לא!! הוא לא חזר למאה שערים... הוא לא לובש כתונת פסים, וטוב שכן... כי כשאני רואה צ'אלמער אני מיד עובר לצד השני של הכביש... לא!!! הוא נשאר מגולח... הוא נראה מודרני... ויתכן שהוא גם חי ברמת חיים גבוהה... אבל הפלאפון שלו כשר!!! ואתה מיד מבין שזה בעבודה, אתה מיד קולט שהוא הזיע הרבה כדי להגיע למקום הזה!! ושם הוא באמת עלול לבצע עקיפה... אם זלמי יום אחד יגיע לרף השמרנות של הרשי וממקום של הבנה, כאן הוא יעקוף אותו... אבל אל תנסה... כי רק בודדים בודדים מצליחים... והסיכון רב מאוד על הסיכון...

כזה שחשוב להם באותה מידה להראות להורים שלהם שאנחנו לא!!!! אנחנו לא הולכים בדרך ותקבלו אותי כמות שאני, אתה יודע כמה נערים מתמודדים יש, שיש להם עקרון בדוקא שההורים יראו אותו בקלקלתו, ועל פניו זה נראה שהם עושים את זה להכעיס, אבל אליבא דאמת, זה לא להכעיס, אלא הילד מבקש פה, אבא ואמא תקבלו אותי איך שאני!!! והיות ובשלב הזה כאן אני אווז, חשוב לי שתדעו איפה אני, ותקבלו אותי איך שאני... ואילו כאן?? כאן אנחנו באירוע אחר... כאן מגיע הבן שלך ולא חשוב לו להראות לך שהוא לא!!! אלא אדרבה... חשוב לו להראות לך שהוא כן!!! אני כן ירא אלוקים... ולכן אל תזלזל בזה... זה שהוא אומר לך שאני צדיק לא פחות מהרשי... זה לא ניתוק מהמציאות!!!! כי סו"ס לבנימין אין ניסיון להתחתן עם גויה... וליוסף כן יש ניסיון כזה... להרשי שלך אין ניסיון מול אינטרנט!!! הוא לא צריך להחזיק ראש מעל כל הסחי והמאוס... ואילו זלמי שלך כן... ובשביל זלמי שלך להחזיק מעמד ולעצור את העגלה מלהידרדר עוד יותר נדרש ממנו כמויות של יראת שמים לא פחות מהרשי.

שתבין: כשלהרשי יש מידי פעם ניסיון לשמוע קוי ניעס... כמה יראת שמים הוא צריך לגייס בשביל להתגבר על זה? אני לא יודע כמה!!! אבל הכמויות יראת שמים שהרשי צריך לגייס בשביל להמשיך!!!! להמשיך לשמור על הקיים מול כל הקרירות שהוא קיבל באייפון... הוא צריך לגייס צו שמונה של יראת שמים...

בריינדל שלך... כל הכבוד לה... היא ממשיכה ללכת בדרך אמותנו... אבל פעם בחצי שנה כשהיא הולכת לחנות מטפחות, ושם לפתע מגיעים לה מחשבות זרות ויש לה ניסיון לקנות כובע במידה אחת יותר קטנה, כמו השכנות המודרניות (אלו שבמוסדות שלהם לומדים אנגלית והרבי שלהם אומר להצביע בבחירות הטמאות) נו... תגיד לי: בריינדל שלך... כמה יראת שמים היא צריכה לגייס בשביל להתגבר על הניסיון הזה?? לא יודע כמה... מה שבטוח: הגישה שלה עדי!!! שיושבת במשרד הייטק עם כל הפא'רשים... וכל האוירה שמה רדודה ונהנתנית ומתירנית... כל השיח שם זה רק בילויים והגשמה אישית... ושם היא מחזיקה בשארית כוחותיה היא ובעלה ושניהם מבינים שלא!!! יש לנו ערכים... חשוב לנו לגדל ילדים עם ערכים תורניים... חשוב לנו צורה של שולחן שבת... וחשוב לנו שהילדים יראו אבא שמתפלל וקובע עיתים לתורה... אתה יודע איזה אנרגיות של יראת שמים נדרש מאותה עדי לגייס לעומת בריינדל בחנות המטפחות??

זה!!! זה מה שהבן שלך מתכוין כשהוא אומר שאשתו עדי לא פחות צדיקה מבריינדל... כי היות וסו"ס הם כן מחזיקים ראש מעל המים!!! היות וסו"ס כן יש להם קצת ערכים תורניים וזה עולה להם בחיים... אז איפה שהם נמצאים יש להם נאמנות לה' לא פחות מהילדים הצדיקים שלך... והראשון שמגיע לו לקבל מזה נחת זה אתם ההורים!!!!!!

לדעת שגם מהזוג הזה אפשר לרוות נחת... כי ה' רווה מהם נחת... רק שוב??? בסוף בסוף הכדור העיקרי נמצא אצלם!!!!!!

אותם זלמי ועדי שמצפים ממך שתבין שהם גם יראי שמים וגם טובים... הם קודם צריכים לבלוע את הגלולה ולהפנים שהם נכשלו!!! איפה הם נכשלו??

יש כשלון!!! אתה נכשלת במבחן נוסח בנימין... אתה נולדת במאה שערים... היית אמור להיות מושלם כמו בנימין או יותר נכון כמו אחיך הרשי... ובמבחן הזה נכשלת... אה... יש לי כעת מבחן נוסח יוסף... נכון... אבל אל תשכח... יוסף לא בחר בניסיון הזה... יוסף לא הגיע בכוחות עצמו למצרים... הוא הגיע לשם בעל כרחו... וממילא זה היה באמת נטו מבחן שנתפר עליו והוטל עליו מלכתחילה... אבל אצלך זלמי... אף אחד לא זרק אותך ממאה שערים... אתה עשית את זה בכוחות עצמך... אגב: אם אני לא צודק, לא אמרתי כלום, אם עברת איזה משהו שלא היה בשליטתך אז אתה יודע שלא דיברתי עליך) ואת הכשלון הזה אתה מוכרח לבלוע!!! כלומר: אם נתרגם את זה למילים פשוטות: אתה חייב לבלוע את זה שהרשי יותר צדיק ממך ובריינדל יותר צדיקה מאשתך- עדי (אתה מבין לבד שפעם קראו לו בילא... גם היא נולדה במשפחה שורשית והיא שינתה לעדי) זה חייב להיות ברור!!!

המשימה שלך זה לבלוע את הגלולה הזו ולקבל אותה!!!!

והיה... אם אתה תסכים לבלוע את זה, ולקבל את המשוואה שהיה לך כשלון במבחן מול האחים שלך... כעת!!!! כעת אנחנו יכולים להתקדם לשלב הבא... כעת אני יכול לפנות להורים שלך... אבא ואמא יקרים: תדעו לכם!!!! נכון שזלמי שלכם נכשל אז במבחן שאחים שלו הצליחו בו... נכון שהוא לא קיבל מאה בלהמשיך ללכת בדרך המסורה וכו' וכו'... אבל ההלו... אל תעצרו שם!!!! תדעו לכם שמאז עברו מים בירדן וזלמי שלכם מתמודד יום יום מול העולם הרדוד והשטחי ולפי כל התחזיות הוא היה אמור ממזמן לפרוק עול מצוות ולגדל משפחה חילונית לכל דבר... אבל לא!!! הוא בקנאות מחזיק ראש מעל המים... הוא בקנאות ממשיך לקרא לעצמו משפחה חרדית לייט... ומילא הוא היה מקבל ממכם עידוד וגיוני רוחני... אבל לא!! איפה... הוא תמיד ימשיך להרגיש שהוא החילוני של המשפחה... ותחשבו שאין לו שום לחץ חברתי או מוסכמות קהילתיות שמחייבות אותו להיצמד ליידישקייט... וגם מתוך המשפחה אין לו מה להפסיד כי מה שהוא יעשה, הוא תמיד ירגיש הרשע הכי גדול במשפחה, ותכל'ס ה'רשע' הזה מתמודד ונחשף יום יום ברשת מול רשעים פי מאה יותר גדולים ממנו, שהם עסוקים בלהראות לו כל הזמן את הכיוון... יאללה... עזוב אותך... אתה לא עובד אצל אף אחד... אתה לא חייב לאף אחד כלום... (וכאן צריך טיפ סיפה לחשב כמה צעדים קדימה את המרי וההתמרדות הפנימית שאם ככה אתם חושבים עלי... אז לכו כולכם לעזאזל... לא חייב לאף אחד כלום... אני לא עובד אצל אף אחד וכו' וכו') אבל לא!!!! הוא ממשיך להחזיק חזק וכן להיצמד לערכים שהוא קנאי להם... הוא ממשיך להיות שומר תורה ומצוות, ולא סתם אלא גאה!! ולא סתם אלא הוא אפילו מתווכח איתכם על זה... עולה לו בחיים שתדעו שאני כן!!! אני כן הולך בדרך הישר... סליחה הורים יקרים... אתם יודעים כמה ילדים יש בדור שלנו, שהם נמצאים בשלב

תיאור מהתלוות שגרתית להפלגה במחיצתו של הרועה הגדול...

זכיתי היום להתלוות ולהצטרף לאחת מההפלגות של הרבי הגדול רבי עקיבא!!! כן... רבי עקיבא כל הזמן מפליג... כל הספנים מכירים אותו... יש לו ישיבה עם מאות סניפים והוא כל הזמן מתנייד מישיבה לישיבה... וכשהוא פחות או יותר על הציר של מישור החוף רבי עקיבא מעדיף להשתמש בעיקר בשירותי תחבורה ימיים... ומכמה סיבות... וכמובן שהסיבה העיקרית שהפלגה ימית היא יותר מאובטחת וסטרילית משיקולי טומאה וטהרה!!! אמנם אצל רבי עקיבא זה לא כ"כ שיקול... סו"ס רבי עקיבא כמעט תמיד טמא... כי הוא כל הזמן בזמיונות של בית הוראה... 24 שעות סביב השעון!!! אתם תראו שברגע שהספינה תעגון במל אשדוד... אתה כבר תראה מרוחק תור של אנשים ומוצי"ם שממתנים עם שאלות דחופות בהוראה... שאלות שמטמאות את רבי עקיבא במקרה הטוב בראשון לטומאה, אבל במקרה היותר גרוע מדובר בטומאת מת של ממש, ולכן ר"ע בדרך כלל טמא מת... כך שלרבי עקיבא לכשעצמו זה לא באמת נפקא מינה... אבל!! הרבה פעמים רבי עקיבא רוצה לישא וליתן עם רבי טרפון או עם רבי אלעזר בן עזריה שהם כהנים!!! וממילא התנועה שלהם הרבה יותר מסורבלת... הם לא יכולים לצעוד בכל שביל כי הם צריכים דווקא את הדרך הסטרילית והבדוקה מטומאת מת... הם לא ניידים כ"כ... הם לא יזוזו קילומטר אחד קדימה בלי לוודא שהדרך לא בדוקה הרמטית מטומאת מת... ולכן!!! כשלרבי עקיבא חשוב שהם יתלוו אותו לאחד מסניפי הישיבות בשביל הריתחא דאורייתא... אז לכה"פ בשבילם הוא מעדיף לצאת בהפלגה...

יצאנו ביום חמישי!! אל תדאג... לא מדובר פה בהפלגה ממושכת שמצריכה יציאה מוקדמת ג' ימים קודם השבת... מדובר פה בהפלגה אמנם ממושכת אבל עם כמה וכמה עצירות באמצע... (לדוגמא: יצאנו ביום חמישי בבוקר מיבנה וחכמיה... עלינו על הספינה שם בחולות יבנה... ואחרי שעה ירדנו ביפו! שם יש ישיבה יחסית חדשה של 'רק' 400 זוגות תלמידים... רבי עקיבא ורבי טרפון וראב"ע ירדו לשם ומסרו שמעתא... ענו לשאלות... התירו נדרים... וקיימו שטרות... ומשם חזרו להפלגה והמשיכו עד ציר בני ברק אונז, ולוד... ושם המתינו לרבי עקיבא אלפיים תלמידים שעשו את דרכם מבני ברק עד חוף הים בשביל להקביל פני חכמים... חכמי ישראל ירדו ומסרו תורה ומשם שוב עלינו בכבש הספינה והמשיכו בהפלגה אל תוך הלילה ובאשמורת הבוקר הגענו לקיסריה... גם שם קיימת ישיבה גדולה של יותר מאלף תלמידים!!! ההפלגה עשויה להימשך עד עין דאר (אזור זכרון יעקב) ושיקמונה (אזור חיפה) והסיום יהיה במל עכו, שם הספינה תעשה פרסה ושוב נחזור את כל הדרך הזו, עד ציר בני ברק, ורבי עקיבא יחזור לביתו עד הסיבוב הבא של ההפלגה... (יתכן שבפעם הבאה הסיבוב יהיה באמצעות כרכרה... כי סו"ס גם גבת וגם אנטיפרס שניהם לא על הציר של הים, אלא עמוק בפנים שפלת א"י) עכ"פ להצטרף לרבי הגדול רבי עקיבא במסעותיו הממושכות... מעבר לחוויה הרוחנית שבזה... יש המון המון שימוש תלמידי חכמים שנעשה על הדרך... (אגב: תנסה פעם לבדוק כמה פעמים כתוב בגמ' שרבי עקיבא בא בספינה וכמה גופי תורה נלמדו רק ממה שהתחדש שם בספינה, החל מהפרשת מעשר עני באמצעות שכירות, והאתרוג במתנה ע"מ להחזיר, וסוכה שנעקרה ברוח שאינה מצויה, ודף של ספינה וכו')

עכ"פ הפעם נפל דבר!!! וכשהגיע סמוך לשקיעת החמה... חלק מהתלמידי חכמים רצו לטבול כ"י... כי היה איזה מלח בספינה שנגע בהם והם היו ראשון לטומאה... ונכון אמנם שבעוד חצי שעה הספינה אמורה לעגון במקום ישוב ושם יש מקווה קרוב... אבל עד אז כבר יהיה שקיעה... ואז אנחנו עלולים להפסיד את הערב שמש של היום הזה... ורבי עקיבא קרא לי וסימן לי ששם מימין יש חבית מיוחדת... שהיא קשורה בצד אחד עם שרשרת לספינה ושאינה אקח את החבית ואשלשל אותה לים... ואז ברגע שמי הים יכנסו לתוך החבית... כל מי שרוצה לטבול כעת, יוכל לקפוץ לתוך החבית ותעלה לו טבילה... רצתי מהר לקיים רצון צדיק... לקחתי את החבית!!! יש לציין שהיא הייתה מאוד מאוד כבדה!!! ברגע הראשון היה נראה לי שאין סיכוי שאני אצליח לסחוב אותה... אבל הייתה לי תשוקה עזה לעשות כצויו הצדיק ובכוחות על אנושיים הרמתי את החבית והופו!!! שלשתי אותה לתוך הים... ואכן מהר מהר כולם רצו וטבלו במקווה בזה אחר זה... הראשון ירד וטבל עלה ונסתפג... השני מיד אחריו... וברגע אנחנו רואים את השמש הולכת ושוקעת וב"ה הספקנו את השקיעה... כולם הספיקו לטבול קודם הערב שמש... יעריב שמשו יאכל בתרומה...

בעוד כמה דקות אנחנו נראה את רבי טרפון מטה וקורא כשיטת בית שמאי ואח"כ הוא יאכל תרומה... לבנתיים חזרתי אצל רבי עקיבא ואמרתי לו שעשיתי את השליחות... הוא התעניין: איך זה היה? האם זה היה קשה?? וענית לי: שהאמת היא שזה היה מאוד מאוד כבד!!! מה?? רבי עקיבא נדך... מה אמרת... זה היה כבד?? אתה בטוח שזה היה כבד?? כמה כבד?? תראה לי... בקיצור: אמרתי לו זה היה כבד מאוד מאוד!!!! איזו... משהו פה לא מצא חן בעיני רבי עקיבא... הוא התחיל לתחקר אותי שתי וערב... ומהר מאוד התברר שהחבית הזו!!! בדרך כלל משמשת כחבית של שתייה... סו"ס אנחנו הרי לא שותים מי ים... לכן אנחנו צריכים להצטייד עם חבית מים... לפני ההפלגה ממלאים את החבית הזו במי באר צלולים... והחבית הזו מלווה אותנו כל ההפלגה... ולקראת סוף ההפלגה שכבר אין חשש למחסור במים... רבי עקיבא הירשה לעצמו לשפוך את המים שבחבית ולשנות את היעוד של החבית!!! עד עכשיו היא שימשה בתור חבית מים... עכשיו תשפוך את תכולת המים המתוקים, ותשלשל את החבית לתוך הים שתתמלא במי ים!!!

דא עקא!!! שאני לא הבנתי ככה... אני לקחתי את החבית עם!!!! עם המים שבתוכה!! ושלשתי אותה בזריזות עם!!!! עם המים השאובים שבתוכה לתוך הים!!! המים הישנים נשארו בתוך החבית ומי הים צפו מעליהם... ובחבית הזו כולם טבלו... וכאן התפתח דיון סוער... כי המים שהיו בתוך החבית הם מים שאובים שלא עולה להם טבילה, ואילו המים שמעל החבית זה מי ים שעולה להם טבילה, השאלה היא: האם אנחנו אומרים שהמים שבתוך החבית התערבבו עם מי הים או שהם נשארו... כי אם הם נשארו אז כל אלו שטבלו שם יוצא שזה 'בא ראשו ורובו במים שאובים' וזה אחד מהדברים שחז"ל תקנו שפוסלים את התרומה!!! בקיצור: עם כל הרצון הטוב... ועם כל תחושת הסיפוק שהנה... הספקנו לטבול מבעוד יום, ברגע האחרון ר"ע הורה שלא עלתה להם טבילה!!! והרקיץ של חלה והסלט של תרומה שהשתוקק להשביע ולהיכלל באכילת תרומה של ר' טרפון וראב"ע יצטרך להמתין עוד יום נוסף... לא נעים... כבשתי פני בקרקע, אבל רבי עקיבא כבר לימד אותנו ש'אין אדם עומד על דברי תורה אא"כ נכשל בהם', יש לציין שאף אחד שם בספינה לא היה כ"כ עצוב... כי עצם המקרה והחיידוש בדברי סופרים שיצא ממנו היה חביב יותר מיינה של תורה... אז נכון שהפסדנו יין של תרומה דאורייתא, אבל העוילים שהיה בספינה שש ושחמ לקבל עוד מימרא חדשה ב'מגירה' של דינא דשלושת לוגין מים שאובים... לאחר חצי שעה עגנה הספינה בחוף... ירדו שם גדולי ישראל והטעונים טבילה הלכו לבור טבילה הסמוך לים שמגודר במפץ משום חציצה וטבלו...

כמובן שלא מנענו טוב מבעלי... המימרא החדשה והטריה עשתה כנפיים ותוך דקות ספורות כל מאות האנשים שהמתינו לשיעורו הקבוע של ר"ע, כבר התעדכנו, ימים יגידו, ובעוד חצי שנה כשיפגשו זוגות תלמידים בדרך לעדות החדש ביבנה אצל רבן גמליאל, אנחנו נקבל דרישות שלום מכמה כיוונים על החידוש שהתחדש... ואנחנו עכ"פ נוכל לומר שהיינו שם בהוראתו ולידתו של מימרא זו... אשרים ישראל לפני מי אתם מטהרין- אמר רבי עקיבא...

שאור שנטחן לאחר הפסח...

ושוב אני מוצא את עצמי עומד במוצאי פסח בחנות ושואל: האם הגיע קמח שנטחן לאחר הפסח או לא?? ואז מישור שם מאחורי קרא לי: תגיד לי: מה הסיפור שלך? מה העניין ב'קמח שנטחן' אחר הפסח?? למה אתה יותר צדיק מכולם?? כולם מסתדרים עם חמץ שנמכר לגוי כדי, ורק אתה הצדיק בסדום... מחפש קמח שנטחן...

וכאן אני מוכרח להציב לעצמי במה, יאמר לשבחי!!! שיכולתי לזרז אתו!! יכולתי להגיד לו בכעס... כן... אני מחמיר בוה... יכולתי להסתכל עליו בעין עקומה כמו כל חסיד שמסתכל על ליטאי שקונה מצות מוכנה וכמו כל ליטאי שמסתכל על חסיד שקונה לולב ארוז בניילון... אבל כאמור יאמר לשבחי שהייתי כנה ואמרתי לו: תקשיב!!! אתה צודק!!!

אני אגיד לך בשיא הכנות אני מקפיד על 'קמח שנטחן' אחר הפסח' נטו ממקום חברתי... לא יודע... זה הקולקציה העדכנית של החומרות בשנים האחרונות ואני זורם על זה...

גם כשקניתי כובע!!! הוא נתן לי כובע שעולה עוד מאתיים שקל והוא אמר לי: זה מה שהולך היום... אמרתי לו: מצטער, מאתיים שקל נוספים אני לא הולך לשלם בשביל מה שהולך היום, ואז הוא הביא לי כובע אחר, והוא אמר לי... הנה... גם זה הולך היום... (איזה פראייר אני... לפני רגע הוא אמר על משהו אחר שזה מה שהולך היום... אבל עובד...) אוהו... זה עולה רק 50 שקל יותר... נו... 50 שקל מע"ם אני מוכן לשלם בשביל מה שהולך היום אבל לא 200 שקל... על אותו משקל: אם מה שהולך היום זה 'קמח שנטחן' אחר הפסח, וזה מה שיעשה אותי בעניינים... יאלה... נלך על זה... לכן אני מקפיד...

יפה מצידו שאני כנה!!! יש לי לפחות מודעות עצמית שאני יודע להצביע על חומרות מסוימות ולהודות בפה מלא שאני עושה את זה משיקול חברתי!!! בסידור... מותר... העיקר שאני יודע איפה זה ממוקם אצלי...

כי תאר לעצמך שהייתי עושה על זה קופה של גאוה!!! תשמע... אני מחמיר ב'קמח שנטחן' אחר הפסח, כי ככה זה אני... תאר לעצמך שאף אחד לידי כבר לא היה עושה מזה עסק ואני הייתי ממשיך להחמיר וממשיך ולא הייתי מסוגל לרדת מהעץ... ואז זה היה נהפך למנהג, והבן שלי כבר לא היה יכול להפסיק את המנהג הזה כי אל תטוש תורת אמן... והכל מאיפה התחיל?? מחוסר מודעות עצמית!!!

אז אם שוב תפגוש אותי בשבוע הקרוב... ושוב תשמע אותי שואל: האם יש קמח שנטחן אחר הפסח? אל תסתכל עלי כאילו אני מתנשא עליך... כאילו אני צדיק יותר ממך...

אבל מה שכן יש לי ואתה לא יכול לקחת לי!!! יש לי לפחות מודעות עצמית... תדע לך שאני מקפיד על זה נטו משיקולי חברה... אז צדיק אני לא... כנה אני כן...

אגב: כאן חשוב להדגיש: אי אפשר לזלזל במנהג הזה!!! כי יש לו מקורות ויש קהילות שלמות שמחמירות בוה כי כך הם קבלו... עיקר התסכול שיש לי מעצמי בנושא הזה... למה אני לא מוכן לקנות חמץ שנמכר לגוי כדי?? הרי כל האיסור של חמץ שעבר עליו הפסח זה מדין קנס למי שלא נהג כהוגן, ומי שמכר חמץ לגוי, הרי הוא נהג כדין... אז למה מגיע לו שאנחנו נקנסו אותו?? תשאר את החברה... לא אותי...

המשך- מה הסיפור של 'גואל הדם'...??

(המשך) אלא שעל פי השקפת התורה ערך חיי אדם דוחה את כל התורה כולה!!!! הבעיה היא שבזמננו זה לא היה מובן מאליו... בדיוק כמו שהיום, כבוד התורה וכבוד השבת וכבוד תלמידי חכמים זה לא מובן מאליו, ואנחנו צריכים לתחזק אותו, אם אנחנו לא נשקיע ונטפח את הכבוד שבת וכבוד תלמידי חכמים. אז הם יהיו למרמס כי זה לא מגיע אצלנו בטבעיות!! זה משהו שצריך לעבוד עליו!!

אז על אותו משקל פעם בייחס לערך חיי אדם, פעם ערך חיי אדם זה היה משהו שצריך לתחזק אותו, משהו שצריך לשריין אותו, כי באופן טבעי ערך חיי אדם תמיד היה נדחק לפינה מול כל ערך רוחני אחר...

ולכן!!!! לכן יש מצווה מיוחדת בתורה של גואל הדם!!! ש... שמה זה אומר?? ש... שתשמע חביבי... אתה רואה את שמרל הנעבעך הזה שהולך כעת ברחוב... החיים שלו יקרים!!!! כמה יקרים?? כמו החיים שלך!!!! אם אתה ח'ו הורג אותו, אפילו בטעות... אתה תשלם על זה בחיים שלך... במילים אחרות: המחיר של החיים שלך, זה המחיר של החיים שלך.

רגע... אבל למה מגיע לי למות?? בסה"כ הרגתי אותו בטעות??

אין מה לעשות!!!! זו הדרך היחידה שלנו לשריין ערך של חיי אדם!!!!

כי... כי בינינו... עליך אני לא מפחד שאתה תתרוג על עצמך בטעות... כי יש לך את האינסטינקט הטבעי להיחיה שלא למות... אבל מי ישמור על החבר שלך ממך?? (ושוב: היום זו לא שאלה, היום ערך של חיי אדם, זה קדוש אצלנו באופן הכי טבעי, אבל פעם זה היה הערך הכי מודחק) אין לנו ברירה, הדרך היחידה איך לשריין ערך חיי אדם!!! שאפילו בטעות לא יקרה לך שתהרוג אותו, זה שתקח בחשבון, שברגע שאתה הורג אותו בטעות, משהו פה מקבל סמכות להרוג אותך לא בטעות אלא בכוונה...

זה לא סתירה שאם זה ח'ו יקרה, אנחנו נעמוד לצידך, ואנחנו נעשה שמניית באויר למנוע ממנו להרוג אותך!!!! כי ס"ס גם החיים שלך יקרים לנו... אבל הדרך היחידה שלנו להציל ביום יום את ערך חיי האדם בערך הכי עליון שיכול להיות זה רק באמצעות האיום הממשי, שתדע לך שאם אתה הורג אותו בטעות, משהו פה מקבל אישור להרוג אותך בכוונה... אז נא לשמור על ערך חיי אדם... שאפילו בטעות זה לא יקרה,

כלומר: זה שיש מצוה לגואל הדם להרוג את הרוצח!!!! זו הייתה עבויידה!! עבודת ה'!! כי אדרבה... מצד הטבע הפשוט... פעם כשמישהו תקע סכין בלבו של כהן צעיר והוא שכב מפרפר, הגיע אבא של ההרוג והוא היה מוטרד שיוציאו את הסכין לפני יציאת נשמה שלא יטמא הסכין... כלומר: האבא ראה את הבן ההרוג שלו כמו אחד שבסה"כ **הקדים** למות לפני כולם, ואילו סכין טמאה במקדש זה טומאת מקדש וקדשיו לנצח!!!! (האם אנחנו מסוגלים להיכנס לראש הזה?? מיותר לציין שח"ל מאוד גנו את הזלות של שפיכות דמים שהופגנה במעשה הזה... אבל ס"ס זה צורת חשיבה של אדם מהדורות הקודמים, הדגשתי אדם ולא יהודי, כי זה לא בהכרח קשור ליהודי... זה קשור לתפיסה כללית של אנשים מרוממים יותר... ובעיקר פחות נמוכים ושטוחים מאיתנו) וממילא מצד המושכל ראשון הנטייה הייתה לא לעשות יותר מדי עסק... ולכן התורה כן!!!! כן רוצה להציל את זה כנושא!! לתורה כן חשוב לעשות מזה עסק!! ההלו... יש קדושת החיים!!!! משהו פה מת!! יש פה חיים שנגדע!! והתורה מטילה את האחריות להציל את הערך הקדוש הזה על גואל הדם... היות וזה הקרוב שלך, אתה אחראי להציל את הערך שנגדע כאן ולהציב אותו בראש סולם הערכים, והתורה מעניקה לו את הסמכות לגדוע את חיי הרוצח בשגה וליצור פה כאוס מתוזמן כדי להציב את ערך חיי אדם במקום!

ואי לכך ובהתאם לזאת כעת תבין מה השתנה מפעם להיום... היום התפיסה היא בדיוק ההיפך ב-180 מעלות... היום ערך חיי אדם זה הערך הכי הכי נעלה שאין לו אח ורע!!! כיום אין שום צורך לתחזק ולהעציץ את הערך הזה, אין שום חשש שמישהו יהרוג ככה בטעות וימשיך הלאה את החיים... אדרבה... כשקורה ומישהו רצח בשגה... חרב עליו עולמו... ולנו לא נותר אלא לנחם אותו ולהפחית עליו... הסיבה שה-גואל הדם של דורנו כ"כ מחפה על מי שרצח זה בגלל שמי שרצח מבין יותר מדי טוב את נוראות האסון...

אבל תחשוב שזה היה הפוך!! תחשוב שאותו יהודי שדרס למוות... היה למחרת יוצא לעבוד כרגיל... ממשיך את החיים הלאה כאילו לא היה כלום... האם גם אז המשפחה האבלה הייתה מחפה עליו ומנחמת אותו?? ממש לא!!!! נכון?? אז זהו!! שזו הנטייה שהייתה פעם, ואם גואל הדם לא היה עוצר את שטף החיים ותובע את דם הנרצח... אז ערך חיי אדם היה יורד לשפל שאין כדוגמתו... ולכן תורתנו הקדושה שהיא מלמדת אותנו חוקי חיים ומציבה בפנינו את ההשקפה הנכונה איך לאמוד כל אירוע לפי רצון ה', לכן התורה מעוררת כאוס סביב דם יהודי.

שלא תחשוב בי לרגע!!! אני יודע שהיה מאוד קשה לך לבלוע את המשפטים שנתת כאן... וגם לי קשה להעלות אותם על הכתב... מאוד קשה לדמיין שבדורות עברו, הערך של חיי אדם היה כ"כ זול... זה נשמע כ"כ רע שקשה להעלות את זה אפילו על דל השפתיים והמחשבה...

אבל לצורך העניין... אני רוצה להחזיר לך את הכבוד בחזרה...

יש לי שאלה תמימה: בדור שלנו, איך יכול להיות שיש כ"כ הרבה אנשים שלועגים לכל הקדוש והיקר... לועגים לרוחניות... לועגים לכבוד שמים... והרי בסה"כ הם יודעים שיש בורא לעולם והעולם שייך לו... אז איך כל הערכים הרוחניים שהם אמורים להיות העיקר כ"כ כ"כ מודחקים אצלם לפינה... אה... מה התשובה?? התשובה היא פשוטה מאוד:

ברגע שהתרבות המערבית הציבה את האגו בשיא שיש היא המרכז!!! ברגע שהתפיסה המערבית שהערך היחיד הוא אני ואפסי עוד!!! באופן טבעי כל הערכים הרוחניים מודחקים לפינה... מי הדחיק אותם? האגו שלי!!!! אז תחשוב שבדיוק אותו דבר לכיוון ההפוך!! בדיוק כמו שהאגו של החילוני דוחק את כל ערכי היהדות לפינה... ככה כשהיהודי או אפילו גוי, שהייתה לו אמונה דתית והוא הציב את האלוקים במרכז... אוטומטית האגו האיש זל לפינה!! **זה עובד על אותו מנגנון בדיוק!!!!** משהו אחד אמור לתפוס את כל המרכז ואת המיקוד וחוז' ממנו כולם מודחקים לפינה... אז בדיוק שכשהאגו שלי נמצא במרכז, ממילא כל הערכים הרוחניים נדחקים לפינה... אז באותה מידה, בדורות עברו שהערכים הרוחניים היו במרכז, אז האגו נדחק לפינה וממילא גם ערך חיי אדם באופן טבעי נדחק לפינה, (ואם התורה בכל זאת מקדשת את ערך חיי אדם, התורה מכריחה לתחזק ולהפחית מנגנון אימיתי ואגרסיבי ביותר שיעצים את חיי אדם גם בדם שופכו) עד כאן הסבר שאולי יתיישב על לך בסוגיית גואל הדם... עד כאן פשעטלאך... עד כאן זה פחות רלוונטי לדורנו...

אלא!!!! שכעת אני רוצה לגשת לנקודה שהיא קצת יותר נוגעת אלינו...

יש אבסורד מאוד מאוד בולט וצורם במדינת ישראל בתקופה האחרונה!!

אם תשים לב: דווקא החילוניים היותר שמאלנים והיותר מנותקים מכל זיק של יהדות... דווקא להם איכפת יותר ויותר מערך חיי אדם!!!

אתה יכול לראות את זה בגישה לחטופים... מי הם אלו שמובילים את ההפגנות לשחרר עד החטוף האחרון?? מי הם אלו שלא רגועים מכל חטוף שעדיין נמצא בעזה?? (ואני יודע שתגיד לי שהכל פוליטיקה והכל חותר בשביל להפיל את השלטון... אבל עזוב... אני כעת מדבר אחריו!! אחרי הקיזוז של ה"ח אחר מעורב בו של הפוליטיקה והאינטרסים, ס"ס יש גם הרבה מאוד אנרגיה אנושית פרטית שתולים שלטים, ומציבים כסאות, וצובעים ורבים בצבוח, אחרי הכל יש פה גם תנועה אנושית של כאב וחמלה ואכפתיות) צריך להיות עיוור שלא לראות שיש פה מגמה ברורה שדווקא היותר חילונים והיותר רחוקים מיהדות, הם אלו שיותר איכפת להם ערך של חיי אדם בודד!! הם אלו שיצדדו שצריך להקריב הכל ולוותר על הכל ולעמוד בכל הדרישות, העיקר להציל חיי אדם!!! ואילו ככל שאתה פחות חילוני, ויותר מסורתי ויש לך יותר ערכים נוספים ככה אתה פחות רואה את החטוף ויותר רואה ערכים נוספים... אי אפשר להתעלם מהמשוואה הזו!!! וזה קצת נראה צורם... כי על פניו זה נשמע שיש לחילונים ערך לחיי אדם יותר מאשר לנו... הדתיים והחרדים לדבר ה'... **וכאן מאוד**

מאוד חשוב להבחין ולשים לב להבדל תהומי בין ערך חיי אדם נוסח חילוני שמאלני, לבין ערך חיי אדם נוסח היהדות והתורה... ההבדל הוא כן: גם לחילוני שמאלני וגם לחרדי שמנהל את בית חולים מעייני הישועה, אצל שניהם ערך חיי אדם מדורג במקום גבוה, אבל ההבדל הוא: שאצל חילוני ערך חיי אדם נובע ממקום של אגו!!!! בראש שמאלני... האגו האנושי מוצב במקום כ"כ מרכזי... שאפשר למחוק את כל העולם בשבילו... כשהחילוני השמאלני שומע שיש עדיין חטוף בעזה... זה מקפיק לו את האגו האנושי!! מה פירוש... יש יצור אנושי בעזה...?? צריך הרגע לשחרר אותו... אה... אבל אם נשחרר אותו זה יכול להחריב את כל המדינה... אז מה... שכל המדינה תחרב... אני ואפסי עוד!!!! (אז כמובן שזה מצטייר לנו ובעיקר לחילוני כדאגה ואכפתיות כי ס"ס הוא לא דואג פה לעצמו אלא לחטוף... אבל בעומק הדברים... הוא מדבר פה מתוך החלון והתפיסה של האגו האנושי שלו!! זה מה שהוא מבין שצריך לעשות אם הוא היה חטוף... כי ככה הוא חי, שהוא נמצא במרכז וכולם פה בשביל לשרת אותו וממילא כשנדרש ממנו חמלה על חטוף בעזה, מצידו שכולם ימותו העיקר שהחטוף ישתחרר, כמובן עד שזה יגע באגו האיש שלו, שאז כולם ימותו כולל החטוף והעיקר שהוא יסתדר) **וכאן** אנחנו קצת מתבלבלים!!! כשאנחנו רואים את הדאגה הכנה ואת האכפתיות של השמאלנים עד החטוף האחרון... אנחנו מצד אחד די מזדהים איתם... כי גם אנחנו מחונכים על דאגה חסרת תקדים לחיי אדם!!! אבל הההלו... לא להתבלבל... יש תהום שמפרידה בינינו!!! אצל החילוני זה יושב על אגו!!!! ערך חיי אדם אצלו לא נובע מקדושת החיים אלא ממקום שפל של פסגת האגו!!! אין פה שום מקום להערכה, אותו חילוני שמפגין בעד החטופים ומצידי לתת הכל בשביל להציל חיי אדם... הוא בסה"כ מציף החוצה את תפיסת האגו האישית שלו!!!! זה מה שהוא היה עושה, אם משהו היה נקרה בדרכו, ורק כעת זה מופגן ממקום של חמלה על משהו אחר, וזה אולי קצת מרגש, אבל הגאווה והאני ואפסי עוד בוקע פה החוצה לא פחות מהחמלה...

ואילו אנחנו החרדים לדבר ה', שגם אנחנו מחונכים על ערך חיי אדם!! אצלנו זה לא נובע מאגו... זה שצריך לחלל שבת ולאכול ביום כיפור בשביל חיי אדם זה ציווי אלוקי!!!! חיים של יהודי זה משהו קדוש!!! (שתבין: לו יצויר שנולד שם ילד יהודי בעזה, והתערב במיליון תינוקות עזתיים, ע"פ הלכה כולנו מחויבים להחיות ולהציל כל ילד עזתי מדין קבוע מחצה על מחצה... כמובן שלמעשה זה לא רלוונטי, כי זו מלחמה שהדינים שלה שונים לגמרי) מיותר לציין שהנפקא מינה הגדולה ביותר באה לידי ביטוי, שאצל יהודי מאמין יש ערך קדוש ללדת ילדים, ולגדל משפחה ברוכת ילדים, ואילו בזמן שאמא יהודיה הספיקה ללדת פעמיים ולהעמיד חיים יהודיים... הרי אותה חילוני עמדה באותה שעה והפגינה על ערך חיי אדם של חטוף... היא לא מאמינה בלהעמיד חיים... היא לא תתאמן להאריך חיי חולה סופני, היא רק תהיה בהלם איך לא משתקים מדינה שלימה בשביל בן אדם אחד... זה מפריע לה ממקום של האגו האיש שלי!! אין פה שום דאגה ואכפתיות שמעוררת השראה... זה בסה"כ בן אדם שמציף החוצה את תפיסת האגו שלו... מה יקרה ברגע שהאגו שלו יתנגש מול כביש איילון... הוא ישובור את כל כללי המשחק וידרוש שכולם יקדו לפי החליל שלו...

ולנו אסור ליפול ברגשות חמלה המתעתעת האלו!!!! אם תשים לב: הגישה הדמוקרטית באופן כללי מאוד לוקחת ללב כל הוצאה להורג, איזה שיהיה, לא משנה אם הוא חטוף או שהוא מחבל... הם מצידם רוצים לשחרר חטופים בדיוק כמו שצריך לשחרר מחבלים... אל תוציא להורג לא אדם חף מפשע וגם לא מחבל עם דם על ידיים... הדמוקרטיה הזו מאוד משפיעה עלינו... וההרואה ש... שתסכים איתי שהיה קשה לנו ללמוד בסנהדרין תיאור של הוצאה להורג... נכון התכווצת?? נכון אמרת לעצמך: איזה נס שאני לא חי באותם דורות?? איך אנשים מרגישים כשהם חוזרים מלוויה של אדם שלפני רגע הוא היה חי ואנחנו בעצמנו הרגנו אותו?? איפה הלב?? נכון ככה הרגשת??

אז זהו!!! שהטוב לב הזה לא נובע אצלנו מהמקום הטוב... זה נובע מהתרבות המערבית שהציבה לנו את ערך חיי אדם בלי שום ערך לצידו... זו סתם שפלות!! זה סתם אגו וגאווה סרוחה של אדם שמזהה את עצמו כאלוהים שכולם אמורים לשרת אותו!! אדרבה... המקום שבו מתגלה ערך חיי אדם במלא עוצמתו זה דווקא ב-לא' תלין נבלתו על העץ כי קללת אלוקים תלו', יש לנו ערכים ואנחנו עומדים עליהם ושם יש לנו ערך לחיי אדם!! כי ערך אנושי הוא רק בצמוד לעמידה לערכי נצח שמחויבים לבוורא, כשהתורה כבר דואגת להציל ערך חיי אדם ולנקום את ההרוג, כאן אנחנו מצוים לדאוג בקנאות עצומה להפריש ערי מקלט כדי להציל את הרוצח, ערך חיי אדם חייב להיות מלווה לערך אמיתי שמרומם מזה!!! לציווי אלוקי שמצווה את הערך הזה ודו"ק.

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

כל הזכויות שמורות

שבת כח' ניסן התשפ"ה

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
18:59	19:51	י-ם
18:58	19:50	ת"א
19:00	19:52	חיפה
18:58	19:50	ב"ש

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ" 050-4194600

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

מעשה שהלך רבנו איסר זלמן מליצר זצ"ל לומר את

שיעורו ביישיבת "עץ חיים", וכשיצא מן הבית התקדורו השמים בעבים והתחיל לרדת גשם. החיש רבנו את פסיעותיו, אך באותו רגע בא לקראתו אדם שאסף תרומות לצרכי מצוה וביקש את נדבתו. עצר רבנו מהילוכו ונענה לאיש בסבלנות ובאורך רוח, אף על פי שנרטב מן הגשם באותן דקות.

אחרי שנתן לאיש את נדבתו והמשיך ללכת, העיר אחד מתלמידיו שליווהו בדרכו, שלא היה זה הגון מצידו של אותו אדם **לעכבו בגשם** בעת שהוא הולך למסור את שיעורו.

אמר רבנו: "אני, מלאכתי להגיד שיעורים, פלוני זה מלאכתי לאסוף נדבות לצרכי מצווה. מי יודע מלאכתי של מי חשובה יותר במרום..."

השיבך מי שהשיבך, ואי אתה מרוצה מכך.

אם הדבר לא נוגע למעשה, קבלו והמשך דרכיך...

בשנת תשי"ג באו האדמו"ר מסדיגורא יחד עם גיסו

האדמו"ר מקופיטשניץ לבקר אצל רבנו האדמו"ר **מבעלזא**. האדמו"ר מקופיטשניץ, שנודע לו שרבנו מונע עצמו כמעט לגמרי מאכילה, העיר לרבנו שעליו **לשמור על גופו** שלא יחלש יותר מיד, כי העולם זקוקים לו... כעבור ארבע שנים ביקר אצלו האדמו"ר מקופיטשניץ פעם נוספת ורבנו קידם את פניו באומרו: "היודעים אתם, אדמו"ר מקופיטשניץ, מאז שהייתם אצלי,

בכל פעם שאני אוכל, אני מוסיף ואוכל **כף אחת**, כדי לקיים 'מצוה לשמוע דברי חכמים!'

לע"נרחל (רשל) אלבו

בת קלרה ואליהו

כמידת השתדלותו של האדם - כך גם הישגיו.

רבי נפתלי מרובשיץ פירש: "ומבשרך לא תתעלם" אל תהא מתעלם מבשרך מגופך, אל תהא **מסגפו ומענהו** יתר על המידה.

מה עם הספר? במזדרונות בית

החולים תל השומר נשמעו באחר הימים צעקות ואנחות מאחד מהדרי המיון, כל צוות הרופאים האחים והאחיות מיהרו למקום - סיפר אחד הנוכחים שבמקרה שהיה שם - בלכתי גם אני לראות מה קרה, אני רואה את חכם **משה יחזקאל** זצ"ל לאחר שעבר ניתוח לב מתאנה מכאב וזועק: מה עם הספר? מה עם הספר?...

כששאלוהו הרופאים איזה ספר, **מה קרה**, אולי ח"ו מרוב ייסורים התבלבל, אך רבנו חזר על דבריו בקול אנחה, מה יהיה עם הספר? זה מספר ימים **שאיני יכול לפתח ספר** ללמוד תורת ה' מרוב ייסורים זה היה לו לצער יותר מכל הייסורים...

יש שני סוגי אנשים! מי אתה?

הגאון רבי יהודה

צדקה זצ"ל סיפר לתלמידים ביישיבה

שהרב **בן ציון אבא שאול** זצ"ל התפלל על ילד שלקה בשיתוק והבריא. אחד התלמידים שאל את רבנו האם עובדה זו נכונה?

השיבו: הן! העיז השואל: יודע אני ברבנו **שמסטי תמיד את כוחו**, ומה ראה הפעם להודות על האמת? השיב רבנו: חכם יהודה ביקשני לספר ברבים עובדה זו-לקדש שם שמיים!

זה שאין לו שכל על מה להתפלל יתפלל שיהא לו שכל

איגרת לחתן (מאמר ראשון) בפרשת בראשית כתוב: לא טוב היות האדם לבדו

אעשה לו עזר כנגדו. אין הפירוש שצריך את האשה בשביל פריה ורביה ולכן נאמר לא טוב דהרי לפני כן כבר מסופר על בריאת בעלי החיים שהיו זכר ונקבה, **ומה שייד** לא טוב היה צריך להיכתב שהקב"ה ברא האיש והאשה, כמו בכל בעלי החיים שבראם זכר ונקבה, ועוד מדוע היה צריך לברוא את האשה דוקא מצלעו של האדם? אלא בהכרח הפירוש בזה שמהות האיש והאשה לא כמו בעלי החיים לצורך פריה ורביה גרדא, אלא שחיהם יהיו שלמים ביחד. לבעלי החיים יש תכלית בפני עצמה ולא תכלית ביחד, מה שאין כן איש ואשה שכל אחד חצי המשלים את השני,

ולכן ברא ה' את האשה דוקא מצלעו של האיש, שממילא תשלים אותו, תכבד ותאהב אותו, ובאותה מידה האיש גם מוקיר אותה כי היא חלק ממנו, מגופו. זהו קשר אחר לגמרי מבעלי החיים שעל זה נאמר לא טוב היות האדם לבדו ואינו נקרא אדם. ולכן כתוב גם באבן העזר שיש מצוה לישא אישה אפילו שהוא לא בן בנינים והיא לא בת בנינים מדיון לא טוב היות וכו'. יוצא שאיש ואשה משלימים ביחד אחד את השני וחיהם שלימות אחת. (הרה"ג **בנימין גמליאלי** שליט"א)

מקדמה לפתיחה

בזמן שחברת החלל האמריקאית נאסה החלה לשלוח אסטרונאוטים לחלל, הסתבר להם מהר כי עטים כדוריים לא יעבדו בחלל עקב העובדה **שכח הכבידה** אינו קיים שם. על מנת להתמודד עם בעיה זו הם השקיעו כעשר שנים ו12 מיליון דולר.

בסופו של דבר, הם הצליחו לפתח עט שכותב באפס כבידה, מלמטה למעלה, בכל טמפרטורה ועל כל משטח אפשרי כולל פלסטיק וקרח מתחת ל250 מעלות צלזיוס. **הרוסים השתמשו בעפרון.**

לפעמים הפיתרון הפשוט הוא **הכי טוב** בלי שום חכמות (העורך)

אמידת 'תודה' מקפלת בתוכה הכרה בקבלת הטובה.

זכותם תגן עלינו

הרב **יעקב יוסף** זצ"ל

הרב **חיים ויטאל** זצ"ל

העלון לעילוי נשמות:

יש לחנך את הילדים שישמעו בקול הוריהם. ויש לחנך את ההורים שיאזינו למשאלות לב הילדים.

כשהגיע רבי אליהו מאיר בלך לפנוביז בזמן מנחה ביקש רשות להיות הש"ץ משום שבאותו יום היה יאהר-צייט (יום השנה) של אימו. שאלו אותו בתמיהה: לראש הישיבה יש יאהר-צייט אחרי אימו והוא נוסע ברכבת כל היום בלי אפשרות להגיד קדיש?

ענה הראש ישיבה: מהו לפי דעתכם **רצונה** של אימי ע"ה שאומר יתגדל ויתקדש שמה רבא או שאעשה מעשים שבהם יתגדל ויתקדש שמה רבא? בטוחני שלאמי יש נחת רוח רבה יותר כאשר אני מגייס כספים למען נפגעי הפרעות, כי זה חשוב אצלה יותר מאמירת הקדיש תלמידיו מספרים שכאשר חזר לטלז מסר את דעתו זו בפני תלמידיו **כירצה לחנכם** שידעו ויבינו את סולם הערכים הנכון.

ידיד: "למה ברכת מחדר ניתוח?" חולה: "האחות אמרה 'תהיה חזק, אל תתרגש, זה ניתוח פשוט'
ידיד: "אז מה? בסך הכל היא ניסתה להרגיע."
החולה: "כן, אבל היא **דיברה עם המנתח**."

בישיבת מיר האריכו ביום כיפור בתפילת נעילה והיו מסיימים אותה זמן רב לאחר צאת הכוכבים. רבי **אליעזר יהודה פינקל** זצ"ל היה מסתובב אז בין הספסלים ומסתכל על התלמידים, וכשראה שאחד התלמידים חיור או מראה כל סימן אחר של חולשה, פנה אליו ואמר:
"הפסק את התפילה, לך לביתי ותאכל שם משהו".
הוא **ביקש מהרבי** שלא תתפלל תפילת נעילה, אלא תלך לביתה כדי להכין אוכל בשביל הבחורים החלשים והטעים שזהו חיוב ומצווה גדולה יותר מלהתפלל תפילת נעילה.

עיקר משימת החינוך של כל אחד ואחד מוטלת על כתפי עצמו בסוף.

קח את הכסף כאשר פלשו הנאצים לוינה, אספו מקורבי הרה"ק רבי **אברהם יהושע העשיל** מקאפיטשניץ זיע"א כסף כדי לשחד קצין צבא, על מנת שיבריה את הרב במטוס לרומא. הכסף היה שמור בבית הרבי. והנה בא אליו **יהודי עני** מטופל בילדים וסיפר לרבי שרצונו להימלט עם משפחתו במטוס מיוחד, אך אין בידו כסף.

נתן לו הרבי את הכסף ואמר: "תמיד נזהרתי לא להשאיר אצלי כסף ולחלק הכול לצדקה, אך היום חשבתי לשמור כסף לצורך הבריחה, **קח את הכסף** והצל את בני ביתך. יכול אתה להודיע למארגני הבריחה כי זורתי בי בגלל חולשתי". רק אחרי ימים אחדים הבינו המקורבים מה ארע, ונאלצו לגיס מחדש את הכסף להצלת הרבי.

לעילוי נשמת: נסים בן רימה, שרה בת חורשד, דינה בת ווב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, יחיא בן לוליה, נעימה בת עזריה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה, פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איהו, מרים בת זוהרה, חכם יחודה בן חנה פתיאל, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל ושמאל בני שמחה, רפאל ואברהם בני קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אליעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, שלמה בן דונה, חנה בת אסתר דמני הרב יחודה יאיר, יפה בת לאה, יעקב בן שרה ברסקה, החסיד מנשה בן רחמה **מן הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**

השמחה - כאחת מיסודות הבית באבות דרבי נתן מובא: "בעשרה שמות נקראת השמחה - ואלו הן: ששון, שמחה, גילה, רינה, דיצה, חדוה, צהלה וכו'". כותבי רשומות מציינים ריבוי זה של ביטויי השמחה, שאין לו אח ורע **בלשונות אחרות**, כסימן היכר יחודי ליהדות. השמחה מקפת את כל הליכות היחיד והכלל: "ושימח את אשתו"; "ושמחתם לפני ה' אלוהיכם"; "והיית אך שמח"; "ושמחת בחגיך"; "ושמחת אתה וביתך"; "אין עצבות לפני הקב"ה"; "הוי מקבל את כל האדם בשמחה"; "אין עומדין להתפלל אלא מתוך שמחה"; "אין רוח הקודש שורה אלא על לב שמח". אלה הם כמה מן הביטויים במקרא **ובדברי חז"ל** שמתוכם אנו למדים על מרכזיותה של השמחה בכל הליכות חיינו.

צא ולמד למה מסוגלת השמחה. **יונה בן אמיט** מעולי רגלים היה. בשמחת בית השואבה בחג הסוכות, מרוב שמחתו, שרתה עליו השכינה ונהיה לנביא. ללמדנו שאין רוח הקודש שורה אלא על לב שמח.

כמו כן, גילה האר"י ז"ל, שכל מה שזכה להשיג בחכמה אלוקית ורוח הקודש, היה בשכר שהיה שמח שמחה גדולה **בלימוד התורה** ובקיום המצוות. במסכת **דרך ארץ זוטא** מובא: "אם עשית דברי בשמחה, פמליא שלי תצא לשחרק! ואף אני בעצמי אצא לקראתך".

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים"
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

"ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם"
יש להבין, הרי כתוב בפסוק במפורש שהטעם שמתו נדב ואביהוא מפני "שהקריבו אש זרה", אם כן מדוע חכמינו מנו דברים אחרים? שהיו שותי יין, מחוסרי בגדים, לא היו להם בנים לא היו להם נשים וכו'?

ועוד יש להבין, הייתכן שנדב ואביהוא שהעיד עליהם משה רבינו שהם גדולים ממנו ומאחרון, יחטאו בחטאים כאלו?

ויש לומר, שבאמת לא היה להם חטא מלבד "אש זרה", ושאר הדברים היו תוצאות, ופירושה של "אש זרה" היא התלהבות יתר בעבודת ה' כי גם בעבודת ה' יש גבול להתלהבות ואילו נדב ואביהו עברו את הגבול במקצת וזה הביאם שלא לישא נשים, כי הם העדיפו להשקיע את כל אהבתם לה' יתברך. וזה הביאם לשתות יין, כדי לעבוד את ה' מתוך שמחה עצומה, וזה הביאם להורות הלכה בפני רבם.

וכן לא יכלו לסבול שהעם מלינים על משה ועל אהרון, ומשה ואהרון עונים להם בענוה "ונחנו מה", אלא נדב ואביהו מחמת התלהבותם חשבו שלא כך מנהיגים את הדור אלא צריך ללכת ביד תקיפה עם אותם מתלוננים ולשורפם בהבל פיהם לכן אמרו: "אימתי ימות שני הזקנים הללו" ולכן הענישם הקב"ה שידע שזו "אש זרה", ודרך הענוה וקירוב הלבבות של משה ואהרון היא הדרך הנכונה.

ה' יזכנו לקרב לבבות ישראל לאבינו שבשמים
מועך הארץ פנים, שמחה וסובלנות

עבד שלום לכל בית ישראל

כשם שהנך יכול לסבול שפרצופו של חברך **אינו דומה לשלך**, כך תסבול שדעותיו של חברך אינן דומות **לדעותך**

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

תפילה ללא רוח חיים

אמר מתנגד אחד לרבי **ישראל מרדכי** זצ"ל: צא וראה רבי מה בין מתנגדים לחסידים: מתנגדים שעה שהם מסיימים את תפילתם, הם יושבים ולומדים **פרק במשניות**, כנגד זה החסידים, מסיימו תפילתם, הריהם שותים יין שכר! השיב לו רבי ישראל בדרך צחות, אומר לך: **המתנגדים** תפילתם קרה וללא רוח חיים ולזכרו של המת לומדים משניות, ואילו **החסידים** תפילתם תפילה של התלהבות כולה חיים, והחי זקוק למעט משקה.

בעליו של מפעל גדול החליט יום אחד לרדת לאולמות הייצור ולראות את הפועלים בעבודתם. הוא עבר כמה מחלקות ואולמות ייצור כשלפתע ראה בחור צעיר עומד ונשען על אחד העמודים בחוסר מעש. הוא התעצבן, ניגש לבחור ושאל אותו: "תגיד, כמה אתה מרוויח בחודש?" "בערך שלושת אלפים שקלים" ענה הבחור.

בעל המפעל הוציא מכיסו חבילת שטרות, ולפני כל העובדים ספר לבחור שלושת אלפים שקל ואמר לו: "הנה המשכורת שלך, קח אותה ואל תחזור אלינו אף פעם!"

הבחור לקח את הכסף והלך. לאחר מכן פנה בעל המפעל אל מנהל העבודה ושאל אותו: "איך קיבלנו בחור כזה עצלן לעבודה אצלנו?" "האמת..." ענה מנהל העבודה, "הוא בכלל לא עובד אצלנו, הוא השליח של הפיצה..."

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של
הרה"ק רבי שלמה מקארלין ז"ל
סיפורים ותולדותיו, ותולדות זרעו אחריו

שבוע של חיים

מתורתו של רבינו ותלמידיו הק'

פרשת שמיני

ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח (ט, ז). פירש רש"י ז"ל: אמר לו, משה למה אתה בוש? לכך נבחרת! פירוש הרה"ק רבי משה מקוברין ז"ל: בעבור שיש לך בוש מהשם יתברך, ואתה אינך רוצה לגשת אל המזבח מפני פחד ה' ומהדר גאונו - **לכך נבחרת.**

(אמרות משה)

זאת החיה אשר תאכלו (יא, ב). החיות מזה תאכלו. הבעלי מחקר חתרו לתת סיבה לחיבור הנפש עם הגוף על ידי אכילה ולא עלתה בידם, וחכמי האמת אומרים שבכל נברא יש חיות השם יתברך המחיה את הדבר ומקיימו. והאדם האוכלו הגוף הגשמי נהנה מגשמיות המאכל, והנפש נהנה מרוחניות המאכל, ועל ידי זה יש עליה לכל דבר, שכאשר האוכל יאכל בכוונה הוגנת, או שיהיה לו כח לעבוד את השם יתברך אז יש להמאכל עליה. וזהו 'זאת החיה אשר תאכלו' - תראה לאכול את החיות של כל דבר.

(בית אהרן צ א)

והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני ה' (יא, מד). אמר כי כל אחד ואחד יכול להתקדש ולהמשיך עליו קדושה, למה 'כי קדוש אני' כי כאשר תדעו שהקדושה נמשכת מאתי אזי תוכלו להתקדש.

(בית אהרן עד ד)

קדושת הקדוש

אמרים מובחרים, יקרים ומאירים, מתוך הספר 'קדושת הקדוש' הנמצא בשלבי עריכה

כל כבודה בת מלך פנימה (תהלים מה, יד). בת מלך היא הנשמה, עיקר הכבוד שלה לפנים. טוב ויפה שהפנימיות של אדם יהיה יותר טוב ממה שרואים החיצוניות. וכמו שפירש רבינו רבי שלמה קארלינער זיע"א.

(כתבי קודש להרה"ק רבי יעקב לייזער מפשעווארסק, מכתב לח)

עיטורי קודש

הנשמה היא פנימיותו של האדם, ועליו לדאוג למזונה ולפרנסתה. זאת נעשה על ידי עבודת ה'. לפעמים, עבודה זו באה על חשבון צרכיו הגשמיים של האדם. על כן, יש לשים לב שההשקעה בפנימיות תהיה גדולה וחשובה יותר מההשקעה בחיצוניות, כלומר בצרכי הגוף.

ובכך מבואר דברי הכתוב "כל כבודה בת מלך פנימה": העבודה על הפנימיות, על ענייני הנשמה והרוחניות, צריכה להיות נעלה וחשובה יותר מהעיסוק בחיצוניות, בענייני הגוף והגשמיות.

דברי הרה"ק ר' יענקל'ה צוק"ל

המאמר הנזכר מובא בתוך דבריו של הרב הקדוש רבי יענקל'ה, שם הוא מביא מספר פירושים על הפסוק "מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל". באחד הפירושים הללו, הוא נוקט בביאור הידוע כי "יעקב" רומז לגוף ו"ישראל" רומז לנשמה (וראה על כך בספר "מגיד משרים" לבית יוסף).

מאחר שלא ברור כל כך בדבריו אלו הם דברי עצמו, ומה הוא מצטט בשם רבינו, נביא את הדברים כלשונם:

"עוד ראיתי פירוש, דהנה טוב ויפה שהפנימיות של אדם, יהיה יותר טוב ממה שרואים החיצוניות, וכמו שפירש רבינו רבי שלמה קארלינער זיע"א. הפסוק 'כל כבודה בת מלך פנימה' (תהלים מה, יד). 'בת מלך' היא הנשמה, שעיקר הכבוד שלה לפני הבית הוא כמו אוהל, והחדר הפנימי הקבוע הוא משכן, ומה טוב שהחיצוניות היינו האוהל יהיה יעקב, אמנם משכנותיך ישראל".

הצנע לכת

בעבודת ה' קיימות שתי דרכים עיקריות: האחת - היא עבודה גלויה, עבודת ה' בכל הגוף והנפש, ללא הסתרה מבני אדם. השנייה - היא דרך ההסתרה, כאשר העבודה מתרחשת בפנימיות, עד כדי כך שלמראית עין היא אינה ניכרת כלל. עבודה זו יכולה להיות גם בעת תפילה בציבור, כאשר האדם מתפלל בלי שום תנועות חיצוניות. כך גם הדבר אמור בכל ענייני עבודת ה', שהכל נעשה בהצנע ובהרחקה מעין רואים.

ובזה ביאר רבינו את הפסוק "כל כבודה בת מלך פנימה": בת מלך היא הנשמה, ועיקר כבודה הוא "פנימה" שהעבודה תתבצע בהסתרה ובפנימיות, יותר מאשר נראה בחיצוניות הגלויה.

יש לציין כי בקובץ "שס"ה סעיפים" - כתב יד ישן נושן שנכתב על ידי זקני חסידי קארלין מהדורות הראשונים, ומכיל את תורתם של האדמו"רים הראשונים לבית קארלין - מופיע מאמר דומה מאוד לכך.

אמנם, שם המאמר אינו מובא בשם רבינו. ייתכן שהרה"ק רבי יעקב מפשעווארסק צוק"ל ציטט את הדברים מקובץ זה בלשונו שלו, והיה מקובל בידו שמאמר זה אכן נאמר בשם רבינו. וכך מובא שם: "כל כבודה בת מלך פנימה" - שעושה מעשים טובים בהצנע, אז - "ממשבצות זהב לבושה".

להשקיע בעיקר

אפשר להסביר מאמר זה גם בדרך נוספת:

על הציון של הקדוש הזה, הוא ממש כמו שעומדים לפניו בחיים חיותו. (רבי אשר מסטאלין)

קחו שותפות בבניית בית הרבי,
ושלחו קוויטל על הציון הקדוש.

התקשרו עכשיו 04-30-10-900

הקמיע

בימים הבאים ניסה יענקל לשאוב עידוד מברכת הצדיק ומהקמיע ששיגר לו, אף שידע היטב כי מתחריו זוממים דבר-מה. שני האיטלקים החליטו לפעול. הם גייסו צעיר שחור בעל עבר שלילי, והבטיחו לו מאתיים דולרים תמורת שריפת המכבסה של היהודי. הצעיר הסכים וקיבל מן השניים הכוונה מפורטת ובכללה שם הרחוב, תיאור חלון-הראווה של המכבסה והחנויות הסמוכות לה. הם תחבו לידו שטר של מאה דולרים. "את היתרה תקבל לאחר הביצוע", אמרו.

בשעת לילה מאוחרת יצא הצעיר למשימה. בידו נשא מיכל דלק גדול ובכיסו גפרורים. הוא חיפש אחר המכבסה, על-פי ההנחיות שקיבל, אך לא הצליח לזהות את המקום. כעבור שעה קלה החלו עצביו להתרופף. החשכה הסתירה מעיניו את מכוונת-הכביסה שמעבר לזכוכית. מדקה לדקה גברה עצבנותו. בלית-ברירה טמן את המיכל בפינה נסתרת והמתין לעובר-אורח. "אינך מכיר את המכבסה?!", תמה הלה, והצביע על מקומה המדויק. התפלא הצעיר על שלא הבחין בה קודם-לכן. אך הסתלק האיש מיהר הצעיר אל המיכל. הוא רץ אל המכבסה, ניפץ במהלומה עזה את השמשה הקדמית, והתזין את הדלק על מכוונת הכביסה. בתוך שניות הייתה המכבסה

למאכלת-אש.

למחרת בבוקר הלך יענקל, כדרכו, להתפלל שחרית. לאחר התפילה, בלי לדעת על אירועי הלילה, פנה אל מכבסתו. ממרחק הבחין בכבאים ובשוטרים שמילאו את הרחוב. הוא רץ לעבר המכבסה. יענקל התקשה להאמין למראה עיניו. המכבסה המפוארת של צמד האיטלקים הייתה לאפר. השניים התרוצצו בחוץ, חיזורים ועצבניים. יענקל מיהר לפתוח את המכבסה שלו, שלידה כבר המתנה קבוצת לקוחות.

הסיפור המלא נחשף רק כעבור יומיים, לאחר שהמשטרה תפסה את המצית. הוא סיפר: "התכוונתי להצית את המכבסה ממול וטעיתי בזיהוי המטרה", הודה, הוא, הסגיר גם את מזמיני ההצתה - בעלי המכבסה השרופה.

בבת-אחת חזרו כל הלקוחות הוותיקים למכבסה של יענקל. מצבו הכלכלי שב ועלה מעלה. גם תרומותיו חזרו להיות נדיבות כבזמנים הטובים. מאז חלפו שנים ועדיין לא מש הקמיע מחיקו. יום אחד התבשר בצער על פטירת רבינו. יענקל סבר כי זהו "המועד המתאים" שעליו רמו הצדיק. כשפתח את הקמיע נעתקה נשימתו. על רצועת קלף זעירה הופיע הפסוק (בראשית יט, יא): "ואת האנשים אשר פתח הבית הכו בסנוורים, מקטון ועד גדול, וילאו למצוא הפתח".

לרגל מלאות מאה שנים להסתלקות פועל הישועות רבי ישעיה ב"ר משה מקרעסטיר ז"ע - ג' אייר תרפ"ה - תשפ"ה.

הפרידה של יענקל מהוריו, בדרכו לנסות את מזלו באמריקה הגדולה, היתה קשה ומרגשת. צפירת הרכבת קטעה אותה באכזריות. יענקל נופף להוריו לשלום ונבלע בין הנוסעים. כשהגיע לאמריקה הצטרף לקהילת יראים ושלמים. הוא שכר דירת-חדר קטנה באיסט-סייד היהודית במנהטן. עד מהרה גם מצא עבודה שפירנסה אותו בכבוד. כעבור זמן נשא לאשה בת-טובים כשרה. האיגרת ששלח להוריו אשר בהונגריה על סידורו הטוב ועל נישואיו, הסבה להם אושר עד אין-קץ.

יענקל התברך בחריצות ובתפיסה מהירה, הוא ידע לזהות הזדמנויות ולתפוס אותן ברגע הנכון. ואכן יום אחד קנה ממהגר סיני קשיש מכבסה גדולה, ששכנה ברחוב המרכזי של השכונה. הוא הפעיל את המכבסה שעות נוספות והתאמץ לרצות את לקוחותיו. עד מהרה הפך המקום לעסק משגשג. ההצלחה לא סיחררה את ראשו. הוא הוסיף לדבוק בדרך התורה והמצוות והכיר תודה לה' על הצלחתו. נזקקים ידעו כי בביתו יזכו לתרומה הגונה.

חיו של יענקל התנהלו על מי-מנוחות. נולדו לו ילדים והוא ניהל בית יהודי לתפארת. עד ליום שבו החלו העניינים להשתבש. מול המכבסה שלו פתחו שני איטלקים צעירים מכבסה מתחרה. השניים שכרו אולם רחב-ידיים ומילאו אותה במכוונות-כביסה משוכללות ומהירות. רשימת לקוחותיו של יענקל החלה להצטמק. הוא חש כי יציבותו הכלכלית מתערערת והולכת. כעבור זמן רמזו לו האיטלקים כי מוטב לו לסגור את מכבסתו. עיניהם היו צרות בפרנסה המועטת שעדיין הניבה לו המכבסה ויענקל היה אובד-עצות.

היהודי שהתדפק על דלת ביתו, השכיח ממנו לשעה קלה את צרותיו. הוא נשא עמו דרישת-שלום חמה וטריה מהונגריה. השיחה התגלגלה עד שהגיעה גם לסיפור מצוקתו של יענקל. "שמע-נא", הציע הלה, "ודאי שמעת על הצדיק רבי ישעיה מקרעסטיר, שאילו אני קשור. בעוד כמה שבועות אשוב לפקוד את חצרו. כתוב 'פדיון-נפש' לצדיק ואני אמסרה לך".

הרעיון קסם ליענקל, שעשה מיד כעצת אורחו. חצי שנה חלפה מאז. הפרנסה הוסיפה להיות דחוקה והאיזמים תכפו וגברו. בוקר בהיר אחד שב מיועדו והופיע בביתו של יענקל. "ברוך שובך לצל קורתנו הרעועה", הכריז יענקל בחיך עגום, שהבהיר את מצבו. "יש לי בשורות טובות בשבילך!", הכריז האורח, והוציא כיס בד קטן. "הצדיק שלח לך קמיע. שמור בכיסך, לשמירה ולהצלחה. הצדיק הורה שלא תפתח את הקמיע עד שתחוש כי בא המועד המתאים".

הרה"ק רבי ישעיה מקרעסטיר זצוק"ל, ציון קדשו

חידת השבוע

ילדי רבינו שלמה

החיים בלודמיר בעבר ובהווה

החיים בלודמיר

לודמיר פינת קרעסטיר

היה זה לפני שנים מספר, הרבה לפני שקמו להם ברוב פאר והדר המתחמים השונים בעיר לודמיר. עומד היה הרה"ח ר' פינחס שפר יו"ר הכנסת האורחים, בעיירה קרעסטיר ההונגרית, על ציון קדשו של רבי ישעיה הלה הקדוש, ונושא תפילה ובקשה חרישית, כלשפתע נח מבטו על מצבת הרבנית הצדקנית מרת שרה [בת ר' יונה], אשת הצדיק מקרעסטיר, ונשמתו כמו נעתקה ממנו.

יום האירעויות של הרבנית הוא לא אחר מהתאריך כב תמוז! יום הילולת רבינו שלמה!

בהחלטה מיידית ונחושה נשא הרב שפר תפילה והבטיח, שאם יזכה להקים בניין לתפארת על אדמת לודמיר, יקים בעז"ה אגף מיוחד שייקרא 'אוהל שרה' על שמה ולזכרה של הרבנית הצדקנית, עליה התבטא בעלה הגדול שמחצית מכל מעשיו בזכותה הם. חלפו השנים, ובדרך ניסית רצופה השגחה פרטית על כל צעד ושעל, נבנו מפעלי הקודש בלודמיר ונרכש המלון בשעה טובה, ובי"ת רבינו' (שברחוב דראמונוב 6) הסמוך ונראה לציון רבינו שלמה, הוקם האגף הייחודי בי"ת רבינו' - 'אוהל שרה' ובו מקום אירוח מפואר ומאובזר היטב עבור ציבור הנשים הבאות אל לודמיר.

זהו אפוא סיפורו של 'אוהל שרה' הלודמיראי, כך נוצר הקשר האיתן המחבר בין שני הצדיקים, ובין שני עולמות.

חידה: בזכות מה זכה דוקא אהרן הכהן לגשת להקריב על המזבח?

הפתרון לחידה מופיע בקלון זה.

כדי לענות על החידה יש לחצי לקו לודמיר 02-3011122,

להכנס לשלוחות הילדים - שלוחה מספר 0,

ולפעל לפי ההוראות. הזוכה יקבל זכוי לרכישת מתנה בסך 50 ש"ח.

את התשובה יש להקליט עד ליום ראשון פרשת תזריע מצרע

הזוכה לפרשת ויקרא: ידידה הרשפרג חיפה

אוצרות ומשגים

רבי ישעיה מקרעסטיר

הצדיק פועל הישועות רבי ישעיה שטיינר, הידוע ומפורסם בכל קצוות תבל בשמו רבי ישעיה הלה מקרעסטיר, נולד בשנת ה'תר"ב בכפר זאבריו שליד סלובקיה. אביו נפטר בהיותו בן שלוש, ובהיותו בגיל שתיים-עשרה שלחה אותו אמו לבית הרה"ק רבי צבי הירש מליסקא, אשר בהמשך מנה אותו למשמשו ונאמן ביתו. לאחר פטירת רבו החל להתפרסם רבי ישעיה כמושיען של ישראל, ורבות חסידים נהרו אליו. רבי ישעיה נודע כאוהבן של ישראל בכל לבו ונפשו. ביתו היה פתוח לכל, ותמיד היו בו ארחות וסעודות לרב להשיב רעבונם של ישראל, כשהרבי הקדוש מפקח כל העת בדאגה רבה על כל האורחים והבאים שלא יחסר להם מאומה, ממש כאברהם אבינו. גלת הכותרת היתה סעודת מלוא מלכה בכל מוצאי שבת, אז היה הרבי הקדוש עורך סעודה גדולה ועשרה במאכלים

הצדיק פועל הישועות רבי ישעיה שטיינר, הידוע ומפורסם בכל קצוות תבל בשמו רבי ישעיה הלה מקרעסטיר, נולד בשנת ה'תר"ב בכפר זאבריו שליד סלובקיה. אביו נפטר בהיותו בן שלוש, ובהיותו בגיל שתיים-עשרה שלחה אותו אמו לבית הרה"ק רבי צבי הירש מליסקא, אשר בהמשך מנה אותו למשמשו ונאמן ביתו. לאחר פטירת רבו החל להתפרסם רבי ישעיה כמושיען של ישראל, ורבות חסידים נהרו אליו. רבי ישעיה נודע כאוהבן של ישראל בכל לבו ונפשו. ביתו היה פתוח לכל, ותמיד היו בו ארחות וסעודות לרב להשיב רעבונם של ישראל, כשהרבי הקדוש מפקח כל העת בדאגה רבה על כל האורחים והבאים שלא יחסר להם מאומה, ממש כאברהם אבינו. גלת הכותרת היתה סעודת מלוא מלכה בכל מוצאי שבת, אז היה הרבי הקדוש עורך סעודה גדולה ועשרה במאכלים

מי'פארט קייין קרעסטיר

עולו והתכנשו

להילולא בקרעסטיר

© יחודי הדל

טיסת צ'רטר מיוחדת
ביום היארצייט ישירות לדברצן

המראה 07:00 בבוקר מנתב"ג-טרמינל 3.
נחיתה 09:25 (שעון מקומי) בדברצן.

שהיה בקרעסטיר כ 8-9 שעות

המראה 01:00 בלילה המראה מדברצן.
נחיתה 04:55 (שעון ישראל) בישראל.

הסעות פנים VIP טיסות ישראליות

*מסלול כולל ציון בעל הישמח משה באיהל
בתוספת \$ 10

מחיר מיוחד לזמן מוגבל
\$ 590 לכרטיס

שמעון שיף

053.414.8695

office@nichsefa.com

נכישפה

א נסיעה צום צדיק

מחזירים לחוויה
מושלמת

השקעה עד
לפרטים הקטנים

אש"ל
ברמה גבוה

תכנון וניהול
מעטפת מלאה

שירות
ויחס
אישי

משלוחים
לכל חלקי
העיר

חיתוך צורני

מדבקות ונייר כדומו עבה בחיתוך צורני
מדפיסים בדפוס 'ספיד'!

הצרכים והזמנות מקבלים למספר המהיר והמתקדם 02-500-4569

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל S025004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 3, 9, 16, 51, 52, 57, 89 >>